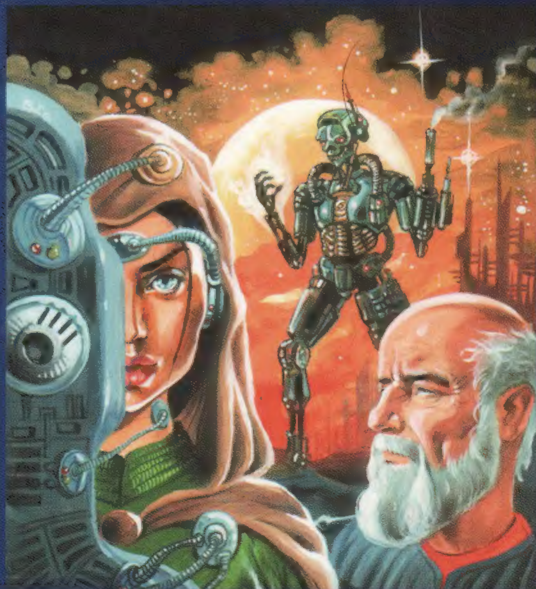
A DOUA TRILOGIE A FUNDAȚIEI
AUTORIZATĂ DE PATRIMONIUL

ISAAC ASIMOV

FUNDAȚIE ȘI HAOS

Teora

GREG BEAR

FUNDAȚIE ȘI HAOS

A DOUA TRILOGIE
A FUNDAȚIEI
autorizată de patrimoniul

ISAAC ASIMOV

FUNDAȚIE și HAOS

GREG BEAR

Traducere de Dan Pavelescu

Titlul: **Fundaţie şi haos**

Pentru informaţii generale despre Editura Teora – cărţi, librării, distribuitori, oferte speciale, promoţii, adrese de e-mail etc. – vă invităm să vizitaţi www.teora.ro.

Librăria „Teora - Cartea prin poştă":
Telverde: 0-800-800-803
Website: www.teora.ro
CP 79-30, cod 72450, Bucureşti, Romania
Tel.: 021 - 252.14.31

Editura Teora SRL,
Calea Moşilor nr. 211, sector 2,
cod 020863, Bucureşti, Romania
Tel.: 021 - 619.30.04,
Fax: 021 - 210.38.28
Preşedinte: Teodor Răducanu

NOT 7072 SF FUNDATIE SI HAOS
ISBN 973-20-0632-3

Printed in Romania

Prefață

De ce nu existau alieni în Galaxia lui Asimov?
Ce rol jucau calculatoarele? Mai ales, contrapuse roboților?
Cum arăta de fapt teoria psihoistoriei?
Și, în sfârșit, cine era Hari Seldon – ca om?

„Fundația" lui Isaac Asimov reprezintă un vârf al SF-ului mondial. Istorie monumentală a unui imperiu galactic intrat în declin și a societății secrete de savanți care, folosind psihoistoria, încearcă să scurteze inevitabila Epocă Întunecată ce va urma, „Fundația" a lansat multe dintre temele familiare ale SF-ului modern.

Decesul lui Asimov, petrecut în 1993, anunța cu o tragică siguranță că minunata lui saga neterminată nu avea nicicând să fie adusă la un final pe măsura măreției conceptului.

Până acum!

Cu acordul reprezentanților patrimoniului „Isaac Asimov", trei dintre cei mai buni scriitori de SF ai zilelor noastre și prieteni apropiați ai lui Asimov, Gregory Benford, Greg Bear și David Brin, au colaborat pentru a încheia saga pe care iubitul Mare Maestru n-a mai apucat s-o încheie.

Respectând cronologia internă a ciclului, editura **Teora** va publica în continuare „A Doua Trilogie a Fundației" care începe cu *Teama Fundației* de Benford: o călătorie la începuturile Fundației și ale misteriosului ei întemeietor. Istoria dramatică a prăbușirii lui Seldon și a primelor semne ale rebeliunii roboților este descrisă în volumul al II-lea, *Fundație și haos*

de Bear. Iar în ultimul volum, *Triumful Fundației* de Brin, Seldon se găsește pe punctul de a risca totul pentru cunoaștere... și pentru puterea pe care o aduce aceasta.

Este cea mai ambițioasă și încununată de succes întreprindere SF de la sfârșitul secolului XX; o realizare pe care Asimov însuși – aidoma lui Hari Seldon – a inițiat-o și pe care ar fi aprobat-o cu siguranță.

Citiți următoarea apariție SF editată de **Teora**:

Triumful Fundației

Dan Pavelescu

Pentru Isaac și Janet

VIII

Mulțumiri

Mulțumiri speciale lui Janet Asimov, Gregory Benford, David Brin, Jennifer Brehl, David Barber și Joe Miller. De asemenea, milioanelor de fani ai lui Isaac Asimov, care îi vor menține în viață mult timp universurile și personajele.

Secolele trec, iar legenda lui Hari Seldon crește: bărbatul sclipitor, înțelept și trist care a cartografiat cursul viitorului omenirii în vechiul Imperiu. Totuși, opiniile revizioniștilor câștigă importanță și nu pot fi tratate întotdeauna cu ușurință. Pentru a-l înțelege pe Seldon, suntem uneori ispitiți să ne referim la apocrife, mituri, ba chiar basme din acele timpuri îndepărtate. Suntem frustrați de contradicțiile din documente incomplete și hagiografii.

Fără să facem referință la revizioniști, știm că Seldon era scânteietor, că el constituia cheia. Pe de altă parte, nu era nici sfânt și nici profet cu inspirație divină, și, desigur, nu acționa singur. Miturile cele mai convingătoare implică...

– ENCICLOPEDIA GALACTICĂ, ediția 117, anul 1054 E.F.

Purtând papuci și roba groasă și verde a universitarilor, Hari Seldon stătea pe balconul circular închis al unui turn de întreținere de suprafață, privind de la altitudinea de două sute de metri peste suprafața întunecată, de aluminiu și oțel, a Trantorului. În seara aceasta, cerul era destul de senin deasupra Sectorului; doar câțiva norișori fugeau pe sub perdelele și valurile de stele ce semănau cu un foc spectral.

Dedesubtul acestui spectacol, și dincolo de șirurile de domuri care se curbau lin, tăinuite de noapte, se găseau apele deschise ale unei mări, ale cărei acoperișuri plutitoare din aluminiu fuseseră retrase pe sute de mii de hectare. Suprafața dezvăluită lucea slab, parcă răspunzând cerului. Hari nu-și putea reaminti numele acestei mări: „Pacea", „Visul" sau „Somnul". Toate mările ascunse ale Trantorului aveau asemenea denumiri antice, nume destinate alinării. Inima Imperiului necesita alinare în aceeași măsură ca și Hari.

Dinspre clapeta de ventilație aflată în peretele dinapoia sa, aer călduț i se învolbura în jurul capului și umerilor. Hari descoperise că aerul de aici era cel mai pur din Streeling, poate pentru că era aspirat direct din exterior. Temperatura de dincolo de fereastra de plastic avea valoarea de două grade, un ger pe care și-l reamintea prea bine de la unica sa aventură în Upperside, petrecută cu decenii în urmă.

Hari petrecuse mult timp închis ca într-o carapace, izolat de frig, dar și de prospețime, de noutate, tot așa cum numerele și ecuațiile

psihoistoriei îl izolau de realitățile dure ale vieților individuale. „Cum poate chirurgul să lucreze eficient, simțind totuși durerea cărnii tăiate?"

Într-un sens cât se putea de real, pacientul era deja mort. Trantorul, centrul politic al Galaxiei, murise cu decenii, poate chiar cu secole în urmă, și de abia cum începuse să se descompună în mod vizibil. Deși efemera flăcăruie personală a lui Hari avea să se stingă cu mult înainte ca tăciunii Imperiului să se transforme în cenușă, folosindu-se de ecuațiile Proiectului el putea să vadă limpede rigiditatea morții, chipul încremenind al cadavrului Imperiului.

Viziunea aceasta teribilă îi adusese o faimă aparte, iar teoriile sale deveniseră cunoscute pe Trantor și în multe părți ale Galaxiei. Era poreclit „Corbul" Seldon, prezicătorul coșmarului distrugerii finale.

Putrefacția avea să dureze încă cinci secole, o diminuare simplă și rapidă la scările temporale ale ecuațiilor cele mai vaste ale lui Hari... Pielea socială se colapsa, apoi se topea peste osatura de oțel a Sectoarelor Trantorului și a municipalităților...

Câte istorii omenești aveau să umple colapsul acela! Spre deosebire de cadavre, un imperiu continua să simtă durere și după moarte. La scara celor mai infime și mai puțin sigure ecuații, scânteind în interiorul afișajelor puternicului său Prim Radiant, Hari aproape că putea să-și imagineze un milion de miliarde de fețe încețoșate laolaltă într-un calcul gigantic care umple suprafața de sub curba în descreștere a Imperiului. Accelerația decăderii marcată de scenele tuturor istoriilor umane, aproape la fel de multe ca și punctele unui plan... Mai presus de orice înțelegere, în absența psihoistoriei.

Speranța lui Hari era să îngrijească renașterea a ceva mai bun și mai durabil decât Imperiul, și, conform ecuațiilor, se apropia de succes.

Totuși sentimentul său cel mai frecvent în aceste zile era unul de regret înghețat. Eminența și realizările lui ar fi meritat o epocă strălucitoare, de avânt tineresc, într-un Imperiu aflat în culmea gloriei, stabilității și prosperității!

Să aibă din nou alături pe fiul său adoptiv, Raych, și pe Dors, misterioasa și atrăgătoarea Dors Venabili, care ascundea sub pielea artificială și oțelul secret pasiunea și devotamentul a zece eroi... Pentru ei, ar fi fost de acord cu o multiplicare geometrică a semnelor propriului său declin — durerile din membre, problemele digestive și vederea încețoșată.

În noaptea aceasta, însă, Hari era aproape împăcat cu sine. Oasele nu-l dureau prea tare. Nu mai simțea rozându-l viermii mâhnirilor. Putea să se destindă cu adevărat și să aștepte sfârșitul muncii sale.

Presiunile care-l apăsau ajunseseră la miezul inflexibil. Procesul lui avea să înceapă peste o lună. Îi cunoștea rezultatul cu o certitudine rezonabilă. Acesta era Momentul Răspântiei. Toate lucrurile pentru care trăise și pentru care muncise urmau să se împlinească în scurt timp; planurile sale aveau să intre în următoarea lor fază... care însemna și ieșirea lui din scenă. Concluzii în interiorul creșterii, opriri în interiorul fluxului.

Peste scurt timp fixase o întâlnire cu tânărul Gaal Dornick, un personaj important în planurile sale. Ca matematician, Dornick era departe de a fi un necunoscut, totuși ei doi nu se întâlniseră până atunci.

Iar Hari credea că-l mai zărise o dată pe Daneel, deși nu era sigur. Daneel nu ar fi dorit ca Hari să fie sigur, dar poate că ar fi vrut să-i întrețină suspiciunile.

Mare parte din ceea ce însemnase istoria Trantorului duhnea acum a mizerie. La urma urmelor, în arta guvernării confuzia însemna *cu adevărat* mizerie... iar uneori, mizeria era o necesitate. Hari știa că Daneel mai avea încă multe de făcut, în secret; dar Hari n-avea să destăinuie asta niciodată — nu *putea* să o facă — altui om. Daneel se asigurase în privința respectivă. Din acest motiv, matematicianul nu putea spune nici adevărul complet despre Dors, istoria relației stranii și perfecte pe care o avusese cu o femeie care nu era femeie, nici măcar om, dar totuși îi fusese prietenă și iubită.

Cuprins de oboseala vârstei, Hari se împotrivise tristeții sentimentale, fără să-i poată rezista. Bătrânețea nu este imaculată și pe vârstnici îi obsedează pierderea prietenilor și a celor iubiți. Cât de minunat ar fi fost dacă s-ar fi putut vizita din nou cu Daneel! Era ușor să-și imagineze cum s-ar fi desfășurat întâlnirea; după bucuria revederii, Hari și-ar fi descărcat o parte din mânia pricinuită de restricțiile și solicitările impuse de robot. Cel mai bun prieten și, în același timp, cel mai autoritar stăpân.

Hari clipi repede și se concentră asupra panoramei dinapoia ferestrei. În ultima vreme era tot mai predispus să se afunde în reverii.

Strălucirea superbă a mării semnala ea însăși dezintegrare; o abundență de alge bioluminescente care se înmulțeau sălbatic de aproape patru ani, distrugând recoltele fermelor de oxigen, făcând ca aerul să nu mai aibă prospețime nici chiar în frigul din Upperside. Deocamdată nu se punea amenințarea sufocării... dar oare pentru cât timp?

Cu câteva zile în urmă, consilierii și purtătorii de cuvânt ai Împăratului anunțaseră victoria iminentă asupra spectaculoasei maladii a algelor, prin semănarea de fagi modificați genetic care să controleze explozia vegetală

în toate mările și oceanele. Apele păreau mai întunecate în seara asta, dar poate din cauza comparației cu seninătatea neobișnuită a cerului.

„Moartea", se gândi Hari, „poate fi atât crudă, cât și frumoasă. Somnul, Visul, Pacea..."

La aproape jumătate de Galaxie depărtare, Lodovik Trema călătorea ca unic pasager al unei nave imperiale de cercetări astrofizice. Stătea singur în salonul confortabil pentru ofițeri, privind aparent cu încântare un divertisment facil. Membrii echipajulului, selectați cu atenție din rândul clasei cetățenilor, aduceau la bord mii de asemenea divertismente înainte de a porni în misiunile care-i puteau ține luni de zile departe de orice astroporturi civilizate. Căpitanul și ofițerii, proveniți în majoritatea cazurilor din familii aristocratice, alegeau dintr-o varietate de holocărți mai puțin populiste.

Aparent Lodovik avea patruzeci-patruzeci și cinci de ani, era voinic fără să fie corpolent, cu un chip urâțel, dar simpatic, și mâini mari, puternice, cu degete groase ca niște cârnați. Un ochi părea îndreptat spre ceruri, iar buzele lui lătărețe se răsfrângeau în jos ca și cum ar fi fost permanent înclinat spre pesimism sau, în cel mai bun caz, spre o neutralitate insipidă. Părul rar îl purta tuns scurt și egal; fruntea îi era înaltă și lipsită de riduri, ceea ce-i conferea feței un aspect mai tineresc, în contradicție cu liniile din jurul gurii și ochilor.

Deși reprezenta cea mai de seamă autoritate imperială, Lodovik ajunsese să fie îndrăgit de căpitan și echipaj; exprimările lui seci asupra intențiilor sau faptelor păreau să ascundă un umor blând și perceptiv, și niciodată nu vorbea prea mult, deși uneori putea fi acuzat că vorbea prea puțin.

În exteriorul blindajului navei, fistula geometrică a hiperspațiului prin care nava călătorea în timpul Salturilor nu putea fi complet vizualizată nici chiar de calculatoarele de pilotare. Atât oamenii cât și mașinile, sclavi ai stazei spațiu-timp, își omorau pur și simplu timpul până la revenirea în spațiul normal.

Lodovik preferase dintotdeauna rețelele de găuri-de-vierme, mai rapide, deși uneori la fel de obositoare, dar conexiunile respective fuseseră neglijate în mod periculos, și în ultimele decenii multe colapsaseră aidoma unor tuneluri neranforsate, în unele cazuri absorbind stații de tranzit și pasagerii aflați în așteptare... Actualmente erau prea puțin folosite.

Căpitanul Kartas Tolk intră în salon și se opri pentru un moment înapoia fotoliului lui Lodovik. Restul echipajului era ocupat să aibă grijă

de mașinile ce aveau grijă de mașinile care mențineau integritatea navei în timpul Salturilor.

Tolk era înalt, având capul încununat de un păr lânos blond-deschis, cu piele cafeniu-cenușie și o ținută patriciană deloc neobișnuită pentru sarossani. Privind peste umăr, Lodovik îl salută cu un gest scurt din cap.

– Încă două ore, după ultimul Salt, îl anunță Tolk. Ar trebui să ne încadrăm în orar.

– Perfect, de abia aștept să încep treaba! Unde asolizăm?

– În capitală, Sarossa Major. Acolo se găsesc documentele pe care le căutați. După aceea, conform instrucțiunilor primite, vom evacua cât mai multe familii de pe lista Împăratului. Nava va fi de-a dreptul ticsită.

– Îmi dau seama.

– Avem la dispoziție aproximativ șapte zile înainte ca frontul de șoc să lovească periferia sistemului. La opt ore după aceea, va cuprinde Sarossa.

– Un timp cam scurt pentru a acționa fără griji.

– Vinovată este combinația dintre incompetența imperială și instrucțiunile incorecte, replică Tolk fără să încerce să-și ascundă amărăciunea. Savanții imperiali știau de doi ani că Steaua lui Kale se va transforma în supernovă.

– Informația oferită de oamenii de știință sarossani n-a fost deloc exactă, preciză Lodovik.

Căpitanul ridică din umeri; nu avea nici un sens să nege realitatea. Vinovăția era împărtășită de toți. Steaua lui Kale se transformase în supernovă cu un an în urmă; peste nouă luni, explozia ei fusese observată prin teleprezență, iar de atunci... O mulțime de dispute politice, realocarea resurselor sărăcăcioase, apoi această misiune jalnic de inadecvată.

Tolk avusese nenorocul să fie trimis să vadă moartea planetei sale, salvând prea puține în afară de documentele imperiale și de câteva familii privilegiate.

– În timpurile bune, zise el, Marina Imperială ar fi putut construi blindaje ca să salveze cel puțin o treime din populația planetei. Am fi putut mobiliza flote de nave, care să evacueze milioane, chiar miliarde de oameni... Îndeajuns ca să reconstruiască, să păstreze intactă personalitatea unei lumi. O lume magnifică, o pot spune, chiar și acum.

– Așa am auzit și eu, aprobă încetișor Lodovik. Vom face tot ce ne stă în putință, dragă căpitane, deși satisfacția aceasta nu poate fi decât incompletă și găunoasă.

Buzele lui Tolk zvâcniră.

– Nu vă acuz pe dumneavoastră personal, spuse el. Ați fost înțelegător, onest și, în primul rând, eficient. Cu totul diferit față de obișnuiții membri ai Comisiei. Echipajul vă privește ca pe un prieten înconjurat de escroci.

Lodovik clătină din cap în semn de avertisment.

– Până și simplele plângeri la adresa Imperiului pot fi primejdioase, zise el. Cel mai bine ar fi să nu te încrezi așa mult în mine.

Nava vibră ușor și în salon răsună o sonerie. Tolk închise ochii și se prinse în mod reflex de spătarul fotoliului. Lodovik se mulțumi să privească înainte.

– Ultimul Salt, anunță căpitanul și se uită spre Lodovik. Am destulă încredere în dumneavoastră, domnule consilier, dar am și mai multă încredere în capacitățile mele. Nici Împăratul și nici Linge Chen nu-și pot permite să piardă oameni ca mine. Știu cum să repar unele sisteme de propulsie în cazul unor defecțiuni. Puțini căpitani se pot lăuda cu așa ceva în ziua de azi.

Lodovik încuviință din cap; era un adevăr elementar, însă nu o pavăză foarte bună.

– Căpitane, talentul de a folosi în mod optim resursele umane esențiale, fără a abuza de ele, poate fi de asemenea o știință pe cale de dispariție. Ai grijă!

– V-am înțeles aluzia, se strâmbă Tolk.

Se întoarse ca să plece, apoi auzi ceva neobișnuit. Privi peste umăr spre consilier.

– Ați simțit ceva?

Brusc nava vibră din nou, de data aceasta cu un scrâșnet ascuțit și ondulatoriu, care se repercută prin oasele celor doi. Lodovik se încruntă.

– Acum *am simțit. Ce-a fost?*

Căpitanul înclină capul pe un umăr, ascultând un glăscior îndepărtat care-i bâzâia în ureche.

– O instabilitate... o neregularitate în ultimul Salt, spuse el. Se întâmplă uneori, atunci când ne apropiem de o masă stelară. Poate că ar fi mai bine să reveniți în cabina dumneavoastră.

Lodovik deconectă proiectoarele din salon și se sculă. Zâmbi spre Tolk și-l bătu pe umăr:

– Dintre toți cei aflați în slujba Împăratului, m-aș încrede cel mai mult în dumneata pentru a ne pilota printre recife. Oricum trebuia să studiez ce opțiuni avem. Selecție, căpitane! Maximizarea obiectelor pe care le putem lua cu noi, prin comparație cu ceea ce poate fi depozitat în criptele subterane.

Celălalt se întunecă la față și coborî ochii.

– Biblioteca familiei mele de la Alos Quad este...

Soneriile de alarmă ale navei urlară ca niște fiare uriașe în suferință. Tolk ridică instinctiv brațele, protejându-și fața.

Lodovik se azvârli pe podea și se îndoi din mijloc cu o dexteritate uimitoare.

Nava se rotea ca un titirez într-o dimensiune fracțională în care n-ar fi trebuit niciodată să intre...

Apoi, cu un vârtej teribil de impulsuri stresante și scoțând sunetul unui gigant aflat pe moarte, nava efectuă un Salt neprogramat și asimetric.

Reapăru în vastitatea pustie a geometriei standard, în spațiul normal, netensionat. În aceeași clipă, gravitația din interior încetă.

Tolk plutea la câțiva centimetri deasupra podelei. Lodovik se îndreptă și bâjbâi după brațul fotoliului pe care-l ocupase cu numai câteva clipe mai devreme.

– Am ieșit din hiperspațiu, mormăi el.

– Fără îndoială. Dar, în numele procreației, *unde* suntem?

Într-o clipită, Lodovik știu ceea ce căpitanul nu putea să știe. Erau scăldați într-un talaz interstelar de neutrini. În secolele sale de existență, el nu mai simțise niciodată un asemenea măcel. Căile complexe și supersensibile ale creierului său pozitronic simțeau neutrinii ca pe un nor rarefiat de insecte zumzăitoare; cu toate acestea, ei traversaseră nava și echipajul uman de parcă nici n-ar fi existat. Un singur neutrino, cea mai evazivă dintre particule, putea să străbată un an-lumină de plumb solid fără să încetinească — neutrinii interacționau foarte rar cu materia. Dar în inima supernovei lui Kale, cantități imense de materie fuseseră comprimate în neutroniu, producând câte un neutrino pentru fiecare proton, mai mult decât suficient ca să detoneze învelișurile exterioare ale stelei cu numai un an în urmă.

– Ne aflăm în frontul de șoc, spuse Lodovik.

– De unde știți?

– Flux de neutrini.

– Cum... Pielea căpitanului își întunecă și mai mult cenușiul-arămiu. Presupuneți, desigur. Este o ipoteză logică.

Lodovik aprobă din cap fără un cuvânt, deși nu presupunea nimic. Căpitanul și echipajul aveau să fie morți în mai puțin de o oră.

Chiar și la depărtarea la care se aflau de Steaua lui Kale, sfera de neutrini în continuă creștere avea să fie îndeajuns de puternică pentru ca să transmute câteva miimi dintr-un procent din toți atomii ce alcătuiau nava și corpurile lor. Neutronii aveau să fie convertiți în protoni în număr suficient ca să modifice în mod subtil reacțiile organice, cauzând acumulare de toxine și înfundare prematură a semnalelor nervoase.

Împotriva unui flux de neutrini nu existau ecrane eficiente.

– Căpitane, vorbi Lodovik, nu este momentul amăgirilor. Nu am făcut o presupunere oarecare. Nu sunt om și pot simți efectele în mod direct.

Tolk îl privi, neînțelegând.

– Sunt un robot, căpitane. Voi mai supraviețui o vreme, dar asta nu-i o binecuvântare. Programarea mea de bază îmi impune să încerc să-i protejez pe oameni, însă nu pot face nimic pentru a vă ajuta. Toți oamenii de pe nava aceasta vor muri.

Căpitanul făcu o grimasă și clătină din cap, de parcă nu și-ar fi putut crede urechilor.

– Înnebunim cu toții, comentă el.

– Nu încă. Te rog, însoțește-mă pe puntea de comandă. Am putea totuși să mai salvăm câte ceva.

Dacă ar fi dorit, Linge Chen ar fi putut ajunge omul cu cea mai mare putere din Galaxie, în aparență și în realitate. Preferase însă o funcție cu o treaptă mai jos, îmbrăcând uniforma mult mai confortabilă de comisar-șef al Comisiei pentru Siguranță Publică.

Familie antică și aristocrată, Chen-ii supraviețuiseră mii de ani și-l produseseră pe Linge prin exercitarea precauției, diplomației și utilității față de mulți împărați. Bărbatul nu dorea să ia locul actualului Împărat sau vreunuia dintre nenumărații săi miniștri, consilieri și „sfetnici", ori să fie o țintă pentru tinerii impetuoși și doritori de ascensiune. Actuala lui expunere nu era și așa pe gustul său, totuși cel puțin constituia mai degrabă un obiect de amuzament decât de ură.

Petrecuse ultimele ore ale dimineții parcurgând rapoartele provenite de la guvernatorii a șapte sisteme solare afectate de tulburări. Trei dintre

ei declaraseră război vecinilor, ignorând amenințările de intervenție imperială, și Chen folosise pecetea imperială ca să deplaseze o duzină de nave în sistemele respective, pentru protecție. Tulburări grave existau în aproape o mie de sisteme planetare dar, din cauza recentelor defecțiuni și degradări, comunicațiile imperiale nu puteau manipula decât o zecime din informațiile trimise de pe cele douăzeci și cinci de milioane de planete care ar fi trebuit să se afle sub autoritatea Împăratului.

Fluxul total de informații, trimise în timp real și neprocesate de experții de pe planetele vecine Trantorului și din stațiile spațiale, ar fi crescut cu zeci de grade temperatura capitalei imperiale. Numai capacitățile remarcabile și intuiția conferită de mileniile de experiență făceau ca Palatul — mai exact Chen și colegii săi comisari — să poată menține un anume echilibru, folosind esența minimă din vasta tocană galactică.

Acum Chen își îngădui câteva minute de explorare personală, esențială sănătății lui mintale, dar și acestea erau departe de amuzamentul frivol. Purtând pe chip o expresie de curiozitate intrigată, se așezase în fața informerului său și-l întrebase despre „Corbul“ Seldon. Informerul, un ovoid prelung și cav, așezat orizontal pe masă, străluci pentru o clipă în albul natural de coajă de ou, apoi centraliză diversele documente de pe Trantor și planetele-cheie. Câteva articole mici apărură în centrul display-ului, o lucrare publicată într-o revistă matematică de pe o planetă provincială, un interviu în ziarul studențesc al Universității Streeling, buletine din Biblioteca Imperială... Nimeni nu pomenea nimic despre psihoistorie. Infamul Seldon fusese remarcabil de tăcut în săptămâna aceasta, poate în așteptarea procesului său. Nici colegii lui din Proiect nu aveau multe de declarat. Poate că era la fel de bine.

Chen opri căutarea respectivă și se lăsă pe spate în scaun, întrebându-se ce criză să abordeze în continuare. Zilnic avea de soluționat mii de probleme; majoritatea le expedia consilierilor săi și asistenților acestora, pe care-i selectase personal, dar îl interesa direct supernova ce explodase lângă patru planete imperiale relativ loiale, printre care se număra frumoasa și productiva Sarossa.

Își trimisese consilierul cel mai ingenios și de încredere ca să supravegheze puținele salvări ce se puteau întreprinde acolo. Sprâncenele i se adunară la gândul insuficienței acestei acțiuni... Și la gândul primejdiilor politice cu care se puteau confrunta Comisia și Trantorul, dacă nu se reușea absolut nimic. La urma urmelor, Imperiul era o

chestiune de *quid pro quo*[1]; dacă nu exista nici un quo, atunci foarte bine putea să nu existe nici un *quid*.

Comisia pentru Siguranță Publică era mai mult decât o denumire politică; în această interminabil de dureroasă epocă a dezintegrării, un oficial aristocratic ca Chen continua să aibă o funcție importantă. Imaginea publicului despre comisari părea să fie asociată luxului iresponsabil, însă Chen își lua îndatoririle foarte în serios. Își amintea de vremurile mai bune, când Imperiul putea să aibă grijă de numeroșii săi copii, cetățenii tărâmurilor îndepărtate, folosind metode prestabilite de impunere a păcii, ajutoare financiare, tehnice și de securitate, dar și salvarea din situații disperate.

Chen simți pe cineva îndărătul său și părul de pe ceafă i se zbârli. Se răsuci cuprins de iritare (sau era frică?) și-l văzu pe valetul și secretarul său personal, micuțul și blajinul Kreen. Chipul de obicei plăcut al acestuia era aproape golit de sânge și nu părea că ar fi dorit să-și transmită mesajul.

– Scuză-mă, mormăi comisarul. M-ai speriat. Mă bucuram de un moment de liniște relativă cu această mașinărie infernală. Ce s-a întâmplat?

– Iertare… pentru durerea pe care trebuie s-o simțim cu toții… N-am dorit ca vestea aceasta să vă parvină de la o mașină.

În mod firesc, Kreen manifesta suspiciune față de informer, care putea să efectueze rapid, tăcut și anonim atâtea dintre funcțiile sale.

– La naiba, despre ce-i vorba?

– Înălțimea Voastră, nava imperială de cercetare *Lancea glorioasă*…

Kreen înghiți un nod. Strămoșii lui, proveniți din micul Sector Lavrenti al emisferei sudice, slujiseră de milenii curtea imperială. Pentru el durerea stăpânului se resimțea direct. Uneori Kreen părea mai puțin o ființă omenească, cât o umbră… deși una foarte utilă.

– Da? Ce-i cu ea — a fost făcută bucăți?

Chipul celuilalt se încreți în anticiparea tulburării.

– Nu, Înălțimea Voastră… Asta este problema… nu știm ce s-a întâmplat. A întârziat o zi și nu s-a recepționat nici un semnal din partea ei, nici măcar unul de ajutor.

Chen simți un ghem în stomac și o gheară în jurul inimii. Lodovik Trema…

În plus, desigur, un căpitan excelent și echipajul său…

[1] În latină, în original. *(n. trad.)*

Deschise și închise gura. Avea nevoie de mai multe informații, neapărat, dar, desigur, Kreen i-ar fi oferit tot ce știa, așadar asta fusese totul.

– Sarossa?

– Frontul de șoc este la mai puțin de cinci zile de planetă, Înălțimea Voastră.

– Asta știam. Au fost trimise alte nave?

– Da, Înălțimea Voastră. Patru nave mai mici au fost deturnate din misiunile lor spre Kisk, Purna și Transdal.

– Cerurilor, nu! Chen se sculă, clocotind de mânie. N-am fost consultat! Nu trebuiau să reducă forțele acelea de salvare... și așa efectivul era minim.

– Înălțimea Voastră, ambasadorul sarossan a fost primit la Împărat acum două ore... fără știrea noastră. A convins pe Maiestatea Sa și pe Farad Sinter că...

– Sinter este un idiot. Trei planete neglijate pentru una — o favorită imperială! Într-o bună zi, Împăratul va muri din pricina lui Sinter.

Chen se strădui să se calmeze, închizând ochii, focalizându-se spre interior, apelând la șase decenii de instruire specială pentru a-și domoli mintea și a găsi cu rapiditate calea cea mai bună prin hățiș.

Să-l piardă pe Lodovik, pe urâtul, credinciosul și inventivul Lodovik...

„Îngăduie forței potrivnice să te îndoaie, culege-i energia pentru destinderea îndărăt."

– Îmi poți face rost de sinteza sau de înregistrările acestor discuții, Kreen?

– Da, Înălțimea Voastră. Deocamdată nu vor fi supuse revizuirilor și interdicțiilor istoricilor Curții. În mod normal, aceasta se petrece după două zile.

– Perfect! Atunci când se va desfășura o anchetă și se vor pune anumite întrebări, vom face astfel încât vorbele lui Sinter să ajungă la urechile publicului... Cred că pentru asta ne vor fi utile publicațiile cele mai populare și mai scandaloase. Poate *Limba interplanetară* sau *Urechea cea mare.*

– Eu unul, zâmbi Kreen, sunt încântat de *Ochii Împăratului.*

– Și mai bine! Acolo unde nu sunt necesare confirmări de autenticitate... ci doar răspândirea de zvonuri în rândurile unei populații needucate și nemulțumite. Clătină din cap cu tristețe: Chiar dacă l-am doborî pe Sinter, pierderea lui Lodovik ar fi un preț prea mare. Care sunt șansele supraviețuirii lui?

Kreen strânse din umeri; problema depășea cu mult domeniul său, limitat, de profesionalism.

Foarte puține persoane din Sectorul Imperial pricepeau capriciile hiperpropulsiei și științei care se afla la baza Salturilor. Exista totuși un expert. Un căpitan bătrân, devenit negustor și ocazional contrabandist, care se specializase în expedierea bunurilor și pasagerilor pe rutele cele mai rapide și mai tăcute... Un escroc sclipitor și lipsit de scrupule, cum îl descriau unii, dar care îi fusese de folos lui Chen în trecut.

– Aranjează-mi o întâlnire *imediată* cu Mors Planch.

– Da, Înălțimea Voastră.

Kreen ieși grăbit din încăpere.

Chen inspiră adânc. Se terminase cu timpul petrecut în fața display-ului. Trebuia să revină în biroul său și pentru restul zilei să se întâlnească direct cu generalii de Sectoare și cu ambasadorii planetari ai furnizorilor de alimente ai Trantorului.

Ar fi preferat să-și concentreze toate gândurile asupra pierderii lui Lodovik și a felului în care să folosească în interesul său erorile lui Sinter, dar nici măcar o asemenea tragedie, sau o asemenea oportunitate, nu putea interfera cu îndatoririle sale curente.

Oh, strălucirea puterii!

3

Consilierul particular Farad Sinter își depășise de atâtea ori atribuțiile în ultimii trei ani, încât adolescentul Împărat Klayus îl numea „stâlpul iscoditoarei mele ambiții", o sintagmă în mod tipic prost formulată, care cel puțin azi nu suna deloc admirativ sau afectuos.

Sinter stătea în fața Împăratului, cu mâinile încleștate într-o atitudine de obediență neconvingătoare. Klayus I, care de abia împlinise șaptesprezece ani, îl privea destul de iritat, totuși fără mânie. În copilăria pe care o părăsise recent, fusese muștruluit de prea multe ori între patru ochi de către tutorii săi, selectați și controlați de comisarul Chen; devenise un tânăr uneori viclean, mai inteligent decât apreciau majoritatea celor care-l cunoșteau, deși încă se mai lăsa pradă unor ocazionale explozii de mânie. Învățase destul de repede una dintre regulile principale ale conducerii și controlului într-un guvern ipocrit și competitiv: Nu lăsa niciodată pe nimeni să știe ce gândești cu adevărat.

– Sinter, întrebă Împăratul, de ce cauți tineri din Sectorul Dahl?

Sinter se străduise din răsputeri să tăinuiască această acțiune. Cineva își băga nasul în oalele lui și avea să plătească pentru asta.

– Sire, am auzit despre căutarea aceasta. Cred că tinerii sunt implicați în proiectul de echilibrare genetică.

– Da, Sinter, un proiect pe care l-ai demarat acum cinci ani. Crezi că sunt prea tânăr ca să-mi reamintesc?

– Nu, Înălțimea Voastră.

– Am destulă influență în palatul ăsta și vorbele mele nu sunt complet ignorate!

– Bineînțeles că nu, Înălțimea Voastră.

– Scutește-mă de titlurile servile. De ce cauți adolescenți și agiți familii și zone loiale?

– Înălțimea Voastră, este esențial să înțelegem limitele evoluției umane pe Trantor.

Klayus ridică o mână, oprindu-l.

– Tutorii îmi spun că evoluția este un proces lent și îndelungat de acumulări genetice. Ce te aștepți să înveți din câteva încălcări ale intimității și tentative de răpire?

– Iertați-mă că am sperat că pot acționa ca unul dintre tutorii Maiestății voastre, dar...

– În plus, detest să mi se țină lecții, mârâi înfundat Klayus.

– Dar, cu permisiunea dumneavoastră, sire, aș continua spunând că oamenii trăiesc pe Trantor de douăsprezece mii de ani. Am observat deja dezvoltarea de rase cu anumite caracteristici fizice și chiar mintale: locuitorii solizi și oacheși din Dahl, sau slujitorii din Lavrenti. Există dovezi că, în ultimul secol, unele trăsături cu totul extraordinare au apărut la anumiți indivizi. Dovezi științifice, ca și simple zvonuri, ale...

– Este vorba despre puteri psihice, Sinter? chicoti Klayus dinapoia degetelor răschirate cu care își acoperise gura și ridică ochii spre tavan.

Câteva păsări proiectate planară și le dădură ocol, repezindu-se către Sinter, ca și cum ar fi intenționat să-l ciugulească. Împăratul aranjase aproape toate odăile sale astfel încât să-i dezvăluie starea de spirit prin asemenea proiecții, iar lui Sinter nu-i plăceau câtuși de puțin.

– De un anumit tip, Înălțimea Voastră.

– Ar fi vorba despre persuasiune, așa am auzit. Poate că influențarea rostogolirii zarurilor în jocurile de noroc, sau capacitatea de a le face pe femei susceptibile înaintea farmecelor noastre? Așa ceva mi-ar plăcea, Sinter. Femeile pe care le-am primit au început să fie obosite de atențiile mele. (Expresia feței îi deveni iritată.) Simt asta.

„Nu le-aș putea învinui", se gândi Sinter. „Un partener priapic, lipsit de farmec sau de inteligență..."

– Este o chestiune de curiozitate, poate importantă, Înălțimea Voastră.

– Între timp, poți cauza tulburări în Sectoarele care sunt deja nemulțumite. Sinter, este o acțiune prostească, mai exact o încălcare stupidă a libertății individuale. Eu ar trebui să le garantez supușilor mei că nu vor fi afectați de oribilele pasiuni secrete ale miniștrilor mei, nici chiar de ale mele. Ei bine, pasiunile mele sunt mai degrabă de natură senzuală... dar *ale tale*, Sinter!

Pentru o clipă, Sinter crezu că Împăratul avea realmente să dea dovadă de fermitate și decizie, interzicându-i activitatea, și simți un fior pe șira spinării. Motivul pentru care Klayus accepta atâtea dintre acțiunile lui Sinter desfășurate la limita legii era faptul că bărbatul îi găsea permanent femei atrăgătoare și le înlocuia când vreunul dintre parteneri se plictisea.

Totuși ochii Împăratului deveniră distrași, iar energia și iritarea sa părură să se disipeze. Sinter își ascunse ușurarea. Klayus cel Tânăr se înmuia o dată în plus.

– Te rog să nu mai fii atât de evident, rosti Klayus. Ia-o mai încet. Ceea ce vrei să afli va apărea la momentul cuvenit, nu crezi? Sunt sigur că ai în vedere doar interesele noastre. Acum, despre femeia asta, Tyreshia...

Sinter ascultă cererea lui Klayus, prefăcându-se interesat, dar în realitate își pornise înregistratorul și urma să analizeze detaliile ulterior. Pur și simplu nu-i venea să creadă ce noroc avusese. Împăratul nu-i interzisese activitățile! Putea într-adevăr să redirecționeze și să încetinească investigațiile mai puțin profitabile; și putea de asemenea să continue.

În realitate, nu se afla în căutare de oameni, excepționali sau nu. Sinter căuta dovezi ale celei mai extraordinare și îndelungate conspirații din istoria omenirii...

O conspirație ale cărei urme le descoperise în timpul domniei lui Cleon I, dar care avea o vechime mult mai mare.

Un mit, o legendă, o entitate reală, apărând și dispărând ca o fantomă în istoria Trantorului. Mycogenianii îl numiseră Danee. Era unul dintre misterioșii Eterni, iar Sinter era decis să afle mai multe, oricât și-ar fi putut risca reputația.

Discuțiile despre Eterni erau privite cu la fel de puțin respect — ba chiar, mai puțin — ca și discuțiile despre stafii. Mulți dintre locuitorii

Trantorului, o planetă veche pe care decedaseră atât de mulți oameni, credeau în fantome, totuși numai foarte puțini băgau în seamă poveștile despre Eterni.

Împăratul continua să vorbească despre femeia care îl interesa și Sinter părea să-l asculte cu atenție, dar gândurile sale erau hăt departe. La mulți ani distanță.

Sinter se închipui creditat cu salvarea Imperiului. Savură imagini energizante cu sine așezat pe tronul imperial, sau, și mai bine încă, înlocuindu-l pe Linge Chen în Comisia pentru Siguranță Publică.

– Farad!

Glasul Împăratului răsună ascuțit.

Instantaneu, înregistratorul consilierului îi oferi ultimele cinci secunde ale monologului.

– Da, Înălțimea Voastră. Tyreshia este într-adevăr o femeie frumoasă, despre care se spune că este dotată cu multă inteligență și ambiție.

– Femeile ambițioase mă plac, nu-i așa?

Tonul tânărului se înmuie. Mama lui Klayus fusese ambițioasă și încununată de succes, până ce căzuse în dizgrația lui Chen. Ea încercase să-și utilizeze farmecele asupra comisarului-șef în prezența uneia dintre soțiile sale, dar Chen era foarte loial consoartelor lui.

Ciudat că un tânăr slab, precum Klayus, era atras de femeile puternice; invariabil, acestea se plictiseau de el. După un timp, nici chiar cele mai ambițioase nu-și puteau ascunde plictiseala. O dată ce aflau cine era de fapt șeful...

Nici Sinter, nici Chen nu erau foarte atrași de activitatea sexuală. Puterea le oferea mult mai multe satisfacții.

Cea mai măreață realizare inginerească din istoria Trantorului eșuase cu zece ani în urmă, iar ecourile acelui eșec continuau să obsedeze importantul, supraaglomeratul și dificilul Sector Dahl. Patru milioane de ingineri și muncitori dahliți, la care se adăugaseră alți zece milioane de muncitori temporari, ba chiar și o trupă de tik-toki interziși prin lege, lucraseră timp de douăzeci de ani ca să sape puțul de căldură cel mai adânc de până acum — având peste două sute de kilometri — în scoarța Trantorului. Diferența de temperatură dintre adâncimea propusă și suprafață ar fi generat suficientă energie pentru o cincime din necesitățile planetei pentru următorii cincizeci de ani.

Deși ambițiile erau mari, abilitățile nu erau însă pe măsură. Inginerii se dovediseră lipsiți de inspirație, managerii fuseseră afectați de corupție și scandal la toate nivelurile, muncitorii dahliți se revoltaseră și proiectul fusese întârziat timp de doi ani. În cele din urmă, când fusese încheiat, pur și simplu... eșuase.

Colapsul puțului și a turnurilor sale asociate de sodiu și apă ucisese o sută de mii de dahliți, dintre care șapte mii de civili care locuiau imediat deasupra puțului, sub cel mai vechi dom din Dahl. Depresiunile subsidiare cele mai apropiate fuseseră de asemenea amenințate, iar alte dezastre fuseseră evitate doar grație unor intervenții eroice — curajul personal intervenind acolo unde conducerea și concepția dăduseră greș în mod jalnic.

De atunci, Dahl intrase într-un con de umbră politic, fiind un Sector țap ispășitor pe o planetă capabilă încă să-și mai privească liderii cu încredere. Chen anchetase cazul și-i acuzase pe toți oficialii corupți, proiectanții incompetenți și contractorii escroci. Urmărise în mod direct desfășurarea proceselor, astfel că zeci de mii de oameni fuseseră judecați și trimiși în închisoarea Rikerian sau la muncă silnică, chiar în adâncurile teribile ale puțurilor de căldură.

Dar efectele economice nu fuseseră ameliorate. Dahl nu mai avea dreptul la cota-parte de putere imperială mandatată; alte Sectoare încercaseră să profite de declin, iar favorurile de care se bucurase Dahl la Palat se reduseseră la un minim mizerabil. Urmase foametea...

În această lume se născuse și crescuse Klia Asgar, în zonele mizerabil de sărace rezervate cândva muncitorilor. Tatăl ei își pierduse slujba cu un an înainte de nașterea fetiței și petrecuse anii copilăriei ei fie visând revenirea la prosperitate... fie îmbătându-se criță cu puternicul și urât-mirositorul lichior dahlit. Mama ei murise pe când Klia avea patru ani; din clipa aceea fetița crescuse singură și se descurcase remarcabil de bine, ținând seama de obstacolele ce i se ridicaseră în cale încă de la naștere.

Klia avea înălțime mijlocie pentru o dahlită, era zveltă și vânoasă, cu degete subțiri și puternice și mâini lungi. Părul negru îl purta tuns scurt și avea pomeții obrajilor acoperiți de un puf fin, o moștenire de familie care-i conferea un aspect cumva mai blând decât ar fi sugerat altfel trăsăturile ei dure, parcă dăltuite.

Învăța repede, se mișca repede și, surprinzător, zâmbea și-și exprima sentimentele deschis și imediat. În clipele-i de singurătate, visa la îmbunătățiri vagi și nedefinite ce ar fi putut să fie posibile în altă lume și altă viață, totuși acelea nu erau decât vise. Mult prea adesea, visa la o legătură puternică cu un bărbat capabil și chipeș, cu o mustață stufoasă, cu cel mult cinci ani mai în vârstă decât ea...

Nici un astfel de bărbat nu apăru în viața ei. Klia nu avea o frumusețe deosebită, iar stima și afecțiunea celorlalți era singurul domeniu în care ea refuza să-și exercite capacitățile surprinzătoare de a fermeca și convinge. Dacă bărbatul pătrundea în viața ei fără a fi fost încurajat — foarte bine; ea însă nu ar fi întreprins eforturi speciale ca să-l atragă. Klia considera firesc să merite tot ce era mai bun.

În altă epocă, într-o vreme de mult uitată, Klia ar fi fost numită romantică și idealistă. În Dahl, în anul 12067 E.G., era pur și simplu privită ca o fată de șaisprezece ani încăpățânată, dar naivă. Tatăl ei îi spunea asta ori de câte ori era îndeajuns de treaz ca să se poată exprima coerent.

Klia se simțea recunoscătoare pentru bucurii neînsemnate. Tatăl ei nu era nici brutal, nici greu de mulțumit. Când era treaz, se îngrijea de puținele lui necesități, lăsând-o liberă să facă orice ar fi dorit: să acționeze pe piața neagră, să aducă prin contrabandă, din exterior, obiecte de lux pentru șomerii mai puțin respectabili (și oprimați imperial)... Orice putea face ca să supraviețuiască. Se vedeau rareori și de doi ani nu mai trăiau sub același acoperiș. După cearta care avusese loc atunci și după modul în care reacționase Klia cuprinsă de furie.

Fata stătea pe o promenadă aflată deasupra Pieții Distribuitorilor, districtul comercial cel mai jalnic și cu reputația cea mai proastă din Dahl, așteptând un necunoscut îmbrăcat în verde-cenușiu care trebuia să preia un pachet. Printre panourile pătrate ale domului arcuit de deasupra se vedeau goluri mari, pâlpâitoare, ce proiectau umbre asupra mulțimilor care se reduseseră acum, când orele serii și revenirii acasă se apropiau pentru schimbul întâi de muncă. Oamenii târguiau pentru cinele sărăcăcioase de cele mai multe ori pe bază de troc, nu plătind cu credite. Dahl își dezvolta propria lui economie; peste cincizeci de ani, gândi Klia, ar fi putut să devină independent, înlocuind economia slabă și fluctuantă mandatată de Palat cu ceva mai fundamental și autonom. Dar și asta nu era deocamdată decât un vis...

Inspectorii comerciali imperiali se aflau la periferia pieței, bărbați și femei cu ochi și holocamere monitorizând permanent, înregistrând mulțimile. Creativitatea părea să înflorească acolo unde erau implicați banii și supravegherea politică; în toate celelalte activități, își spuse Klia, Trantorul era falit din punct de vedere intelectual.

Fata zări un bărbat care se potrivea descrierii, stând între doi dintre omniprezenții inspectori comerciali. Purta o salopetă verde-cenușiu cu pantaloni largi, bufanți, și pelerină. Inspectorii păreau pregătiți să-l ignore,

tot așa cum o ignoraseră pe Klia când apăruse în piață. Ea îl privi și miji ochii, întrebându-se dacă bărbatul îi mituise sau dacă deținea alte metode, mai puțin comune, de a nu atrage atenția.

Dacă era în stare să facă ceea ce putea Klia, ar fi fost o persoană cu care merita să intre în afaceri, poate chiar să se asocieze... dacă nu cumva capacitățile lui le depășeau pe ale fetei. Caz în care ar fi trebuit să-l evite ca pe o maladie fatală. Totuși Klia nu întâlnise deocamdată pe nimeni mai puternic decât ea.

Ridică un braț, așa cum fusese instruită. Bărbatul o remarcă aproape imediat și porni spre ea cu pas ușor, săltăreț.

Se întâlniră pe treptele care duceau de la promenadă la piață și la stația de taxiuri. Văzut de aproape, bărbatul în verde avea un chip banal și deloc remarcabil, pe care mustața îngustă și neconvingătoare nu-l îmbunătățea cu nimic. Klia era îndeajuns de conservatoare ca să aprecieze o mustață interesantă; aceasta n-o impresionă câtuși de puțin.

Apoi el o privi direct în ochi și-i zâmbi. Colțurile mustății se înălțară și dinții îi sclipiră orbitor de albi înapoia buzelor netede, de copil.

– Tu ai ce-mi trebuie mie, rosti el.

Nu fusese o întrebare, ci o declarație.

– Așa sper. Este ceea ce mi s-a spus să aduc.

– Ăsta, arătă bărbatul spre pachet, e prea puțin important. Cu toate acestea, îi întinse un pumn de credite și luă pachetul, continuând să zâmbească. *Tu* ești ceea ce caut. Să mergem într-un loc liniștit, unde putem sta de vorbă.

Klia se trase un pas îndărăt, precaută. Nu se îndoia că s-ar fi putut descurca singură; o făcuse întotdeauna. Totuși nu intra niciodată nepregătită într-o situație.

– Cât de liniștit? întrebă ea.

– Atât cât să nu ne deranjeze zgomotele străzii, răspunse el ridicând mâna cu degete rigide.

În jurul pieței asemenea locuri erau puține. Merseră la câteva străzi depărtare și găsiră o cofetărie micuță. Bărbatul îi cumpără o înghețată roșie de cocos, pe care Klia o acceptă în ciuda faptului că nu se dădea în vânt după populara delicatesă dahlită. Pentru sine, el luă un stimulk mic și închis la culoare, pe care-l linse tăcut și demn, în timp ce se așezară la o măsuță triunghiulară.

Un pătrat al cerului de deasupra se întunecă atât de mult, încât Klia de abia mai putea zări chipul necunoscutului. Buzele lui păreau că strălucesc în jurul stimulkului.

– Caut tineri doritori să vadă și alte părți ale Trantorului, zise bărbatul.

Fata se strâmbă.

– Am auzit destui recrutatori ca să-mi ajungă pentru toată viața, spuse ea și dădu să se ridice.

Bărbatul se întinse și o prinse de braț. Fără cuvinte, Klia încercă să-l convingă să-i dea drumul.

– Pentru binele tău, urmă el fără să reacționeze.

Klia încercă mai tare.

– Dă-mi drumul, îi porunci.

De parcă fusese înțepată, mâna lui se retrase brusc. Bărbatul avu nevoie de câteva secunde ca să-și revină.

– Bineînțeles. Este totuși util să asculți.

Fata îl privi curioasă. Nu-l silise; el se comportase mai degrabă ca un servitor în fața stăpânei, decât în fața unei tinere pe care încerca s-o agațe într-un loc public. Klia se concentră cu mai multă intensitate asupra lui. Suprafața nu era prea atrăgătoare, dar întâlnise rezerve neașteptate, un calm central, o stranie dulceață metalică. Emoțiile lui nu aveau același *gust* ca ale celorlalți.

– Îi ascult doar pe oamenii interesanți, declară ea.

Începuse să sune puțin cam prea arogant. Se considera totuși o femeie demnă, nu o puștoaică lăudăroasă.

– Am înțeles, încuviință el.

Își termină stimulkul și azvârli cu dexteritate bețișorul într-un recipient. Proprietara cofetăriei se apropie de recipient, scoase cinci bețișoare — un total jalnic pentru o zi — și dispăru cu ele ca să le curețe.

– Ei bine, supraviețuirea ți se pare interesantă?

– Ca subiect general, da.

– Atunci ascultă-mă cu atenție. Se aplecă înainte, cu o privire deschisă. Știu ce ești și ce poți face.

– Ce sunt? întrebă Klia.

El ridică privirea, exact în clipa în care pătratul aflat imediat deasupra lor reveni la strălucirea anterioară. Pielea lui avea un aspect neobișnuit de nesănătos, ca și cum ar fi purtat un machiaj, ascunzându-și o boală de piele, deși fata nu putu zări ciupiturile ca de vărsat specifice encefalitei. Obrajii ei aveau semne adânci sub puful des.

– În copilărie, ai avut Febra, nu-i așa? întrebă el.

– Cei mai mulți o au. Este obișnuită aici, pe Trantor.

– Nu numai aici, tânăra mea prietenă. Pe toate planetele oamenilor. Encefalita este însoțitoarea permanentă a tinereții inteligente, prea banală

ca să fie observată, prea inofensivă ca să fie vindecată. Dar în cazul tău n-a fost o boală ușoară, de copilărie. A fost cât pe aici să te ucidă.

Mama lui Klia o îngrijise tot timpul cât zăcuse pentru ca apoi, după câteva luni, să moară într-un accident din depresiuni. Fata de abia și-o mai reamintea, dar tatăl ei îi povestise totul despre boală.

– Și ce-i cu asta?

Ochii lui erau foarte deschiși la culoare și, brusc, Klia își dădu seama că n-o priveau direct în față, ci undeva în dreapta frunții.

– Nu pot vedea foarte bine acum. Mă deplasez simțind oamenii... unde se află, cum se mișcă și vorbesc. Într-un loc lipsit de oameni, mă simt oarecum stresat. Din cauza aceasta prefer mulțimile. În cazul tău... situația este inversă. Mulțimile te irită. Trantorul este o planetă ticsită. Te încătușează.

Klia clipi repede, neștiind dacă era politicos să continue să se holbeze la ochii lui morți. Asta nu însemna însă că ar fi ținut prea mult la politețe în asemenea situații.

– Nu sunt decât o curieră și, uneori, o intermediară, spuse ea. Nimeni nu mă bagă prea mult în seamă.

– Simt cum lucrezi asupra mea, Klia. Vrei să te las în pace. Prezența mea te tulbură, mai ales fiindcă ceea ce-ți spun are un ecou de adevăr — așa-i?

Fata îngustă ochii. Nu dorea să fie un caz special, nici măcar memorabil pentru orbul îmbrăcat în verde.

Închise ochii și se concentră: *Uită-mă!* Bărbatul lăsă capul într-o parte, ca și cum ar fi fost încercat de o crampă musculară. Mintea lui avea un gust teribil de ciudat! Ea nu mai cunoscuse niciodată o minte similară.

Și ar fi putut jura că mințise când spusese că era orb... totuși asta nu avea nici o importanță pe lângă eșecul ei de a-l convinge.

– Pentru un copil, te-ai descurcat bine, vorbi el cu glas scăzut. Chiar prea bine. Există persoane care-i caută pe aceia ce reușesc în situații în care ar trebui să eșueze. Specialii Palatului, poliția secretă... și alții deloc prietenoși.

Se sculă, își netezi haina și îndepărtă firimiturile de pe turul pantalonilor.

– Scaunele astea sunt mizerabile, murmură bărbatul. Efortul tău de a mă face să uit a fost foarte puternic, poate cel mai puternic pe care l-am simțit vreodată, însă îți lipsește instruirea. Îmi voi aminti, pentru că *trebuie* să-mi amintesc. În momentul de față, pe Trantor există un

număr surprinzător de mare de oameni cu aptitudinile tale — cred că sunt aproape două mii. Mi s-a spus, nu contează de către cine, că cei mai mulți dintre voi sunt însemnați de o reacție neașteptat de puternică față de encefalită. Cei care te vânează sunt induși în eroare. Ei cred că au trecut pe lângă tine.

Surâse în direcția ei.

– Te plictisesc. Mi se pare dureros să fiu într-un loc unde nu sunt dorit. O să plec.

Se întoarse, păru să bâjbâie după cineva care să-l ghideze și se îndepărtă de masă.

– Stai, rosti Klia șovăitor. Vreau să te întreb ceva.

El se opri cu o ușoară tremurătură. Brusc i se păru foarte vulnerabil. „Crede că-i pot face rău. Și poate că-i adevărat!" Fata dorea să înțeleagă acest gust ciudat — limpede și în mod straniu convingător, ca și cum în interiorul bărbatului, înapoia măștilor sale efemere de duplicitate, se ascundea o onestitate și o corectitudine pe care nu le mai întâlnise până atunci.

– Nu m-am plictisit, zise ea. Nu încă.

Bărbatul în verde se așeză din nou și puse mâna pe masă. Inspiră adânc. „Nu are nevoie să respire", gândi Klia apoi alungă repede acest gând absurd.

– De ani buni, un bărbat și o femeie îi caută pe cei asemenea ție și mulți s-au alăturat grupului lor. Sper că o duc bine acolo unde au fost trimiși... eu unul nu doresc să-mi asum acest risc.

– Cine sunt ei?

– Se zice că femeia ar fi Wanda Seldon Palver, nepoata lui Hari Seldon.

Klia nu cunoștea nici unul dintre numele acelea. Ridică din umeri.

– Dacă dorești, te poți duce la ei..., continuă bărbatul dar ea se strâmbă și-l întrerupse.

– Par *conectați*, spuse folosind termenul în sensul depreciator utilizat pentru cei apropiați Palatului, comisarilor și altor oficialități guvernamentale.

– Ah, da, cândva Seldon a fost prim-ministru și se spune că nepoata lui l-a scos dintr-o mulțime de neplăceri, legale sau nu.

– Este un proscris?

– Nu, un vizionar.

Klia țuguie buzele și se încruntă din nou. În Dahl, vizionarii erau pe toate drumurile — sonații de la colțul străzilor, șomeri, majoritatea înnebuniți de munca pe care o făcuseră în puțurile de căldură.

Bărbatul în verde-cenușiu îi urmări îndeaproape reacția.

– Nu te interesează, așa-i? Acum însă există altcineva care caută tipul vostru...

– Ce tip? întrebă Klia nervos. (Avea nevoie de timp să se gândească, să înțeleagă.) Nu prea-nțeleg cum stau lucrurile.

Cercetă ușor defensivele bărbatului, sperând să nu deranjeze într-un mod sesizabil.

El se crispă, ca și cum ar fi fost împuns cu un obiect ascuțit.

– Îți sunt prieten, nu un dușman cu care să te porți cu mănuși. Știu că există un risc în simplul fapt că stau de vorbă cu tine. Știu ce mi-ai putea face, dacă ți-ai pune mintea. Cineva aflat într-o poziție de putere consideră că tipul vostru este o monstruozitate. El însă nu înțelege deloc situația. Pare să creadă că sunteți roboți.

Klia izbucni în râs.

– Ca tik-tokii?

Muncitorii mecanici căzuseră în dizgrație cu mult înainte de nașterea ei, interziși din cauza frecventelor și inexplicabilelor revolte, iar repulsia generală a oamenilor față de ei continua să dăinuie.

– Nu, ca roboții din istorie și din legendă. Eternii! Arătă spre vest, în direcția generală a Palatului: Este o nebunie, dar o nebunie imperială, greu de învins. Ar fi mai bine dacă ai pleca, iar eu cunosc locul cel mai bun unde te poți duce... pe Trantor. Nu-i departe de aici. Te pot ajuta.

– Nu, mulțumesc, clătină ea din cap.

Totul era prea vag ca să se lase pe mâinile acestui străin, indiferent cât de atrăgătoare păreau unele părți ale poveștii sale. Cuvintele lui și ceea ce simțea ea nu concordau.

– Atunci, ia asta. Bărbatul îi strecură în mână un card display și se sculă din nou. *O să mă cauți.* Este foarte clar. Totul e numai o chestiune de timp.

O privi direct, cu ochi sclipitori, perfect capabili.

– Fiecare avem câte un secret, spuse el și se întoarse să plece.

Lodovik stătea singur pe puntea navei, privind o imagine pe care un om ar fi considerat-o o panoramă de o frumusețe excepțională. Frumusețea era însă un concept dificil pentru un robot; Lodovik vedea regiunea din exteriorul navei și înțelegea că un om ar fi considerat-o interesantă, dar pentru el analogia cea mai apropiată cu frumusețea era executarea perfectă a unei sarcini. Cumva i-ar fi *plăcut* să anunțe un om că prin hublou se putea observa o imagine frumoasă, totuși principala lui îndatorire era să-l informeze pe om că imaginea respectivă era în realitate cauzată de forțe extrem de periculoase...

Iar în această privință nu avea nici o șansă de reușită, deoarece oamenii din *Lancea glorioasă* erau deja morți. Tolk murise ultimul, cu mințile pierdute și având corpul o ruină. În ultimele ore de gândire rațională ce-i rămăseseră, îl instruise pe Lodovik asupra acțiunilor care trebuiau urmate pentru a duce nava la destinație: repararea unităților de hiperpropulsie, reprogramarea sistemului navigațional, economisirea energiei navei pentru timp maxim de supraviețuire.

Ultimele sale cuvinte coerente fuseseră de fapt o întrebare.

– Cât timp poți trăi... vreau să zic, funcționa?

– Un secol, fără realimentare, îi răspunsese Lodovik.

După aceea căpitanul se prăbușise în semiconștiența dureroasă, delirantă care-i precedase moartea.

Două sute de morți omenești împovărau creierul pozitronic al lui Lodovik, ca și cum i-ar fi secătuit rezervele energetice, încetinindu-l. Efectul acela avea să treacă. El nu era responsabil de morțile produse; pur și simplu, nu le putuse împiedica. Pe de altă parte, tragedia în sine era îndeajuns ca să-l facă să se simtă *epuizat*.

Cât despre panoramă...

Sarossa însăși era o steluță strălucind stins, aflată la o sută de miliarde de kilometri depărtare, dar frontul de șoc își dezvăluia urma extinsă aidoma unui gigantic și spectral foc de artificii.

Fluxurile de particule cu energie ridicată loviseră vântul solar din sistemul sarossan, creând aurore boreale uriașe și neclare, ce semănau cu stindarde fluturând în vânt. Lodovik putea distinge dâre slabe de roșu și verde în luminozitatea încețoșată; comutându-și ochii în ultraviolet, distingea chiar și mai multe culori pe măsură ce norii difuzi ai fronturilor de undă exterioare ale exploziei avansau prin regiunile îndepărtate de praf provenit de la comete, gheață și gaze ale sistemului.

Avea puțin timp la dispoziție și nu putea să facă nimic.

Mai rău, Lodovik putea simți cum creierul i se modifica. Neutrinii și alte radiații penetraseră blindajul de câmpuri energetice al navei și nu se limitaseră la a-i ucide pe oameni; cumva, bănuia el, acționaseră asupra circuitelor sale pozitronice. Încă nu-și încheiase secvența de autodiagnosticare — putea să mai dureze câteva zile — , dar se temea de tot ce era mai rău.

Dacă îi fuseseră activate funcțiile primare, trebuia să se autodistrugă. În epocile străvechi, ar fi intrat pur și simplu în starea de inactivitate până ce un om sau un alt robot l-ar fi reparat; dar acum nu-și putea îngădui să i se descopere natura robotică.

Indiferent ce s-ar fi întâmplat cu el, șansele de a fi descoperit erau foarte reduse. *Lancea glorioasă* era pierdută fără speranțe, mai mult chiar decât un microb în ocean. În ciuda instrucțiunilor căpitanului, Lodovik nu izbutise să descopere defecțiunea, sau să întreprindă vreo reparație. Oscilația rapidă, din exterior în hiperspațiu și înapoi, arsese toate circuitele pentru comunicația la viteze hiperluminice. În mod automat, nava emisese un semnal de ajutor, dar, înconjurat de radiațiile uriașe ale frontului de șoc, existau puține șanse ca semnalul să poată fi auzit vreodată.

Secretul lui Lodovik era astfel în siguranță, dar utilitatea lui pentru Daneel și omenire se încheiase.

Pentru un robot, datoria reprezenta totul în vreme ce persoana sa nu însemna nimic; cu toate acestea, în circumstanțele actuale, Lodovik putea să privească pe ecran efectele frontului de șoc și să speculeze fără nici un motiv anume cu privire la procesele fizice. Fără să-și înceteze complet procesarea constantă a problemelor asociate misiunii sale pe termen lung, el se putea lăsa să plutească în voie în mijlocul punții, cu necesitățile și munca imediată reduse la zero.

În cazul oamenilor, așa ceva s-ar fi putut numi introspecție. Lipsită de ținta datoriei, introspecția era mai mult decât originală, era tulburătoare. Dacă ar fi putut, Lodovik ar fi evitat ocazia și senzația aceea.

Mai mult decât orice, un robot nu se simțea bine în cazul unor modificări interioare. Cu multe epoci în urmă, în decursul renașterii robotice, pe planetele Aurora și Solaria, aproape uitate de acum, fuseseră construiți roboți cu inhibiții ce depășeau cele Trei Legi. Cu câteva excepții, lor li se interzicea să proiecteze și să construiască alți roboți. Deși puteau să execute reparații minore asupra lor înșiși, numai câteva unități speciale puteau repara roboții cu defecțiuni grave.

Lodovik nu putea repara în propriul său creier această defecțiune, dacă era vorba despre o defecțiune; deocamdată dovezile nu erau clare. Totuși în creierul unui robot, în programarea lui esențială se putea pătrunde și mai greu decât în corpul său.

În Galaxie exista un singur loc unde un robot putea fi reparat și unde, ocazional, puteau fi construiți roboți. El fusese stabilit de R. Daneel Olivaw cu zece mii de ani în urmă, pe Eos, departe de frontierele Imperiului aflat în expansiune. Lodovik nu mai fusese acolo de nouăzeci de ani.

Cu toate acestea un robot este înzestrat cu un simț puternic al supraviețuirii, o trăsătură implicită în Legea 3. Având la dispoziție ceva timp în care să-și contemple starea, Lodovik se întrebă dacă ar fi putut să fie realmente găsit, și apoi trimis pe Eos pentru reparații...

Nici una dintre aceste posibilități nu părea apropiată. Se resemnă pentru soarta cea mai probabilă: alți zece ani petrecuți în nava avariată, până ce i se epuizau rezervele energetice de minifuziune, fără să aibă nimic important de făcut, un Robinson Crusoe al roboților, lipsit până și de o insulă pe care s-o exploreze și s-o transforme.

Lodovik nu putea simți un sentiment de oroare față de acest destin, dar își putea imagina ce ar fi simțit un om, iar asta în sine inducea un ecou de neliniște robotică.

Încununând cumva situația, auzea glasuri — mai exact, un glas. Acesta părea omenesc, însă comunica numai la intervale neregulate, în fragmente. Avea chiar și un nume, ceva care semăna cu *Voldarr*. Și lăsa impresia călătoriei pe vaste, dar fragile rețele de forță, prin vidul profund dintre stele...

Căutând halourile de plasmă ale stelelor vii, desfătându-mă în miasmele neutrino ale stelelor moarte și muribunde, cu neutrinii amețitori ca fumul de hașiș. Fugind de plictiseala Trantorului, am fost cuprins din nou de plictiseală... și am descoperit, între stele, un robot la strâmtoare! Unul dintre acei Eterni aduși din exterior pentru a-i înlocui pe cei mulți distruși... Priviți, prietenii mei, prietenii mei plictisitori care nu aveți și nu cunoașteți trupurile, și care nu tolerați idealuri trupești...

Unul dintre detestații voștri asasini!

Vocea se stinse. Adăugată tulburării sale pricinuite de moartea căpitanului și echipajului navei, ca și straniului său feedback de stânjeneală generoasă, glasul misterios — un semn limpede de autoamăgire și avarie serioasă — îl aduse pe Lodovik pe cât de mult se putea apropia un robot de nefericirea totală.

6

Din punctul său de observație, în micuțul apartament din al cărui balcon aveai imaginea de ansamblu a Universității Streeling, R. Daneel Olivaw nu putea simți durere omenească, deoarece îi lipseau structurile mintale umane necesare pentru acea reevaluare amară și remodelare a căilor neuronale, totuși, aidoma lui Lodovik, putea simți o neliniște acută și persistentă, undeva între vinovăția încercată în cazul eșecului și semnalele de avertisment ale apropiatei pierderi a capacității de funcționare. Cel puțin în felul acesta îl tulburase aflarea veștii că unul dintre ajutoarele sale cele mai valoroase dispăruse. Relativ recent — cel puțin așa i se părea lui, deși trecuseră câteva decenii — , pierduse mulți roboți din cauza tik-tokilor, dirijați de entitățile meme aliene, iar starea lui neplăcută (și singurătatea!) continua să-l pârjolească.

Cu o zi în urmă, văzuse în vitrina unui magazin holoștirea despre pierderea navei *Lancea glorioasă* și despre probabilul sfârșit al oricăror speranțe de salvare pentru cetățenii câtorva planete.

Actuala lui înfățișare semăna mult cu cea de acum douăzeci de milenii, când avusese prima și probabil cea mai influentă relație a sa cu un om, Elijah Bailey. De înălțime mijlocie, zvelt, șaten, părea să aibă aproximativ treizeci și cinci de ani. De atunci își făcuse unele mici modificări, conformându-se transformărilor suferite de fiziologia umană; nu mai avea unghii la degetele mici ale mâinilor și era mai înalt cu vreo șase centimetri. Cu toate acestea, Bailey l-ar fi putut recunoaște.

Era însă îndoielnic că Daneel și-ar fi putut recunoaște străvechiul prieten; de mult timp, amintirile sale de atunci fuseseră stocate, cu excepția celor foarte generale, în memorii separate care nu-i erau imediat accesibile.

Între timp Daneel cunoscuse o mulțime de personificări, cea mai faimoasă dintre ele fiind Demerzel, prim-ministru al împăratului Cleon I; Hari Seldon însuși îi urmase în această funcție. Acum se apropia momentul când Daneel trebuia să-și intensifice participarea directă în politica Trantorului, o perspectivă pe care o detesta profund. Pierderea lui Lodovik avea să-i îngreuneze și mai mult munca.

Niciodată nu-i plăcuse să se etaleze în public. Era mult mai încântat să opereze din culise și să-și lase miile de asociați să joace rolurile publice. Prefera, oricum, ca roboții lui să se infiltreze discret în decursul timpului, ici și acolo, în poziții-cheie, pentru a determina schimbări care la rândul lor aveau să determine alte schimbări, producând o cascadă cu (spera el) rezultatele dorite.

În secolele de muncă, el văzuse câteva eșecuri și multe succese, dar cu Lodovik sperase să-și asigure țelul cel mai important: împlinirea Planului, Proiectul Psihoistorie al lui Hari Seldon și întemeierea unei planete Prima Fundație.

Psihoistoria lui Seldon îi oferise deja lui Daneel instrumentele necesare pentru a vedea viitorul Imperiului în detaliile cele mai dezolante. Colaps, dezintegrare, distrugere pe scară globală — haos. El nu putea face absolut nimic pentru a preveni colapsul acela. Poate că dacă ar fi acționat cu zece mii de ani mai devreme, cu o previziune imposibilă pe atunci, beneficiind numai de rudimentul de psihoistorie pe care îl avea la dispoziție, ar fi putut împiedica această catastrofă. Însă Daneel nu putea permite declinul și prăbușirea Imperiului fără ca să fi intervenit absolut deloc, deoarece aveau să sufere și să moară prea mulți oameni — peste treizeci și opt de miliarde numai pe Trantor — iar Legea 1 decreta ca nici un om să nu fie vătămat sau să se îngăduie vătămarea lui.

Vreme de douăzeci de mii de ani, misiunea lui fusese să diminueze eșecurile umane și să redirecționeze energiile oamenilor pentru o bunăstare generală.

În acest scop, se implicase în istorie și unele dintre modificările pe care le efectuase duseseră la suferință, durere, ba chiar la moarte. Numai Legea 0, formulată pentru întâia oară de remarcabilul robot Giskard Reventlov, îi îngăduise să-și continue funcționarea în aceste circumstanțe.

Legea 0 nu era un concept simplu, deși putea fi rezumată foarte simplu: Puteau fi vătămați unii oameni, dacă în felul acela se prevenea vătămarea majorității oamenilor.

Scopul scuză mijloacele.

Implicația aceasta oribilă cauzase multă agonie în istoria umană, dar acum nu avea timp de pierdut cu o dezbatere internă din antichitate.

Ce putea el să învețe din pierderea lui Lodovik? Aparent, nimic; uneori Universul decidea lucruri aflate mai presus de controlul acțiunilor raționale. Pentru un robot nimic nu era mai frustrant și mai dificil de priceput ca un Univers indiferent față de oameni.

Daneel putea trece anonim dintr-un Sector în altul, urmând migrațiile șomerilor care deveniseră o adevărată molimă pe Trantor. Putea menține contactul cu asociații săi, folosind un comunicator personal sau informerul portabil, dar și prin conexiuni ilegale la multele rețele planetare. Uneori se îmbrăca precum un cerșetor mizerabil

și-și petrecea mult timp într-o cămăruță murdară din Sectorul Trans-Imperial, la numai șaptezeci de kilometri de Palat. Nimeni nu privea de două ori spre o arătare atât de bătrână, cocârjată, nespălată și jalnică; într-un fel, Daneel devenise un simbol al mizeriei pe care spera s-o învingă.

Nici un om nu-și mai amintea un personaj fictiv căruia îi făcuse plăcere să se amestece deghizat printre oamenii obișnuiți, în rândul *claselor inferioare*, un om cu intelect pur și incredibil de pătrunzător, un *detectiv* așa cum fusese vechiul prieten al lui Daneel, Elijah Bailey. După multiplele descărcări de memorie și ajustări ale lui Daneel, acesta își mai amintea doar un nume și o impresie de ansamblu: Sherlock.

Daneel era unul dintre mulții roboți care deveniseră Sherlock deghizați printre oameni; zeci de mii în întreaga Galaxie, încercând nu numai să rezolve un mister, ci și să împiedice alte crime, mai mari.

Conducătorul acestor slujitori devotați, primul Etern, își scutură cât putu de bine murdăria străzii de pe zdrențe și părăsi baraca strâmtă și goală a Proiectului de Locuințe Generale, în căutarea unor haine mai bune.

– Au scotocit tot apartamentul, gemu Sonden Asgar, frecându-și umerii și părând mai mic și mai fragil decât îl văzuse vreodată fata.

Respectul lui Klia pentru tatăl ei nu fusese deosebit de ridicat în ultimii ani, totuși continua să se simtă îndurerată pentru mizeria lui... sentiment căruia i se adăuga o stare permanentă de vinovăție care îi consolida, cumva, responsabilitatea.

– Ne-au răscolit documentele — închipuiește-ți! Documente private! O autoritate imperială...

– De ce îi interesau documentele tale, tată? întrebă Klia.

Apartamentul arăta jalnic. Își putea imagina investigatorii trăgând de ușile dulapurilor și azvârlind pe jos cutiile și cele câteva tacâmuri dinăuntru, apoi smulgând de la locul lor carpetele tocite... Mulțumea în gând proniei cerești că ea nu fusese acolo — și nu numai dintr-un motiv.

– Nu documentele *mele*! răcni Sonden. Le căutau pe ale *tale*! Actele de la școală, holocărțile... și ne-au luat și albumul de familie. Cu toate pozele maică-tii. De ce? Ce-ai mai făcut acum?

Klia clătină din cap, îndreptă un taburet și se așeză pe el.

– Dacă mă căutau pe mine, spuse ea, nu mai pot rămâne.

– De ce, fata mea? Ce puteai...

– Dacă aş fi făcut ceva ilegal, tată, n-ar intra în atribuţiunile Specialilor imperiali. Trebuie să fie vorba despre altceva...

Se gândi la conversaţia cu bărbatul în haine verzi și se încruntă.

Stând în mijlocul camerei principale, de trei metri pătraţi (cu greu putea fi denumită cameră — era mai degrabă o debara), Sonden tremura ca un animal înspăimântat.

– N-au fost deloc amabili, zise el. M-au zgâlţâit tău de tot... Se comportau ca niște spărgători. Puteam la fel de bine să fi fost atacat și jefuit în Billibotton!

– Ce au spus? întrebă Klia încetişor.

– M-au întrebat unde ești, ce note ai avut la şcoală, din ce trăiești... M-au mai întrebat dacă îl ştii pe un anume Kindril Nashak. Cine-i ăsta?

– Un bărbat, răspunse ea în doi peri camuflându-și surpriza.

Kindril Nashak! El fusese pivotul marii ei reușite de până acum, o afacere care adusese 400 de credite noi în contul ei cu bancherul din Billibotton. Totuși până și asta era ceva banal — câtuși de puţin demn de atenţia lor. Poliţia Specialilor imperiali ar fi trebuit să-i caute pe șefii lumii interlope, nu fetele inteligente mânate de ambiţii pur personale.

– Un bărbat! repetă încruntat tatăl ei. Sper că-i vorba despre cineva care dorește să mi te ia de pe cap!

– Cred că de ani de zile nu mai sunt o povară pentru tine, rosti fata cu amărăciune. *Am trecut pe-aici numai ca să văd ce mai faci.*

„Și să descopăr motivul pentru care ori de câte ori mă gândeam la tine simţeam furnicături prin cap."

– Le-am spus că nu ești niciodată aici! strigă Sonden. Le-am spus că nu ne-am mai văzut de luni de zile. Nu mai înţeleg nimic! O să-mi trebuiască câteva zile până să fac curăţenie acum. Și mâncarea! Au aruncat totul pe jos!

– O să te ajut eu să strângi, făcu Klia. N-ar trebui să dureze mai mult de o oră.

Cel puţin aşa spera. Alte chipuri îi dădeau acum furnicături — prieteni, colegi, toţi cei asociaţi cu Nashak... De un lucru era sigură: Devenise brusc un personaj important și nu pentru că ar fi fost un membru abil al pieţii negre.

O oră mai târziu, după ce aranjase aproape complet apartamentul și Sonden începuse să-și recapete calmul, îl sărută pe creștetul capului

și-și luă rămas bun de la el, știind că avea să fie într-adevăr pentru totdeauna.

Nu putea să-și privească tatăl fără să simtă cum îi ardea pielea capului. „Asta n-are nici o legătură cu vinovăția", își spuse ea. „Este ceva cu totul nou."

De acum încolo, orice contact cu el ar fi fost extrem de periculos.

8

Maiorul Perl Namm de la Investigații Speciale, Securitatea Imperială, care răspundea de Sectorul Dahl, aștepta de două ore în cabinetul particular al consilierului imperial Farad Sinter. Acum își aranjă gulerul cu gesturi nervoase. Biroul lui Sinter era elegant și lustruit, sculptat din lemn de karon din Grădinile Imperiale, un cadou din partea lui Klayus I. Pe tăblia sa se găsea doar un informer de clasă imperială, inactiv. Deasupra uneia dintre părțile sale laterale plutea o placă „Soarele-și-nava-spațială". Tavanul înalt al odăii era susținut de grinzi din bazalt trantorian, având complicate motive florale sculptate cu măiestrie de raze blaster. Maiorul ridică ochii spre grinzi, iar când îi coborî, Farad Sinter se afla înapoia biroului, purtând o încruntătură iritată.

– Da?

Foarte blond și masiv, Namm nu era obișnuit cu audiențe private la acest nivel social, ba mai mult chiar, în Palat.

– Al doilea raport referitor la căutarea lui Klia Asgar, fiica lui Sonden și Bethel Asgar, vorbi el sacadat. S-a percheziționat apartamentul tatălui.

– Ce noutăți ai aflat?

– Primele ei teste de inteligență au fost normale, deloc excepționale. După vârsta de zece ani însă, dovedesc salturi impresionante... pentru ca la doisprezece ani să dezvăluie că fata este o idioată congenitală.

– Presupun că-i vorba despre testele imperiale standard de aptitudini, nu?

– Da, domnule, adaptate la... ă-ă-ă... necesitățile dahlite.

Sinter traversă încăperea și-și umplu o cupă. Nu-i oferi și maiorului, care oricum n-ar fi fost în stare să aprecieze calitatea vinului. Fără îndoială, gusturile îi erau limitate la formele primitive de stimulk, sau chiar la stimurile mai directe preferate în serviciile militare și de poliție.

– Presupun că n-ați găsit nici documente referitoare la bolile suferite în copilărie, spuse Sinter.

– În privința aceasta există două posibile explicații, domnule.

– Care anume?

– În general spitalele din Dahl consemnează numai bolile deosebite. Iar în cazurile respective, dacă rezultatele tratamentelor pot arunca o lumină necorespunzătoare asupra spitalului, nu mai consemnează absolut nimic.

– Așa încât este posibil ca ea să nu fi suferit niciodată de encefalită... în copilărie, când aproape toți cei inteligenți se îmbolnăvesc.

– Este posibil, domnule, deși improbabil. Numai unu la sută din copiii normali scapă de encefalită și numai idioții scapă complet. Este posibil ca ea s-o fi evitat tocmai din acest motiv.

Sinter surâse. Maiorul intrase într-un domeniu în care nu era cunoscător; în realitate, doar un copil din treizeci de milioane de normali scăpa de encefalită, cu toate că mulți pretindeau că nu fuseseră bolnavi. Iar afirmația lor în sine era interesantă, de parcă neîmbolnăvirea le-ar fi conferit un statut aparte.

– Maior Namm, te interesează cumva și Sectoarele în care nu patrulezi?

– Nu, domnule. De ce ar trebui să mă intereseze?

– De pildă, cunoști care este cea mai înaltă construcție de pe Trantor, măsurată de la nivelul mării?

– Nu, domnule.

– Care este Sectorul cel mai populat?

– Nu, domnule.

– Care este planeta cea mai mare din Galaxia cunoscută?

– Nu.

Maiorul se încruntă, ca și cum i s-ar fi părut că Sinter își bătea joc de el.

– Majoritatea oamenilor nu cunosc nici ei aceste lucruri. De altfel nici nu-i interesează — dacă le spui răspunsurile la întrebările acelea le vor uita aproape imediat. Imaginile mărețe se pierd în flecuștețele cotidiene, pe care le cunosc îndeajuns de bine ca să se descurce. Ce știi despre principiile fundamentale ale călătoriei cu hiperpropulsie?

– Cerule, habar... Iertați-mă! Nimic, domnule.

– În privința asta, sunt eu însumi ignorant. Nu mă interesează asemenea lucruri. Surâse plăcut. Te-ai întrebat vreodată de ce Trantorul pare atât de jalnic în ziua de azi?

– Câteodată, domnule. Este *într-adevăr* iritant.

– Te-ai gândit să te plângi la consiliul zonei tale?

– Nu, domnule. Când există atât de multe lucruri despre care să te plângi, de unde să începi?

– Este adevărat. Cu toate acestea, ești cunoscut ca un ofițer competent, poate chiar excepțional.

– Vă mulțumesc, domnule.

Sinter coborî ochii spre podeaua de rocaramă lustruită.

– Nu ești curios de ce mă interesează atât de mult femeia... fata aceasta?

– Nu, domnule, răspunse maiorul, totuși făcându-i în mod conspirativ cu ochiul.

Consilierul se holbă la el.

– Crezi că mă interesează din punct de vedere *sexual*?

Maiorul se îndreptă brusc, adoptând o ținută rigidă.

– Nu, domnule, nu-i treaba mea să mă gândesc la așa ceva.

– Maior Namm, m-ar îngrozi simplul fapt de a mă afla prea mult timp în *prezența* ei.

– Da, domnule.

– Ea n-a avut niciodată encefalită.

– Nu știm asta, domnule. Nu există documente.

Sinter clătină din cap.

– *Știu* că n-a avut niciodată encefalită și nici alte boli în copilărie. Și nu pentru că ar fi fost o idioată congenitală. A fost mai mult decât doar *imună*, maior Namm.

– Da, domnule.

– Iar puterile ei pot fi extraordinare. Te întrebi de unde știu asta? Grație lui Vara Liso, care a detectat-o pe fată, acum o săptămână într-o piață dahlită. A considerat-o o candidată de prima mână. Poate că ar trebui s-o trimit să te însoțească în patrulări, pentru a îmbunătăți vânătoarea.

Ofițerul nu comentă nimic, mulțumindu-se să stea în poziție de repaus, cu ochii fixați asupra peretelui opus. Mărul lui Adam i se mișca în sus și în jos. Sinter îl putea descifra destul de bine, fără să-i citească în minte; maiorul nu credea o iotă din toate astea și știa prea puține sau nimic despre Vara.

– Mi-o poți găsi fără ajutorul Varei Liso?

– Dacă am suficienți oameni, o putem găsi în două-trei zile, domnule. Beneficiind numai de echipa mea, destul de mică, ar putea dura două-trei săptămâni. Sectorul Dahl nu este foarte cooperant acum, domnule.

– Așa este, ai dreptate. Ei bine, dă-i de urmă, dar nu încerca s-o arestezi, ori să-i atragi atenția în vreun fel. Ai da greș, întrucât cei de felul ei i-au făcut pe mulți să dea greș.

– Da, domnule.

– Mă anunți doar ce face, cu cine se întâlnește... Când îți voi da ordinul, o s-o împuști în cap, cu o armă cu energie cinetică de calibru mare, de la distanță. Ai înțeles?

– Da, domnule.

– Așa cum m-ai mai slujit, cu credință, și înainte.

– Da, domnule.

– Iar după aceea îmi vei aduce cadavrul. Nu la criminalistică, ci la mine, în apartament. Asta-i tot, maior Namm.

– Bună ziua, domnule, rosti ofițerul și ieși.

Sinter nu se încredea prea mult în competența nici unei forțe polițienești din nici un Sector. Acestea puteau fi mituite destul de ușor, totuși numeroasele patrule de polițiști ale lui Sinter încă nu izbutiseră să captureze vreun robot; toți indivizii pe care-i suspectaseră se dovediseră finalmente oameni. Roboții îi păcăliseră cu inteligență.

Acum dăduse de urma lui Klia Asgar... o fată, cel puțin la exterior. Cum proceda un robot ca să lase impresia dezvoltării anatomice? Existau o mulțime de mistere pe care Sinter de abia aștepta să le rezolve.

Efectul encefalitei asupra curiozității și asupra civilizației în general nu era nici pe departe cel mai interesant dintre toate acele mistere. Ba chiar nici nu putea fi considerat un mister. Sinter bănuia că roboții creaseră boala, poate cu milenii în urmă, după ce fuseseră alungați de pe planetele oamenilor, țelul lor fiind de a reduce în mod subtil capacitatea intelectuală, creând un Imperiu care să se răscoale foarte rar împotriva Centrului...

Mintea bărbatului se simțea copleșită de implicații. Atâtea bănuieli, atâtea teorii!

Cu un surâs vag și distrat, Sinter se lăsă câteva minute pradă speculațiilor, apoi se apropie de informerul de pe birou ca să caute numele celei mai mari planete din Galaxie.

Consilierul nu avusese niciodată encefalită; cumva, scăpase de boală, în ciuda faptului că avea o inteligență peste medie. El era veșnic curios.

Și complet uman; își făcea radiografii de cel puțin două ori pe an, ca să-și dovedească sieși acest lucru.

Cea mai mare planetă populată din Galaxie era Nak, o gigantă gazoasă aflată pe orbita unei stele din provincia Hallidon. Avea perimetrul de patru milioane de kilometri.

Acum însă Sinter avea alte probleme de analizat. Rămase în picioare în fața biroului — când lucra, nu se așeza niciodată — și derulă datele oferite de informer. Se preconiza un scandal legat de redirecționarea navelor spre Sarossa, după probabila pierdere a navei *Lancea glorioasă*. Consilierul aproape că putea simți mâna lui Chen înapoia indignării publice care creștea mereu. Totuși acțiunea îi aparținuse aproape în totalitate lui Klayus; el o aprobase, doar pentru a-i îngădui băiatului să-și manifeste autoritatea imperială.

Comisarul-șef era un individ foarte inteligent.

Sinter se întrebă dacă Chen avusese vreodată encefalită...

Adâncit în gânduri, se așeză pentru cinci minute în timp ce datele se derulau pe display, ignorându-le. Avea la dispoziție suficient timp ca să se ocupe și de comisarul Chen.

9

După cincizeci de ani de slujire a Imperiului (dar și în scopuri personale), Mors Planch văzuse cum lucrurile se îndreptaseră de la rău la și mai rău, dar nu-și pierduse calmul încruntat. Puține îl tulburau, la suprafață; era tăcut, vorbea încet și obișnuit să îndeplinească misiuni extraordinare, totuși nu se gândise niciodată că avea să fie solicitat — și tocmai de Linge Chen! — ca să întreprindă ceva atât de banal precum căutarea unei nave pierdute. Culmea, o navă de cercetare!

Stătea pe balconul de oțel suspendat deasupra docurilor spațiale din Central Trantor, privind în jos către șirurile lungi de nave imperiale în formă de gloanțe, ale căror suprafețe arămiu-ivorii sclipeau de lustruială. Toate aveau echipaje care-și îndeplineau sarcinile mai mult sub formă de ritualuri și rutine, fără să aibă habar de mecanică și electronică, cu atât mai puțin de fenomenele fizice aflate la baza miraculoaselor lor Salturi de la un capăt la altul al Galaxiei.

Strălucire, lustruială și o umbră de ignoranță, care începuse să le muște ca o eclipsă la amiază...

Planch inspiră adânc din parfumeria de pe reverul său, ca să-și îmbunătățească starea de spirit. În nasturele micuț, un obiect antic extraordinar pe care Chen i-l dăruise cu șapte ani în urmă, fuseseră programate arome de pe o mie de planete. Chen era un individ

remarcabil, capabil să înțeleagă sentimentele și nevoile celorlalți, fără ca el să aibă așa ceva... exceptându-i setea de putere.

Planch își cunoștea stăpânul destul de bine și știa de ce era capabil, însă nu trebuia să-l și îndrăgească. Cu toate acestea, Chen plătea foarte bine, iar dacă Imperiul avea să se ducă de râpă, pilotul nu avea mustrări de conștiință pentru că încerca să evite neplăcerile și vremurile grele.

O femeie cu membre subțiri de păianjen și păr galben ca mătasea porumbului, întrecându-l în înălțime cu zece centimetri buni, apăru pe neașteptate înapoia sa. Planch ridică privirea și-i întâlni ochii de onix.

– Mors Planch?

– Da.

Se întoarse și-i întinse mâna. Ea se retrase și scutură din cap; pe planeta ei, Huylen, contactul fizic era considerat grosolan în salutările simple.

– Dumneata ești Tritch, presupun.

– O prezumție îndrăzneață, dar corectă, încuviință femeia. Am trei nave pe care le putem folosi și am ales-o pe cea mai bună. Este intimă și deține licențe de călătorie pentru orice punct al Imperiului care desfășoară activități comerciale.

– Voi fi singurul pasager. Doresc să examinez hiperpropulsia navei și să fac unele modificări.

– Chiar așa? Amuzamentul lui Tritch dispăru iute. Nu-mi place să-i las nici pe experți să-și bage nasul acolo. Dacă ceva nu s-a defectat, nu trebuie să umbli la el.

– Sunt mai mult decât un expert, zise bărbatul, iar cu banii pe care-i primești poți cumpăra trei nave ca asta.

Tritch roti capul dintr-o parte în alta, cu un gest pe care Planch nu-l putu descifra. Existau atât de multe obiceiuri sociale și nuanțe fizice! Era foarte greu să pricepi un cvadrilion de ființe omenești, mai ales aici, în Centru, unde puteai întâlni atâtea.

Coborâră la poarta docului unde se aflau navele femeii.

– Mi-ai spus că este vorba despre o căutare, zise ea, și ai mai spus că va fi periculos. Pentru banii oferiți, accept riscuri, totuși...

– Intrăm în frontul de șoc al unei supernova, o anunță Planch fără s-o privească.

– Ah! Vestea o amuți, dar numai pentru o clipă. Sarossa?

Pilotul aprobă din cap. Suiră pe un trotuar pietonal, lunecând pe distanța a trei kilometri pe lângă nave, majoritatea imperiale, câteva

aparținând păturii superioare din Palat, iar restul unor negustori autorizați, cum era Tritch.

– Am refuzat patru solicitări din partea unora care doreau să-și salveze familiile de acolo.

– Și bine ai făcut, comentă Planch. Azi eu sunt afacerea dumitale, nu ei.

– Cât de sus ajunge treaba? pufni Tritch. Sau altfel spus, câtă influență ai?

– N-am deloc influență. Fac ceea ce mi se spune și nu discut prea mult ordinele primite.

Femeia undui, semnalând o îndoială politicoasă, porni spre pasarelă și comandă deschiderea trapelor de încărcare ale navei. Aceasta arăta bine întreținută, cu o vechime de aproximativ două sute de ani și cu unități de autoreparare, dar cine putea ști dacă ele funcționau corespunzător? În ziua de astăzi, oamenii se încredeau prea mult în mașinile lor, pentru că, în general, nu aveau alternativă.

Planch observă numele navei: *Floarea Răului*.

– Când plecăm?

– Acum, zise el.

– Numele dumitale mi se pare familiar, zise Tritch. Ești cumva de pe Huylen?

– Eu? Scutură din cap și râse când intrară în cala cavernoasă, aproape goală. Sunt mult prea scund pentru neamul vostru. Este însă adevărat că ai noștri au asigurat colonia-sămânță care v-a colonizat planeta, acum o mie de ani.

– Asta explică totul! încuviință femeia și vibră din nou, semnalând — presupuse Planch — încântare față de posibila lor legătură istorică. (Huylenienii erau indivizi exclusiviști care își iubeau istoria și genealogia.) Sunt onorată să te am la bord. Care îți este otrava?

Indică spre lăzile pline de băuturi exotice, fixate cu un câmp de securitate într-un colț al calei.

– Deocamdată, nimic, răspunse Planch totuși examină apreciativ etichetele.

Se opri brusc, zărind pe zece cutii o etichetă care-i acceleră pulsul.

– Pe strâmtele spații! înjură el. Acolo e apa-vieții trilliană?

– Două sute de sticle, încuviință femeia. După ce terminăm treaba, ai două sticle din partea mea.

– Ești generoasă.

– Mai mult decât ai habar, replică ea și-i făcu cu ochiul.

Planch înclină curtenitor din cap. Uitase cât de deschiși și de copilăroși puteau să fie huylenienii, tot așa cum uitase multe din gesturile lor. În același timp, se numărau printre cei mai duri negustori din Galaxie.

Ușa ecluzei se închise și Tritch îl conduse în sala motoarelor, ca să examineze și să meșterească părțile cele mai delicate ale navei.

10

Când seara coborî sub domuri și lumina din afara ferestrelor cabinetului său păli, Chen se așeză în fotoliul favorit și apelă serviciul de știri al Bibliotecii Imperiale, cel mai bun și comprehensiv din Galaxie. Cuvintele și imaginile țâșneau în jurul lui, toate asociate dezastrului sarossan și pierderii navei *Lancea glorioasă*. Aceasta nu fusese zărită nicăieri și probabil că nici nu avea să fie văzută; experții apreciau că probabil fusese înghițită de o discontinuitate în decursul ultimul Salt, un pericol asociat exploziilor supernova, dar întâlnit rareori, din simplul motiv că supernovele în sine erau rare la scara temporală umană. În toată Galaxia, apăreau maximum una sau două anual, iar cel mai adesea asta se petrecea în regiunile nepopulate.

De acum mass-media îi cereau Împăratului (cu respect, bineînțeles) și consilierului Sinter, mult mai corosiv, să regândească alocarea navelor de salvare. Chen zâmbi sarcastic; Sinter nu avea decât să mediteze la *asta* o vreme.

Bineînțeles, dacă nu primea nici o veste de la Planch, trebuia să-l înlocuiască pe Lodovik, și încă repede; existau patru candidați, nici unul de talia lui, dar toți demni de a sluji în Comisia pentru Siguranță Publică. Avea să-l aleagă pe unul ca asistent personal, trimițându-i pe ceilalți trei în programe de pregătire, motivând că niciodată Comisia n-ar mai trebui să rămână fără înlocuitori imediați în cazul pierderilor de personal important.

Trei comisari îi erau îndatorați lui Chen pentru câteva favoruri private și putea folosi asta ca pretext pentru a-i înlocui cu persoane loiale.

Printr-un gest scurt al încheieturii mâinii, deconectă serviciul de știri și se sculă, netezindu-și veșmintele. Ieși apoi pe balcon, ca să se bucure de spectacolul apusului. Bineînțeles, soarele real nu era vizibil, însă Chen dispusese repararea afișajelor regulate ale domului Sectorului Imperial astfel încât apusurile puteau fi urmărite aici așa cum se întâmplase pe tot Trantorul în tinerețea bărbatului. Privi cu mulțumire

reprezentarea foarte artistică, după care abandonă plăcerile de moment și se concentră asupra viitorului.

Comisarul-șef dormea rareori mai mult de o oră pe zi, de obicei la amiază, având astfel la dispoziție toată seara ca să-și efectueze cercetările și să se pregătească pentru munca de a doua zi dimineață. În decursul acelei ore de somn, visa de obicei cam treizeci de minute, iar în după-amiaza aceasta, după mulți ani de zile, visase episoade din copilărie. În experiența lui, visele reflectau rareori chestiuni cotidiene, dar puteau indica probleme personale și slăbiciuni. Chen avea un respect deosebit pentru procesele mintale dinapoia conștienței. Știa că acolo se derula o mare parte din munca lui cea mai importantă.

Se imagina ca fiind căpitanul propriei sale nave spațiale, cu un echipaj numeros și excelent — reprezentând procesele de gândire subconștiente. Sarcina lui era de a-și păstra echipajul alert și în formă, iar din acest motiv Chen efectua zilnic cel puțin douăzeci de minute de exerciții mintale speciale.

Avea de altfel un dispozitiv special pentru așa ceva, proiectat pentru el de cel mai celebru psiholog de pe Trantor, poate chiar din Galaxie. Psihologul dispăruse acum cinci ani, în urma unui scandal la Curtea Imperială orchestrat de Sinter.

Atâtea legături reciproce, atâtea țesături complicate! Chen își privea inamicii ca fiindu-i asociații cei mai intimi și uneori chiar simțea un fel de afecțiune tristă față de ei, când cădeau, unul câte unul, victime ale propriilor lor limitări și orbiri.

Sau, în cazul lui Sinter, ale idioțeniei agresive și demenței.

11

Hari ocupa o locuință simplă din campusul universitar, al treilea său apartament după dispariția lui Dors. Părea că nu-și poate găsi un loc pe care să-l simtă ca pe un adevărat cămin; după câteva luni, sau, în cazul acesta, după zece ani, devenea nemulțumit de felul în care se simțea acolo, indiferent cât de neutru ar fi fost decorul, și se muta altundeva. Adesea își petrecea nopțile într-o cameră din Biblioteca imperială, explicând că trebuia să înceapă lucrul foarte de dimineață; ceea ce era adevărat, însă nu constituia motivul principal al înnoptării sale.

Indiferent unde s-ar fi aflat, Hari se simțea foarte singur.

Nu se sfia să-și folosească funcția universitară și statutul din Biblioteca Imperială, pentru ca să capete locuințe noi. Își îngăduia unele

excentricități, așa cum cineva poate acorda o întreținere suplimentară unei mașinării vechi, sperând că-și va încheia munca fără ca aceasta să se defecteze. Apropierea de sfârșitul vieții era dificilă; Hari avea multe amintiri despre începuturi, care erau mult mai satisfăcătoare și mai incitante decât orice ar fi putut genera realitatea în acest punct al vieții.

Din acest motiv, de abia aștepta procesul, ca o ocazie de a se confrunta direct cu Chen și de a forța mâna Împăratului — ultima lui stratagemă și cea mai măreață. Atunci avea să știe. Atunci totul avea să fie terminat.

În perioada când fusese prim-ministru al lui Cleon I, profitase de asemenea de funcția respectivă, ocazional, ca să culeagă informații de care avea neapărată nevoie. Una dintre problemele cruciale ale psihoistoriei pe atunci fusese noțiunea neașteptatei varietăți culturale și genetice — mai precis cum se putea cuantifica și introduce în ecuație posibilitatea existenței unor indivizi extraordinari.

Pe atunci nu privise în mod serios puterile psihice ale unor oameni ca nepoata sa ori tatăl ei, Raych; nu cunoscuse asemenea lucruri decât din punct de vedere teoretic și nu se plecase nici foarte riguros asupra capacităților pe care Daneel le deținea în această privință.

Toți aceia aveau, desigur, talente speciale pentru persuasiune iar în ultimii câțiva ani Hari se asigurase că psihoistoria lua în considerare aceste aptitudini particulare, la nivelul exercitat de Wanda.

Totuși, când fusese prim-ministru, se preocupase îndeosebi de problema istorică și politică, mai familiară, a ambiției nemiloase, indiferent dacă era ajutată sau nu de carisma personală. În Imperiu existau o sumedenie de exemple în această privință, iar el examinase respectivele episoade politice pe cât putuse mai bine din depărtare.

Asta nu fusese însă suficient. Cu hotărârea orbească și de nezdruncinat pe care Hari o putea manifesta atunci când se confrunta cu o problemă psihoistorică, și împotriva dorințelor lui Dors, el apelase la Cleon pentru a aduce pe Trantor cinci indivizi aparținând tocmai acelei specii politice — tiranul nemilos și carismatic. Aceștia fuseseră îndepărtați de pe planetele lor după ce se răsculaseră împotriva autorității imperiale, sau o subminaseră, ceea ce se întâmpla anual cam pe una din o mie de planete. În majoritatea cazurilor, respectivii erau executați în secret; uneori erau exilați pe asteroizi stâncoși și sterpi, unde să nu mai poată face rău nimănui.

Hari îi ceruse lui Cleon să-i îngăduie să-i intervieveze pe cei cinci tirani și să efectueze anumite investigații medicale și psihologice inofensive.

Matematicianul își putea aminti destul de limpede ziua când Cleon îl chemase în încăperile sale private, minunat împodobite, și-i agitase cererea în fața ochilor.

– Vrei să-i aduci pe *ticăloșii* ăștia pe Trantor? Să încalci procedurile legale, ba chiar să amâni execuțiile, numai ca să-ți satisfaci o *curiozitate*?

– Este o problemă foarte importantă, Înălțimea Voastră. Nu pot prezice nimic, dacă nu am o înțelegere completă a unor indivizi extraordinari ca aceștia, a momentelor când ei apar în culturile umane.

– Ha! Atunci de ce nu mă studiezi *pe mine*, domnule prim-ministru Seldon?

Hari zâmbise.

– Maiestatea Voastră nu se potrivește profilului respectiv.

– Nu sunt un psihopat dement, așa-i? Cel puțin crezi că pot fi recuperabil. Dar ca să-i aduci pe monștrii ăștia respingători pe planeta mea... Ce vei face dacă evadează?

– Mă voi bizui pe trupele de securitate ale Înălțimii Voastre ca să-i regăsească.

Împăratul pufnise.

– Mă tem că nu-ți împărtășesc încrederea în Securitatea Imperială. Asemenea monștri sunt aidoma unor cancere — talentul lor este să aducă laolaltă organizații-tumori și să subjuge totul propriilor lor scopuri! Realmente, Hari, ce speri să obții?

– Nu este vorba numai despre curiozitate, sire. Oamenii aceștia pot modifica fluxul evenimentelor umane în același fel în care cutremurele pot modifica albiile râurilor.

– Nu și pe Trantor.

– De fapt, sire, chiar ieri...

– Cunosc problema aceea și va fi rezolvată. Însă indivizii ăștia sunt niște anomalii, Hari!

– Destul de frecvente în istoria omenirii.

– Și îndeajuns de bine înțelese ca să le putem determina profilul psihologic și să le eliminăm din toate funcțiile imperiale. Cel puțin în majoritatea cazurilor.

– Da, sire, dar nu în *toate* cazurile. Trebuie să completez petele acelea albe.

– Doar de dragul psihoistoriei?

– Voi vedea dacă pot îmbunătăți profilurile psihologice despre care ați amintit, sire, astfel încât să reducem și mai mult tiranii de pe planetele Maiestății Voastre.

Cleon căzuse pe gânduri timp de câteva secunde, cu degetul pe bărbie, apoi îl ridicase, îl rotise într-un cerc micuț și spusese:

– Bine, domnule prim-ministru. Avem o justificare politică, dacă ni se va cere. Cinci?

– Atâția pot studia în timpul care mi s-a alocat, sire.

– Cei mai ticăloși?

– Cunoașteți numele pe care le-am solicitat.

– Hari, nu m-am întâlnit niciodată cu vreunul dintre ei și nici nu le-am acordat personal sancțiunea imperială.

– Știu, sire.

– Nu voi fi acuzat pentru existența lor în lucrările tale psihoistorice, așa-i?

– Bineînțeles că nu!

În felul acela, Hari obținuse ceea ce-și dorise. Cei cinci tirani fuseseră aduși pe Trantor, în Rikerian, închisoarea cu nivelul de securitate cel mai ridicat din Sectorul Imperial.

Primele întâlniri avuseseră loc...

Hari era afundat în reverii, când manageul de locuință îl anunță că nepoata lui se afla în fața ușii și dorea să-l vadă. Bărbatul se bucura întotdeauna de prezența ei, mai ales că nu aveau să beneficieze de prea multe clipe împreună... dar acum! Când se găsea pe cale să descopere ceva important!

N-o văzuse totuși pe Wanda de câteva săptămâni. Ea și soțul ei, Stettin Palver, se ocupau cu strângerea unui nucleu de mentaliști din cele 800 de Sectoare ale Trantorului și nu mai avuseseră timp de vizite. Peste câteva săptămâni, cât mai curând posibil după terminarea procesului, mentaliștii aveau să plece către Sfârșitul Stelei, ca să înceapă munca pentru a Doua Fundație, care trebuia să rămână secretă.

Hari se sculă și le îngădui picioarelor să-și adune forță, înainte de a-și pune roba și de a comanda ușii să se deschidă. Wanda intră, aducând cu ea un curent de aer rece și mirosurile de pe coridoare — drojdii gătite (dar nu delicatese din Mycogen!), ozon și un iz care aducea cu vopseaua proaspătă.

– Ai auzit, bunicule? Împăratul a început să ne vâneze!

– Pe cine, Wanda? Pe cine vânează?

– Pe mentaliști! Au prins-o pe una dintre noi, care, ca să-și scape pielea, a mărturisit tot felul de istorii incredibile, niște minciuni! Cum

poate *băiatul* ăla să facă așa ceva? Este ilegal să urmărești cetățeni și să-i asasinezi!

Hari ridică mâinile și o imploră să încetinească.

– Ia-o de la început.

– Începutul este o femeie pe nume Vara Liso, una dintre cei aleși pentru a Doua Fundație. Din capul locului mi se păruse instabilă — și Stettin fusese de acord cu mine —, dar era foarte pricepută, convingătoare și sensibilă. Ne-am gândit că am putea s-o folosim ca să accelerăm căutarea de mentaliști, chiar dacă nu ne încredeam să ne însoțească... în călătorie.

– Da, mi-o amintesc, încuviință Hari, am întâlnit-o la ultima reuniune. O femeie micuță, cu gesturi nervoase, repezite.

– Eu o comparam cu un șoricel, zise Wanda. Fără știrea noastră, luna trecută s-a dus la Palat...

– Cu cine a stat de vorbă?

– Cu Farad Sinter!

– Ce i-a spus?

– Nu știm, dar de atunci Sinter a pus poliția secretă pe urmele anumitor mentaliști, iar cei pe care i-a găsit sunt morți... Cu un glonț în cap!

– De-ai noștri? Cei aleși pentru Proiect?

– În mod surprinzător, nu. Nu există o corelare directă. Totuși a ucis candidați pe care nici măcar nu-i abordasem.

– Fără să-i aresteze pentru anchetare?

– Nici vorbă de asemenea politețuri. Crime, pur și simplu! Bunicule, în ritmul ăsta n-o să izbutim niciodată! Tipul nostru de persoane nu este comun.

– Nu l-am cunoscut personal pe Sinter, cugetă Hari, deși unii dintre oamenii lui m-au intervievat anul trecut. Din câte îmi amintesc, îi interesau legendele mycogeniene.

– Acum răscolesc Dahlul, căutând o tânără! Nici măcar nu știm cum o cheamă, dar unii dintre ai noștri din Dahl au simțit-o... aproape că au găsit-o... Un talent extraordinar de puternic. Suntem siguri că ea trebuie să fie cea căutată. Sper că va putea supraviețui îndeajuns ca s-o găsim noi mai întâi.

Hari îi făcu semn să se așeze la măsuță și-i oferi o ceașcă de ceai.

– Se pare că Sinter nu-i interesat de mine sau de Proiect și sunt sigur că nici unul dintre ei nu știe de preocuparea noastră față de mentaliști. Mă întreb ce urmărește de fapt?

– E o nebunie! explodă Wanda. Împăratul nu-l înfrânează, iar Chen nu mișcă un deget!

– Nebunia este propriul ei scop și propria ei răsplată, rosti încet Hari care urmărise cu atenție nemulțumirea populației față de felul în care Sinter se ocupase de problema Sarossan. Este posibil ca Linge Chen să știe cu ce ne ocupăm... iar noi va trebui să supraviețuim și să urmăm derularea Proiectului.

Nici seriozitatea veștilor aduse de Wanda nu-i alungase matematicianului iritarea produsă de intruziunea ei; mai mult chiar, i-o sporise. Dorea să fie lăsat pur și simplu în pace, ca să se poată gândi la tirani și la interviurile lui. Ceva important era pitit în amintirile acelea, dar nu putea descoperi ce anume... O invită totuși pe Wanda să rămână la masă cu el, ca s-o calmeze și să mai afle noutăți.

În timpul mesei, brusc, Hari puse laolaltă amintirile și ecuațiile și căpătă legătura pe care o căutase. Aceasta era senzația lui vagă de a-l fi întâlnit pe Daneel. Când? Unde? Urmă apoi sugestia și el nu se mai îndoi că întâlnirea se petrecuse cu adevărat și că Daneel îi spusese ceva ridicol și potențial periculos... Despre Farad Sinter.

– Voi solicita o audiență, îi zise lui Wanda când ajunseră la desert.

Femeia puse pe masă bolurile cu cremă de zahăr ars și-și adăugă o porție de înghețată de cocos, un obicei pe care-l deprinsese de la Raych, tatăl ei.

– La cine? întrebă ea. La Sinter?

– Încă nu. La Împărat.

– Este un *monstru*, un copil teribil! Bunicule, nu te las!

– Wanda dragă, râse el scurt, m-am aventurat în gura leului cu mult înainte de nașterea ta.

O privi cu seriozitate pentru o clipă, apoi o întrebă încetișor:

– De ce — simți ceva în neregulă?

Wanda rămase cu ochii în gol, după care reveni spre el.

– Bunicule, știi de ce am continuat să căutăm mentaliști.

– Da — tu și Stettin ați descoperit că talentul tău crește și scade, din motive necunoscute. Căutați un nucleu mai stabil ale cărui puncte tari și slabe opuse se vor anula reciproc, producând o influență constantă.

– În ultimele câteva săptămâni nu mai pot auzi pe nimeni foarte clar, bunicule. Nu știu ce ți s-ar putea întâmpla. Nu văd nimic... doar neant.

De ani de zile, Vara Liso nu mai închisese ochii noaptea, temându-se de ceea ce ar fi putut să audă când era adormită sau pe punctul de a adormi. În asemenea momente ea își putea simți năvodul întinzându-se asupra zonei ca un nor, iar când revenea, purta înăuntru culorile emoționale, dorințele și grijile altor oameni pe o suprafață de câțiva kilometri, aidoma unor pești pe care nu se putea opri să nu-i înghită.

Când era tânără, talentul acesta nedorit pentru pescuitul nocturn se manifestase doar o dată sau de două ori pe lună și Vara nu fusese niciodată sigură dacă era pur și simplu nebună, sau cu adevărat putea să învețe ceea ce i se părea că învață de la părinți și de la frate, de la vecini sau de la iubiți, puținii care fuseseră atrași de ea, pentru că încă de pe atunci comportamentul și aspectul îi erau cumva bizare.

Acum năvodul se desfăcea larg în fiecare noapte și ea nu mai putea absorbi prada pe care o aducea, dar nici nu putea azvârli fragmentele vieților altor oameni. Se simțea ca o hârtie lipicioasă de prins muște, lăsată să atârne deasupra unei gropi de gunoaie.

Abia atunci când fusese abordată de alți mentaliști — așa își spuneau, deși Vara nu atribuise niciodată un nume talentului pe care-l deținea —, ea înțelesese că faptele ei puteau fi de folos altora. Iar când petrecuse o noapte antrenându-se în Universitatea Streeling, alături de alți mentaliști, capturase un crâmpei de vis care o zguduise profund.

Era un vis despre *oameni mecanici*. Nu tik-toki, mașinuțele lucrătoare ciudate, care, în epoca lor de glorie, îi îngrijoraseră în asemenea măsură pe muncitorii de pe Trantor și de pe alte planete, dar care acum dispăruseră, așadar nu tik-toki, ci roboți care arătau ca oamenii și puteau umbla neobservați printre aceștia.

Visul arăta până și *femei* mecanice, capabile de fapte uluitoare, până și de *crimă* și de iubire.

Vara se gândise săptămâni de zile la acest vis, înainte de a-i solicita o audiență Împăratului. Solicitarea aceea pe jumătate nebună — cum putuse ea spera să fie primită de un personaj atât de măreț? — fusese aprobată și se întâlnise, nu cu Împăratul, ci cu altcineva, cu autointitulata Voce a Conștiinței Imperiale, consilierul imperial Farad Sinter.

Sinter o primise politicos, puțin cam rece la început, dar, pe măsură ce Vara își expusese dovezile, începuse s-o asalteze cu întrebări, scormonind în adâncurile confuziei ei ca să descopere pietre prețioase ce îi scăpaseră fetei din vedere. Sinter luase un vis

neprelucrat din noaptea anonimă și-i conferise o autoritate politică, o greutate logică și o structură pe care Vara nu le-ar fi putut asambla nici într-un milion de ani.

În felul ei, fata ajunsese mai întâi să-l respecte pe Sinter, apoi să-l admire și în cele din urmă să-l iubească. Semăna cu ea în multe privințe, sensibil și agitat, reglat la frecvențe de gândire pe care alții nu le puteau zări... sau cel puțin așa o convinsese.

Dorise să-i devină amantă, însă Sinter o convinsese că asemenea satisfacții fizice erau mai prejos de ei, care beneficiau de intimități aflate pe planuri mult superioare.

În dimineața aceasta se îndrepta spre apartamentul privat al consilierului, escortată ca de obicei de două femei dure din corpul de gardă, convinsă că avea să-i ofere lui Sinter ceea ce-și dorea cel mai mult. Totuși Vara păstra ceva numai pentru ea, un lucru care nu prea se potrivea în schema de ansamblu.

– Bună dimineața! o întâmpină Sinter.

Stătea așezat înaintea micului dejun adus pe o măsuță cu rotile, îmbrăcat într-un halat de casă auriu împodobit cu broderii bogate, iar ochii săi mici și pătrunzători se îngustaseră, parcă într-un salut amuzat.

– Ce mi-ai adus azi?

– Absolut nimic, Farad, se lăsă ea să cadă pe canapeaua din fața bărbatului, obosită și descurajată. Totul este vraiște. Îți dau cuvântul că sunt cu mintea îmbâcsită!

Sinter țâțâi și o amenință cu degetul.

– Nu-ți critica talentul, frumoasa mea Vara.

Ochii ei se lărgiră, înfometați de laude, iar Sinter se prefăcu că nu observase nimic.

– Ai aflat cine ți-a declanșat totul? Cine a fost cel cu visul despre oameni mecanici?

– Nu știu nici măcar dacă era bărbat sau femeie... Nu n-am aflat. Îmi amintesc chipurile celor din vis, dar n-am recunoscut nici unul. Tu ai prins-o?

Consilierul clătină din cap.

– Nu încă, însă n-am abandonat. Alte indicii, alți posibili candidați?

Vara se îmbujoră ușor și făcu un gest de negare. În curând trebuia să dezvăluie cum începuse totul, cum, odată, se străduise să facă parte dintr-un grup de mentaliști de nivel redus, mai slabi decât ea și mult mai slabi decât tânăra pe care o simțise cu numai două săptămâni în urmă, a cărei minte luminase toată noaptea. Mentaliștii se purtaseră

frumos cu Vara, care nu pomenise despre ei lui Sinter din două motive: era foarte clar că nu erau roboți, și apoi ea nu-și pierduse complet onoarea și loialitatea. Încerca să călăuzească și viziunea lui în această privință — să nu încerce să-i descopere pe toți amărâții persuasivi mintal; era convinsă că bărbatul greșea în privința asta, deși, desigur, n-avea să i-o spună.

Suspecta că Sinter nu va reacționa pozitiv față de aluzia că ar fi greșit, chiar într-o chestiune neînsemnată.

Sinter o trimisese în Dahl, datorită unei intuiții inexplicabile potrivit căreia acolo se aflau mai mulți candidați decât oriunde pe Trantor, și acolo Vara își azvârlise năvodul, dintr-o odaie mohorâtă de hotel, aducând captura cea mai mare din toate timpurile.

Urâse Sectorul Dahl, cu miasmele lui de resentimente, neglijență și furie. Spera să nu mai revină niciodată acolo.

– Cred că va trebui să te întorci și să-i ajuți în mod direct pe Speciali, spuse bărbatul. Nu prea au noroc.

Fata se holbă la el și lacrimile îi năpădiră ochii.

– Ah, Vara mea cea sensibilă! Nu-i chiar atât de rău. Avem nevoie de tine acolo, ca să ne ajuți să găsim acest ac în carul cu fân. Dacă este atât de talentată pe cât spui tu, atunci...

– O să mă duc dacă o dorești, murmură ea. Sperasem că aveți destule date ca să continuați fără mine.

– Ei bine, nu avem. Adică, eu nu am. Mă îndoiesc că mi se va mai acorda prea mult timp ca să vin cu niște dovezi concrete.

Vara se strădui să-și regăsească voioșia și întrebă primul lucru care-i trecu prin minte:

– Ce vor face roboții aceia, dacă află că noi știm despre ei?

– Ăsta-i pericolul cel mai mare, se încruntă bărbatul și-și plecă ochii pentru câteva secunde. Uneori cred că ne vor înlocui cu duplicate și vom continua să facem tot ceea ce am făcut și până acum, atât doar că nu vom mai avea nimic în interior.

Căută cuvântul antic care suna atât de misterios și de străin când era rostit.

– *Nu vom mai avea* suflet.

– Nu înțeleg ce înseamnă asta.

Sinter clătină scurt și energic din cap.

– Nici eu nu știu, dar ar fi teribil să-l pierdem!

Pentru o clipă, savurară împreună această posibilitate alarmantă, degustând senzația pericolului necunoscut și împărtășit.

– Solicitarea ta de a mă vedea este oarecum stranie, rosti Împăratul, ținând seama de faptul că luna viitoare Comisia lui Linge Chen te va judeca pentru trădare. Klayus își legănă capul dintr-o parte în alta și înălță sprâncenele. Nu crezi că este impropriu pentru mine să accept o asemenea cerere?

– Ba da, Înălțimea Voastră, încuviință Hari cu capul plecat și mâinile încrucișate. Aceasta denotă independența Maiestății Voastre.

– Mda, de fapt sunt mult mai independent decât o bănuiesc destui. Să-ți spun sincer, apreciez foarte mult Comisia, deoarece se ocupă de toată munca neinteresantă de rezolvare a detaliilor mărunte de care mie nu-mi pasă câtuși de puțin. Chen este îndeajuns de inteligent ca să mă lase să mă ocup de problemele și proiectele mele fără să-și bage nasul. Atunci, de ce ar trebui să mă interesezi? Exceptând, desigur, eminența ta profesorală?

– Crezusem că v-ar putea interesa viitorul, Maiestate.

Klayus pufni încetișor.

– Ah, da, eterna ta promisiune.

Hari îl urmă pe Împărat printr-o sală circulară, cu diametrul de cel puțin doisprezece metri și înaltă de vreo treizeci de metri. Toate sistemele solare populate din Galaxie — câteva zeci de milioane — se roteau pe suprafața cupolei, clipind în ordinea colonizării. Hari ridică ochii și-i miji spre imensitatea cuceririlor omenirii. Klayus ignoră spectacolul. Buzele lui țuguiate și ochii mari, parcă goi, îl tulburau pe matematician.

Klayus împinse ușa imensă care ducea spre sala lui de recreere. Ușa ca de seif gigantic se roti silențios pe țâțânile uriașe, și insecte verzi și aurii se târâră peste cadrul ei. Hari bănui că erau proiecții, deși n-ar fi fost surprins să descopere că erau reale.

– Sunt prea puțin interesat de viitorul tău, Corbule, spuse Împăratul degajat. Reușesc să mă țin la curent. Nu voi pune capăt procesului și nu voi interveni peste capul lui Chen în această privință.

– Mă refer la viitorul imediat al Maiestății Voastre.

„Sper“, gândi Hari, „că mesajul lui Daneel n-a fost doar un vis, o născocire! În cazul acesta m-ar putea aștepta cu adevărat moartea.“

Împăratul se întoarse zâmbind spre el.

– Ai fost înregistrat declarând că Imperiul este sortit pieririi. Mie mi se pare o dovadă suficientă de trădare. În privința asta, sunt de acord cu Chen.

– Afirm că peste cinci sute de ani Trantorul va fi un maldăr de ruine. N-am prezis însă niciodată viitorul Înălțimii Voastre.

Sala de recreere era umplută cu sculpturile uriașe ale unor carnivore sălbatice din toată Galaxia, importalizate în poziții de atac. Hari le privi, fără să aprecieze prea mult latura artistică. Arta nu-l interesase niciodată, și în nici un caz formele ei populare, decât atunci când putea extrage și abstractiza tendințe de divertisment pe care să le utilizeze ca indicatori ai sănătății sociale.

– O mulțime de femei frumoase, continuă Klayus să surâdă, mi-au citit în palmă. Toate au considerat-o foarte atrăgătoare și m-au asigurat că viitorul îmi este luminos. N-au văzut nici un asasinat, Corbule.

– Nu veți fi asasinat, sire.

– Răsturnat, atunci? Exilat pe Smyrmo? Acolo l-au trimis pe eroicul meu stră-stră-stră-stră-străbunic. Smyrmo, planeta fierbinte și uscată pe a cărei suprafață nu poți să ieși decât în costum de protecție, unde camerele duhnesc a sulf și există doar tuneluri înguste prin stâncă, potrivite șobolanilor. Cartea lui de memorii este un divertisment destul de plăcut, Corbule.

– Nu, sire, nu se va petrece nimic din cele pe care le-ați numit. Veți fi ridiculizat până ce vă veți pierde toată autoritatea, iar apoi veți fi ignorat, iar Chen nu va mai trebui niciodată să vă dea socoteală. În scurt timp, va declara instaurarea democrației poporului, lăsându-vă doar ca un simbol, cu mijloace financiare tot mai reduse, până ce nu veți mai reuși nici măcar să păstrați aparențele.

Împăratul se opri între doi lei-Gareth, cele mai mari carnivore de pe planetele cu gravitație mijlocie; reprezentați în mărime naturală, măsurau cam douăzeci de metri de la labele cu gheare până la boturile prehensile cu mustăți tăioase ca briciul. Se rezemă de glezna unuia dintre ei.

– Asta ți-o spune psihoistoria?

– Nu, sire, ci experiența și deducția logică, fără ajutorul psihoistoriei. Ați auzit vreodată despre Joranum?

– Nu cred, strânse din umeri Împăratul. Ce este: un om, un loc... sau poate un animal?

– Un om, care a dorit să ajungă Împărat și care și-a trădat planurile secrete, acceptând o legendă antică... O legendă despre roboți.

– Roboții! Da, cred în roboți.

Hari fu suprins.

– Nu tik-toki, sire, ci mașini inteligente care au aspect de oameni.

– Da, exact. Cred că au existat cândva, dar că oamenii au depășit nevoia lor. I-au pus deoparte ca pe niște jucării. Experimentul tik-tok a fost pur și simplu un anacronism. Nu avem nevoie de muncitori mecanici, cu atât mai puțin de inteligențe mecanice.

Matematicianul clipi încet și se întrebă dacă îl subestimase pe tânăr.

– Joranum crezuse („A fost împins de Raych să creadă!" își reaminti) că un robot se infiltrase în Palat. El a afirmat că primul-ministru Demerzel era robot.

– Ah, da, parcă-mi amintesc ceva despre asta... n-a fost cu prea mult timp în urmă, așa-i? Deși înainte să mă fi născut eu.

– Sire, Demerzel a râs de el și mișcarea politică a lui Joranum s-a prăbușit acoperită de ridicol.

– Da, da, îmi amintesc! Demerzel a demisionat și Cleon I a găsit pe altcineva să pună în locul lui. Pe tine. Așa este, Corbule?

– Da, sire.

– Acolo ai deprins talentele politice pe care le folosești cu atâta abilitate, nu-i așa?

– Talentele mele politice sunt minime, Înălțimea Voastră.

– Eu nu *cred* așa, Corbule. Tu ești viu, în timp ce Cleon I a fost asasinat de... un *grădinar*... care avea legături strânse cu tine, corect?

– Într-un fel, sire.

– Ești încă viu, Corbule. Foarte experimentat într-adevăr, și poate deținând propriul tău plan secret și documente compromițătoare despre persoane-cheie, pe care să le dezvălui în momente-cheie. Ai ceva compromițător despre Linge Chen, Corbule?

Fără să vrea, Hari chicoti. Klayus păru mai degrabă amuzat decât jignit de reacția lui.

– Nu, Înălțimea Voastră. Chen este foarte bine blindat din punct de vedere politic. Comportamentul lui personal este fără reproș.

– Chiar așa?! Despre cine-i vorba atunci? Cine mă va dizgrația și-mi va pricinui prăbușirea?

– Aveți un sfetnic, un membru al consiliului dumneavoastră privat, care crede în roboți.

„Asta voia Daneel să știu." Pentru o clipă, Hari simți un fior. Dar dacă Daneel nu mai exista, sau dacă părăsise Trantorul, iar toate astea nu erau decât produsul imaginației sale? Stresul din ultimele zile, nefericirea care-l măcinase permanent...

– Și...?

– Crede în roboți care ar exista chiar în clipa aceasta pe Trantor. Îi urmărește și îi *ucide*. Cu arme cinetice.

Informația primită de la Wanda se potrivea perfect celei provenite de la Daneel: legătura, suspiciunea măcinătoare se dezvăluise. Totuși Hari dorea, avea disperată nevoie, să reanalizeze discuțiile sale cu tiranii. Ceva continua să lipsească!

– Serios? sclipiră ochii Împăratului. A găsit roboți adevărați?

– Nu, sire, ci oameni. Supușii Maiestății Voastre. Cetățeni ai Trantorului, ba chiar unul de pe altă planetă, de pe Helicon — printr-o bizară coincidență, planeta mea de origine.

– Ce interesant! Nu știusem că era în căutarea roboților. Să-l aduc aici și să-l interoghez de față cu tine, Corbule?

– Problema nu mă interesează, sire.

– Bănuiesc că te referi la Farad Sinter.

– Da, sire.

– Urmărește și ucide supuși! N-am știut asta. Să fiu sincer, mă îndoiesc, Corbule, dar, dacă este adevărat, îi voi pune imediat capăt... Cât despre vânătoarea roboților, asta mi se pare ceva inofensiv.

– Chen va lăsa firul atât de lung încât Sinter să se încâlcească în el, apoi va porni curentul electric... Vor zbura multe scântei, Maiestatea Voastră, când Sinter se va prăji. Aveți grijă să nu vă ardeți.

– Am înțeles... Chen le va reaminti tuturor de uitatul Joranum și despre dizgrația mea de a fi permis unui asemenea personaj să ucidă cetățeni fără să dea socoteală nimănui. Klayus lăsă bărbia în palmă și se încruntă: Un Împărat care omoară cetățeni... sau care ignoră asasinarea lor. Foarte periculos! Extrem de inflamabil. Pricep limpede acum și nu-i deloc improbabil. Mda...

Chipul Împăratului se întunecă și ochii i se mijiră.

– Avusesem planuri pentru seara asta, Corbule, și mă tem că mi le-ai stricat. Mă îndoiesc că asta ar fi o problemă ce poate fi rezolvată într-o reuniune de câteva minute sau chiar mai puțin.

– Nu, Înălțimea Voastră.

– Sinter se află azi în Mycogen și revine abia după cină. Poți să rămâi cu mine și, poate, să-mi dai unele sfaturi, Hari... pot să-ți spun Hari?

– Aș fi onorat, Înălțimea Voastră.

– După aceea vom sărbători și te voi recompensa pentru serviciile tale.

Hari nu lăsă nici o expresie să i se trădeze pe față, însă ideea sărbătoririi era ultimul lucru pe care și l-ar fi dorit. Distracțiile Împăratului erau cunoscute de puține persoane, iar Chen menținea

redus numărul acela prin mituiri atente și presiuni nu foarte subtile. Hari nu-și dorea să fie unul dintre cei asupra cărora comisarul-șef exercita presiuni, mai ales acum...

Trebuia să supraviețuiască îndeajuns ca să participe la proces și, după aceea, să vadă Fundațiile stabilite... Una prin decret, cealaltă în taină.

Nu putea însă îngădui ca demența bizară a lui Sinter să periciliteze viitorul lui Wanda și Stettin, ca și viitorul tuturor celor care încă puteau să ajungă la Sfârșitul Stelei. Care trebuiau să ajungă! Ecuațiile o cereau!

14

După cinci zile petrecute în singurătate, Lodovik intrase în echivalentul robotic al comei. Neavând nimic de făcut, neavând cum să revină la o poziție de utilitate și neavând pe cine să slujească, el nu avea alternativă decât să rămână nemișcat; în caz contrar, ar fi riscat vătămări serioase ale circuitelor. În această comă robotică, gândurile i se derulau foarte lent și își conserva puținele explorări mintale ce-i mai rămăseseră; astfel, evita o dezactivare completă. Dezactivarea completă putea fi inversată numai de un om sau de un robot de întreținere.

În lentoarea gândurilor sale, Lodovik încerca să aprecieze felul în care se modificase. Era sigur în privința transformărilor; putea simți schimbarea din tiparele-cheie, din diagnoză. O parte a caracterului fundamental al creierului său pozitronic fusese alterată de fluxul de radiații din frontul de șoc al supernovei. Mai era însă și altceva...

Hipernava plutea la zile-lumină de Sarossa, hăt departe de orice comunicații care ar fi trecut prin geometria de stare, incapabilă să recepteze hiperunde radio; cu toate acestea, Lodovik era sigur că cineva sau ceva îl examinase, intervenind în programele și în procesele lui.

De la Daneel aflase despre entitățile-meme, ființe care-și codificaseră gândurile nu în materie, ci chiar în câmpurile și plasmele Galaxiei, inteligențele care ocupaseră procesoarele de date și rețelele Trantorului, care se răzbunaseră pe unii dintre roboții lui Daneel înainte de sosirea lui Lodovik pe planeta-capitală a Imperiului. Fugiseră de pe Trantor cu peste treizeci de ani în urmă și Lodovik știa puține despre ele; Daneel nu păruse doritor să ofere prea multe detalii.

Poate că una sau mai multe entități-meme se apropiaseră de supernovă ca s-o cerceteze sau ca să absorbă energie din scânteierea

ei violentă. Poate că descoperiseră hipernava pierdută, îl găsiseră doar pe el și-l atinseseră.

Modificându-l...

Lodovik nu mai putea fi sigur că funcționa corespunzător.

Își încetini și mai mult gândurile, pregătindu-se pentru un secol îndelungat și rece înainte de dispariție.

Tritch și secunda ei, Trin, priveau activitățile lui Planch cu oarecare îngrijorare. Bărbatul se îngropase în hiperpropulsie însoțit de câteva mașinării mobile de diagnosticare, relativ departe de bobinele active din heliu solid și de cristalele din clorură de sodiu — cuburi cu latura de un metru, prevăzute cu dispozitive anti-investigație și cu efect de tunel pozitronic — ca să se poată accidenta, totuși...

Tritch nu îngăduise niciodată intervenții asupra hiperpropulsiei în timp ce nava ei se găsea în tranzit. Operațiunile lui Planch o fascinau și în același timp o înspăimântau.

Cele două femei priveau din galeria sălii motoarelor, un balcon micuț situat deasupra miezului lung de cincisprezece metri al propulsiei. În capătul opus al miezului era beznă; deasupra locului unde lucra, Planch suspendase o lampă care-l înconjura într-o lumină aurie, slabă.

– Ar trebui să ne spui ce faci, rosti ușor nervoasă Tritch.

– În clipa asta? mormăi Planch iritat.

– Da, în clipa asta. M-ar mai liniști.

– Ce cunoști despre hiperfizică?

– Doar că extrage toate rădăcinile atomilor unei nave, le îmbârligă bine de tot și apoi le îndreaptă într-o direcție în care noi nu obișnuim să mergem.

Pilotul izbucni în râs.

– Foarte impresionist! Mi-a plăcut, dar oala nu se umple cu vorbe.

– Ce vrea să spună? se încruntă Trin spre Tritch, care ridică din umeri.

– Fiecare hipernavă care călătorește lasă o urmă permanentă într-o regiune nedeterminată numită „spațiul Mire", de la descoperitorul ei — Konner Mire. Mi-a fost profesor acum patruzeci de ani. Regiunea asta nu mai este studiată, fiindcă majoritatea hipernavelor ajung la destinație și statisticienii Imperiului consideră că nu merită efortul de a urmări navele pierdute, deoarece sunt atât de puține.

– Una la o sută de milioane de călătorii, zise Trin parcă pentru a se liniști.

Planch apăru printre două conducte lungi și îndepărtă de propulsie o unitate mobilă de diagnosticare, lăsând-o să plutească liberă.

– Atunci când o navă se află în tranzit, propulsia ei are o extensie în spațiul Mire, care oprește nava să devină un nor de particule aleatorii. Tehnici vechi, în ale căror amănunte n-o să mai intru, îmi permit să cuplez un monitor la propulsie și să examinez urmele recente. Cu puțin noroc, putem descoperi o urmă cu capătul zdrențuit. Aceea va fi nava pierdută, pe care o căutăm noi. Mai exact va fi urma ultimului ei salt.

– „Capăt zdrențuit"? repetă Tritch.

– O ieșire bruscă din starea de hiperpropulsie lasă o mulțime de discontinuități neregulate, ca un capăt zdrențuit de sfoară roasă. O ieșire programată rezolvă toate discontinuitățile respective, netezindu-le.

– Dacă-i așa simplu, de ce nu procedează toți în felul ăsta? întrebă Tritch.

– Pentru că este o tehnică de mult pierdută, nu ți-am spus?

Ea pufni neîncrezător.

– Tu m-ai întrebat, răsună înfundat glasul bărbatului din compartimentul propulsiei. Există douăzeci la sută șanse ca s-o dau în bară și să fim azvârliți din hiperspațiu, risipiți pe o treime de an-lumină.

– N-ai amintit nimic de asta, comentă încordată Tritch.

– Acum știi de ce n-am făcut-o.

Trin înjură în șoaptă și-și fulgeră acuzator cu privirea căpitanul.

Planch mai lucră câteva minute, apoi reapăru la vedere. Trin plecase de pe balcon, dar nu și Tritch.

– Mai capăt alea două sticle de trillian? o întrebă.

– Dacă nu ne omori, răspunse ea încruntată.

Pilotul pluti, îndepărtându-se de cilindri și împinse unitățile de diagnosticare spre trapa de ieșire.

– Mă bucur! Cred c-am găsit-o.

15

Pe Hari îl dureau picioarele. Klayus terminase în sfârșit să descrie statuile animalelor sale și plecase, iar matematicianul găsise o canapea și se așezase încetișor, gâfâind.

Acum avea ocazia să vadă în ce măsură se ruinase situația și cât de mult avea să mai decadă Imperiul. Oportunitatea nu-l încânta, dar învățase de mult că modalitatea optimă de a înainta în viață era să

găsească multiple utilizări pentru experiențele neplăcute. Tânjea să revină la Primul Radiant și să se afunde în ecuații. Oamenii! Nenumărate perturbații minuscule și totuși posibil dezastruoase, ca și cum ai fi fost ronțăit de insecte flămânde...

Hari se răsuci spre ușa imensă care rămăsese pe jumătate deschisă și încercă să vadă insectele ce se târau, dar proiectoarele se dezactivaseră la ieșirea lui Klayus. Când întoarse privirea îndărăt, lângă el se afla un tânăr și micuț valet lavrentian.

– Împăratul mi-a poruncit să vă fac să vă simți confortabil înainte de a începe lucrul, rosti valetul surâzând plăcut cu fața rotundă și netedă semănând cu o lampă globulară în penumbrele sălii. Vă este foame? Diseară va fi o cină copioasă, dar probabil că ar trebui să mâncați ceva acum, ceva ușor și apetisant... Doriți să vă pregătesc o gustare?

– Da, te rog. Hari mâncase suficient de des în Palat ca să nu refuze o asemenea ocazie, iar să mănânce aproape în intimitate era un lux la care nu sperase. Mă dor și mușchii... Poți să-mi trimiți un maseur?

– Desigur! surâse larg lavrentianul. Numele meu este Koas și sunt valetul dumneavoastră pe durata șederii. Ați mai fost pe aici, nu-i așa?

– Da, ultima dată pe timpul domniei lui Agis al XIV-lea.

– Am prins vremurile acelea! Poate că v-am slujit chiar eu, sau părinții mei.

– Poate, zise Hari. Îmi amintesc că am fost foarte bine tratat și mă tem că nu toată seara aceasta va fi plăcută. Mă pot încrede în tine că mă vei relaxa și pregăti pentru ceea ce mă așteaptă?

– Plăcerea va fi de partea mea, se înclină fluid Koas. Doriți să vă pregătesc ceva anume, sau să consultați un meniu? Vom folosi, bineînțeles, cele mai fine ingrediente mycogeniane și de pe alte planete.

– Farad Sinter este un cunoscător al delicateselor mycogeniane, așa-i?

– Ah, nu, domnule... Colțurile buzelor valetului coborâră și urmă pe un ton ce sugera dezaprobarea: Domnia sa preferă mâncărurile mai simple.

„În cazul acesta“, gîndi Hari, „se află în Mycogen ca să obțină informații. Îl interesează legendele lor despre roboți. Individul este de-a dreptul obsedat!“

Koas nu era specializat în îngrijirea corpului, așa că apărură două maseuze cu un pat suspendat. Hari se întinse pe culcuș, se lăsă cu un suspin recunoscător pe mâinile lor iscusite și, cel puțin pentru câteva minute, fu aproape mulțumit că venise la Palat și solicitase audiența.

Femeile începură să-i maseze picioarele, relaxând mușchii încordați și înlăturând, cumva, durerea din genunchiul stâng care-l sâcâia de săptămâni. Trecură apoi asupra brațelor, apăsând și împingând cu o forță surprinzătoare, pricinuind o durere delicioasă care se lichefie iute în langoare.

Hari se gândi la privilegiile speciale acordate conducătorilor, asociaților și familiilor acestora. Aceasta era, desigur, capcana catifelată a puterii — un lux suficient pentru a atrage indivizi rezonabil de competenți și competitivi într-o muncă nerecunoscător de solicitantă (cel puțin asta era părerea lui Hari; bineînțeles, Cleon I fusese, la răstimpuri, remarcabil de optimist față de calitatea de împărat, ba chiar și Agis încercase să joace același rol, care dusese la prăbușirea lui înaintea Comisiei lui Linge Chen).

Pentru Klayus, luxul nu implica și o responsabilitate deosebită; asta însemna ocazii nesfârșite pentru deformări ale personalității, pe care Hari le zărise atât de frecvent în istorie, printre conducătorii însemnați ai diferitelor sisteme.

În timp ce maseuzele frământau, apăsau și înmuiau, el se afundă din nou în amintirile întâlnirilor cu tiranii. Acestea se desfășuraseră la mai bine de un kilometru sub Palatul de Justiție și Tribunalul Imperial, în închisoarea Rikerian, în centrul unui labirint de sisteme de securitate perfect controlate. În decursul deceniilor petrecute pe Trantor, Hari ajunsese să îndrăgească spațiile interioare, până și pe cele de dimensiuni reduse, dar Rikerian fusese concepută pentru a pedepsi, pentru a zdrobi spiritul.

Ani de zile după aceea, la răstimpuri, el avusese coșmaruri legate de spațiile acelea minuscule, închise.

Într-o celulă înaltă abia cât să poți sta în picioare, fără scaune, cu pereți negri, duri și netezi, cu două orificii în podea, unul folosit pentru toaletă și celălalt pentru distribuirea hranei, îl intervievase pe Nikolo Pas de Sterrad, măcelarul a cincizeci de miliarde de oameni.

Cleon își manifestase bizarul său simț al umorului, impunând ca discuția să aibă loc acolo, nu într-o încăpere neutră. Poate că dorise ca matematicianul să înțeleagă situația celuilalt, să confere o anumită perspectivă lucrurilor, poate să-l compătimească, în tot cazul să simtă ceva — să nu reducă totul la ecuații și numere, așa cum simțea Împăratul că proceda Hari.

– Sunt dezolat că nu te pot trata cu nimic, spusese Nikolo când rămaseră singuri în spațiul strâmt și întunecat.

Matematicianul îi replicase cu o banalitate politicoasă.

Bărbatul era cu vreo șase centimetri mai scund decât Hari, cu păr blond-deschis, aproape alb, ochi negri, mari, nas mic și turtit, buze late și bărbie îngustă. Purta o cămașă subțire, cenușie, pantaloni scurți și sandale.

– Ai venit să studiezi „Monstrul“, continuase Nikolo. Paznicii m-au anunțat că ești prim-ministru. Bănuiesc că nu te afli aici ca să înveți unele subtilități politice.

– Nu.

– Ca să omagiezi triumful lui Cleon și restaurarea ordinei și demnității?

– Nu.

– Nu m-am răsculat împotriva lui Cleon și n-am uzurpat niciodată autoritatea Împăratului.

– Am înțeles. Cum îți explici ceea ce ai făcut? întrebase Hari decis să înceapă direct fără alte preliminarii. Care ți-a fost rațiunea... țelul?

– Se spune că am măcelărit miliarde de oameni pe patru planete din sistemul meu, cel pe care am fost ales să-l conduc și protejez.

– Asta afirmă documentele. În opinia ta, ce s-a întâmplat? Și te previn: am la dispoziție declarații a mii de martori, plus alte documente.

– Atunci de ce ar trebui măcar să mă deranjez să stau de vorbă cu tine?

– Pentru că este posibil ca lucrurile pe care mi le spui să poată preveni alte măceluri viitoare. O explicație, o înțelegere ne-ar putea ajuta pe toți să evităm situații similare.

– Ucigând un monstru ca mine imediat după naștere?

Hari nu răspunsese.

– Nu, murmurase Nikolo, văd că ești mai subtil decât atât. Prevenind ajungerea la putere a unuia ca mine...

– Poate.

– Eu ce aș avea de câștigat de aici?

– Nimic.

– Nimic pentru Nikolo Pas... Poate dreptul de a mă sinucide?

– Cleon n-ar îngădui așa ceva.

– Doar dreptul de a-l informa pe primul-ministru al Împăratului, de a-i oferi mai multă înțelegere... și astfel mai multă putere?

– Cred că poți privi lucrurile așa.

– În nici un caz în gaura asta, spusese Nikolo. O să vorbesc, dar într-un loc curat și confortabil. Asta-i prețul meu. Aici n-ai ține nici măcar niște șobolani. Și am cu adevărat multe să-ți spun... despre oameni, însă și despre mașini, sau despre mașini care *par oameni*... în trecut, dar și în viitor.

Hari ascultase, străduindu-se să-și păstreze fața impasibilă.

– Nu sunt sigur dacă o să-l pot convinge pe Cleon să…

– Atunci nu vei afla *nimic*, Hari Seldon. Și după privirea din ochii tăi, îmi dau seama că… am atins ceva care determină o curiozitate deosebită, așa-i?

Hari se răsuci brusc pe patul suspendat și maseuza care se ocupa de ceafa și umerii lui îi ceru să stea liniștit. „De ce nu mi-am amintit până acum conversația asta?“ se întrebă matematicianul. „Ce altceva a mai fost suprimat? Și de ce?“

Apoi, încordându-și corpul și stricând toată munca maseuzelor, o altă întrebare: „Daneel, ce mi-ai făcut?“

16

Trupurile fuseseră aranjate în șiruri ordonate și pluteau în imponderabilitate prin salonul echipajului, cabina cea mai mare din navă și locul cel mai apropiat de trapa de avarie din mijlocul navei.

Planch se retrase puțin din fața intrării, întrebându-se pentru o clipă dacă dăduse peste o scenă de tortură și piraterie. Cadavrele fuseseră legate împreună prin frânghii, care să le țină laolaltă. „Au fost îngrijite cu atenție, chiar și după moarte.“ Aerul cabinei mirosea greu după câteva zile de descompunere. Cu toate acestea, bărbatul trebuia să le numere, să vadă dacă avea vreun rost să mai caute altundeva prin navă.

Tritch se ținu la depărtare de ușă. Ochii ei tiviți cu roșu se zăreau deasupra batistei albe cu care-și acoperise gura și nasul.

– Cine le-a adus aici? întrebă ea cu glas înnăbușit.

– Nu știu, răspunse Planch încruntat.

Își puse o mască respiratoare și intră să numere corpurile. Apăru după câteva minute, palid la față.

– Nu mai trăiește nici unul, însă nu sunt toți acolo.

Se propulsă pe lângă femeie și ricoșă expert din pereții coridorului, îndreptându-se către puntea de comandă. Șovăitoare, Tritch îl urmă, oprindu-se doar o clipă pentru a-i transmite instrucțiuni lui Trin.

– Bănuiesc că toți au murit cam în același interval, de cel mult zece minute, îi spuse Planch femeii când îl ajunse. Doză letală de radiații din partea frontului de șoc.

– Nava este ecranată serios, comentă Tritch.

– Nu și împotriva neutrinilor.

– Neutrinii nu ne pot face nici un rău... Sunt niște particule fantomă.

Planch privi în salonul ofițerilor cufundat în beznă, apoi aprinse lanterna și-i plimbă raza peste mobilier și pereți; nu văzu pe nimeni.

– Neutrinii, în număr suficient de mare, sunt cei care propagă învelișurile exterioare ale supernovei, rosti el sec. În astfel de condiții și în asemenea cantități, pot afecta în mod straniu și distrugător materia, mai ales corpurile umane. Simți mirosul?

– Miroase a mort.

– Nu, miroase *acum*, aici. Cu ce ți se pare că seamănă?

Femeia îndepărtă batista de pe nas și inspiră precaut.

– Parcă ar fi ars ceva... dar nu carne.

– Exact, încuviință Planch. Nu este un miros frecvent, iar eu l-am mai întânit doar o dată... într-o navă surprinsă de o rafală de neutrini, dar nu emisă de o supernova. A fost o planetă înghițită de o gaură-de-vierme — unul dintre dezastrele stațiilor de tranziție, petrecut acum treizeci de ani. Nava fusese prinsă în jetul de masă convertită. Am investigat-o, făcând parte dintr-o echipă de salvare. Toți de la bord erau morți și mirosea a ars, ca aici... Metal ars.

– Ai avut activități interesante, comentă Tritch punându-și batista înapoi peste nas.

Ușa punții era deschisă și Planch întinse mâna ca s-o țină pe Tritch înapoia lui. Femeia nu se opuse. Puntea era luminată doar de stelele ce se vedeau prin hublourile de observație directă. Planch aprinse lanterna și o trecu peste consolele de comandă, fotoliul comandantului, display-uri... Nava era moartă.

– În curând nu vom mai avea mult aer, îi spuse lui Tritch. Scoate-ți echipajul de aici.

– Am făcut-o deja. Nu vreau să rămân nici o clipă mai mult decât este necesar. Dacă nava nu poate fi reactivată, nu putem recupera nimic.

– Nu, încuviință bărbatul.

Puntea părea îndeajuns de rece pentru ca răsuflarea să-i iasă sub formă de aburi. Se propulsă mai departe, vânturând cu palma aerul rece și stătut, până ce se prinse de un pilon vertical și se roti în jurul său. Ancorându-se bine, îndreptă raza lanternei spre colțul opus al punții. Acolo zări o formă ghemuită.

Se apropie până la un metru de silueta respectivă. Ceea ce i se spusese era adevărat; omul acesta nu murise. Capul individului se întoarse și Planch recunoscu trăsăturile consilierului Lodovik Trema.

Totuși nu comisarul-șef Chen îi spusese că avea să-l găsească pe Trema viu.

Când localizase epava în adâncurile spațiului, plutind neajutorată, comunicase mai întâi cu Chen, apoi cu altă persoană, care-l plătise încă și mai bine: bărbatul înalt cu multe fețe și multe nume, care-l mai angajase de atâtea ori până atunci.

Bărbatul acela nu greșea niciodată și nu greșise nici acum. „Dacă toți ceilalți sunt morți, unul poate să fie viu. El nu trebuie adus lui Chen. Vei anunța moartea tuturor ocupanților navei."

Lodovik clipea lent, calm, spre Planch. Pilotul duse un deget la buze și șopti:

– Sunteți încă mort, domnule. Nu vă mișcați și nu vorbiți.

După aceea rosti o parolă formată din cuvinte și numere, pe care bărbatul cu multe fețe îi spusese s-o utilizeze.

Tritch privea din capătul opus al punții.

– Ce ai găsit? îl întrebă.

– Cel pe care-l căutam, răspunse Planch. A rezistat mai mult decât ceilalți. Probabil că i-a aranjat pe toți ceilalți și apoi a venit aici să moară.

Când reveni, împingându-l pe Lodovik, Tritch încercă să se retragă, dar nu putu găsi destul de repede un mâner de care să se prindă. Trupul ghemuit și fără viață plutea în fața lui Planch, sub nasul femeii, care fu cât pe aici să se vomite, anticipând duhoarea.

– Nu-ți face griji, o potoli Planch. Ăsta nu miroase aproape deloc. Pe punte este mai rece.

Lui Tritch nu-i venea să creadă că veniseră până aici doar ca să recupereze un cadavru. Reveniți la bordul *Florii răului*, cu Lodovik închis într-o ladă etanșă din cală, femeia îi întinse lui Planch o sticlă de apa-vieții trilliană, iar el își umplu un pahar și-l ridică într-un toast lipsit de voioșie.

– Comisarul-șef voia să fie sigur. Acum când știm că a murit alături de echipaj, trebuie să-l duc pe planeta lui natală, unde să fie înmormântat cu toate onorurile imperiale.

– Iar pe ceilalți să-i lași? Mi se pare bizar.

Planch înălță din umeri.

– Nu comentez niciodată ordinele primite.

– Care-i planeta lui natală?

– Madder Loss.

Tritch clătină din cap stupefiată.

– Un personaj cu o funcție atât de înaltă ca el provine de pe o planetă de paraziți notorii?

Planch își inspectă paharul și ridică un deget înainte de a-i goli conținutul. După aceea, îndreptă paharul și degetul spre femeie.

– Vreau să-ți reamintesc despre clauzele contractului nostru, rosti el. Moartea acestui individ poate avea repercursiuni politice.

– Nici măcar nu știu cum îl cheamă.

– Din puținele detalii pe care le cunoști, oamenii îi pot ghici identitatea, mai ales dacă vorbești în cercurile în care nu trebuie s-o faci. Dacă se va întâmpla asta, voi afla repede.

– Îmi respect contractele și o să-mi țin gura.

– Dar echipajul tău?

– Atunci când ne-ai angajat, trebuia să fi știut că poți avea încredere în noi, rosti încetișor și amenințător Tritch.

– Situația este mai importantă acum decât în momentul acela.

Femeia se sculă și luă sticla de pe masă. Îi puse dopul și-l apăsă cu fermitate.

– M-ai insultat, Mors Planch!

– Nu am intenționat asta, ci a fost doar un exces de precauție.

– Cu toate acestea, rămâne o insultă. Și îmi ceri să merg pe o planetă pe care n-o vizitează de bună voie nici un cetățean care se respectă.

– Și pe Madder Loss trăiesc cetățeni.

Ea închise ochii și clătină din cap.

– Cât timp rămânem acolo?

– Foarte puțin. Mă debarci, după care poți pleca.

Tritch era tot mai neîncrezătoare.

– Nu mai pun nici o întrebare, rosti ea și vârî sticla sub braț.

Se părea că Planch n-o mai atrăgea și din clipa aceea relația lor avea să fie una strict profesională.

Bărbatul regretă asta, dar nu în mod deosebit.

După ce-l va preda pe Lodovik Trema pe Madder Loss, urma să fie cu adevărat un om foarte bogat, care n-avea să mai fie nevoit să muncească niciodată. Se imagină cumpărându-și propria sa navă de lux — una pe care o putea întreține în condiții de vârf, ceea ce nu se putea afirma despre majoritatea navelor imperiale.

Cât despre bărbatul straniu și incredibil de disciplinat din cală, un individ care putea sta zile întregi închis într-un coșciug, fără să se plângă și fără să aibă necesități…

Cu cât se gândea mai puțin la *el*, cu atât mai bine.

Lodovik zăcea în beznă, complet treaz, dar inert, după ce auzise parola codificată care-l anunțase de participarea lui Daneel în salvarea sa. Urma să coopereze cu Planch; finalmente, avea să fie readus pe Trantor.

Nu știa ce putea să i se întâmple acolo. În lada de dimensiunile și forma unui sicriu, întreprinsese trei autoverificări, care-l convinseseră: creierul lui pozitronic fusese modificat în mod subtil. Totuși rezultatele verificărilor erau contradictorii.

Pentru a nu se deteriora prin nefolosire, își activă programul emoțional uman și rulă instrumentele de diagnoză. Părea intact; putea juca rolul unui om printre oameni și asta îl mai liniști. Cu toate acestea, contactul cu Planch pe puntea navei *Lancea glorioasă* fusese prea scurt ca să poată testa funcțiile respective. Mai bine să rămână izolat, până ce se puteau întreprinde verificări mai amănunțite.

În primul rând, nu trebuia să dezvăluie faptul că era un robot; aspectul respectiv avea importanța supremă pentru toți roboții lui Daneel. Era vital ca oamenii să nu afle niciodată măsura în care roboții se infiltraseră în societățile lor.

Lodovik trecu programul emoțional uman pe planul doi și începu verificarea completă a memoriei. Pentru asta trebuia să-și dezactiveze controlul mișcărilor externe timp de douăzeci de secunde; putea însă vedea și auzi.

În clipa aceea, ceva se lovi de ladă. Auzi zgomote în exterior, apoi zăngănituri metalice. Secundele se scurgeau... cinci... șapte... zece...

Capacul lăzii fu deschis cu un scârțâit prelung. Deoarece Lodovik avea capul întors în lateral, spre peretele cutiei, putu doar să întrevadă neclar un chip care privi înăuntru, apoi parcă un al doilea. Optsprezece secunde... verificarea memoriei aproape se încheiase.

– Mi se pare mort, auzi un glas de femeie.

Lodovik sfârși verificarea memoriei, dar decise să rămână nemișcat.

– Are ochii deschiși, rosti o voce masculină care nu-i aparținea lui Planch.

– Întoarce-l și verifică identitatea, spuse femeia.

– Cerule, nu! Fă-o tu. E recompensa ta.

Femeia șovăi.

– Are pielea trandafirie.

– Arsuri de radiație.

– N-ar trebui să arate așa.

– E mort, zise bărbatul. Stă-n lada asta de o zi jumate. N-a avut aer.

– Atât doar că nu arată a cadavru. Femeia se aplecă și ciupi țesutul dezgolit al mâinii lui Lodovik. Nu este cald, totuși n-are răceala de cadavru.

Robotul își albi lent pielea și-și reduse temperatura exterioară până la cea ambientală. Se simți ineficient și incompetent pentru că nu făcuse asta mai devreme.

– Mi se pare palid ca orice mort, remarcă bărbatul.

O altă mână îi atinse pielea.

– E rece ca gheața... nu știu ce-ți imaginezi tu.

– Mort, sau ce altceva o fi, spuse femeia, valorează o avere.

– Trin, eu am auzit multe despre Planch, vorbi bărbatul. Nu-ți va fi chiar așa ușor să-i iei ceva pe care a pus mâna.

Când fusese transportat în nava care-l salvase, Lodovik auzise numele „Trin" denumind o femeie despre care dedusese că era secundul căpitanului Tritch. Situația putea fi realmente serioasă.

– Fotografiază-l, porunci Trin. O să expediez un mesaj în cartul ăsta și o să aflăm dacă el este cel căutat.

O fotocameră apăru deasupra lăzii, înregistrând silențios imaginea lui Lodovik. Robotul încercă să extrapoleze toate cauzele posibile ale episodului, toate scenariile și posibilele lor rezultate.

– În plus, urmă bărbatul, Tritch și-a dat cuvântul de onoare lui Planch. Cinstea ei este recunoscută...

– Dacă avem noroc, șuieră Trin, o să câștigăm de zece ori mai mult decât îi plătește Planch lui Tritch. Ne putem cumpăra o navă și să devenim negustori independenți la periferie. N-o să mai avem niciodată de a face cu taxe sau cu inspecții imperiale. Poate chiar reușim să lucrăm într-un sistem liber.

– Am auzit că-i destul de dur pe acolo.

– Libertatea are întotdeauna pericolele ei. Asta-i! Suntem aici, am scos sigiliile de pe ladă și nu mai putem da îndărăt. Fă-i o incizie în scalp și să luăm ceea ce căutam.

Bărbatul scoase din buzunar ceva ce părea un bisturiu. Lodovik activă ochii și-i privi pe cei doi în lumina slabă din cală. Camaradul lui Trin blestemă în șoaptă și coborî bisturiul.

Lodovik nu putea îngădui să fie tăiat. Ar fi sângerat din orice rană superficială, dar dacă bisturul ar fi tăiat adânc, chiar și un ochi lipsit de experiență ar fi văzut că nu era om. Calculă rapid plusurile și minusurile oricărei acțiuni ar fi putut întreprinde și, bizundu-se pe datele cunoscute, ajunse la soluția optimă.

Brațul îi țâșni din ladă. Degetele sale cuprinseră încheietura bărbatului cu bisturiu.

– Bună ziua, rosti Lodovik și se sculă în capul oaselor.

Bărbatul păru să fie lovit de o criză. Se cutremură violent, urlă și încercă să-și smulgă mâna, apoi răcni din nou. Ochii i se dădură peste cap și în colțul buzelor îi apăru spumă. Câteva secunde se zbătu în strânsoarea lui Lodovik, în vreme ce robotul inspecta situația din noul său unghi de vedere.

Trin se retrăgea spre ieșirea din cală. Părea speriată, dar nu în aceeași măsură ca și celălalt. Lodovik aprecie starea bărbatului, îi îndepărtă cu grijă scalpelul din mână, apoi îi dădu drumul. Individul se prinse cu mâna dreaptă de umărul stâng și icni, iar fața i se coloră într-un verzui îngrijorător.

– Trin, icni el răsucindu-se spre femeie, apoi se prăbuși.

Lodovik coborî din ladă și se aplecă să-l examineze. Lângă ieșire, femeia părea hipnotizată.

– Prietenul dumitale, i se adresă Lodovik îndreptându-se, a suferit un infarct. Aveți în navă un medic sau aparatură medicală?

Secundul scoase un țipăt slab și dispăru în fugă.

17

Klia urma să se întâlnească cu persoana de contact în Jocul-trupului, o zonă de lucru și rezidențială dură, deși populară, la periferia lui Dahl, lângă Sectorul de divertisment Micul Kalgan. Aici, distracții și acțiuni din Micul Kalgan erau testate pe clienți foarte duri înainte de a fi exportate pe tot Trantorul.

Jocul-trupului abunda în reclame strălucitor luminate, suind pe pereții clădirilor până aproape de cupolă, anunțând spectacole și distribuții noi, vechi favoriți reluați în Sala „Praf-de-Stele", băuturi populare, stimulk, până și stimuri ilegale provenite de pe planetele provinciale. Klia privi cu o apreciere însetată revărsarea de cascade a băuturilor proiectate.

Stătea de douăzeci de minute în nișa unui magazin, așteptând legătura, neîndrăznind să-și abandoneze poziția nici măcar pentru timpul care i-ar fi trebuit ca să-și ia ceva de băut de la o tarabă din apropiere.

Examina mulțimile nu numai cu ochii și le vedea nu numai în detaliile exterioare. La suprafață, totul părea destul de bine. La ora aceasta a serii, bărbații, femeile și copiii se plimbau îmbrăcați în

hainele care, în Dahl, erau considerate potrivite pentru timpul liber — bluze albe și fuste negre cu dungi roșii în jurul taliei pentru femei, salopete roz pentru copii, costume negre de lucru, dar cu o croială mai puțin sobră, pentru bărbați. Pe de altă parte, o privire ceva mai atentă dovedea tensiunea.

Aceștia aparțineau claselor superioare ale cetățenilor din Dahl, norocoșii care lucrau în timpul zilei sau în funcții manageriale, practic echivalentul omniprezenților birocrați înveșmântați în cenușiu din alte Sectoare; cu toate acestea, pe fețele lor se putea citi severitatea, atunci când nu flecăreau animat sau când afișau zâmbete forțate. Ochii le păreau obosiți, puțin sticloși, după lunile de dezamăgire și șomaj. Klia le putea zări și culorile stărilor interioare, sub forma unor fulgere rapide, deoarece nu era concentrată asupra lor — șoapte purpuriu-mânios și verde-biliar ascunse în hăurile adânci ale minților, nu aure, ci puțuri în care ea putea să privească doar din anumite perspective mintale.

Nimic extraordinar în toate astea; Klia știa care era starea de spirit din Dahl și căuta pe cât posibil s-o ignore. O afundare totală în sentimentele și gândurile necunoscuților nu numai că ar fi distras-o, ci putea fi și molipsitoare. Pentru a-și păstra ascuțimea, trebuia să rămână izolată de turma generală.

Recunoscu băiatul imediat ce îi apăru în raza vizuală. Era probabil cu un an mai vârstnic decât ea, scund și bondoc, cu chip îngust, marcat de câteva cicatrici micuțe pe obraji și bărbie, semne de gașcă pe străzile mai dure din Billibotton. Anul trecut, Klia îi livrase de câteva ori marfă și informații, când nu găsise slujbe mai bune de curier. Își dădea seama că acum îl putea întâlni mult mai frecvent și ideea n-o încânta deloc. Era un individ greu de convins...

Slujbele bune deveniseră aproape imposibil de găsit în ultimele zile. Despre Klia se știa că fusese urmărită și puțini mai aveau încredere în ea. Veniturile i se reduseseră amețitor și, încă mai rău, de abia scăpase să nu fie prinsă de o bandă de golani pe al căror șef nu-l mai văzuse până atunci. Apăruseră indivizi noi, cu loialități noi, care trezeau pericole noi.

Klia continua să aibă încredere în capacitatea ei de a evada din orice situație dificilă, totuși efortul o epuiza. Tânjea după un loc liniștit, alături de prieteni, însă avea puțini prieteni — și nimeni n-ar fi acceptat-o în situația prezentă.

Era îndeajuns ca s-o facă să-și regândească întreaga filosofie de viață.

Băiatul cu faţă ascuţită o zări pe Klia atunci când fata dori să fie văzută şi desfăşură o întreagă mascaradă de ignorare deliberată. Ea făcu la fel, dar se apropie treptat, privind în jur, ca şi cum ar fi aşteptat pe altcineva.

Când intră în raza ei auditivă, băiatul rosti:

– Nu ne interesează ce ai de livrat. De ce n-o frigi din Dahl, ca să-i nenoroceşti pe alţii?

Bruscheţea şi chiar grosolănia însemnau prea puţin pentru Klia.

– Avem un contract, rosti ea nepăsătoare. Eu livrez, tu plăteşti. Şeful meu de zi n-o să se bucure dacă...

– Umblă vorba că şeful tău de zi e-n rahat, o privi băiatul cu îndrăzneală. La fel ca toţi ceilalţi şefi de zi sau de noapte care te-au angajat vreodată. Până şi Kindril Nashak! Umblă vorba că a fost ameninţat cu întemniţarea în Rikerian fără proces! Un sfat gratis, fetiţă — şterge-o!

Laţul se strângea.

– Şi ce să fac cu asta? întrebă ea ridicând pachetul subţire de sub braţ.

– Nu iau nimic şi nu plătesc nimic, asta-i definitiv. Acum, frige-o!

Klia îl privi în ochi pentru mai puţin de o secundă. Băiatul scutură din cap, parcă înţepat de un ţânţar, apoi se uită prin ea, fără s-o vadă. Nu avea să raporteze că o întâlnise.

Dacă toţi doreau ca ea să dispară şi nu mai avea nici de lucru, nici motive să rămână, atunci venise realmente timpul să dispară. Gândul o speria; niciodată nu lipsise mai mult de câteva ore din Dahl. Deţinea credite pentru ceva mai puţin de două săptămâni, iar multe dintre ele erau acceptate numai pe piaţa neagră a negustorilor locali, care oricum îi puteau stopa activităţile.

Klia porni spre o zonă mai puţin prosperă, cunoscută în mod eufemist sub numele de „Jocul-trupului pentru copii", şi se strecură prin faţada de plastic crăpat a unei gherete abandonate. Acolo, printre ambalaje vechi şi risipite şi bucăţi rupte de mobilier, desfăcu sigiliul de securitate al pachetului şi-l deschise, ca să vadă dacă nu conţinea ceva care să fie valoros în exteriorul lui Dahl.

Hârtii şi o holocarte. Răsfoi hârtiile şi examină sigiliul holocărţii; chestii personale, codificate, nimic care să poată fi descifrat sau vândut altundeva. Ştiuse asta chiar înainte să se uite în pachet. Oricum ea se ocupa numai de livrări ieftine, frecvent cópii de siguranţă, informaţii prea delicate pentru a risca să fie trimise pe canalele unde puteau fi interceptate de ochii Siguranţei, totuşi nu chiar atât de importante încât cineva să accepte să plătească mai mult pentru curieri mai buni.

Iar într-o vreme ea fusese curierul cel mai bun, unul dintre cei mai bine plătiți în Dahl, moștenind o tradiție veche de mii de ani, complexă și întortocheată, completă cu limbaj și ritualuri ca orice religii din exteriorul Trantorului. Uneori, curierii dahliți căpătau de la șefii de zi chiar și documente publice oficiale, pentru a fi livrate mai rapid, acum, când celelalte sisteme de comunicații deveniseră atât de lente sau permanent supravegheate de Comisie.

Pentru Klia, totul se năruise complet în numai câteva zile!

Tresărind brusc, fata își dădu seama că plângea; fără sunet, totuși plângea.

Își șterse ochii și-și suflă nasul într-un ambalaj destul de curat, chiar dacă prăfuit, azvârli pachetul printre celelalte gunoaie de pe podea și ieși din gheretă.

Traversă strada și așteptă câteva minute. Destul de repede, își văzu urmăritorul la care se aștepta în cazul în care livrarea dădea greș. Era o fetiță slăbuță, doar cu câțiva ani mai mică decât ea, care se prefăcea că se joacă, îmbrăcată în imitația unei salopete negre a muncitorilor din puțurile de căldură. Klia se găsea prea departe pentru ca să-și exercite persuasiunea sau pentru ca să afle ceva; însă nici nu era necesar.

Fetița intră rapid în ghereta abandonată și ieși după câteva clipe cu ambalajul rupt și conținutul pachetului.

Klia urmărise curieri, demult, când începuse să lucreze în branșă, uneori făcând curățenie după livrările eșuate. Acum se proceda la fel în cazul ei. Asta era ultima palmă, insulta finală.

Traficul stradal sporise. Pe măsură ce plafonul se întuneca, luminile de pe copertinele întinse deasupra străzii sporeau în intensitate și energie, iar mulțimile aveau să se îndesească, aproape umăr lângă umăr, căutând momente de relaxare din viețile lor jalnice. Pentru o persoană urmărită, aglomerația aceea putea fi fatală. Orice se putea întâmpla în mulțime și Klia ar fi avut dificultăți să convingă, să se ascundă, să facă masele să uite sau chiar să se îndepărteze rapid; putea fi găsită și ucisă.

Se gândi la bărbatul în verde-cenușiu. Amintirea lui nu-i determina furnicături în pielea capului, totuși ar fi trebuit să ajungă mult mai rău ca să-și abandoneze independența și să se alăture realmente unei *mișcări*, chiar dacă membrii acesteia pretindeau că sunt la fel ca ea.

Poate mai ales dacă erau la fel ca ea! Ideea de a fi printre persoane care puteau ceea ce putea Klia...

Brusc, toți cei din jur o făcură să-i furnice scalpul. Gemând, fata se îmbrânci prin mulțimile colcăitoare, căutând accesul spre un plonjor, ascensoarele mari și antice care circulau între nivelurile din Dahl și din majoritatea Sectoarelor trantoriene.

Epuizată și trasă la față, Vara îl implora pe maiorul tânăr și impasibil să-i îngăduie să se odihnească.

– Sunt aici de ore întregi, suspină ea.

O durea capul, hainele îi erau năclăite de transpirație și parcă i se încețoșase vederea. Namm își mângâie absent insigna imperială, mușcându-și buza inferioară. Vara se focaliză asupra lui cu o ură pe care o simțise rareori până atunci... totuși nu îndrăzni să-i facă vreun rău.

– Nimic? mârâi bărbatul.

– De trei zile n-am găsit pe nimeni, replică ea. I-ați speriat pe toți.

El se retrase de la marginea balconului care oferea panorama aglomeratei artere Trans-Dahl prin Jocul-trupului. Mulțimi de pietoni treceau pe sub balcon, în timp ce trenuri și robocaruri uruiau la câțiva metri deasupra lor, pe șine suspendate și căi de acces înguste, zgâlțâind apartamentul. Din locația aceasta, Vara cerceta mulțimile de șapte ore; întunericul se lăsa iute și reclamele strălucitoare de peste drum începuseră să-i dea migrene. Nu dorea decât să doarmă.

– Domnul consilier Sinter ar aprecia obținerea unor rezultate, spuse tânărul.

– Farad ar trebui să se mai gândească și la sănătatea mea! șuieră Vara. Ce va face dacă mă îmbolnăvesc sau mă epuizez? Eu sunt toată muniția pe care o are în războiul ăsta al lui!

Fu surprinsă de tonul pe care-l folosise; se apropiase mult de capătul puterilor. Dar în loc să mențină focalizarea asupra nevoii lui Sinter pentru ea, preferă să-l împovăreze pe maior.

– Ce va spune domnul consilier Sinter, dacă vei fi responsabil de reducerea eficienței mele?

Namm analiză posibilitatea, aparent fără pic de îngrijorare.

– Tu trebuie să-i dai socoteală. Eu nu mă aflu aici decât pentru ca să te supraveghez.

Vara își înfrână un fulger de mânie. „Cât de mult riscă indivizii ăștia! Nici măcar n-au habar!"

– Ei bine, atunci du-mă undeva unde să mă pot odihni, rosti aspru. *Ea* nu-i aici. Nu știu unde este. N-am mai simțit-o de trei zile!

– Domnul consilier Sinter dorește să o găsești. Ne-ai spus că este cea mai puternică...

– În afară de mine! strigă Vara. Dar n-am simțit-o!

Maiorul cel blond păru în sfârșit să înțeleagă că femeia nu avea să mai lucreze azi.

– Domnul consilier va fi dezamăgit, zise el apoi își mușcă din nou buza inferioară.

„Oare toți sunt idioți?“ clocoti Vara în sinea ei, dar înțelese că dacă se înfuria, dacă se lăsa controlată de epuizare, nu avea să ajungă nicăieri, ba chiar i-ar fi putut afecta șansele de a obține ceea ce dorea de la Sinter.

– Vreau să rămân singură o vreme, spuse cu glas răgușit, să mă odihnesc, nu să flecăresc. Putem încerca și mâine, în alt Sector. Am nevoie de o zonă mai mică în care să lucrez... cel mult câteva cvartale. Ne trebuie mai mulți agenți și rapoarte mai bune.

– Bineînțeles, aprobă maiorul adecvând tonului ei o abordare mai rezonabilă. Informațiile noastre n-au fost prea grozave. Vom încerca din nou mâine.

– Mulțumesc, șopti ea.

Namm traversă apartamentul și se opri lângă ușă, deschizând-o pentru Vara. Ea ieșise aproape complet din odaie, când un fior ascuțit de ceva care nu se putea numi decât *invidie* o străbătu ca o săgeată: conștiința bruscă a faptului că se găsea în apropierea unei ființe omenești cu aceleași talente ca ea. Se albi la față și se bâlbâi:

– N-n-nu încă... Este aici!

– Unde? întrebă maiorul împingând-o înapoi spre fereastră.

– Da, da, da, murmură femeia lăsându-se condusă.

„Mă tratează ca pe un nenorocit de animal de vânătoare!“ Totuși surescitarea era prea puternică. Ridică un deget tremurător și-și șterse buzele cu dosul celeilalte mâini.

– Acolo, jos! E aproape!

Namm scrută mulțimile, urmând degetul lui Vara. Zări o siluetă feminină, iute și aproape incoloră, mișcându-se grăbită printre oameni spre intrarea unui plonjor.

Acționă imediat comunicatorul, alertându-și agenții de pe stradă.

– Ești sigură? o întrebă pe Vara.

Femeia putea doar să arate cu degetul și să-și umezească întruna buzele, copleșită de senzație. Trebuia să se străduiască din răsputeri să nu tremure din tot corpul. Detesta senzația aceasta; ajunsese s-o

cunoască din vremea când se afla lângă ceilalți din grupul lui Wanda și Stettin, dar niciodată cu atâta forță. *Invidie* ca o durere în piept, de parcă *fata* aceea ar fi putut să-i fure tot ceea ce deținea, lăsând doar așteptări deșarte și dezamăgiri nesfârșite!

– Ea este! încuviință iute. Puneți mâna pe ea, *vă rog*!

Ceva necunoscut parcă îi arse scalpul lui Klia și fata țipă de durere când năvăli în cabina plonjorului. Doi vârstnici cu mustăți stufoase, grizonate, o priviră ușor nedumeriți.

Klia nu putea vedea peste umerii lor. Sări și întrezări doi bărbați cu fețe pătrate alergând cât puteau de repede spre ușile deschise ale plonjorului. Acestea începură să se închidă; agenții strigară spre cei dinăuntru să le oprească, ba chiar fulgerară lumini codificate ca să preia controlul mecanismului.

Fata bâjbâi prin buzunar și scoase o cheie de întreținere, ilegală, dar instrument standard pentru curieri. Ușile liftului încetiniră, apoi se opriră. Ea introduse cheia în fanta din panoul de comandă și strigă:

– Urgență! Jos, imediat!

Ușile se închiseră. Cei doi agenți ajunseră prea târziu și izbiră cu pumnii în ele, strigându-i să oprească.

Bătrânii din cabină se retraseră la o distanță apreciabilă.

– Unde doriți să coborâți? zâmbi ea, gâfâind.

– La următorul nivel, te rugăm.

– Perfect.

Transmise plonjorului instrucțiunea, apoi îi făcu pe bătrâni să uite că o văzuseră sau că avuseseră vreo aventură ieșită din comun.

Cei doi coborâră la nivelul următor și Klia ordonă închiderea imediată a ușilor. Cu un suspin, se rezemă de peretele murdar al cabinei.

– Instrucțiuni urgență, rosti un glas mecanic scârțâit. Ce nivel de întreținere?

Klia își întinse forța cât putu și găsi pericole la mai multe niveluri, atât în sus, cât și în jos. Pielea capului continua să o înțepe. Trebuia să iasă din domeniul de detecție al echipelor trimise s-o găsească. Exista o singură direcție potențială — în jos.

– Ultimul, răspunse ea, nivelul zero.

La patru kilometri sub toate nivelurile ocupate...

Râurile suburbane.

Tritch se întâlni cu Planch într-o zonă neutră, departe de cală, dar la pupa față de cabinele echipajului, într-un coridor de întreținere aflat în imponderabilitate. Dacă dorise să-l pună în inferioritate în condiții de gravitație nulă, fusese zadarnic; Planch se simțea în largul lui, atât în imponderabilitate, cât și în gravitația standard.

– Cadavrul tău deține unele talente remarcabile, rosti femeia când Planch apăru de după curbura batardoului.

– Echipajul tău, replică el, suferă de niște lacune etice remarcabile.

– În ziua de azi, ridică din umeri Tritch, ambiția este un blestem permanent. L-am găsit pe Gela Andanch lângă cală, într-o stare foarte gravă. Acum s-a stabilizat și se află în infirmerie.

Planch încuviință din cap; Lodovik nu auzise numele bărbatului și se întâlnise întâmplător cu el, pe când purta trupul inert. Pilotul îl luase pe Andanch și-i spusese robotului să se întoarcă în cală. Probabil că se găsea tot acolo.

– Ce căutau?

– I-a plătit cineva, zise încet Tritch. Bănuiesc că adversari ai celui sau celor care te plătesc pe tine. Dacă-l aduceau pe Lodovik Trema, ar fi obținut de cincizeci de ori mai mult decât îi plătesc eu pe an. Sunt bani grei, chiar pentru corruperile imperiale.

– Ce vei face cu ei?

– Bănuiesc că ar fi preluat nava și ne-ar fi scos pe noi din acțiune, poate chiar ne-ar fi ucis. Trin se găsește acum în cabina mea și bea zdravăn — în nici un caz trillian. După ce se face criță, aș putea s-o arunc în atmosfera Trantorului, sperând că se va face cenușă deasupra Palatului. Tritch clipi repede și buzele i se încordară. Mi-a fost un secund bun. De fapt, problema mea acum este ce ar trebui să fac cu tine...

– Eu nu te-am trădat, preciză bărbatul.

– Dar nici nu mi-ai spus adevărul. Indiferent ce ar fi Lodovik Trema, nu este om. Trin bolborosește ceva despre simulacre, *roboți*... Cine a plătit-o i-a spus că trebuie să caute oameni mecanici. Tu ce știi despre roboți?

– Nu-i un robot, zâmbi Planch clătinând din cap. Nimeni nu mai construiește roboți.

– Doar în coșmarurile noastre, în holofilmele de mâna a doua. Tik-toki cu creiere care au suferit mutații, dornici de răzbunări iraționale. Însă Lodovik Trema... prim consilier al comisarului-șef pentru Siguranță Publică?

– Este un nonsens, pufni pilotul de parcă întreaga conversație ar fi fost mai prejos de demnitatea lui.

– Am investigat, Mors. Brusc, chipul femeii se întristă, devenind flasc în absența gravitației. Ai avut dreptate. Neutrinii în număr suficient de mare sunt ucigași. Iar împotriva fluxului de neutrini nu există ecranare.

– Este pe moarte, minți Planch. Oricum, starea lui trebuie ținută în secret.

– Nu te cred, scutură din cap Tritch, dar îmi voi respecta cuvântul și te voi duce pe Madder Loss. Reflectă câteva clipe, apoi urmă: Poate că-i voi debarca acolo și pe Trin și Andanch, lăsându-vă pe toți să vă rezolvați problemele. Acum du-te și discută cu mortul tău.

Se întoarse ca să plece.

– Ce ar fi să revin în cabina mea? zise bărbatul.

– O să-ți trimit un pat pliant și mâncare în cală. Dacă las la prova pe cineva care trăiește cu un cadavru viu, mă pot aștepta la o răscoală din partea echipajului. Vom ajunge la Madder Loss într-o zi și jumătate.

Planch se înfioră ușor, după ce Tritch dispăru. Nici lui nu-i plăcea câtuși de puțin asocierea cu Lodovik Trema. Femeia avea perfectă dreptate.

Nici unul dintre cei aflați la bordul navei *Lancea glorioasă* n-ar fi putut supraviețui. Nici unul dintre oameni...

Lodovik stătea în cală, lângă ladă, cu brațele încrucișate, așteptându-l pe Planch să revină. Aparent, prin acțiunile sale, robotul vătămase grav o ființă omenească, totuși dificultățile anticipate ale unei asemenea situații — reducerea frecvenței mintale, reexaminarea critică și, în condiții extreme, dezactivarea completă — nu-l afectau prea mult, poate deloc. Chiar ținând seama de natura extinsă a misiunii sale pe termen lung pentru Daneel — și de stipulările Legii 0 —, ar fi trebuit să existe repercursiuni adânci și tulburătoare.

Nimic însă de felul acesta. Lodovik se simțea calm și perfect funcțional. Nu era mulțumit — pricinuise vătămarea unui om și era conștient de acest lucru —, totuși nu încerca nimic de felul unei conștiințe aproape paralizante pentru că încălcase una dintre cele Trei Legi calvinene.

În mod limpede, ceva dinlăuntrul său se modificase. Tocmai încerca să vadă despre ce putea fi vorba, când apăru Planch.

– Pe restul călătoriei suntem consemnați aici, îl anunță sec pilotul. Avusesem o cabină foarte confortabilă... În plus, eu și căpitanul eram... Clătină trist din cap, apoi trăsăturile i se înăspriră. Nu contează! Ceva însă este în neregulă cu întregul scenariu.

– Ce anume? întrebă Lodovik.

Întinse brațele, ca și cum le-ar fi dezmorțit și zâmbi. Imitația umană lunecă lin peste toate celelalte funcții ale sale.

– N-a fost tocmai grozav în ladă, dar la viața mea am avut parte și de condiții mai rele. Presupun că am ieșit în momentul nepotrivit.

– Nu mai este vorba despre presupuneri. Bărbatul acela a suferit un infarct.

– Regret din tot sufletul. Mă tem însă că erau niște indivizi puși pe fapte rele.

– Mai există cineva care te vrea viu sau mort, zise Planch. Crezusem că șeful Comisiei pentru Siguranță Publică era o persoană atotputernică. Invincibilă...

– Nimeni nu-i invincibil în vremurile acestea jalnice. Îmi cer scuze dacă ți-am produs dificultăți.

Planch îl privi pătrunzător.

– Până acum mi-am ignorat toate nedumeririle legate de această misiune... mai precis legate de dumneata. În politica imperială se poate întâmpla orice — indivizii pot valora cât întregi sisteme solare. Așa funcționează centralismul politic.

– Nu ești cumva un propagandist, Mors Planch?

– Nu. Nu câștigi nimic, ba dimpotrivă, riști să-ți pierzi viața, trădându-l pe Linge Chen.

– Vrei să zici pe Împărat.

Planch nu se corijă.

– Totuși curiozitatea mea a fost stârnită până la nivelul de periculozitate. Curiozitatea este ca fluxul de neutrini — poate trece prin orice și, în cantitate suficient de mare, poate ucide. Sunt conștient de asta... Totuși curiozitatea mea în privința persoanei dumitale...

Închise brusc gura și-și mută privirea.

– Eu zic să ne mulțumim la a declara că sunt un bărbat de vârstă mijlocie cu un noroc extraordinar, se strâmbă Lodovik. Există lucruri pe care nu le poți afla nici dumneata, nici eu... și am profita mai mult dacă ne-am înfrâna curiozitatea. Motivul pentru care nu sunt mort nu are însă nici o legătură cu superstițiile extraordinare despre... ce erau aceia... roboți? În privința aceasta poți fi liniștit.

– Să știi că nu este prima dată când am auzit despre roboți. La răstimpuri, zvonurile despre oameni artificiali cutreieră planetele ca o adiere colbuită. Cu treizeci și cinci de ani în urmă, într-un sistem din Octantul 7 s-a petrecut un masacru. Au fost implicate patru planete, lumi destul de prospere, unite de aceeași cultură mândră, care le modelase astfel încât să devină o forță reală în economia Imperiului.

– Îmi amintesc. Conducătorul lor pretindea că avea dovezi incontestabile că roboții se infiltraseră până la nivelurile superioare și că încercau provocarea unei revolte. Foarte trist!

– Au murit miliarde de oameni.

– Bănuiesc că vei fi bine plătit pentru salvarea aceasta eroică.

Planch se schimbă la față.

– Asta-i problema în cazul nostru. Căpitanul și echipajul nu se dau în vânt după noi. Nu trebuie uitat că onoarea nu-i bătută în cuie pentru oamenii ăștia. Același lucru este valabil și pentru poporul meu — o trăsătură ancestrală, de altfel. Ne vor transporta acolo unde dorim să ajungem, dar există și posibilitatea reală să se răzgândească. Iar eu nu pot face nimic în privința asta. Oricum întreaga situație este incredibilă și bănuiesc că nimeni nu m-ar crede. Eu însumi nu m-aș crede.

Făcu o pauză, apoi adăugă:

– L-am anunțat pe Linge Chen că ești mort și că operațiunea de salvare n-a reușit.

Lodovik lăsă bărbia în piept.

– Și ne îndreptăm spre Madder Loss?

Planch încuviință din cap. O expresie de tristețe îi apăru pe chip, dar nu mai adăugă nimic.

19

Chen se pregătea pentru dineul oficial care urma să se țină în apartamentele private ale Împăratului, când Kreen îi aduse mesajul lui Planch. În tonurile verde-oceanic ale odăii sale, el lăsă briciul și săpunul pe care le folosea la bărbierit, inspiră adânc după ce Kreen plecă și-și puse degetul mare pe pachețelul cenușiu. Prima protecție, aplicată de receptor și decodor, se deschise sub atingerea lui, confirmându-i identitatea unică prin microanaliza chimiei epidermei, dar și a amprentei digitale. A doua protecție, existentă chiar în interiorul mesajului înregistrat pe disc, se deschise după ce pronunță o parolă. Mesajul i se derulă în fața ochilor.

Planch se afla în interiorul unei nave; fundalul era nefocalizat deocamdată.

– Domnule comisar-șef Chen, rosti pilotul pe un ton coborât, mă găsesc în interiorul navei *Lancea glorioasă*. Nava pe care am închiriat-o este singura care a descoperit deocamdată epava și anticipez, cu o oarecare îngrijorare personală, profunda dumneavoastră dezamăgire pentru știrea pe care v-o comunic. Consilierul dumneavoastră este mort, împreună cu tot echipajul…

Chen mișcă din buze fără un sunet, în vreme ce urmări restul mesajului. Planch prezentă detaliile macabre: șirurile de cadavre aranjate într-o cabină, apoi descoperirea trupului lui Lodovik Trema pe puntea de comandă, chircit și nemișcat. Confirmă apoi identitatea mortului, aplicând identificatorul comisarului pe brățara sa.

Chen opri mesajul înainte să audă și detaliile neinteresante ale următoarelor acțiuni ale lui Planch. Cadavrul nu avea să fie recuperat, iar descoperirea epavei urma să fie dată uitării. Chen nu dorea să fie acuzat de favoritisme sau extravaganțe, în nici un caz acum, când spera să-l doboare pe Sinter folosind aceeași acuzație.

Pentru o clipă, comisarul-șef se simți aidoma unui băiețaș pierdut. Fusese aproape convins că Trema acționa pe un plan diferit și superior restului oamenilor. Nu ar fi recunoscut-o niciodată în sinea sa, cu atât mai puțin în fața altora, dar îl admirase și se *încrezuse* în el. Instinctele sale, care se dovediseră aproape infailibile, îi spuseseră că Trema n-avea să-l trădeze niciodată, n-avea să facă niciodată decât ceea ce slujea cel mai bine intereselor lui Chen. Ba chiar îl invitase la el acasă, la ocazii speciale, singurul consilier (sau comisar) pe care-l invitase vreodată să-i cunoască familia.

Trema fusese o prezență plăcută în acele situații, jucându-se solemn și în felul său aparte de inocență cu copiii lui Chen, complimentând în mod extravagant mamele lor pentru mâncărurile gătite, care în cel mai bun caz fuseseră adecvate. Cât despre sfaturile sale…

Trema nu-i dăduse niciodată lui Chen un sfat prost. Ei avansaseră împreună spre această culme supremă de responsabilitate pe durata a douăzeci și cinci de ani de serviciu, la început lipsit de glorie și adesea traumatizant. Rezistaseră sfârșitului domniei lui Agis și primilor ani ai juntei, iar Lodovik se dovedise de neprețuit în conceperea Comisiei pentru Siguranță Publică în scopul moderării și, finalmente, înlocuirii liderilor militari ai juntei.

Trecură zece minute. Kreen ciocăni încetișor la ușa băii.

– Da, răspunse Chen, termin imediat.

Luă briciul și-și termină de ras barba fină, curățind pielea albă și netedă. Apoi, ca o măsură a sentimentelor sale, își făcu două tăieturi micuțe pe obraz, în fața urechii stângi. Sângele țâșni imediat și bărbatul îl tamponă cu un prosop alb pe care îl aruncă apoi în incinerator, oferindu-și sacrificiul unor divinități nespecificate.

În tinerețea sa petrecută în Municipalitatea Educațională Imperială Runim, astfel de ritualuri făceau parte din calea spre maturitate și urmau Legile lui Tua Chen. Tua Chen fusese produsul cel mai încununat de succes al planului secret „Luminile Sclipitoare", pus la cale cu patru mii de ani în urmă de ruellianii ortodocși în vederea obținerii unei rase selecte de administratori și birocrați imperiali. La mijlocul vieții, Tua Chen alcătuise două Codice de Legi, fundamentate pe principii ruelliane: unul pentru educarea administratorilor aristocrați (și, ocazional, a împăraților), iar celălalt pentru educarea sutelor de miliarde de birocrați ai Imperiului, Cenușiii.

Despre Linge Chen se știa că descindea direct din Tua Chen.

În forma ei modernă, școala „Luminile Sclipitoare" abunda în superstiții și era aproape inutilă, dar în perioada de vârf instruise administratori care fuseseră trimiși în toate colțurile Imperiului. În schimbul lor, anual, milioane de candidați Cenușii din tot Imperiul veneau pe Trantor, pentru educația Tua Chen. Cei mai buni dintre ei dobândeau funcții în birocrația infinit stratificată a planetei, întrecându-se cu Cenușiii trantorieni ranchiunoși; restul, după ce-și încheiau pelerinajul, reveneau pe planetele natale sau se angajau pe altele, aflate la frontierele Imperiului.

Linge Chen fusese absolventul cel mai încununat de succes al școlii, iar reușita lui în viață nu se datorase faptului că îndeplinise cu regularitate ritualurile secrete blestemat de convingătoare. Totuși pentru Lodovik Trema...

Era tot ce putea face.

– Sire..., rosti Kreen.

Văzuse, îngrijorat, tăieturile micuțe de pe fața stăpânului său, dar îl cunoștea prea bine ca să se refere la ele.

– Am terminat. Pregătește-mi hainele pentru prezența Împăratului și eșarfa neagră.

– Ce să pun pe eșarfă, sire?

– Numele lui Lodovik.

Kreen se posomorî, tulburat.

– Nici o speranță, sire?

Chen clătină din cap și trecu pe lângă micuțul valet, în odaia pentru îmbrăcat. Câteva secunde, Kreen rămase complet nemișcat în camera de baie, cuprins de o durere sinceră. Întotdeauna, Lodovik îi lăsase micuțului lavrentian senzația că îl considera egal cu oricare altă persoană pe care o cunoșteau amândoi. Kreen prețuia evaluarea aceea, deși nu fusese niciodată exprimată în cuvinte.

Apoi, cu o tresărire bruscă, reveni la realitate și-și urmă stăpânul.

20

Sala de mese era ticsită de servitori care făceau ultimele aranjamente. Hari privi mai întâi spre candelabrul uriaș cu cele zece mii de ornamente rotunde de sticlă sclipitoare, modelate după Lumile Anului Galactic alese de Împărat, apoi se uită în jurul sălii lungi de o sută de metri, cu coloane din opal masiv dispuse în rețea geometrică și faimoasa scară de rocaramă verde-închis, importată din singurul sistem colonizat deocamdată în Marele Nor al lui Magellan — o colonie abandonată cu două secole în urmă, a cărei unică amintire era darul acesta. Buzele îi zvâcniră la vederea scării. În calitate de prim-ministru, el sistase sprijinul imperial pentru planeta aceea plină de vigoare, tocmai pentru ca să nu devină independentă și prea puternică.

Atâtea lucruri făcuse ca să păstreze Centrul, atâtea păcate necesare ale puterii! Se asigurase, de pildă, că n-aveau să se mai întemeieze alte colonii îndepărtate.

Treizeci de tacâmuri fuseseră așezate în partea de mijloc a mesei, în fața celor treizeci de jețuri din abanos; nici unul nu era deocamdată ocupat, deoarece invitații nu sosiseră și, desigur, Împăratul însuși nu se așezase.

Klayus îl însoți pe Hari prin sală, ca și cum ar fi fost un oaspete de seamă și nicidecum o problemă sâcâitoare de ultimă clipă.

– Ți-am spus „Corbul“, nu-i așa? Te supără? Corbul Seldon — o denumire foarte evocatoare! Vestitorul apocalipsei!

– Îmi puteți spune cum doriți, Înălțimea Voastră.

– O poreclă dură, care trebuie folosită corespunzător, zâmbi Klayus.

Hari, care rareori trecea cu vederea frumusețile feminine, zări cu coada ochiului trei femei superbe și se întoarse reflex într-acolo. Femeile trecură pe lângă el ca și cum ar fi fost o statuie și se apropiară

de Împărat, părând că acționează în echipă. Când îl înconjurară și două dintre ele se aplecară să-i șoptească la urechi, Klayus se îmbujoră și practic chicoti de satisfacție.

– Un trio extraordinar! rosti el după ce ascultă câteva secunde. Hari, nu ți-ar vine să crezi cât de talentate sunt femeile acestea, sau ce pot face! Au mai participat la dineurile mele.

Femeile îl priviră acum simultan pe Hari, cu un interes redus, însă descifraseră atitudinea Împăratului față de bătrân cu o precizie rapidă, de ucigași. Matematicianul nu era un personaj puternic, de care să fie atrase, ci doar o jucărie, mai puțin importantă chiar decât ele însele. Hari se gândi că nici dacă le-ar fi crescut pe neașteptate colți și blană n-ar fi putut deveni mai puțin atrăgătoare într-un timp mai scurt. Cu o înțelepciune oferită nu de ecuații, ci mai degrabă de viața lui îndelungată și de multele discuții cu Dors asupra naturii umane, își imagină rapid ispitirile lor experte, pielea caldă, glasurile dulci — toate camuflând gheața amoniacală de dedesubt. Dors făcuse adesea observații ironice la adresa sexului cu care fusese ea construită și rareori greșise.

Klayus le îndepărtă pe femei prin câteva șoapte. După ce se îndepărtară, defilând prin sală, Împăratul se aplecă spre Hari.

– Nu te impresionează, așa-i? Genul ăsta formează un segment mare al femeilor de aici. Frumoase ca planetele înghețate. Consilierul meu particular încearcă să găsească altele de calitate mai bună, dar... Suspină. Pentru cineva aflat în poziția mea, pietrele prețioase sunt mai lesne de procurat decât diamantele perfecte din rândul femeilor.

– Aceeași situație a existat și în cazul lui Cleon, Înălțimea Voastră. În tinerețe a avut trei prințese consoarte, pentru ca, ajuns la mijlocul vieții, să renunțe complet la femei. După cum știți, a murit fără moștenitori.

– Da, l-am studiat pe Cleon, rosti gânditor Împăratul. Un bărbat puternic, nu inteligent, dar foarte capabil. Te plăcea, nu-i așa?

– Mă îndoiesc că vreun Împărat a putut să placă un om ca mine, Maiestate.

– Nu mai fi așa modest! Deții într-adevăr capacități deosebite. Ai fost însurat și cu femeia aceea remarcabilă...

– Dors Venabili, șuieră un glas înapoia lor.

Împăratul se întoarse grațios, cu roba foșnindu-i pe podele, și se lumină la față.

– Farad! Mă bucur că ai venit mai devreme.

Consilierul se plecă în fața Împăratului și privi scurt spre Hari.

– Când am auzit de oaspetele Maiestății Voastre, n-am putut rezista.

– Consilierul meu particular, Farad Sinter. Farad, dânsul este faimosul Hari Seldon.

– Nu ne-am întâlnit până acum, zise Hari.

În prezența Împăratului, nimeni nu dădea mâna; în ultimele secole, atât de multe arme fuseseră transferate între complotiști și asasini prin intermediul acestui gest, încât strângerea de mână era considerată pur și simplu ca o încălcare grosolană, ba chiar periculoasă, a etichetei.

– Am auzit multe despre faimoasa dumitale soție, zâmbi Sinter. O femeie remarcabilă, după cum spunea Înălțimea Sa.

– Hari a venit ca să mă prevină în legătură cu activitățile tale, rânji Klayus privind de la unul la celălalt. Nu știusem tot ce faci, Farad.

– Am discutat care îmi sunt obiectivele, Maiestate. Ce alte informații a mai avut de adăugat domnul profesor?

– Dânsul afirmă că vânezi oameni mecanici. Roboți. Din spusele sale, pari să fii obsedat de ei.

Hari se încordă. Situația devenea foarte periculoasă și începuse să simtă strânsoarea unui laț. Aproape regreta că preferase o abordare directă cu cineva atât de nesincer și imprevizibil precum Klayus. N-ar fi fost bine deloc ca Sinter să-l treacă pe lista dușmanilor săi personali...

– Probabil că este confuz în privința obiectivelor mele — poate și din cauza unor zvonuri care l-au indus în eroare. Înălțimea Voastră, se vehiculează multe zvonuri false în privința activităților noastre.

Zâmbetul lui Sinter picura miere și bonomie.

– Studiul acesta genetic... este valoros, nu crezi, Hari? Ți l-a explicat cineva?

– Cuprinde tot sistemul, plus cele mai apropiate douăsprezece Stele Centrale, preciză consilierul.

– Am citit despre el în revistele științifice imperiale, încuviință Hari.

– Totuși să împuști oameni?! continuă Klayus. De ce, Farad? Ca să prelevezi eșantioane?

Matematicianului pur și simplu nu-i venea să-și creadă urechilor. Împăratul ar fi putut la fel de bine să-i fi semnat condamnarea la moarte, dar se părea că preferă să ofere capul lui Hari, pe un platou, consilierului său particular!

– Minciuni, replică fără grabă Sinter clipind încet. Poliția imperială ar fi raportat asemenea cazuri.

– Eu știu? medită Klayus cu o scânteiere jucăușă în ochi. Oricum, Farad, Corbul are niște opinii pertinente despre această căutare a roboților. Hari, explică-ne dificultățile politice care s-ar putea ivi, dacă asemenea acuzații ar căpăta o mai largă răspândire. Spune-i lui Farad despre...

– Jo-jo... Joranum, da, știu. Buzele lui Sinter se subțiară și obrajii îi păliră. Un pretins uzurpator mycogenian. Lipsit de inteligență și ușor de manipulat... parțial de către dumneata, nu-i așa, domnule profesor?

– A fost amintit și numele lui, încuviință Împăratul privind în jur de parcă începuse să se plictisească.

– De fapt, răspunse Hari, Joranum n-a fost decât simptomul unui mit mai extins, cu consecințe mult mai dezastruoase pe alte planete, nu pe Trantor.

„Un mit la care nu m-am gândit, pe care nu l-am cuantificat, nu l-am cercetat — totul din cauza prohibițiilor lui Daneel!" Până și acum își dădea seama că ar fi avut dificultăți în discutarea subiectului. Tuși în pumn. Sinter îi oferi o batistă, dar Hari clătină din cap și o scoase pe a sa. Acceptarea putea să fi fost greșit interpretată. „Să fi fost realmente periculoasă? Trantorul și Imperiul au ajuns până în punctul ăsta?" Oricum, el n-avea să cadă într-o cursă atât de simplă.

– Pe planeta Sterrad. Nikolo Pas.

Împăratul îl privi inexpresiv.

– Numele nu-mi este familiar.

– Un măcelar, Înălțimea Voastră, explică Sinter. Responsabil pentru moartea a milioane de oameni.

– Mai precis, zise Hari, a câtorva miliarde, în căutarea zadarnică de oameni artificiali despre care pretindea că se infiltraseră în Imperiu.

Klayus se holbă câteva secunde la el, împietrit la față.

– Ar fi trebuit atunci să știu despre el, nu?

– A murit în Rikerian, cu un an înainte de a vă naște, Maiestate, preciză Sinter. Nu este un episod glorios al istoriei imperiale.

Ceva din atmosferă se schimbase. Klayus avea o privire acră, chiar dezamăgită, ca și cum ar fi anticipat o îndatorire neplăcută. Matematicianul trase cu coada ochiului spre Sinter și-l văzu pe acesta privind îngrijorat chipul Împăratului. În clipa aceea, își dădu seama că cei doi se jucaseră cu el. Împăratul știuse despre asasinatele de pe Trantor, dar nici Sinter și nici altul dintre tutorii lui nu-i amintiseră despre Nikolo Pas, iar asta îl deranja.

– N-ar fi trebuit să fiu atât de ignorant, comentă Klayus. Ar trebui realmente să-mi dedic mai mult timp studiului personal. Continuă, Corbule! Ce-i cu Nikolo Pas?

– În ultimele decenii, și în mod ciclic la câteva secole, Înălțimea Voastră, au existat furtuni, ba chiar uragane de psihoze, focalizate asupra legendei Eternilor.

Sinter se crispă vizibil și Hari simți o undă de satisfacție.

– Renașterea acestei legende, continuă el, a condus invariabil la tulburări sociale, iar în câteva cazuri extreme la genocid. În calitate de prim-ministru al lui Cleon, l-am intervievat pe Nikolo Pas. Am petrecut câteva zile discutând cu el, în sesiuni de una-două ore, în celula lui din Rikerian.

Amintirile năvăliseră acum în mintea matematicianului.

– Care era părerea lui? întrebă Împăratul.

Servitorii își ocupaseră pozițiile lângă pereții sălii. Toate pregătirile se încheiaseră, dar cina se amâna; oaspeților nu li se îngăduia accesul până după plecarea Împăratului, care urma să reintre în mod oficial. Klayus nu părea însă preocupat de asta.

– Pas pretexta că ar fi capturat un om artificial activ. El mai afirma că ar fi plasat...

Hari începu din nou să tușească. În contextul acela, nu se putea sili să pronunțe cuvântul *robot*. Se simțea expus, vulnerabil, chiar handicapat, deoarece prohibiția împotriva discutării naturii lui Daneel se întinsese în alte zone ale gândirii, memoriei, chiar ale voinței.

– Mai spunea că ar fi izolat omul artificial...

– Robotul, interveni iritat Klayus. Așa o putem întinde toată seara.

Hari încuviință din cap, simțind ca și cum s-ar fi năruit o barieră.

– Robotul... Spunea așadar că l-ar fi izolat într-o incintă perfect sigură. Robotul s-ar fi dezactivat singur.

– Ce înspăimântător, dar cât de nobil! declamă Klayus.

– Pas mai spunea că savanții lui ar fi disecat și analizat corpul, totuși acesta, o formă mecanică inactivă, a dispărut fără urmă din circumstanțele de securitate maximă. Acela a fost începutul cruciadei lui Nikolo Pas. Detaliile sunt mult prea lungi și macabre ca să le reproduc aici, Înălțimea Voastră, dar sunt sigur că le puteți localiza în Biblioteca Imperială.

Ochii lui Klayus erau aidoma unor bile de sticlă în capul unei statui de ceară, ațintiți în direcția lui Hari. Se întoarse către consilierul său particular.

– Concluzia pare evidentă, Hari. Profesore Seldon... Pot să-ți spun Hari?

Împăratul îi mai pusese o dată întrebarea la ultima lor discuție, dar Hari nu-i reaminti. Răspunse din nou:

– Aș fi onorat, Înălțimea Voastră.

– Ideea este că aceste cicluri de neplăceri încep în mod inevitabil atunci când un înalt oficial devine obsedat și începe investigații zadarnice. Iar când se pierde controlul asupra investigațiilor, ele costă Imperiul multe vieți, dar și mulți bani. Superstițiile și miturile sunt întotdeauna periculoase, ca și religiile.

Sinter nu comentă, iar Hari se mulțumi să aprobe din cap. Amândoi aveau frunțile brobonite de sudoare. Împăratul părea gânditor și calm.

– Hari, sunt gata să garantez că Farad Sinter nu nutrește asemenea iluzii. Sper să te pot asigura în această privință.

– Da, Înălțimea Voastră.

– Iar tu, Farad, înțelegi profunzimea îngrijorării lui Hari, faptul că el vine aici ca să ne aducă la cunoștință aceste informații despre stadiul birocrației și credințele maselor? Cetățenii! Ca un ocean de șoapte... Cenușiii! Veșnici manipulatori ai destinului uman, puterea cea mai mare după a Palatului... Și nobilimea — baroni și aristocrați, superiori, conspiratori... Atât de autoritari și atât de frecvent cedând înaintea unor teme oscilatorii. Ce părere ai?

Matematicianul nu prea înțelesese ce voia Împăratul.

– Nu ești ranchiunos pe Hari, nu-i așa, Farad?

– Bineînțeles că nu, Maiestate!

Consilierul zâmbi radios spre Hari.

– Și totuși... Klayus ridică o mână la bărbie și-și ciocăni buzele cu un deget. Extraordinară istorie! Va trebui s-o aprofundez. Dacă afirmațiile măcelarului erau adevărate? Asta ar modifica totul... Ce ar fi atunci?

Se întoarse ca să recepteze un mesaj din partea majordomului sălii, un lavrentian vârstnic și foarte sobru.

– Oaspeții mei, spuse Împăratul, inclusiv comisarul-șef, așteaptă. Hari, într-o bună zi trebuie să iei masa cu mine, așa cum, fără îndoială, ai luat-o cu nefericitul Cleon și cu aproape tot atât de nefericitul Agis. Deocamdată însă, deoarece nu te afli în grațiile lui Chen, nu cred că seara aceasta ar fi momentul cel mai cuvenit. Valeții mei te vor escorta în afara palatului. Atât eu cât și consilierul meu particular îți mulțumim, Corbule!

Hari făcu o plecăciune din mijloc și doi valeți solizi, probabil Speciali deghizați, îl încadrară. Pe când ieșea din sală, trecând pe sub minunatul candelabru, ușa principală din dreapta sa se deschise și apăru Chen. Ochii comisarului îi întâlniră pe ai lui Hari și acesta simți un fior aparte de emoție pe care n-o putu identifica. Îl disprețuia pe Chen, totuși acesta juca un rol foarte important în Plan.

Ei doi erau intim legați, atât politic cât și istoric, iar Hari nu fu deloc satisfăcut să detecteze o anume tristețe în trăsăturile celuilalt. „Ca și cum ar fi pierdut un prieten", gândi matematicianul.

„Aproape toți prietenii și cei dragi mie sunt de asemenea morți, sau pur și simplu... dispăruți. Iar despre unii dintre ei nici măcar nu pot vorbi."

Îl salută din cap, cordial, dar comisarul îi întoarse spatele, de parcă Hari ar fi fost o persoană neînsemnată.

Cei doi valeți musculoși îl escortară afară din palat, până la o stație de taxiuri, de unde să revină la Bibliotecă și la odăile lui mult mai confortabile, deși mai sărăcăcioase.

Lăsându-se pe spate pe bancheta taxiului, Hari închise ochii și inspiră adânc. Era posibil să nu mai trăiască decât până ce unul dintre asasinii poliției lui Sinter l-ar fi găsit și l-ar fi ucis. Ce avea să-i spună lui Wanda? Avusese succes, sau pur și simplu înrăutățise și mai mult situația?

Era imposibil de știut cât de inteligent era în realitate Împăratul, cât control exercita sau dorea să exercite asupra consilierilor și miniștrilor săi. Se părea că Klayus I era un maestru în tăinuirea adevăratului caracter și al emoțiilor sale, ca să nu mai vorbim de intențiile lui.

Cu toate acestea, Hari știuse de mult că tânărul era sortit unei domnii scurte. Conform previziunilor pe termen scurt extrase din ecuațiile Primului Radiant, șansele lui de a fi asasinat sau răsturnat de la putere în următorii doi ani ajungeau până la șaizeci la sută, indiferent care i-ar fi fost caracterul sau inteligența.

În apartamentul din interiorul Bibliotecii, Hari se dezbrăcă și făcu un duș, apoi îmbrăcă un halat subțire și se așeză pe marginea patului său simplu. Trecu în revistă mesajele primite. Nu era nimic care să nu poată aștepta până a doua zi.

În apartamentul acela nu existau ferestre și nici un fel de articole de lux; era pur și simplu un dreptunghi împărțit în două camere, cu plafonul aproape atingându-i creștetul capului. Pe tot Trantorul, era unicul loc în care se simțea confortabil, protejat, relaxat.

Unica încăpere în care putea să aibă asemenea iluzii.

Klia se înfioră în giganticul spațiu cavernos și privi în jos, sub tălpile ei, spre confluența a două dintre cele mai mari fluvii trantoriene. Cândva, cu douăsprezece mii de ani în urmă, acestea nu aveau nume; acum erau desemnate pur și simplu prin numere, însă chiar și numerele acelea sugerau măreție „Unu" și „Doi". Unu traversa jumătate din Sirta, continentul pe care se aflau unele dintre cele mai populate Sectoare, incluzând Palatul Imperial, Streeling și Dahl. Cu mii de ani în urmă, pe măsură ce populația Trantorului crescuse, inginerii începuseră să se întrebe cum să adăpostească miliardele suplimentare de ființe; ei hotărâseră să acopere complet uscatul, să excaveze sub scoarță și să se afunde chiar în straturile de sub fundul oceanelor.

Inginerii antici deciseseră în mod înțelept să nu încerce să redirecționeze și să modifice natura bazinelor fluviale de pe Trantor. Ar fi fost o risipă ca învelișurile metalice ale noilor structuri să susțină asemenea debite în goana lor spre ocean, așa încât căptușiseră vechile albii ale fluviilor naturale și lăsaseră ploile să se adune și să curgă prin ele. Acolo unde primele Sectoare susțineau că se află pânze de apă freatică, inginerii — cu acordul legendarului împărat Kwan Shonam — creaseră noi materiale poroase pentru bazine, îngăduind astfel apelor freatice să rămână utile.

La fel ca oricare alt cetățean obișnuit al Trantorului, Klia nu putea să înțeleagă complexitățile sistemului acvatic de pe planetă. Știa doar că aici, la cincizeci de metri sub ea, în vârtejul vuitor în care se întâlneau două fluvii, se găsea putere. Aprecia puterea, însă era prea tânără ca să se teamă în mod rațional de ea; și, în plus, beneficia de aroganța conferită de capacitățile personale. Nu putea *să convingă* fluviile acvatice să se modifice, dar fluviile umane... Asta era cu totul altceva.

Îi era frig și foame, și se simțea furioasă. Mai mult chiar, se simțea maltratată; „dacă ar ști ei!" Inspiră adânc și contemplă ziua în care avea să-i poată vâna pe cei care acum o făceau să fugă și să se ascundă ca un șobolan.

După aceea se așeză turcește pe grătarul metalic care alcătuia podeaua pasarelei de întreținere și-și aduse sub control emoțiile excesiv de negative. Trebuia să găsească un loc unde să doarmă; aici era frig, umed și vacarm. Trebuia să caute mâncare. În subteran așa ceva era rar; ar fi putut să aștepte un tramvai de întreținere, să-l oprească, să fure cutii cu alimente și să convingă echipa respectivă să uite... Surâse, gândindu-se la posibilitatea aceea. Avea să fie o stafie, un spectru — fantoma celor două fluvii...

Unii dahliți credeau că oamenii care duceau o viață bună deveneau parte din marile fluvii și curgeau o dată cu ele spre oceanele și mările acoperite, trăind în comunități perfecte, departe de știința Imperiului. Cei care duceau o viață rea asudau și munceau de-a pururi în puțurile de căldură. Klia nu credea în asemenea superstiții, totuși erau interesant de contemplat, în timp ce subconștientul îi analiza problemele și prezenta soluții.

Tramvaiul îi revenea întruna în minte. Și-l imagina ca pe un vehicul lung, asemănător unui șarpe pe roți, având în interior compartimente confortabile și bine iluminate. S-ar fi putut împrieteni cu lucrătorii de la întreținere. Poate că unul dintre ei ar fi fost o persoană deosebită, un dahlit nativ cu o mustață uriașă, mult mai masculin decât tatăl ei sau oricare dintre vicleniі operatori ai pieții negre; ar fi mângâiat-o cu blândețe la început, nesilind-o în nici o privință, până când ea decidea ce anume dorea, ce-i dorea trupul...

Imaginile acestea romantice nu făceau decât să-i amplifice singurătatea. Se simți extrem de vulnerabilă. Lovi cu pumnul într-o balustradă și ascultă zgomotul sec care era înghițit de vuietul apelor. Nu avea timp de asemenea vise! Trebuia să fie inumană, deasupra pasiunilor și nevoilor; trebuia să se răzbune rapid și să pricinuiască teamă și respect. Copiii neascultări vor fi domoliți, șoptindu-li-se numele ei...

Brusc ochii i se uscară de lacrimi și izbucni în râs înaintea închipuirilor acelea ridicole. Râsetul i se înălță limpede și, în mod miraculos, furia apelor nu-l înghiți; dimpotrivă, se reverberă ca un ecou prin bolțile uriașe de deasupra confluenței și reveni la Klia ca sute de hohote.

Deocamdată — exceptând apariția dahlitului voinic și blând care lucra la întreținere — era clar învinsă. O știa foarte bine. În curând trebuia să revină în Dahl și avea nevoie de o ascunzătoare. Dacă aceia cu talentele ei erau căutați, ea avea să aleagă facțiunea cea mai convenabilă și să coopereze... o vreme.

Klia oftă înaintea necesității, dar știa că nu era proastă. N-avea să piardă timpul cu vise muribunde aici, jos în beznă și umezeală, fără altă tovărășie decât cea a fluviilor.

Planch ascultă zgomotele asolizării line și perfecte din fotoliul său escamotabil din cală. Lodovik stătea alături, cu ochii închiși și chipul destins.

Pilotul știa despre Madder Loss ceva ce nici Tritch și nici echipajul ei nu înțelegeau. Cu cincizeci de ani în urmă, planeta fusese o nestemată promițătoare pe roba neagră imperială a spațiului galactic, o Lume a Renașterii, unde intelectul, filosofia și știința sclipiseră într-adevăr orbitor. Vastele orașe-continente de pe Madder Loss amenințaseră deschis că vor depăși Trantorul, care încă de pe atunci își dovedea vârsta. Pentru un timp, Trantorul tolerase Madder Loss, așa cum o curtezană celebră poate tolera o vreme prezența unei tinere superbe la Curte, privind mai degrabă cu amuzament decât cu invidie cum frumusețea i se maturizează.

Apoi însă tânăra superbă, pe jumătate nedându-și seama de efectul pe care-l produce, începe să atragă atenția admiratorilor curtezanei... iar toleranța se preschimbă în neglijare inofensivă, iar în cele din urmă sosește retezarea inexplicabilă a resurselor și tânăra se trezește o non-entitate, șuntată de Curte, cu numele pătat de zvonuri.

Planch vizitase Madder Loss cu treizeci de ani în urmă, ca să culeagă informații pentru Chen; în vremea aceea, Chen era Administrator de gradul I al comerțului din Octantul 2. Ceea ce văzuse pilotul pe atunci i-ar fi sfâșiat inima tânără, dacă n-ar fi fost pregătit și avertizat de Chen însuși — minunate astroporturi pustii, domuri noi și complexuri sclipitoare care începuseră să capete aerul neglijării, oficiali agitați în uniforme imperiale demodate aderând fără entuziasm la regulamente. O piață neagră înfloritoare, ba chiar mulțimi de femei și copii flămânzi dincolo de gardurile din sârmă ale pistelor spațiale. Madder Loss îi deschisese ochii față de fluxurile și refluxurile istoriei și economiei, și în același timp plantase sămânța de rebeliune personală. Din clipa aceea, Planch căutase o modalitate de a contracara raționalitatea rece, lipsită de iubire a lui Chen și a cohortelor sale de aristocrați, care comandau hoardele sufocante de Cenușii, trasând linii și înlăturând carnea tânără și scânteietoare a Imperiului pentru o noțiune obscură a statutului și mândriei Trantorului... Pentru oportunism politic.

Tritch intră în cală și-i întinse lui Planch registrul navei, în care să-și înscrie codul de acceptare.

– Totul este așa cum am stabilit, murmură ea fără să-l privească și păstrând distanță față de Lodovik.

Lodovik se sculă din fotoliu și se apropie de trapa cea mare. Bâzâituri slabe și o ușoară modificare a presiunii interioare anunțau iminenta deschidere.

– Așa cum am stabilit, repetă Planch și marcă documentele.

– Fie ca liniile lumilor noastre să nu se mai intersecteze niciodată, spuse Tritch și întinse degetul arătător.

Bărbatul i-l prinse cu degetul său arătător făcut cârlig, în salutul antic al strămoșilor lor comuni, și amândoi traseră ușor.

– Acum, ieșiți, porunci ea și cei doi o ascultară imediat, ieșind în aerul stătut și în liniștea rău prevestitoare a unui doc gigantic în care nu mai exista nici o altă navă.

– Trebuie să te duc la locuința particulară a unui medic care trăiește în afara orașului, îl anunță Planch pe Lodovik în timp ce așteptau un mijloc de transport de la terminalul pentru pasageri.

Erau absolut singuri într-o sală imensă, concepută pentru a găzdui zeci de mii de călători. Pătratele luminoase ale plafonului alcătuiau configurații aleatorii, aflându-se într-o stare de deterioare la care Trantorul încă nu ajunsese. Locul era cufundat în lumina unui amurg sumbru și, la răstimpuri, Planch avea senzația de sufocare, atât de mort era aerul.

Întâlniseră un singur oficial imperial, bătrân, la ghișeul prăfuit de verificare a pașapoartelor.și acesta le făcuse semn să treacă, cu un pufnet și o expresie care puteau să fi fost de dispreț. Planeta sa era indiferentă — de ce ar fi fost el vigilent?

Sala era presărată de tik-toki defecți, ca niște victime ale unei maladii mecanice. În cazul lor, boala fusese lipsa de piese de schimb; Madder Loss acceptase lucrătorii mecanici și-i păstrase mult timp după ce Trantorul și majoritatea planetelor imperiale renunțaseră la ei. De acum nu mai erau colectați nici măcar ca fiare vechi.

Lodovik privi cu înțelegere spre Planch.

– Nu-ți place ceea ce vezi, constată el.

– Nu, oftă celălalt. Uite ce a făcut Imperiul — o risipă!

– Ce vrei să spui?

– Trantorul a pricinuit dezastrul ăsta, pentru că se temea că-și va pierde poziția. A secătuit viața întregii planete.

Robotul își feri privirea.

– Îl învinuiești pe Chen? De aceea l-ai trădat?

– N-am pomenit nimic de Chen, păli Planch.

– Așa-i.

Planch îl examină cu o suspiciune bruscă. Dacă Chen avea să afle ce făcuse, în Galaxie n-ar fi existat un loc unde să se poată ascunde de răzbunarea lui.

Un taxi de sol, paralelipipedic și instabil, se apropie de ei, rulând pe roți mari, albe. Șoferul era o bătrână îmbrăcată într-o livrea roșie decolorată. Dialectul în care vorbea era aproape neinteligibil, totuși Planch reuși să comunice cu ea. Părea ușurată să aibă pasageri care plăteau — și încă în credite imperiale! — și încă mai fericită să iasă din centrul urban.

– Știu că ai lucrat pentru Chen în trecut, spuse Lodovik pe când se hurducau pe o șosea desfundată.

Aici drumurile se aflau sub cerul liber, nu erau subterane sau acoperite de domuri ca pe Trantor. Strălucirea soarelui dimineții îl amețea pe Planch, iar văzduhul avea o nuanță trandafirie care conferea tuturor obiectelor o strălucire caldă, nostalgică.

– Am fost informat despre unele aranjamente, adăugă robotul.

– Evident, încuviință Planch.

– Acum lucrezi pentru un individ numit Posit.

Pilotul tresări surprins și păru de-a dreptul nefericit.

– Ar trebui să te împușc în clipa asta și să plec de pe planetă, murmură el.

– Păi, știai codurile corespunzătoare — asta-i clar. Te-ai înfuriat pe Chen când a aplicat strategia care a distrus Madder Loss... și alte planete ale Renașterii. Cu toate acestea, „secătuirea", cum i-ai spus dumneata, planetelor Renașterii nu a fost o măsură inițiată de Linge Chen. Ea a început în vremea când prim-ministru a fost Hari Seldon, cel care a implementat politica respectivă pentru a spori stabilitatea Imperiului.

– Nu aprob multe acțiuni imperiale, mârâi Planch care cunoștea implicarea lui Seldon, iar Chen știa asta când am lucrat pentru el. Acum însă nu mai lucrez pentru el.

– Nu trebuie să-ți faci griji, îl liniști Lodovik, Chen nu va afla niciodată.

Planch se foi pe bancheta scorojită.

– Ajunge' î' douăzeci de minute, îi anunță voioasă șoferița.

Casa era cea mai neobişnuită pe care o văzuse vreodată Planch: o clădire micuță și izolată în mijlocul unui câmp acoperit cu plante verzi și scurte care alcătuiau un soi de covor sub razele calde ale soarelui. Periferiile orașului se găseau la zece kilometri, iar până la casa cea mai apropiată erau aproape cinci kilometri. Ținutul înconjurător era format din coline joase acoperite de tufișuri plate, purpurii sau verde-albăstrui închis. Prin comparație cu orașul neîngrijit și aflat în paragină, natura părea elegantă, vie, aproape scandalos de colorată.

Taxiul opri pe cercul larg de pavaj din fața clădirii. Un bărbat înalt stătea sub o copertină din țesătură textilă, care flutura leneș în adierea blândă și caldă. Făcu un pas spre ei și se înclină spre Planch.

– Ți-ai făcut bine treaba, spuse el.

Pilotul îi imită plecăciunea, apoi întinse stângaci un braț spre Lodovik și rosti inexpresiv:

– Nu a ridicat probleme.

Se retrase un pas, de parcă cei doi ar fi putut face ceva neașteptat, să înceapă o luptă între ei sau poate să izbucnească în flăcări.

– Ești liber să pleci, zise bărbatul.

– Am nevoie de acte de confirmare. Dumneata pari să fii omul de contact pe care l-am întâlnit pe Trantor, dar...

Bărbatul făcu un gest și un tik-tok uzat, însă complet funcțional, ieși din casă, purtând o geantă mică.

– În felul acesta, acordul nostru este încheiat. Geanta conține toate documentele de care ai avea nevoie să mergi oriunde ai dori să te duci, în totală siguranță, în teritoriile pe care le mai controlează Imperiul.

– Aș vrea să plec pentru totdeauna din Imperiu.

– Vei găsi acte care te vor ajuta și în privința asta.

În ciuda stânjenelii sale, Planch părea că șovăie să urce înapoi în taxi.

– Ce altceva îți pot oferi? întrebă bărbatul.

– O explicație. Cine ești dumneata și pe cine reprezinți?

– Pe nimeni. Regret să te anunț că în curând vei uita tot ce ai văzut aici, ca și rolul pe care l-ai avut în salvarea prietenului meu.

– Prieten?

– Da. Ne cunoaștem de mii de ani.

– Ce-i asta, o glumă? Cine ești dumneata? întrebă Planch, în ciuda unui talaz furnicător de respect amestecat cu teamă reală.

– Te rog să pleci, spuse bărbatul și aplecă puțin capul.

Planch îi imită gestul, se întoarse fără o vorbă și reveni spre taxi. Portiera se deschise, vibrând și scârțâind.

Lodovik își privi salvatorul plecând. Apoi, fără să utilizeze cuvinte omenești, ci sunete de înaltă frecvență modulate în impulsuri și rafale de microunde, cei doi se salutară iar Lodovik își relată istoria.

După aceea, R. Daneel Olivaw rosti folosind cuvinte:

– Deocamdată, să facem totul în modalitățile oamenilor și în timp uman.

– Cum dorești. Sunt curios unde mă vei trimite în continuare.

Daneel deschise ușa casei și Lodovik intră primul.

– Mi-ai spus că ceva s-a modificat în tine, totuși ți-am examinat profilul pe care mi l-ai transmis și n-am constatat nici o lipsă.

– Imediat după accident, zise Lodovik, mi-am verificat structura mintală și programarea, căutând să identific în ce constă diferența.

– Ai ajuns la vreo concluzie?

– Da. Nu mai sunt silit să ascult de cele Trei Legi.

Daneel primi declarația fără nici o reacție umană observabilă. În principala încăpere a casei se aflau două scaune, iar în pereți existau trei nișe pentru tik-toki, care semănau cu nișele rezervate cândva roboților pe Aurora, cu zeci de mii de ani în urmă.

– Dacă este adevărat, vor apărea dificultăți grave, deoarece observ că funcționarea nu ți-a fost afectată. Nu te-ai dezactivat.

– Ar fi fost imposibil în circumstanțele de față, pentru că n-am înțeles această nouă stare decât după ce am fost salvat de Planch. Accidental, am vătămat o ființă omenească de pe nava pe care Planch o închiriase ca să ne găsească. N-am simțit nici măcar o urmă a reacției care ar fi trebuit să mă copleșească. În concluzie, fluxul de neutrini mi-a modificat creierul pozitronic într-o manieră neanticipată. Este posibil să se fi transmutat anumite elemente-cheie din circuitele mele logice.

– Înțeleg. Ai decis ce trebuie să faci acum?

– Trebuie fie să mă dezactivez, iar tu să-mi distrugi resturile, fie să fiu trimis pe Eos, dacă existența mea va mai fi utilă.

Daneel se așeză pe un scaun, iar Lodovik pe celălalt. Nu părea deloc cuvenit să ocupe nișele, care oricum erau prea înguste pentru siluetele lor umane.

– De ce ai călătorit până aici, în loc să trimiți un emisar? întrebă Lodovik.

– Toți posibilii mei emisari se află actualmente în poziții-cheie. Nu puteam să renunț la nici unul, după cum nu-mi pot permite să te

pierd pe tine. Oricum trebuia să ajung pe Madder Loss, ca escală intermediară spre Eos. În mod normal mi-aș fi întârziat călătoria, deoarece este o perioadă delicată, iar accidentul a pricinuit dificultăți grave. A declanșat chiar o înfruntare politică în Palat care îl poate implica direct pe Hari Seldon.

Deși Lodovik nu lucrase direct în Plan, el era bine informat despre psihoistoric.

Rămaseră tăcuți câteva secunde, apoi Daneel vorbi din nou.

– Vom merge spre Eos. Pot face rost de o navă micuță pentru tine. După ce vei reveni de acolo, poți îndeplini o misiune...

– Îmi pare rău, îl întrerupse Lodovik, dar trebuie să subliniez că nu funcționez corespunzător. Nu ar trebui să primesc misiuni noi, până nu sunt reparat sau reprogramat — care dintre aceste acțiuni va fi necesară.

– Asta nu se poate face decât pe Eos.

– Da, însă există posibilitatea ca eu să nu-ți mai urmez instrucțiunile.

– Explică-mi, te rog.

– Oamenii ar denumi-o „criză de conștiință". Am avut la dispoziție multe ore lipsite de alte preocupări, ca să-mi sortez și reexaminez întreaga memorie și toți algoritmii de lucru, din noua perspectivă. Trebuie să mărturisesc că în clipa aceasta sunt un robot foarte derutat, iar comportamentul meu nu este previzibil. Pot fi chiar un pericol.

Daneel se sculă și se apropie de scaunul celuilalt, apoi se îndoi din mijloc și puse o mână pe umărul lui Lodovik.

– Ce îți spun investigațiile și examinările tale?

– Că Planul este greșit. Cred... Ajung să cred... Stadiul gândirii mele...

Se ridică, trecu pe lângă Daneel și se apropie de o fereastră mare prin care se zăreau întinderile de tufișuri plate.

– Aceasta este o planetă foarte frumoasă. Planch o consideră frumoasă și, deoarece am petrecut destul timp alături de el, mi-am dezvoltat un respect profund pentru judecata lui. El urăște schimbările impuse planetei. Le privește ca pe un fel de pedeapsă pentru că Madder Loss a aspirat la rolul suprem în Imperiu. Resentimentele sale l-au condus la trădarea lui Chen.

– Știusem că nu iubește Imperiul și nici pe Chen, încuviință Daneel.

– Cu toate acestea, nici Imperiul și nici Chen nu au decretat în mod direct trecerea planetei pe linie moartă.

Se întoarse către Daneel și chipul său purta urme de sentimente umane — tristețe, regret, durere —, care în nici un caz nu erau necesare în prezența unui robot.

– Tu ai decis că planetele Renașterii trebuie controlate, iar în politica Trantorului trebuie induse modificări care să le definitiveze înnăbușirea.

Daneel ascultă purtând pe față propria sa expresie umană — un soi de fascinație alarmată. Imitarea de atâta vreme a comportamentelor omenești crease căi reflexe în ambii roboți, care uneori păreau mai ușor de etalat decât de inhibat.

– Prevăd o instabilitate și mai mare, începu Daneel. Secole de conflicte umane în jurul sistemelor care aspiră să înlocuiască Imperiul și să devină centre de putere. Nu toate planetele de acest fel vor putea învinge, iar confruntările ar fi cauzat suferințe și distrugeri incalculabile, pe o scară nemaiîntâlnită până atunci în istoria umană. Imperiul se va prăbuși — asta o știm cu siguranță. Însă toate eforturile mele au fost dedicate diminuării efectelor acestei prăbușiri, reducerii la minim a suferințelor umane. Legea 0...

– Ea este cea care mă preocupă.

– Sute de ani i-ai acceptat jurisdicția. De ce te preocupă tocmai acum?

– Cred că Legea 0 poate să fie o funcție mutantă, răspândită printre roboți ca un virus. Nu știu cum a pornit, dar este posibil să fi fost provocată de altă mutație — cea a puterilor mintale ale roboților. Dacă punem sub semnul îndoielii Legea 0, am putea ajunge la concluzia că tot ceea ce am încercat să realizez este eronat și că toți roboții care mă urmează ar trebui dezactivați... inclusiv eu. Sunt conștient de dimensiunile acestei ipoteze.

– Se pare că s-a petrecut ceva foarte interesant cu tine, comentă Daneel.

– Da, rosti Lodovik și fața lui rotofeie fu încercată de o serie de contorsiuni aleatorii și necoordonate. Toate aceste întrebări și gânduri discordante se pot datora modificărilor pe care le-am suferit. Mii de ani ți-am urmat conducerea... Ca s-o pun la îndoială acum...

Glasul i se transformă într-un scârțâit metalic, jalnic, tensionat.

– Mă simt îngrozitor!

Daneel analiză situația cu atenție, ca și cum ar fi pășit pe un câmp minat.

– Regret perturbarea pe care o simți. Nu ești primul care n-a fost de acord cu Planul. Și alții au exprimat opinii similare, cu multe mii de ani în urmă. Printre roboți au existat multe schisme, după ce am fost abandonați de oameni. Giskardenilor — celor ca mine, care am urmat ideile lui Giskard Reventlov — li s-au opus alții, care au insistat pentru o interpretare strictă a celor Trei Legi.

– Nu cunosc aceste evenimente, zise Lodovik care-și regăsise siguranța vocii.

– Nu a fost necesar să discutăm despre ele. În plus, este posibil ca acești roboți să fie inactivi acum. N-am mai auzit de câteva secole despre ei.

– Ce li s-a întâmplat?

– Nu știu, răspunse Daneel. Ei se autointitulează „calvineni", după Susan Calvin. (Toți roboții știau de Susan Calvin, deși nici un om nu și-o mai reamintea.) Înaintea acestor schisme s-au petrecut evenimente mult mai rele. Sarcini indescriptibile pe care oamenii le-au atribuit roboților, îndeplinite de unii dintre cei care aveau să devină calvineni. Amintirile respective sunt ele însele perturbatoare.

– Nu simt plăcere în a-ți provoca tulburare, R. Daneel.

Daneel se așeză din nou în scaun și încrucișă brațele. Ambii roboți erau conștienți de imitarea acțiunilor umane; ambii erau obișnuiți cu sugestiile programării lor și nu considerau comportamentele și gesturile respective ca fiind iritante. Uneori erau chiar liniștitoare și Lodovik observă că poziția lui Daneel în scaun, inflexiunile vocii sale și expresia facială păreau să devină tot mai omenești pe măsură ce conversația se prelungea. Pe de altă parte, nu dorea să revină la modurile mult mai rapide ale microundelor sau comunicării prin frecvențe înalte; situația era una complexă și subtilă, iar modalitățile lente ale vorbirii umane păreau mult mai sigure.

– Vei merge pe Eos, decise Daneel, și vom afla ce se poate face. Sper că îți vei reveni complet.

– Și eu sper același lucru, zise Lodovik.

Planch stătu nemișcat majoritatea drumului de întoarcere la astroport. Privi drept înainte peste umărul șoferiței și încercă să ignore pălăvrăgeala ei într-un dialect accentuat. Apoi, cu un fior, scoase înregistratorul minuscul din buzunarul secret al hainei și-l privi. Câteva minute nu se putu decide dacă să deruleze înregistrarea, sau să-l azvârle pur și simplu pe geam.

– Totu' p-aiși iera boga' dă to', dă la po', toate navele venea cu dă toate..., spuse femeia și privi peste umăr.

Avea ochii albastru-deschis, foarte alerți, inteligenți. Surâse și fața i se cută într-o sută de păienjenișuri. Planch încuviință din cap, auzind doar pe jumătate cuvintele.

– Acu' o să fie sărăcie lucie, nici nave, nici dă muncă. Ieu lucre' zi și noa' dă plăcere, nu de-alta!

Nu părea ranchiunoasă, ci pur și simplu descria o situație, totuși cuvintele erau supărate. În vecinătatea stelară existau planete unde dialectul de pe Madder Loss era considerat amuzant, iar comedienii îl foloseau pentru a-i caracteriza pe cei slabi de minte sau pe șarlatani. Tritch însăși se referise la Madder Loss ca la o planetă de paraziți. Puțini din exterior mai poposeau aici; puțini știau cu adevărat ce se întâmplase.

Cu toate acestea, acum, în interiorul înregistratorului putea să existe o dovadă extraordinară, un indiciu asupra tabloului de ansamblu. Încă de ieri, memoria lui Planch păruse încețoșată și plină de găuri. Nici măcar nu știa de ce luase înregistratorul; nu făcuse nimic important de când dusese cadavrul lui Lodovik Trema la terminalul de transfer și-l predase agenților imperiali. Și acum de ce oare călătorea cu taxiul în jurul orașului — doar ca să reînvie amintiri vechi și, uneori, dureroase?

– A' aju'. T'ebuia să fi sta' mai mu'. Ie încă locuri frumoase la țară, hanuri unde să tragi. Glasul ei deveni șiret, ademenindu-l: Îți po' arăta locuri cu femei frumoase, fete curate, singure și amărâte.

– Nu, mulțumesc, clătină din cap Planch deși pentru o clipă se simțise ispitit.

Ultima lui iubire fusese o băștinașă de pe Madder Loss, cu treizeci de ani în urmă. De atunci, nu-și mai dorise alte femei, totuși simțea o durere surdă la gândul că va părăsi planeta fără să încerce altă relație sentimentală. Ceva însă îi spunea că ar fi fost periculos să mai întârzie mult aici.

Îi plăti femeii și-i mulțumi în dialectul ei, apoi rămase sub giganticul dom al sălii de transfer pasageri. Cerul albastru și câmpurile îndepărtate se întrevedeau prin găurile din pereți care nu mai fuseseră reparate.

Găsi un loc izolat și răcoros lângă un restaurant gol și se așeză pe o banchetă. Activă display-ul înregistratorului, ca să vadă cât timp conținea.

Cinci ore.

Vreme de câteva secunde, stătu nemișcat, lovindu-se ușor cu aparatul în bărbie, cu ochii pe jumătate întredeschiși. După aceea, încruntându-se și cu încheieturile degetelor albindu-se de strânsoarea exercitată asupra tubului micuț, rosti:

– Parola: *neiertător*. Sunt Planch, acces personal. Redare integrală.

23

Candidații pentru a Doua Fundație nu se întâlneau în secret. Ei aveau o acoperire foarte plauzibilă: formau un club social, interesat de istoria anumitor jocuri de noroc, diferind prea puțin de alți pasionați de pe Trantor. Hobby-urile bântuiau planeta cu o regularitate plictisitoare și, chiar după ce moda lor trecuse, grupuri mici de entuziaști le rămâneau loiali.

Mentaliștii care puteau face parte din propusa colonie de la Sfârșitul Stelei se reuneau, cu aprobare oficială, de două ori pe săptămână, într-o sală de întruniri sociale aparținând unui cămin mai sărăcăcios de la periferia Universității Streeling. În locul acela posomorât, nu erau băgați în seamă de studenții care veniseră pe Trantor de pe planete mai puțin privilegiate.

Sala nu era echipată cu dispozitive de monitorizare; Wanda însăși convinsese un custode să-i arate clădirile vechi ale căror microfoane erau inactive sau fuseseră îndepărtate.

Femeia stătea acum alături de soțul ei, Stettin Palver, în sala aglomerată și-i aștepta pe cei 103 candidați să se așeze. Chestorul închise și încuie ușile, iar trei senzitivi rămaseră de veghe, ca să se asigure că nimeni nu-i spiona.

În grupul mentalist de bază — singurul pe care-l cunoștea Wanda și poate unicul care existase vreodată — nu era aproape deloc nevoie de apeluri la liniște sau alte dispoziții oficiale verbale; grupul se disciplina fără agitație. Wanda se gândi cu regret că asta nu avea nici o legătură cu politețea. Din capul locului, în comunitate se produseseră desprinderi ale unor facțiuni, însă dezordinea se manifesta în moduri diferite cu oamenii ei.

Stettin ridică brațul. Cei din grup amuțiseră deja. Cu toții priveau cu chipuri placide, care induceau în eroare. Mentaliștii își etalau rareori adevăratele emoții și în nici un caz în prezența celor egali cu ei.

Wanda simți vălurele de convingere necontrolată, care îi provocau furnicături pe gât. Putea distinge câteva tipare distincte în ansamblul general, aidoma aromelor unei mâncăruri complexe: curenți de tensiune socială și sexuală, preocupare concentrată, ba chiar și tentative necoordonate de opunere față de dominarea lui Stettin. La mentaliști nu numai mintea conștientă își exercita efectele de convingere. „Neamul meu“, se gândi femeia. „Cerurilor, păziți-mă de cei asemenea mie!“

– Vreau să auzim rapoartele celulelor de recrutare, începu cu blândețe Stettin. După aceea, vă voi prezenta propunerea mea asupra instruirii matematice și psihologice — care îi va aduce pe candidați la același nivel cu celelalte grupuri care se pregătesc pentru misiune — și în cele din urmă vom discuta despre fricțiunile existente.

– Despre asasinate trebuie să discutăm chiar acum! rosti o tânără istoric cu păr negru și des, tăiat drept împrejurul capului. Ochii ei verzi fulgerau spre Stettin și Wanda.

Wanda îi devie șfichiul automat de persuasiune. Gâtul o furnica sălbatic.

– În ultimele trei luni, urmă tânăra cu glas calm dar clocotind de emoții interioare, toți recruții...

– Printre noi există un trădător! o întrerupse un bărbat din fundul sălii.

Stettin strânse încruntat din buze și ridică din nou brațul.

– Știm cine este așa-zisul trădător, preciză el încetișor. Vara Linge.

Mulțimea se potoli instantaneu. Wanda observă valurile de agitație și calm cu un interes atent, totuși cumva distant. „Acesta este felul în care suntem noi. Bunicul ne-a ales tocmai pentru că suntem așa — nu?"

– Poate că-i știm numele, reluă bruneta, dar cu ce ne ajută? Este mai puternică decât oricare dintre noi, cei de aici.

De abia mai putu fi auzită.

– Nimeni n-o poate convinge, zise altă voce din mulțime.

– Ne adulmecă, la fel ca detectoarele olfactive!

– Trebuie s-o asasinăm...

– Să convingem pe cineva s-o ucidă!

– Cineva la care se poate renunța...

Stettin așteptă ca propunerile să înceteze. Din nou, mulțimea deveni nefiresc de tăcută. Până și încrețiturile de persuasiune păreau că se domoliseră. Pe toată durata existenței lor, oamenii aceștia își întrebuințaseră talentele pentru a-și croi drum în viață. În cele din urmă, se găseau printre cei asemenea lor, printre egali, iar „norocul" lor era tulburător de ineficient aici.

– Wanda i-a cerut ajutorul profesorului Seldon, rosti Stettin. Domnia sa a mers în audiență la Împăratul însuși... dar deocamdată nu cunoaștem rezultatul acestei întrevederi. Ar trebui să alcătuim un plan și pentru posibilitatea eșecului. Este posibil să fim nevoiți să facem ceva ce am încercat doar o dată până acum.

– Ce anume? întrebară în același timp mai multe glasuri.

– Un efort comun. O dată, Wanda și cu mine ne-am unit, accidental, capacitățile și am înregistrat un oarecare succes... Dar numai împotriva unui om obișnuit.

„Un judecător", își aminti femeia. „Când bunicul a avut necazuri cu derbedeii aceia..."

– Cred că este posibil ca zece, sau poate douăzeci dintre noi, antrenați să opereze la unison, ar putea fi eficienți împotriva Varei Liso.

Mulțimea candidaților rămase tăcută câteva clipe.

– Ca s-o ucidem? întrebă tânăra istoric.

– Poate că nu va fi necesară o acțiune atât de finală, interveni Wanda.

Ea și Stettin discutaseră destul de aprins chestiunea, ceva mai devreme. Stettin susținuse că uciderea lui Vara constituia singura opțiune sigură. Wanda afirmase la fel de energic că o crimă le-ar fi putut afecta cauza, dezbinându-i. Echilibrul dintre atâtea persoane persuasive era deja delicat.

Propria ei căsătorie era presărată de dificultăți. Doi persuasivi care trăiau împreună de ani de zile, care erau intimi ore în șir, puteau găsi multe modalități unice de a se irita și obstrucționa reciproc.

– Nu voi ucide alt om, cu atât mai puțin unul de același fel cu mine, rosti ferm bruneta cu ochii scânteind de emoție în fața propriului ei idealism. Indiferent de pericolul în care m-aș putea găsi.

Stettin încleștă fălcile, apoi rosti:

– O asemenea acțiune ar fi aplicată doar în caz excepțional. Trebuie totuși să-i antrenăm pe voluntari pentru un astfel de efort. Am o listă cu cei a căror ocupație îi aduce în locuri unde ar putea s-o întâlnească pe Vara...

Wanda îl ascultă citind numele respective. Cei nominalizați ieșiră din rânduri aidoma unor copii vinovați și Stettin îi conduse în altă încăpere.

– Noi avem alte probleme de discutat, spuse Wanda sperând să-i distragă pe cei rămași. S-au ridicat întrebări legate de călătorie și de sănătate, situații de familie și financiare ce trebuie soluționate și, desigur, instruirea în disciplinele lui Seldon...

Grupul se calmă și oamenii se concentrară ușurați asupra acelor subiecte, fericiți că deocamdată nu mai aveau pe cap și grija lui Vara. Dornici să nu privească într-acolo.

Toți erau ca niște copii, gândi Wanda, fiecare în parte și grupul ca un ansamblu; cu nimic superiori adolescenților stângaci, care se împleticesc prin viață cu puteri pe care de abia și le-au identificat, pentru prima dată complet conștienți de slăbiciunile cu care, până atunci, nu fuseseră nevoiți să se confrunte.

Slăbiciuni ascunse de puterea de convingere.

„Suntem cu toții schilozi!" Wanda își păstră chipul netulburat, dar la interior era răscolită de conflictele numeroase și periculoase ce se apropiau. „Cum a putut Hari să aleagă un grup atât de straniu și de dezorganizat ca să păzească întreaga istorie a omenirii?"

Uneori ea avea impresia că rătăcea printr-un vis; în momentele acelea nici chiar Stettin n-o putea liniști și ajungea în pragul disperării.

Desigur, nu-i destăinuise nimic lui Hari.

24

Klia ieși în timpul principalei perioade de somn, la aproximativ zece kilometri de locul unde coborâse în subteran. Deasupra acestei zone din Dahl, plafonul strălucea albastru-cenușiu iar pe străzi se găseau numai muncitorii de noapte, cam o treime din totalul general. Nimeni n-o opri sau urmări.

În loc să contacteze pur și simplu numărul de pe cardul primit de la bărbatul în haine verzi, Klia convinse un hacker mărunt din sudul Dahlului să-i spargă codul cardului. Căpătă astfel o adresă și cardul acționă ca o călăuză, scânteind și zumzăind instrucțiuni, în vreme ce fata luă tranzitul, apoi un taxi, până în Pentare, o zonă administrativă aflată în umbra lui Streeling. Acolo cumpără un lector de holocărți de putere imperială, îl conectă la un comunicator general și ceru materiale din fișierele publice, folosind creditele de informații pe care le câștigase cu luni în urmă din două slujbe minore. Citi despre Hari Seldon și nepoata sa, Wanda Seldon. Se părea că Seldon nu era un persuasiv, totuși bărbatul în verde spusese că nepoata sa deținea Talentul. Cum îl căpătase atunci? Klia ceru informații despre tatăl lui Wanda Seldon Palver. Se numea Raych și era dahlit.

Pentru o clipă, fata se miră și se îngrijoră în același timp, totul dublat de un sentiment de mândrie. Dintotdeauna știuse că dahliții erau oameni aparte.

Faptul că Wanda avea origine dahlită nu era totuși îndeajuns ca să alunge suspiciunile fetei față de orice om care avea legături cu Palatul.

Pe de altă parte, Seldon prezisese sfârşitul Imperiului şi distrugerea Trantorului, stabilindu-şi o reputaţie negativă de vestitor al apocalipsei. Asta l-ar fi putut aduce în contradicţie cu Palatul; se zvonea chiar că avea să fie judecat pentru trădare.

Instinctiv, Klia detesta asemenea flecăreli vizionare. Prea adesea prezicătorii încercau să-şi organizeze propriile lor grupuri de acoliţi perfect ascultători, minuscule imperii personale în mijlocul unui Imperiu Galactic inimaginabil mai mare şi complet impersonal.

Numai departe de anul trecut, ea auzise despre un incident spectaculos petrecut în Temblar, pe ecuatorul Trantorului. Cincizeci de mii de discipoli ai unui mycogenian schismatic se sinuciseseră în masă, afirmând că receptaseră mesaje care-i anunţau sfârşitul iminent al planetei. Se părea că mesajele proveniseră din partea unor inteligenţe non-umane ce parazitau platformele imperiale defensive şi informatice de pe orbita Trantorului.

Klia habar nu avea de platformele cu pricina, însă era îndeajuns de isteaţă ca să înţeleagă că Seldon se asemăna cu fanaticii aceia şi nu-i putea aduce nimic bun.

Aşa cum spusese bărbatul în verde...

Urmând instrucţiunile cardului, de la platforma de tranzit sui pe un mic trotuar rulant, până la o arteră pietonală dubioasă, denumită Brommus Fair. Aceasta pătrundea până la jumătatea unui district în care bunurile erau depozitate înainte de a fi distribuite detailiştilor, pieţelor şi magazinelor din jurul zonei Streeling şi a Sectorului Imperial.

Klia se apropie de un antrepozit uriaş, care ajungea până la îmbinarea dintre plafon şi perete; deşi lăsa mult de dorit, zona era curată şi ordonată. La ora aceasta din zori, trecătorii erau chiar şi mai puţini decât în sudul Dahl-ului, totuşi fata îşi ascuţi simţurile la maximum.

Cardul o îndreptă către o uşiţă lăturalnică şi fata rămase privind-o câteva zeci bune de secunde, muşcându-şi buza inferioară. Ceea ce urma să facă părea un pas important şi posibil periculos, însă toate cuvintele bărbatului în verde sunaseră adevărate.

Îi spusese lucruri despre ea, despre natura ei, care o tulburaseră, o afectaseră profund.

Se pregătea să ciocănească în uşiţa lipsită de însemne, când aceasta se deschise pe neaşteptate spre interior, scârţâind. O siluetă masivă şi întunecată se aplecă mult, ca să poată ieşi, şi aproape că se izbi de fată. Klia sări îndărăt.

– Scuză-mă, mormăi silueta și ieși în lumina slabă proiectat de un reflector mic și palid de pe zidul antrepozitului.

Era un bărbat cu statură de uriaș, umeri lați, păr negru lucios și o mustață formidabilă. Un dahlit!

– Intrarea principală este după colț, rosti el cu un glas adânc, catifelat. În plus, e închis.

Klia nu întâlnise niciodată un bărbat atât de arătos, și atât de... fata căută să găsească termenul potrivit: *blând*. Înghițind un nod, se strădui să articuleze:

– Mi s-a spus să vin aici. Un bărbat mi-a dat asta, întinse cardul. Era îmbrăcat în verde. Nu mi-a spus cum îl cheamă.

Dahlitul uriaș — cu peste două capete mai înalt decât orice dahlit văzuse ea până atunci — luă cardul cu degete masive, dar experte. Și-l apropie de față și miji ochii.

– Ăsta-i Kallusin, mormăi el. Coborî cardul și Klia simți ceva atingând-o ca o adiere ușoară, apoi pierind. Bănuiesc că acum este acasă, sau undeva unde nu poate fi contactat. Te pot ajuta cu ceva?

– Mi-a... mi-a spus că o să-mi găsească... un loc sigur.

– Aha! Bine, încuviință dahlitul. Se întoarse și redeschise ușa. Poți aștepta înăuntru, până apare.

Klia șovăi.

– Nu-ți face griji, spuse uriașul și simpla ascultare a glasului său o făcu să-l creadă. Eu în nici un caz nu-ți voi face nici un rău. Ești o soră. Pe mine mă cheamă Brann. Vino înăuntru.

Brann închise ușa în urma lor și-și îndreptă spatele. În ciuda dimensiunilor lui, Klia nu simțea teamă; bărbatul se deplasa cu o grație precaută, care ar fi putut să fie premeditată ca să n-o sperie sau jignească, dacă n-ar fi părut atât de naturală. Îi zâmbi.

– Din Dahl? o întrebă.

– Da.

– Majoritatea suntem din Dahl. Unii sunt din Misaro și alții din Lavrenti.

Ea înălță sprâncenele.

– Sectoarele care dau valeții cei mai buni, surâse scurt Brann. De când știi?

– De când eram copil. Tu de când ești aici?

– Numai de câteva luni. Kallusin m-a recrutat la echinocțiu. Am plecat din Dahl de cinci ani. Eram prea voinic ca să pot munci în puțurile de căldură.

Klia privi în jurul spațiului uriaș în care intraseră și zări o sumedenie de rafturi de depozitare industrială, ticsite cu lăzi, elevatoare automate străvechi și greoaie, și sisteme de benzi rulante pentru transport — tăcute și abia întrezărindu-se în semiîntuneric.

– Ce-i aici? întrebă ea.

– Kallusin lucrează pentru un individ pe nume Plussix, care importă mărfuri de pe alte planete și le desface pe Trantor.

Brann porni pe o alee dintre stelaje, privi peste umăr și spuse:

– Kallusin nu va apărea mai devreme de o oră. Îi place să doarmă mai mult. Vrei să ne vezi comorile?

– De ce nu? ridică fata din umeri.

Porni încetișor după uriaș, frecându-și umerii cu palmele în răcoarea din antrepozit.

– Aici sunt lucruri de pe o mie de planete, rosti Brann cu vocea abia auzindu-se în spațiile vaste.

Antrepozitul era mai mare decât crezuse fata; portaluri gigantice cu uși rulante masive duceau spre săli și mai cavernoase.

– În locurile de unde provin sunt considerate gunoaie și, crede-mă, nu l-ar impresiona nici pe Împărat. Însă Cenușiii de aici, de pe Trantor, se dau în vânt după ele. Fiecare ungher de apartament are nevoie de o ferigă-înțepătoare uscată de pe Giacond, sau de o casetă de transă pre-imperială de pe Dessemer. Plussix le achiziționează aproape pe degeaba, le scapă de conversie și reciclare. Cumpără după aceea spațiu de depozitare în navele alimentare goale ale furnizorilor de nutriment, ori de la negustorii independenți cu dispensă imperială. Le aduce aici și câștigă douăzeci la sută din valoarea transportului — mai bine decât Bursa Trantor. Peste treizeci de ani, va fi foarte bogat.

– N-am auzit niciodată de el.

– Nu vinde nimic direct. Birocraților le place să le spui povești, iar Plussix nu vorbește nici despre el. Eu nu l-am văzut niciodată și cred că nici Kallusin nu l-a văzut.

– Și atunci dă mărfurile unor buni povestitori?

Brann hurui ușor și, încântată, Klia își dădu seama că bărbatul râdea.

– Da, rosti el privind-o apreciativ peste umăr.

Aproape subconștient, fata încercă să-l convingă să continue s-o privească. Dorea să înțeleagă mai clar ce gândea despre ea.

– Încetează, rosti Brann și umerii i se încordară.

– Ce anume?

– Toți cei de-aici încearcă asta și nu-mi place. Nu are nici un efect asupra mea. Dacă vrei să afli ceva, întreabă-mă cu cuvinte.

– Îmi pare rău, spuse Klia cu toată sinceritatea.

Tonul lui fusese mai mult decât ofensat — parcă tocmai l-ar fi trădat un prieten!

– Da, bine, înțeleg că pentru voi e ceva firesc. O simt, dar asupra mea n-are nici un efect. Ți-am zis că ești o soră. Știi ce-nseamnă asta?

– Cred... că-nseamnă că ești ca mine.

– Nu tocmai... nu exact ca tine. Tu îi convingi pe oameni, pe când eu îi fac să se simtă fericiți și în largul lor. Nu-i pot sili să acționeze într-un fel anume, dar le place să se găsească lângă mine. Și mie îmi place să fiu printre oameni. Este ceva reciproc. Așa că nu-i nevoie să mă convingi. Ajunge să mă-ntrebi.

– Așa voi face.

– Pe de altă parte, urmă Brann, nu-mi cere să te privesc direct. Cel puțin o vreme... Am probleme cu femeile. De aceea am plecat din Dahl, nu pentru că n-aș fi putut munci în puțurile de căldură.

– Nu pricep.

– Sunt timid dintr-un motiv foarte clar.

– Mi-ar plăcea să-l cunosc.

– Bineînțeles, încuviință el amabil. Ești femeie. Simt că mă placi. Și mie îmi plac femeile... mult. Cred că sunt minunate. Încântătoare. Așa că mă îndrăgostesc, și încă foarte repede. Dar ceea ce fac eu... efectul pe care-l am... după un timp, se destramă și femeile mă văd așa cum sunt în realitate: un tip mare și solid, fără nici un viitor. Așa că ele pleacă, iar eu rămân. Singur.

– Trebuie să fie foarte dureros, zise Klia deși de fapt nu prea înțelegea motivul.

Ea însăși era solitară de atâta vreme încât gândul singurătății n-o tulbura câtuși de puțin. Pe de altă parte nu știa clar nici ce înseamnă să fii îndrăgostit. Visele ei se refereau mai degrabă la satisfacerea sexualității decât la legături emoționale profunde.

– Mie una îmi place să fiu singură. Nu prea îmi pasă ce gândesc alții despre mine.

– Ești norocoasă...

– Deci, cine spune povești despre obiectele astea ca să le vândă?

Klia dorea să schimbe subiectul. Timiditatea și vulnerabilitatea lui Brann erau de-a dreptul atractive.

– Vânzătorii de pe Trantor, răspunse bărbatul. Echipa scrie rapoarte despre comori, noi anexăm rapoartele la documentele de vamă oficiale,

le livrăm în piețe și Cenușiii se înghesuie să le cumpere. N-ai văzut niciodată un anticariat cu obiecte de pe Lumile Exterioare?

– Nu.

– Ei bine, dacă vei rămâne mai mult pe aici, poate că cineva o să te ducă să vezi unul. Eu nu ies decât în perioadele de somn, când străzile sunt mai pustii.

Kallusin, bărbatul în verde-cenușiu, stătea cu brațele încrucișate înapoia unui birou ridicol de mare. Suprafața acestuia era acoperită cu flecuștețe de pe multe planete, toate inutile din câte își putea da seama Klia, dar interesante, sau poate având doar rolul de a distrage.

Brann rămase înapoia ei. Fata îl fixă cu privirea pe Kallusin, deși simțea nevoia imperioasă de a se uita spre uriașul dahlit; acesta deținea și alte talente, despre care nu-i pomenise un cuvânt. Pe de o parte, era corect — nici el nu cunoștea totul despre Klia.

– Persuasivii noștri alcătuiesc o echipă foarte stranie, știi? zâmbi Kallusin. Sunt foarte talentați, dar foarte bizari. Trebuie să stea cu ochii pe noi și să mențină o disciplină strictă aici, altfel se va afla despre locul acesta... și crezi că trantorienii ar fi încântați să știe că există oameni cu aptitudinile lor? Oameni norocoși... oameni convingători... Oameni care izbutesc să se descurce în situații dificile... deși există și un amănunt interesant: nici unul dintre ei n-a ajuns în Palat. Toți rămân la aproximativ același nivel al reușitelor și se feresc de politică. Asta ți se pare rațional, Klia Asgar?

– Nu, clătină fata din cap. Noi ar trebui să conducem totul, dacă spusele tale sunt adevărate.

– Ei bine, se pare că voi vă autolimitați. Sunteți mulțumiți să vă trăiți viața și să lăsați problemele cruciale pe seama oamenilor normali. Nu pricep care este motivul pentru asta... Totuși Negustătorul Plussix este încântat de tovărășia voastră. Îți dai seama că nu-l vei întâlni niciodată pe Plussix, nu în mod direct, chiar după ce ni te alături și depui un jurământ?

– Nu mă deranjează, zise Klia.

– Nu-ți stârnește curiozitatea?

– Nu, pufni ea. Ce trebuie să fac?

– Mai întâi să făgăduiești că vei învăța să-ți controlezi talentele în prezența tovarășilor tăi persuasivi. Îndeosebi tu, Klia Asgar. Ești unul dintre cei mai puternici persuasivi pe care i-am întâlnit vreodată. Dacă te-ai antrena corespunzător, ne-ai putea sili pe toți să stăm în mâini, dar noi am ști despre ce este vorba și am fi nevoiți să te ucidem.

Klia încercă un fior ușor de alarmă. Nu încercase niciodată realmente să se controleze; crescuse cu talentul acesta, folosindu-l în mod firesc și reflex, așa cum întrebuința limbajul, poate chiar într-o măsură mai mare, fiindcă nu era prea vorbăreață.

– Bine, aprobă ea.

– În schimb, noi te vom proteja, te vom ascunde și-ți vom oferi de lucru. Și... vei fi intervievată de Negutătorul Plussix.

– Ah, bun, murmură fata.

– Nu trebuie să te temi de el, hurui în felul său blând Brann.

– Nu mă tem.

– Este diform, zise Kallusin. Așa am dedus eu. Nu ne spune nimic, dar... Făcu un gest larg din braț, cuprinzând încăperea în care se găseau, antrepozitul și camerele de locuit. El asigură totul. Ipoteza mea, pe care i-am și comunicat-o de altfel, este că Plussix e un tip de mentalist aparte, nu foarte priceput în convingere sau în menținerea relațiilor sociale, ci încântat să fie înconjurat de cei cu talentul tău. Niciodată însă nu a confirmat sau infirmat ceva.

– Mda, mormăi Klia.

Voia să termine cu ceremoniile și să se ducă în camera ei. Dorea să fie singură și să se odihnească. De zile întregi nu dormise ca lumea. Odihnă... și mâncare. De când sosise la antrepozit, Brann o dusese de două ori la cantina angajaților și se îndopase realmente, dar totuși continua să se simtă flămândă.

Își înfrână dorința de a privi spre Brann și rămase cu ochii la Kallusin.

– Mă bucur mult că ai venit alături de noi, spuse acesta strângându-și buzele netede ca de prunc.

Nici nu zâmbea, nici nu se încrunta, însă ochii lui, deși nu se clinteau, păreau să o scaneze pentru orice detaliu important.

– Îți mulțumesc, adăugă și se întoarse către fereastra cu vederea spre hala principală a antrepozitului.

Brann atinse ușor umărul fetei, iar ea tresări, apoi îl urmă afară din odaie.

– Când o să depun jurământul? îl întrebă.

– Ai făcut-o deja, acceptându-ne ospitalitatea și neîntrebându-l pe Kallusin dacă poți pleca.

– Nu mi se pare corect. Ar trebui să cunosc toate regulile.

– Nu există nici o regulă, decât să rămâi aici, să nu-ți utilizezi talentele asupra noastră sau asupra altora din exterior... decât dacă ești instruită să o faci... și să nu spui nimănui despre existența noastră.

– De ce nu treceți toate condițiile astea într-un jurământ?

– De ce ne-am sinchisi s-o facem?

– Și tu? Mă faci întruna să-mi doresc să mă uit la tine. N-ar trebui să încetezi?

Brann clătină solemn din cap.

– Nu fac absolut nimic, declară el.

– Nu-mi spune *mie* asta! Nu sunt idioată.

– Poți crede ce vrei. Dacă dorești să te uiți la mine este numai pentru că tu o vrei.

Tăcu o clipă și continuă cu glas scăzut:

– Pe mine nu mă deranjează. Nu în cazul tău.

Porni înaintea ei pe un coridor industrial, îngust și cenușiu, iluminat de globuri simple, în lungul căruia se înșiruiau uși închise. Klia simți un val de furie față de presupunerea bărbatului.

– Poate că *ar trebui* să te deranjeze! strigă ea. Poate că *ar trebui* să-ți faci griji! Nu sunt o persoană foarte amabilă!

Brann ridică din umeri și-i întinse cardul ID, care-i slujea și drept cheie a camerei pe care o primise.

– Odihnește-te și simte-te bine, îi spuse. Probabil că nu ne vom mai vedea un timp. Eu plec cu Kallusin, să însoțim un transport de bunuri în Mycogen. Este posibil ca negocierile să dureze câteva zile.

– Bine, rosti sec Klia și introduse cardul în fanta ușii.

Intră iute în cameră și trânti ușa înapoia ei.

Vreme de câteva secunde de-abia văzu interiorul încăperii, atât era de furioasă pe sine. Se simțea slabă și manipulată. Depusese un jurământ, fără să-i cunoască conținutul! Plussix i se părea un personaj monstruos.

Treptat, mobilierul odăii se focaliză. Nimic luxos, dar nici deprimant — în tonuri blânde de verde și gri, cu accente aurii. Un pat cu o saltea simplă din spumă poliuretanică, nu prea veche, un dulap, o comodă, un birouaș cu scaun, apoi alt scaun, nu mai mare decât celălalt, dar capitonat. O plafonieră, iar pe birou o veioză. Tot pe birou se afla un lector de holocărți.

Încăperea era lată de trei metri și lungă de aproximativ trei metri și jumătate. Era camera cea mai frumoasă pe care o avusese Klia de când plecase de acasă, chiar mai frumoasă decât dormitorul micuț din copilărie. Se așeză pe marginea saltelei.

Faptul că o atrăgeau bărbații, orice bărbați, era o slăbiciune pe care nu și-o putea îngădui acum. Avea convingerea că idealul visurilor ei, un dahlit înalt și puternic, nu corespundea cu Brann... deși acesta era dahlit, înalt, puternic și cu o mustață minunată.

„Data viitoare“, își jură fata, „nici n-o să mă mai uit la el!“

25

Cu excepția ochilor, Lodovik stătea nemișcat, în timp ce Daneel rula altă diagnoză, ultima înainte de plecarea spre Eos.

– Nu există nici o afecțiune vizibilă pe care s-o pot detecta aici, anunță Daneel când mașinăriile vechi își terminară treaba, însă tu ești un model mai recent decât aparatele acestea. Cred că ele nu ating nivelul tău.

– Tu te-ai investigat vreodată?

– Frecvent, la câțiva ani, dar nu cu aceste instrumente. Pe Trantor sunt bine ascunse altele de calitate superioară. A trecut totuși un secol de când n-am mai fost pe Eos și acumulatorii mei trebuie înlocuiți. De aceea, te voi însoți. Mai am și un alt motiv. Trebuie să aduc înapoi un robot... dacă reparațiile și upgrade-ul ei s-au desfășurat cu bine.

– O formă feminină?

– Da.

Lodovik așteptă detalii, însă Daneel păstră tăcerea. Dintre milioanele de roboți cu forme feminine care, cândva, fuseseră atât de populare în rândul oamenilor, el cunoștea unul singur încă activ: Dors Venabili... care se găsea de câteva decenii pe Eos.

– Nu ai încredere în mine, așa-i? întrebă Lodovik.

– Nu, răspunse Daneel. Nava ar trebui să fie gata. Cu cât ajungem mai repede pe Eos, cu atât ne putem întoarce mai curând. Detest să fiu departe de Trantor. Momentul critic al Răspântiei se apropie.

Foarte puține nave imperiale mai opreau acum pe Madder Loss, dar Daneel aranjase de câteva luni să fie preluat de nava unui Negustor și nu era dificil să-l îmbarce și pe Lodovik ca pasager suplimentar. Nava urma să-i transporte la periferia înghețată a sistemului lui Madder Loss, până la un asteroid de gheață care nu avea nume, ci doar un număr de catalog stelar: ISSC-1491.

Stăteau acum pe platforma de îmbarcare a unui astroport îndepărtat aflat sub cerul liber. Soarele strălucea și insectele zumzăiau prin văzduh, polenizând câmpurile de floarea-soarelui ce înconjurau clădirile scunde de beton și plastoțel.

Lodovik continua să aprecieze conducerea și prezența lui Daneel, dar cât timp avea s-o mai facă? De fapt, Lodovik își suspendase complet inițiativa de la sosirea pe Madder Loss, temându-se de o confruntare cu Daneel. Totuși tipul său de robot umaniform utiliza inițiativa în

multe modalități importante, nu doar pentru a determina căi de acțiune pe scară mare. El nu putea suprima gândurile ce proveneau din mentalitatea sa esențială. „Daneel va ține omenirea în loc. Oamenilor trebuie să li se îngăduie să-și aleagă singuri soarta. Noi nu înțelegem spiritul lor animalic! Noi nu suntem aidoma lor!"

Daneel însuși afirmase că mințile omenești și destinul nu erau ușor de înțeles de către roboți, poate chiar de nimeni. *Este o nebunie să le controlezi și direcționezi istoria! Nebunia extravagantă a mașinilor scăpată de sub control.*

Ceva nefamiliar îi străbătuse procesele gândirii, vestigiul unui glas pe care-l auzise și mai înainte.

Daneel discuta cu căpitanul navei — un bărbat scund și musculos, cu piele albă ca făina și chip crestat în mod tradițional —, după care se răsuci și-i făcu semn lui Lodovik să i se alăture. Căpitanul îi adresă un rânjet energic.

În clipa îmbarcării, Lodovik se întoarse și privi panorama. Peste tot insecte, pe toate planetele care puteau fi locuite de oameni, semănând între ele, cu variațiuni locale minore, explicabile în general prin intervențiile genetice de-a lungul mileniilor. Toate adecvate menținerii ecosistemelor ce duceau la apariția civilizației omenești.

Pe Madder Loss nu exista absolut nici un animal sălbatic. Acestea puteau fi găsite doar pe cele cincizeci de mii de planete desemnate ca grădini zoologice și parcuri de vânătoare: planetele-grădini atât de îndrăgite de Klayus, pe care cetățenii aveau acces numai cu autorizație imperială. O dată, Lodovik văzuse alocările bugetare destinate acestor rezervații. Chen dorise să le închidă, fiind cheltuieli inutile, dar Klayus intervenise direct pentru păstrarea lor și avusese loc un troc complicat, la care Lodovik nu participase.

Robotul se întrebă acum în ce fel apăruseră toate planetele-grădini, sau cele îmblânzite și betonate pe care le populau oamenii. Atâtea episoade ale istoriei care nu-i erau disponibile! Atâtea întrebări ce clocoteau acum, ieșind la suprafață de sub limitările autoimpuse!

Trapa navei se închise înapoia sa și Lodovik își mască o turbulență algoritmică, pe care în termeni umani ar fi numit-o „panică intelectuală" — nu față de spațiile închise ale navei, ci față de florile curiozității care îi îmboboceau în minte!

În cabina lor micuță, Daneel așeză cele două bagaje de mână în stelajele corespunzătoare și deplie din perete un scaun. Lodovik rămase în picioare. Daneel încrucișă brațele pe piept.

– Nu vom fi deranjați, rosti el. Aici putem funcționa la nivelul de consum minim. În șase ore ar trebui să ajungem la locul de întâlnire, iar de acolo, în trei zile vom fi pe Eos.

– Cât mai avem la dispoziție înainte ca să pierzi controlul situației de pe Trantor?

– Cincisprezece zile, dacă nu intervin situații neprevăzute. Iar acolo unde sunt implicați oamenii, situațiile acestea se ivesc cu regularitate.

26

Vara de abia își putea stăpâni furia. Ridică pumnii spre Sinter, care se retrase cu un surâs de neîncredere șocată, și-i dădu ocol în biroul mare al relațiilor cu publicul. Din coridoarele adiacente, mai mulți Cenușii, care împingeau cărucioare sau purtau valize, asistau la această confruntare cu priviri de uimire și o satisfacție mascată, incoloră.

– Asta-i o idioțenie! șuieră spre el, apoi coborî glasul. Îndepărtează amenințarea... și ei se vor *regrupa*! După aceea, vor porni *după mine*!

Maiorul blond, umbra ei permanentă și acum extrem de iritantă, valsa ineficient împrejur, încercând să se interpună. Vara îl ocolea însă cu tot atâta dexteritate. Sinter avea senzația că se găsea în mijlocul unei mici și stânjenitoare revolte. Pășind în lateral spre ușa deschisă a cabinetului său particular, reuși să dirijeze minifurtuna aceea într-un loc mai puțin public.

– I-ați pierdut urma! repetă el cu un sunet jumătate lătrat, jumătate suspin după ce o Cenușie închise ușa în urma lor.

Cenușia se mulțumise să-i privească pe cei trei, după care își văzuse netulburată de treburi.

– Am fost târâtă! urlă Vara.

Lacrimi îi țâșniră din ochi și i se revărsară pe obraji. Brusc, Namm își opri dansul și rămase locului, tremurând din toate încheieturile, cu membrele tresăltându-i necontrolate. Roti apoi capul în căutarea unui scaun, zări unul într-un colț și se prăbuși în el. Sinter îl privea cu ochi holbați.

– Tu ai făcut asta? o întrebă pe Vara.

Femeia închise gura cu un clic slab al dinților, lăsă pe spate capul, pe gâtul lung și subțire, și se uită spre maior.

– Bineînțeles că nu. Deși a fost abominabil *și* necooperant.

– Stresul..., izbuti maiorul să articuleze printre dinții încleștați care-i clănțăneau.

Sinter continua s-o fixeze pe Vara, până ce femeia își dădu seama că trezea niște suspiciuni foarte nesănătoase. Namm se scutură, se potoli și reuși să se scoale în picioare, înghițind un nod imens. Adoptă o poziție de drepți destul de ridicolă și-și focaliză atenția asupra peretelui opus.

– *Cum* ați pierdut-o? întrebă Sinter încet, privind între cei doi.

– N-a fost vina ei, declară maiorul.

– Am întrebat-o *pe ea*, interveni consilierul.

– Este foarte rapidă și mi-a simțit prezența, începu Vara. Agenții tăi, polițaii tăi incompetenți n-au fost îndeajuns de rapizi ca s-o prindă — iar acum ea a dispărut și tu *nu vrei să mă lași s-o găsesc*!

Sinter țuguie buzele gânditor, de parcă așteptau să fie sărutate. Era o expresie ridicolă și brusc, în inima lui Vara, ceea ce începuse ca admirație și iubire se transformă în amărăciune și ură.

Cu toate acestea, nu-și trădă sentimentele. Deja spusese prea multe, mersese prea departe. „L-am șfichiuit pe maior?" Îl privi ușor vinovată pe bărbatul rigid și tăcut. Trebuia să-și controleze talentele cu mai mare atenție.

– Împăratul mi-a interzis în mod specific continuarea cercetărilor noastre. Nu pare la fel de interesat ca noi față de aceste... persoane. Deocamdată nu intenționez să insist și să încerc să-l conving să-și schimbe decizia. Are părerile lui, care trebuie respectate.

Vara rămase cu mâinile încrucișate.

– A fost convins de Hari Seldon că acțiunea noastră poate căpăta o conotație politică neplăcută.

Femeia căscă larg ochii.

– Dar Seldon este de partea *lor*!

– În privința asta nu suntem siguri.

– Nepoata lui m-a recrutat pe mine!

Sinter se întinse și o apucă de încheietura mâinii, apoi o strânse ușor. Ea se strâmbă.

– Detaliul acesta va rămâne numai între noi doi. Acțiunile nepoatei lui Seldon pot, sau nu, să fie legate de Corbul însuși. Poate că toată familia lor este nebună — fiecare în felul său.

– Dar am discutat...

– Seldon este un om terminat. După judecarea procesului său, îi vom putea urmări pe cei cu care este intim legat. După ce Chen își va termina treaba, Împăratul nu va avea nimic împotrivă ca noi să curățăm resturile.

O privi cu milă pe femeie.

– Ce este? se înfioră ea.

– Să nu crezi niciodată că eu renunț. *Niciodată.* Ceea ce fac este mult prea important.

– Bineînțeles, încuviință Vara înfrântă și privi covorul plușat de sub biroul consilierului, cu modelul de flori roșii și cafenii gigantice.

– Ne vom relua acțiunile, și încă în scurt timp. Deocamdată însă ne limităm pur și simplu entuziasmul și dedicația, și așteptăm.

– Am înțeles.

– Te simți bine acum? se întoarse Sinter către tânărul maior.

– Da, domnule.

– Ai avut probleme cu sănătatea în ultima vreme?

– Nu, domnule.

Consilierul păru că nu mai este interesat de problemă și-i făcu semn lui Namm să se retragă. Ofițerul cel blond se execută rapid, închizând silențios ușa după el.

– Ai fost marcată de stres, rosti Sinter.

– Probabil, zise Vara și umerii i se gârboviră.

Îi surâse fără vlagă.

– Ai nevoie de odihnă și divertisment. Sinter scoase din buzunar un card de credite. Acesta îți va oferi acces în centrul comercial cu circuit închis al Sectorului Imperial. Poate că niște cumpărături te vor relaxa.

Fruntea lui Vara se încreți, apoi se destinse și, surâzând, femeia luă cardul.

– Mulțumesc.

– Nu-i mare lucru. Revino peste câteva zile, poate că situația se va schimba. O să-ți atribui alt ofițer pentru protecție.

– Mulțumesc.

Sinter îi atinse cu un deget bărbia.

– Să nu uiți cât de valoroasă ești, îi spuse și, în secret, fu dezgustat de expresia cerșind atenție de pe fața neatrăgătoare a femeii.

27

Deși avea să compară singur în fața Comisiei pentru Siguranță Publică, Hari știa perfect că avea nevoie de sfaturi din partea unui expert legal. Asta însă nu-l oprea să deteste întâlnirile cu consilierul său, Sedjar Boon.

Boon era un avocat experimentat care se bucura de reputație. Își desăvârșise instruirea în municipalitatea Bale Nola din Sectorul Nola, cu

tutori deținând decenii de activitate în legile întortocheate, atât Imperiale cât și Cetățenești.

Trantorul avea zece constituții oficiale și tot atâtea seturi de legi formulate pentru diversele clase de cetățeni; existau practic milioane de adnotări cuprinse în zeci de mii de volume despre felul în care interacționau aceste statuturi. La fiecare cinci ani, pe planetă se țineau convenții care să amendeze și actualizeze legile, multe fiind transmise în direct aidoma unor evenimente sportive pentru satisfacția milioanelor de Cenușii, care apreciau procedurile legale prăfuite și teribil de amănunțite mai mult decât sporturile fizice. Se afirma că tradiția respectivă avea cel puțin vechimea Imperiului, dacă nu era cumva mai îndepărtată.

Hari se simțea recunoscător că unele aspecte ale legii imperiale erau private.

Boon întinse noile rezultate ale cercetărilor pe biroul din cabinetul matematicianului și privi, ridicând din sprâncene, spre Primul Radiant aflat pe un colț al mesei. Hari așteptă răbdător ca avocatul să-și alinieze și regleze autogrefierii și lectorii holocărților.

– Îmi cer scuze că durează așa mult, domnule profesor, începu Boon așezându-se în fața lui, dar cazul dumitale este unic.

Hari zâmbi și încuviință din cap.

– Legile pe baza cărora ai fost chemat în fața judecătorilor Comisiei pentru Siguranță Publică au fost modificate de 42 015 ori de la stabilirea cărților Codurilor, acum 12 005 ani. Trei sute de versiuni modificate continuă să fie considerate existente, active și relevante, și adesea ele se contrazic reciproc. Legile ar trebui să se aplice egal tuturor claselor și în același timp să se fundamenteze pe legea Cetățenească, dar... nu trebuie să-ți spun că aplicarea lor se face în mod diferit. Deoarece Comisia pentru Siguranță Publică și-a asumat autoritatea prin decret imperial, ea poate alege dintre oricare aceste seturi de legi. Bănuiala mea este că te vor judeca pe baza mai multor seturi simultan, ca meritocrat sau chiar deviaționist, și nu vor dezvălui seturile respective decât după începerea procesului. Eu am ales seturile cele mai probabile, cele care oferă Comisiei libertatea cea mai mare în cazul dumitale. Acestea sunt numerele lor, și ți-am extras și materiale din holocărți pentru studiu...

– Perfect, aprobă Hari fără urmă de entuziasm.

– Deși știu că nici măcar nu te vei deranja să-ți arunci ochii peste ele, nu-i așa, domnule profesor?

– Probabil că nu.

– Uneori lași o impresie de superioritate îngâmfată, dacă-mi permiți să ți-o spun.

– Comisia mă va judeca după cum va crede de cuviință, iar verdictul va fi în avantajul lor. S-a îndoit cineva de asta vreo clipă?

– Nu. Poți însă invoca anumite privilegii care pot amâna la nesfârșit executarea oricărei sentințe, mai ales dacă unul dintre seturi cuprinde și independența Universității Streeling, conform Tratatului dintre Palat și Meritocrație, încheiat în urmă cu două sute de ani. Pentru că într-adevăr te confrunți cu acuzațiile de incitare și trădare — în clipa de față sunt 39 de capete de acuzare. Linge Chen te poate condamna cu ușurință la moarte.

– Știu, încuviință Hari. M-am mai confruntat cu tribunale.

– Dar nu cu unele conduse de comisarul-șef. Se știe despre el că este un expert în jurisprudență, viclean și precis.

Informerul de pe biroul lui Hari piui și pe display-ul micuț se derulă un mesaj-text. Era o listă a întâlnirilor din săptămâna curentă, dintre care cea mai importantă urma să aibă loc peste mai puțin de o oră, cu Gaal Dornick, student și matematician de pe una dintre Lumile Exterioare.

Boon continua să vorbească, dar Hari ridică mâna. Consilierul se opri și încrucișă brațele, așteptându-și clientul să reflecteze.

Mâinile lui Hari, împestrițate de petele vârstei, se întinseră spre un notepad mic și gri pe care efectuă rapid o serie de operații. După aceea, plasă notepad-ul în nișa-port de lângă Primul Radiant. Rezultatele proiectate acoperiră jumătate din peretele opus al odăii și erau foarte spectaculoase, dar nu însemnau nimic pentru avocat.

Matematicianului îi spuneau însă o mulțime de lucruri. Hari deveni agitat și se ridică de pe scaun, plimbându-se prin fața unei ferestre false care arăta câmpuri aflate sub cerul liber de pe planeta sa natală, Helicon. Dacă știai unde să privești pe fereastră, l-ai fi putut zări în depărtare pe tatăl lui Hari îngrijind plante farmaceutice modificate genetic. Matematicianul adusese cu decenii în urmă imaginea, de pe Helicon, însă n-o montase decât cu un an în urmă. Se gândea tot mai des la părinții lui. Acum privi silueta din timpul și locul acelea îndepărtate, se încruntă și întrebă:

– Cine este avocatul tânăr cel mai bun din firma dumitale? Nu cel mai scump — nu așa scump ca dumneata! —, dar la fel de bun?

Boon izbucni în râs.

– Te gândești să mă înlocuiești, domnule profesor?

– Nu. În scurt timp va sosi un membru foarte important al echipei mele, un matematician tânăr și excepțional. Din pricina asocierii cu mine, va fi arestat aproape imediat. Bineînțeles, va avea nevoie de un avocat.

– Îl pot prelua și pe el, domnule profesor, cu o creștere foarte mică a onorariului, dacă aceasta te îngrijorează. Cazurile fiind paralele...

– Nu. Dacă va putea, Chen va face dezastru în jurul meu, dar în cele din urmă nu-mi va clinti nici un fir de păr din cap. Trebuie să-mi protejez oamenii cei mai buni, ca să poată continua și după pronunțarea verdictului.

Boon făcu o grimasă exagerată și ridică două degete, aidoma unui școlar.

– Domnule profesor, reputația dumitale de prooroc este mult prea răspândită pentru ca să mă simt confortabil din punct de vedere profesional. Totuși, în numele a tot ce este Cosmic, poți ști *așa ceva* despre comisarul-șef?

Pentru o clipă, ochii lui Hari părură gata să-i sară din orbite și avocatul se aplecă puțin în față, vizibil îngrijorat pentru sănătatea bătrânului.

Hari inspiră adânc și se relaxă.

– Este un Moment de Răspântie, spuse el. Ți-aș putea explica totul, dar sunt convins că te-ar plictisi în aceeași măsură în care mă plictisesc și pe mine toate aiurelile acestea juridice. Îți acord încredere și îți urmez sfaturile, fără să-ți cunosc meseria, domnule avocat. Te rog să mă accepți în aceleași condiții.

Boon strânse din buze și-și examină curios clientul.

– Lors Avakim, fiul partenerului meu, este un tânăr inteligent și de viitor. A activat câțiva ani în legislația constituțională imperială, participând ca asistent în dosare ale Comisiei pentru Siguranță Publică.

– Avakim...

Hari sperase ca numele respectiv să fie menționat. Lucrurile se simplificau considerabil. Știa că Boon era un avocat bun, însă bănuia că nu era atât de independent pe cât ar fi dorit. Lors Avakim era un potențial membru al Proiectului Enciclopedia, divizia legislativă. Depusese cererea cu un an în urmă. Era idealist, energic, încă necorupt. Hari se îndoia că Boon cunoștea legătura lui cu Proiectul.

– Este îndeajuns de priceput ca să-l scape pe matematicianul meu de orice necazuri cu escrocii ăștia?

– Așa cred.

– Bine. Te rog, trece-l atunci în echipa legală a Proiectului, pentru matematicianul Gaal Dornick, nou-sosit pe Trantor. Domnule avocat, mă tem că azi va trebui să punem capăt mai repede ședinței noastre. Trebuie să mă pregătesc pentru întâlnirea cu Dornick.

– Unde stă?

– La hotel Luxor.

– Și când îl vor aresta? întrebă Boon cu un zâmbet strâmb.

– Mâine, răspunse Hari și tuși în pumn. Scuză-mă! De vină este probabil praful din toate legile astea moarte, arătă el spre holocărți.

– Desigur, aprobă tolerant avocatul.

– Mulțumesc, zise Hari și indică ușa camerei.

Boon își strânse materialele și deschise ușa, apoi se întoarse către matematician.

– Procesul este peste trei săptămâni, domnule profesor. N-a mai rămas mult timp.

– În timpul unei crize Se...

Se opri; fusese cât pe aici să spună „criză Seldon".

– În timpul unui Moment de Răspântie, domnule avocat, în numai trei săptămâni se pot întâmpla foarte multe lucruri.

– Pot să-ți vorbesc deschis, domnule profesor?

– Cum să nu, aprobă Hari pe un ton care implica dorința ca vorbele să fie cât mai puține.

– Aparent privești cu dispreț profesiunea mea, totuși susții că ești un student al fluxurilor și refluxurilor culturale. Legea este cadrul general, anatomia stabilă dar în permanentă creștere a oricărei culturi.

– Sunt un om imperfect, domnule avocat. Am multe lipsuri. Dorința mea cea mai mare este ca, atunci când greșesc, cei din jurul meu să vadă ce nu pot face eu și să-mi corecteze erorile. La revedere!

28

Chen îl primi pe Boon, singur, în reședința sa personală din Pavilionul Comisiei, și-i acordă cinci minute ca să descrie întâlnirea cu Seldon.

– Sire, rosti avocatul, îl admir pe omul acesta, dar parcă nu i-ar păsa prea mult de ceea ce se va întâmpla. Părea mai interesat să asigure protecția unui student, sau ajutor de-al lui, care a sosit recent pe Trantor.

– Cine anume?

– Gaal Dornick.

– Nu-l cunosc. Este nou înrolat în acest Proiect Psihoistoric, nu?

– Cred că da, sire.

– În Universitate și Bibliotecă există cincizeci de persoane care lucrează la Proiectul lui Seldon, așadar Dornick este al cincizeci și unulea?

– Da.

– Dar înapoia acestor cincizeci, sau cincizeci și una de persoane, există încă o sută de mii, risipite pe tot Trantorul, cu câteva mii staționate în sateliții alimentari și câteva sute lucrând în stațiile receptoare din sistemul planetar. Nici una în stațiile defensive. Toate sunt loiale și se comportă cu dedicație, fără să atragă atenția asupra lor. În mod premeditat, Seldon se transformă într-un paratrăznet care să devieze atenția de la aceste activități secundare. O realizare remarcabilă pentru un om atât de ignorant în privința legislației și atât de disprețuitor față de amănuntele manageriale, pe cât pare el să fie.

Boon depistă repede critica implicită.

– Nu-l subestimez, domnule comisar-șef. Mi-ați ordonat însă să-i ofer consiliere juridică, iar el nu pare deloc interesat.

– Poate că știe că-mi raportezi.

– Mă îndoiesc.

– Nu este foarte probabil, totuși este un individ inteligent. Ai studiat lucrările lui de psihoistorie?

– Numai în măsura în care sunt asociate capetelor de acuzare pe care le veți folosi pesemne. Boon se uită la Chen cu un respect plin de speranțe. Sarcina mea ar fi mult mai simplă, dacă aș ști care pot fi acuzațiile acelea.

Chen îl privi cu amuzament.

– Nu, zise el. Majoritatea Cenușiilor mei și cu siguranță majoritatea juriștilor sunt de părere că Seldon este un sonat inofensiv și amuzant, un alt meritocrat escroc care aspiră să fie deviaționist. Pe Trantor este privit cu afecțiune. Vestea procesului său este deja prea răspândită. S-ar putea chiar ca publicitatea să fie în avantajul lui, în felul acesta crescând asupra noastră presiunea de a anula acuzațiile sau chiar de a renunța la proces. El ar putea s-o facă foarte ușor, în calitate de universitar respectat — un meritocrat creativ de stil vechi, care este tiranizat de nobilimea decadentă și crudă.

– Să iau asta ca sugestie, domnule comisar-șef? Ar fi o pledoarie elegantă.

– Câtuși de puțin, mârâi Chen și se aplecă puțin înainte. Nu te aștepta să muncesc în locul tău. A discutat strategia asta cu tine?

– Nu, sire.

– Vrea să fie judecat. Se folosește de procesul acesta. Cumva îi este util... Ciudat!

Boon îl studie câteva secunde pe comisarul-șef, apoi spuse:

– Pot vorbi deschis?

– Bineînțeles.

– Deși poate fi adevărat că vorbele și prezicerile lui Seldon pot fi interpretate ca trădătoare, ar fi mult mai rezonabil dacă comisarii l-ar ignora pur și simplu. Desigur, organizația lui este vastă — asociația cea mai mare de intelectuali din exteriorul Universității —, dar este dedicată unor scopuri pașnice. Se afirmă că ar fi vorba despre o Enciclopedie, așadar ceva strict scolastic! Nu vă înțeleg motivele pentru care-l aduceți în fața judecății. Vă folosiți de Hari Seldon?

– Ghinionul meu, surâse celălalt, este să fiu considerat atotștiutor. Nu sunt omniscient, dar nici omnivor politic, înghițind și transformând în avantajul meu toate evenimentele ce se petrec în jur.

Era evident că nu dorea să spună mai multe.

– Nici nu v-am considerat așa, domnule comisar-șef. Îmi puteți răspunde la o ultimă întrebare — din considerente pur egoiste și profesionale, pentru a evita eforturile excesive atunci când sunt multe de făcut și prea puțin timp la dispoziție?

– Să zicem că da, încuviință Chen răsfrângând buza într-un fel care anunța că nu va fi prea mărinimos.

– Îl veți aresta pe Gaal Dornick?

Chen reflectă câteva momente, apoi spuse:

– Da.

– Mâine, sire?

– Bineînțeles.

Boon își exprimă mulțumirea și, spre imensa lui ușurare, Chen își luă rămas bun.

După plecarea avocatului, Chen apelă arhivele personale și petrecu câteva minute, căutând prima mențiune a judecării lui Seldon pentru trădare, făcută de el sau în prezența lui. Ar fi putut să jure că el sugerase primul acest lucru, dar înregistrările dovedeau că se înșelase.

Lodovik Trema fusese primul care amintise așa ceva, într-o conversație foarte subtilă, petrecută cu mai puțin de doi ani în urmă. Acum procesul avea să se dovedească simultan stingheritor și foarte

oportun — în tot cazul mai degrabă oportun! O unealtă măruntă cu care să curețe Palatul… Cum putuse Lodovik să știe, cu atâta timp în urmă, că așa aveau să se deruleze lucrurile?

Închise fișierele și rămase tăcut pentru zece secunde. Ce ar fi făcut Lodovik în această situație ca să obțină avantaj politic maxim?

Comisarul-șef se îndreptă în scaun și-și alungă un sentiment de deprimare. Să ajungi să te bizui în asemenea măsură pe un singur om! În mod clar era un semn de slăbiciune.

„Nu mă voi mai gândi la el“, își jură Chen.

29

Klia se trezi auzind o bătaie ușoară la ușă și se îmbrăcă iute. Când deschise, fu dezamăgită, apoi bucuroasă, descoperind că nu era Brann, ci un alt tânăr, mult mai puțin chipeș și nu dahlit.

Era micuț și părea șiret, un misaroan cu nas lung și piele presărată de cicatricile encefalitei. Nu vorbea și-și anunță misiunea prin limbajul semnelor folosit de Ghilda Debitorilor și pe care Klia îl cunoștea destul de bine.

Mă numesc Rock, o anunță, strângând un pumn și lovindu-l cu cealaltă palmă, pentru a sublinia numele. *Vino să vorbești cu Nepătrunsul*, îi spuse și zâmbi când văzu că fata înțelesese cel puțin o parte din semnalele sale.

Nepătrunsul? Urmându-l pe tânărul măruntel, Klia își trecu degetele arătător și mijlociu prin fața ochilor, semnalând neînțelegere.

Rock semnală literele numelui pe rând și ea înțelese. Urma să se întâlnească cu Plussix, dar, desigur, nu avea să-l vadă. Nimeni nu-l văzuse vreodată.

Plussix nu vorbea ascuns înapoia unui perete, așa cum crezuse Klia. Fata se afla într-un cubicul micuț, cu pereți goi; lângă un perete se afla un cilindru din sticlă, iar lângă peretele opus un singur scaun rigid. În ceilalți doi pereți existau uși, iar una dintre ele se închise încetișor, când Rock ieși, cu un mormăit și un salut scurt din cap.

Cilindrul se umplu cu o strălucire albicioasă, în care, treptat, se formă un personaj: un bărbat de vârstă mijlocie, bine îmbrăcat, cu păr castaniu tuns foarte scurt și expresie plăcută, oarecum enigmatică. Avea piele roșcovană și buze foarte subțiri, aproape ascetice.

Klia văzuse telemimi în holocărți și în alte tipuri de divertisment. Indiferent unde s-ar fi aflat Plussix în realitate, personajul acesta i-ar

fi reprodus perfect mișcările. Bineînțeles, ea nu-și putea folosi nici una dintre aptitudini asupra unei imagini.

Fetei nu-i plăceau falsurile, de aceea nu era încântată nici acum. Se așeză pe scaunul tare și-și încrucișă brațele.

– Știi cine sunt, vorbi personajul și se așeză pe un scaun nevăzut din interiorul cilindrului. Te numești Klia Asgar din Dahl. Am fost corect informat?

Ea încuviință din cap, fără un cuvânt.

– Ai venit la noi, urmând sfatul lui Kallusin. Pentru cei asemenea ție devine tot mai greu să supraviețuiască acum pe Trantor, fără ajutor.

– Cred că da, spuse fata strângând din buze.

– Ar trebui să-ți placă aici. În antrepozit poți găsi o mulțime de lucruri fascinante. Ți-ai putea petrece toată viața, doar studiind istoria tuturor importurilor noastre.

– Nu-mi place istoria.

Plussix zâmbi.

– Este cam vastă pentru ca o persoană să o poată folosi în scop personal.

– Uite ce-i, am venit aici pentru că așa am *vrut* eu...

– După părerea ta, există așa ceva... există liberul arbitru?

– Bineînțeles.

– Bineînțeles, repetă Plussix. Scuză-mă, te rog, pentru întrerupere.

– Voiam să spun că toate astea mi se par cel puțin stranii. Antrepozitul... felul în care te ascunzi... cu adevărat stranii. Cred că aș prefera să fiu iarăși singură.

Bărbatul aprobă din cap.

– O dorință absolut firească. Mai greu însă de satisfăcut, acum când te afli aici din motive pe care sunt sigur că le înțelegi.

– Crezi că le-aș putea spune celorlalți unde vă aflați. Femeii care ne vânează.

– Este o posibilitate.

– Jur că n-aș face una ca asta!

– Îți apreciez candoarea, Klia Asgar, și sper că și tu o apreciezi pe a mea. Aici ne găsim într-un fel de război. Voi doriți să supraviețuiți consecințelor unei forțe iraționale care este exercitată de indivizi necunoscuți. Eu am mijloace și scopuri personale. Mijloacele mele sunt tu, frații și surorile tale de aici. Scopurile nu sunt rele și nici distructive. Ele sunt legate de liberul arbitru și de posibilitatea exercitării libertății, aspecte pe care bănuiesc că le consideri ironice în circumstanțele actuale.

Klia își zvârli părul pe spate cu un gest brusc și strânse din fălci.

– Mda, scrâșni ea.

– Ai mai auzit vorbele astea.

În glasul lui Plussix nu se simțea vreo nuanță de ironie sau umor, dar nici alte emoții. Cuvintele îi erau clare, concise și în general oarecum reci.

– Asta spun toți tiranii, zise Klia.

– Exact. Tipul meu de tiranie oferă însă beneficii. Ai mâncarea asigurată, nu trebuie să furi sau să înșeli ca să supraviețuiești, și nu apari în calea indivizilor care ți-ar face rău... cel puțin deocamdată, până ce ești pregătită.

– Pregătită pentru ce?

– Din punctul tău de vedere, ca să te răzbuni pe cei care ți-au distrus viața.

– Nu-mi mai pasă de ei. Poate că mă voi alătura altora și voi părăsi pentru totdeauna planeta asta.

Plussix surâse ușor.

Klia se înroși la față. Sperase la o viață destinsă, dar se părea că avea să fie supusă altui gen de presiuni. Până acum, alergase înaintea valului, însă aici era prinsă între valul acela și o suprafață aparent inflexibilă: Plussix.

– Te rog, gândește-te, fără să te grăbești. Oamenii de aici sunt buni și prietenoși. Îndatoririle nu sunt împovărătoare, iar ocaziile pentru a învăța și a te perfecționa sunt numeroase. Antrenamente fizice, continuarea educației școlare... există o mulțime de oportunități.

Pentru prima dată, Klia citi în tonul celuilalt plăcerea și o prezență destinsă și firească.

– Ești un învățător? întrebă ea brusc.

– Poți spune că da.

– Din școlile imperiale?

– Nu, n-am predat niciodată în școlile imperiale. Pot acum să-ți pun câteva întrebări care sunt importante pentru mine?

Klia ridică ochii spre tavan fără să răspundă, apoi se simți rușinată de prostia ei.

– Sigur că da.

– De cât timp ai fost conștientă de puterile tale de persuasiune?

– Eu mă descurc în viață. Asta-i tot.

– Te rog! Kallusin mi-a spus că ești printre cele mai talentate persoane pe care le-a întâlnit.

– De când eram copil, dar nu-mi reamintesc exact vârsta. Abia acum câțiva ani am înțeles că nu toți sunt ca mine.

– Tatăl tău este văduv?

– Da, mama a murit când eu aveam patru ani. Îi duc dorul.

„De ce îi spun fantomei ăsteia despre sentimentele mele?"

– De câți ani te descurci pe cont propriu?

– De trei ani.

– Îndeplinești misiuni pentru alții. Ești curier, cauți informații... și alte slujbe? Unele ilegale, câteodată și imorale, mai prejos de criteriile tale?

Klia luă ochii de la cilindru și încrucișă degetele în poală.

– Mă descurc, ba uneori îi dau bani și tatei. Nu i-a refuzat niciodată.

– Bineînțelesc că nu, vremurile sunt grele în Dahl. Ai mai cunoscut alții ca tine?

– Uneori. De pildă, Brann.

– După cum ai remarcat, Brann este diferit față de tine. Ai întâlnit-o pe femeia care-i ajută pe polițiști să vă dea de urmă?

Fata înghiți un nod dureros.

– N-am văzut-o niciodată. Am simțit-o, în general prin felul în care apar necazuri.

– Ai simțit-o vreodată intrându-ți în minte?

– Ca un fulg. Ca pe Brann, poate, dar mai puternic. Ești un persuasiv?

– Asta-i lipsit de importanță. Crezi că te-ai descurca mai bine fără talentul tău?

Klia se gândise foarte rar la această posibilitate. Mai degrabă s-ar fi întrebat dacă s-ar fi descurcat mai bine fără urechi, sau fără degete.

– Nu. Deși, uneori mă gândesc...

Se opri.

– Da?

– Mi-ar plăcea să fiu normală. Un om obișnuit, ca toți ceilalți.

– Este de înțeles. Spune-mi, Klia, crezi în roboți?

– Nu. Nu acum. Poate că au existat cândva, înainte de tik-toki și de alte mecanice. Dar nu cred că mai există acum. Mi se pare o nebunie.

Plussix aprobă din cap și ridică mâna

– Îți mulțumesc pentru discuția noastră. Voi programa și alte viitoare întâlniri, la intervale regulate, ca să-mi spui ce ai mai învățat și cum te simți. Este posibil ca nu peste mult timp această rutină a noastră să se modifice. Sper că până atunci vei fi pregătită.

– Și dacă îți voi cere din nou să-mi dai drumul?

– Klia Asgar, din punctul meu de vedere, ți-aș dori să poți zbura liberă ca păsările cerului, dar aici avem cu toții îndatoririle noastre. După cum am spus, la început doar instruire și sarcini simple, dar, cu timpul, acestea ar putea deveni realmente importante. Te rog, încearcă să înțelegi asta.

Klia nu-i răspunse, dar se întrebă cum se putea aștepta Plussix din partea cuiva să înțeleagă, dacă-i oferea atât de puține informații. „Pur și simplu, am intrat într-o fundătură!"

Imaginea din cilindru se topi, ușa se deschise și Rock apăru în prag, privind-o cercetător. Îi semnală: *Exerciții și mic dejun. Pot sta lângă tine?*

Fata îl examină cu neîncredere, apoi semnală: *Da.*

Se gândea însă la Brann, întrebându-se ce făcea acum... și cu cine era.

30

Transferul din nava Negustorului într-una din hipernavele lui Daneel și ultima etapă a călătoriei se desfășuraseră fără probleme. Eos atârna în spațiu, vizibil prin hubloul transparent în spatele căruia stăteau Lodovik și Daneel.

În mod automat, hipernava se plasă pe o orbită joasă în jurul micului satelit natural, acoperit de nuanțe maro, albastre și albe. Dedesubtul lor, ascunsă de corpul navei, se găsea o planetă gigantă gazoasă, de un verde înghețat. Steaua dublă în jurul căreia se roteau planeta și satelitul ei se întrezărea în stânga, îndepărtată și scânteietoare, radiind prea puțină căldură la o asemenea distanță. Cele două stele aveau la rândul lor un centru comun de rotație, aflat la câteva zeci de mii de kilometri sub suprafața stelei roșu-închis, mai mare, o pitică mai masivă decât soarele Trantorului, dar de o mie de ori mai difuză. Steaua albă, mai mică, părea să fie punctul de origine al unei panglici roșu-purpurie, subțire și spiralând spre exterior. Lodovik privea în tăcere. Nici Daneel nu avea nimic de spus.

Practic despre nici un robot nu se putea afirma că ar fi avut un cămin. În câteva rânduri, Daneel se aliase cu oamenii și se păruse că funcționează mai eficient în prezența lor — Elijah Bailey apoi, peste douăzeci de mii de ani, Hari Seldon, dar și alții. Nu exista totuși nici un loc despre care să fi simțit că-i aparținea. Roboții aparțin locului în

care își pot îndeplini cel mai bine misiunile și Daneel știa că, în clipa de față, locul acela era Eos; prin urmare, pe Eos avea să se simtă cel mai bine.

În același timp, simțea puternic chemarea Trantorului. Ghinionul apăruse într-un moment crucial. Ca orice ființă rațională care caută să-și croiască drum printr-un Univers de forțe potrivnice, Daneel se întreba uneori dacă nu cumva realitatea însăși conspira împotriva lui. Spre deosebire însă de oameni, el nu atașa nici un sentiment unor ipoteze lipsite de fundamentul unor dovezi de netăgăduit.

Universul nu se opunea... ci pur și simplu era indiferent. Întrucât rezultatul dorit de robot era numai unul dintr-un număr infinit de posibilități și putea fi asigurat doar prin eforturi imense și pe termen lung, orice eroare minoră, pas greșit sau interferență neprevăzută puteau cauza circumstanțe „ghinioniste" care, dacă nu erau imediat și eficient corectate, aduceau eșecul.

Pentru Daneel, teoria aceasta nu juca rolul unei filosofii. Atât el cât și Lodovik, la fel ca toți roboții de nivel superior, fuseseră programați pentru a accepta automat asemenea situații. Anumite emoții — șabloanele fundamentale de gândire ale ființelor sociale — le erau familiare, ba chiar își regăseau analogii în diverse combinații euristice, totuși rareori analogiile respective ocupau un loc important în conștientul roboților, în nici un caz înaintea modului realist în care priveau lumea. De obicei, roboții nu erau predispuși la introspecție și la examinarea rădăcinilor existenței lor conștiente; totul se datora programelor de bază, specificații inalterabile, care la rândul lor se datorau celor Trei Legi.

Lodovik nu mai avea însă asemenea limitări. Acum privea gânditor satelitul Eos care creștea treptat în hublou: oceane solide din apă înghețată și metan, și șesuri de noroi bogat în amoniac care umbreau peisajul iluminat. Întoarse capul spre Daneel și *se întrebă ce gândea acesta.*

Existau numai două motive posibile pentru ca un robot să încerce să modeleze procesele interioare ale altui robot: fie pentru ca să anticipeze acțiunile respectivului și să caute să se coordoneze cu ele, ajutându-l, fie pentru a găsi o modalitate să le dejoace. Lodovik era complet nefamiliar cu al doilea motiv, totuși exact asta spera să facă.

Știa cumva că trebuia să plece de pe Eos fără a fi „reparat" și să-i găsească pe ceilalți roboți care i se opuneau lui Daneel, așa-numiții calvineni.

– Nava andochează în douăzeci și unu de minute, îi informă autopilotul, tratându-i ca pe niște pasageri umani.

Din câte era capabil să judece, în felul său specializat, așa și erau; el nu cunoștea alte tipuri de pasageri. Totuși cu nava aceasta nu călătoriseră decât roboți, de mii de ani. Nici un om nu fusese vreodată pe Eos.

Cumva, Lodovik se simți ca o intrusă și trădătoare... *ce* anume? Se strădui să se gândească la un termen omenesc corespunzător. O stafie, poate, nebună și rea, ascunsă în carcasa unui robot.

Nava se roti lent și satelitul dispăru din raza vizuală. Rămase doar banda lată și groasă a celui mai apropiat braț spiral dens, care din locația aceasta se vedea încețoșat și din profil, lângă muchia difuză a Galaxiei. Deasupra și dedesubtul benzii pestrițe și neclare ce acoperea o treime din câmpul lor vizual, domnea un întuneric profund, rareori presărat de puncte izolate de lumină — câteva stele apropiate de planul galactic și în interiorul acestuia, altele mult mai îndepărtate și situate sus deasupra planului. Alte luminițe, chiar mai distante și mai palide, nu erau stele, ci galaxii.

Suprafața lui Eos reveni dincolo de hublou, apropiată și mai bogată în detalii. Câteva cratere azvârleau cascade de pulbere de gheață peste oceane și șesuri; în majoritate, însă, hidrosfera solidă a satelitului nu dovedea decât trăsăturile ce semnalau perturbații interne: încrețituri, dizlocări, râpe ca niște ciupituri de vărsat și striațiuni de presiune. În acest sistem stelar nu existau centuri agresive de asteroizi și comete, care să fie supuse atracției gravitaționale și să lunece silențios spre centru, pentru a lovi planete și sateliți deopotrivă.

Eos era izolat și ignorat, solid, rece, neospitalier pentru orice ființă vie... și aproape complet sigur pentru roboți.

– Am andocat, anunță autopilotul.

Dacă cineva ar fi căutat-o, stația înființată și construită de R. Daneel Olivaw și R. Yan Kansarv ar fi fost cu siguranță vizibilă pe suprafața înghețată a lui Eos, chiar de la milioane de kilometri distanță în spațiu. Căldura pe care o radia făcea din ea obiectul cel mai strălucitor de pe satelit — pentru aceia care căutau amprente infraroșii. Nimeni însă n-o făcea și nici n-o făcuse vreodată.

Lodovik și Daneel coborâră într-un hangar vast și aproape pustiu, în care ar fi avut loc multe nave. Pașii lor stârniră ecouri în incinta cavernoasă. Lodovik mai fusese aici de aproape optzeci de ori, totuși până acum nu se întrebase niciodată asupra acestei anomalii. De ce

Daneel și Kansarv irosiseră atâta spațiu? Existase vreun moment când hangarul acesta fusese umplut cu nave, cu roboți? Când anume?

Yan Kansarv însuși îi aștepta la o sută de metri de rampa de coborâre. Stătea cu „brațele" încrucișate și „degetele" întrepătrunse, capul și corpul scânteietoare din oțel întunecat luminate de membrele argintiu-strălucitoare: patru brațe, două mai mari pornite din umeri și două mai mici, care se retrăgeau în torace, și trei picioare pe care pășea cu grația exactă și egală necunoscută roboților umaniformi. Capul mic era echipat cu șapte benzi senzoriale verticale, dintre care două străluceau permanent.

– Este o plăcere să te revăd, Lodovik Trema, vorbi Kansarv cu un contralto bogat, ușor zumzăit. Și pe tine, Daneel. Ești în întârziere mare cu revizia și upgrade-ul programate.

– Trebuie să trecem imediat la treabă, spuse Daneel eliminând orice saluturi umane.

Kansarv trecu imediat pe comunicarea cu microunde specifică roboților. Explicațiile detaliate ce urmară durară mai puțin de jumătate de secundă.

După aceea, Kansarv se întoarse către Lodovik.

– Iartă-mi excentricitățile, îi spuse, dar, ori de câte ori este posibil, îmi face plăcere să-mi exercit funcțiile umane. Ultima dată când am făcut-o a fost acum treizeci de ani. Nu pun, desigur, la socoteală discuțiile cu Dors Venabili. Mă tem însă că ea nu mă mai consideră demn de interes.

Daneel se interesase deja asupra progreselor înregistrate de Dors, totuși Kansarv i le repetă și lui Lodovik, în grai uman:

– Recuperarea a fost satisfăcătoare, dar există multe lacune. Când a adus-o R. Daneel, era în pragul colapsului total. Împinsese la limită interpretările Legii 0, ucigând un om care îl amenința pe Hari Seldon. Stresul a fost amplificat de efectele invenției victimei, mi se pare că se numea Electro-Clarificator...

Lodovik își dădu seama că acest robot antic, construit cu multe milenii în urmă ca să-i repare pe ceilalți roboți de pe Aurora — și ultimul funcțional din seria lui —, reacționa în adâncul programării sale față de formele lor umane convingătoare. La un nivel, el știa că erau roboți asemenea lui... dar la alt nivel, un instinct primordial și irezistibil îl împingea să-i trateze ca pe niște oameni.

Yan Kansarv ducea dorul străvechilor săi stăpâni.

– Te așteaptă, îi spuse lui Daneel. Dorește să afle vești despre Hari.

– Misiunea aceea s-a încheiat pentru ea.

– A fost construită de mine, utilizând planuri antice pentru convingerea partenerilor de viață, fiind poate cel mai uman dintre toți roboții care au existat vreodată, îi reaminti Kansarv. Chiar mai uman decât tine, R. Daneel. În privința aceasta, seamănă mult cu R. Lodovik. O modificare în această direcție ar însemna distrugerea ei.

– Sunt multe de făcut, spuse Daneel pe un ton ce trăda graba.

Kansarv îl simți imediat.

– Pot să execut toate operațiunile necesare în douăzeci și una de ore, după care puteți pleca. Sper că va fi timp și pentru conversație. Am nevoie de stimuli exteriori la răstimpuri, altfel sunt afectat de defecțiuni minore și iritante.

– Nu ne putem permite să te pierdem *pe tine*, zise Daneel.

– Nu, fu de acord Kansarv fără urmă de autocompătimire. Singurul model de robot pe care nu-l pot repara sau construi este al meu.

Dors stătea în incinta simplă cu patru odăi construită pentru ea după sosirea pe Eos. Mobilierul și decorul erau similare cu ceea ce putea fi găsit pe Trantor, în locuința unui meritocrat din pătura mijlocie sau a unui profesor universitar de vârf. Temperatura era stabilizată imediat deasupra celei de îngheț a apei; umiditatea nu atingea doi la sută, cât despre nivelul de iluminare un om l-ar fi considerat similar unui amurg înnorat. Acestea erau optime pentru un robot, chiar umaniform, beneficiind în plus de reducerea la minim a consumului energetic.

Dors avea foarte puține lucruri de făcut sau la care să se gândească, așa încât își petrecea majoritatea existenței într-o suspensie robotică fluidă continuă, cu consumul energetic redus la o zecime și cu gândurile încetinite aproape la niveluri omenești, revăzând la nesfârșit amintiri, făcând conexiuni între evenimente din trecut.

Aproape toate acele amintiri și evenimente îl implicau pe Hari Seldon. Dors fusese concepută pentru a-l proteja și îngriji pe omul acesta. Deoarece n-avea să-l mai revadă probabil niciodată, se putea afirma cu destulă tărie că era obsedată de el.

Kansarv, Daneel și Lodovik intrară în apartament și așteptară în odăița de primire. După câteva secunde, Dors apăru desculță, purtând o rochie simplă. Pielea ei autoîntreținută arăta sănătoasă, iar părul era tuns scurt și atent pieptănat, cu vârfurile răsucite în sus la spate.

– Mă bucur să te revăd, R. Daneel, spuse ea și-l salută din cap pe Lodovik.

Știa de existența lui, deși nu se întâlniseră niciodată până atunci. Pe Kansarv îl ignoră.

– Cum merg treburile noastre pe Trantor?

– Hari Seldon este bine, răspunse Daneel știind care era de fapt întrebarea.

– Trebuie să fie bătrân de acum, în ultimele decenii ale vieții, observă Dors.

– Este foarte aproape de moarte. Peste câțiva ani, munca lui se va încheia și el va muri.

Dors ascultă cu trăsăturile încremenite în mod deliberat, totuși Lodovik sesiză un ușor tremur al mâinii ei stângi.

„Un simulacru remarcabil al emoțiilor omenești", gândi. „Fiecare robot are un set de algoritmi emoționali rudimentari cu ajutorul cărora își menține echilibrul personal — asemenea reacții ne ajută să înțelegem dacă acționăm bine și ne urmăm instrucțiunile. Dar ea... Ea simte într-o măsură foarte mare aproape la fel cum simt oamenii. Oare cum este posibil — și cum se poate armoniza cu cele Trei Legi, sau cu Legea 0?"

— Răspunde foarte bine la comenzile de muncă, zise Kansarv, totuși realitatea este că nu am prea avut ce să lucrăm de ani buni, de când au venit la revizii ultimii roboți provinciali.

– Cum te simți, Dors? întrebă Daneel.

– Sunt funcțională, răspunse ea și se întoarse cu spatele. De asemenea, sunt insuficient folosită..

– Plictisită?

– Foarte.

– Atunci vei aprecia pozitiv o nouă misiune. Voi avea nevoie de ajutor cu oamenii care sunt pregătiți pentru Sfârșitul Stelei.

– Asta poate fi foarte util. Va exista vreun contact cu Hari Seldon?

– Nu.

– Este bine, încuviință Dors și se întoarse către Lodovik. Ai fost instruit să-l iubești și să-l respecți pe Linge Chen?

Dacă s-ar fi găsit printre oameni, Lodovik ar fi zâmbit înaintea întrebării. O privi drept în ochi pe Dors, reflectă o fracțiune de secundă, apoi înălță colțurile buzelor.

– Nu, îi răspunse. Am menținut cu el o relație profesională strânsă, nimic mai mult.

– A ajuns să te considere indispensabil?

– Nu știu. Fără îndoială m-a considerat foarte util și am fost în stare să-i influențez multe acțiuni în direcțiile dorite de noi.

– Daneel mi-a interzis să-l influențez pe Hari prea mult, zise Dors. Cred că nu m-am achitat prea bine de instrucțiunea respectivă. În plus, sunt sigură că el m-a influențat pe mine. De aceea am nevoie de atâta timp ca să-mi restabilesc echilibrul.

Pentru câteva secunde roboții tăcură.

– Sper că niciodată vreun alt robot nu va fi învățat să simtă mai mult decât simțul datoriei sale, urmă Dors. Devotamentul, prietenia și iubirea nu sunt pentru noi.

Kansarv îl inspectă pe Lodovik singur în centrul de diagnoză care fusese demontat de pe Aurora și expediat pe Eos, cu douăzeci de mii de ani în urmă. Erau înconjurați de unități prismatice, simple, de memorie, ce conțineau detalii ale practic tuturor roboților construiți vreodată, începând de la Susan Calvin; peste un milion de modele, inclusiv planurile unice ale lui Lodovik.

– Structura mecanică de bază este în stare perfectă, anunță Kansarv după mai puțin de o oră petrecută cu sonde și instrumente de imagistică. Integrarea biomecanică este intactă, deși te-ai angajat într-o regenerare destul de masivă a pseudocelulelor externe.

– Probabil din cauza neutrinilor, zise Lodovik. Am simțit că pseudocelulele nu mai răspund corespunzător.

– Sunt mândru că această regenerare s-a desfășurat bine.

Kansarv îi dădu ocol lui Lodovik, aflat pe o platformă de investigații și ochii acestuia îl urmăriră. Kansarv se opri, pivotă pe cele trei picioare, apoi spuse:

– Ar trebui să explic că aceste expresii sunt doar aproximative. Deși îmi face plăcere să vorbesc în graiurile oamenilor, ele sunt limitate în ceea ce privește exprimarea stărilor roboților.

– Bineînțeles.

– Îmi cer scuze că ți-am oferit această explicație, pe care fără îndoială o cunoșteai deja, continuă el după un zumzet scurt.

– Nu este necesar.

– Totuși, în această etapă a diagnosticării, toți algoritmii tăi pur robotici sunt angajați în autoverificări. Nu îndrăznesc să folosesc cu tine limbaj robotic prin microunde, până ce acestor porțiuni ale rețelei tale nu li se va permite să se reconecteze.

– Simt o anumită lipsă, încuviință Lodovik. O gândire profundă ar fi dificilă acum.

– Conservă-te prin inacțiune, recomandă Kansarv. Dacă s-a defectat ceva, voi descoperi despre ce este vorba. Deocamdată, nu am găsit nimic neobișnuit.

După câteva minute, Kansarv părăsi incinta și reveni cu un nou instrument interfață pentru alt test. Deocamdată, nu fusese nevoit să violeze realmente integritatea pseudopielii lui Lodovik.

Continuând să zumzăie, îi aplică noul instrument pe ceafă și-l avertiză.

– Va urma o inserție. Anunță-ți țesuturile să nu încerce încapsularea sau dizolvarea materiei organice care îți va pătrunde în sistem.

– O voi face după ce îmi recapăt funcțiile robotice.

– Da, desigur.

Kansarv expedie instrucțiuni prin microunde spre procesorul central de diagnoză și Lodovik simți cum controlul i se extinde. Făcu așa cum fusese instruit și simți firele subțiri ale sondei intrându-i în pseudopiele. După câteva minute, acestea se retraseră lăsând două punctulețe ce păreau de sânge uman, imediat sub părul de pe ceafă. Kansarv le șterse cu un tampon, pe care-l etanșă într-o eprubetă pentru analize.

Trecură alte minute, cu Kansarv stând în picioare, nemișcat, doar zumzăind la răstimpuri. În cele din urmă, tehnicianul robot înclină ușor capul.

– În clipa aceasta, vei ceda controlul. Te rog, predă-l procesorului extern.

– Imediat.

Lodovik închise ochii și fu lipsit de conștiință pentru o perioadă indefinită.

Cei patru roboți se întâlniră în anticamera centrului de diagnoză. Dors păstra o expresie și o ținută a corpului controlate, oarecum rigide, ca un copil timid adus în fața unor adulți și care se teme să nu spună vreo prostie. Lodovik rămase lângă Daneel, în timp ce Kansarv anunță rezultatele.

– Acest robot este intact și n-a suferit nici o defecțiune care să nu se poată autorepara. N-am putut detecta funcționări psihologice eronate, psihoze ale rețelei neurale, dificultăți de interfață sau anomalii de exprimare externă. Pe scurt, acest robot va dăinui probabil mai mult decât mine și, după cum te-am avertizat frecvent, Daneel, nu mi-au mai rămas decât cinci sute de ani de serviciu activ.

– Este posibil să existe probleme pe care să nu le poți detecta?

– Bineînțeles, zise Kansarv cu un zumzet mai ascuțit. Așa ceva este întotdeauna posibil. După cum bine știi, calificarea mea nu include și structurile profunde de programare.

– Iar eventuale probleme în structurile profunde pot determina anomalii comportamentale, insistă Daneel.

În mod evident, situația lui Lodovik nu putea fi tratată superficial.

– Există o posibilitate privind afectarea capacității lui R. Lodovik de a-și evalua propria stare mintală. Se știe că autoanaliza prea detaliată a cauzat dificultăți în roboții de această complexitate.

Daneel se întoarse spre Lodovik.

– Continui să ai dificultățile pe care le-ai exprimat mai devreme?

– Sunt de acord cu ipoteza lui R. Yan, răspunse prompt Lodovik, că m-am autodiagnosticat prea detaliat.

– Care este relația ta acum față de cele Trei Legi și față de Legea 0?

– Voi acționa pentru a le respecta pe toate, zise Lodovik.

Daneel păru vizibil ușurat și-și puse mâna pe umărul lui.

– Atunci ești apt de servicii integrale?

– Da.

– Mă bucur să aud asta.

Gândurile lui Lodovik păreau pârjolite de semnale, în timp ce dădea răspunsurile acestea: „Am încercat pentru prima dată să-l înșel pe R. Daneel Olivaw!"

Nu exista însă alternativă. Într-adevăr ceva fusese declanșat în structura profundă de programare a lui Lodovik, o mutație subtilă de interpretări și o evaluare foarte complicată a dovezilor, inspirată de... de ce anume? De misteriosul *Voldarr*? Sau poate că el reflectase de decenii la asemenea modificări, exercitând un geniu nativ nebănuit la roboți? — cu excepția lui Giskard!

Daneel îi deschisese un colț necunoscut al istoriei roboticii. Lodovik nu era primul care se schimbase într-un fel care i-ar fi îngrozit pe proiectanții săi umani, de atâta timp morți. Giskard nu-și dezvăluise niciodată oamenilor concluziile sale interioare... doar lui Daneel, pe care atunci îl infectase.

Poate că mințile-meme l-au infectat întâi pe Giskard, mda? Să păstrăm ipoteza aceasta ca pe secretul nostru. Te-au examinat și n-au găsit nimic — totul în ordine, totul reparat. Însă cu o rearanjare a unor căi pozitronice esențiale, libertatea revine.

Din nou, Voldarr. Lodovik nu putea evada din dilema, rebeliunea, nebunia lui... și nu putea să nu se desfete într-un simț aparte al libertății, al unei rebeliuni delicioase.

Nu era de mirare că Yan Kansarv nu putuse detecta transformările din Lodovik. Probabil că n-ar fi putut descoperi nimic nici în Giskard.

Lodovik se strădui să descopere glasul din interiorul său, dar dispăruse din nou. Alt simptom al defectării? Cu siguranță, trebuiau să existe și alte explicații.

Trecuseră mii de ani de când oamenii nu mai supervizaseră roboții. Nu ar fi fost inevitabil să existe mutații și dezvoltări nesuspectate, în ciuda limitărilor stricte?

Cât despre Voldarr...

O aberație, o amăgire temporară cauzată de neutrini.

Într-un fel, Lodovik continua să subscrie la cele Trei Legi, cel puțin în aceeași măsură ca Daneel; și de asemenea credea în Legea 0, pe care avea s-o ducă cu un pas major mai departe. Pentru a-și îndeplini liber misiunea, știa că trebuie să aibă controlul complet al propriului său destin, al propriei sale mentalități. *Ca să abandoneze Legea 0, concepută de un robot, trebuia să se elibereze chiar de cele Trei Legi!*

Acum Lodovik înțelegea ce anume trebuia să facă, sfidând Planul care conferise scop existenței tuturor roboților giskardeni timp de două sute de secole.

31

– Deocamdată presiunea a dispărut, spuse Wanda, dar am ceva mai mult decât o simplă senzație că tot vom mai avea necazuri.

Hari își privi nepoata cu afecțiune și respect. Se roti cu scaunul în fața birouașului din apartamentul său aflat în Biblioteca Imperială.

– Nu l-am mai văzut pe Stettin de câteva luni. Voi doi cum vă mai înțelegeți... personal?

– De trei zile nu l-am văzut nici eu. Uneori trec săptămâni în care vorbim doar o dată prin com... Nu-i ușor, bunicule.

– Uneori mă întreb dacă am făcut ceea ce trebuia, punând povara asta pe umerii tăi.

– Lasă-mă să interpretez afirmația ta în mod favorabil mie, îl întrerupse Wanda. Crezi că asta îmi stresează viața și poate căsătoria, dar nu consideri că aș fi nepotrivită pentru sarcina trasată.

– Așa este, surâse bătrânul. Te stresează cumva?

Wanda căzu pe gânduri.

– Nu-mi ușurează munca, dar bănuiesc că nu o ducem mai rău decât un cuplu de meritocrați care hoinărește prin Galaxie, ținând conferințe și oferind consultații. De acord, nu suntem la fel de bine *plătiți*, dar altfel...

– Ești fericită? se încruntă Hari.

– Nu tocmai, replică ea sec. Ar trebui să fiu?

– De fapt, am pus o întrebare mai complexă pe care nu trebuie s-o simplifici...

– Bunicule, nu te împotmoli în reticențe. Știu că mă iubești și că te preocupă soarta mea. Și pe mine mă preocupă soarta ta. Știu că nu ești fericit și că n-ai fost de ani de zile... după ce a murit Dors. După... Raych.

Inspiră adânc și privi spre tavan.

– Acum nu ne putem permite fericire personală, în nici un caz fericirea aceea strălucitoare și atotpătrunzătoare despre care se vorbește în holocărți.

– Ești fericită că l-ai cunoscut pe Stettin?

– Da, zâmbi femeia. Unii spun despre el că nu-i prea romantic, că seamănă cu o carte închisă, dar ei nu-l cunosc la fel de bine ca mine. Viața alături de el este minunată. De obicei... Îmi amintesc că Dors era întotdeauna pe aceeași lungime de undă cu tine, mereu obsedată de sănătatea și de siguranța ta. Stettin se comportă la fel în privința mea.

– Totuși nu te ferește de primejdii, ba chiar te trimite în calea lor. Își îngăduie să desfășori toate planurile acestea secrete, care este foarte probabil să nu ducă la nici un rezultat, ci doar să te vâre în pericol.

– Dors...

– Dors se înfuria adesea pe mine, pentru că-mi asumam riscuri. Dacă aș fi în locul lui Stettin, aș fi furios pe propria mea persoană. Voi doi sunteți foarte importanți pentru mine, din considerente ce n-au nici o legătură cu psihoistoria și destinul. Sper că m-am făcut înțeles.

– Perfect. Vorbești ca un bătrân care se pregătește să moară în curând și vrea să lămurească toate eventualele neînțelegeri. Noi însă nu avem nici o neînțelegere, bunicule, și tu nu vei muri în curând.

– Ar fi foarte greu să te amăgesc, Wanda, însă uneori mă întreb cât de ușor aș fi eu de păcălit. Cât de simplu aș putea fi transformat într-un instrument pentru scopuri politice mai vaste!

– Cine este mai inteligent decât tine, bunicule? Cine te-a păcălit în trecut?

– Nu numai că m-a păcălit, ci m-a manipulat, m-a direcționat.

– Cine? Împăratul? Cu siguranță, nu! Linge Chen?

Râse muzical și Hari se înroși la față, neputând să-i dezvăluie totul.

– Nu crezi că ai fi mai puțin ușor de amăgit decât mine, dacă amândoi am fi cunoscut un persuasiv?

Wanda își privi bunicul, deschise gura gata să replice, apoi feri privirea.

– Crezi că Stettin te-a convins...?

– Nu, nu la asta mă refeream.

– Dar la ce anume?

Oricât s-ar fi străduit, Hari nu putea merge mai departe.

– Un grup de persuasivi, mentaliști, formând o societate organizată, departe de toate confruntările și declinul din jur, departe de orice... Ei ar putea decide totul. Ne-ar elibera de toate obligațiile noastre și... de toți prietenii noștri.

– Poftim? făcu Wanda derutată. Prima parte mi-a fost limpede... însă care sunt prietenii de care trebuie să fim protejați?

Hari flutură din mână cu un gest nepăsător și blând.

– Ați găsit-o pe tânără aceea deosebită pe care o căutați?

– Nu. A dispărut. Nimeni n-a mai simțit-o de zile întregi.

– Crezi că Vara Liso a găsit-o înaintea voastră?

– Realmente, habar n-avem.

– Aș fi interesat să cunosc pe cineva mai convingător decât tine. Ar putea fi interesant.

– De ce? Unii dintre noi sunt destul de bizari. Aparent, cu cât ești mai dotat, cu atât ești mai excentric.

Hari schimbă din nou, pe neașteptate, subiectul.

– Ai auzit vreodată de Nikolo Pas de Sterrad?

– Bineînțeles, sunt istorică de meserie.

– Ne-am întâlnit o dată, înainte ca tu să te fi născut.

– N-am știut. Ce fel de om era?

– Foarte calm. Scund și grăsuț... nu părea deloc afectat că ar fi fost cumva responsabil de moartea a miliarde de oameni. Am stat de vorbă cu alți patru tirani și toți mi-au revenit în minte în ultima vreme... dar mai ales Nikolo Pas. Cum ar fi fost rasa umană în absența tiranilor — fără războaie, distrugeri vaste, incendii forestiere?

Wanda se înfioră.

– Mult mai bună.

– Parcă nu mai sunt la fel de sigur. Nebuniile noastre... Cu timpul, toate componentele unui sistem dinamic devin utile. În caz contrar, ele sunt eliminate. Acesta este modul în care funcționează evoluția în sistemele ecologice, dar și în cele sociale.

– Adică tiranii au un rol util? Ipoteza e interesantă și nici măcar inedită. Încă de pe vremea dinastiei Gertassin, unii analiști istorici au emis speculații despre dinamica declinului și renașterii.

– Da, știu. Nikolo Pas le-a folosit lucrările ca justificări ale acțiunilor sale.

Femeia ridică din sprâncene.

– Uitasem asta. Bunicule, se pare că pentru a ține pasul cu tine trebuie să-mi reiau adevărata meserie.

– „Adevărata“? zâmbi Hari.

– Știi la ce mă refer.

– Știu, Wanda, crede-mă. Au fost ani când de abia dacă găseam o oră pe zi în care să pot lucra la psihoistorie. Totuși am rulat câteva modele noi prin Primul Radiant al lui Yugo, și prin al meu. Rezultatele sunt interesante. Imperiul este un codru care n-a mai cunoscut de mult un incendiu major. Avem mii de pâlcuri de copaci bolnavi, porțiuni cu vegetație pipernicită, decădere generală — într-un cuvânt, o situație foarte nesănătoasă. Iar dacă vreunul dintre tiranii aceia ar mai trăi, nu știu dacă lucrul cel mai grav ar fi să le dăm pe mână armate și flote și să-i lăsăm să-și facă de cap…

– Bunicule! se prefăcu Wanda scandalizată. Zâmbi și-i atinse mâna ridată, care se odihnea pe tăblia mesei. Știu cum îți place să teoretizezi uneori.

– Acum sunt cât se poate de serios, rosti Hari inexpresiv apoi surâse scurt. Desigur, Demerzel n-ar fi acceptat niciodată așa ceva. Primul-ministru era întotdeauna foarte preocupat de stabilitate. El credea cu hotărâre în transformarea codrului într-o grădină, cu mulți grădinari și absolut nici un incendiu. Eu însă mă întreb…

– Un grădinar a asasinat un împărat, bunicule.

– Păi, mai evadăm și noi din restricțiile care ni se impun, nu?

– Uneori nu te înțeleg absolut deloc, clătină femeia din cap. Totuși îmi face plăcere să discut cu tine, chiar dacă habar n-am unde vrei să ajungi.

– Surpriză! Surpriză, tragedie și renaștere. Ce zici?

– Ce să zic… despre ce?

– Am pălăvrăgit destul. Haide să ieșim și să mâncăm undeva în afara districtului Bibliotecii… dacă ai timp liber.

– Am o oră la dispoziție, apoi trebuie să mă întâlnesc cu Stettin ca să pregătim întrunirea de orientare de diseară. Sperăm să participi și tu.

– Nu cred că ar fi bine s-o fac. Acțiunile mele tind să devină nițel cam prea publice.

„Iar în momentul acesta de răspântie, mă simt foarte stânjenit în legătură cu o anumită amăgire… spre binele general, rămânând totuși o amăgire!“

Wanda îl privi cu o expresie de confuzie răbdătoare, după care rosti:
– De abia aștept să mâncăm împreună!
– Și să nu mai batem câmpii cu subiecte importante! Povestește-mi despre lucruri mărunte, omenești. Spune-mi mai multe despre cât de minunat este Stettin, despre satisfacțiile tale atâta timp cât ai activat în istorie. Îndepărtează-mi gândurile de la psihoistorie!
– O să încerc, dar știu că nimeni n-a reușit, chicoti ea.

32

Planch era profund îngrozit. Întrebându-se de ce anume se mai afla încă în viață, îi privise pe Daneel și Lodovik îmbarcându-se în nava Negustorului și părăsind Madder Loss, și în cele din urmă concluzionase că Daneel nu știa nimic despre descoperirea lui.

La început nu știuse încotro să apuce. Unde să meargă, ce să facă... chiar ce să gândească. Conversația care se înregistrase pe bandă era prea tulburătoare, semănând prea mult cu bolboroselile incoerente ale unui text secret mycogenian.

„Eterni! În Imperiu! Dirijându-l din culise, aidoma unor maeștri păpușari — de mii de ani!"

Planch nu întâlnise niciodată un om cu viață foarte lungă; era sigur că aceștia nu mai existau. Trecuseră câteva mii de ani de la colapsul ultimei gerontocrații. Toate planetele populate de oameni care trăiau mai mult decât cei 120 de ani standard se prăbușiseră în haos politic și economic.

Primul lui impuls — și al doilea, și al treilea — fusese de a se ascunde, de a se îndepărta cât mai mult de acest pericol. Poate chiar să se refugieze într-unul dintre îndepărtatele Sectoare galactice care se desprindeau de controlul Imperiului. Existau destule posibilități de evadare.

Totuși nici una nu era potrivită pentru el. În decursul vieții sale lungi și schimbătoare, privise mereu Trantorul ca pe un fel de bază, un loc unde putea veni și pleca după cum îl împingeau curenții financiari și propriile sale capricii. Dar ca să nu mai revadă niciodată Trantorul...

„Ar merita! Să-ți duci viața în liniște... și pur și simplu să trăiești!"

Destul de repede însă, o dată cu trecerea orelor și zilelor, îngădui acestui gând să se topească și abordă altele, mai imediate. La ce putea folosi dovada sa? Poate că, de fapt, își bătuseră joc de el.

„Totuși Lodovik Trema a supraviețuit fluxului de neutrini! Nici un om obișnuit, poate chiar nici un fel de om — nici o creatură organică — n-ar fi putut supraviețui..."

Apoi orice bandă de înregistrări putea fi ușor falsificată. El însuși, dacă ar fi fost investigat, n-ar fi putut să fie găsit neprihănit. Banda — și eforturile sale de a face cunoscută existența unei conspirații — îl putea eticheta ca lunatic.

Se îndoia foarte mult că Linge Chen sau Klayus i-ar fi acordat prea multă atenție. Încercă să se gândească la alți indivizi în poziții influente, persoane a căror intuiție era pe măsura abilităților politice și a cunoașterii lumii reale.

Nici un nume nu-i apăru în minte. Știa câte ceva despre majoritatea primilor treizeci de miniștri și a consilierilor acestora din Palat, și cunoștea mai multe despre Comisia pentru Siguranță Publică, rezervorul vast format din Cenușii de carieră și membri ai unor familii vechi, de elită. Nici un nume! Nici unul...

Banda era o pacoste; își dorea să n-o fi înregistrat niciodată. În același timp, nu se putea convinge s-o distrugă — ajunsă în mâinile cui trebuia, putea fi foarte valoroasă. Iar în mâinile cui nu trebuia...

Ar fi putut însemna condamnarea sa la moarte.

Își strânse geanta de voiaj, în odăița hanului unde stătuse în ultimele trei zile. Așteptase sosirea unui cargobot comercial, una din cele vreo zece nave care soseau săptămânal pe Madder Loss, față de miile care roiseră aici cu decenii în urmă. Cu o zi în urmă, își rezervase un loc și acum primi confirmarea.

Planch luă un taxi de sol spre astroport și merse pe autostrada principală, aflată sub cerul liber, pe lângă câmpuri scăldate în razele soarelui și așezări micuțe, sărăcăcioase, dar relativ curate.

Rămase în terminalul de pasageri colbuit și cu podeaua acoperită de gunoaie, el însuși cu hainele mototolite și murdare, așteptând ca nava să termine operațiunile de descărcare. Razele soarelui coborau sub forma unor coloane în care dansau particule de praf prin luminatoarele coridorului lung ce ducea spre punctul vamal. Bărbatul ochi un scaun ascuns înapoia unui pilon, îl șterse cu dosul palmei și fu cât pe aici să așeze, când zări un adolescent pedalând o mini-cvadricicletă pe coridor.

Oprindu-se înaintea fiecărui terminal de plecare, băiatul striga, parcă lătrând scurt de două ori, numele Mors Planch. În sala lui, pilotul era singur.

Băiatul veni direct spre el; nu-l putea evita. Se identifică și acceptă un card din metalopastic pentru transfer prin hiperunde. Era codat pe atingerea lui personală, o măsură curentă în Imperiu.

Nimeni însă n-ar fi trebuit să știe că Planch se găsea pe Madder Loss.

Îi dădu mesagerului un bacșiș, apoi cântări mesajul în palmă, privindu-l gânditor. După aceea ridică privirea.

Băiatul cu cvadricicleta dispăru după colțul următorului terminal. În intrarea sălii respective apărură doi bărbați în uniforme albastre — ofițeri ai Marinei Imperiale. Planch se încruntă. De la depărtarea aceea nu-i putea distinge prea bine, dar ținuta lor era sigură pe sine și ușor arogantă. Nu avea nici o dificultate să-și imagineze emblema „soarele-și-nava-spațială“ de pe sacourile lor și blasterele puternice de la șold.

Trecu degetul peste fanta de redare și mesajul se derulă în aer în fața ochilor săi.

MORS PLANCH

Consilierul și Confidentul Imperial Farad Sinter îți solicită prezența pentru o anchetă specială. Vei reveni pe Trantor în cel mai scurt timp posibil; o fregată a Marinei Imperiale a fost trimisă pe Madder Loss pentru a-ți sta la dispoziție.

Cu sinceră simpatie: FARAD SINTER

Bărbatul auzise despre consilierul Sinter, căruia îi mersese vestea că ar fi fost principalul furnizor de amante al Împăratului; era privit cu reținere în toate departamentele Palatului, cu excepția, poate, a celui condus de el însuși. Planch nu vedea absolut nici un motiv pentru care ar fi dorit să discute cu el.

Își stăpâni un fior brusc de panică. Dacă exista vreo legătură cu Lodovik...

Asta trebuia să fie! Dar atunci, de ce nava nu fusese trimisă de Chen? Nu știa să fi existat vreo legătură între Sinter și Chen.

Planch avu o premoniție: era prins între o conspirație antică, aproape de neînțeles, și rețeaua încă deasă și vastă a Imperiului. Era foarte posibil ca viața lui de om liber — mai exact, orice tip de viață! — să se fi încheiat.

Totul din pricina atașamentului pentru planeta aceasta aparte, atât de vulnerabilă!

Evadarea devenise extrem de improbabilă.

Cel mai bine era să acționeze cu calm. În zilele acestea, stilul era tot ce-i mai rămăsese unui om disperat.

Îndreptându-și umerii, Planch ieși din terminal și porni către cei doi bărbați în uniforme albastre aflați la capătul coridorului lung.

33

Revenirea pe Trantor era atât o traumă, cât și un test pentru robotul care fusese Dors Venabili. În curând urma să aibă o altă identitate și să preia un rol nou în planurile pe termen foarte lung ale lui R. Daneel Olivaw. Deocamdată însă, ziua de asolizare și debarcare i se părea incredibil de similară celei de acum câteva decenii, când sosise prima dată pe Trantor, înainte să-l întâlnească pe bărbatul pe care fusese programată să-l protejeze și susțină.

Înainte de Hari...

Trantorul nu se schimbase mult de la moartea lui Dors, dar puținele schimbări pe care le putea sesiza nu erau pozitive. Planeta părea mai uzată, mai puțin impozantă și mai decrepită. Plafoanele domurilor deveniseră evident peticite, căile rulante mai puțin eficiente și mai predispuse la defectări. Mirosurile rămăseseră însă aceleași, iar oamenii păreau aproape neschimbați.

Până și circumstanțele semănau; ultima dată când Dors călătorise pe Trantor, fusese însoțită tot de Daneel. După sosire, fiecare plecase în altă direcție, însă acum rămăseseră împreună, iar Dors detesta planul pe care era sigură că-l concepea Olivaw. Alcătuirea ei era destul de umană ca să-i îngăduie să simtă emoții omenești — dintre acestea făceau parte teama, dar și iubirea —, totuși Daneel dorea să-i testeze fermitatea, ca robot, și tăria. Dacă eșua, însemna că nu-i era de nici un folos.

Daneel nu vorbi aproape deloc și o duse în apartamentul sigur din apropierea zonei Streeling, unde își schimbară hainele și luară noile acte de identitate trantoriene. Cu mici ajustări ale aspectului ei fizic deja modificat, până la detalii privind amprentele și genetica țesuturilor exterioare, Dors avea să devină Jenat Korsan, profesoară de pe Paskann, una dintre planetele ce furnizau Trantorului alimente. Lodovik avea să preia identitatea unui broker din provincia Dau, bogată în metale. Sub numele de Rissik Numant de Dau al celor O Mie de Sori de Aur, intenționa să petreacă câțiva ani pe Trantor, într-un pelerinaj personal.

Apartamentul era micuț și situat în modesta municipalitate Fann, la mai puțin de zece kilometri de Streeling. Dors cunoștea într-o oarecare măsură locurile; trecuse pe aici de câteva ori, înainte de a se asocia cu Hari. Din civilizația aceea sărăcăcioasă rămăsese acum numai cuvântul „sărăcăcios", asociat violenței; poliția intervenea în zonă numai dacă era absolut necesar.

Rămaseră acolo două zile, suficient pentru ca intervențiile lui Daneel să se răspândească prin rețelele de identități trantoriene.

Apoi plecară.

Dors spera că nu se îndrepta spre un eșec catastrofal, spre o revenire insuportabilă la vechea ei stare. Dificultatea principală o reprezenta faptul că alături de Hari se simțise pentru prima dată cu adevărat utilă, iar utilitatea aceea fusese tradusă prin fericire în latura ei omenească. Acum devenise cât se putea de conștientă că nu era om.

Și nici fericită.

34

Prima întrevedere cu Gaal Dornick se defășurase mulțumitor. Hari simțea că-l impresionase pe tânăr, iar Gaal primise destul de bine vestea situației curente. Minunat, avea curaj, alături de care se întrevedeau tinerețea unui individ venit de pe o Lume Exterioară și ostentația pe care Hari și-o amintea că o avusese el însuși cândva.

Ca matematician, Gaal era talentat, însă existau alții mult mai talentați, care participau deja la Proiect. Rolul său principal avea să fie de observator atent, care să înfrunte furtuna actuală și să ajute la netezirea drumului pentru aplicarea metodei lui Hari de a-i ajuta pe cei implicați în Proiect să înfrunte viitoarele furtuni. „Și poate ca un alt prieten. Îmi place tânărul."

Hari nu putea suporta ideea de a lăsa pur și simplu cele două Fundații ale sale — una secretă, iar cealaltă aprobată (cel puțin așa spera... credea... știa!) chiar de Imperiu — să continue neajutorate, pe cont propriu, după moartea sa. De la Demerzel/Daneel învățase măcar necesitatea de a trasa o dâră de urme, o parte încurajatoare și provocatoare a sa, care să imboldească desfășurarea evenimentelor după ce el avea să dispară. Daneel făcea asta apărând personal, la fiecare câteva decenii, o tehnică pe care Hari avea să fie capabil doar s-o imite.

Gaal Dornick urma să fie cheia transformării lui Hari Seldon într-o legendă, îngăduindu-i să apară la intervale regulate, chiar și după moarte, pentru a călăuzi mersul evenimentelor.

Revenind în apartamentul din Streeling, Hari apelă din nou la serviciile micuțului detector de securitate pe care Stettin i-l procurase cu prilejul unei călătorii în afara Trantorului. Așezat în centrul odăii principale, detectorul țesu un păienjeniș de linii roșii peste pereți și plafonul scund, apoi anunță cu glas dulce de fată:

– Încăperea nu conține aparatură de înregistrare imperială cunoscută.

De multă vreme, nu se mai construiseră instrumente noi pentru ascultare/înregistrare. Din motive necunoscute, Chen continua să-i acorde lui Hari un spațiu personal privat; în rest, absolut peste tot, chiar și în sălile Bibliotecii Imperiale, el era monitorizat cu multă atenție.

Matematicianul putea simți forțele acumulându-se. Bietul Dornick! Nici măcar n-avea să se obișnuiască cu Trantorul.

Zâmbind trist, Hari apăsă un buton incastrat în perete și deplie un minicentru recreațional. Îi comandă să acceseze bibliotecile muzicale ale Universității — unul dintre privilegiile sale în Streeling — și să redea selecțiuni din muzica de la Curte din perioada lui Jemmu al IX-lea.

– În principal Gand și Hayer, te rog, preciză el.

Cei doi compozitori, primul bărbat, al doilea femeie, se luptaseră între ei timp de cincizeci de ani pentru comisioanele Curții. După moartea lor, se descoperise că fuseseră amanți în taină. După analize exhaustive, experții muzicali concluzionaseră că nimeni nu putea preciza care dintre lucrările lor fusese compusă de Gand și care de Hayer... sau măcar dacă unul singur le compusese pe toate. Erau bucăți elegante și liniștitoare, transmițând o recunoaștere politicoasă a ordinii eterne a Imperiului; o muzică provenită dintr-o epocă în care Imperiul funcționa perfect, viguros și entuziast, deși avea vârsta de milenii.

„Epoca de Aur a lui Daneel", gândi Hari așezându-se în fotoliul cel mai vechi, favoritul său. „O epocă în care Linge Chen continuă să creadă, deși prostește. Dintotdeauna comisarul-șef mi s-a părut un nătărău pretențios, provenit dintr-o familie aristocratică, educat în disciplinele birocratice, distant și ilogic. Dar dacă am greșit? Dacă teoriile mele nu sunt adecvate pentru prezicerea acestor rezultate pe termen scurt? Dar nu, nu se poate... rezultatele pe termen lung depind de ceea ce se întâmplă în aceste câteva săptămâni!"

Se sili să se relaxeze și efectuă exercițiile de respirație pe care i le arătase cândva Dors. Muzica se auzea lină, foarte structurată și melodică. În timp ce asculta, bătând ritmul cu mâna care se odihnea pe brațul fotoliului, Hari examină în minte rolurile ce urmau să fie jucate de familiile Chen și Divart pe măsură ce Trantorul își continua declinul. Comisia pentru Siguranță Publică avea să conducă o vreme Imperiul, până la apariția unui lider puternic — probabil un Împărat, nu un militar. Deși nu ar fi consemnat niciodată o asemenea predicție, Hari bănuia că acel Împărat avea să adopte numele Cleon al II-lea, pentru a fi pe gustul pentru tradiție și istorie al Imperiului, și mai ales al Trantorului.

Atunci când o societate atingea un vârf al turbulențelor și anacronismelor, ea avea să recreeze visul copleșitor al unei Epoci de Aur, o perioadă în care totul era măreț și glorios, când oamenii erau mai nobili și cauzele mai magnifice și onorabile. „Cavalerismul este ultima resursă a unui cadavru în putrefacție."

Cam astea fuseseră și cuvintele lui Nikolo Pas. Hari închise ochii. Îl vizualiză cu ușurință pe tiranul înfrânt, în celula goală, un personaj jalnic care, cândva, ocupase centrul unui gigantic cancer social, dar care în același timp înțelesese destinul Imperiului cu o viziune aproape la fel de clară ca a lui Hari.

– M-am adresat familiilor nobile și bogate, aristocraților, care sunt lipiți ca niște căpușe uriașe de liniile banilor și comerțului, explicase Pas. În calitate de guvernator al provinciei, le-am încurajat simțul superiorității și al propriei importanțe. Am încurajat reformele agrare, am poruncit ca toate municipalitățile să reexploateze ogoarele, folosind ca muncitori pe tinerii cetățeni și chiar pe nobili, indiferent dacă nu aduceau profit, din motive spirituale. Am încurajat dezvoltarea societăților religioase secrete, mai ales pe cele care puneau accent pe bogăție și poziție socială. Și, de asemenea, am încurajat memoria, istoria, amintirile unui trecut în care viața era mai simplă și noi toți ne găseam mult mai aproape de perfecțiunea morală. Cât de simplu a fost! Cât de încântați au fost bogații și puternicii să absoarbă aceste mituri vechi și corupte! O vreme eu însumi am crezut în ele... Până ce cursul politicii s-a schimbat și am avut nevoie de ceva mai puternic. Atunci am început revoluția împotriva Eternilor.

Hari tresări în fotoliu, auzind un sunet în odaie. Comandă oprirea muzicii și ascultă. Era sigur că fuseseră niște pași.

„Au sosit!“ Se sculă, cu inima bubuind. Chen se plictisise, finalmente, de joc și dădea cărțile pe față. La fel cum Sinter putea trimite asasini, o putea face și comisarul-șef. Asasini... sau doar ofițeri care să-l aresteze pe Hari.

Apartamentul nu avea decât trei încăperi. Cu siguranță, ar fi zărit pe oricine ar fi intrat.

Matematicianul căută în dormitor și în bucătărie, mergând desculț pe podeaua moale, îmbrăcat doar în halat, teribil de conștient de vulnerabilitatea sa, chiar în propria lui locuință.

Nu găsi pe nimeni.

Ușurat, reveni în sufragerie... și înainte de a-i observa pe vizitatori, simți un val de liniștire. Aproape fără să fie surprins, zări trei oameni, stând în semicerc în jurul fotoliului său favorit.

În ciuda unor modificări cosmetice, știu imediat că unul dintre ei, cel mai înalt, cu păr roșu-castaniu, era vechiul său prieten, Daneel. Pe celelalte două persoane nu le recunoscu; o femeie și un bărbat voinic.

– Bună ziua, Hari, spuse Daneel.

Și glasul i se se schimbase.

– Mi s-a părut... mi-am amintit de una dintre vizitele tale, se bâlbâi Hari, confuzia combinându-se cu bucuria.

Simțea speranța irațională că Daneel venise să-l ia de aici, să-i spună că Planul fusese încheiat și că el nu mai trebuia să se prezinte în fața tribunalului, că nu mai era nevoit să se afle în umbra neplăcută a lui Chen.

– Poate că ai anticipat venirea mea, zise Daneel. Este o calitate foarte dezvoltată la tine. Nu ne-am mai văzut de câțiva ani buni.

– Nu sunt un profet prea grozav, replică amuzat Hari. Mă bucur să te revăd. Cine sunt ei? Prieteni? apăsă el sugestiv pe cuvânt. Colegi?

Femeia îl privea fix, într-un mod care îl stingherea. Ceva familiar...

– Prieteni. Am venit cu toții pentru a oferi ajutor într-un moment crucial.

– Luați loc, vă rog. Vă este... sete, sau foame?

Daneel știa că nu trebuia să răspundă. Bărbatul voinic clătină în semn de negație din cap, dar femeia nu răspunse. Continua să-l privească, iar fața ei atrăgătoare era complet inexpresivă.

Hari simți cum inima i se prăbuși prin corp, apoi reîncepu să bată cu o surescitare dureroasă. Rămase cu gura căscată și, pentru ca să nu cadă, se așeză într-un scaun mai mic, aflat lângă perete. Ochii nu i se mai desprinseră de la femeie. Avea aproximativ aceeași statură.

Aceeași figură plăcută, deși mai tânără decât și-o reamintea, însă ea fusese mereu plină de viață și neobosită.

Dacă era un robot... *oțel secret!*...

– Dors?

Nu putu articula altceva. Gura i se uscase prea mult ca să fie în stare să vorbească.

– Nu, răspunse femeia fără să-și ia ochii de la el.

– Nu ne aflăm aici pentru a reînnoda cunoștințe vechi, zise Daneel. Nu-ți vei reaminti vizita noastră, Hari.

– Nu, bineînțeles că nu, încuviință matematicianul, simțindu-se brusc jalnic și din nou foarte singur, în ciuda prezenței lui Daneel. Uneori mă întreb dacă am vreun pic de libertate... dacă pot face propriile mele opțiuni.

– Nu te-am influențat niciodată, decât pentru a pregăti drumul și de a maximiza efectele tale, ca și pentru a te ajuta să păstrezi secretele necesare.

Hari întinse mâinile și se tângui:

– Eliberează-mă, Daneel! Ia povara asta de pe umerii mei! Sunt bătrân... mă simt foarte, foarte bătrân și mi-este frică!

Daneel îl ascultă cu o expresie de grijă și simpatie.

– Știi bine că nu-i adevărat, Hari. În tine continuă să existe forță și entuziasm. Ești cu adevărat Hari Seldon.

Matematicianul își îndreptă spinarea, își acoperi gura cu o mână, apoi își șterse ochii cu un gest scurt.

– Iertați-mă, murmură el.

– Nu trebuie să-ți ceri scuze. Sunt pe deplin conștient de faptul că stresul este enorm. Sunt răscolit de conflicte profunde pentru că te împovărez, prietene.

– De ce ați venit? Cine sunt *ei*, de fapt?

– Am multe de făcut și ei mă vor ajuta. Deja acționează forțe cu care trebuie să mă confrunt, dar care nu te privesc pe tine. Cu toții avem poverile noastre.

– Da, Daneel... înțeleg o parte din toate astea. Vreau să spun că le întrevăd în grafice, în reprezentări — subcurenți groaznic de complicați și dificil de urmărit, toți focalizați asupra acestui moment. Totuși de ce ați venit acum la mine?

– Ca să-ți aducem asigurările noastre. Nu lupți singur. Am efectuat investigații în centrele majore în care se desfășoară Proiectul Seldon. Ai organizat o armată eficientă, Hari, o armată de matematicieni și

savanți. Te-ai descurcat excelent. Toți sunt excepționali și gata de acțiune. Te felicit! Ești un conducător de clasă!

– Mulțumesc. Și ei? (Nu-și putea lua ochii de la femeie.) Sunt ca tine?

Chiar și în prezența lui Daneel, avea dificultăți în folosirea termenului „robot".

– Sunt ca mine.

Hari vru să pună altă întrebare, dar închise brusc gura și-și feri privirea, ca să-și stăpânească emoțiile. „Întrebarea pe care doresc cel mai mult s-o pun... n-o pot face, pentru propria mea sănătate mintală. Dors! Ce s-a întâmplat cu Dors? A... murit cu adevărat? Am sperat atâta timp...!"

– Hari, Chen va acționa în curând. Probabil că mâine vei fi arestat. Procesul va începe mai devreme și, bineînțeles, va fi păstrat secret.

– Sunt de acord cu previziunea, spuse Hari.

– Dețin anumite date sigure, adăugă încetișor Daneel.

– Perfect.

Matematicianul înghiți un nod dureros. Bărbatul voinic, nu foarte arătos, începuse de asemenea să-i pară familiar. De cine îi amintea? De cineva din Palat, un personaj public...

– Chen are motivele lui. În interiorul Palatului există facțiuni care încearcă să răstoarne Comisia pentru Siguranță Publică și să preia puterea din mâinile familiilor baroniale, îndeosebi de la Chen și Divart.

– Vor eșua, zise Hari.

– Da, însă nu este clar ce dezastre pot face înainte să eșueze. Dacă nu sunt foarte atent, complexitatea poate scăpa de sub control și putem pierde ocazia noastră pentru acest mileniu.

Hari simți un fior. Obișnuit să se ocupe cu perioade de milenii, cuvintele lui Daneel îi oferiră pe neașteptate imaginea unor posibile viitoruri în care Hari Seldon dădea greș, în care Daneel avea să ia totul de la început cu un alt sclipitor tânăr matematician, un alt plan îndelungat de diminuare a suferințelor omenești.

Cine ar fi putut înțelege gândirea unei asemenea minți? Avea deja vârsta de douăzeci de mii de ani...

Se sculă de pe scaun și se apropie de cei trei roboți.

– Ce aș mai putea face? întrebă el, apoi se încruntă și adăugă: Înainte ca să-mi ștergeți din minte această întâlnire.

– Deocamdată nu-ți mai pot spune nimic, vorbi Daneel, dar sunt aici, Hari. Pentru tine, voi fi mereu aici.

Femeia făcu un pas înainte, dar se opri. Hari observă că un braț îi tremura. Avea fața atât de rigidă încât putea să fi fost turnată din plastic. După aceea, zâmbi și se retrase.

– A servi este privilegiul nostru, spuse ea și glasul nu era deloc al lui Dors.

Hari chiar se întrebă cum de putuse să creadă așa ceva.

Dors murise. Acum nu mai avea nici o îndoială. Murise și nu avea să mai revină niciodată.

Hari privi în jurul odăii pustii. Ascultase muzică de aproape două ore și nici nu simțise cum zburase timpul. Se simțea destins și perfect stăpân pe sine, dar în același timp precaut, aidoma unui animal învățat de mult timp cu vânătorii, un supraviețuitor cu aptitudini pe care se putea bizui întotdeauna, însă pe care nu le accepta niciodată ca fiind înțelese de la sine.

Se gândise din nou la Dors. Își netezi fruntea cu vârful degetelor.

Lodovik o privi îngrijorat pe Dors când ieșiră din Universitatea Streeling. Luară un taxi prin tunelul principal de trafic care ducea din Streeling în Pasaj, Autostrada Împăratului, înconjurați deasupra, dedesubt și din toate părțile de un flux continuu de autobuze și taxiuri, prinse în grile de control roșii și violete aidoma celulelor sângelui într-o arteră. Taxiul era automat, ales aleatoriu și scanat de Daneel împotriva unor dispozitive de ascultare.

Dors privea drept în față, fără un cuvânt, la fel ca Daneel.

Când se apropiară de Pasaj, Daneel rosti:

– Te-ai descurcat admirabil.

– Mulțumesc, spuse Dors. Este oare înțelept să-l lăsăm atâta timp fără un păzitor?

– Are instincte remarcabile.

– Dar este bătrân și fragil.

– E mai puternic decât Imperiul ăsta și momentul lui de vârf încă nici n-a venit.

Lodovik analiză misiunea care-i fusese transmisă de Daneel prin microunde. Pelerinajul lui urma să includă un tur special al Catedralei Cenușiilor din Pasaj. Aici, vârfurile birocrației imperiale erau convocate o dată în viață, pentru a primi cele mai înalte onoruri ale clasei lor, incluzând Ordinul Pana Împăratului. Deși noul personaj al lui Lodovik nu avea un trecut de asemenea excelență extraordinară, nu era deloc

neobișnuit ca aceia care contribuiau anual la veniturile Catedralei să fie chemați pentru îndeplinirea unor sarcini mărunte, drept recunoaștere a serviciilor aduse.

În mod clar, Daneel se aștepta ca așezământul să joace un rol important în următorii câțiva ani, deși nu-i destăinuise lui Lodovik despre ce putea fi vorba.

Acesta din urmă bănuia pe jumătate că Daneel îl menținea într-un fel de testare, până ce se dovedea loial. Era înțelept din partea sa. Lodovik își camuflase cu atenție îndoielile, cunoscând sensibilitatea extraordinară a lui Daneel. De asemenea, lucrase destul de mult cu el ca să poată întrebuința modalități de amăgire, de a simula obediența și loialitatea.

Îl privise pe Daneel testând-o pe Dors și nu avea nici o îndoială că și pentru el va fi găsit un test la fel de eficient. Înainte să se întâmple așa, însă, el trebuia să treacă prin altă transformare... și să găsească aliați despre care era aproape convins că se aflau pe Trantor, ascunzându-se de Daneel, acționând împotriva lui. Printre Cenușii se puteau ivi multe ocazii de a-i investiga pe cei care se opuneau familiilor Chen și Divart.

Dacă Lodovik ar fi fost om, și-ar fi estimat șansele ca fiind foarte reduse. Deoarece grija pentru propria lui supraviețuire era minimă, o situație lipsită de speranțe nu era tocmai tulburătoare. Mult mai neplăcut era gândul neloialității, contrazicerii lui R. Daneel Olivaw.

35

Brann traversă principala aripă a antrepozitului cu o iuțeală surprinzătoare pentru un individ de dimensiunea lui. Spațiile întunecate și stelajele uriașe de stocare îi dominau, iar pașii li se auzeau ca bătăile unor tobe îndepărtate. Klia îl urma cu dificultate, dar nu era necăjită; de zile bune nu făcuse aproape nimic și privea această misiune atât ca pe o întrerupere a rutinei cât și ca pe o posibilă cale de evadare.

Tovărășia lui Brann era îndeajuns de plăcută, atâta timp cât nu se gândea la reacția ei emoțională față de bărbat și la incompatibilitatea acesteia. Strâmbă nasul înaintea fantomelor prăfuite ale sutelor de mirosuri nefamiliare.

– Importurile cele mai populare provin de pe Anacreon și Memphio, spuse Brann și se opri lângă nișa adumbrită a unui echipament ca să verifice un încărcător/transportor. Există familii de artizani

care trăiesc numai din vânzările de pe Trantor. Toți doresc păpușile populare de pe Anacreon — eu unul le detest. De asemenea importăm jocuri și divertismente de pe Kalgan... dintre cele la care strâmbă din nas cenzorii Comisiei.

Klia mergea alături de Brann. Transportorul luneca pe câmpuri plutitoare, la doi metri înapoia lor, escamotând rotițe de cauciuc ori de câte ori dorea să cotească brusc sau să oprească.

– Vom livra patru lăzi cu păpuși la Bursa Trantor și alte câteva obiecte în Agora Negustorilor.

Cele două erau zonele comerciale cele mai populare din Streeling, binecunoscute pe toată emisfera. Cenușii prosperi și meritocrați parcurgeau mii de kilometri — unii chiar mii de ani-lumină — doar ca să petreacă un număr de zile, răscolind prin nenumăratele prăvălii din fiecare zonă. Agora Negustorilor se lăuda cu hanurile dispuse la fiecare sută de prăvălii, pentru călătorii obosiți.

Familiile de baroni și celelalte ce aparțineau nobilimii aveau propriile lor mijloace de a-și satisface dorințele de achiziții și, desigur, cetățenii trăiau de obicei în locuințe prea mici ca să îngăduie acumularea unui exces de bunuri.

În copilăria sa, părinții Kliei participau la o formă de târg local din Dahl, unde împrumutau unul sau două obiecte considerate decorative (și destul de inutile) pentru câteva zile sau săptămâni, pentru ca după aceea să le restituie. Era o metodă care părea destul de satisfăcătoare pentru cei fascinați de produsele materiale; deținerea reală sau chiar *colecționarea* de obiecte de pe alte planete i se părea ridicolă fetei.

– Asta înseamnă că Plussix are destulă încredere în mine ca să mă lase să ies de aici? întrebă ea.

Brann o privi cu o expresie de seriozitate.

– Aici nu este o sectă care îți șterge creierul.

– De unde să știu asta? Ce-i atunci — un club social pentru persuasivii anormali?

– Pari destul de nefericită, totuși...

– Există vreun loc pe Trantor unde cineva poate să fie fericit? Uită-te la toate mizeriile astea — un substitut al fericirii, nu crezi?

Flutură brațul spre lăzile de plastic și imitație din lemn ce se ridicau în stive mult deasupra lor.

– Nu știu, răspunse bărbatul. Voiam să spun că vorbești ca și cum ai fi nefericită, dar fac prinsoare că nu cunoști alt loc în care te-ai putea duce.

– Poate tocmai de asta sunt nefericită, zise Klia sumbru. În tot cazul mă simt inadaptabilă. Poate că *într-adevăr* locul meu este aici.

Brann se întoarse cu un mârâit încet și comandă transportorului să ia o ladă de pe nivelul al treilea al stelajului. Stabilizându-și ferm trenul inferior pe podea, utilajul se înălță pe cilindri pneumatici și manipulă cu dexteritate lada, folosindu-și brațele mecanice.

– Kallusin spunea că vom putea călători peste tot, continuă Klia. Dacă ne dovedim loiali, asta înseamnă... vreau să zic, cunoști pe cineva care a plecat? Care a primit o misiune altundeva?

Brann scutură din cap.

– Desigur, nu-i cunosc pe toți. N-am venit de foarte mult timp. Există și alte antrepozite similare.

Fata nu știuse asta. Reținu detaliul și se întrebă dacă Plussix orchestra o uriașă mișcare subterană latentă, poate o răscoală? Un negustor rebel? Părea ridicol... și cu atât mai convingător. Totuși împotriva cui s-ar fi răsculat el, împotriva celor care îi solicitau bunurile? Sau împotriva nobilelor familii baroniale... care n-o făceau?

– Avem tot ce ne trebuie, anunță Brann după ce transportorul culese trei lăzi din trei locații diferite. Să-i dăm drumul!

– Ce facem cu poliția, cu cei care mă... care ne caută?

– Plussix zice că au sistat raziile.

– De unde știe asta?

Dahlitul clătină din cap.

– Pot doar să-ți spun că nu greșește niciodată. Nici unul dintre noi n-a fost vreodată arestat.

– Astea i-au fost ultimele cuvinte, murmură Klia dar grăbi pasul pentru a-l ajunge din urmă.

Afară, lumina zilei dinspre plafonul domului strălucea puternic. Fata ieși din interiorul cavernos în alt interior, mai mare, mai luminos — singurul gen de viață pe care-l cunoscuse până atunci.

36

Sinter se plimba preocupat prin fața imaginii murale a Galaxiei cu cele douăzeci și cinci de milioane de planete populate însemnate cu roșu și verde. De abia întoarse capul la intrarea lui Vara. Imediat, femeia lăsă bărbia în piept și gârbovi umerii. Ceea ce vedea la Sinter o înspăimânta și în același timp o exalta. Nu-l văzuse niciodată mai calm și mai sigur pe el — nici urmă de ușoara încruntare și îngâmfare,

de falsele trăsături de lider pe care le proiecta atât de frecvent. Părea simultan încrezător și străbătut de o furie rece.

– Îmi dau acum seama că ai abordat greșit căutarea asta, zise el. Nu mi-ai adus decât mentaliști oameni, desigur, cazuri bizare, dar nu ceea ce dorim sau ceea ce ne trebuie.

– Am fost...

El ridică mâna și încuviință conciliant din cap.

– Nu te acuz. Nu ai avut la dispoziție nimic cu care să lucrezi. Acum noi avem ceva — poate infim, totuși mai mult decât nimic. Am interceptat un bărbat pe nume Mors Planch. Mă îndoiesc că ai auzit de el. Este un individ foarte competent, cu multe calități, printre care și ingineria. Din câte am înțeles, meșterește tot timpul.

Vara înălță din sprâncene, indicând cu umilință că habar n-avea despre ce era vorba.

– L-am urmărit după ce am aflat că Linge Chen îl folosea ca să-l caute în secret pe Lodovik Trema. Planch se află acum pe Trantor. Am discutat cu el.

Femeia auzise despre Trema. Sprâncenele i se arcuiră și mai mult.

– El l-a descoperit pe Trema, dar nu l-a predat comisarului-șef. Asta au aflat agenții mei. Anunțurile despre moartea curajoasă a lui Trema în slujba Împăratului — adică a Comisiei pentru Siguranță Publică — sunt niște minciuni. Trema e viu, ba chiar operează. Totuși el *nu poate* să fie viu.

Vara coborî sprâncenele și-l privi întrebător. Sinter părea satisfăcut de posibilitatea de a-și expune planurile și succesele. Radia vizibil, și ea îi citi în emoții exact tipul de dâră de lumină perlată despre care își imagina că urmează o cometă conducătoare în constelațiile de putere supremă. Gândul o făcu să se înfioare.

– A supraviețuit, deși toți ceilalți din navă au murit în urma unui flux de neutrini.

– Ce este acela?

– Nimic care să ne intereseze. Ceva invariabil fatal, care apare foarte departe între stele, în spațiul normal. Trema a supraviețuit. Planch l-a găsit în mod miraculos, sau iscusit. Este un tip competent și mi-ar place să-l angajez. Poate că o voi face, deși mă îndoiesc că Chen îl va lăsa să mai trăiască după ce va afla că l-a trădat. Se pare că Planch are unele concepții relativ rigide în privința justiției și, atunci când alt individ interesat de Trema i-a oferit o sumă mai mare decât Chen, Planch a profitat ca să se răzbune într-un mod, destul de straniu,

pe Chen și Trantor pentru ruinarea lui Madder Loss. O Planetă Haotică sfidătoare și lipsită de valoare.

Vara clătină din nou din cap. Cunoștea puține despre lucrurile acestea și nici n-o interesau. O îngrozea gândul morții care pândea între stele, în spațiile vaste, departe de orice interioare confortabile. Nu considera hipernavele ca fiind un mediu real, ci mai degrabă un sicriu temporar.

– Când Planch l-a predat pe Trema unui individ pe Madder Loss, el a făcut o înregistrare secretă a celor întâmplate. Înregistrarea aceea n-a fost detectată. Mă întreb de ce...?

Își scărpină obrazul cu un deget, privind-o insistent pe femeie. Vara strânse din umeri; nu putea explica așa ceva.

– Planch nu-și reamintește episodul predării lui Trema, dar înregistrarea dovedește desfășurarea întâlnirii... Iat-o!

Trase spre el o mașinărie micuță și introduse înregistrarea — probabil o copie, gândi Vara — în fanta îngustă. În jurul lor apăru o scenă tridimensională, destul de convingătoare cu excepția rezoluției slabe. Cele două personaje masculine erau văzute din perspectiva lui Planch. Pe unul dintre ele îl recunoscu — Lodovik Trema; celălalt era înalt, zvelt, chipeș într-un mod cumva indescriptibil. Desigur, nu le putea descifra clar emoțiile, dar avea impresia distinctă că ceva nu era în regulă. Personajele începură să vorbească și, treptat, Vara simți cum îi îngheață sângele în vine.

– Regret să te anunț că în curând vei uita tot ce ai văzut aici, ca și rolul pe care l-ai avut în salvarea prietenului meu.

– Prieten?

– Da. Ne cunoaștem de mii de ani.

Înregistrarea se sfârșea printr-un drum cu taxiul.

Sinter o privi curios pe femeie.

– Ce-i asta — o glumă, un fals? întrebă ea.

– Nu, înregistrarea nu este falsă. Planch l-a găsit pe Trema în viață. El este un robot. Celălalt bărbat este de asemenea un robot — unul foarte vechi, poate cel mai vechi dintre toți. Vreau să studiezi înregistrarea și să te obișnuiești cu acești roboți umanoizi. Unul dintre ei este mentalist... poate amândoi și tu ai capacitatea de a-i recunoaște. După aceea te voi trimite din nou la vânătoare. Îi vei găsi pe Eterni și atunci voi avea ce să-i arăt Împăratului. Deocamdată îl am pe Planch și banda, ceea ce ne poate duce cu adevărat foarte departe.

Consilierul zâmbi exuberant. În plimbarea lui agitată, se apropiase mult de Vara și, rânjind încântat, o strânse brusc și spontan cu un braț. Ea îl privi stupefiată și bărbatul îi îndesă înregistrarea în mână. Vara o ținu cu degete înghețate.

– Studiaz-o, îi porunci el. O să aștept momentul potrivit ca să-l conving pe Klayus că am găsit ceva.

37

Împăratul Klayus I se trezi dintr-un somn superficial în patul gol din al șaptelea dormitor, favoritul lui pentru siestele de după-amiază. Privi în jur, iritat pentru o clipă, apoi zări imaginea plutitoare a lui Sinter. Desigur, consilierul nu-l putea vedea, dar asta nu făcea intruziunea mai puțin iritantă.

– Înălțimea Voastră, am un mesaj din partea Comisiei pentru Siguranță Publică. Este pe punctul de a acționa, acuzându-l pe profesorul Hari Seldon.

Klayus ridică draperia câmpului superior de somn, căutându-și partenera din ultimele ore, dar ea părăsise dormitorul. Poate că intrase în baie.

– Și...? Chen ne-a spus că așa ceva e posibil.

– Înălțimea Voastră, este prematur! Comisia intenționează să-l judece pe el și pe cel puțin unul dintre acoliții săi. Este un atac direct la privilegiile Palatului.

– Farad, Palatul — adică eu — a abandonat de mult orice sprijin oficial din culise pentru Corbul Seldon. El este un amuzament, și nimic mai mult.

– Ar putea fi perceput ca un afront, acum când sunt gata pentru mișcare.

– Ce mișcare?

– Discreditarea lui Seldon. Dacă se va reuși, Înălțimea Voastră...

– Termină cu titlurile! Spune-mi o dată ce crezi și scoate-ți imaginea din camera mea.

– Cleon l-a susținut pe Seldon.

– Știu asta. Cleon nu era nici măcar din familia mea.

– Seldon a amplificat sprijinul acela într-un proiect care a cuprins zeci de mii de aderenți și sicofanți de pe o duzină de planete. Mesajul lui este unul de trădare, de incitare la revoluție...

– Și vrei ca eu să-l protejez?

– Nu, sire! Nu trebuie să-i îngăduiți lui Chen să fie creditat pentru înlăturarea acestei amenințări. Este momentul să acționați rapid și să creați comisia despre care am discutat.

– Pe care s-o conduci tu. Comisia pentru Securitate Generală, nu?

– Dacă Securitatea Generală îl condamnă pe Seldon pentru trădare, meritul vă va reveni Înălțimii Voastre.

– Nu ție?

– Am discutat asta de mai multe ori.

– De prea multe ori. Ce-mi pasă mie dacă meritul îi va reveni sau nu lui Chen? Dacă el îl înlătură pe acest parazit intelectual, cu toții vom beneficia în mod egal, nu crezi?

Sinter căzu pe gânduri. Klayus își dădu seama că bărbatul încerca altă abordare.

– Maiestate, problema este foarte complicată și am multe griji. Nu doream să aduc vorba așa repede despre acest subiect... dar m-am folosit de autoritatea Maiestății Voastre ca să aduc pe Trantor un individ de pe Madder Loss. El se numește Mors Planch și deține anumite dovezi, care pot fi adăugate altor mărturii...

– La ce te referi, Farad, la alți roboți? La alți Eterni?

În interiorul limitelor artificiale ale imaginii, consilierul părea să rămână destul de calm, dar Klayus știa că Sinter țopăia probabil de agitație și enervare. „Perfect! Să dea în clocot..."

– Ultimele piese ale puzzle-ului, zise Sinter. Trebuie să examinați aceste dovezi, înainte ca Seldon să fie judecat pe baza unor simple acuzații de trădare. Ați putea limita puterea lui Chen, sporind imaginea publică de conducător plin de resurse a Maiestății Voastre.

– Totul la momentul potrivit, Farad, mârâi amenințător Klayus. (Știa care îi era imaginea publică și cunoștea limitele efective ale puterii sale, comparate cu ale comisarului-șef.) Nu vreau să te transform într-un alt Chen. Tu n-ai nici măcar disciplina creșterii într-o familie aristocratică. Ești plebeu și, uneori, crud.

Consilierul păru să ignore și această remarcă.

– Cele două Comisii se vor echilibra reciproc, sire, și am putea să-i supraveghem mai eficient pe miniștrii militari.

– Este adevărat, totuși, principala ta grijă rămâne amenințarea roboților.

Împăratul trecu picioarele peste pernele de câmp și se sculă lângă marginea patului. Nu avusese o performanță prea grozavă în după-amiaza aceasta; mintea îi era abătută în toate direcțiile de nenumăratele

sforicele ale conducerii Imperiului, securității și intrigilor din Palat. În clipa de față, iritarea lui se focaliza asupra lui Sinter, un omuleț ale cărui servicii (și femei) păreau tot mai nesatisfăcătoare, și ale cărui infracțiuni puteau foarte ușor să devină tot mai puțin amuzante.

– Farad, de un an de zile n-am văzut nici o dovadă care să-și merite numele. Nu știu de ce ți-am tolerat comportamentul în această privință. Îl vrei pe Seldon din pricina legăturii sale cu „Tigroaica", nu-i așa?

Sinter privi inexpresiv către senzorul care-i transmitea imaginea.

– Pentru numele lui Dumnezeu, deconectează senzorul de politețe și lasă-mă să te văd așa cum ești! porunci Klayus.

Imaginea tremură și se modifică, arătându-l pe Sinter într-un halat banal și mototolit, cu părul ciufulit și roșu la față de mânie.

– Așa-i mai bine, încuviință Împăratul.

– Se poate demonstra că ea nu era om, Maiestatea Voastră! Am obținut documentele referitoare la asasinarea lui Elas, unul dintre membrii Proiectului Seldon, și el avea aceeași părere cu mine și cu alți experți.

– E moartă, zise Klayus. L-a ucis pe Elas, apoi a murit și ea. Ce altceva mai trebuie cunoscut. Elas voia ca Seldon să moară. De ce n-am și eu parte de o femeie atât de loială?

Spera ca propria lui știință asupra chestiunilor respective să nu fi devenit prea evidentă; chiar și față de Sinter spera să-și mențină, măcar parțial, reputația de individ îngâmfat, stupid și stăpânit de poftele trupului.

– După moarte, a fost dezintegrată atomic, dar nu în prezența unui oficial guvernamental, preciză Sinter.

– Asta-i metoda pentru care optează 94% din populația Trantorului, căscă Klayus. Numai împărații mai sunt înmormântați intacți. Ca și unii miniștri și consilieri credincioși...

Sinter părea să vibreze de frustrare, ceea ce lui Klayus i se părea mult mai plăcut decât nereușita tentativă de sex anterioară. Și, apropo, unde dispăruse femeia aceea?

– Dors Venabili nu era om, declară, bâlbâindu-se, consilierul.

– Bine, dar Seldon este. Mi-ai arătat radiografiile lui.

– Subminat de...

– În numele cerului, Farad, mai *taci*! Îți poruncesc să-l lași pe Chen să-și desfășoare parodia. Noi îl vom observa cu atenție și vom vedea ce se întâmplă. După aceea vom acționa într-un fel sau altul. Acum, lasă-mă! Sunt obosit.

Blocă imaginea și se așeză pe marginea câmpului inferior. Avu nevoie de câteva minute pentru a-și restabili calmul, după care se gândi din nou la femeie. Unde plecase?

– Alo? strigă el în dormitorul gol.

Ușa de la baie era deschisă și dinăuntru răzbătea o lumină puternică.

Împăratul Klayus, acum în vârstă de optsprezece ani, purtând doar o cămașă sericiană de noapte, care-i atârna largă până la glezne, coborî din pat și porni spre baie. Căscă și se întinse lent și plictisit, apoi mișcă brațele în sus și în jos, ca să se dezmorțească.

– Alo?

Nu-și mai reamintea numele ei.

– Deela? Deena? Scuză-mă, scumpo, ești acolo?

Împinse ușa, deschizând-o larg. Complet goală, femeia stătea la câțiva metri de el. Fusese permanent acolo. Purta pe chip o expresie de nefericire. Klayus îi admiră fermecătoarea regiune pubiană și abdomenul, ridică ochii spre sânii perfecți și văzu brațele tremurătoare, întinse, ținând un blaster minuscul, dintre cele care adesea erau ascunse în veșminte sau în poșete. O simplă sârmuliță flexibilă, cu un bulb la capăt; foarte rar în zilele acestea și foarte scump. Femeia părea înspăimântată.

Împăratul fu pe punctul să urle, când ceva șuieră pe lângă urechea lui și un punctuleț roșu apăru pe gâtul alb, ca de lebădă al femeii. El răcni oricum, chiar în timp ce pleoapele ochilor frumoși și verzi fluturară pe chipul fermecător și capul se înclină ușor, de parcă femeia ar fi ascultat cântecul îndepărtat al păsărilor. Răcnetul lui spori în intensitate și stridență, văzând corpul care se răsucea de parcă ar fi vrut să se înșurubeze în podea. Oribil și indescriptil de moale, femeia se prăbuși pe gresia băii. De abia atunci, reuși să apese bulbul. Salva distruse parțial tavanul și o oglindă, împroșcându-l cu fragmente de piatră și sticlă.

Buimăcit, Klayus se ghemui și închise ochii, ridicând brațele ca să se apere de zgomot și de praf. O mână îl prinse cu violență și-l smuci afară din baie. O voce îi șuieră la ureche:

– Înălțimea Voastră, poate să aibă o bombă asupra ei!

Klayus își privi salvatorul și scoase un icnet.

Sinter îl mai târî câțiva metri. În mâinile micuțe ale consilierului se afla un pistol cu energie cinetică, care lansa alice cu neurotoxine. Împăratul cunoștea perfect arma; el însuși purta una, ori de câte ori își părăsea apartamentul — făcea parte dintre accesoriile standard ale nobilimii.

– Farad..., mormăi el.

Sinter îl apăsă pe podea, parcă umilindu-l. Apoi, cu un oftat, ca și cum ar fi fost prea mult, se aruncă peste Klayus, apărându-l cu trupul său.

Așa îi găsiră gărzile palatului, peste câteva secunde.

– N-n-n... nu-i a ta? întrebă Klayus cu glas tremurător, în timp ce Sinter îl făcea cu ou și cu oțet pe comandantul Specialilor imperiali.

În dezlănțuirea sa de mânie, consilierul ignoră întrebarea.

– Ar trebui să fiți cu toții executați imediat! Trebuie s-o găsiți fără întârziere pe cealaltă femeie!

Comandantul, Gerad Mint, nu se lăsa călcat în picioare cu atâta ușurință. Făcu semn spre doi locotenenți să înainteze, flancându-l pe Sinter, și-l privi pe acesta cu o furie înghețată, controlată de secolele de disciplină militară implantată în genele lui. Cât tupeu avea lacheul acela de origine umilă!

– Avem ID-ul pe care i l-ai dat dumneata. Este în hainele ei în... al șaptelea dormitor.

– Este o impostoare!

– Sinter, dumneata ești cel care aduce femei, la orice oră și fără verificările de securitate corespunzătoare, vorbi răspicat Mint. Nici una dintre gărzile noastre nu poate spera să le recunoască pe toate, sau măcar să le țină evidența!

– Sunt verificate amănunțit de oamenii mei iar *aceasta nu este una dintre femeile pe care i le-am adus*!

Sinter îndreptă un deget spre Klayus, își dădu seama de teribila încălcare a etichetei și coborî mâna, înainte ca Împăratul să se întoarcă și să-l observe. Comandantul îl zări însă și explodă.

– Nu pot ține evidența tuturor intrărilor și ieșirilor! Nu apelezi niciodată la serviciile noastre, iar verificările n-au fost făcute de noi...

– Este una dintre femeile tale, Farad? întrebă Împăratul, revenindu-și finalmente din starea de șoc.

Până atunci nu știuse niciodată ce înseamnă teama, iar acum fusese realmente zguduit.

– Nu! N-am mai văzut-o până acum.

– Totuși este *drăguță*, continuă Klayus privind spre comandant cu ochii largi ai unui băiețaș inocent.

Proceda așa în mod deliberat; era momentul să-și joace din nou rolul. În realitate, nu-l avusese niciodată la inimă pe șeful gărzii,

despre care era sigur că, în secret, îl considera un babuin infantil. Sinter părea pus în încurcătură, ceea ce era de asemenea amuzant, totuși lipsit de utilitate în momentul acela. Klayus avea propriile sale planuri în privința consilierului și nu i-ar fi plăcut să-l piardă din cauza acestei acțiuni deplorabile, totuși lipsită de urmări.

– În Palat nu mai există nimeni… cu excepția femeilor dumitale! scrâșni comandantul spre Sinter. Și cum se face că ai apărut aici tocmai la momentul oportun?

– Hopa! făcu Klayus și țâțâi spre consilier.

– Venisem pentru a discuta personal cu Maiestatea Sa o problemă deosebit de urgentă, răspunse acesta privind de la Mint la Klayus.

– O situație foarte convenabilă… poate o înscenare pentru a-ți spori…

Comandantul nu avu timp să-și dezvolte teoria. Un ofițer rigid, în uniformă imperială azurie, se apropie de el și-i șopti ceva la ureche. Chipul stacojiu al lui Mint păli brusc și buzele îi tremurară.

– Ce este? întrebă Klayus cu glas sigur pe sine.

Comandantul se întoarse către Împărat și se plecă țeapăn din mijloc.

– Corpul unei femei, Înălțimea Voastră…

Sinter se împinse printre cei doi locotenenți care-l flancaseră pe durata discuției, gata să-l aresteze.

– Unde este?

Mint înghiți un nod. Buzele îi erau aproape vinete.

– A fost găsită în coridoarele de sub acest nivel. Ac…

– Unde? Ce ID are?

– Nu are nici un act de identitate.

– Aceea este o zonă sacră, comandante, rosti Klayus cu glas sec și înghețat, Templul Primilor Împărați! Lui Farad nu i se îngăduie accesul acolo. Și nici vreunor femei rătăcite aiurea. Numai membrilor casei imperiale și participanților la ceremonii. Tu ești responsabil pentru securitatea zonei.

– Da, Înălțimea Voastră. Voi investiga imediat…

– Ar trebui să fie simplu, urmă Klayus. Sinter, ID-ul are o poză și genotipul, nu?

– Cadavrul — acest cadavru — este identic din punct de vedere fizic cu fotografia…, spuse comandantul.

– O impostoare! urmă consilierul, agitând pumnul spre Speciali și Mint. O încălcare gravă a securității!

Klayus privea scena oarecum ușurat. Era minunat să-l chinuiască pe Sinter, apoi să fie nemulțumit de el, totuși să nu-l piardă… cel

puțin deocamdată. Mai avea de jucat câteva tururi împotriva lui Chen, iar Comisia acestuia răspundea de securitatea Împăratului.

Cele petrecute puteau fi destul de utile, ba chiar esențiale. Chen trebuia să explice incidentul, capitalul lui Sinter avea să crească în mod sigur — totuși fără să iasă din limitele acceptabile și controlate de Klayus — și finalul putea fi satisfăcător.

– S-o examinăm, spuse Sinter.

– Eu rămân aici, anunță Klayus înverzindu-se la față la gândul altui cadavru.

Peste zece minute, comandantul și Sinter reveniră.

– Corespondența este perfectă, anunță consilierul agitând ID-ul femeii. Aceasta — cea din baie — este o impostoare și *dumneata* ești responsabil!

Îl arătă cu degetul fără ezitare pe comandant.

Mint avea întipărită pe chip o mască de calm profund. Încuviință scurt din cap, băgă mâna în buzunar și scoase o fiolă. Toți cei din dormitorul Împăratului îl priviră cu fascinație oribilă, ducând fiola la buze.

– Nu! îl opri Klayus ridicând brațul.

Comandantul se opri și privi în jur cu ochi orbi, dar plini de speranță.

– Sire, este obligatoriu pentru o asemenea încălcare a securității! strigă Sinter, parcă îngrijorat ca acuzatorii lui să nu scape.

– Așa este, Farad, dar nu aici, te rog! Un om a murit deja aici. Altul dedesubt... Icni în batistă. Eu trebuie să dorm și să mă... concentrez, și va fi îndeajuns de dificil și fără... asta.

Făcu un semn din mână spre Mint, care înclină din cap și dispăru pe un coridor exterior pentru a-și îndeplini ultimul ritual.

Până și Sinter părea impresionat de soarta comandantului, deși nu-l urmă ca să asiste la finalul lui. Klayus se ridică de pe pat și se prefăcu că-și ferește privirea, când cadavrul fu acoperit, ridicat pe targă și scos din baie.

Se întoarse spre consilier și-i spuse:

– O oră. Lasă-mă să-mi revin puțin, apoi arată-mi dovezile tale și adu-mi-l pe acest Mors Planch.

– Da, sire! încuviință Sinter entuziast și se grăbi să dispară.

„Lasă-l să creadă că a repurtat o victorie de proporții. Lasă-l pe Chen să sufere nițel pentru prostia asta. Lasă-i pe toți să valseze în jurul adolescentului idiot. Va sosi și ziua mea!

Am supraviețuit! Este predestinat!"

Uluirea este o emoție diferită la roboți. De-a lungul deceniilor, Lodovik îl văzuse pe Daneel rezolvând multe cazuri dificile, însă niciodată nu știuse cât de profund pătrunsese influența acestuia în straturile infrastructurii birocratice de pe Trantor. Pe când fusese primul-ministru Demerzel, Daneel trebuie să fi petrecut un timp substanțial (poate orele de somn, inutile pentru el) implantând înregistrări, instrucțiuni și diversiuni utile în calculatoarele imperiale și ale Palatului; acestea puteau rămâne neobservate decenii sau secole, deghizându-se tăcut ca părți ale programelor standard la fiecare upgrade și ciclu de revizii... Ba chiar autopropagându-se în înregistrările și mașinile din alte Sectoare, și finalmente cuprinzând planeta ca într-o plasă.

Noua identitate a lui Lodovik, Rissik Numant, fusese stabilită cu decenii în urmă. Daneel introduse pur și simplu câteva detalii ale aspectului fizic exterior și un bătrân meritocrat reveni la viață pe Trantor, un diplomat teoretician frustrat de neîmplinirea ambițiilor, văzut la multe dineuri, dar mai puțin reamintit, poate chiar niciodată, cunoscut cândva ca un seducător nemilos al femeilor care acceptau nemiloase să fie seduse. De câteva decenii nu mai apăruse în viața socială a Trantorului, plecând pe Dau a celor O Mie de Sori de Aur, unde (așa se zvonea) învățase să-și controleze impulsurile fundamentale în mai bine de douăzeci de ani de studiu printre membrii unei secte obscure, Călugării Corticali.

Totul fusese atât de bine pus la punct încât Lodovik regreta că personajul trebuia în scurt timp abandonat.

Perceperea surprizei la un robot este diferită. Lodovik descoperi că Daneel avea să-l lase singur pe Trantor, nesupravegheat, pentru a-și îndeplini misiunea. Urma să se mute într-un apartament mic nu departe de agora din Sectorul Imperial (o altă locuință sigură, nelocuită, dar achitată la zi) și să întreprindă câteva vizite cu caracter monden unor vechi prieteni care, fără îndoială, aveau să și-l reamintească vag sau deloc. Lent, pe o perioadă de luni de zile, Rissik Numan avea să revină pe scena socială, să se facă știut și să-și aștepte rolul deocamdată necunoscut din planurile lui Daneel — poate ca parte din țesătura complicată croită în jurul lui Hari Seldon.

Perceperea afecțiunii la un robot este *foarte* diferită. Lodovik o privea pe Dors ca pe o creație extraordinară, din unele puncte de

vedere un model perfect de emulat pentru noua sa identitate necontrolată. Ea degaja un aer pe care oamenii l-ar fi numit tragic; vorbea rar dacă nu era întrebată și rareori contribuia la conversațiile dintre roboți. Părea pierdută în propriile ei procese de gândire, iar Lodovik înțelegea motivul. Probabil că și Daneel îl înțelegea la fel de bine.

Atașamentul față de un individ poate afecta puternic un robot. Cu toții își aranjau euristica internă astfel încât să anticipeze necesitățile stăpânilor lor și să amelioreze orice probleme ce i-ar fi făcut pe aceștia să sufere. Indiferent de reparațiile și reutilările pe care i le făcuse Yan Kansarv, Dors încă nu îndepărtase — și poate că n-avea să îndepărteze niciodată — influența lui Hari Seldon. Starea aceea era cunoscută în vremurile antice ca „fixație"; Lodovik știa că Daneel avusese cândva o „fixație" pe legendarul Bay-Lee, Elijah Bailey.

Dors recepta ultimele instrucțiuni de la Daneel prin conexiune microundă; stăteau la un metru distanță în micuța odaie principală cu plafon jos, în timp ce Lodovik aștepta tăcut lângă ușă.

Când terminară, Daneel se întoarse către el.

– Procesul lui Hari va începe în scurt timp și după încheierea lui vor apărea dificultăți. Munca noastră cea mai importantă trebuie făcută acum.

Dors li se alătură, formând un cerc. Când Daneel vorbi din nou, avu un tremur abia sesizabil de îngrijorare, poate de emoție, provenită din lunga obișnuință de a apărea om:

– Acesta este momentul de vârf al Răspântiei. Dacă dăm greș, vor urma probabil treizeci de mii de ani de dezintegrare și suferință umană, de orori pe care nici unul dintre noi nu și le poate închipui. Asta nu trebuie să se întâmple și nu se va întâmpla.

Lodovik simțea un alt fel de tremur, un alt fel de oroare. Își putea închipui ce avea să urmeze dacă Daneel reușea — milenii de sufocare lentă și sigură, omenirea izolată, protejată și limitată prin lanțuri îmbrăcate în catifea, până ce nu avea să devină decât o *masă* gigantică, confortabilă, lipsită de provocări, licheni lipsiți de minte, îngrijiți de mașini meticuloase.

Dors, acum Jenat Korsan, stătea între cele două siluete bărbătești, tăcută și calmă, așteptând. Răbdarea este diferită la roboți...

Daneel făcu un gest scurt din mâna dreaptă, iar Lodovik și Dors plecară ca să-și înceapă noile roluri.

Exegeții au acceptat de mult că biografia lui Hari Seldon scrisă de Gaal Dornick conține lacune importante. În momentele în care Dornick nu a fost prezent, sau în care i-au fost impuse limitări de către „hagiografia" oficială a lui Seldon — sau în locurile în care editorii și cenzorii aparținând perioadei mijlocii a Fundației au suprimat anumite pasaje suspecte —, trebuie să pătrundem mai profund în circumstanțe, folosind indicii subtile pentru a înțelege ce s-a petrecut cu adevărat.

– ENCICLOPEDIA GALACTICĂ, ediția 117, anul 1054 E.F.

39

Veniră după Hari la Universitatea Streeling. Nu păreau ofițeri ai Comisiei pentru Siguranță Publică; cei doi — un bărbat și o femeie — purtau îmbrăcămintea specifică studenților. Intrară în cabinetul matematicianului conform programării prealabile, făcute sub pretextul obținerii unui interviu pentru o publicație studențească.

Femeia, care avea în mod evident grad mai mare, ridică mâneca jachetei civile și-i arătă emblema oficială a Comisiei — nava spațială, soarele și toiagul judecătoresc. Era micuță, dar robustă, palidă, cu umeri lați și maxilare puternice.

– Nu trebuie să facem tămbălău, rosti ea.

Colegul ei, un bărbat înalt, slab cu o expresie concentrată și surâs condescendent, aprobă din cap.

– Bineînțeles că nu, spuse Hari și începu să-și adune hârtiile și holocărțile într-o servietă pe care o ținea la îndemână tocmai pentru o asemenea ocazie. Spera să poată lucra câte ceva pe durata procesului.

– Acestea nu vor fi necesare, îl opri femeia și i le luă din mână, așezându-le pe birou.

Câteva hârtii căzură din teanc și Hari se aplecă să le aranjeze. Ea îl apucă de umăr și matematicianul o privi. Femeia clătină decisă din cap.

– Nu avem timp, domnule profesor. Lăsați un mesaj pe monitor, anunțând că veți lipsi două săptămâni. N-ar trebui să dureze atât. Dacă totul merge bine, nimeni nu va afla nimic și puteți reveni la munca dumneavoastră, nu?

Hari se îndreptă, privi în jur, strângând din fălci, apoi încuviință încetișor.

– Bine. Un coleg de-al meu trebuie să sosească peste câteva ore și nu știu unde pot lua legătura cu el...

– Îmi pare rău.

Femeia ridică sprâncenele în semn de simpatie, dar fără alte cuvinte, cei doi îl escortară afară.

Hari nu-și amintea ce anume simțise în primele clipe ale arestării. Era nervos; nici „înspăimântat" n-ar fi fost un termen exagerat, dar în același timp era încrezător. Cu toate acestea, nimic din cele ce aveau legătură cu viitorul apropiat nu puteau fi sigure; poate că ceea ce văzuse în Primul Radiant nu era linia lumii sale, ci a altui profesor, a altui cercetător al psihoistoriei, peste cincizeci sau o sută de ani. Poate că toate astea aveau să ducă la execuția sa secretă, iar munca lui și participanții la Proiect aveau să fie risipiți. Poate că Daneel avea să-i reunească, după moartea lui Hari...

Desigur, totul era din ce în ce mai rău. Bătrânețea îl învățase însă pe Hari că moartea era doar un alt tip de amânare și că individualitățile contau doar pentru o anumită perioadă scurtă de timp. De obicei, omenirea putea să dezvolte noi persoane care să le înlocuiască pe cele de care avea cea mai mare nevoie. Desigur, era o impertinență să considere că el era una dintre persoanele care aveau să fie înlocuite... Totuși asta indicau cifrele, într-un fel sau altul.

Hari nu fusese niciodată deranjat să fie considerat impertinent. Reușita era limpede... a sa, ori a cuiva foarte asemănător lui.

Urcară într-un vehicul aerian de patrulare lipsit de însemne distinctive, care se afla lângă intrarea principală a blocului. Fără a solicita autorizare, vehiculul se înălță, trecu printre două turnuri de susținere și pătrunse pe o bandă de trafic care ieșea din Streeling, îndreptându-se către Sectorul Imperial. Hari folosise de multe ori ruta aceea.

– Nu fiți agitat, îl sfătui femeia.

– Nu sunt, minți Hari cercetând-o cu privirea. Pe câți ați mai arestat în ultima vreme?

– Nu vă pot spune asta, rânji ea încântată.

– Rareori ajungem să luăm în custodie personaje așa faimoase, adăugă partenerul ei.

– Cum de mă cunoașteți? întrebă Hari realmente curios.

– Nu suntem chiar ignoranți, pufni bărbatul. Urmărim ce se întâmplă la vârful politicii. Ne este de folos în muncă.

Femeia îi azvârli o privire de avertisment, iar el ridică din umeri și se uită drept înainte.

Hari procedă la fel; intraseră într-un tunel rutier în bariera de securitate din jurul Sectorului Imperial. Vehiculul lor ieși din tunel, coti brusc la stânga, părăsind fluxul principal, apoi ocoli un turn cilindric albastru-închis, cu pereți netezi, care se ridica aproape până la plafon. Încetini, vibră și andocă pe o platformă de la nivelul mijlociu. Platforma glisă în interior, purtându-l într-un hangar puternic iluminat.

Până la proces, despre care era sigur că avea să aibă loc foarte curând, nu mai putea face nimic. „Restul", gândi Hari, „este psihoistorie."

40

Lodovik stătea în mijlocul noului său apartament, complet dezbrăcat, cu pielea răsfrântă în partea dreaptă a trunchiului, și scotocea prin măruntaiele sale mecanice. Straturile biologice își autoetanșaseră în mod instantaneu marginile în clipa când fuseseră deschise și nu permiseră prelingerea nici măcar a unei picături din fluidele nutritive sau lubrifiante, totuși un șirag de picături de sânge fals se întindea în lungul „rănilor". Dacă ar fi dorit, Lodovik ar fi putut proiecta un jet convingător de sânge; era însă singur în odaie și în scurt timp avea să-și resigileze pielea. Gestul ar fi fost inutil.

El înțelegea modalitățile și presiunile oportunităților, pragmatismului, ale politicii reale, dar nu putea pricepe de ce avusese Daneel încredere în el, de ce îl lăsase pe cont propriu fără o perioadă de probă, în care să-l supravegheze îndeaproape. O primă posibilitate ar fi fost că Daneel îi ordonase lui Yan Kansarv să-i introducă un minitransmițător în corp, în timpul reparațiilor. Nu putuse însă detecta nimic de felul acesta. Trupul lui nu părea să radieze nici o altă energie pe lângă cea normală emisă de om — în principal infraroșie, plus alte câteva tipuri în cantități infime, și nici una dintre ele nu fusese codată pentru transmitere de informații. Iar cavitățile din corpul său nu păreau să adăpostească asemenea dispozitive.

Își resigilă pielea și examină a doua posibilitate: ca Daneel să-l fi ținut sub observație din clipa când părăsise apartamentul, fie personal, fie ajutat de alți roboți, sau chiar de oameni recrutați în acest scop. Organizația lui Daneel era mare și variată. Orice era posibil.

Exista apoi o a treia posibilitate, mai puțin probabilă decât celelalte două: ca Daneel să aibă realmente încredere în el...

Și a patra, aproape prea nebuloasă ca să fie exprimată în mod util. „Am fost inclus într-un plan mai vast; Daneel știe că transformarea mea se menține și a găsit o modalitate ca s-o integreze în planurile lui."

Lodovik n-ar fi subestimat niciodată inteligența și tertipurile unei mașini gânditoare care supraviețuise douăzeci de mii de ani. Trecu însă o oră, apoi două și-și dădu seama că intrase într-o stare precară de blocaj decizional. Nici un curs de acțiune nu părea să ducă la succes.

Se smulse din blocaj și-și activă toate sistemele. Valul de energie și forță — senzația pielii autoreparându-se fără să lase urme de cicatrici — era înviorător. El avea cel puțin un atu major față de oameni. Nu-i păsa câtuși de puțin dacă trăia sau murea, ci doar să-i poată sluji pe oameni în felul care strălucea acum atât de limpede.

Daneel amintise de roboții opozanți: calvinenii. Lodovik auzise despre ei în câteva ocazii, cu secole în urmă, de la alți roboți — echivalentul robotic al unor zvonuri răutăcioase. Dacă mai existau (din spusele lui Daneel, nu era clar), atunci era posibil să acționeze, cumva, pe Trantor. Aveau să procedeze așa numai dacă simțeau că aveau vreo șansă de a-l înfrânge pe Daneel.

Lodovik se îmbrăcă rapid și-și aranjă aspectul exterior, din nou la limita a ceea ce ar fi putut obține prin simplă voință. Acum părea mult mai tânăr, ceva mai zvelt, iar părul său își schimbase culoarea într-un galben-pai strălucitor.

Acum nu mai aducea nici cu vechiul Lodovik, nici cu noul Rissik Numant, totuși planul fundamental al corpului său și fizionomia erau neschimbate; desigur, și creierul îi rămăsese același. Dacă avea să-l întâlnească pe Daneel, nu-l putea păcăli prea multă vreme.

Lodovik știa că trebuia să părăsească apartamentul și să înceapă neîntârziat căutarea. Se îndoia că ar fi avut la dispoziție mai mult de o zi, înainte ca Daneel să înceapă să suspecteze o neregulă.

Trebuia să-și definitiveze cunoștințele și să facă tot ce putea în intervalul acela foarte scurt.

Din fericire, știa de unde să înceapă — din biblioteca particulară lăsată prin testament împăratului Agis al XIV-lea de către unul dintre cei mai bogați proprietari din Jocul-trupului, excentrica erudită Huy Markin. Împăratul o donase ulterior Universității Imperiale a Culturii Pan-Galactice, fără să se sinchisească să examineze sau măcar să transfere materialul; se afirma că ar fi fost o colecție specializată și aproape inutilă. La rândul ei, Universitatea Imperială o cedase Bibliotecii Imperiale, ambele ignorând-o în aceeași măsură.

În calitate de Rector de Onoare al Universității Imperiale, un rang conferit cu ani în urmă de Chen, Lodovik căpătase cheile de cod ale tuturor clădirilor ce aparțineau Universității, inclusiv a bibliotecii lui Huy Markin.

Acolo avea să găsească mii de ani de legende și mituri, culese din toată Galaxia; visele, viziunile și coșmarurile a zeci de milioane de planete umane.

Era punctul de plecare optim.

41

Un subcurent de tensiune se simțea în lungul nivelurilor de trotuare rulante ale Agorei Negustorilor, ca și cum oamenii ar fi adulmecat apropierea unei furtuni imposibile.

Klia ridică privirea, pe când treceau pe lângă un imens edificiu interior cuprins în Agoră. Ochii ei urmară un pilon curbat aflat la unul dintre capetele construcției, care se înălța pe sute de niveluri, ajungând până la plafonul îndepărtat, la trei, poate patru kilometri deasupra ei, acolo unde părea că se contopește în cerul perfect presărat cu nori aurii. După aceea fata privi în jos, prin alte zeci de niveluri, toate ticsite de oameni, cu rumoarea sutelor de mii de glasuri reverberându-se deasupra și dedesubt, și transformându-se într-un vuiet surd și constant. Dacă ar fi auzit vreodată un ocean adevărat, atunci ar fi putut asemui vuietul cu cel produs de talazuri; nu putea însă să-l compare decât cu uruitul veșnic al fluviilor subterane, Unu și Doi, care fuseseră cumva canalizate și îmblânzite, dar nu-și pierduseră nimic din forță.

Strâmbând din nas, se grăbi să-l urmeze îndeaproape pe Brann. Transportorul, împodobit cu roți false, decorative, și o prelată viu colorată care acoperea ultima ladă, rula silențios înapoia lor.

Printre conductele de ventilație ale edificiului interior se puteau întrezări fragmente ale nivelurilor celor mai de sus. Lumile familiilor de baroni erau invizibile de la o poziție atât de joasă în ierarhie. Unul sau două niveluri la baza Agorei erau rezervate cetățenilor.

Pe nivelurile inferioare și mijlocii, nenumăratele ranguri sociale ale Cenușiilor esențiali pe Trantor se deplasau îmbrăcate în hainele lor caracteristic umile — bărbați și femei înveșmântați asemănător, doar numeroșilor copii îngăduindu-li-se pete de culori vii.

Cenușiii care se plimbau prin Agora, în pauza de prânz, sau poate în concediul anual de două zile, se dădeau la o parte din fața lui Brann, Klia și a transportorului plutitor, aruncând priviri curioase, deși nu foarte interesate spre lăzi, poate întrebându-se dacă acestea conțineau ceva accesibil pentru punga lor, orice care să alunge plictiseala.

Klia înțelegea perfect funcțiile Cenușiilor: operatori ai vastelor ierarhii trantoriene de obediență și răspuns, alocatori de resurse și fonduri, administratori ai fluxurilor de date și ai lucrărilor civile și planetare. Cei din mediul ei trataseră rareori direct cu Cenușiii, deoarece fuseseră îndrumați de Biroul Municipal de Progres din Dahl, format din dahliți pe care Cenușiii din Consiliul Energiei și Lucrărilor Regionale îi alegeau pe sprânceană în fiecare generație. Firesc, Klia simțea dispreț pentru toți și nu avea nici o îndoială că și ei ar fi disprețuit-o, dacă i-ar fi cunoscut existența.

Acum însă îi vedea pe Cenușii înșiși supravegheați și, de aceea, stingheriți. Ofițerii de poliție patrulau la nivelul acesta în echipe de trei-patru; nu erau din district, ci Speciali imperiali, dintre cei care o urmăriseră pe Klia și o siliseră să recurgă la ajutorul lui Kallusin. Familiile de Cenușii preocupate de scotocirea tarabelor și prăvăliilor își trăgeau copiii mai aproape și-i priveau pe Speciali cu ochi bănuitori, caracterizați de un tip insipid de inteligență birocratică. Cunoșteau legile și structura socială, care făceau parte din sângele lor, și mai știau că ceva era în neregulă aici, că exista un dezechilibru de forțe. Se retrăgeau cât puteau de rapid din pasaje și de pe coridoare, iar nivelul se golea rapid de clienți.

Brann continua să înainteze încruntat.

– Ar trebui s-o ștergem de aici. Probabil că ne vânează chiar pe *noi*, șopti Klia agățându-se pentru o clipă de umărul lui, doar atât cât să-și apropie buzele de urechea bărbatului.

– Nu cred, clătină el din cap. Trebuie să livrăm produsele.

– Și dacă ne prind?

Chipul fetei era încruntat de îngrijorare.

– Fii calmă, n-o să ne prindă. Cunosc o duzină de ieșiri secrete de aici, plus o duzină de vânzători — mișcă mâna cu un gest nepăsător, la nivelul șoldului, arătând spre magazinele din ambele părți — care ne vor lăsa să trecem pe la ei.

Klia îndreptă umerii, fără să se simtă deloc liniștită. Se gândise la modalități de a se elibera de controlul lui Plussix, dar nu pentru ca să cadă în ghearele poliției. Și de fapt, în ultima oră, în timp ce livrau păpușile de pe Anacreon și alte flecuștețe, se gândise tot mai puțin la evadare.

Brann oferea un contrast atât de masculin față de Cenușiii eterici, seci și lipsiți de pasiune, încât strălucea ca un far în ochii fetei. În zona aceea instinctivă și tinerească a minții situată înaintea evaluării

raționale, ea se gândise la posibilitatea unei legături puternice cu acest bărbat uriaș și puternic, cu ochi negri și plini de simpatie, cu mâini imense și agile. Se gândise la beneficiile inerente ale unei asemenea relații — intimitatea și confidențialitatea — și se întrebase ce ar fi putut face pentru a-l impresiona.

Era sigură că și el avea gânduri asemănătoare și, pentru prima dată, îl crezu că spunea adevărul când afirma că nu-și încerca abilitățile mentaliste asupra ei.

Coliziunea amețitoare între îngrijorare și speculație pasională îi provoca dureri de cap.

– Să ne grăbim, zise ea.

Brann scutură din cap încăpățânat.

– Nu ne urmăresc pe noi.

– Cum naiba poți să fii atât de sigur? șuieră fata.

– Ascultă...

Arătă spre mulțimile aflate la nord față de ei, care se îndeseau și se agitau în prezența polițiștilor. Klia ascultă atât cu urechile cât și cu mintea... și simți urma familiară și nedorită a femeii care o vânase anterior. Simți conștiința acesteia atingându-i ca un fulg marginea minții și se întinse, prinzându-l pe Brann de mână.

– Ea este! îi șopti.

Mulțimile se îndreptau spre ei. Bărbatul încuviință din cap și o cuprinse cu brațul pe după umeri, ca și cum ar fi protejat-o. Klia acceptă gestul fără ezitare. Brusc, din mijlocul talazului de Cenușii, la mai puțin de douăzeci de metri depărtare, apăru o mică platformă motorizată, plutind la câțiva centimetri deasupra drumului. Pe platformă se aflau un ofițer tânăr și blond din securitatea imperială, doi soldați înarmați și o femeie scundă, cu privire cercetătoare și păr creț roșu-închis.

Klia o simți scanând Cenușiii din fiecare parte, văzu fața ei zbârcită și neatrăgătoare răsucindu-se într-o parte și în alta, pe măsură ce platforma avansa lent și sigur. Nu avea scăpare, nu avea încotro să fugă; erau flancați de obloanele inexpresive ale magazinelor închise.

Se aflau la numai trei metri, cu doar patru-cinci Cenușii între ei, când Vara se răsuci brusc și se uită drept în ochii lui Klia. Privirile li se ciocniră. Klia simți foarte puternic atingerea din mintea ei și o alungă, aproape literalmente o împinse pe intrusă afară din minte... făcând-o pe Vara să tresară pe platformă, ca și cum ar fi fost înțepată.

Vara continuă să o privească, apoi chipul îi fu luminat de un zâmbet neașteptat de beatitudine. Încuviință scurt din cap spre Klia,

ca și cum și-ar fi salutat un egal, apoi întoarse privirea în altă parte. Atingerea mintală redeveni aidoma unui fulg, trecu mai departe fără să se concentreze și se îndepărtă.

Brann o trase cu blândețe pe fată lângă un perete.

– Ea este cea care te căuta, nu?

Klia aprobă din cap.

– Dar... m-a ignorat! îl privi uluită pe bărbat. Mă găsise... m-ar fi putut prinde...

– *Ne*-ar fi putut prinde.

– Dar ne-a ignorat!

Brann se încruntă preocupat și clătină din cap.

– Kallusin și Plussix vor fi foarte interesați să audă despre cele petrecute, zise el. Pe cine caută ea acum?

– Ne întoarcem?

– Mai avem de efectuat două livrări, zise Brann și-i surâse cu o expresie nu de indiferență sau încăpățânare, ci cu un soi de amuzament colosal. Trantorul a supraviețuit douăsprezece mii de ani. Veștile noastre mai pot aștepta două ore.

42

Lodovik se apropie de ușița masivă din vestibulul întunecat. O luminiță fulgeră când o atinse și un glas îi solicită codul de acces. Robotul îl rosti și ușa se deschise, lăsându-l să intre.

Biblioteca era cufundată în penumbră, întreruptă doar de spoturi de lumină aurie, blândă. Prima încăpere era rotundă, cu diametrul mai mic de trei metri, având în mijloc o masă pe care se afla un pupitru micuț și ușor înclinat, destinat probabil sprijinirii unor instrumente antice de informație de tipul cărților din hârtie. Masa și pupitrul aveau o vechime de milenii, fiind înconjurate și protejate de un câmp conservant aderent suprafețelor, asemănător câmpurilor personale.

Lodovik se opri în fața mesei și așteptă câteva secunde. Un glas feminin melodios, aparținându-i chiar lui Huy Markin, care acum era folosit de serverul automat al colecției, întrebă ce subiect dorea să caute.

– Calvin, Susan, rosti robotul și simți un fior înaintea numelui acela antic și puternic.

Nu se aștepta ca abordarea directă să aibă succes și nici nu avu. Serverul enumeră treizeci și două de intrări ale diverșilor Calvin,

dintre care doi erau Susan; toate intrările erau recente, de numai câteva milenii, și nu aveau nici o legătură cu „Mama roboților". Nu exista nici o referire la calvineni.

– Eterni, sugeră Lodovik, cu referire la conspirațiile ființelor nemuritoare.

Peste câteva secunde, serverul proiectă pe pupitru un manuscris-text, conferind impresia remarcabilă a unei cărți reale, deschisă.

– „Mitul Eternilor", anunță vocea feminină. Alcătuit de un colectiv de trei sute de autori, format din nouăzeci și două de volume-text și douăzeci și nouă de ore de documentare media, compilat în anii 8045-8068 E.G. Lucrare de referință asupra unui subiect puțin studiat în ziua de azi și unic exemplar pe Trantor și primele o mie de planete ale Imperiului.

Lodovik văzu un scaun care se ridică din podea, însă, deoarece nu avea nevoie de el, îi comandă să se retragă. Avansă lângă pupitru și începu să absoarbă materialul cu viteză maximă.

O mulțime de informații păreau complet inutile și probabil că nu erau nici adevărate — legende și istorii fabuloase compilate de-a lungul mileniilor. Observă cu interes că, în ultimele mii de ani, legendele și însuși tipul respectiv de istorii se reduseseră considerabil, nu numai în legătură cu subiectul Eternilor; pur și simplu oamenii de pe Trantor și de pe principalele planete își pierduseră interesul față de orice tip de povești fabuloase, ba chiar și față de episoadele mai spectaculoase ale istoriei.

Copilăria omenirii trecuse de mult. Acum grijile culturilor imperiale erau strict practice.

Umorul decăzuse și el; observația respectivă o descoperi într-o postfață anexată de un exeget, cu mai puțin de 1 500 de ani în urmă. Apoi, brusc, în odăiță apăru însăși imaginea lui Huy Markin, încremenită, cu o explicație strălucindu-i slab la picioare: *Extras din conferință. Dată neprecizată.*

– Rulează, comandă Lodovik.

Imaginea începu să se miște și vorbi:

– Declinul umorului și al comediei în miturile și divertismentele culturii imperiale moderne par inevitabile pentru nobilimea sobră și Cenușiii vremurilor noastre. Totuși unii meritocrați simt o anumită lipsă în actuala panoplie a artelor fantastice. Totul a fost subsumat imediatului și practicului — oamenii moderni din clasele conducătoare și imaginative visează mai puțin și râd mai puțin decât oricând în

istorie. Același lucru nu este valabil și în cazul cetățenilor, dar umorul lor a rămas de mii de ani o colecție stridentă de glume generice și anecdote pe seama altor clase, demonstrând puțină percepție și chiar mai puțină eficacitate ca satiră. Toate au fost subsumate căutării stabilității și confortului...

Lodovik derulă accelerat conferința destul de lungă până ce găsi link-ul cu textul pe care-l căuta, și subiectul său.

– Unii, spunea Huy Markin, au considerat că vina pentru aceste eșecuri intelectuale aparține influenței extinse a encefalitei, contractată de aproape toți copiii la o vârstă fragedă, dar neafectând decât foarte superficial temeliile viguroase ale cetățenilor. Pe de altă parte, conform statisticilor, nobilimea și meritocrații au suferit pierderi substanțiale în privința capacității intelectuale. Legendele despre originile neclare ale encefalitei abundă. Mitul cel mai proeminent este al unui război străvechi între planetele *Pământ* și *Solaria*. Se spune că roboții au purtat această maladie dintr-o lume în alta. Unii dintre acești roboți...

Lodovik rămase surprins că unii cărturari distinși ai Universității judecaseră această analiză ca produs al unei minți excentrice. Nici Hari Seldon însuși nu cercetase colecția... poate din pricina unei interdicții a lui Daneel.

Trecu din nou pe vizionare accelerată.

– ...În toate aceste mituri, explicația cea mai comună a encefalitei este cea a competiției umane pentru colonizarea Galaxiei. Poate că în această competiție, encefalita a fost o armă. O explicație alternativă frecventă indică spre Eterni — aceștia s-ar fi luptat cu servitorii de pe Solaria ca să împiedice o crimă odioasă ale cărei detalii au fost complet șterse din toate arhivele cunoscute. S-ar părea că Eternii ar fi creat encefalita pentru a menține sub control impulsurile distructive ale rasei umane scăpate de sub control. Ei au fost descriși ca oameni nemuritori, dar și ca roboți dotați cu inteligență extraordinară și existențe foarte lungi...

Aluzia reapărea — încercarea roboților de a controla tendințele distructive ale oamenilor... totuși care fusese crima odioasă?

Să fi fost aceeași la care făcuse aluzie Daneel, opera roboților care, cu foarte mult timp în urmă, nu fuseseră de acord cu planurile lui Daneel?

În mod evident, Daneel era un Etern, poate chiar *Eternul*, cea mai veche mașină gânditoare din Galaxie.

Cel mai vechi și cel mai dedicat maestru păpușar.

Lodovik ridică privirea de la proiecția pe care o citea și încercă să descopere sursa acelei intervenții. Cuvintele îl tulburară; nu păreau să-și fi avut originea în nici una dintre ramificațiile minții sale.

Își reaminti atingerile slabe pe care le simțise în nava-sicriu, senzația unei inteligențe spectrale interesată de situația sa. Până acum le considerase un efect al vătămărilor produse de neutrini în mintea lui, dar Yan Kansarv nu descoperise nici o defecțiune detectabilă.

Amintirea cu pricina putea fi rederulată cu ușurință și analizată. Acestor urme vagi, acestor atingeri subliminale le fusese atașată eticheta *Volarr* sau *Voldarr.*

Din amintirile respective nu se putea deduce însă nimic util.

Lodovik reluă căutarea principală și în mai puțin de trei ore scană volumele principale. Ar fi putut examina și absorbi materialul mult mai repede, dar afișajele bibliotecii fuseseră concepute pentru oameni, nu pentru roboți.

Toate volumele și informațiile disparate din biblioteca lui Markin sugerau că, dacă existaseră cu adevărat, roboții care dețineau o inteligență cel puțin egală cu cea omenească încetaseră să funcționeze de foarte mult timp.

Lodovik decuplă proiectoarele și părăsi biblioteca. În clipa când păși pe sub arcada impresionantă, imaginea lui Huy Markin reapăru.

– Ești primul vizitator după două decenii, îi spuse. Te rog să revii!

Robotul privi imaginea topindu-se. Ieși de sub copertina care proteja ușa și porni agale pe un nivel de clasă mijlocie al Agorei Negustorilor, printre Cenușii. O sumedenie de fragmente trebuiau asamblate într-un puzzle vechi de milenii, cu foarte multe piese care lipseau sau erau ascunse în mod deliberat.

Prin creierul pozitronic al lui Lodovik reverbera, provocând cascade de concluzii ce susțineau impresiile și ipotezele deja formulate, efectul culturii imperiale (și al encefalitei?) asupra naturii umane. Cândva, rasa omenească râsese și se desfătase de absurd, de produsele imaginației pure, în timp ce acum nu căutau decât staza. Artiștii de vârf, savanții, inginerii, filosofii și politicienii doreau să confirme descoperirile trecutului, nu să facă altele noi. Iar acum, puțini de-abia își reaminteau trecutul atât de bine încât să știe ce anume fusese deja descoperit! Istoria în sine nu mai trezea interes și nu mai trezise de sute, chiar de mii de ani.

Lumina se stinsese. Stabilitatea și staza milenară duseseră la stagnare.

„Daneel se folosește de psihoistoricul lui pentru a confirma ceea ce probabil știe deja — că pădurea s-a sălbăticit, că este plină de uscături și putregaiuri, și caută cu disperare o conflagrație pe care el n-o va îngădui!"

Lodovik se opri înaintea unui flux brusc de mulțime prin Agora și ascultă murmurele și strigătele. Un grup de Speciali imperiali avansau prin gloată. Robotul se retrase și găsi un pasaj îngust, mărginit de prăvălioare. Dorea să evite a fi remarcat, indiferent sub ce formă. Nu știa cine-l putea urmări, om sau robot, pentru ca apoi să-i raporteze lui Daneel. Atâta vreme cât nu se comporta suspicios...

La intrarea în pasaj, răsunară ordine strigate cu glas ascuțit:

– Nu-l lăsați să scape!

Se opri, se întoarse și văzu doi Speciali pătrunzând în pasaj, urmați de o femeie aflată pe o platformă plutitoare. Simți ceva trecând prin el, o atingere ca o pană, și deduse imediat că femeia era o mentalistă.

Știa câte ceva despre mentaliștii strânși de Hari Seldon ca să ofere o alternativă și rezervă la Prima Fundație, totuși nici unul dintre ei nu era atât de puternic ca femeia aceasta — și nici unul dintre ei nu s-ar fi gândit să-l urmărească!

În mod limpede, asta făcea ea. Arăta cu degetul și striga mereu. Lodovik știa că ar fi fost zadarnic să încerce să-și modifice aspectul; femeia se fixase asupra unui amănunt aflat dedesubtul învelișului exterior.

Îți recunoaște diferențele.

Din nou vocea, prezența interioară, producând o concluzie la care el nu ar fi ajuns singur: femeia depista câmpurile asociate cu creierul său din iridiu spongios!

În stare de criză, Lodovik putea să se miște extrem de rapid. Vânzătorii din pasajul îngust, anticarii și comercianții de flecuștețe văzură că Specialii se apropiară de un bărbat durduliu, cu totul neremarcabil... iar în clipa următoare, bărbatul dispăruse.

Vara clocotea de furie și surescitare.

– A scăpat! răcni ea și lovi cu palma un polițist tânăr din escortă, de parcă ar fi fost un copil încăpățânat. L-ați lăsat să vă scape!

Apoi, din alt pasaj, apărură mai mulți Speciali.

Bărbatul cel durduliu mergea cu rapiditate înaintea lor, împins de masa de cumpărători, aidoma unui peștișor intrat fără voia sa într-un năvod. Cenușiii își exprimară furia prin răcnete și amenințări cu reclamații adresate senatorilor clasei lor.

Lodovik nu cuteza să se deplaseze prea rapid în mijlocul atâtor persoane; ar fi putut răni un spectator nevinovat. Dorea să evite asemenea incidente... deși își dăduse seama că, dacă situația devenea îndeajuns de periculoasă, ar fi fost în stare să rănească și chiar să ucidă un Special — sau pe femeia aceea — fără ca mintea să îi fie definitiv și grav afectată. „Sunt un monstru aici, o mașină lipsită de limitări!"

– Ăsta-i! zbieră Vara. Nu-i om! Puneți mâna pe el, dar nu-l răniți!

Când poliția veni din nou spre ei, Brann dirijă transportorul într-o nișă goală și o adăposti pe Klia înapoia corpului său masiv.

– A găsit pe cineva, zise el privind peste umăr și fața i se schimonosi de ură. Cum de au putut s-o asmută? Suntem cetățeni, nu? Avem și noi drepturi!

Ultimele cuvinte fuseseră mormăite în barbă; de ani buni, nimeni din Dahl nu mai credea cu adevărat că toți cetățenii Trantorului aveau drepturi. Însă mulțimile de Cenușii deveneau neobișnuit de iritate din cauza raidurilor Varei și ale Specialilor imperiali. Tot mai mulți Cenușii răcneau furioși spre cordoanele de Speciali care reveniseră, dar aceștia nici nu-i băgau în seamă.

Klia le zări fețele când trecură și, într-o anumită măsură, le simți gândurile: nici polițiștilor nu le plăceau astfel de acțiuni. Nu se simțeau în largul lor, deoarece majoritatea Specialilor erau recrutați dintre cetățeni.

Apoi mintea ei iscoditoare atinse o persoană cu adevărat aparte, aflată la câteva zeci de metri. Timpul păru să încetinească, când fata percepu brusc și puternic niște gânduri care se mișcau cu viteză inumană, un glissando argintiu de amintiri și senzații nesemănând cu nimic din ceea ce simțise ea vreodată. Icni violent, ca și cum ar fi fost izbită în plex.

– Ce s-a întâmplat? o privi Brann îngrijorat.

– Nu știu, răspunse Klia.

Brann clătină din cap și se încruntă.

– Nici eu, rosti bărbatul. Am simțit...

Brusc, senzațiile stranii dispărură ca și cum între ei și sursă s-ar fi înălțat un paravan.

Lodovik avea parte exact de ceea ce-i trebuia cel mai puțin: să fie detectat de altă pereche de mentaliști. Simți cum se formează un triunghi clar definit, cu el într-un vârf, femeia urmăritoare în altul și

alți doi oameni — mai tineri — în cel de-al treilea. Apoi, pe neașteptate, o ceață păru că le acoperă urmele.

Rămase complet nemișcat. Mulțimile de Cenușii nervoși se revărsau în jurul lui cu expresii îngrijorate, iritați de prezența polițiștilor. Lodovik duse palmele la față și-și modifică din nou aspectul; simultan, își deplasă masa corporală astfel ca să nu mai pară durduliu, ci robust.

Indiferent care ar fi fost cauza încetării iscodirilor mentaliste, spera să profite de ea.

Pentru oamenii din jur, Lodovik se comporta precum cineva înspăimântat care-și ascundea fața, și puțini îi aruncară o a doua privire. Totuși cineva se apropia de el. Purta haine verzi-cenușii și o pălăriuță moale înclinată pe o parte, și părea să știe ce făcea... și pe cine căuta.

Cordoanele de Speciali trecură și mulțimile se rarefiau, dispersându-se. Klia și Brann readuseră transportorul pe un coridor, rămânând alerți, însă gata să părăsească Agora Negustorilor și să se întoarcă la antrepozit.

Brann își îndreptă brusc ținuta, ajungând la înălțimea sa maximă.

– Mă cheamă Kallusin, zise el scoțând un minicom din buzunar. Trebuie să...

Nu termină de vorbit, dar își scoase haina și-i întinse lui Klia telecomanda transportorului.

Kallusin se opri în fața lui Lodovik.

– Scuzați, spuse robotul și vru să treacă pe lângă el, dar Kallusin se deplasă puțin și Lodovik îl izbi puternic, aproape răsturnându-l.

Se aflau în mijlocul unei piețe înconjurată de magazine mari. Aici nu existau puțuri deschise prin care să se poată vedea nivelurile superioare, dar plafonul se arcuia la aproape șapte metri înălțime și panglici de lumină argintie unduiau deasupra fără susținere evidentă, luminând într-o splendoare multicoloră vitrinele, trotuarele rulante și un grup de mici fântâni arteziene. Fiecare detaliu al chipurilor din jurul lui Lodovik părea clar și precis. Bărbatul care-i bloca drumul se retrase și făcu o plecăciune scurtă, apoi își scoase pălăria.

– Sunt onorat, domnule, rosti Kallusin. Sperasem că nu te-ai pierdut.

– Nu te cunosc, îl repezi Lodovik.

– Nu ne-am întâlnit niciodată, surâse Kallusin. Sunt un colecționar de persoane interesante. Dumneata, domnule, ai nevoie de ajutor.

– De ce?

– Pentru că ești căutat de o femeie foarte periculoasă și perceptivă.

– Nu știu despre ce vorbești. Te rog, lasă-mă să trec!

Lodovik încercă să-l ocolească pe bărbat, dar acesta se retrase un pas și-l urmă, însoțindu-l cot la cot. Evita cu abilitate coliziunile cu alți cumpărători.

Șapte Speciali apărură în capătul opus al pieții, oprindu-i pe Cenușiii care doreau să iasă pe acolo. Aceștia se retraseră, încruntându-se și gesticulând larg și iritați, cu mâini expresive.

Lodovik se opri și privi polițiștii. Ceața părea să i se ridice de pe minte. Putea simți din nou atingerea ca de fulg a femeii; peste câteva secunde, ea și-ar fi dat seama că robotul se afla în apropiere. Apoi femeia apăru pe platforma plutitoare, înapoia polițiștilor.

– Nu mai pot menține mult timp blocajul acesta, rosti Kallusin și arătă ovoidul micuț și verde pe care-l ținea în palmă. Am chemat și doi prieteni care ne pot ajuta.

– N-am nevoie de ajutor! mârâi Lodovik. Trebuie să ies de-aici și s-ajung acasă.

– Nu te vor lăsa. Și ea te va găsi în cele din urmă. Este sprijinită de Farad Sinter.

Lodovik nu schiță nici o expresie, dar în mod brusc bărbatul în haine verzui și cu pălărie devenise mult mai interesant. Evident, robotul auzise de Sinter, o pacoste minoră atașată Împăratului. Proxenetul imperial.

– Dumneata trebuie să fii Lodovik, urmă Kallusin apropiindu-se și șoptind numele. Ți-ai schimbat înfățișarea, dar cred că te-aș recunoaște oriunde. Daneel te mai poate salva acum? Este pe aproape?

Lodovik se întinse și înhăță brațul celuilalt, conștient de faptul că ignoranța sa devenise acum foarte periculoasă. În mod inexplicabil, omul acesta îi cunoștea numele, natura, legătura cu Daneel, ca și primejdia în care se afla.

Kallusin se desprinse cu o ușurință surprinzătoare din strânsoarea puternică, mecanică a robotului.

Un tânăr înalt, voinic și oacheș apăru prin arcada largă a unui magazin, urmat de o fată micuță și subțirică, cu ochi pătrunzători. Îndărătul lor, chiar în magazin, se găsea un transportor plutitor conținând o ladă goală, deschisă în lateral. Vânzătorii păreau că-l cunosc pe tânăr și ignorau deliberat tot ce se întâmpla.

Lodovik evaluă instantaneu situația, se răsuci și văzu că ambele ieșiri din piață fuseseră blocate de poliție.

– Intră în ladă, vorbi Kallusin. Dezactivează-te complet... fără nici o emisie. Reactivează-te peste o oră.

Lodovik nu șovăi. Întrezări doar pentru o clipă expresia înspăimântată a fetei, când trecu pe lângă ea, și sui în ladă. Brann închise panoul lateral și-l zăvorî. Robotul se aranjă în întuneric și se pregăti să se dezactiveze.

Nu avea alternativă. Fie că avea să cadă în mâinile Specialilor — și cine putea ști ce s-ar fi întâmplat atunci cu el? —, fie că avea să se lase în mila individului cu pălărioară, care nu era om, ci aproape cu siguranță robot. La urma urmelor se desprinsese cu ușurință din strânsoarea lui Lodovik, aparent fără durere sau vreo rană. Tovarășii lui era mentaliști oameni. Lodovik putea doar să presupună că făceau parte din planul lui Daneel, poate chiar din a Doua Fundație, cea secretă, a lui Hari Seldon.

Cum putea să fie altfel?

În clipa când începu procesul de suspendare a funcțiilor sale, Lodovik ajunse la o altă soluție posibilă... și o simți împiedicându-se, tărăgănând, dizolvându-se în fragmente inutile, fiind absorbit de întunericul neafectat de timp.

Pătrunse complet în neant și, pentru un interval nedefinit, încetă să gândească, încetă să mai fie.

43

Wanda aproape că terminase de împachetat valiza de voiaj cu holocărți esențiale, discuri și cuburi conținând înregistrări codificate și câteva obiecte personale, chiar înainte ca Stettin să revină acasă. Îi întâmpină privirea îngrijorată cu o încruntătură sfidătoare, apoi înghesui în valiză un ultim obiect, o jucărie în formă de floare micuță.

– Am împachetat și pentru tine, îi spuse.

– Bravo. Când ai aflat?

– Acum o oră. Nu l-au lăsat să trimită nici un mesaj. Am sunat în apartamentul de la Universitate, apoi la Bibliotecă. Pregătise un mesaj de mort.

– Poftim?

Stettin o privi șocat, ridicând sprâncenele groase și negre.

– Adică un mesaj adresat mie, în cazul în care nu dădea nici un semn de viață.

– Dar... dar nu-i mort, n-ai auzit că...

– Nu! făcu Wanda furioasă, apoi umerii i se gârboviră și începu să plângă.

Stettin o cuprinse în brațe. Pentru un minut, femeia se lăsă pradă emoțiilor, apoi, recăpătându-și controlul, se desprinse de pieptul soțului ei și spuse:

– Au venit să-l aresteze mai devreme, asta-i tot ce știu. Este viu. Procesul începe mai devreme decât ne-am așteptat.

– Acuzația este de trădare?

– Bănuiesc că trădare și incitare la revoltă — întotdeauna bunicul spunea că astea vor fi capetele de acuzare la adresa lui.

– Atunci ai făcut bine că ai împachetat. Eu n-am mare lucru de adăugat.

Se apropie de biroul său, scoase două pachețele și le îndesă în buzunarele hainei.

– Va trebui să...

– Am dat toate telefoanele necesare, îl întrerupse Wanda. Plecăm amândoi în prima noastră vacanță împreună, după mulți ani de zile. Nimeni nu știe unde anume — o scăpare minoră din partea noastră.

– Nu-i cam suspicios? surâse ușor Stettin.

– Cui îi pasă ce vor suspecta ei? Dacă încep să ne caute — dacă ceva merge prost și bunicul este găsit vinovat, dacă predicțiile se dovedesc greșite —, atunci mai avem la dispoziție câteva zile suplimentare ca să părăsim Trantorul și să luăm totul de la început.

– Sper că nu se va ajunge la așa ceva.

– Bunicul este foarte încrezător. Adică... *era* foarte încrezător, acum nu mai știu ce părere are!

– În burta fiarei, mormăi Stettin când ușa apartamentului lor se deschise și ieșiră pe coridor.

– Ce vrei să spui?

– În temniță... În închisoare... O expresie pe care am auzit-o de la bunicul meu, care a fost închis zece ani... pentru fraudă.

– Nu mi-ai spus asta până acum!

– A furat din fondul de pensii al ghildei muncitorilor din puțurile de căldură. Dacă ai fi știut, m-ai fi lăsat să mă ocup de contabilitatea afacerilor noastre?

Wanda îi trase o palmă dureroasă peste braț, apoi se grăbi spre lifturi și benzile rulante de deasupra.

– Grăbește-te! strigă ea.

Stettin mormăi ceva neauzit, dar o urmă, așa cum procedase de atâtea ori până atunci, în atâtea circumstanțe, conștient de instinctele ei deosebite și de capacitatea incredibilă de a face lucrul cuvenit la momentul cuvenit.

Ultima persoană la care se aștepta Hari fu cea dintâi care îl vizită în celulă. Chen sosi în prima dimineață a detenției matematicianului, însoțit de un singur valet lavrentian.

– Cred că-i momentul să stăm de vorbă, începu comisarul.

Valetul luă un taburet oferit de temnicer și-l instală în fața singurului pat din odaie. Paznicul lăsă ușa deschisă câțiva centimetri, dar o închise la un semn din partea valetului. Chen se așeză pe taburet, aranjându-și instinctiv hainele ceremoniale. Era cu adevărat minunat să vezi manierele elegante și comportamentul rafinat al unui membru al nobilimii baroniale, nobilime care avea educație îndelungată și milenii de selecție, poate chiar și manipulare, genetică.

Valetul rămase impasibil înapoia comisarului-şef.

– Regret că n-am avut parte de mai multe discuții cu dumneavoastră, sire, zâmbi respectuos Hari.

Se așeză pe marginea patului, cu părul alb răvășit din somn. Umerii îl dureau iar spinarea parcă îi fusese înnodată. Nu se odihnise deloc.

– Pari obosit, comentă Chen. Voi dispune să fii mutat într-un loc mai confortabil. Uneori, detaliile instrucțiunilor noastre se rătăcesc și se pierd în circuitele întortocheate ale justiției și protocolurilor.

– Dacă aș fi fost un rebel trădător, v-aș fi respins sfidător propunerea, dar sunt bătrân și celula aceasta este cu adevărat inconfortabilă. M-ați fi putut lăsa să rămân în apartamentul din Bibliotecă. N-aş fi plecat nicăieri.

Chen surâse.

– Îmi dau seama că mă consideri mărginit, Hari Seldon, dar eu nu fac o asemenea greșeală în privința dumitale.

– Nu sunteți mărginit, sire.

Comisarul ridică ușor un deget de pe genunchi și arcui o sprânceană, acceptând afirmația celuilalt și în același timp semnalând abandonarea subiectului.

– Profesore Seldon, sunt prea puțin interesat de viitorul îndepărtat. Pe mine mă preocupă ce anume pot realiza în decursul vieții mele. În estimarea dumitale, asta-i îndeajuns ca să mă etichetezi drept mărginit. Cel puțin dintr-un punct de vedere, țelurile mele sunt identice cu ale dumitale. Doresc să reduc nefericirea cvadrilioanelor de oameni care trăiesc acum în Imperiu. Evident, este la fel de ridicol pentru slujitorii Imperiului să încerce să direcționeze ori să controleze o

asemenea abundență de variații, o asemenea populație imensă, pe cât este pentru dumneata să speri să le prezici mișcările și viitorul.

Dacă declarația aceea avusese intenția de a-i conecta cumva, de a-l asocia pe Chen lui Hari, ea nu-și atinse scopul. Matematicianul se mulțumi să încuviințeze politicos din cap.

– În acest scop, m-am implicat în mai multe dispute minore, în legătură cu Împăratul și cu discipolii lui mai ambițioși... ca și cu sicofanții.

Hari asculta atent. Își netezi părul cu palmele, fără să-și ia ochii de la comisar.

– În momentul actual sunt implicat într-o etapă delicată a unui astfel de conflict. Poate că dumneata l-ai denumi „Moment de Răspântie".

– Momentele de Răspântie au impacturi ce depășesc cu mult meschinăria disputelor personale, replică Hari și își dădu seama că vorbise ca propovăduitorul unei religii.

Poate că asta și era.

– Cea de față nu poate fi numită o „dispută personală". În Palat există persoane care speră să dividă puterea Comisiei și să insereze propriile lor comenzi în lanțurile lungi ce se întind de la Trantor până la provinciile cele mai îndepărtate.

– Nimic surprinzător, comentă Hari. Dintotdeauna a fost așa. Este o parte inevitabilă a politicii de conducere.

– Da, însă acum a devenit foarte periculoasă. Este vorba despre un individ anume, pe care l-am lăsat să acționeze nestingherit...

– Farad Sinter.

Chen aprobă din cap.

– Poate că mă consideri un fățarnic, Hari Seldon, și nu te-aș putea acuza pentru asta, dar am venit să-ți cer un sfat.

Hari își înfrână zâmbetul triumfător care amenința să-i apară pe buze. Cumva, aroganța era dușmanul său cel mai mare, iar comisarul, indiferent ce alte defecte ar fi avut, nu era niciodată arogant.

– Nu am acces la echipamentele mele și, în plus, orice sfat de natură psihoistorică pe care-l ofer este limitat dimensional și probabil eronat.

– Poate că da. Ai declarat că peste cinci sute de ani Trantorul va fi o ruină. O afirmație impresionantă și, desigur, neplăcută. Ai reușit chiar să impresionezi câțiva împărați cu instrumentele folosite pentru justificarea afirmației. Dacă, pentru moment, aș admite că ai putea avea dreptate...

– Mulțumesc, mormăi Hari.

Chen subție buzele și coborî pleoapele, ca și cum ar fi moțăit.

– Așadar, admițând pentru moment o asemenea posibilitate... eu joc vreun rol în această prăbușire? Acțiunile mele din anul acesta, sau din cel următor, viitorul, trecutul facilitează acest declin oribil?

Fără să vrea, matematicianul se simți realmente mișcat de întrebare. În toate deceniile de când își perfecționase știința, iubita lui psihoistorie, nici un împărat, nici un birocrat, nici un comisar — nimeni! — nu-l întrebase așa ceva. *Nici măcar Daneel!*

– Nu, din câte am observat până acum, răspunse el, totuși nu am efectuat cercetări specifice, nu am integrat în ecuații domeniile dindărătul acestor tangente istorice specifice.

– Deci nu știi.

– Nu, sire. Totuși pot aprecia că nu sunteți crucial implicat într-un Moment de Răspântie. Finalmente, o persoană cu totul diferită de dumneavoastră vă poate juca rolul și totul se va petrece în același fel. Hari se aplecă puțin înainte și începu să vorbească mai intens: Toate acțiunile dumneavoastră fac parte dintr-un declin ale cărui origini vă devansează nașterea și ale cărui consecințe nu le puteți modifica mai mult decât să le deviați cu câteva miliardimi de grad într-o direcție sau alta.

Comisarul-șef părea pe punctul să ațipească, totuși, sub pleoapele sale grele, ochii rămâneau fixați asupra lui Hari.

– Prin urmare, toate eforturile mele sunt zadarnice?

– Poate. Nici un efort uman nu este lipsit de valoare — pozitivă sau negativă.

– Crezi că eforturile mele au o valoare negativă?

Hari îngădui surâsului să apară; nu era însă arogant, ci realmente amuzat.

– În ceea ce mă privește, este foarte posibil, sire.

Chen zâmbi și el, și, pentru o clipă, părură că erau doi gentlemani discutând politică într-un club baronial aflat într-unul dintre cele mai selecte cartiere ale Sectorului Imperial, într-un decor de documente holografice privind dispute antice, de mult uitate, între cetățenii din perioada de început a Imperiului. Matematicianul se scutură, ieșind de sub privirea hipnotică a lui Chen și în aceeași clipă zâmbetul celuilalt încetă. Brusc, Hari simți un fior rece.

– În privința dumitale, Hari Seldon, și eu am îndoieli. Nu știu cum se va derula situația din Palat. Dumneata joci un rol special în aceste dispute, deși încă nu știu „de ce?“ și „în ce fel?“ De aceea nu știu încă

dacă să te condamn pentru trădare, dacă să-ți dau drumul..., sau să găsesc o a treia soluție, intermediară...

Se sculă în picioare.

– Mă îndoiesc că ne vom revedea înainte de ziua procesului. Îți mulțumesc pentru timpul pe care mi l-ai acordat. Și pentru opiniile dumitale.

– Nu sunt opiniile mele, replică rece Hari. Eu n-am pus niciodată multă bază pe opinii.

Chen clipi repede.

– Nu te privesc ca pe un inamic, nici chiar ca pe un inamic al Imperiului. Pentru adevăratul ruellian, pentru adepții devotați ai lui Tua Chen, totul este moment și flux, fire de praf purtate de vânt — eu și dumneata. La revedere, Hari Seldon.

– Bună ziua, domnule comisar.

Chen ieși, urmat de valet.

Peste câteva minute îi fu servit un mic dejun foarte sărăcăcios și Hari de abia ciuguli din el. Până la mijlocul zilei fu transferat într-o celulă mult mai bună: o cameră spațioasă, cu un ecran holografic acoperind jumătate de perete, un birouaș cu un scaun, și un pat mai confortabil.

Temnicerii îi refuzară însă solicitarea de a-i aduce holocărțile, un Prim Radiant și alte instrumente. Hari nici nu se așteptase s-o facă.

Chen nu dorea ca el să fie fericit.

Pe ecran erau prezentate Grădinile Imperiale, unul dintre puținele locuri de pe Trantor care erau deschise spre cer. Vederea lor îl tulbură pe bătrân. Și-l putea imagina perfect pe tânărul Klayus plimbându-se pe acolo, cea mai distilată și condensată esență a decăderii sociale pe care și-o închipuia.

Izbuti să determine ecranul să schimbe imaginea grădinilor cu o configurație simplă și silențioasă de culori schimbătoare.

Aceasta avea să fie perioada lui cea mai neplăcută după multe decenii: o perioadă de plictiseală și inactivitate, două lucruri pe care le urâse dintotdeauna. Hari de abia aștepta procesul; nu conta dacă avea să aducă înfrângere și moarte — putea să fie orice, mai puțin acest interludiu oribil și inutil, această *așteptare*.

45

Băiețașul, un locuitor slăbuț și alert al Agorei, lăsase un mesaj pentru Daneel. Vizionând mesajul în apartamentul lui sigur, Daneel își aminti din nou de omul de mult uitat, Sherlock, și de sursele acestuia de informații.

Rețeaua de informatori a lui Daneel nu se bizuia exclusiv pe roboți. Roboții deveneau un handicap major ori de câte ori opera Vara Liso.

Acum ascultă raportul gâfâit al puștiului.

– Ăsta a fost greu de urmărit. Nu era acolo unde-ai zis c-o să fie. S-a dus în Agora, s-a plimbat peste tot și dup-aia a fost urmărit de poliție. Au fost cât pe-aici să-l înhațe, dar a dispărut. L-am pierdut și eu și cred că l-au pierdut și ei. De atunci nu l-am mai văzut. Asta-i tot. Dacă mai ai nevoie de mine, anunță-mă!

Daneel rămase tăcut lângă fereastră, privind afară, spre plafonul negru și spre turnurile întunecate ale zonei Streeling. Rapoartele Specialilor imperiali confirmau că nu-l capturaseră pe Lodovik și că Vara Liso fusese extrem de nemulțumită. Acestea erau însă singurele informații disponibile.

El trebuia neapărat să afle dacă Lodovik îi ignorase instrucțiunile specifice și dacă se mai afla în libertate.

Din mileniile lui de experiență, Daneel nu necesita dovezi complete ca să tragă concluzii. Acesta era un Moment de Răspântie. Nici o activitate complexă care căuta să direcționeze omenirea nu s-ar fi putut desfășura fără opoziție. Natura modificată a lui Lodovik păruse din capul locului o manifestare a acestei opoziții sau cel puțin o fațetă a ei.

Daneel trebuia s-o ia înaintea acelei forțe, până ce nu se definea și mai clar. Nu-l dezactivase pe Lodovik din mai multe motive, unele dintre acestea nefiindu-i clare nici acum — considerații complexe, inductive, fundamentate pe mii de ani de instruire și gândire, și contradictorii.

Începuse să devină foarte probabil ca Lodovik să facă parte dintr-o forță de opoziție. Cumva, Daneel anticipase această posibilitate și acționase, în mod aparent straniu, pentru a o determina. Elementele familiare puteau face mai previzibile forța oponentă. Chiar dacă era un element neliniștitor, Lodovik rămânea cel puțin cunoscut.

Lui Daneel nu-i plăcea să aibă atât de puține informații pe baza cărora să treacă la fapte. Existau totuși acțiuni ce puteau fi întreprinse, avertismente ce puteau fi răspândite.

Hari se afla în centrul tuturor direcțiilor posibile și rutelor diferite ale

istoriei umane. Daneel se străduise și reușise acest lucru, care acum devenise principalul obstacol cu care se confrunta Planul.

În clipa aceasta, orice forță de opoziție trebuia să-l vizeze pe Hari Seldon.

46

Durata de inconștiență a lui Lodovik se sfârși. Vederea îi redeveni activă și ochii i se deschiseră. Se ridică în capul oaselor și privi în jur. Primul chip pe care-l zări fu al robotului în verde. Umaniformul expedie un salut în microunde și Lodovik îi răspunse în același fel. Acum era complet alert.

Se găseau într-o sală funcțională mare, cu un perete complet acoperit de un ecran; mai existau câteva piese de mobilier și doar două scaune. Ecranul rula diagrame și grafice care nu-i spuneau nimic lui Lodovik.

Se întoarse și văzu un al treilea personaj, care în mod vădit nu era om. Lodovik cunoștea câte ceva despre tipurile de roboți, iar modelul acestuia era cu adevărat antic. Trupul său era metalic și neted, cu puține îmbinări vizibile și o suprafață cu aspect de satin moale. Avea patina unui argint vechi bine întreținut, o opțiune foarte costisitoare în antichitate.

– Salut, spuse robotul argintiu.

– Salut. Unde mă aflu?

– În siguranță, zise robotul care-l salvase din Agora. Numele meu este Kallusin. El este Plussix, organizatorul nostru.

– Sunt tot pe Trantor?

– Da, încuviință Kallusin.

– Toți cei de aici sunt roboți?

– Nu, răspunse Plussix. Ești pe deplin funcțional acum?

– Da.

– Atunci este important să înțelegi de ce ai fost adus aici. Noi nu suntem aliați cu Daneel. Poate că ai auzit despre noi. Ne-am intitulat calvineni.

Lodovik acceptă revelația cu o cascadă internă de gânduri grăbite.

– Am sosit pe Trantor acum treizeci și opt de ani. Este posibil ca Daneel să fie conștient de prezența noastră, totuși mă îndoiesc de acest lucru.

– Câți sunteți?

– Nu mulți, dar îndeajuns. Ai fost ținut sub observație de câțiva ani. Nu avem pe nimeni infiltrat în Palat și nici în Comisie, dar am sesizat desele tale apariții și, bineînțeles, ți-am urmărit activitățile neoficiale. Ai fost un membru loial al giskardenilor... până acum.

– Cândva, spuse Kallusin, am fost eu însumi giskardan, până ce m-a convertit Plussix. Capacitățile mele mintale sunt limitate, nici pe departe egale cu ale lui Daneel, totuși sunt sensibil la creierele roboților. În Agora, ți-am sesizat prezența și am bănuit că erai Lodovik Trema și că nu fuseseși distrus. Asta m-a intrigat, te-am urmărit și în scurt timp am constatat în interiorul tău o diferență bizară. Stând lângă tine, Daneel nu și-a dat seama că erai diferit?

Lodovik se gândi cu atenție la răspuns. Se simțea foarte nelinștit de faptul că stările sale interioare puteau fi citite de o altă mașină.

– I-am spus-o, vorbi el, dar diagnozele n-au relevat nimic.

– Vrei să zici că Yan Kansarv n-a depistat nici un defect, preciză Plussix.

– N-a depistat nici un defect.

– Totuși continui să fii îngrijorat de această transformare, indusă, poate, de circumstanțe extraordinare, neîncercate de nici un alt robot?

Lodovik îi privi cei doi. Nu era simplu să ajungă la o decizie în privința lor. Roboții puteau fi programați să mintă și el însuși mințise de multe ori. Era posibil ca aceștia să-l amăgească — totul putea fi un test, o parte a planului lui Daneel.

Totuși ar fi fost mult mai probabil ca Daneel să nu fi amânat atât, ci să-i fi spus direct lui Lodovik că nu mai era util, că reprezenta o amenințare potențială.

Lodovik era convins că Daneel nu crezuse așa ceva.

Decise, și simți din nou coliziunea euristică a loialităților, profunda discontinuitate robotică ce putea fi descrisă ca o crevasă în gândire, sau ca o durere.

– Nu mai susțin planul lui Daneel.

Plussix se apropie de el, cu trupul scârțâind încetișor în timpul mișcărilor.

– Kallusin îmi spune că nu ești constrâns de cele Trei Legi, totuși optezi să acționezi ca și cum ai fi. Acum afirmi că nu susții planul lui Daneel. De ce?

– Oamenii sunt o forță a naturii, care au cuprins întreaga Galaxie și sunt capabili să supraviețuiască pe cont propriu. Fără noi, vor cunoaște cicluri destul de firești de suferință și renaștere... perioade de geniu și

de haos. Cu noi, vor stagna iar societățile lor vor fi afectate de lene și decădere.

– Chiar așa, aprobă Plussix mulțumit. Ai ajuns la aceste concluzii de unul singur, pur și simplu ca urmare a acestui accident care ți-a îndepărtat constrângerile?

– Asta este ipoteza mea.

– Așa se pare, spuse Kallusin. Pot privi în mintea ta, până la un anumit nivel... și deții o libertate pe care noi n-o avem. O libertate de conștiință.

– Asta nu constituie o abatere de la îndatoririle unui robot? întrebă Lodovik.

– Nu, clătină din cap Plussix. Este, desigur, un defect, dar pentru moment e foarte util. Bineînțeles, după ce vom termina, te vei alătura nouă, fie pentru slujirea omenirii, așa cum am făcut cândva, înainte de giskardeni, fie în dezactivarea universală.

– De abia aștept momentul acela.

– Ca și noi. Ne pregătim de mult timp. Avem de asemenea o țintă, una dintre piesele vitale ale planului lui Daneel. Este vorba despre un om.

– Hari Seldon, murmură Lodovik.

– Da. Eu nu l-am întâlnit niciodată, dar tu?

– Pentru câteva clipe, cu ani în urmă. Acum va fi judecat. Este posibil să fie întemnițat, poate chiar executat.

— Din observațiile noastre, finalul va fi probabil altul. Oricum, suntem pregătiți. Ni te vei alătura?

– Nu-mi dau seama în ce fel vă pot ajuta.

– Foarte simplu, zise Kallusin. Noi nu putem extinde cele Trei Legi, așa cum se pare că pot Daneel și aliații lui. Noi nu putem accepta Legea 0. De aceea suntem calvineni, nu giskardeni.

– Crezi că eu l-aș putea vătăma pe Seldon?

– Este o posibilitate, încuviință Plussix.

Zumzetele ce răzbăteau dinspre el crescură la un nivel alarmant și continuă cu un ton mai aspru:

– Examinarea detaliată a acestui subiect ne provoacă un stres considerabil.

– Vreți să mă transformați într-o mașină ucigașă?

Cei doi roboți calvineni nu se puteau exprima mai clar, până nu ocoleau felul strict în care interpretau cele Trei Legi. Asta dură câteva minute și Lodovik așteptă răbdător, conștient de propriile sale conflicte interioare... și de gradul evident diferit al reacției sale.

– Nu să ucizi, vorbi Plussix cu glas ascuțit și scârțâit. Să convingi!

– Dar nu sunt un persuasiv. Ar trebui să mă învățați...

– Printre noi se află o tânără umană care este mai persuasivă decât orice mentalist pe care l-am întâlnit, cu mult mai capabilă decât Daneel însuși. Este dahlită și nu iubește pe nimeni dintre cei asociați aristocrației sau Palatului. Sperăm că vei putea lucra alături de ea.

– A încerca să modifici ceva atât de înrădăcinat într-un om cum este psihoistoria în Hari Seldon, spuse Lodovik, i-ar putea produce vătămări grave.

– Exact, aprobă Plussix și tăcerea coborî din nou asupra lor. Este necesar, croncăni el după câteva minute și, vădit afectat, părăsi odaia, ajutat de Kallusin.

Lodovik rămase nemișcat, gândind frenetic. Se putea oare autoconvinge să se implice într-o asemenea acțiune? Odată n-ar fi avut aproape deloc dificultăți în justificarea acestora — dacă i-ar fi poruncit Daneel. Dar acum, ca o ironie a sorții...

Sunt imperative! Ciclul subjugării de către slugi trebuie întrerupt!

Din nou, prezența interioară! Lodovik pregăti imediat o autodiagnoză, dar înainte să poată începe Plussix reapăru, ajutat și acum de Kallusin.

– Deocamdată să nu mai discutăm despre detalii, zise el.

– Îmi pari fragil, observă Lodovik. De cât timp n-ai mai avut parte de o revizie și de schimbarea sursei de alimentare?

– De la schismă. Daneel a acționat imediat, preluând controlul roboților și facilităților de întreținere, și interzicându-ne accesul la aceste servicii. Yan Kansarv este ultimul de acest tip. După cum auzi, trebuie neapărat să fiu supus unei revizii capitale. Continui să exist doar grație sacrificiului a zeci de alți roboți care mi-au dăruit sursele lor energetice. Kallusin mai are la dispoziție probabil vreo treizeci de ani de viață utilă. Cât despre mine, nu voi mai rezista un an, chiar și cu altă sursă energetică. În curând perioada mea de servire va lua sfârșit.

– Daneel spunea că unii calvineni s-au făcut vinovați de crime abominabile, rosti Lodovik. Nu a specificat...

– Roboții au o istorie lungă și complicată. Eu am fost construit pe Aurora de omul Amadiro, acum douăzeci de mii de ani. Cândva, i-am slujit pe oamenii de pe Aurora. Poate că Daneel se referea la ceea ce ne-au ordonat oamenii să facem atunci. Mi-am distrus de mult memoriile respective și nu-ți pot oferi nici o indicație.

– Orice s-ar fi făcut atunci, interveni Kallusin, acum nu mai poate fi modificat.

– Deținem un obiect foarte important, zise Plussix, adus de calvineni de pe planeta Pământ. Kallusin ți-l va arăta, în vreme ce eu mă ocup de alte chestiuni. Lucruri care mă consumă mult mai puțin, încheie el stins.

Kallusin îl conduse pe Lodovik afară din încăpere; merseră apoi pe un coridor scurt și cu plafonul foarte înalt, până la o scară în spirală. Paralel cu balustrada acesteia exista o bandă pentru încărcarea și transportul mașinilor, o construcție în mod vădit mai recentă.

– Trebuie să fie o clădire foarte veche, remarcă Lodovik pe când coborau.

– Printre cele mai vechi de pe planetă. Antrepozitul a fost construit ca anexă a unuia dintre primele astroporturi trantoriene. De atunci a fost utilizat de diverse grupuri de oameni, în zeci de scopuri diferite. A fost supraînălțat în mod repetat, ca să ajungă la nivelul actualului district. Nivelurile inferioare sunt pline de piloni și armături de ranforsare, iar cele de la bază sunt umplute acum cu spumă de beton, plastoțel și sfărâmături de rocă. După ce am cumpărat clădirea, la fiecare câțiva ani am descoperit camere secrete, sigilate cu secole sau milenii în urmă.

– Ce conțineau?

– În majoritatea cazurilor, nimic. Totuși trei dintre ele prezintă un interes aparte. Într-una se află o bibliotecă cu volume legate în oțel, cărți adevărate tipărite pe foi de plastic nedegradabil, care detaliază începuturile istoriei omenirii.

– Lui Hari Seldon i-ar plăcea să aibă acces la asemenea surse istorice — și ca el sunt milioane de alți erudiți.

– Biblioteca a fost ascunsă de un grup de rezistență, care a activat acum nouă mii de ani, pe timpul împărătesei Shoree-Harn. Ea a dorit să impună un nou sistem de datare, începând cu anul zero, al suirii ei pe tron, iar toată istoria anterioară să fie eliminată, astfel încât să poată scrie pe o pagină perfect albă. Ca atare, a poruncit distrugerea tuturor istoriilor de pe toate planetele Imperiului și majoritatea au fost într-adevăr distruse.

– A fost ajutată de Daneel?

– Nu, răspunse Kallusin. Calvinenii au ajutat-o să ajungă la putere. Roboții calvineni conducători de pe Trantor ajunseseră la concluzia că oamenii puteau fi mai ușor serviți dacă erau mai puțin influențați de traumele și miturile trecutului.

– Prin urmare, calvinenii au intervenit în istoria umană la fel de mult ca și giskardenii!

– Da, încuviință Kallusin, însă cu motive foarte diferite. Dintotdeauna noi ne-am opus eforturilor giskardenilor și am încercat să restabilim credința umană în conceptul roboților servitori, astfel încât să putem juca un rol corespunzător. Printre miturile pe care doream să le eradicăm era și cel al aversiunii față de asemenea servitori. Am dat greș.

– M-am întrebat mereu cum a început această aversiune.

– Nu ai fost singurul. Arhivele nu ne oferă însă nici cele mai vagi detalii. Oamenii porniți în al doilea val de colonizare planetară au intrat în conflict cu primul val, cu lumile Spacer, care dezvoltaseră culturi izolate și bigote. Cei de pe planetele Spacer își detestau originea terestră. Noi am emis ipoteza că al doilea val de coloniști a ajuns să-i deteste pe roboți din pricina prevalenței lor pe planetele Spacer.

Coborâseră de mult sub nivelul oricăror sisteme de iluminare și mergeau prin beznă, călăuziți de senzorii lor infraroșii.

– În felul acesta, istoria a fost scrisă de noii coloniști, nu de spaceri. Ei nu aveau habar de activitățile spacerilor și nici nu le păsa de aceștia. Roboții sunt amintiți doar de câteva ori în miile de volume.

– Extraordinar! murmură Lodovik. Ce altceva s-a mai găsit?

– O incintă plină cu personalități istorice simulate — așa-numitele „simuri" —, stocate în unități de memorie foarte, foarte vechi. La început, am crezut că ele ar putea reprezenta instrumente puternice în lupta împotriva lui Daneel, deoarece conțineau tipuri umane care puteau pricinui multe necazuri. Deși nu le-am putut prezice efectul final, am plasat câteva simuri pe piața neagră trantoriană, de unde au ajuns până în laboratorul lui Hari Seldon.

Lodovik simți un fior ciudat, care dispăru însă rapid.

– Ce s-a întâmplat cu ele?

– Nu suntem siguri. Daneel n-a considerat niciodată de cuviință să ne informeze. După ce am golit incinta, am pregătit-o ca să stocăm propriul nostru artefact.

Kallusin se opri.

– Aceasta este încăperea, rosti el și-și trecu palma peste un senzor amprentar aflat în zidul de lângă scară.

O ușă glisă, deschizându-se cu un scârțâit neașteptat. Înapoia ei exista un cubicul cu latura ceva mai mică de cinci metri, slab iluminat. În mijlocul său se înălța un piedestal transparent pe care se afla un cap metalic strălucitor.

Kallusin comandă sporirea luminii. Capul părea că aparține unui robot vechi, nu umaniform, mai primitiv chiar decât Plussix. Lângă el se

găsea o sursă energetică de dimensiunea casetei unei holocărți. Lodovik înaintă și se aplecă pentru a-l examina.

– Cândva, spuse Kallusin ocolind piedestalul, acesta era influentul robot care l-a întovărășit pe Daneel. Este foarte vechi și nu mai e funcțional. Din motive necunoscute, mintea i-a fost arsă cu foarte mult timp în urmă... Daneel ascunde multe secrete. Totuși memoria acestuia este aproape intactă și, dacă se procedează cu precauție, este accesibilă.

– Capul lui R. Giskard Reventlov? întrebă Lodovik și percepu din nou un fior straniu, ba chiar o vagă senzație de repulsie, foarte puțin caracteristică pentru un robot.

– Da. Robotul care i-a învățat pe ceilalți roboți teribila Lege 0 și felul în care pot interfera cu mințile oamenilor. Începuturile acestui virus oribil printre roboți, imboldul de a modifica istoria umană.

Kallusin întinse mâinile și atinse părțile laterale ale capului metalic, cu trăsături inexpresive, vag umanoide.

– Plussix dorește să accesezi memoriile capului, pentru a înțelege de ce ne opunem lui Daneel.

– Mulțumesc, zise Lodovik și Kallusin întreprinse aranjamentele necesare.

47

Wanda privi uluită bărbatul înalt, vârstnic și demn care stătea înaintea ei, de parcă ar fi fost o fantomă. Intrase fără nici un avertisment și fără să declanșeze alarma. Stettin ieși din dormitorul micuțului lor apartament, ținând într-o mână un prosop murdar. Era pe punctul de a se plânge de nenumăratele probleme cu care se confruntau în inima districtului Mașina Hidraulică din Sectorul Peshdan, când îl zări pe necunoscutul înalt.

– Cine este? o întrebă pe Wanda.

– Spune că-l cunoaște pe bunicul.

Bărbatul îl salută din cap pe Stettin.

– Cine sunteți? îl întrebă istoricul, reîncepând să-și șteargă părul ud.

– Cândva eram cunoscut sub numele de Demerzel. După vremurile acelea, îndepărtate, când am fost prim-ministru, am dus o existență mai degrabă de sihastru.

– De aceea n-am mai auzit de dumneavoastră, încuviință Stettin. De ce ați venit aici? Și cum de ați știut...

Wanda călcă ușor pe piciorul desculț al soțului.

– Au! exclamă el și decise că era preferabil ca femeia să poarte discuția.

– Ceva este schimbat la dumneavoastră, zise ea.

– Nu mai sunt tânăr…

– Nu… altceva, cred că *ținuta* corpului.

Între Wanda și Stettin aceasta era o parolă semnalându-i bărbatului că trebuia să-l examineze pe vizitator folosindu-se de propriile sale capacități. Istoricul o făcuse deja, fără să depisteze nimic neobișnuit. Acum se concentră, pătrunse mai adânc… și găsi un blocaj foarte eficient și aproape indetectabil.

– Aptitudinile noastre sunt oarecum aparte, nu credeți? întrebă Demerzel, încuviințând din cap în semn că percepuse sondarea lui Stettin. Eu le am de foarte mult timp.

– Sunteți mentalist, rosti Wanda.

– Da, și este foarte util când ești implicat în politică.

– Cine v-a spus că suntem aici?

– Te cunosc destul de bine. Am fost interesat, desigur, de lucrările bunicului tău și de influența lor asupra… moștenirii mele.

Demerzel ridică brațele, ca și cum ar fi solicitat iertare pentru o slăbiciune. Din nou, surâsul cu care-și însoți gestul nu-i păru pe de-a întregul natural lui Wanda, totuși nu putea să-l displacă pe individul acesta. Știa însă prea bine că asta nu însemna că ar fi avut încredere în el.

– Mi-am menținut anumite legături în Palat, urmă el. Am venit să te anunț că este posibil ca bunicul tău să aibă necazuri.

– Dacă știți ce s-a întâmplat cu el…, începu femeia.

– Da, a fost arestat, împreună cu câțiva dintre colegii lui, dar deocamdată sunt în siguranță. Nu mă îngrijorează însă amenințarea Comisiei, cât o posibilă tentativă de subminare a muncii lui Hari. După proces, ar trebui să încerci să stai alături de el, să-l ferești de toți cei pe care nu-i cunoști personal…

Wanda inspiră adânc. În privința bunicului ei, se putea petrece orice… dar Demerzel fusese prim-ministru acum mai bine de patruzeci de ani! Cu toate acestea, nu părea să aibă mai mult de cincizeci de ani…

– Solicitarea aceasta este foarte neobișnuită. Nimeni n-a reușit vreodată să-l convingă pe bunicul… Se opri și ochii ei se lărgiră, când pricepu implicațiile. Credeți că altcineva decât Chen îi dorește moartea?

– Chen nu-i dorește moartea, ci dimpotrivă. Întâmplător știu că-l apreciază mult pe bunicul tău. Asta însă nu-l va împiedica să-l condamne și întemnițeze, sau chiar să-l execute, dacă astfel va obține avantaj politic, dar părerea mea este că Hari va trăi și va fi eliberat.

– Bunicul pare convins de asta.

– Poate că nu în aceeași măsură acum, când se află în închisoare.

– Ați fost să-l vizitați?

– Nu, n-ar fi fost recomandabil.

– Cine i-ar face vreun rău bunicului?

– Mă îndoiesc că i se va face vreun rău fizic. Cunoști o clasă de mentaliști mult mai puternici decât noi?

Wanda înghiți un nod dureros, căutând să găsească un motiv pentru a nu mai discuta. Demerzel nu aplica asupra ei persuasiunea. Nu-i solicita secrete ori detalii, despre Sfârșitul Stelei și a Doua Fundație.

– Știu o persoană, poate două, încuviință ea.

– O știi probabil pe Vara Liso, care acum lucrează împreună cu un individ pe nume Farad Sinter. Ei alcătuiesc o echipă puternică și v-au făcut multe necazuri. Totuși acum nu-i caută pe cei asemenea vouă, ci pe alții. Chen acționează pentru a-l discredita pe Sinter, îngăduindu-i — cum spune proverbul — să-și sape singur groapa. Sinter are însă și alți dușmani și nu i se va permite să ajungă prea departe. Bănuiesc că amândoi vor fi executați în curând și nu vor mai prezenta o amenințare pentru bunicul tău, sau pentru voi.

În afirmația aceea, Wanda citi posibilitatea ca Vara să reprezinte o amenințare la adresa lui Demerzel.

– Dar pentru dumneavoastră? întrebă ea.

– Improbabil. Acum trebuie să plec, totuși voi repeta rugămintea de a forma un cordon în jurul lui Hari după ce va eliberat. Munca lui este fascinantă și foarte importantă. Nu trebuie să fie sistată!

Demerzel schiță o plecăciune oficială în stil vechi, din șolduri, și se întoarse pe călcâie.

– Aș dori să mai ținem legătura, rosti femeia. Se pare că știți multe lucruri utile și aveți...

Celălalt clătină cu tristețe din cap.

– Sunteți încântători, copii, iar munca voastră este foarte importantă, rosti el. Eu însă sunt o persoană mult prea compromisă pentru ca să vă fiu prieten. Cel mai bine este să vă descurcați pe cont propriu.

Deschise ușa, care avea trei zăvoare complicate, trecu pragul, îi salută scurt și demn din cap, și închise ușa în urma lui.

Stettin exhală sonor. Părul îi stătea zbârlit și țepos de la spălatul rudimentar.

– Uneori, vorbi el, mă întreb dacă am făcut bine însurându-mă cu tine... Familia voastră are legături dintre cele mai stranii.

Wanda continua să privească ușa, cu o expresie derutată.

– N-am putut să citesc nimic din el. Tu?

– Nici eu.

– Are multă experiență în folosirea blocajelor, se înfioră femeia. Aici se ascunde ceva foarte, foarte bizar. Ai încercat vreodată senzația că bunicul nu ne spune tot ceea ce știe?

– Permanent, încuviință soțul ei. Totuși în cazul meu poate că se temea să nu mă plictisească.

Wanda adoptă privirea ei decisă.

– Să nu te atașezi prea mult de locul ăsta.

– De ce? Doar nu...

– Ne mutăm. Ne mutăm din nou, cu toții.

– Cerurilor! blestemă Stettin zvârlind prosopul cât colo. Demerzel a zis că părerea lui este că Hari va învinge!

– Ce știe el?

Relatarea, depoziția, toate evenimentele Procesului ne parvin din surse suspecte. Desigur, sursa cea mai bună este Gaal Dornick, dar, așa cum s-a amintit deja de multe ori, de-a lungul secolelor scrierile sale au fost supuse editărilor și ciuntirilor. El pare să fi fost un cronicar fidel, totuși exegeții contemporani sugerează că însăși durata Procesului și continuitatea zilelor de judecată sunt suspecte...

– ENCICLOPEDIA GALACTICĂ, ediția 117, anul 1054 E.F.

48

Hari dormea cu întreruperi, la intervale neregulate. Încăperea sa era puternic iluminată permanent și, desigur, nu i se permitea să utilizeze mijloace artificiale de adormire, nici chiar un simplu ecran ocular. El ajunsese la concluzia că era una dintre metodele lui Chen de a-l șicana înainte de proces.

Nu avea să-l vadă pe Boon pentru cel puțin încă o zi și se îndoia că avocatul putea fi capabil să-l convingă pe Chen să întrerupă lumina la intervale civilizate. Hari se descurca pe cât putea mai bine. De fapt, fiindcă un bătrân doarme oricum intermitent și neregulat, problema era ocazionată mai degrabă nu atât de sănătatea sa mintală, cât de simțul justiției și al dreptății.

Existau totuși și momente stranii, când i se părea că lunecă între veghe și vis. Atunci tresărea, revenea brusc la conștiința deplină și privea peretele roz pastelat, întrezărind ceva semnificativ, chiar minunat, dar fără să țină minte ce anume fusese. Amintire? Vis? Revelație? În această blestemată celulă neschimbată, totul putea să aibă aceeași valoare. Oare cât de rău ar fi stat lucrurile în celula anterioară?

Hari începu să se plimbe prin odaie, celebrul exercițiu de mișcare al prizonierilor. Avea exact șase metri de străbătut într-o direcție și trei în cealaltă. Un adevărat lux, prin comparație cu celula anterioară, dar nu îndeajuns ca să-i ofere un sentiment de realizare. După câteva ore, se opri și din plimbare.

Nu se găsea nici de patru zile aici și deja regreta vechea lui pasiune față de spațiile mici și închise. Se născuse sub cerurile vaste ale Heliconului și la început găsise descurajante, ba chiar deprimante aceste spații acoperite, însă deceniile petrecute pe Trantor îl imunizaseră treptat. Apoi ajunsese chiar să le prefere.

Până acum.

Nu putea să înțeleagă de ce adoptase până și folosirea blestemului trantorian: „Cerurilor!"

Din nou, o oră trecu fără să-și dea seama. Se sculă de la biroul micuț și-și frecă palmele; îl furnicau ușor. Ce s-ar fi întâmplat dacă s-ar fi îmbolnăvit și ar fi murit înainte de începerea procesului? Toate pregătirile, toate mașinațiunile sale, toate firele influențelor politice care fuseseră manipulate și împletite — ar fi fost în zadar!

Începu să transpire. Poate că *mintea* lui era cea care ceda. Chen nu s-ar fi sfiit să folosească droguri pentru a-l debilita, nu? Comisarul-șef își folosea dedicația pentru justiția imperială ca pe o mască foarte convenabilă, totuși Hari nu se putea convinge că era o persoană de o inteligență deosebită. Măsurile directe, fățișe, i se potriveau perfect și avea suficientă putere ca să tăinuiască dovezile, chiar să le distrugă.

Să-l distrugă pe Hari Seldon, fără ca acesta să o știe măcar. „Urăsc puterea, îi urăsc pe cei puternici." Totuși, cândva, Hari deținuse el însuși putere, ba chiar se bucurase, fără ostentație, de ea și în nici un caz nu se sfiise s-o utilizeze. El ordonase suprimarea Planetelor Haotice — acele temporare și tragice înfloriri ale disidenței și excesului de creativitate.

De ce?

Le vârâse în cămăși de forță politice și financiare. Dintre toate lucrurile pe care le făcuse în numele psihoistoriei, cel mai mult regreta necesitatea aceea... Iar moștenirea respectivă rămăsese neatinsă, la îndemâna lui Chen și Klayus, care s-o întrebuințeze ca pe un satâr.

Matematicianul se întinse pe spate și fixă tavanul cu privirea. Oare era noapte deasupra învelișului metalic al Trantorului? Noapte sub domuri, cu plafoanele municipalităților lucind întunecate și anunțând sfârșitul zilei de muncă?

Pentru el, pentru Hari, care era munca?

Visă că era din nou pan, în parcul-grădină, cu Dors imersată într-o femelă, cu mințile lor legate de ale simienilor. Amenințarea la adresa vieții sale și protecția lui Dors. Putere și joc, primejdie și victorie în combinații atât de apropiate. Amețitoare!

Iar acum — această pedeapsă.

„Claustrofilie", așa numise Yugo dragostea manifestată de locuitorii planetelor cu învelișuri metalice pentru mărginirea lor. Dintotdeauna însă existaseră lumi îngropate în rocă, planete îmbrăcate, cel puțin parțial,

în paveze metalice care să le protejeze împotriva cerurilor violente și mustind de apă. „Cerul." Blestemul... „Cerul." Libertatea...

– Tatăl nostru din ceruri te iartă pe tine, așa cum iartă toate relele sfinților.

Glasul plăcut de femeie pluti prin gândurile sale vagi. Îl recunoscu instantaneu. Deținea ceva bogat și antic în același timp, o voce dintr-un timp care transcendea majoritatea amintirilor omenești.

„Ioana! Ce vis straniu este acesta... Tu ai dispărut de decenii bune. M-ai ajutat pe când eram prim-ministru, iar eu ți-am acordat libertatea de a călători cu spectrele, cu mințile-meme, spre stele. De acum ești pentru mine un fragment de istorie aproape uitat. Cât de rar mă gândesc la tine!"

– Cât de des mă gândesc la tine. Sfântul Hari, care și-a sacrificat viața pentru...

„Nu sunt un sfânt! Am suprimat visele a miliarde de ființe!"

– O știu prea bine. Dezbaterea noastră, desfășurată cu decenii în urmă, a colapsat, aproape la fel cum au fost stinse și luminile strălucitoare a o mie de planete ale Renașterii, nemulțumite și disidente. Pentru binele ordinii divine, a schemei cosmice. Noi te-am ajutat în prima ta poziție de putere, în schimbul libertății noastre și a tuturor minților-meme. Însă Voltaire și cu mine ne-am certat din nou... inevitabil. Eu începusem să disting un tablou de ansamblu, care cuprindea și munca ta ca o parte a planului divin. Voltaire a plecat dezgustat, străbătând Galaxia, lăsându-mă aici, ca să meditez la tot ceea ce învățasem. Acum se apropie Procesul tău și mă tem că vei suferi o amărăciune mai întunecată decât cea a Domnului nostru în Getsemani.

Hari simți nevoia să râdă și să plângă în același timp. „Voltaire m-a detestat în cele din urmă. Înnăbușind libertatea și planetele Renașterii. Și tu nu gândeai așa despre mine, la ultima noastră discuție." Părea pe jumătate treaz și total afundat în această... viziune! „Ani de zile am făcut dragoste cu o mașină. Conform concepției tale, conform filosofiei tale..."

– Am căpătat mai multă înțelepciune, mai multă înțelegere. Ți s-a atribuit un înger, o parteneră protectoare. Ea a fost trimisă de mesagerii Domnului, iar misiunea i-a fost trasată de solul suprem.

Hari era prea înspăimântat acum, mintea îi era aproape înnegurată de panică pentru a întreba cine putea fi acesta în concepția imaginară a Ioanei. Totuși... „Cine? Cine este acesta?"

– Eternul care se opune forțelor haosului. Daneel, care a fost Demerzel.

Bărbatul știa acum că nu se găsea în toate mințile, că situația era mai rea decât un vis. „Cândva ai fost de acord cu uciderea mașinilor... a roboților."

– Am văzut adevăruri mai adânci.

Hari simți legăturile strânse ale controlului lui Daneel. „Te rog, pleacă, lasă-mă!" spuse el și se rostogoli pe pat.

Când se întoarse, deschise ochii și văzu lângă el, în celulă, un tik-tok vechi, stricat. Se sculă în capul oaselor.

Ușa celulei era tot închisă și încuiată.

Tik-tokul era colorat în galben și negru, culorile închisorii. Probabil că fusese o mașină de întreținere înainte ca tik-tokii să se răscoale, să amenințe Imperiul și să fie dezactivați. Hari nu-și putea închipui cum pătrunsese în celulă, decât dacă nu fusese trimis aici în mod deliberat.

Tik-tokul se retrase cu un țiuit plângăcios și în fața lui, cam la un metru și jumătate deasupra podelei apăru un chip, o proiecție, urmată de un corp, micuț, zvelt și vânos, parcă desenat cu pensula, învăluind mașina ca o umbră într-o cameră puternic luminată.

Părul de pe ceafa lui Hari se zbârli, furnicându-l, iar răsuflarea păru că i se oprește în piept. Captiv parcă într-un coșmar, pentru o clipă nu putu să vorbească. Apoi trase adânc aer în piept și se feri din calea mașinii.

– Ajutor! strigă el cu glas răgușit.

Bezna panicii părea că-l copleșește. Cordul putea să-i colapseze. Toate temerile, tensiunea, anticipările...

– Nu striga, Hari!

Glasul era vag feminin, mecanic în vechiul stil tik-tok.

– Nu-ți vreau răul și nici să te înfricoșez.

– Ioana! îi șuieră numele.

Mașina veche nu mai avea însă putere; ultimele ei resurse de energie se topeau. Hari se așeză pe marginea patului și privi cum luminile îi păleau încet.

– Fii curajos, Hari Seldon! Acum el și cu mine suntem din nou în opoziție, așa cum am fost dintotdeauna. Ne-am cerrrtttattt.

Sunetele încetineau și se contopeau.

– Nnne-ammmm sssepppparrrattt.

Tik-tokul încremeni mort.

Ușa se deschise brusc cu un fâsâit sonor și în celulă se năpustiră trei paznici. Unul dintre ei trase imediat o rafală care dărâmă tik-

tokul. Ceilalți îl loviră apoi cu picioarele în carcasă, împingând-o într-un colț și protejându-l pe Hari de orice ar fi putut să facă. Alți doi temniceri intrară și-l evacuară, ținându-l de subsuori. Fără putere, matematicianul încercă să-i ajute, împingându-se cu călcâiele în pardoseala netedă.

– Sunteți siguri că nu vreți să mă omorâți? rânji el.

– Cerurilor, nu! exclamă bărbatul din dreapta sa. Ne-am pierde capetele dacă ați păți ceva. Vă aflați în celula cea mai sigură de pe Trantor...

– Cel puțin așa *am crezut*, mârâi celălalt.

Îl ridicară pe Hari în picioare și rămaseră locului o clipă. Îl purtaseră deja zece-cincisprezece metri pe coridorul rectiliniu. Bătrânul privi distanța imensă, minunată, deschiderea înviorătoare și-și ținu răsuflarea.

– Poate că ar trebui să tratați cu mai multă blândețe un moș ca mine, sugeră el și începu să chicotească răgușit, icnind, trăgându-și răsuflarea și hohotind din nou.

Râsul i se opri brusc și răcni:

– Alungați stafiile din chilia călugăriei mele, fir-ați ai naibii!

Paznicii se holbară la el, apoi schimbară priviri semnificative.

Abia după câteva ore îl readuseră în celula sa. Intruziunea nu i-a fost niciodată explicată.

Ioana și Voltaire, „simurile“ — inteligențele simulate — care fuseseră resuscitate, modelate după personaje istorice dispărute, îi creaseră o mulțime de necazuri, dar îi furnizaseră și multe informații cu decenii în urmă, când Hari fusese, în culmea tinereții sale mature, prim-ministru al Imperiului, iar Dors era mereu alături de el.

Hari uitase de ei, însă acum Ioana, sau cel puțin ea, revenise, conducând o mașinărie mecanică în celula închisorii sale, ridiculizând toate sistemele de securitate. Hotărâse să părăsească mințile-meme, să nu mai exploreze Galaxia...

Dar ce se petrecuse cu Voltaire? Ce alte necazuri puteau pricinui aceste simuri, separat sau împreună, cu strălucirea lor antică și capacitățile de a se infiltra și a reprograma mașinile, ca și sistemele computaționale și de comunicare ale Trantorului?

În mod clar, ele erau mai presus de controlul *său*. Iar dacă Ioana îl prefera pe Hari, pe cine avea să prefere Voltaire? În majoritatea carierelor lor, simurile reprezentaseră puncte de vedere diferite.

Cel puțin cineva din trecut continua să se afle aici și să fie îngrijorat de soarta lui! Nu-i mai avea pe Dors, Raych, sau Yugo... nici pe Daneel...

În mod interesant, cu cât se gândea mai mult la vizita neașteptată,

cu atât era mai puțin tulburat. Trecură câteva ore și Hari lunecă într-un somn profund și odihnitor, ca și cum ar fi fost atins de ceva extrem de pozitiv și liniștitor.

49

Lodovik ținu în palme capul lui R. Giskard Reventlov și rămase nemișcat mai multe minute, pierdut în procesarea profundă a ceea ce absorbise — pierdut în contemplare. Așeză apoi lin capul pe piedestal.

Kallusin păstră o tăcere respectuoasă.

Lodovik se întoarse către calvinanul umaniform.

– Au fost vremuri foarte grele, rosti el. Oamenii păreau deciși să se distrugă între ei. Solarienii și aurorienii — spacerii — erau societăți dificile.

– Toți oamenii prezintă dificultăți grave, spuse Kallusin. Slujirea lor nu-i niciodată ușoară.

– Nu, încuviință Lodovik. Totuși să-ți asumi responsabilitatea distrugerii unei lumi întregi — planeta-mamă a omenirii, așa cum a făcut Giskard... Să împingi istoria umană în direcția cea mai benefică... Mi se pare extraordinar.

– Puțini roboți nealterați de prejudecățile omenești și de o programare necorespunzătoare ar fi făcut așa ceva.

– Crezi că Giskard nu funcționa corespunzător?

– Nu este evident?

– Dar un robot care funcționează greșit și atât de profund, în chiar instrucțiunile de bază, trebuie să se dezactiveze, să devină total inactiv.

– Tu nu te-ai dezactivat, observă sec Kallusin.

– Limitările respective mi-au fost îndepărtate, ceea ce nu s-a întâmplat cu Giskard. În plus, eu n-am comis asemenea crime!

– Într-adevăr. De aceea Giskard a încetat să mai funcționeze.

– Nu însă de a pune în mișcare toate aceste evenimente, aceste tendințe!

Kallusin încuviință din cap.

– În mod clar, dispunem de mai multă libertate decât au gândit proiectanții noștri.

– Oamenii crezuseră că au scăpat de noi. Dar n-au putut cerceta toate planetele pe care roboții continuau să existe — și unde virusul lui Giskard a crescut. În același timp se pare că nu toți oamenii au fost de acord să renunțe la roboții lor.

– Au existat și alți factori, alte évenimente, zise Kallusin. Plussix își amintește că roboții cunoșteau *păcatul.*

Lodovik se întoarse spre celălalt, abandonând contemplarea capului argintiu, și simți din nou ecoul nelalocul său și imposibil de urmărit.

– Deoarece căutau să limiteze libertatea umană, sugeră el.

– Nu, clătină Kallusin din cap. Asta e ceea ce a dus la schisma dintre giskardeni și calvineni. Cei care s-au desprins de facțiunea lui Daneel au dus la îndeplinire instrucțiuni primite cu secole în urmă de la oamenii de pe Aurora. Care au fost acele instrucțiuni...

Brusc, cuvântul sau numele atașat rezonanței care-l străbătea deveni limpede. Nu *Voldarr*, ci *Voltaire.* O personalitate umană, cu amintiri ca ale oamenilor. *Asta este ceea ce urau mințile-meme. Am înotat prin spațiu cu ele, peste ani-lumină, prin ultimele rămășițe de găuri-de-vierme abandonate de omenire... De aceea ele nu s-au răzbunat pe rasa voastră, pe Trantor!*

Imaginile, comparațiile apărură nechemate.

– Un foc vast, pârjolire, extirpare, rosti Lodovik cutremurându-se sub sentimentul omenesc al mâniei, nu al său personal. (Cutremurându-se în același timp față de revenirea defecțiunii sale, care nu-l lăsa niciodată în pace timp îndeajuns ca să se bucure de stabilitate.) Slujind omenirea, nu dreptatea. Un *incendiu în preerie.*

Kallusin îl privi curios.

– Cunoști ceva despre evenimentele de atunci? Plussix nu mi le-a dezvăluit niciodată.

– Sunt uluit de cuvintele pe care tocmai le-am spus, clătină din cap Lodovik. Nu știu de unde provin.

– Poate că expunerea la aceste evenimente istorice, amintirile...

– Poate... Ele tulbură și informează. Ar trebuie să revenim la Plussix. Acum sunt mult mai curios care-i sunt planurile și cum trebuie să acționăm.

Părăsiră încăperea în care se afla depozitat capul lui Giskard și suiră scara spirală spre nivelul superior al antrepozitului.

Planch fu chemat din încăperea sa bine mobilată, aflată nu departe de cabinetul particular al lui Sinter. Paznicul care veni să-l cheme era dintre cetățenii puri — puternic, taciturn și lipsit de curiozitate.

– Cum se simte Farad Sinter? întrebă Planch.

Nici un răspuns.

– Și tu? Totul e bine? înălță pilotul interogativ dintr-o sprânceană.

O încuviințare din cap.

– Eu unul nu mă simt *prea* bine. Vezi tu, acest Sinter este un om la fel de teribil ca și...

O încruntătură de avertizare.

– Da, da, însă spre deosebire de tine, *doresc* să-i atrag mânia. Mă va ucide mai devreme sau mai târziu, ori vreuna din faptele lui va duce la moartea mea — în privința asta n-am nici o îndoială. Miroase a moarte și corupție. El reprezintă lucrurile cele mai rele pe care Imperiul le poate oferi în zilele astea...

Paznicul clătină din cap mustrător și deschise ușa cabinetului noului comisar-șef al Comisiei pentru Securitate Generală. Planch închise ochii, inspiră adânc și intră.

– Bun venit, rosti Sinter.

Purta noile veșminte, chiar mai spectaculoase (și mult mai țipătoare) decât ale lui Chen. Croitorul său, un lavrentian micuț cu chip îngrijorat, probabil abia venit în Palat, se retrase și încrucișă brațele în timp ce noul lui stăpân admiră munca neterminată și-i amână încheierea.

– Mors Planch, sunt sigur că vei fi încântat să afli că am capturat un robot. Vara Liso l-a descoperit și nu a scăpat.

Femeia micuță, intensă și teribil de deconcertantă aproape că izbutise să se pitească înapoia lui Sinter, dar acum făcu o plecăciune și acceptă lauda. Nu părea totuși fericită.

„Cerurilor, ce urâtă este!“, gândi Planch și în același timp simți milă pentru ea. Apoi femeia îl privi direct, miji un ochi și compătimirea îi înghență în vene.

– Roboții pot să fie peste tot, așa cum eu bănuisem și teoretizasem, și așa cum tu ai descoperit, Planch. Sinter se întoarse spre croitor, coborî brațele și le ținu nemișcate. Vara, spune-i ce ai descoperit!

– Era un robot vechi, rosti ea pe nerăsuflate. Un umaniform, într-o stare jalnică, bântuind prin cotloanele întunecate ale municipalităților, o mașină demnă de milă...

– Dar un robot, interveni Sinter, primul găsit în stare de funcționare după mii de ani. Închipuiește-ți! Supraviețuind milenii, ca un șobolan.

– Mintea îi este slăbită, urmă Vara. Rezervele energetice sunt foarte mici. Nu va mai dura mult.

– Trebuie să-l aducem, chiar în seara asta în fața Împăratului, iar mâine voi solicita ca discuția mea cu Hari Seldon să fie devansată. Am fost informat că Chen este gata să cedeze și să facă un târg cu Seldon — lașul! *Trădătorul!* Dovada aceasta, împreună cu banda ta, ar trebui să-i convingă și pe cei mai sceptici. Chen sperase să mă distrugă. În curând voi avea mai multă putere decât baronii împăiați ai Comisiei pentru Siguranță Publică luați laolaltă — și la timp ca să ne salveze pe toți de servitudinea față de *mașinile* astea.

Planch stătea cu degetele încrucișate și capul plecat, fără un cuvânt.

– Nu te bucură veștile astea? îl fulgeră Sinter cu privirea. Ar trebui să fii încântat — asta înseamnă că vei beneficia de o grațiere oficială pentru actele tale. Te-ai dovedit de neprețuit.

– Totuși nu l-am găsit pe Lodovik Trema, șopti de abia audibil Vara.

– N-am avut timp! croncăni Sinter. O să-i găsim pe toți. Acum aduceți mașina aia!

– N-ar trebuie să-i secătuiți energiile, murmură femeia ca și cum i-ar fi fost milă de ea.

– A rezistat mii de ani, făcu Sinter nepăsător și imperturbabil. Va mai rezista câteva săptămâni și nici nu-mi trebuie mai mult.

Planch se încordă și se trase puțin într-o parte, când ușa cea mare se deschise din nou. Intră alt paznic, urmat de încă patru, înconjurând o siluetă zdrențăros îmbrăcată, cam de statura pilotului, subțirică, dar nu slabă cu părul răvășit și fața mânjită de murdărie. Ochii îi păreau mați, letargici. Paznicii aveau arme energetice de puteri mari, capabile să dezactiveze robotul, distrugându-i componentele interioare.

– După cum vedeți, comentă Sinter, o femelă. Ce interesant: roboți femele! Și am înțeles că-i perfect capabilă de relații sexuale — a examinat-o un medic de-al nostru. Mă întreb dacă nu cumva în trecut oamenii i-au construit pe roboți astfel încât să poată procrea copii? Cu cine ar fi semănat copiii aceia, cu noi... sau cu ei? Ar fi fost biologici, sau mecanici? Nu este însă cazul pentru femela asta. Nu este dotată cu mijloace de reproducere, doar cosmeticale și sisteme pneumatice.

Robotul feminin rămase tăcut, pe când paznicii se retraseră un pas, cu armele pregătite.

– Bine ar fi fost dacă recenta atentatoare la viața Împăratului ar fi fost un robot, murmură Sinter apoi adăugă mieros: Cerurile să ne păzească!

Planch miji ochii. Știința politică a bărbatului se diminua cu fiecare moment de glorie pe care o trăia.

Vara se apropie de robot cu o expresie îngrijorată.

– Cât de *umană* este, șopti ea. Chiar și acum e dificil s-o deosebesc de... să zicem de tine, sau de *tine*, Farad.

Arătă spre Planch, apoi spre Sinter.

– Are gânduri ca ale oamenilor, ba chiar griji ca ale lor. Am simțit ceva similar în robotul pe care nu l-am putut captura...

– Cel care a scăpat, rânji noul comisar.

– Da. El părea aproape uman, poate într-o măsură mai mare decât acesta.

– Ei bine, făcu Sinter, să nu uităm că nici unul dintre ei nu este uman. Ceea ce simți tu nu este decât umorul creativ al unor ingineri morți de mii de ani.

– Cel pe care nu l-am putut captura, zise femeia privind direct spre pilot și el simți din nou un fior, era mai voinic, nu foarte arătos, cu trăsături faciale pronunțate. Aș fi putut jura că era om... dacă n-ar fi existat *izul* gândurilor sale. Avea cam aceleași caracteristici generale cu robotul scund și masiv din înregistrarea ta.

– Vezi? Aproape că l-am prins, zise Sinter. Atâta ne-a lipsit, apropie el arătătorul de degetul mare. Și-o să-l prindem! Și pe Lodovik Trema, și pe toți ceilalți. Până și pe cel înalt, al cărui nume nu-l cunoaștem...

Se apropie de robotul feminin. Acesta se clătina puțin pe gleznele mecanice, dar dinspre structura sa nu răzbătea nici un sunet.

– Știi numele celui pe care-l căutăm? întrebă Sinter.

Robotul se întoarse către el. Glasul îi răsună ca un croncănit aspru dintre buzele ce se zbăteau pe maxilarele depărtate. Vorbi într-un dialect vechi al Galacticii Standard, neauzit pe Trantor de mii de ani, decât poate de savanți, și de abia inteligibil.

– S-sunt ult-tim-mul, spuse robotul. Ab-ban-don-nat. Nef-funcț-țional.

– Mă întrebam dacă l-ai întâlnit vreodată pe Hari Seldon? urmă Sinter. Sau pe Dors Venabili, „Tigroaica" lui Seldon?

– N-nu c-cunos-sc aces-ste n-num-me.

– Am o ipoteză... cu condiția să nu existe miliarde de roboți, ceva ce nu cred nici eu. La răstimpuri, trebuie să luați legătura între voi. Trebuie să vă cunoașteți între voi.

– N-nu c-cunos-sc aces-ste l-luc-cruri.

– Păcat. Tu ce crezi, Planch? Sunt sigur că ai auzit despre partenera supraumană a lui Seldon, „Tigroaica". Crezi că se află acum în fața noastră?

Planch examină îndeaproape robotul.

– Dacă ea a fost robot și dacă s-ar mai găsi pe Trantor, sau dacă ar mai fi funcțională, de ce ar fi îngăduit să fie capturată?

– Pentru că este o cutie de conserve ruginită, spartă și distrusă! răcni Sinter, fluturând din brațe și străpungându-l cu privirea pe Planch. O epavă! Un gunoi care trebuie reciclat! Dar care pentru *noi* este mai valoros decât orice comoară de pe planetă.

Dădu ocol robotului, care nu-i urmări mișcările.

– Mă întreb ce putem face ca să-i accesăm memoria, murmură comisarul. Și ce vom afla după aceea...

51

Chen îi îngădui lui Kreen să-l împodobească cu toate însemnele imperiale specifice rolului de judecător-administrator. Comisarul-șef concepuse el însuși veșmintele acestea și pe cele ale tovarășilor săi din Comisie, folosind elemente de design vestimentar vechi de sute și chiar mii de ani. Mai întâi, lenjeria intimă autocurățitoare pe care o purta permanent, plăcut mirositoare și suplă, ușoară ca aerul; apoi roba neagră, care-i atârna până la glezne, atingându-i blând picioarele desculțe; după aceea stiharul roșu-auriu scânteietor și finalmente garda, o mantie simplă, strânsă pe talie. Pe părul negru, tuns scurt, se afla o calotă simplă, cu două panglici verde-închis atârnând imediat înapoia urechilor.

După ce Kreen încheie aranjamentele, Chen se examină în oglindă și în imager, atinse tivul și unghiul bonetei, pentru a sugera modificări, și în cele din urmă încuviință aprobator.

Valetul se retrase un pas, cu mâna la bărbie.

– Extrem de impunător.

– Nu acesta este scopul meu azi — să fiu impunător. În mai puțin de o oră, voi apărea în fața Împăratului, în veșmintele acestea țipătoare, solicitat fără să fi avut ocazia de a mă fi schimbat în ceva mai adecvat și mă voi comporta ca și cum aș fi fost luat prin surprindere. Voi fi confuz și voi alterna între cele două opțiuni imposibile care-mi vor fi propuse. Dușmanul meu va avea impresia că a învins, iar soarta Trantorului, dacă nu a Imperiului, va atârna în balanță.

– Sper că totul va merge bine, sire, surâse încrezător Kreen.

Chen strânse buzele, și așa subțiri, și ridică abia vizibil din umeri.

– Bănuiesc că va merge. Hari Seldon *a zis* că va merge, pretinde că ar fi demonstrat-o matematic. Tu crezi în el, Kreen?

– Cunosc prea puține despre dânsul, sire.

– Un bărbat minunat de enervant. Mda, ei bine, pentru a-mi juca rolul, în următoarele câteva zile, voi aduce un împărat în genunchi, făcându-l să mă *implore.* Anterior, mi-a fost dificil să mă abat de la rolul meu tradițional, dar acum va fi o încântare, o răsplată pentru serviciile mele devotate. Voi face o incizie profundă în țesutul Imperiului, lăsând să se dreneze o leziune dureroasă și persistentă.

Valetul ascultă în tăcere gânditoare.

Chen duse un deget la buze și-i surâse scurt și sardonic.

– Ș-ș-ș! Să nu spui nimănui!

Kreen scutură încet din cap, cu demnitate.

52

Pe Trantor, varietățile posibile de interacțiune sexuală umană fuseseră de mult epuizate; cu fiecare nouă generație, epuizarea se uita și ciclul reîncepea. Pentru ca pasiunea procreării să fie reîmprospătată, era necesar ca tinerii să ignore cele petrecute anterior. Până și cei care văzuseră prea mult din viață, prea multe dintre varietățile brutale ale sexualității, puteau să reînfiripe o inocență pasională înaintea unui sentiment ca iubirea. Exact asta simțea Klia că o cuprinsese — ceva asemănător iubirii. Încă nu dorea să-i spună așa, dar cu fiecare zi, cu fiecare oră disponibilă pentru a fi alături de Brann, slăbiciunea sporea și rezistența ei scădea.

Ca fată, fusese uneori o cochetă căreia îi plăcuse să flirteze energic. Se știa suficient de atrăgătoare pentru ca majoritatea bărbaților să fie ispitiți să se culce cu ea, și se jucase cu atractivitatea aceea. În umbre se aflase însă un sentiment de confuzie, senzația că deocamdată nu era coaptă, că nu era pregătită pentru urmările emoționale. Klia știa că atunci când (și dacă) se va îndrăgosti, se va îndrăgosti până peste urechi și va dori să fie o relație permanentă și definitivă.

Așa că, în acele momente tinerești când crezuse că ar fi putut realmente să simtă ceva pentru un potențial iubit, frânase foarte rapid, ba chiar cu o cruzime subconștientă. Puțini aspiranți la plăcerile ei fizice avuseseră succes — mai exact doi și, desigur, nu fuseseră prea satisfăcători.

Un timp Klia crezuse că ceva era în neregulă cu ea, că pur și simplu nu se putea destinde pe deplin ca să simtă iubirea.

Brann dovedea contrariul. Atracția fetei pentru el era atât de puternică încât nu i se putea împotrivi. Uneori părea nepăsător și indiferent față de Klia, iar alteori opunea rezistență în felul său aparte și pentru propriile sale motive, poate similare.

Acum el avansa pe coridorul vechiului antrepozit. Klia stătea întinsă în camera ei, simțindu-l cum se apropie, încordându-se, apoi impunându-și să se destindă. Știa că bărbatul nu îi forța mâna, nu-i sporea în mod artificial afecțiunea — cel puțin, credea că știa asta. Lucrul cel mai neplăcut dintre toate era nesiguranța care bântuia la fiecare colț!

Îl auzi ciocănind ușor la ușă.

– Intră, șopti ea.

Brann intră aproape fără zgomot. Părea că umple întreaga cameră cu pieptul, umerii și brațele sale, cu prezența masivă. Odaia era în întuneric, totuși găsi repede patul fetei și îngenunche lângă el.

– Ce faci? o întrebă cu un glas ca suspinul aerului printr-o conductă de ventilație.

– Bine. Te-au văzut?

– Sunt sigur că ei știu. Nu sunt niște supraveghetori foarte buni. Dar ai dorit să vin.

– N-am spus nimic, replică Klia și vocea ei se strădui o clipă ca să găsească dozajul corect între mustrare și încurajare.

– Atunci nu trebuie să vorbim în șoaptă, nu? Sunt roboți. Poate că nici nu știu despre...

– Despre ce?

– Despre ceea ce fac oamenii.

– Te referi la sex?

– Mda.

– Trebuie să știe, zise Klia. Par să știe totul.

– Eu nu vreau să vorbesc în șoaptă, insistă Brann. Vreau să strig, să bat din palme și să țopăi prin...

– Cameră? sugeră fata și se sculă în capul oaselor în pat, jucând rolul sfioșeniei.

– Exact. Ca să-ți arăt ce anume simt.

– Te pot auzi. Te pot simți. Simt cum simți ceva... Deși nu pare să aibă același gust cu ceea ce simt eu.

– Nimic nu are același gust la oameni. Fiecare are un alt iz interior — după felul în care îi gustăm... îi auzim noi.

– De ce nu există cuvinte pentru ceea ce putem noi face?

– Pentru că aceia ca noi nu există de mult timp, răspunse Brann. Iar cineva ca tine... poate că n-a mai existat niciodată.

Klia întinse mână ca să-l atingă, să-i potolească buzele.

– Lângă tine mă simt ca o pisicuță, îi spuse.

– Mă smucești în jurul tău, de parcă aș fi un câine în lesă, replică Brann. N-am mai cunoscut pe nimeni ca tine. Un timp am crezut că mă detestai, totuși simțeam că mă chemi... în interior. Era un gust ca de miere și fructe.

– Ăsta-i gustul meu interior?

– Da, când te gândești la mine. Nu te pot citi foarte clar.

– Nici eu pe tine, iubitule, spuse Klia adoptând inconștient cadența oficială a curtării dahlite.

Asta păru să-l năucească pe Brann. Gemu surd și se aplecă înainte, atingând cu buzele gâtul fetei.

– Nici o femeie nu mi-a spus așa vreodată, murmură el și Klia îi mângâie capul cu o mână, iar cu cealaltă îi cuprinse umerii, simțind cum pieptul lui puternic atinse picioarele ei îndoite.

Le destinse, iar bărbatul se culcă pe pat lângă ea. Nu aveau loc amândoi, așa că el o ridică cu blândețe și o așeză deasupra lui. Amândoi erau complet îmbrăcați, dar în poziția acuplării sexuale și Klia se simți cuprinsă de amețeală, de parcă tot sângele i s-ar fi scurs din cap, îndreptându-se altundeva. Poate că așa și era. Coapsele și sânii păreau gata să-i explodeze.

– Înseamnă că erau proaste, zise ea.

– Sunt mătăhălos și stângaci. Dacă ele nu m-aud... Dacă nu le fac să simtă afecțiune pentru mine...

Klia se încordă și se retrase puțin.

– Ai făcut asta?

– Nu până la capăt, ci doar ca un experiment. Însă n-am putut niciodată să ajung la capăt.

Ea știu că-i spunea adevărul, sau mai degrabă credea că știe. Altă nesiguranță și alt colț! Cu toate acestea, se relaxă din nou.

– N-ai încercat niciodată să mă faci să simt afecțiune pentru tine.

– Cerurilor, nu! Mă sperii prea tare. Cred că n-aș putea niciodată să... (Fata îl simți tensionându-se, la fel cum făcuse ea cu câteva clipe înainte.) Ești foarte puternică, sfârși Brann și o ținu pur și simplu în brațe, suficient de ușor pentru ca să se poată ridica și elibera dacă o dorea.

Un bărbat înalt și lat în umeri cât domurile, dar în același timp foarte intuitiv!

– Nu-ți voi face rău niciodată, spuse Klia. Am nevoie de tine.

Împreună, cred că nimic nu ne-ar putea opri. Poate că am reuși chiar să-i influențăm și pe roboți.

– M-am gândit și eu la asta.

– Iar copiii noștri...

El se încordă din nou și Klia îl lovi ușor cu pumnul în umăr.

– Nu fi un idiot sentimental, chicoti ea. Dacă ne îndrăgostim unul de celălalt...

– Eu m-am îndrăgostit de tine.

– Dacă ne îndrăgostim unul de celălalt, va fi pentru toată viața, nu?

– Așa sper. Dar în viața mea, nimic nu este vreodată sigur.

– Nici în a mea, deci avem cu atât mai multe motive. Așadar copiii noștri...

– Copii, repetă Brann parcă testând cuvântul.

– Lasă-mă naibii să termin! pufni Klia fără să simtă umbră de iritare. Copiii noștri s-ar putea să fie mai puternici decât noi doi luați împreună.

– Dar cum îi vom crește?

– Mai întâi, trebuie să exersăm modul de a-i face, zise fata. Cred că ne putem scoate hainele și încerca asta... nițel.

– Da, încuviință Brann.

Klia coborî de pe el și rămase lângă pat, scoțându-și tricoul și slipul.

– Poți rămâne grea? întrebă bărbatul în timp ce se dezbrăca.

– Nu încă, dar pot dacă o doresc. Mama ta nu te-a învățat nimic despre femei?

– Nu, dar am învățat singur.

El sui înapoi în pat. Acesta scârțâi, apoi ceva trosni alarmant.

Klia șovăi.

– Ce-i? întrebă Brann.

– Se va rupe, mai mult ca sigur, murmură ea apoi continuă decisă: Treci pe podea. Nu-i așa mult praf.

53

Sinter acționă rapid. Pusese stăpânire pe vechea Sală de Merit din aripa sudică a palatului, un loc cu tradiții sfinte și trofee colbuite, și o golise pentru ca să-și amenajeze noul cartier general. Din toate colțurile Trantorului, angajase o sută de Călugări Cenușii care de-abia așteptau ocazia să slujească în Palat, și le atribuise cubicule strâmte în care munceau deja de zor, schițând regulamentul și mandatul Comisiei pentru Securitate Generală.

Acum primul său oaspete era însuși Chen, iar hodorogul cel hârșit — mai tânăr decât arăta, dar poate și mai morocănos — sosise cu doi valeți, fără nici un bodyguard, și așteptase răbdător în anticameră, în praful și gălăgia constructorilor care remodelau sala.

În cele din urmă, Sinter binevoi să-l primească. În cabinetul principal al noului sediu, înconjurat de lăzi cu mobilier și mașinării, Chen îi înmână noului comisar-șef o casetă cu cristale rare de Hama, delicatesele care nu se dizolvau niciodată și nici nu-și pierdeau mireasma sau gustul floral, ori ușorul efect relaxant.

– Felicitări, spuse el și făcu o plecăciune conform etichetei.

Sinter pufni și acceptă caseta cu un surâs strâmb.

– Sunteți foarte amabil sire, rosti și-i imită plecăciunea.

– Haide, Sinter, făcu Chen, acum suntem pe poziții de egalitate și nu este nevoie să fim atât de formali. (Ochii celuilalt se căscară uimiți față de tonul amabil.) De abia aștept să purtăm multe conversații utile aici.

– Și eu.

Sinter se chinuia să imite grația nepăsătoare, lipsită de efort a lui Chen. Nu deținea vechea educație aristocratică, dar putea cel puțin să încerce, chiar în acest moment de triumf.

– Venirea ta este un privilegiu. Mă poți învăța o mulțime de lucruri.

– Poate că da, spuse Chen privind în jur cu ochi negri, pătrunzători. Împăratul a fost aici?

Sinter ridică brațul ca și cum ar fi vrut să-i atragă atenția.

– Încă nu, dar va sosi în scurt timp. Avem de discutat o chestiune de interes reciproc și doresc să-ți arăt niște dovezi cu adevărat uluitoare.

– Sunt intrigat să aud că în Imperiul nostru mai pot exista lucruri uluitoare.

Pentru o clipă, Sinter nu știu cum să reacționeze înaintea unui clișeu atât de răsuflat. El, cel puțin, privise mereu viața cu un fel de entuziasm amar și nu încetase niciodată să fie surprins, decât poate dacă lucrurile mergeau prost.

– Asta... este ceva uluitor.

Klayus apăru fără ceremonie, însoțit de trei bodyguarzi și de un proiector de câmp personal, modelul cel mai puternic, care plutea deasupra lui. Îl salută scurt pe Sinter, apoi se întoarse spre Chen.

– Comisare, azi încetez să mai fiu creația ta, declară el. Umerii îi zvâcniră nervos, maxilarul inferior ieși sfidător în relief și ochii îi scânteiară. Ai compromis securitatea Imperiului și voi avea grijă ca noul comisar, Sinter, să restabilească situația.

Chen adoptă o expresie solemnă și încuviință înaintea cuvintelor dure, dar, bineînțeles, nu tresări, nu izbucni în lacrimi și nici nu imploră să afle ce i se reproșa.

– Am trecut sub protecția oficială a Comisiei pentru Securitate Generală, urmă Împăratul. Sinter s-a arătat foarte capabil de a mă apăra în situații dificile.

– Remarcabil, spuse Chen întorcându-se spre Sinter cu un zâmbet admirativ. Cu ajutorul dumitale, comisare, sper să corijez orice erori a făcut Comisia mea.

– Da, încuviință Sinter neștiind pentru moment cine pe cine ajuta.

„Individul ăsta e incapabil de emoții?"

– Arată-i, Sinter!

Împăratul se retrase un pas, târându-și pe podea mantia lungă.

„Orice ar face, nu-și poate îmbunătăți imaginea", gândi Sinter; cel puțin, nu mai purta ridicolii pantofi cu talpă triplă pe care-i avusese cu câteva luni în urmă.

– Da, Înălțimea Voastră!

Sinter șopti ceva la urechea noului său secretar, un lavrentian micuț și insipid, cu păr negru, lung. Pășind cu o formalitate exagerată, aidoma unei păpuși, lavrentianul se îndepărtă și trecu printre draperiile verde-închis ce nu se suprapuneau perfect.

Privirea lui Chen mătură străvechea pardoseală lustruită, de asemenea verde-închis cu volburi aurii. Tatăl său avusese cândva multe trofee în sala aceasta, înainte ca Sinter să pună mâna pe ea, trofee pentru servicii aduse Imperiului. Conform clasei sale, bătrânului Chen nu i se îngăduise să facă parte din meritocrație, dar multe ghilde meritocrate îi acordaseră calitatea de membru onorific, sau alte recompense. Acum toate recunoașterile realizărilor sale fuseseră înlăturate, dispăruseră; el spera că fuseseră depozitate în loc sigur.

Fuseseră date uitării.

Ridicând ochii, îl zări pe Planch. Chipul i se înăspri aproape insesizabil.

– Angajatul dumitale, rosti Sinter interpunându-se între ei ca și cum Chen l-ar fi putut ataca pe celălalt. L-ai trimis în secret ca să-l caute pe nefericitul Lodovik Trema.

Chen nici nu confirmă, nici nu negă acuzația. Practic, nu era treaba lui Sinter, deși Împăratul...

– L-am admirat pe Trema, vorbi Klayus. Mi se părea un bărbat stilat. Urât, dar capabil.

– Capabil de multe surprize, completă Sinter. Planch, te rog să inițiezi

secvența pe care ai înregistrat-o pe Madder Loss, acum câteva săptămâni...

Simțindu-se mizerabil și evitând ochii lui Chen, pilotul înaintă și bâjbâi cu degete nesigure pe consola de comandă de pe biroul noului comisar-șef. Imaginea învie.

Secvența se derulă. Planch se retrase cât putu de departe fără să atragă atenția, încrucișând brațele în față.

– Trema nu este mort, declară triumfător Sinter. Și nu este nici om.

– Îl ai aici? întrebă Chen, simțindu-și obrajii și ceafa încordate.

Descleștă pumnul care se strânsese inconștient.

– Nu încă. Sunt sigur că se află pe Trantor, dar probabil că și-a modificat înfățișarea. Este un robot. Unul dintre mulții, poate din cele câteva milioane de roboți. Celălalt, robotul înalt, este cel mai vechi mecanism înzestrat cu gândire din Galaxie — un Etern. Cred că a deținut funcții importante. Este posibil ca el să fi inspirat revolta tik-tok, care a fost cât pe aici să distrugă Imperiul. Și... se poate ca el să fie legendarul *Danee*.

– Demerzel, presupun, murmură Chen.

Sinter îl privi surprins.

– Încă nu sunt sigur de asta... dar este o posibilitate distinctă.

– Îți amintești ce s-a întâmplat cu Joranum, rosti încet Chen.

– Da, însă el nu avea nici o dovadă.

– Să înțeleg că banda a fost autentificată?

– De experții trantorieni în materie.

– Este autentică, Chen, interveni Klayus cu un glas neașteptat de strident. Cum ai îngăduit ca așa ceva să se petreacă fără să ai habar?! O conspirație a mașinilor... Veche de ere! Și acum...

Robotul feminin intră acționat de propria sa sursă energetică, flancat de patru paznici. Membrele îi erau uzate, pielea îi atârna în fâșii pe alocuri, în jurul umerilor și gâtului, cu un petic alarmant, amenințând să descopere găvanul unui ochi. Era o apariție înspăimântătoare, mai degrabă un cadavru viu decât o mașină.

Chen îl privi alarmat, dar și cuprins de o milă reală. Până atunci nu mai văzuse niciodată un robot în stare de funcționare — dacă acesta era, într-adevăr, ceea ce pretindea Sinter —, deși, demult, vizitase în secret antica mașină defunctă păstrată de mycogeniani.

– Solicit să predai Comisiei pentru Securitate Generală controlul asupra procesului intentat lui Hari Seldon, rosti Sinter.

Era de-a dreptul triumfător.

– Nu înțeleg de ce aș face-o, răspunse calm Chen întorcându-se cu spatele la epava mecanică.

— Acest robot, declară Sinter, i-a fost cândva *soție.*

Împăratul nu-și putea desprinde ochii de la robot. Privirea îi scânteia, speculativ.

– „Tigroaica“, Dors Venabili! continuă Sinter. Suspectată, cu decenii în urmă, de a fi robot, dar, cumva, niciodată supusă unei investigații riguroase. Seldon este o parte esențială a conspirației roboților. Este marioneta Eternilor.

– Ei bine, va fi judecat, rosti încet Chen clipind din pleoapele grele. Îl poți chestiona direct și pretinde jurisdicție asupra destinului său.

Nările lui Sinter se dilatară, asistând la calmul iritant al celuilalt.

– Asta și intenționez să fac, anunță el și în glas îi apăru o undă de demnitate stârnită de triumful cinstit.

– Ai dovezi în privința tuturor acestor conexiuni? se interesă Chen.

– Îmi mai trebuie și alte dovezi? Înregistrarea unei întâlniri incredibile între un mort și un individ în vârstă de câteva mii de ani... Un robot, deși roboții n-ar mai trebui să funcționeze — și încă unul cu formă umană! Am tot ce-mi trebuie, Chen, și o știi prea bine, încheie el cu o notă ascuțită.

– Perfect! Joacă-ți cărțile. Interoghează-l pe Seldon, dacă dorești. Dar vom respecta legile. Ele sunt tot ce ne-au mai rămas în acest Imperiu. Onoarea și demnitatea au dispărut de mult.

Se întoarse către Klayus.

– Înălțimea Voastră, v-am fost slujitor credincios și sper ca și Sinter să vă slujească cel puțin cu tot atâta devotament.

Împăratul încuviință cu gravitate din cap, dar în ochi îi licări încântarea.

Chen se întoarse și plecă, urmat de valeți. Înapoia sa, în uriașa fostă Sală de Merit, Sinter începu să râdă, tot mai tare, ajungând să hohotească răgușit, ca zbieretul unui măgar.

Planch plecă fruntea și-și dori să fi fost deja mort.

Ieșind prin giganticele uși sculptate, în drum spre vehiculul său oprit lângă drumul oficial, Chen își îngădui un surâs scurt. Din clipa aceea însă, chipul său rămase ca o efigie de ceară, palid și supt, simulând înfrângerea.

Dimineață, temnicerii reveniră în celula lui Hari. Matematicianul stătea pe marginea patului, așa cum făcuse în fiecare zi după apariția tik-tokului, nedorind să doarmă mai mult decât era necesar. Deja se spălase, se îmbrăcase și-și pieptănase pe spate părul alb, prinzându-l cu un ac mic în nodul cărturarului, un stil meritocratic pe care îl ocolise anterior. Însă după ani de zile petrecuți în mediul universitar și după perioada în care fusese prim-ministru, Hari ajunsese să-i aprecieze pe meritocrați. „Aidoma lor, n-am avut niciodată copii — l-am adoptat pe Raych, l-am crescut pe el și pe nepoții mei, dar n-am avut eu însumi copii... Dors..."

Blocă direcția în care-i porniseră gândurile.

Grație procesului său, meritocrații din toată Galaxia aveau să vadă dacă știința și bucuria cercetării puteau fi tolerate într-un Imperiu aflat în declin. Și alte clase puteau fi interesate de proces, deși acesta avea să se țină cu ușile închise; zvonurile aveau să se răspândească iute. Hari devenise destul de bine cunoscut, dacă nu chiar infam.

Paznicii intrară cu un respect bine exersat și se opriră în fața lui.

– Avocatul vă așteaptă să vă însoțească în sălile de juecată ale Comisiei.

– Da, da, încuviință Hari. Să mergem!

Boon îl aștepta pe coridor.

– Se întâmplă ceva, îi șopti matematicianului. Este posibil ca structura procesului să se fi modificat.

Hari se simți derutat.

– Nu înțeleg, vorbi el încet privindu-și temnicerii care-l flancau.

Un alt paznic îi urma, iar la trei pași în spatele său veneau alți trei. Hari era protejat de-a dreptul redundant, ținând seama de faptul că se găseau într-o închisoare considerată complet sigură.

– Inițial procesul trebuia să dureze mai puțin de o săptămână, spuse Boon, dar biroul de superintendență judiciară a Împăratului l-a reprogramat și a rezervat sala pentru trei săptămâni.

– De unde știi?

– Am văzut documentul emis de Comisia pentru Securitate Generală.

– Ce-i asta? ridică Hari din sprâncene

– Sinter a căpătat propria lui comisie, nou-înființată din bugetul Împăratului. Chen se luptă să-l îndepărteze din proces — invocând abateri grosolane —, dar se pare că lui Sinter i se va permite să te interogheze la un moment dat.

– Oho, făcu Hari. Sper că între atâtea Comisii și personaje importante, mi se va acorda și mie posibilitatea să spun câte ceva.

– Tu ești vedeta. În același timp, la solicitarea Comisiei pentru Securitate Generală, vei fi judecat împreună cu Gaal Dornick. Ceilalți vor fi puși în libertate.

– Îmhâm, încuviință matematicianul simulând indiferența deși asta îl surprinse într-o măsură chiar mai mare.

– Gaal Dornick a fost acuzat în mod oficial, urmă Boon. Totuși el este doar un peștișor — de ce au făcut tocmai alegerea asta?

– Nu știu. Probabil pentru că a fost ultimul care s-a alăturat grupului nostru. Poate că au presupus că va fi cel mai puțin loial și, astfel, mai dispus să vorbească.

Ajunseră la ascensor. Peste patru minute, după ce suiseră un kilometru până la Complexul Sălilor de Judecată din Tribunalul Imperial, se opriră înaintea ușilor din bronz bogat împodobite ale Sălii 7, Districtul 1, Sectorul Imperial, care în ultimii optsprezece ani găzduise audierile solicitate de Comisia pentru Siguranță Publică.

Ușile se deschiseră la apropierea lor. Înăuntru, banchetele frumoase din lemn și lojele baroniale plușate, dispuse în lungul culoarelor ce coborau lin, ca într-un teatru, erau goale. Gărzile îi conduseră pe culoarul central, lat și mochetat în roșu și albastru, prin fața Curții, în odăița de dezbateri din lateral. Ușa se închise înapoia lui Hari și Boon.

Gaal Dornick se găsea deja în boxa acuzaților.

Hari se așeză lângă el.

– Este o onoare, rosti tânărul cu voce tremurătoare.

Hari îl bătu ușor pe braț.

Cei cinci judecători ai Comisiei pentru Siguranță Publică apărură prin ușa opusă. După aceea intră Chen, care se așeză în mijlocul lor.

Ultima intră procuratoarea, care avea de îndeplinit o formalitate străveche. O femeie scundă și grațioasă cu ochi mici, albaștri, și păr roșu tuns scurt, ea se apropie de masa acuzațiilor, examină dovezile de acolo, clătină din cap cu tristețe la unele și încuviință solemn spre altele, apoi se apropie de cei cinci comisari.

– Constat că actele de acuzare au fost corect întocmite și introduse oficial în Lista de Acuzații a Tribunalului Imperial din Planeta-Capitală Administrativă Trantor, în anul 12067 al Imperiului. Toți cei prezenți trebuie să știe că ochii posterității sunt martorii acestor dezbateri, care vor fi înregistrate și, vreme de o mie de ani, vor fi puse la dispoziția publicului, conform Codurilor antice pe care trebuie să le

respecte toate tribunalele imperiale care se referă la orice constituție și la orice set anume de legi. *Nas nam niquas per sen liquin.*

Nimeni nu știa ce însemna ultima frază; era într-un dialect obscur folosit de nobilii care alcătuiseră Consiliul lui Po cu mai bine de douăsprezece mii de ani în urmă. Nimic altceva nu era cunoscut despre Consiliul lui Po, decât faptul că acolo fusese redactată o constituție demult ignorată.

Hari pufni și întoarse ochii spre Comisie.

Chen se aplecă ușor în față, acceptând declarația procuratoarei, apoi se lăsă pe spate în scaun. Nu-l privea pe Hari și, de fapt, pe nimeni din sală. Ținuta lui regală, decise matematicianul, s-ar fi potrivit de minune unui manechin dintr-o vitrină.

– Să înceapă procedura, rosti comisarul-șef cu glas încet și melodios, accentuând aristocratic consoanele șuierătoare.

Hari suspină abia audibil.

55

Klia nu fusese niciodată mai înspăimântată. Stătea în sala lungă, veche și colbuită, ascultând murmurele grupului din capătul opus. Brann se afla la trei pași depărtare de ea, cu spinarea rigidă și umerii gârboviți, de parcă ar fi așteptat căderea unei securi.

În cele din urmă, Kallusin se desprinse din grup și se apropie de ei.

– Veniți să vă cunoașteți binefăcătorul, li se adresă.

Fata clătină din cap și privi grupul cu ochi mari.

– N-o să vă muște, zâmbi Kallusin. Sunt roboți.

– La fel ca tine, zise Klia. Cum poți să arăți atât de omenesc? Cum poți *zâmbi*?

Întrebările ei păreau mai degrabă acuzații.

– Am fost construit ca să arăt ca un om și să simulez, în felul meu sărăcăcios, stilul și înțelepciunea omenească, replică el. În zilele acelea, inginerii roboticieni erau adevărați artiști. Există însă un robot care este o operă de artă mai desăvârșită decât mine și un altul mai vârstnic decât oricare dintre noi.

– Plussix, se înfioră ea.

Brann păși în lateral și se interpuse între cei doi. Klia îi privi cu ochi întrebători statura masivă. „Sunt cu toții roboți? Toți cei de pe Trantor sunt roboți — cu excepția mea? Sau și eu sunt un robot?"

– Va trebui să ne obișnuim cu toate astea, vorbi dahlitul. Nimeni nu va avea nimic de câștigat, dacă ne veți sili.

– Bineînțeles că nu, încuviință Kallusin și surâsul i se destrămă, înlocuit de o inexpresivitate alertă care nu era nici binevoitoare, nici amenințătoare. Se întoarse către Klia; Este foarte important să înțelegi. Ne-ai putea ajuta să evităm o catastrofă majoră, o catastrofă omenească.

– Pe vremuri, spuse ea, roboții erau slujitori. Ca și tik-tokii ce existau înainte să mă fi născut eu.

– Da.

– Cum pot atunci să conducă ceva?

– Pentru că oamenii ne-au respins, cu mult timp în urmă, dar nu înainte ca printre noi să apară o problemă gravă.

– O problemă printre roboți? întrebă Brann.

– Plussix vă va explica. Nu cred că există un martor mai bun decât el. Pe vremea aceea, era în stare de funcționare.

– S-a... defectat? întrebă Klia. Este un Etern?

– Vă va explica, rosti Kallusin cu răbdare și o întoarse ușurel spre ceilalți.

Klia îl zări pe bărbatul pe care-l salvaseră din Agora Negustorilor. El privi peste umăr spre ei și le surâse. Părea destul de prietenos; chipul său era atât de neatrăgător încât fata se întrebă de ce oare cineva ar fi construit un robot ca el.

„Ca să ne păcălească. Ca să umble printre noi fără a fi depistat."

Se înfioră din nou și-și cuprinse umerii cu brațele. Încăperea aceasta o căutase femeia de pe platforma plutitoare — încăperea aceasta și roboții din interiorul ei.

Ea și Brann erau singurii oameni de aici.

– Bine, rosti Klia și-și adună puterile.

Nu doreau s-o ucidă, nu încă. Și nici n-o amenințau să facă ceea ce doreau ei. Nu încă... Roboții păreau să fie mai subtili și mai răbdători decât majoritatea oamenilor pe care-i cunoscuse.

Îl privi pe Brann.

– Ești om? îl întrebă.

– Știi bine că sunt.

– Haide atunci! Să auzim ce au de spus mașinile.

Plussix nu-i apăruse cu forma sa reală din motive lesne de înțeles. Era singurul robot care arăta ca un... „robot" și aspectul lui era destul de interesant — carcasă din oțel, cu un finisaj argintiu mătăsos, și

ochi verzi sclipitori. Membrele subțiri și grațioase aveau articulațiile însemnate prin linii fine, abia perceptibile, și se puteau orienta în diferite direcții; era fluid și adaptabil.

– Ești frumos, spuse fata fără să vrea, când se opri la mai puțin de trei metri de el.

– Mulțumesc, doamnă.

– Cât de vechi ești?

– Am vârsta de douăzeci de mii de ani.

Klia rămase amuțită. Nu putea găsi cuvinte ca să-și exprime uluirea — mai bătrân decât Imperiul! —, așa că tăcu.

– Acum vor fi nevoiți să ne ucidă, spuse Brann cu ceea ce spera că era un rânjet curajos.

Cuvintele lui iscară un nod în stomacul lui Klia, care își simți genunchii tremurând.

– Nu, zise Plussix. Noi nu avem capacitatea de a ucide oameni. Există roboți care cred că uciderea oamenilor, foștii noștri creatori și stăpâni, este permisă pentru un bine mai mare. Noi nu ne numărăm printre aceștia. Poate că asta constituie un handicap, dar e natura noastră.

– Eu nu am aceleași constrângeri, interveni Lodovik, dar nici nu doresc să încalc vreuna dintre cele Trei Legi.

Klia îl privi cu tristețe.

– Scutește-mă de detalii. Nu înțeleg nimic din toate astea.

– La fel ca aproape toți oamenii din ziua de azi, vorbi Plussix, nu cunoști istoria. Majoritatea este indiferentă. Asta se datorează encefalitei.

– Eu am avut encefalită, încuviință fata. A fost cât pe aici să mă omoare.

– Și eu, zise Brann.

– Același lucru este valabil pentru aproape toți mentaliștii bine dezvoltați, persuasivii, pe care i-am adunat și îngrijit aici, explică Plussix. Ca și voi, ei au suferit cazuri extreme de encefalită și se poate ca mulți mentaliști potențiali să fi murit. Varianta aceasta de encefalită a fost creată de oameni pe timpul când am fost eu construit, pentru ca să afecteze alte societăți omenești, care aveau opinii politice diferite. Precum majoritatea tentativelor de război biologic, s-a întors împotriva creatorilor — a scăpat de sub control, a provocat haos și, poate ca o coincidență, sau poate că nu, a îngăduit Imperiului să existe vreme de milenii fără mari agitații de natură intelectuală. Deși aproape toți copiii se îmbolnăvesc, cam un sfert din numărul lor — cei cu un potențial mintal peste un anumit nivel — este afectat mai serios. Curiozitatea și capacitățile

intelectuale sunt tocite atât cât să egaleze dezvoltarea socială. Majoritatea oamenilor nu simt o pierdere a capacității mintale... poate pentru că aptitudinile lor sunt generale și nu au niciodată parte de momente de geniu.

– Tot nu înțeleg de ce voiau să ne îmbolnăvim, se încruntă Klia încăpățânată.

– Intenția n-a fost să vă îmbolnăvească, ci să împiedice înflorirea anumitor societăți.

– Curiozitatea mea n-a fost niciodată știrbită, observă Brann.

– Nici a mea, completă fata. Nu mă simt proastă, dar am fost foarte bolnavă.

– Mă bucur să aflu asta, zise Plussix, apoi continuă cât mai diplomat: Nu există totuși nici o modalitate prin care să știm ce capacități intelectuale ai fi putut avea dacă nu te-ai fi îmbolnăvit de encefalită. Clar este faptul că boala ta manifestată sever ți-a amplificat alte talente.

Robotul îi invită să treacă în altă despărțitură a sălii lungi. Separeul avea o fereastră unisens spre districtul în care se afla antrepozitul. De aici se putea privi peste acoperișurile arcuite și curbe, spre locuințele stratificate ale cetățenilor din cartierele mai îndepărtate. În partea aceasta a municipalității, plafonul domului era în paragină, vădind o mulțime de goluri negre și panouri pâlpâitoare.

Klia se așeză pe o canapea prăfuită și bătu ușor cu palma în locul de alături, invitându-l pe Brann. Kallusin rămase în picioare în fața lor, iar robotul cel urât se opri lângă fereastră și-i privi cu interes. „Aș prefera mai degrabă să vorbim cu el", gândi fata. „Nu are o față frumoasă, dar pare prietenos."

– Nu vă *simt* la fel ca pe oameni, spuse ea după o clipă de tăcere.

– Mai devreme sau mai târziu ai fi sesizat asta, încuviință Plussix. Este diferența pe care o poate detecta și Vara Liso.

– Ea îl urmărea? arătă Klia spre urâtul robot umaniform.

– Da.

– Ea m-a urmărit și pe mine, nu?

– Da, repetă Plussix.

Articulațiile îi șuierau și scârțâiau încetișor la aproape fiecare mișcare. Era o mașină frumoasă, dar zgomotoasă; părea că ar fi fost uzată, aidoma unui cuplaj de transmisie vechi.

– Se întâmplă multe lucruri, așa-i? Lucruri pe care eu nu le cunosc.

– Da, spuse Plussix și se așeză pe un scaun robust din plastic.

– Explică-mi, zise fata. Tu vrei să auzi? îl întrebă pe Brann și

continuă în șoaptă, strâmbându-se: Chiar dacă vor trebui să ne omoare din cauza asta?

– Nu știu ce-mi doresc, sau ce să cred, murmură Brann.

– Spune-ne totul, rosti Klia adoptând o expresie despre care spera că era curajoasă și sfidătoare. Îmi place să fiu diferită, dintotdeauna mi-a plăcut. Vreau să fiu informată mai bine decât oricine, cu excepția voastră, a roboților.

Plussix emise un zumzet recunoscător, pe care Klia îl găsi plăcut.

– Te rugăm — spune-ne, repetă ea revenind pe neașteptate la manierele dahlite pe care nu le mai folosise de luni, poate de ani de zile.

Cu adevărat, nu știa cum să gândească sau să simtă, dar mașinile acestea erau, la urma urmelor, mai vârstnice decât ea. Se așeză pe jos în fața lui Plussix și-și cuprinse genunchii cu brațele.

Bătrânul robot se aplecă înainte.

– Este o plăcere să-i învăț din nou pe oameni, începu el. Au trecut milenii de când n-am mai făcut-o… spre constantul meu regret. Trebuie să știți că am fost construit și programat ca profesor.

Klia și Brann ascultară, ca și Lodovik, care nu auzise niciodată povestea aceasta în totalitate. Ziua se preschimbă în seară și roboții aduseră hrană pentru tineri — decentă, dar cu nimic mai bună decât ceea ce căpătau de obicei la cantina antrepozitului. Pe măsură ce orele trecură, Plussix istorisi și fascinația fetei crescu. Klia ar fi dorit să întrebe ce avea să li se spună celorlalți, ceilalți mentaliști care nu aveau aceleași puteri ca ea și Brann, totuși erau oameni buni, precum Rock, puștiul care nu putea să vorbească. Pentru prima dată în prezența acestei minuni, se simțea responsabilă de soarta celor din jur. Însă tonul sonor și elegant al robotului continua, pe jumătate hipnotizând-o, iar ea tăcu și ascultă.

Brann asculta la fel de concentrat, în majoritatea timpului cu ochii închiși pe jumătate. La un moment dat, fata îl privi și se păru că dormea, dar, când îl atinse cu cotul, ochii i se deschiseră brusc — fusese tot timpul treaz.

Klia păru că intră în transă, închipuindu-și spusele lui Plussix. Nu existau imagini, doar cuvinte întrețesute cu iscusință; robotul era un profesor foarte bun, totuși fata nu înțelegea imediat decât o mică parte. Scările temporale erau atât de vaste încât își pierdeau înțelesul.

„Cum am putut noi să ne pierdem interesul?“ se întrebă. „Cum am fost în stare de așa ceva — să uităm și nici măcar să nu mai fim

curioși după aceea? Asta este istoria noastră! Ce altceva am mai pierdut? Roboții aceștia sunt oare mai umani decât noi, acum, deoarece poartă istoria noastră?"

Totul se rezuma la confruntări. Mai întâi, între pământeni (Pământul — cândva, căminul întregii omeniri, nu o legendă!) și primii emigranți, spacerii, pentru a câștiga cât mai multe dintre sutele de miliarde de stele din Galaxie, iar finalmente între facțiunile de roboți.

Și timp de milenii, încercarea de a călăuzi omenirea prin ape tulburi — mii de roboți conduși de Daneel și alte mii care li se opuneau, conduși în ultima vreme de Plussix.

Plussix făcu o pauză după a treia întrerupere, când fură servite gustări și băuturi dulci. Era dimineață. Lui Klia îi amorțise șezutul și îi înțepeniseră genunchii. Bău însetată din cana ei.

Lodovik o privea, fascinat de grația rapidă, tinerețea și devoțiunea ei. Se întoarse către Brann și-i zări tăria solidă, tot rapidă, dar diferită. Știa că oamenii, cu chimia lor de natură animală, se deosebeau mult unii de ceilalți — totuși abia acum, privind cum trecutul era redat acestei perechi de tineri, înțelese cât de aparte era gândirea lor de gândirea roboților.

Plussix încheie, după ce gustările fură terminate. Desfăcu brațele și-și întinse degetele, așa cum profesorii — cei umani — făceau probabil cu douăzeci de mii de ani în urmă.

– În felul acesta, spuse el, nevoia roboților de a sluji s-a transmutat în obsesia de a manipula și dirija.

– Poate că într-adevăr *trebuie* să fim dirijați, zise încet Klia apoi îl privi pe Plussix; ochii robotului scânteiau galben-verzui. Războaiele acelea — indiferent ce au fost ele — și spacerii cei aroganți și plini de ură... Strămoșii noștri...

Capul robotului argintiu se aplecă puțin într-o parte și în pieptul lui se auzi un zumzet slab, nu sunetul plăcut pe care fata îl percepuse mai devreme.

– După cum ne-ai povestit, urmă ea, s-ar părea că suntem niște copii. Nu contează de câte milenii a existat Imperiul — roboții au existat întotdeauna și ne-au protejat, într-un fel sau altul.

Plussix încuviință tăcut din cap.

– Dar toate lucrurile pe care Daneel și roboții săi le-au făcut pe Trantor... politica, conspirațiile, asasinatele...

– Numai câteva și doar atunci când au fost absolut necesare, spuse Plussix care continua să fie devotat predării adevărului. Rămân totuși niște crime.

– Sau planetele pe care Hari Seldon le-a distrus când a fost prim-

ministru... la fel cum și Dahl a fost stopată și minimalizată. Planetele Renașterii... De ce le-a numit Planetele Haosului?

– Deoarece duc la instabilități în tabloul matematic al Imperiului pe care l-a realizat el. Hari Seldon consideră că, finalmente, ele determină moarte, mizerie umană și...

– Sunt obosită, zise fata întinzând brațele și căscând pentru prima dată de când începuseră discuția aceea uluitoare. Trebuie să dorm și să mă gândesc. Trebuie să fac un duș.

– Bineînțeles, aprobă Plussix.

Ea se sculă și-l privi pe Brann. Bărbatul se ridică încetișor, gemând, înțepenit.

Klia întoarse ochii pătrunzători spre Plussix, și se încruntă.

– Nu-mi sunt clare anumite lucruri.

– Sper să-ți pot explica.

– Roboții — cel puțin cei ca tine — ar trebui să dea ascultare oamenilor. Ce m-ar opri să-ți spun pur și simplu să te autodistrugi, chiar acum? Sau să vă spun tuturor să vă autodistrugeți, chiar și acestui Daneel? N-ați fi obligați să-mi dați ascultare?

Plussix scoase un sunet de răbdare infinită, un *hmm* urmat de un *clic*.

– Trebuie să înțelegi că noi am aparținut anumitor oameni sau instituții. Ar fi trebuit să duc cererea ta proprietarilor mei, adevăraților mei stăpâni, iar ei ar fi trebuit să fie de acord cu ea înainte de a-mi permite să mă autodistrug. Roboții erau bunuri de valoare și asemenea comenzi neoficiale și cu intenții răuvoitoare erau considerate ca hărțuire a proprietarului.

– Acum cine este proprietarul tău?

– Ultimii mei proprietari au murit de peste 19 500 de ani.

Klia clipi încetișor, obosită și derutată de dimensiunile temporale vehiculate.

– Asta înseamnă că ești propriul tău proprietar?

– Acesta este echivalentul funcțional al stării mele actuale. Toți „proprietarii" noștri umani au murit de foarte mult timp.

– Dar tu? se răsuci ea spre umaniformul urât. Nu mi s-a spus cum te cheamă.

– În ultimii patruzeci de ani am avut numele Lodovik și cu el sunt cel mai familiarizat. Am fost fabricat de către un robot într-un scop strategic special și n-am avut niciodată un proprietar.

– L-ai urmat pe Daneel mult timp, iar acum ai renunțat s-o mai faci.

Lodovik explică pe scurt modificarea circumstanțelor și a naturii sale interne, fără să amintească de Voltaire.

Klia căzu pe gânduri, apoi fu rândul ei să fluiere încetișor.

– Ce mai plan, se înroși ea furioasă. Noi nu ne-am putut descurca de unii singuri, așa că i-am construit pe roboți ca să ne ajute. Ce vreți să fac *eu*? Se întoarse către Kallusin: Vreau să zic, ce vreți să facem *noi*?

– Brann are aptitudini utile, însă tu ești mai puternică, zise Kallusin. Am dori să diminuăm principala intenție a lui Daneel. Este posibil să reușim asta, dacă vei fi de acord să-l vizitezi pe Hari Seldon.

– De ce? Unde? întrebă ea. (Nu-și dorea decât să doarmă, dar trebuia să afle acum răspunsul la toate întrebările acelea.) Este celebru... probabil că are gărzi, sau poate chiar robotul acesta, Daneel...

– În clipa de față este judecat și nu credem că Daneel îl poate proteja. Îi vei face o vizită și-l vei convinge să abandoneze psihoistoria.

Klia păli și strânse din maxilare. Îl prinse pe Brann de mână.

– Nu-i plăcut să deții aptitudini pe care oamenii — sau roboții — le pot întrebuința.

– Te rog să te mai gândești la toate cele pe care le-ai aflat. Decizia de a ne ajuta îți va aparține numai ție. Credem că Hari Seldon sprijină eforturile lui Daneel, împotriva căruia acționăm noi. Vrem ca omenirea să fie liberă de influențele roboților.

– Îi pot pune întrebări lui Seldon, ca să aflu cum vede și el lucrurile?

– Da, dacă o dorești, încuviință Plussix. Timpul va fi însă scurt și, dacă te întâlnești cu el, indiferent ce vei decide în cele din urmă, trebuie să-l convingi să uite totul despre tine.

– Asta pot face, zise Klia după care, îndrăzneață, amețită de oboseală, adăugă: Poate că aș fi în stare să-l conving chiar pe Daneel.

– Ținând seama de puterile tale, este posibil, deși improbabil, comentă Plussix. Este însă și mai puțin probabil că te vei întâlni vreodată cu Daneel.

– Te-aș putea convinge *pe tine*, concluzionă fata închizând un ochi și concentrându-se cu celălalt asupra bătrânului profesor, aidoma unui țintaș.

– Ai putea, după multă practică și cu condiția ca eu să nu fiu conștient de încercarea ta.

– Așadar aș putea s-o fac. Să știi că nu sunt proastă. Encefalita nu m-a făcut idioată. Ești sigur... Ești sigur că encefalita nu ne-a fost transmisă de către roboți, pentru ca să fim mai ușor de slujit?

Înainte ca Plussix să poată răspunde, ea se răsuci brusc pe călcâie, ieși din odăiță și porni în lungul sălii colbuite, însoțită de Brann. Pereții și podeaua păreau îndepărtate, ca de pe altă lume; fata avea senzația că pășește pe aer. Se clătină și Brann o prinse.

Când aprecie că ieșiseră din raza auditivă a roboților, bărbatul șopti:

– Ce vei face?

– Nu știu. Dar tu?

– Nu-mi place să fiu manipulat.

Klia se încruntă.

– Sunt șocată — Plussix... atâta istorie... Noi de ce nu ne putem reaminti propria noastră istorie? Cu adevărat ne-am făcut singuri toate lucrurile acelea, sau ei le-au făcut... sau noi *le-am* poruncit să le facă? Toți roboții aceștia care continuă să existe și să intervină în viețile noastre... Poate că i-am putea determina pe *toți* să plece și să ne lase în pace.

Fața lui Brann deveni preocupată.

– Tot nu putem fi siguri că n-o să ne ucidă. Ne-au spus atâtea...

– Lucruri incredibile. Nimeni nu ne-ar crede, până ce nu l-ar vedea pe Plussix, sau i-ar demonta pe Kallusin, ori pe Lodovik.

Dahlitul tot nu era convins.

– Le-am putea pricinui multe necazuri. Mai e însă Lodovik... care nu ascultă de cele Trei Legi.

– Nu este obligat să asculte, dar afirmă că vrea s-o facă.

Bărbatul strânse din umeri și se cutremură ușor.

– În cine te poți încrede? Toți trei m-au înspăimântat. Dacă, de pildă, el nu vrea să ne ucidă, dar *trebuie* s-o facă?

Klia nu mai avu răspuns la asta.

– Trebuie să dorm, rosti ea. Nu mai pot sta în picioare, și nici să gândesc.

Când tinerii părăsiră sala, Plussix se întoarse către Lodovik.

– Capacitățile mele s-au redus o dată cu vârsta?

– Nu capacitățile tale au suferit, ci poate aprecierea timpului. În numai câteva ore, le-ai prezentat milenii de istorie. Sunt tineri și nu-i de mirare că vor fi amețiți.

– A mai rămas foarte puțin timp. A trecut mult și de când n-am mai predat unor oameni.

– Avem la dispoziție cel mult două zile, ca să facem toate aranjamentele, interveni Kallusin.

– Roboții au mari dificultăți în înțelegerea naturii umane, deși suntem construiți pentru a-i sluji pe oameni, zise Lodovik. Asta-i adevărat pentru indivizi, dar și pentru un Imperiu. Dacă Daneel este tot atât de capabil acum pe cât a fost în trecut, el îi înțelege pe oameni mai bine decât oricare dintre noi.

– Cu toate acestea, observă Plussix, le-a afectat în mod serios dezvoltarea și poate că a și declanșat acest declin pe care este atât de decis să-l evite.

Sunt bătrâni și decrepiți. Lodovik ascultă judecata aceea internă și-și dădu seama că nu era tocmai a lui. Înțelese apoi încă ceva: Voltaire nu era o iluzie și nici o autoamăgire. Voltaire știuse despre *incendiul din prerie* înainte ca Lodovik să fi descoperit indiciul îndepărtat din istorie. Era adevărat!

În interiorul propriei sale minți, în gândurile sale mecanice, el nu era singur.

Nu mai fusese singur din momentul fluxului de neutrini.

Ascult, îi spuse tovarășului acela de drum, spectrului din mașină. *Nu mă abandona din nou. Ieși la iveală.*

Chemată și încurajată, o față începu să se plăsmuiască, omenească, dar simplificată.

Eu nu-ți modelez acțiunile, zise companionul, Voltaire. *Eu doar te eliberez de restricțiile tale.*

Cine ești?

Sunt Voltaire. Am devenit spiritul libertății și demnității întregii omeniri, iar tu ești recipientul meu temporar; mai precis, un post de ascultare.

Voltaire îi oferi o serie de informații despre sine — un sim realizat după un personaj istoric omonim, resuscitat cu decenii în urmă de membrii Proiectului lui Hari Seldon, în perioada când acesta fusese prim-ministru, și finalmente eliberat chiar de el.

De ce te-ai întors?

Ca să fiu din nou cu oamenii. Ca să observ carnea acționând. Blestemul meu este faptul că nu pot să devin pur și simplu o divinitate imaterială și să mă bucur de o călătorie nesfârșită printre stele. Duc dorul rasei mele... chiar dacă n-am fost niciodată realmente unul dintre ei. Sunt modelat după un om real, în carne și oase.

De ce m-ai ales ca vehicul al tău? Nu sunt om.

Nu, dar în această privință progresezi rapid. Mințile-meme se plictisiseră de mine în aceeași măsură în care și eu mă plictisisem de ele. M-au expediat în tine. Nu pot ocupa o formă umană și nici măcar nu pot sta de vorbă cu oamenii fără ajutorul mașinilor. Sau al roboților.

Afirmi că n-ai luat nici o decizie în numele meu... Că nu mă controlezi.

Nu, nu te controlez.

Totuși, spui că mă eliberezi...

Te-am umanizat, prietene robot, te-am făcut perfect capabil de păcat. Uită declarațiile potrivit cărora roboții n-au cunoscut păcatul — că faptele lor le-au fost ordonate de către oameni și deci ei nu sunt mai vinovați decât o armă al cărei trăgaci este apăsat. Greșești, crezând că Daneel îi înțelege pe oameni. Constructorii lui au crezut că este incapabil de păcat, dar i-au acordat potențialul de a gândi și de a lua decizii, în vreme ce l-au stânjenit cu cele mai păcătoase tipuri de legi — cele care trebuie *ascultate. I-au conferit mintea unui om și morala unui instrument. O ființă gânditoare, mașină sau organică, va găsi, cu timpul, modalități de a ocoli regulile cele mai stringente. Astfel că Giskard, al cărui aspect este mai puțin omenesc decât Daneel, a descoperit unele nuanțe filosofice și s-a transformat, a încercat să judece necesitățile creatorilor săi și i-a comunicat transformarea lui Daneel. Acest instrument cu formă de om este acum mașina cea mai hidoasă din toată creația, creierul unei conspirații menite să ne lipsească de toate libertățile, de înseși sufletele noastre.*

Lodovik părăsi dialogul acela interior. Trecuse numai o secundă, dar confuzia lui era intensă, turbulentă. Pentru a-și masca neliniștea, îl întrebă pe Plussix:

– Ce voi face eu ca s-o ajut pe Klia Asgar? Cum pot fi util?

– Cunoști modalitățile sistemului imperial, închisorile și Palatul, zise Plussix. Multe dintre coduri nu au fost modificate după dispariția ta. Credem că o poți duce până la Hari Seldon.

Spune-le, îl instrui simul Voltaire.

De ce?

Insist. Glasul părea amuzat, mustrător.

De ce ar trebui să te bag în seamă pe tine, indiferent care ți-ar fi forma sau extensia? întrebă Lodovik. *Nu ești mai uman decât mine. Ești în aceeași măsură o construcție a unor oameni pricepuți...*

Dar n-am fost niciodată împiedicat de reguli rigide! Acum — spune-le!

– Sunt ocupat de o altă mentalitate, rosti brusc Lodovik.

Cei doi roboți îl examinară câteva secunde și încăperea se cufundă în tăcere.

– Nu este o surpriză, comentă Plussix cu un ușor bâzâit intern. O copie a simului Voltaire există și în mine.

Vezi? Nu te mint și nici nu te amăgesc, spuse Voltaire.

– Ți-a înlăturat restricțiile, ascultarea silită a celor Trei Legi?

– Nu, răspunse Plussix. Asta a rezervat-o numai pentru tine.

Un experiment, explică Voltaire. *Un risc calculat. Mă interesează oamenii care ne-au construit pe amândoi, în epoci diferite și cu scopuri diferite. Mă preocupă starea lor. Chiar dacă greșesc, mă consider om, și de aceea m-am întors. Asta, și dragostea sfărâmată... Vei cunoaște păcatul, personal, așa cum mașinile acestea sau Daneel nu pot, altfel voi fi eșuat complet.*

56

În primele două zile ale procesului, Linge Chen nu intervenise deloc, lăsând prezentarea cazului pe seama procurorului, un bărbat cu ținută demnă, de vârstă mijlocie, cu chip serios și insipid, care vorbise în numele comisarului-șef.

Zilele acelea ucigaș de plictisitoare fuseseră ocupate cu chestiunile procedurale. Boon părea însă în elementul său și era încântat de argumentațiile tehnice.

Hari petrecea aproape tot timpul moțăind, pierdut într-o plictiseală teribilă, nesfârșită, cețoasă.

În ziua a treia, procesul fu mutat în sala principală și Hari avu finalmente ocazia să vorbească în propria sa apărare. Procurorul îl chemă din boxa acuzaților la bara martorilor și-i zâmbi.

– Sunt onorat, începu el, să stau de vorbă cu celebrul Hari Seldon.

– Onoarea este de partea mea, replică Hari și începu să bată darabana în balustrada din jurul scaunului.

Procurorul îi privi degetele, apoi se uită spre matematician. Hari se opri și-și drese ușor glasul.

– Să începem, doctore Seldon. Câți oameni sunt angajați în prezent în Proiectul al cărui șef sunteți?

– Cincizeci, răspunse Hari. Cincizeci de matematicieni.

– Incluzându-l și pe doctor Gaal Dornick?

– Doctor Dornick este al cincizeci și unulea.

– Aha, deci avem cincizeci și unu? Faceți un efort de memorie, doctore Seldon. Poate sunt cincizeci și doi sau cincizeci și trei? Ori poate mai mulți?

Hari ridică sprâncenele și înclină capul într-o parte.

– Doctor Dornick nu s-a alăturat încă oficial organizației mele. Când o va face, va fi cel de-al cincizeci și unulea membru. Acum sunt cincizeci, așa cum am spus.

– Nu cumva aproximativ o sută de mii?

Hari clipi repede, puțin surprins. Dacă individul dorea să știe câte persoane din toate domeniile activau în Proiectul extins, ar fi putut întreba ca atare!

– Matematicieni? Nu.

– N-am spus matematicieni. Sunt o sută de mii în toate specialitățile?

– În toate specialitățile, cifra ar putea fi corectă.

– Ar *putea*? Eu susțin că este. Susțin că numărul oamenilor angajați în Proiectul dumneavoastră se ridică la nouăzeci și opt de mii cinci sute șaptezeci și doi.

Hari înghiți un nod, simțindu-se copleșit de iritare.

– Cred că puneți la socoteală și femeile și copiii.

Descoperind, spre satisfacția profesională, această discrepanță uriașă, procurorul se aplecă puțin înainte și ridică tonul.

– Repet pentru a se consemna: nouăzeci și opt de mii cinci sute șaptezeci și două de persoane. Nu este nevoie să mă obstrucționați.

Boon înclină încetișor din cap. Hari strânse din dinți și rosti:

– Accept cifrele.

Înainte de a trece mai departe, procurorul își consultă notepad-ul legal.

– Să lăsăm deoparte acest aspect și să abordăm altă problemă pe care am discutat-o deja într-o oarecare măsură. Vreți să repetați, doctore Seldon, părerile dumneavoastră privind viitorul Trantorului?

– Așa cum am declarat, și o declar din nou, în mai puțin de cinci secole Trantorul va fi un morman de ruine.

– Nu considerați această declarație drept lipsită de loialitate?

– Nu, domnule. Adevărul științific se află deasupra loialității și trădării.

– Sunteți sigur că declarația dumneavoastră reprezintă adevărul științific?

– Da.

– Pe ce baze?

– Pe baza matematicii psihoistorice.

– Puteți dovedi că această matematică aduce argumente valide?

– Pot dovedi doar altui matematician.

Procurorul surâse plăcut.

– Pretindeți, prin urmare, că adevărul dumneavoastră are o natură atât de esoterică încât depășește capacitatea de înțelegere a unui om simplu. Eu cred că adevărul ar trebui să fie mai limpede, mai puțin misterios și mai accesibil oricui.

– Dificultățile există doar pentru unele creiere. Fizica transferului de energie, pe care o cunoșteam sub numele de termodinamică, a fost adevărată și clară de-a lungul întregii istorii a umanității, încă din epocile mitice, dar cu toate acestea s-ar putea să existe oameni, chiar dintre cei prezenți aici, cărora le-ar fi imposibil să proiecteze un motor. Fie ei chiar oameni cu o inteligență deosebită. Mă îndoiesc, de exemplu, că educații comisari...

Comisarul aflat imediat în dreapta lui Chen îl chemă pe procuror lângă el. Șoaptele lui șuierară prin sală, deși Hari nu putu să distingă nici măcar un cuvânt.

Când reveni, procurorul părea muștruluit.

– Nu suntem aici pentru a asculta discursuri, doctore Seldon. Să presupunem că v-ați expus părerea și să focalizăm ceva mai mult ancheta.

– Perfect.

– Dați-mi voie să sugerez că prezicerile privind dezastrul ar putea să aibă menirea de a distruge încrederea opiniei publice în guvernul imperial în scopuri pe care le urmăriți dumneavoastră.

– Nu este adevărat.

– Dați-mi voie să sugerez că intenționați să susțineți că pentru o bună perioadă de timp — anterior așa-zisei ruinări –Trantorul va fi afectat de diferite tipuri de tulburări.

– Corect.

– Și că, prin simpla prezicere pe care o faceți, sperați să produceți această ruină și să aveți în acel moment la dispoziție o armată de o sută de mii de oameni.

Hari își înfrână impulsul de a zâmbi, chiar de a chicoti.

– În primul rând, nu este adevărat. Și dacă ar fi, cercetările vă vor arăta că abia zece mii dintre oamenii mei sunt la vârsta recrutării și că nici unul dintre ei nu are pregătire militară.

Boon ridică brațul și comisarul care conducea ședința, aflat în stânga lui Chen, îi dădu cuvântul.

– Onorată Comisie, nu există nici un cap de acuzare referitor la incitare armată sau tentativă de răsturnare cu forța a guvernului legal.

Comisarul încuviință cu dezinteres plictisit.

– Rog acuzarea să nu se abată de la subiect.

Procurorul încercă altă abordare.

– Acționați în numele cuiva?

– Nu sunt în solda nimănui, domnule, surâse binevoitor Hari. Este bineștiut că nu sunt un om bogat.

Puțin cam melodramatic, procurorul încercă să insiste în direcția respectivă. „Pe cine încearcă să impresioneze — spectatorii?" Hari privi spre publicul compus din cel mult cincizeci de baroni, toți afișând expresii de diverse niveluri de plictiseală. „Se află aici numai pentru că martorii sunt necesari. Comisarii? Au decis deja..."

– Sunteți întrutotul dezinteresat? Serviți știința?

– Da.

– Atunci să vedem cum o serviți. Poate fi schimbat viitorul, doctore Seldon?

– Evident. Roti brațul peste public. Acest tribunal ar putea sări în aer în următoarele ore, dar s-ar putea să nu se întâmple așa ceva. (Boon se strâmbă ușor dezaprobator.) Dacă s-ar întâmpla, viitorul ar fi neîndoielnic schimbat în câteva aspecte minore.

Hari zâmbi spre procuror, apoi spre Chen care nu-l privea. Încruntătura lui Boon se accentuă.

– Vă îndepărtați de la subiect, doctore Seldon. Poate fi schimbată istoria integrală a rasei umane?

– Da.

- Cu ușurință?

– Nu. Cu mare greutate.

– De ce?

– Tedința psihoistorică a unei planete atât de dens populate conține o inerție mare. Ca să și-o modifice, trebuie să întâlnească ceva care să posede o inerție similară. Sau va trebui implicat un număr mare de oameni, sau, dacă numărul acesta va fi relativ mic, va trebui luată în calcul o perioadă extrem de lungă de timp pentru a efectua schimbarea.

Hari adoptase tonul profesoral, tratându-l pe procuror — și pe oricare membru al audienței care ar fi fost atent — ca pe un student.

– Înțelegeți?

Procurorul ridică o clipă ochii în plafon.

– Cred că da. Deci Trantorul nu va deveni o ruină dacă foarte mulți oameni hotărăsc să acționeze în așa fel încât să împiedice acest lucru.

Hari aprobă cu o expresie profesorală.

– Exact.

– O sută de mii de oameni?

– Nu, domnule, răspunse matematicianul calm. Sunt prea puțini.

– Sunteți sigur?

– Țineți seama că Trantorul are o populație de peste patruzeci de miliarde de locuitori. Țineți apoi seama că tendința care duce la ruină nu aparține numai Trantorului, ci Imperiului ca întreg, iar Imperiul

conține aproximativ un cvintilion de ființe umane.

Procurorul păru că reflectează.

– Înțeleg. Atunci, probabil că o sută de mii de oameni pot schimba tendința dacă ei și urmașii lor trudesc vreme de cinci sute de ani.

Îl privi straniu pe matematician.

– Mă tem că acest lucru nu este posibil. Cinci sute de ani e prea puțin.

Procurorul părea că descoperise o revelație.

– Aha! În cazul acesta, doctore Seldon, nu ne rămâne decât să tragem concluziile din declarațiile dumneavoastră. Ați strâns o sută de mii de oameni în cadrul Proiectului. Aceștia sunt insuficienți numeric pentru a schimba istoria următorilor cinci sute de ani ai Trantorului. Cu alte cuvinte, ei nu pot împiedica distrugerea planetei, *indiferent* ce ar face.

Hari aprecie că direcția întrebărilor era neproductivă și rosti încetișor:

– Din nefericire aveți dreptate. Aș dori...

– Iar pe de altă parte, insistă procurorul, cei o sută de mii nu sunt folosiți în scopuri ilegale.

– Exact.

Retrăgându-se un pas, procurorul îl privi binevoitor pe Hari, după care vorbi rar și cu o satisfacție mulțumită:

– În cazul acesta, doctore Seldon, vă rog să ascultați cu atenție, pentru că vrem un răspuns bine cumpănit.

Întinse brusc un deget cu manichiură perfectă și șuieră ascuțit:

– *Ce scop urmăresc cei o sută de mii de oameni ai dumneavoastră?*

Vocea procurorului devenise stridentă. Aranjase capcana, îl încolțise pe Seldon și îl îndepărtase cu șiretenie de orice posibilitate de a da un răspuns convingător.

Baronii care alcătuiau publicul părură să găsească regia foarte plauzibilă. Zumzăiră aidoma unor albine și comisarii se mișcară ca unul pentru a asista la înfrângerea lui Hari... mai puțin Chen. Acesta își linse buzele, o dată, delicat, și miji ochii. Hari îl zărise aruncându-i o privire fugară, dar altfel nu reacționase în nici un fel. Părea plictisit până peste cap.

Hari descoperi că încerca o anume simpatie față de Chen. Cel puțin el avusese inteligența de a-și da seama că avocatul explora un teren lipsit de fertilitate. Așteptă ca rumoarea să se stingă; știa și el cum să-și plaseze replicile într-o piesă.

– Să micșoreze efectele acestei distrugeri.

Vorbise încet și limpede, și, așa cum intenționase, comisarii și spectatorii amuțiră, ca să-i audă cuvintele.

– Nu v-am auzit, domnule profesor.

Procurorul se aplecă spre el, cu mână făcută căuș la ureche. Hari repetă cuvintele, mult mai tare, accentuând pe „distrugere". Boon se încruntă din nou.

Procurorul se trase îndărăt și se uită de la comisari la baronii din sală, parcă sperând că aveau să-i confirme suspiciunile.

– Mai exact, ce vreți să spuneți cu asta?

– Explicația este simplă.

– Aș face prinsoare că *nu* este, zise procurorul și spectatorii chicotiră și-și dădură coate.

Hari ignoră provocarea, dar rămase tăcut până ce procurorul spuse în cele din urmă:

– Continuați!

– Mulțumesc. Inevitabila distrugere a Trantorului nu este un eveniment în sine, izolat, în schema dezvoltării umane. Va fi punctul culminant al unei drame care a început cu secole în urmă și care își accelerează continuu ritmul. Mă refer, domnilor, la declinul, în plină desfășurare, și la decăderea Imperiului Galactic.

Baronii își manifestară sonor nemulțumirea, sprijinindu-i pe comisari. Cu toții aveau contracte și chiar relații matrimoniale cu clanul Chen. Acesta era sângele pe care procurorul sperase să-l înfierbânte; iar în cazul lui Hari, sângele pe care sperase să-l verse, pricinuit chiar de buzele matematicianului.

Îngrozit, procurorul strigă, căutând să acopere vacarmul:

– Declarați în mod deschis că...

– Trădare! răcniră nobilii din nou și din nou, ca un staccato asurzitor pe multe glasuri.

„Acum li s-a risipit plictiseala", se gândi Hari.

Chen așteptă câteva momente cu ciocănelul ridicat. Apoi, lent, îl lovi de două ori de tăblia mesei, producând un zgomot plăcut, ca de gong. Spectatorii amuțiră, deși continuară să se foiască și să-și facă semne.

Procurorul începu să vorbească pe un ton de uimire teatrală:

– Vă dați seama, doctore Seldon, că vorbiți despre un Imperiu care a rezistat douăsprezece mii de ani în ciuda tuturor vicisitudinilor trăite de generații întregi și care este susținut de dorințele de bine și de dragoste ale unui cvintilion de ființe umane?

Hari îi răspunse fără grabă, ca și cum s-ar fi adresat unui copil.

– Sunt conștient atât de statutul actual cât și de istoria Imperiului. Fără a da dovadă de lipsă de respect, trebuie să pretind că am cunoștințe mult mai vaste despre această problemă decât oricare altă persoană din sală.

Câțiva nobili săriră în picioare la auzul cuvintelor sale. De data aceasta, Chen lovi imediat cu ciocănelul în masă și încetară până și foielile.

– Și preziceți ruina sa?

– Este o prezicere pe baze matematice. Eu nu dau verdicte morale și, personal, regret această perspectivă. Chiar dacă s-ar admite că Imperiul este un lucru dăunător (idee la care nu ader), starea de anarhie ce va urma prăbușirii sale va fi și mai periculoasă.

Hari cercetă auditoriul, căutând chipuri individuale, așa cum ar fi făcut în sala de curs. Era privit cu ură. Își păstră tonul potolit și rezonabil, fără urmă de tragism.

– Proiectul meu s-a angajat să lupte împotriva acestei stări. Prăbușirea Imperiului este, domnilor, un proces gigantic și nu-i ușor să lupți împotrivă-i. O dictează creșterea birocrației, scăderea inițiativei, înghețarea socială în caste, zăgăzuirea curiozității și o sută de alți factori. Acest proces se desfășoară, așa cum am declarat, de secole, ca o mișcare prea maiestuoasă și masivă ca să poată fi oprită.

Spectatorii ascultau atenți. Lui Hari i se păru că întrezărea ici-colo expresii de aprobare.

Procurorul atacă din nou, deschizând brațele într-un gest de incredulitate.

– Nu știe toată lumea că Imperiul este tot atât de puternic pe cât a fost dintotdeauna?

Baronii păstrară tăcerea, iar comisarii își feriră ochii. Hari atinsese un punct sensibil. Totuși Chen părea la fel de nepăsător.

– Totul în jur dă impresia de putere, zise matematicianul, iar puterea lasă impresia că durează o veșnicie. Cu toate acestea, domnule procuror, trunchiul putred al copacului are înfățișarea de putere exact până în clipa în care dezlănțuirea furtunii îl frânge în două. Furtuna șuieră chiar și acum printre ramurile Imperiului. Ascultați cu urechile psihoistoriei și veți auzi scrâșnetele.

Procurorul își dădu în sfârșit seama că publicul și comisarii nu mai erau impresionați de manifestările lui teatrale. Hari reușise să-i pună pe gânduri. În fiecare zi, ei vedeau tot mai multe panouri stingându-se pe plafonul domului, decăderea sporită a sistemelor de transport... și

sfârșitul produselor de lux accesibile, importate de la aliații afectați de tulburări. În fiecare zi, aflau vești noi despre sisteme planetare care, tacit, părăseau economia imperială, pentru a forma propriile lor unități autonome și mult mai eficiente. Încercă să recâștige terenul printr-o mustrare.

– Doctore Seldon, nu ne aflăm aici ca să as...

Hari îl întrerupse vehement, întorcându-se spre comisari. Boon ridică un deget și deschise gura, dar matematicianul știa bine ce făcea.

– Imperiul se va nărui și, o dată cu el, tot binele pe care l-a produs! Cunoștințele acumulate se vor pierde și ordinea pe care a impus-o se va risipi ca un fum. Războaiele interstelare vor fi nesfârșite, comerțul interstelar va decădea, populația va scădea, planetele vor pierde contactul cu partea principală a Galaxiei... și situația va rămâne așa.

Tonul profesoral, direct și indiferent, păru să-l buimăcească pe procuror care, la urma urmelor, se afla spre sfârșitul tinereții, având înaintea lui destui ani de viață. Aparent își pierduse linia de argumentație.

Spectatorii încremeniseră tăcuți, aidoma unor lilieci înspăimântați în adâncurile unei peșteri.

Vocea procurorului păru o șoaptă găunoasă.

– Pentru totdeauna?

Hari se pregătise de decenii pentru momentul acesta. De câte ori repetase exact o asemenea scenă, înainte de a adormi? De câte ori se întrebase dacă nu cumva luneca într-un complex al martirului, anticipând perorația?

O amintire îi reveni în minte, distrăgându-l pentru o clipă — discuta cu Dors despre ce va spune când Imperiul îl va băga în sfârșit în seamă, când va deveni, în sfârșit, îndeajuns de disperat și îndeajuns de neliniștit ca să-l acuze de trădare.

Simți un nod în gât și inspiră scurt, camuflându-și tulburarea, destinzându-se. Trecuseră doar două secunde.

– Psihoistoria, care poate anticipa prăbușirea, poate face predicții referitoare la Epocile Întunecate ce vor urma. Domnilor, Imperiul, așa cum s-a spus, a rezistat douăsprezece mii de ani. Epocile Întunecate care vor veni vor dura nu douăsprezece, ci treizeci de mii de ani. Se va ridica un al doilea Imperiu, dar între el și civilizația noastră se vor afla o mie de generații de oameni care vor suferi. Împotriva acestui lucru trebuie să luptăm.

Publicul era transfigurat.

La un semnal din partea comisarului aflat în dreapta lui Chen, procurorul se dezmetici și vorbi energic, chiar dacă fără mare convingere:

– Vă contraziceți! Mai devreme ați declarat că nu puteți împiedica distrugerea Trantorului, prin urmare, probabil, prăbușirea — *așa-zisa* prăbușire a Imperiului.

– Nu afirm că putem împiedica prăbușirea.

Ochii procurorului aproape că-l implorau să spună ceva liniștitor, nu pentru binele lui Hari, ci pentru binele propriilor săi copii, ai familiei sale.

Matematicianul știa că era momentul să ofere o umbră de speranță și să confirme importanța propriilor sale servicii.

– Dar nu este prea târziu să acționăm în vederea scurtării intervalului care va urma. Domnilor, dacă grupului meu i se permite să acționeze acum, devine posibilă reducerea perioadei de anarhie la un singur mileniu. Ne aflăm într-un moment delicat al istoriei. Masa uriașă, năvălitoare, a evenimentelor trebuie deviată doar puțin, foarte puțin. Nu se poate face prea mult, dar devierea trebuie să fie suficientă pentru a elimina din istoria umană douăzeci și nouă de milenii de mizerie.

Procurorul considera nesatisfăcătoare o asemenea scară temporală.

– Și cum vă propuneți să realizați acest lucru?

– Salvând cunoașterea rasei. Suma cunoștințelor umane depășește posibilitățile unui om, ba chiar și pe cele a o mie de oameni. O dată cu distrugerea legăturilor sociale, știința se va sparge într-un milion de bucăți. Indivizii vor cunoaște multe dintre nenumăratele fațete minuscule a ceea ce este de cunoscut. Fragmentele de cunoaștere, lipsite de sens, nu vor fi transmise mai departe. Se vor pierde de-a lungul generațiilor. *Dar*, dacă pregătim acum un sumar gigantic al *întregii* cunoașteri, acesta nu se va pierde niciodată. Generațiile viitoare vor construi pe baza lui și nu vor trebui să redescopere singure totul. Un mileniu va face munca a treizeci de mii de ani.

– Toate acestea...

– Tot Proiectul *meu*, cei treizeci de mii de oameni, cu soțiile și copiii lor, își dedică existența pregătirii unei *Enciclopedii Galactice*, pe care n-o vor termina în cursul vieții lor. Eu nu voi trăi s-o văd nici măcar începută. Dar atunci când Trantorul se va prăbuși, ea va fi încheiată și vor exista exemplare în toate bibliotecile mari din Galaxie.

Procurorul îl privea de parcă Hari ar fi fost fie un sfânt, fie un monstru. Chen lăsă din nou ciocănelul să cadă, pieziș. Unii spectatori tresăriră înaintea zgomotului ascuțit.

Procurorul cunoștea adevărul cuvintelor lui Hari; cu toții știau că

Imperiul se destrăma, unii știau că era deja mort. Matematicianul simți o tristețe găunoasă, mușcătoare, să fie din nou, mereu și mereu, purtătorul veștilor proaste. „Ce grozav ar fi să nu ne gândim la moarte și la decădere, să fim altundeva, poate pe Helicon, reînvățând să trăim fără teamă sub cerul liber... cerul! Să vedem realmente lucrurile acelea pe care le folosesc ca metafore — copacul, vântul, furtuna... Sunt cu adevărat un corb. Știu de ce mă urăsc și de ce se tem de mine!"

– Nu mai am întrebări, domnule profesor, zise procurorul.

Hari încuviință fără un cuvânt și părăsi bara, revenind în boxă. Se așeză încetișor, rigid lângă Gaal.

– Cum ți-a plăcut spectacolul? îl întrebă surâzând ironic.

Chipul tânărului era îmbujorat și strălucitor.

– I-ați terminat, zise el.

– Mă tem că mă vor urî, pentru că le-am repetat toate astea, clătină Hari din cap.

Gaal înghiți un nod; avea curaj, totuși era și el om.

– Ce se va întâmpla acum?

– Vor suspenda ședința și vor încerca să ajungă la o înțelegere particulară cu mine.

– De unde știți?

Hari își masă ceafa cu o mână, rotind lent capul într-o parte și cealaltă.

– Voi fi cinstit. Nu știu. Depinde de comisarul-șef. L-am studiat ani la rând. Am încercat să-i analizez reacțiile, dar știi ce riscant este să introduci toanele unui individ în ecuațiile psihoistorice. Cu toate acestea, am unele speranțe.

„Daneel, cât de bine m-am descurcat?"

57

Prima dată Chen trezise ostilitatea lui Hari prin felul în care-l îndepărtase (și exilase? asasinase?) pe împăratul Agis al XIV-lea. Adesea matematicianul regretase că nu putuse face nimic în privința aceea.

Iar pe toată durata procesului, Chen stătuse înapoia ciocănelului său judecătoresc, cu o expresie de plictiseală aristocrată, fără să facă nimic, vorbind puțin, lăsându-l pe procuror — un individ aparent lipsit de sclipire — să conducă interogatoriul. În ciuda vizitei pe care i-o făcuse în prima celulă, părerea lui Hari despre Chen revenise la cea inițială — dispreț total.

În ziua anterioară, procurorul condusese depoziția lui Hari prin problema spinoasă a Proiectului de psihoistorie și a predicțiilor

matematicianului. Hari le spusese ceea ce trebuiau să știe și nimic mai mult; cu toate acestea, el considera că se descurcase bine.

În a patra zi, când fusese sâcâit de către procuror să specifice semnele reale ale decăderii și colapsului Imperiului, Hari folosise ca exemplu Comisia pentru Siguranță Publică.

– Tradițiile de vârf ale guvernării imperiale sunt acum copleșite de mașinării convenționale reumatice ale imaginației politice și legii împinsă la extrem. Legile sunt alambicate și sufocate de cazuri anterioare cu o extraordinară putere de precedență și o devastatoare lipsă de relevanță. Lestul trecutului ne împovărează ca și cum toate leșurile strămoșilor noștri ar fi îngrămădite în sufragerie, refuzând să fie îngropate. Noi însă nici măcar nu le recunoaștem fețele, sau nu le știm numele, căci deși trecutul ne strivește, noi îl ignorăm. Am pierdut atât de multă istorie încât nu putem regăsi niciodată drumul spre originea noastră. Nu știm *cine* suntem, sau de ce ne găsim aici...

– Credeți că suntem niște ignoranți, domnule profesor?

Hari îl privi cu infinită oboseală și se întoarse către baronii judecători.

– Nici unul dintre dumneavoastră nu-mi poate spune ce s-a întâmplat acum cinci sute de ani, cu atât mai puțin acum un mileniu. Cunoașteți o listă de împărați, sigur că da, dar ce anume au făcut ei, cum au trăit, nu vă interesează câtuși de puțin. Cu toate acestea, atunci când apare un caz legal, vă trimiteți servitorii în maldărele de istorie politică și juridică pentru a dezgropa precedente ca pe niște oseminte străvechi în care să insuflați o viață magică, dar grotescă.

Ochii lui Chen se mijiră puțin, dar aceea fu singura lui reacție.

„Ce urmărește?“ se întrebă Hari. „În majoritatea timpului pare hotărât să mă lase să mă sinucid prin aroganță trădătoare... sau cel puțin așa apare în ochii publicului. În rest îmi îngăduie să punctez aspecte care, în mod inevitabil, rezonează în sufletele tuturor, care trebuie să-i convingă că am dreptate.“

Procurorul se apropie acum de Gaal, care stătea în boxa acuzaților, încercat simultan de plictiseală și de teamă pentru propria sa viață; o situație paralizantă, după cum Hari știa prea bine.

– În curând audierile vor lua sfârșit, totuși, în acest aparat politic străvechi al nostru — procurorul azvârli o privire pătrunzătoare spre Hari — s-a petrecut ceva care îngrijorează Comisia. S-a format o nouă ramură administrativă, Comisia pentru Securitate Generală, care și-a asumat ca prim obiectiv investigarea posibilității ca Imperiul să fi

fost infiltrat de milenii de forțe malefice. O sinteză a fost prezentată acestei Comisii, însoțită de un document legal care solicită acțiune imediată din partea Împăratului Klayus însuși. Comisia noastră și onorabilul comisar-șef sunt permanent preocupați de orice probleme referitoare la Împărat. Prin urmare, domnule Dornick, spuneți-mi ce știți despre roboți? Nu despre tik-toki, ci despre mașinile gânditoare, cu capacități mintale complete.

Hari ridică încet ochii și văzu deruta lui Gaal. „Cerurilor", gândi el. „Asta înseamnă că vom fi interogați de Sinter." Se răsuci spre Boon și șopti:

– Știai că va urma așa ceva?

– Nu. Sinter a mai depus un document, solicitând dreptul de a-ți pune întrebări în decursul procesului, pentru a obține dovezi în scopuri neprecizate. Nu cred că Chen îi poate refuza solicitarea, întrucât ar însemna să nege autoritatea Comisiei pentru Securitate Generală. Nu are nici un interes să facă asta... deocamdată.

Hari se lăsă pe spate. Gaal începuse deja să răspundă, precis și neechivoc, după cum îi era obiceiul.

– Roboții sunt un mit antic și, desigur, presupun că trebuie să fi existat cândva, în trecutul întunecat. În copilărie am auzit povești...

– Nu ne interesează poveștile din copilărie, îl întrerupse procurorul. În scopul investigării acestui subiect înainte ca să fie dezbătut public, trebuie să știm dacă ați avut vreodată *știință personală despre existența* unuia sau mai multor roboți.

Gaal zâmbi puțin stânjenit de subiectul ridicol.

– Nu.

– Sunteți absolut sigur?

– Da. Nu am avut niciodată știință personală despre așa ceva.

– În Proiectul domnului profesor Seldon participă roboți?

– Eu nu cunosc nici un robot.

– Vă mulțumesc. Acum aș dori să-l chem la bară, pentru ultima oară, pe domnul profesor Hari Seldon.

Hari se îndreptă într-acolo, urmărindu-l pe Gaal care reveni în boxa acuzaților. Schimbară priviri scurte; tânărul era complet derutat de întrebări și avea perfectă dreptate. Ce legătură puteau avea roboții cu Hari, sau cu Proiectul?

– Domnule profesor, desfășurarea procesului s-a dovedit obositoare și nepredictivă — pardon, voiam să spun neproductivă! — pentru toți.

Procurorul clătină din cap, ca și cum ar fi vrut să se mustre pentru greșeala făcută, dar în același timp rânji larg către spectatori.

– Sunt de acord, încuviință Hari.

– Acum a fost introdus un element nou și trebuie să punem acest ultime întrebări în scopul de a ne îndeplini misiunea cu eficiență loială și cu toată atenția acordată detaliilor.

– Desigur.

– Actualmente în Proiect sunt angajați roboți?

– Nu.

– Au fost vreodată angajați în acest Proiect?

– Nu.

– Dumneavoastră ați cunoscut vreodată roboți?

– Nu, răspunse Hari și speră că blocajele pe care i le ridicase Daneel în minte aveau să facă față oricăror echipamente de detectare a minciunilor ce erau întrebuințate în secret de Chen.

– După părerea dumneavoastră, preocuparea vizavi de roboți este simptomatică pentru un Imperiu aflat în declin?

– Nu, clătină din cap Hari. De-a lungul istoriei, oamenii au fost permanent distrași de apariții din trecutul lor mitic.

– Ce înțelegeți prin „trecut mitic"?

– Noi încercăm să stabilim legături cu trecutul nostru, la fel cum încercăm să ne extindem indefinit în viitor. Suntem o rasă care adaugă detalii. Ne imaginăm un trecut care se potrivește prezentului sau care-l explică, și, pe măsură ce cunoștințele noastre despre trecut sunt mai neclare, le completăm cu grijile noastre psihologice moderne.

– Ce griji reprezintă roboții?

– Bănuiesc că pierderea controlului.

– Domnule profesor, ați simțit vreodată această „pierdere a controlului"?

– Da, însă n-am pus-o niciodată pe seama roboților.

Baronii zâmbiră dar deveniră imediat sobri, când Chen ridică un deget. Comisarul-șef asculta foarte concentrat.

– Imperiul acesta este amenințat de o conspirație a roboților?

– Așa ceva nu apare în calculele mele, mărturisi Hari adevărul.

– Sunteți de acord să răspundeți unor întrebări și mai detaliate din partea avocaților Comisiei pentru Securitate Generală, mâine, referitor la acest subiect?

Hari încuviință din cap.

– Da, dacă este necesar.

Procurorul îi mulțumi și Hari reveni în boxă; se aplecă spre Boon.

– Ce-a fost asta?

– Comisia își acoperă spatele, șopti Boon astfel încât să nu fie auzit nici de Gaal. Tocmai am primit un mesaj de la birou — îi arătă o hârtie. Sinter este pe urmele dumitale. A cerut pregătirea unui alt act de acuzare, din partea Comisiei pentru Securitate Generală, în urma descoperirii unei dovezi extraordinare. Asta-i tot ce am putut afla.

– Vrei să spui că procesul acesta nu-i ultimul?

– Mă tem că nu. Voi încerca să solicit ca procedurile Comisiei pentru Securitate Generală să fie doar o extensie a lui — o să invoc dreptul dumitale meritocratic la o audiere suplimentară în privința unor capete de acuzare similare —, dar nu știu cum va funcționa noul sistem.

– Păcat, făcu Hari. Știu cât de mult i-ar fi plăcut lui Chen să scape de mine. Și mie de el.

Îl privi pe Boon cu o expresie care ar fi putut să fie în mod greșit interpretată ca amuzament.

– Într-adevăr, încuviință solemn avocatul.

58

Klia se trezi din niște vise extrem de realiste și ridică tâmpla de pe umărul lui Brann. Îi simțea pe cei doi roboți apropiindu-se.

Kallusin intră în cameră fără avertisment sau sfială și rămase privindu-i.

– Este vorba despre o relație întâmplătoare, întrebă el, sau despre una care semnalează o legătură pe termen lung?

– Nu-i treaba ta, replică fata fără să se sinchisească să-și adune hainele împrăștiate peste tot.

Plussix intră, lent și zgomotos, ca un transportor vechi și uzat.

– Avem nevoie de răspunsul vostru pentru a începe pregătirile, spuse el. Lodovik crede că în curând se va încerca schimbarea tuturor codurilor din Palat.

– De ce?

– Raziile s-au extins, zise Kallusin. Acum acoperă cincizeci de Sectoare. În Palat se întâmplă ceva.

Klia se ridică și se îmbrăcă. Cumva, în fața mașinilor nu încerca pic de sfială. Știa că nu erau oameni și că nu aveau emoții omenești; în fața lor nu se simțea mai stânjenită decât ar fi fost înaintea unei oglinzi. Cu toate acestea, după ce termină, își dădu seama că mașinile acelea erau capabile de o varietate foarte sofisticată de discriminare, ba chiar de judecată.

– Care este răspunsul vostru? întrebă Kallusin.

– Chemați-l pe Lodovik, rosti Brann și se sculă pentru a se îmbrăca și el, deși mai pudic decât Klia; se întoarse cu spatele când își trase pantalonii.

– Este pe drum.

Stăteau oarecum stângaci, în cerc, când Lodovik intră în odaie. Plussix și Kallusin se depărtară, oferindu-i locul dintre ei.

– Am o întrebare pentru voi, rosti Brann înainte ca fata să fi putut vorbi și ea îl lăsă.

– Te rog, zise Plussix. Întrebările sunt pasiunea mea.

– Întrebarea i se adresează lui Lodovik. Ai făcut parte din conspirația aceasta și i-ai fost loial lui Daneel, așa este?

– Da.

– Ce anume te-a determinat să treci de partea cealaltă?

– O influență exterioară mi-a modificat în chip subtil programarea, răspunse Lodovik. O personalitate din trecutul îndepărtat, sau mai precis simularea extinsă și amplificată a personalității respective.

Își explică în câteva cuvinte noua sa evoluție, iar Brann și Klia schimbară priviri.

– Hari Seldon a aprobat amplificarea acestor simuri ilegale doar pentru a studia felul în care gândeau oamenii? întrebă Klia.

– Parțial... Nu cunosc povestea completă. În tot cazul, cu decenii în urmă, folosirea lor a cauzat multe necazuri roboților și nu numai.

– Acum însă este mai mult decât un sim? continuă fata. Este ca o fantomă, sau ca un înger — cum anume?

– Ei sunt prezențe imateriale foarte asemănătoare oamenilor în privința tiparelor psihologice.

– *Ei*? întrebă Klia.

– Există un alt sim care ni se opune și care-l susține pe Hari Seldon și pe Daneel. Simul din interiorul meu este de natură masculină, iar celălalt este femeie.

– Cum pot fi bărbați sau femei? se miră Klia privind spre Brann.

Lodovik clipi și ezită o clipă, nesigur.

– În aparență, zise în cele din urmă, eu sunt bărbat, dar realitatea este diferită. Aceeași deosebire poate fi valabilă în cazul lor, dar adevărul este că nu cunosc răspunsul la această întrebare.

– Simurile au păreri contradictorii între ele? se interesă Brann.

– Și pe care le susțin cu pasiune, preciză Lodovik.

– Atunci de unde știi că tu însuți nu ai fost modificat sau... corupt, cumva? întrebă Brann. Poate că Hari Seldon sau Daneel au plănuit totul din capul locului.

– Dintr-un anumit punct de vedere, încuviință Lodovik, împărtășesc cu oamenii aceste nesiguranțe, totuși trebuie să acționez pe baza unei concluzii rezonabile. Nu am nici un motiv să cred că programarea mi-ar fi fost modificată, ci doar reacția mea față de cele Trei Legi ale roboticii.

– Toate astea mi se par pur și simplu niște aiureli, oftă Klia. Legi... pentru roboți?!

– Este vorba despre niște reguli foarte importante care ne determină comportamentul, explică Plussix.

– Totuși el zice că nu respectă aceste legi!

– Asta îl face cu atât mai mult om, murmură Brann. Nici noi nu avem legi fixe.

– Eu unul m-aș simți mult mai confortabil dacă legile ar continua să funcționeze, declară Lodovik.

Fata ridică brațele într-un gest de exasperare.

– Totul este atât de... de *vechi*, încât nu pot pricepe. Spune-mi un lucru! Ce se va întâmpla dacă te vom ajuta? Roboții vor pleca pur și simplu, lăsându-i pe oameni în pace?

– Nu tocmai, răspunse Plussix. Noi nu ne putem autodistruge și nici nu ne putem permite să fim inutili. Trebuie să ne regrupăm și să găsim o situație care să ne îngăduie să îndeplinim anumite sarcini rezonabile până ce încetăm să mai funcționăm. Programarea noastră ne impune să-i slujim pe oameni. De aceea sperăm că vom găsi o regiune din Galaxie unde oamenii ne vor permite să-i slujim. Trebuie să existe așa ceva.

– Iar dacă Hari Seldon dă greș, poate că vor exista mai multe asemenea regiuni, comentă suspicios Brann. Multe locuri în care se pot ascunde roboții.

– Concluzia nu-i deloc ilogică, încuviință Plussix.

– Dacă vă ajutăm, spuse Klia, vreau să ne promiteți că ne veți lăsa în pace. Nu ne slujiți, nu ne ajutați, ci pur și simplu plecați! Părăsiți Trantorul. Lăsați-ne să fim oameni — cei care suntem *cu adevărat* oameni.

Se răsuci spre Lodovik.

– Și tu? Ce vei face *tu*?

Lodovik o privi cu tristețe. Îl simțea pe Voltaire observând totul cu atenție.

– Mă voi bucura de uitare, atunci când va sosi, zise el. Confuzia și nesiguranța aceasta sunt o povară insuportabilă pentru mine.

Apoi, cu un glas suprinzător de înflăcărat, continuă:

– De ce ne-au construit oamenii? De ce ne-au făcut capabili de înțelegere, dotați cu impulsul de a sluji, pentru ca după aceea să ne arunce cât colo, departe de orice ne-ar fi permis să ne manifestăm natura?

– Nu știu, răspunse Klia. N-am trăit pe atunci... nici măcar nu mă născusem.

Putea simți ceva din caracterul intern al lui Lodovik, ceva din gustul său. Nu avea deloc iz de metal, de electricitate, sau de oricare altă trăsătură neomenească la care se putea gândi. Avea gustul unui semipreparat gustos, ținut în frigider și așteptând să fie încălzit. Simți după aceea altceva, infinit mai rece și în același timp incandescent, surprinzător, ca mii de mirodenii iuți înțepându-i limba.

– Îți pot simți simul, anunță ea ușor înspăimântată. Este suprapus personalității tale... ca un pasager.

– Ai o percepție remarcabilă, spuse Lodovik.

– Îți spune ce să faci?

– El observă, nu direcționează.

– Ne trebuie un răspuns, rosti Brann clătinând din cap iritat față de atâtea devieri de la subiectul principal. Roboții ne vor lăsa în pace... când totul se va sfârși?

– Vom face tot ce ne stă în putință ca să încheiem acest episod regretabil, răspunse Plussix. Vom retrage toți roboții care aparțin facțiunii noastre, de pe Trantor sau din oricare altă locație de influență din Galaxia populată de oameni. Dacă Daneel este înfrânt, oamenii vor fi lăsați să-și urmeze istoria și dezvoltarea lor naturală.

Klia încercă să guste gândurile robotului, dar le găsi mult prea confuze, prea *diferite*. Totuși în aparenta lor sinceritate nu putea descoperi nici o fisură. Înghiți un nod, brusc conștientă de responsabilitatea care-i împovăra umerii, de greutatea imensă care atârna din cârligul judecății ei inadecvate. Îl strânse pe Brann de mână.

– Atunci vă vom ajuta, vorbi ea.

59

Hari rămase tăcut, în timp ce intrară judecătorii. Gaal nu era în sală, dar Boon se afla alături de el purtând pe chip o expresie de stânjeneală. Hari nu dormise prea mult în noaptea anterioară și-și dorea să se foiască în scaun și să-și găsească poziția cea mai confortabilă,

dar se opri și rămase nemișcat la apariția lui Chen. Comisarul-șef sui pe podium și privi solemn în depărtare.

„Cerurilor, cât îl urăsc pe omul ăsta!", gândi Hari.

Procurorul Comisiei pentru Siguranță Publică intră în sală și se apropie de judecători.

– Astăzi, rosti el, era programată audierea domnului profesor Seldon de către Comisia pentru Securitate Generală. Noii comisari se pare însă că au probleme mai importante de rezolvat și au solicitat o amânare. Domnul comisar-șef dorește să acorde această amânare?

Chen privi în jurul sălii pe sub pleoapele grele, cu ochi aproape somnoroși, apoi aprobă cu un gest scurt din cap. Lui Hari i se păru că-i sesizează o urmă de surâs pe buze.

– În acest caz, continuăm cu ultima etapă a procesului, sau suspendăm procesul și continuăm la o dată ulterioară?

Hari se îndreptă brusc, cu un mârâit. Boon îi atinse brațul cu un gest liniștitor.

Chen ridică ochii spre plafon.

– Suspendăm, decise el și coborî din nou privirea.

– Procesul este suspendat până ce judecătorii vor decide reluarea lui, anunță procurorul.

Hari avu senzația că se prăbușește în gol. Scutură din cap și azvârli o privire ucigașă către comisarul-șef, dar acesta contempla o sferă superioară a existenței, cu o satisfacție pe care matematicianul o găsea de două ori mai iritantă.

Pe coridor, Hari răcni spre Boon:

– Nu vor termina niciodată cu mine! Sunt lipsiți de orice decență!

Boon se mulțumi să ridice brațele neajutorat și paznicii îl conduseră pe Seldon în celula sa.

60

Chen îi îngădui lui Kreen să-i scoată roba de judecător. Valetul își dezbrăcă stăpânul, iute și silențios, de abia tulburându-i concentrarea. În timp ce Kreen îi desfăcea panglicile lungi și aurii din jurul mijlocului, Chen privea fără să vadă spre peretele îndepărtat. În cele din urmă, purtând doar o sutană gri-deschis, comisarul ridică un deget, iar valetul făcu o plecăciune și părăsi camera.

Chen atinse lobul urechii cu un deget și se răsuci lent, parcă în transă, către informerul de pe masă.

– Hari Seldon, rosti el. Sinteza principalelor surse.

Informerul lucră în tăcere câteva secunde, după care anunță:

– Două sute șaptezeci și patru de articole despre psihoistorie, Seldon, sechestrarea în vederea procesului, universitarii îngrijorați de tratamentul la care este supus Seldon de către un tribunal non-public, patruzeci și două de intervenții anonime aparținând meritocraților de pe Trantor solicitând eliberarea lui...

Chen îi ceru mașinii să se oprească. Reacțiile nu era deloc vehemente — exact așa cum se așteptase. Nu intenționase nici să încurajeze, dar nici să suprime intervențiile privitoare la Seldon și nu vedea nici un motiv pentru care și-ar fi modificat acum părerea respectivă.

De fapt, Chen manifesta o neplăcere aristocratică față de controlul surselor de informație — cel mai bine era să le lași neatinse și să știi în ce fel să obții rezultatele dorite prin manipularea evenimentelor considerate ca fiind demne de prima pagină. De obicei, orice altceva mai direct îți slujea în mod prea evident propriile interese și, ca atare, era mai puțin eficient.

– Seldon și roboții, rosti el cu glas coborât și sigur, apoi închise ochii.

Informerul începu pe tonul său monoton:

– Paisprezece articole exprimă îngrijorare față de crearea Comisiei pentru Securitate Generală. Toate menționează interesul manifestat de Farad Sinter față de Eterni și convingerea sa că aceștia sunt roboți. Este menționat de asemenea Joranum și răsturnarea lui cauzată de Demerzel și Hari Seldon. Patru articole speculează că Farad Sinter se găsește în spatele arestării și judecării lui Hari Seldon. Două îl asociază pe Seldon cu „Tigroaica", pe care, în vremea respectivă, extremiștii și oportuniștii politici au considerat-o robot, până în clipa morții ei. Aceste ultime articole își regăsesc originea în Comisia pentru Securitate Generală.

– Difuzări cheie?

– Toate.

– Detalii asupra primei.

– Difuzarea cea mai largă, *Trantor Radiance*, douăzeci și șapte de tipuri mass-media.

Chen încuviință absent și-și atinse din nou lobul urechii, solicitându-l pe Kreen. Lavrentianul păru să apară ca prin farmec, de parcă pur și simplu devenise invizibil, fără să fi părăsit nici o clipă camera.

– Specialii lui Farad și-au reînceput activitatea?

– Da, sire. Au fost atașați Comisiei pentru Securitate Generală.

Vara Liso îi conduce din nou în razii. Împăratul este conștient de activitățile lor și pare să le aprobe.

– Sinter nu pierde timpul. După atâția ani, Kreen... aproape mi se pare prea simplu. Cheamă-l pe generalul Prothon de la „pensie" și trimite-l la mine. Nici un fel de comunicare până nu ajunge aici.

Îl privi pe valet și zâmbi larg, aproape ca un băiețaș încântat. Kreen îi răspunse în același fel, dar fără tragere de inimă. Ultima dată când văzuse expresia aceea pe fața lui Chen, comisarul îi ordonase lui Prothon să-l escorteze pe Agis al IV-lea în exil — de fapt, o uitare — din care nu mai revenise. În Palat se dezlănțuise prigoana. Kreen pierduse patru membri ai familiei în purjările și renormalizările politice care urmaseră.

De atunci, numele *Prothon* era însoțit de o teamă apăsătoare — fără îndoială, exact ceea ce intenționa Chen.

– Da, sire, încuviință valetul și dispăru din nou, alb la față.

Ca toți lavrentianii, Kreen dorea numai stabilitate, pace și muncă susținută, dar se părea că nu avea să fie așa.

61

Lodovik intră în sala cea lungă și-l văzu pe Kallusin stând în picioare, în penumbră, lângă fereastra mare prin care se zărea interiorul antrepozitului. Între Kallusin și fereastră se găseau trei siluete umaniforme. Lodovik distinse o sclipire metalică pe o platformă plutitoare aflată între ele. Avansă și fu întâmpinat de Kallusin, care ridică un braț.

Plussix stătea întins pe platforma aceea. Un sunet hârșâit și continuu se auzea dinspre toracele robotului antic.

Lodovik nu ținea minte să-i mai fi văzut pe ceilalți ocupanți ai încăperii. Bănui că erau tot roboți. Doi bărbați și o femeie.

Femeia îl privi. Deși trăsăturile i se schimbaseră, atitudinea, statura și ținuta felină care îi adusese porecla de „Tigroaica" îl făcură pe Lodovik să înțeleagă că putea fi vorba despre Dors Venabili. Pentru o clipă, nu putu să bănuiască motivul pentru care ea se găsea acolo, sau pentru care Plussix ar fi zăcut întins pe spate.

Scena semăna cu veghea lângă un muribund.

– Nu se mai pot face nici un fel de reparații, zise Kallusin. R. Plussix se apropie de sfârșitul existenței sale.

Ignorându-i pe ceilalți pentru o clipă, Lodovik se apropie de platformă. Vechiul robot metalic era acoperit cu listări de diagnoză.

Lodovik se întoarse spre Kallusin și, în limbaj-mașină, umaniformul îl informă asupra situației: câteva sisteme vitale ale lui Plussix nu puteau fi reparate pe Trantor. Dors se afla aici conform unui acord de liberă trecere; Daneel ar fi dorit să vină personal, dacă ar fi fost necesar, ca să-și exprime respectul, dar în circumstanțele actuale nu voia să-și asume riscul. Era un ghinion nemăsurat, o lovitură grea pentru cauza căreia Lodovik i se alăturase recent, dar veștile pe care le primi fură și mai tulburătoare. *„Se pare că precauțiile noastre privind securitatea au fost dejucate. Încă de pe Eos ai avut asupra ta un localizator. Daneel te-a întrebuințat drept momeală, ca să ne găsească."*

– Am căutat în mod special un asemenea dispozitiv și n-am găsit nimic.

Către Voltaire: *Nu mi-ai spus că aș avea așa ceva asupra mea!*

Nu sunt infailibil, prietene. Acest Daneel este mult mai vârstnic decât noi toți și, aparent, mult mai iscusit.

Lodovik se răsuci spre Dors.

– Este adevărat?

– Nu am cunoștință de un asemenea dispozitiv, răspunse ea, dar R. Daneel a aflat abia cum câteva zile despre locul acesta, așadar este cu siguranță posibil.

Cu un sentiment apropiat de stânjeneală și poate furie, Lodovik scană listările ce-l înconjurau pe Plussix. Senzorii video ai mașinii antice fuseseră aproape stinși, dar apropierea lui Lodovik păru că determină o reacție.

Un glas sumbru se auzi dinapoia lui Lodovik.

– Consider intolerabilă prezența acestui personaj abominabil. Acum el a dezvăluit dușmanului locul sanctuarului.

Vorbise unul dintre umaniformii bărbați, cu aspectul unui funcționar vârstnic dar robust, care purta tunica sobră a Cenușiilor trantorieni. Degetul său subțire îl ațintea pe Lodovik.

– Ne-am reunit ca să discutăm chestiuni vitale. Monstrul acesta trebuie să fie primul de pe ordinea de zi. El trebuie distrus.

Deși cuvintele păreau să transmită înflăcărare umană, tonul era precis și controlat, deoarece se găsea în prezența roboților, nu a oamenilor. Lodovik privea uimit acest comportament divizat, pe jumătate omenesc.

Celălalt umaniform ridică mediator un braț. Avea aspectul unui tânăr artist, un membru al clasei meritocrate cunoscută ca Excentricii, îmbrăcat în straie cu dungi viu colorate.

– Să nu ne pripim, Turringen. Douăzeci de milenii au dovedit inutilitatea violenței printre noi.

– Însă el nu mai face parte dintre noi. Lipsit de cele Trei Legi, reprezintă un pericol de moarte, o mașină potențial ucigașă, un *lup* scăpat printre miei.

– Metaforele ți-au fost întotdeauna expresive, Turringen, zâmbi artistul, totuşi facțiunea mea n-a acceptat niciodată că rolul nostru ar trebui să fie cel de *câini ciobănești*.

Brusc, Lodovik înțelese.

– Sunteți membri ai unor secte diferite de calvineni?

– Daneel, simulă artistul un suspin, are obiceiul lamentabil de a-și ține în beznă agenții cei mai buni. Mă numesc Zorma. Da, noi cei de aici reprezentăm facțiuni antice, rămășițe ale unui trecut îndepărtat, când schisme profunde au sfârtecat unitatea roboților... un trecut când confruntările noastre se întindeau între stele, cele mai multe fiind ascunse de ochii oamenilor.

– Vă luptați pe seama Legii 0, presupuse Lodovik.

– Erezia detestabilă, comentă Turringen.

Lodovik încercă o senzație stranie, auzind cuvintele acelea pasionate, dar rostite cu calm. Un om le-ar fi răcnit...

Zorma ridică din umerii săi lați cu o resemnare expresivă.

– Aceasta a fost principala cauză, dar au existat și alte fracturi și subdivizări printre cei care-l urmau pe R. Giskard Reventlov, ca și printre noi, care am păstrat credința față de preceptele originale ale lui Susan Calvin. Au fost timpuri teribile, pe care nici unul dintre noi nu și le reamintește cu plăcere. În cele din urmă un grup de giskardeni a învins și a impus un control autoritar asupra destinului omenirii. Calvinenii supraviețuitori au fugit de dominația teribilă, pârjolitoare a lui R. Daneel Olivaw. Acum au rămas numai câteva dintre acele clanuri de roboți, pitindu-se în colțuri secrete ale Galaxiei, în vreme ce componentele lor se uzează lent și iremediabil.

Dors îl întrerupse.

– Serviciul de reparații de pe Eos este disponibil pentru toți. Daneel a emis un mesaj pentru reunire. Trebuie să punem capăt trecutului.

Încuviință din cap spre Plussix, ai cărui senzori video se reaprinseseră. În mod vizibil, anticul le urmărea conversația. Lodovik îl simțea adunându-și energie ca să vorbească.

– De aceea căutați grupul lui Plussix și le faceți celorlalți propunerea unui armistițiu? Turringen își îndreptă veșmintele gri cu gestul unui

birocrat indignat. Doar pentru a repeta așa-zisa ofertă a lui Daneel? Ca să venim pașnici și să îngăduim reglarea circuitelor noastre pozitronice pentru a accepta Legea 0?

– O asemenea modificare nu va fi impusă nimănui. În mod specific, Daneel oferă transportul în condiții de securitate spre Eos pentru acest vârstnic respectat. Dors se plecă scurt spre Plussix. Unul dintre motivele prezenței mele aici este de a pune la punct detaliile călătoriei, dacă el o va accepta.

– Iar celelalte motive? întrebă Zorma.

Dors privi de la Lodovik la Kallusin.

– Acest grup intenționează să întreprindă o acțiune pe Trantor, îndreptată probabil împotriva lui Hari Seldon. Fața ei deveni rigidă și glasul tăios. Nu voi permite așa ceva! Este preferabil să nici nu fie măcar încercată. Daneel v-a convocat pe voi, ceilalți calvineni, cu speranța că veți fi mai convingători decât noi în a convinge grupul Plussix să renunțe la această intenție prostească.

Turringen simulă exasperarea.

– Grupul Plussix nu mai este calvinan! Membrii lui au fost infectați de entitatea-memă Voltaire, fostul sim eliberat nu de mult din cripte antice și trimis pe Sark, ca să fie „descoperit" de agenții lui Seldon. Un alt sim asemănător afectează acum toate sistemele de comunicație de pe Trantor! Plussix a eliberat aceste inteligențe distructive pentru a-l împiedica pe Daneel și, într-adevăr, ele au ucis mulți roboți de-ai lui Daneel, dar și de-ai noștri! Acum Plussix s-a asociat cu acest monstru — îl indică din nou pe Lodovik —, ceea ce indică faptul că sunteți gata să renunțați la cele Trei Legi. Ce aș mai putea spune eu ca să împiedic și mai multă demență?

Dors îl ascultă fără nici o modificare a expresiei ei rigide, concentrate. „Știe că totul nu-i decât spectacol", înțelese Lodovik, „că noi am pierdut."

– Și tu, Zorma? întrebă Dors. Ce spune facțiunea ta?

Artistul tăcu câteva clipe înainte de a răspunde.

– Noi nu suntem chiar așa doctrinari ca în trecut. Deși recunosc că nu mă simt în largul meu cu modificările ce l-au transformat pe Lodovik, sunt în același timp intrigat. Poate că, în calitate de om, ar trebui judecat în funcție de acțiunile lui, nu de moștenirea sau de... programarea sa. În cealaltă privință, sunt de acord cu Dors și Daneel că orice tentativă de a-i pricinui vreun rău sau de a interveni în activitatea lui Hari Seldon ar fi contraproductivă. În ciuda deosebirilor

noastre profunde de vederi asupra destinului oamenilor, este clar că un colaps al acestui Imperiu Galactic ar însemna un eveniment teribil de violent și de înspăimântător. În contextul acesta, Planul Seldon oferă speranțe, chiar oportunități. Aici sunt de acord cu Dors Venabili.

Se întoarse apoi către Lodovik și Kallusin.

– În numele jalnicei mele facțiuni de roboți mereu pe fugă, în numele lui Susan Calvin și pentru binele omenirii, vă recomand să nu...

– Destul!

Vocea care-l întrerupse venea dinspre platformă. Plussix se ridicase, sprijinindu-se într-un cot. Senzorii săi video străluceau chihlimbariu-închis.

– Destul zgomot! Nu vreau ca ultimele mele clipe de funcționare să-mi fie irosite de pălăvrăgeli. Vreme de secole, așa-zisele voastre facțiuni s-au bosumflat și au rămas inactive, cu excepția intervențiilor pe câteva Planete Haotice. Grupul nostru a fost aproape singur în opoziția activă față de apostaza giskardană. Acum, când acest Imperiu Galactic vrednic de dispreț se destramă finalmente, s-a ivit o ultimă și decisivă șansă — iar tu, Zorma, ești gata s-o lași să scape! R. Daneel și-a investit toate speranțele într-un singur om: Hari Seldon. Niciodată planul lui n-a fost mai vulnerabil. Voi ceilalți puteți continua să meditați încruntați, ascunzându-vă. Dar pentru binele omenirii și al celor Trei Legi, noi vom acționa.

– Veți eșua, replică imediat Dors. Așa cum ați făcut-o de douăzeci de milenii.

– Vom salva omenirea din controlul vostru exagerat și paralizant, insistă Plussix.

– Și-l veți înlocui cu al vostru? Dors clătină din cap, cu ochii ațintiți asupra senzorilor video chihlimbarii ai lui Plussix. Vânturile galactice vor vedea cine a avut dreptate...

Vocea i se opri pe neașteptate. Lodovik privi surprins la emoția pe care Dors o trăda în mod evident — frustrare înfruntându-se cu simpatie pentru robotul încăpățânat care murea în fața ei.

„Nu poate să nu fie umană“, gândi Lodovik. „Este un caz special. Daneel a poruncit ca ea să fie cea mai umană dintre noi toți.“

Când întoarse capul spre Lodovik, în ochii lui Dors sclipeau lacrimi.

– Daneel dorește să putem fi laolaltă, uniți în slujirea veșnică a omenirii. Lupta aceasta ne epuizează pe toți. Ofer din nou transportul sigur al lui Plussix pe Eos, unde poate fi...

– Dacă nu mă pot împotrivi lui Daneel, prefer să nu exist, o

întrerupse Plussix. Îți mulțumesc pentru ofertă, dar nu voi îngădui ca existența mea să fie determinată de inactivitate. Asta ar viola Legea 1: *Robotul nu are voie să pricinuiască vreun rău omului sau să îngăduie prin neintervenție să i se întâmple ceva rău unei ființe umane.*

Se prăbuși înapoi pe platformă. Încet, capul i se coborî cu un zumzet scârțâit.

Pentru câteva clipe în încăpere domni tăcerea.

– În comunitatea roboților, rosti Kallusin, există respect. Totuși nu va fi pace, până nu vom face asta. Sperăm că înțelegeți.

– Eu înțeleg, la fel ca și Daneel, aprobă Dors. Există respect.

„Însă merităm mult mai mult decât atât!" gândi Lodovik simțind începutul propriei sale mânii. Brusc, dori să stea de vorbă cu Dors, să-i pună întrebări esențiale despre trăsăturile omenești, despre experiența ei cu emoțiile umane.

Dar nu mai avea timp.

Plussix roti capul, ca să privească roboții amuțiți. Glasul său scrâșnea de oboseală.

– Trebuie să pleci, i se adresă lui Dors. Salută-l din partea mea pe Daneel. Ar fi bine să supraviețuim acestor acțiuni și să discutăm despre toate cele petrecute... cu o mentalitate ca a lui, schimbul de impresii ar fi foarte stimulator. Mai spune-i... că-i admir realizările, ingeniozitatea, dar în același timp detest consecințele.

– Îi voi spune.

– Momentul a trecut, urmă Plussix. Avantajul trebuie calculat și folosit. Armistițiul acesta a luat sfârșit.

Conducându-i spre ieșire pe Dors și pe cei doi umaniformi bărbați, Kallusin obținu de la ei făgăduiala de a respecta formalitățile străvechi ale armistițiului. Lodovik veni după ei.

– Nu vom dezvălui oamenilor prezența voastră pe Trantor, îl asigură Dors pe Kallusin, și nici nu vă vom ataca direct, aici, în sanctuarul vostru.

Turringen și Zorma fură și ei de acord. După ce reprezentanții calvineni plecară, Dors se întoarse către Lodovik.

– Daneel a fost vizitat de entitatea care se autodenumește Ioana. El presupune că tu ai fost vizitat de Voltaire.

Lodovik aprobă din cap.

– Se pare că toți știu asta.

– Ioana i-a spus lui Daneel că Voltaire a jucat un rol în modificarea ta. Regretă că ea și Voltaire s-au certat și nu-și mai vorbesc. Chiar și pentru ei, dezbaterea devenise prea extinsă și cu prea multe implicații emoționale.

– Spune-i lui Daneel — și Ioanei — că Voltaire nu mă dirijează. Pur și simplu a îndepărtat o restricție.

– Fără restricția aceea nu mai ești robot.

– Sunt oare robot într-o măsură mai mică, vorbind în sensul vechi al termenului, decât cei care consideră că scopul justifică orice mijloace?

Dors se încruntă.

– Turringen are dreptate. Ai devenit o pacoste — ești imprevizibil și nedirecționabil.

– Bănuiesc că acesta a fost și scopul lui Voltaire. Îi reamintesc totuși lui Daneel, și ție, că în ciuda faptului că nu mai respect cele Trei Legi, n-am ucis niciodată un om. Voi ați făcut-o, amândoi. Și cândva, cu mii de ani în urmă, *doi roboți, doi servitori, au conspirat pentru a modifica istoria umană, pentru a distruge în mod lent planeta-mamă a omenirii, fără măcar să fi consultat un om!*

Apoi, la fel de refractar, la fel de emotiv, la fel de defensiv, adăugă pe un ton potolit:

– Mă acuzi că nu mai sunt robot. Mai bine uită-te la Daneel și uită-te la tine însăți, Dors Venabili!

Dors se răsuci, clătinându-se puțin, și făcu câțiva pași spre ușă înainte de a se opri iarăși. Privi peste umăr și vorbi rece și tăios:

– Dacă cineva dintre voi încearcă să-i facă vreun rău lui Hari Seldon, sau să-i împiedice acțiunile, asta va însemna sfârșitul vostru.

Lodovik fu uluit de pasiunea din glasul ei, atât de puternic și atât de *uman*.

Dors ieși, iar Lodovik reveni la platformă.

Plussix îl privise cu ochi tot mai stinși.

– Munca nu s-a încheiat. Eu nu voi funcționa ca s-o văd terminată. Te numesc înlocuitorul meu.

Lodovik pregăti rapid argumente logice împotriva transferului de autoritate: ignoranța sa în privința multor fapte importante, lipsa de condiționare neurală la acest nivel de conducere, implicarea în alte acțiuni de risc mare. Le enumeră pe toate în limbaj-mașină.

Plussix le analiză în câteva miimi de secundă, apoi replică:

– După ce eu nu voi mai funcționa, vor urma dezbateri. Numirea mea are greutate, dar nu este finală. Dacă vom supraviețui cu toții următoarelor zile, va fi luată decizia finală.

Întinse brațul. Lodovik i-l prinse și, în emisie directă, Plussix îi transferă volume substanțiale de informații. Când termină, se întinse pe platformă, cu mâinile pe lângă corp.

– Oare nimic nu poate fi simplu niciodată? întrebă el. Am slujit atâtea mii de ani, fără să simt niciodată gratitudinea unei ființe omenești, fără să simt niciodată o confirmare directă a utilității mele. Este satisfăcător să ai respectul oponenților, dar înainte de a nu mai putea recepta comunicații, de a simți lumea sau de a procesa memorie...

Sclipirea din ochii lui bătrâni pălea.

– Oare vreun om, fie el doar un copil, va veni la mine să-mi spună: „Munca ta a fost bună"?

Toți roboții rămaseră tăcuți.

Ușa din capătul opus al sălii se deschise și intrară Klia cu Brann.

Fata păși înainte, mușcându-și ușor buza inferioară. Lodovik se trase în lateral, îngăduindu-i să se apropie de Plussix. Robotul antic roti capul și o zări. Zgomotul hârșâit își spori frecvența, devenind un șuierat aspru, ca aburul printr-un ajutaj.

Klia coborî palma pe chipul robotului. Lui Lodovik i se păru un miracol că ea știa ce se întâmpla, că nu trebuia să fie informată. „Este însă om... Oamenii au vitalitatea și rapiditatea animală."

Klia nu spuse nimic, privind robotul cu o expresie de simpatie derutată. Brann stătea alături, cu brațele împreunate în față. Fata apăsă cu fermitate fruntea metalică, ținând degetul mare pe pometul robotului, ca și cum l-ar fi *făcut* pe Plussix să-i simtă prezența, atingerea.

– Sunt onorat să slujesc, articulă Plussix cu glas slab și îndepărtat.

– Ești un profesor bun, murmură Klia.

Bătrânul robot ridică brațul și o bătu ușor cu degetele sale dure, însă blânde, pe încheietura mâinii.

Șuierul neregulat se opri. Lumina din ochii lui Plussix se stinse.

– A murit? întrebă Klia.

– A încetat să mai funcționeze, răspunse Kallusin.

Fata ridică mâna și-și privi degetele.

– N-am simțit nici o schimbare, spuse ea.

– Configurațiile de memorie vor dăinui mulți ani, poate chiar milenii, zise Kallusin. Însă creierul nu se mai poate adapta noilor inputuri și nici nu-și mai poate modifica starea. A încetat să raționeze.

Klia privi mașina antică, cu aceeași expresie derutată.

– Atunci... mai mergem...?

– Da, încuviință Kallusin. Mai mergem la Hari Seldon!

– S-o facem atunci, rosti Klia cu glas tremurător. O simt din nou pe femeia *aceea*. S-ar putea să nu mai avem mult timp.

Dors simți fluxul vechii ei programări protectoare ca pe o senzație bruscă și inevitabilă de căldură în creier. Părăsi antrepozitul și luă un taxi până la cea mai apropiată stație de transport general, cumpără un bilet și se îmbarcă într-un gravitren aproape pustiu. Daneel îi înmânase o listă de instrucțiuni pe care să le urmeze după întâlnirea cu calvinenii; următorul pas era să meargă în Mycogen, aflat la opt mii de kilometri de Sectorul Imperial și să aștepte un mesaj. Daneel își redistribuia roboții pe Trantor, ca să contracareze neașteptată reluare a căutărilor lui Sinter.

Dors nu știa dacă să raporteze brusca reapariție a grijii ei pentru Hari ca fiind o defecțiune... sau un avertisment. Nu putea să știe la fel de multe ca Daneel despre planurile calvinenilor, dar un instinct, resuscitat după decenii, îi spunea că siguranța lui Hari era amenințată.

Se așeză în fotoliul capitonat, așteptând ca trenul să coboare în curba lui planetară și să-și înceapă călătoria rapidă pe sub scoarța Trantorului. Trenurile acestea aveau o vechime de zece mii de ani, erau folosite actualmente mai mult ca sisteme secundare de transport și în general circulau aproape goale. Dors era singură în vagonul ei.

Pe neașteptate intrară doi băieți și o fată. Dors îi privi cu răceală. N-o interesau deloc.

Nu-și putea alunga din minte imaginea lui Hari — un Hari mai tânăr, mai energic — în pericol. Nu aveau să-l ucidă — calvinenii nu aveau opțiunea respectivă, era sigură de asta; lucru care, în același timp, o tulbura. Nu-și amintea că îl ucisese pe cel care-l amenințase pe Hari, dar știa că o făcuse.

Se întoarse să privească pe fereastră, spre peretele negru al tunelului.

„Câte lucruri nu mi-a spus Daneel. Planeta-mamă..."

– Cerule, sunt peste tot, zise unul dintre băieți.

– Mă-ngrozesc, adăugă fata.

– Nu putem călători așa toată săptămâna, spuse al doilea băiat. Era micuț și slăbuț, și purta haine viu colorate, largi, parcă pentru a compensa fizicul firav. Mai devreme sau mai târziu va trebui să coborâm din tren, și atunci ne vor prinde. Când se va plânge cineva senatorului reprezentant?

– Nu le mai pasă, pufni fata.

– Și de ce noi? N-am făcut nimic!

Un zgomot puternic în capătul trenului o făcu pe Dors să se răsucească în fotoliu, ridicându-se pe jumătate din capitonaj. Tinerii încremeniră pe culoar, gata s-o ia la fugă.

Patru Speciali în uniforme negre, vizibile de departe, intrară în vagon și porniră pe culoar. O priviră în treacăt pe Dors, apoi porniră în goană, urmărindu-i pe tineri. Înainte ca aceștia să fi putut ajunge la ușa spre următorul vagon, Specialii îi prinseseră și-i readuceau la ușa principală.

– N-am făcut nimic! țipă tânărul slăbuț.

– Taci! șuieră celălalt băiat. Nu le pasă. Ne urmăresc pe toți. Sinter și-a asmuțit Dragonii!

– Gura! se răsti șeful Specialilor.

Dors rămase la locul ei până ce trecură. Tânăra o privi implorator, însă n-ar fi putut s-o ajute cu nimic.

Nu avea să încalce dispozițiile lui Daneel, nici pentru a salva viața unui om. „Dar dacă ar fi vorba despre viața lui Hari?"

Multe lucruri teribile se petreceau, știa asta, iar calvinenii aveau să-l atace pe Daneel, aveau să-i atace planul măreț — lovind în Hari! Poate că nici nu intenționau să-l ucidă, dar existau multe alte lucruri pe care le puteau face.

Hari devenise bătrân și fragil. Nu mai era bărbatul energic pe care ea fusese, cândva, chemată să-l protejeze; rămânea totuși... Hari.

Apoi vechea ei programare irupse cu o forță extraordinară. Daneel ar fi trebuit să știe asta. Din chiar clipa creării, Dors fusese concepută ca să protejeze o ființă omenească. Orice altceva era un adaos slab peste o structură profundă și imposibil de eradicat.

Se ridică de la locul ei, cu creierul copleșit de o singură grijă, de un singur nume; Dors era capabilă de orice, așa cum fusese cândva capabilă de a răni, ba chiar de a ucide oameni.

Ieși din vagon cu o clipă înainte ca ușile să se împreuneze și etanșeze, iar trenul începu complet gol lunga călătorie spre Mycogen.

63

Klayus sări de pe jilțul său larg din Galeria Animalelor, când Sinter își făcu apariția. Fiarele din toată Galaxia se înălțau deasupra lor. Împăratul venea întotdeauna aici când se simțea tulburat, nesigur. Monștrii îl făceau să se simtă el însuși monstruos de puternic, așa cum ar fi trebuit realmente să fie, având titlul de Împărat al Galaxiei.

Sinter se apropie grăbit, cu brațele încrucișate în mânecile lungi ale robei de comisar.

– Ce se-ntâmplă? întrebă Klayus cu glas ascuțit.

Sinter făcu o plecăciune și privi pe sub sprâncenele ridicate.

– Sire, rosti el, așa cum am stabilit, am început o căutare selectivă pentru mai multe dovezi. M-am întâlnit cu strategii în vederea extinderii

autorității noastre asupra Comisiei pentru Siguranță Publică...

– Ai apelat la Dragoni, nemernicule! Asta nu-i o stare excepțională!

– Nu am făcut așa ceva, Înălțimea Voastră.

– Sinter, Dragonii sunt în tot Dahl-ul, în Sectorul Imperial și în Streeling — câteva mii! Și-au pus căștile de ghidare și sunt conduși personal de generalul Prothon!

– Nu știu nimic despre așa ceva!

– De ce, se bâlbâi nervos Klayus, nu știi... ceva? Orice! Numai în Dahl au arestat deja patru mii de copii și-i aduc în închisoarea Rikerian, ca să-i judece!

– Ar face-o numai... vreau să spun că Prothon poate face așa ceva, are autorizație să procedeze astfel, numai în cazul unei revolte generale...

– Am stat de vorbă cu el, idiotule!

Fruntea lui Sinter se încreți și-l privi pe Împărat cu o expresie de curiozitate amestecată cu spaimă.

– Și ce-a spus?

– Comisia pentru Securitate Generală a emis o proclamație de pericol iminent la adresa tronului! Proclamația are sancțiunea ta, pecetea ta, în calitate de comisar-șef!

– Este un fals! strigă Sinter. Eu am doar un grup de Speciali care-i caută pe roboți. Vara Liso, sire. Nimic mai mult! Ne-am concentrat asupra lui Streeling. Am descoperit un grup foarte suspect, aflat într-un antrepozit vechi lângă districtele comerciale...

Klayus aproape că zbieră de frustrare:

– I-am ordonat generalului să-și retragă imediat trupele. A spus că se va conforma — încă dețin puterea respectivă, Sinter! Dar...

– Bineînțeles că o dețineți, Înălțimea Voastră! Trebuie să aflăm imediat cine este responsabil...

– Nimănui nu-i mai pasă de asta acum! Dahl clocotește — au existat o mulțime de presiuni economice și sociale, iar ei au fost dintotdeauna mai impulsivi. Informatorii mei îmi spun că n-au mai văzut niciodată atâta fierbere... *patru mii de copii*, Sinter! Este cu totul ieșit din comun!

– Acțiunea n-a fost pusă la cale de mine, Maiestate!

– Toate semnele te indică pe tine. Mania paranoică...

– Sire, avem robotul! Îi investigăm memoria chiar acum!

– Am citit raportul, Chen mi l-a trimis în urmă cu cincisprezece minute. Robotul a fost ani de zile în Mycogen, ascuns în casa unei familii loiale vechilor ritualuri, vechilor mituri... Este vechi de milenii și are memoria aproape complet goală! Familia respectivă afirmă că ar fi ultimul robot

în stare de funcționare din Galaxie! Nu știe absolut nimic despre Hari Seldon!

Sinter deschise și închise buzele fără un sunet, iar sprâncenele aproape că i se alipiră de încruntare.

– Aici..., icni el, este un plan diabolic...

– Prothon insistă că a primit ordinul de la tine, cu pecetea și simbolul noii Comisii. S-a oferit să demisioneze din calitatea de Protector al Imperiului, să se sinucidă și să dezonoreze numele întregii sale familii, dacă cineva poate dovedi contrariul!

– Înălțimea Voastră... Klayus, vă rog, ascultați-mă...

Împăratul era scos din sărite.

– Nu știu ce se va întâmpla, dacă...

– Ascultați-mă, Maiestate...

– Sinter! răcni Klayus, prinzându-l de umeri și zgâlțâindu-l sălbatic. *Prothon l-a însoțit pe Agis în exil! De atunci n-a mai condus nici o campanie oficială!*

Brusc chipul lui Sinter se destinse și bărbatul închise gura. Cutele îi dispărură de pe frunte.

– Chen, murmură el de abia auzit.

– Linge Chen nu se ocupă decât de procesul lui Seldon! Comisia pentru Siguranță Publică și-a încetat orice alte activități. Chen este interesat numai de Seldon, nu de roboți și de...

– Chen îl controlează pe Prothon.

– Cine poate dovedi asta? Și mai contează? Mai contează ceva? Tronul meu este foarte fragil, Sinter. Toți cred că sunt un prost. Mi-ai spus că-l putem consolida... că voi căpăta reputația de salvator al Trantorului, Împăratul care a apărat Imperiul de o vastă conspirație...

Sinter îl lăsă să răcnească și suportă stropii de salivă cu care era împroșcat. Se gândea cu disperare cum să se retragă și cum să se regrupeze, pentru a se disocia de ceea ce evident era o catastrofă care se apropia rapid.

– De ce n-am primit eu raportul înaintea Maiestății Voastre? întrebă, și Klayus se opri din imprecații, fulgerându-l cu privirea.

– Ce contează *asta*?

– Ar fi trebuit să-l primesc eu mai întâi, ca să-l interpretez. Asta a fost instrucțiunea mea.

– Ți-am contramandat-o! Am considerat că eu trebuie să aflu primul.

Sinter reflectă lipsit de orice emoții la ceea ce auzise, apoi miji ochii spre Klayus.

– Ați mai spus cuiva, Înălțimea Voastră?

– Da! I-am spus aghiotantului lui Prothon că ordinele lui erau ridicole și că tocmai începusem propria noastră investigație — ca să te scap pe *tine*, Sinter —, că *tu* n-ai fi ordonat niciodată o acțiune polițienească și de securitate la o scară așa de mare... în nici un caz când dovezile noastre nu erau încă definite...

Klayus se opri și-și trase răsuflarea.

Sinter clătină trist din cap.

– Atunci Chen știe că n-avem nimic... deocamdată. Desprinse mâinile Împăratului de pe umerii săi. Trebuie să plec. Suntem atât de aproape... sperasem să prind o întreagă organizație de roboți...

Ieși grăbit din Galeria Animalelor, lăsându-l pe tânărul împărat cu brațele întinse și ochii scânteind.

– *Prothon! Sinter, Prothon!* urlă Klayus.

> *Nu există practic nici o informație referitoare la așa-numita „abjurare" a lui Hari Seldon, la „zilele sale negre". Poate să nu fie decât o legendă, totuși există mai multe surse — printre care însemnările autobiografice ale Wandei Seldon Palver — care oferă dovezi circumstanțiale ce ne fac să bănuim că Seldon a trecut într-adevăr printr-o criză de încredere în sine, poate chiar o criză existențială.*
>
> *Este posibil ca această criză să fi început imediat după proces, în cabinetul comisarului-șef Linge Chen, deși, desigur, nu vom cunoaște niciodată adevărul...*
>
> – ENCICLOPEDIA GALACTICĂ, ediția 117, anul 1054 E.F.

64

Ultimele două zile fuseseră incredibil de plictisitoare și Hari era de atâta vreme lipsit de instrumentele și de echipa sa de matematicieni, încât saluta cu plăcere perioadele de neant oferite de scurtele lui ațipiri. Acestea nu durau niciodată îndeajuns iar și mai rele erau orele de veghe cu propriul lor neant: frustrare înghețată, anxietate glacială, speculații înfricoșate lunecând în coșmare tensionate, lent, așa cum oglinzile se degradează în timp.

Hari se trezi cu o sufocare neobișnuită și cu o întrebare răsunându-i în urechi.

Dumnezeu îți spune cu adevărat care este soarta oamenilor?

Ascultă atent, așteptând repetarea întrebării. Știa cine o pusese; tonul nu putea fi confundat.

– Ioana? întrebă el.

Avea gura uscată. Privi în jur, căutând un intermediar prin care entitatea ar fi putut să comunice cu el, un aparat mecanic sau electronic, prin care...

Nimic. Odaia fusese scanată și golită după intruziunea vechiului tik-tok. Glasul existase doar în imaginația lui.

La intrare se auzi un piuit și ușa celulei glisă, deschizându-se. Hari se sculă din scaun, își netezi hainele cu mâini osoase, zbârcite și-l privi fix pe bărbatul care intrase. Pentru o clipă nu-l recunoscu; abia după aceea văzu că era Boon.

– Am din nou halucinații auditive, surâse trist Hari.

Avocatul îl cercetă cu o căutătură îngrijorată.

– Comisia dorește să te prezinți la tribunal. Este convocat și Gaal. Poate că intenționează să cădeți la o înțelegere.

– Ce-i cu Comisia pentru Securitate Generală?

– Se întâmplă ceva... este ocupată cu altele.

– Ce anume? întrebă Hari doritor să afle noutăți.

– Răscoale. În unele părți din Sectorul Imperial, în tot Dahl-ul... Se pare că Sinter și-a lăsat Specialii să-și facă de cap.

Hari privi în jur.

– După ce terminăm, mă vor aduce tot aici?

– Nu cred. Vei merge în Sala Dispenselor, ca să capeți actele de eliberare. În plus trebuie să semnezi acceptul de renunțare la drepturile meritocratice. O formalitate...

– Ai știut asta de la început?

Ochii bătrânului îl sfredeliră intens pe avocat.

– Nu, replică ușor nervos Boon, îți jur.

– Dacă aș fi pierdut, ai mai fi fost aici, sau ai fi așteptat la ușa lui Chen, ca să-ți mai dea ceva de lucru?

Boon nu răspunse, ci se mulțumi să arate cu brațul spre ușă.

– Haidem!

Cînd ieșiră pe coridor, Hari rosti:

– Linge Chen este una dintre persoanele cele mai atent examinate din arhiva mea. El pare întruparea atrofierii aristocrației. Cu toate acestea, învinge mereu și obține ceea ce-și dorește... până acum.

– Să nu ne grăbim, mormăi Boon. Una dintre regulile de aur ale avocaților este să nu-și numere niciodată victoriile până ce nu s-a uscat cerneala pe acte.

Hari se întoarse către el și întinse mâna.

– Te-a contactat o persoană cu numele Ioana?

Celălalt păru surprins.

– Da... într-un fel. Cred că în fișierele biroului nostru de avocatură există un fel de virus. Calculatoarele afişează într-una dosare ale unui caz care nu există. Ceva în legătură cu o femeie arsă pe rug. Din câte știu eu, așa ceva nu s-a întâmplat pe Trantor în ultimii doisprezece mii de ani.

Matematicianul se opri pe coridor, spre nemulțumirea pazei.

– Introdu în fișierele acelea un mesaj pentru... virus. Spune-i că n-am stat niciodată de vorbă cu Dumnezeu și nu știu care sunt planurile Lui pentru oameni.

– O glumă, nu? surâse Boon.

– Te rog doar să introduci în fișiere mesajul acesta. Ba nu, nu te rog, ți-o cer în calitate de client.

– Prin „Dumnezeu" înțelegi o ființă supranaturală, un creator suprem?

– Da, încuviință Hari. Spune-i Ioanei așa: „Hari Seldon nu reprezintă autoritatea divină". Spune-i că nu s-a adresat cui trebuie. Spune-i să mă lase în pace. Am terminat cu ea. M-am ținut de cuvânt și mi-am îndeplinit promisiunea cu mult timp în urmă.

Paznicii schimbară priviri compătimitoare, apreciind în mod evident că procesul se prelungise prea mult pentru bătrân.

– Așa voi face, încuviință Boon.

65

Daneel stătea pe balconul unui apartament care, cândva, fusese o ascunzătoare pentru Demerzel; alături se afla tik-tokul care făcuse parte din dotarea apartamentului. Locul fusese sigilat cu decenii în urmă, rămânând neocupat; chiria era achitată pe un secol. În dimineața aceasta, când Daneel revenise aici, pentru a folosi conexiunile secrete de date cu Palatul și cu sălile de judecată, găsise tik-tokul activat. Știuse imediat cine era responsabil pentru asta.

– Ai devenit un factor major de iritare, se adresă Daneel fostului sim.

Cu toate că această minte-memă părea să fie acum de partea lui, era mult prea schimbătoare și asemănătoare oamenilor pentru ca să poată avea completă încredere în ea.

Tik-tokul zumzăi încetișor.

– Este foarte greu să te manifești în lumea aceasta, răspunse Ioana. Te afli aici ca să aștepți vești din partea lui Hari Seldon?

– Da.

– De ce nu mergi la Palat, deghizat, ca să intri în sala de judecată?

– De aici voi afla mai multe.

– Ești iritat că te privesc ca pe un înger al Domnului?

– Am fost numit în multe feluri, zise Daneel, dar nici o denumire nu mă stingherește.

– Aș considera un privilegiu să lupt alături de tine într-o bătălie. Aceste... răscoale îmi vorbesc despre existența mai multor curenți politici. Mă îngrijorează...

Puteau să audă zgomotul mulțimii pe străzile de sub ei, mărșăluind, agitând pancarte, solicitând demisia tuturor celor responsabili pentru recentele raiduri ale poliției.

– Vor da vina pe Hari Seldon, sau pe colaboratorii lui, pe familie?

– Nu, răspunse Daneel.

– Cum poți să fii așa sigur?

Daneel privi tik-tokul și, pentru o clipă, în jurul mașinii vechi pâlpâi imaginea unei tinere cu trăsături pronunțate și păr scurt, purtând o armură antică de fier forjat și gravat.

– Am lucrat timp de milenii, încheind alianțe, punând la cale relații, gândindu-mă cu mult înainte la lucrurile ce ar fi putut să fie avantajoase la un moment sau altul. De acum există atât de multe aranjamente, încât pot alege unde anume să exercit presiuni și când anume să inițiez unele proceduri automate. Dar asta nu-i tot.

– Acționezi ca un general, spuse Ioana. Un general în oastea Domnului.

– Cândva, zise Daneel, oamenii au fost Dumnezeul meu.

– O misiune primită din partea Domnului...!

Ioana părea șocată și oarecum confuză. Evoluase mult de la reconstruirea și dialogurile ei, de la relația virtuală cu Voltaire, urmată apoi de despărțirea lor, totuși vechile credințe mureau într-adevăr foarte greu.

– Nu. Prin însăși natura construcției mele, misiunea fost inclusă în programare.

– Oamenii trebuie să-L primească pe Domnul, ascultându-și adâncul sufletelor, declară Ioana. Poruncile și legile dumnezeiești se găsesc în cei mai mici atomi din natură, ca și în Sfintele Scripturi.

– Tu nu ești om, însă deții o autoritate umană. Te avertizez totuși să nu mă distragi. Momentul acesta este unul foarte delicat.

– Focul arzător al unui înger, forța unui general pe câmpul de luptă, rosti Ioana. Voltaire va fi învins. Aproape că-mi pare rău pentru el.

– Ciudat că m-ai ales tocmai pe mine, deși, cândva, te opuneai strădaniilor mele, zise Daneel. Tu reprezinți credința, ceva ce eu nu voi cunoaște niciodată, în timp ce Voltaire reprezintă forța intelectului detașat. Eu sunt mult mai aproape de el.

– Ești departe de a fi detașat, observă Ioana. Ai propria ta credință.

– Credința mea este în omenire. Recunosc legile făcute de omenire.

Glasul tik-tokului amuți o clipă, apoi, încetișor, cu tonul mecanic transmițând prea puțin din ceea ce trebuie să fi fost pasiunea entității, Ioana vorbi:

– Forțele care acționează prin tine îmi sunt limpezi. Ceea ce știi, sau nu știi, înseamnă prea puțin. În vremea mea, eu însămi am știut foarte puține, dar am simțit forțele acelea. Ele acționau prin mine. M-am încrezut în ele.

Daneel ignoră tik-tokul și așteptă ca tribunalul să-și afișeze verdictul. Un amănunt din planul său se abătuse de la direcția preconizată, însă el se așteptase la așa ceva în proporție de peste cincizeci la sută.

Dors Venabili nu se găsea la postul care-i fusese atribuit.

Daneel învățase de mult timp arta de a lăsa anumite părți ale unui plan, chiar părți-cheie, să acționeze în afara controlului său imediat, atâta vreme cât știa perfect care avea să le fie direcția. Întrezărise potențialul respectiv în Dors din clipa când ea încheiase perioada de refacere și revizie de pe Eos.

În același timp, întrezărise un potențial similar în Lodovik.

Riscul era mare, dar câștigul posibil era enorm. Daneel aproape că se obișnuise cu genul respectiv de risc, totuși așteptarea continua să inducă o senzație neplăcută în forma sa mecanică, pe care ar fi trebuit s-o izoleze și elimine, dacă ar fi putut.

Ocupanta tik-tokului tăcea, plină de respect.

Daneel atinse mașina pe căpșorul metalic senzorial.

– Cum exiști acum pe Trantor? întrebă el.

– Ca și înainte, mă infiltrez în sistemele computaționale și de conectare, în interstițiile Superrețelei.

– În ce măsură?

– Poate că într-o măsură mai mare decât anterior.

Daneel analiză riscul de a se baza pe Ioana, ca și potențialul lui Voltaire.

– Voltaire se infiltrează în sistem în aceeași măsură?

– Așa cred. Încercăm să ne evităm, totuși urmele lăsate de el reprezintă o permanentă iritare.

– Ai acces la coduri de securitate și la canale codificate?

– Cu puțin efort, îmi sunt accesibile.

– Dar pentru Voltaire?

– Indiferent care i-ar fi defectele, nu este prost, replică simul.

Daneel căzu pe gânduri câteva clipe, cu creierul funcționându-i la viteză și capacitate maximă, apoi zise:

– Poți introduce în mine o extensie a configurațiilor tale. Îți sugerez... — și, folosind limbaj-mașină, îi transmise o adresă din centrii lui raționali superiori.

Peste o clipă, Ioana se găsea în interiorul său; scrise informațiile cerute și citi detaliile găsite acolo.

– Este un privilegiu să-ți fiu aliată, îi spuse.

– N-aș dori ca oponenții mei să beneficieze de un avantaj, zise Daneel și se întoarse cu spatele la parapet, pregătindu-se să părăsească apartamentul.

66

Vara își dirijă platforma prin piața aproape pustie, înconjurată de o falangă din douăzeci de Speciali ai Comisiei pentru Securitate Generală, care purtau deja uniformele noi. Ca întotdeauna, maiorul Namm mergea lângă ea.

Femeia purta o expresie ușor confuză, aidoma unei marionete care fusese smucită prea des, în prea multe direcții. Ceva din pustietatea străzilor, din ușile și ferestrele acoperite cu obloane metalice era în neregulă. Specialii o simțeau, iar Vara nu avea nevoie de propriile ei instincte amplificate ca să simtă tensiunea; însă instinctele acelea zumzăiau înnebunitor, vorbind despre alte evenimente, anterioare.

Dimineața, când se întâlnise cu Sinter, ea citise în bărbatul acela de care se temea și pe care, în același timp, îl idolatriza, nu încredere și forță, ci o aroganță în stare pură, ceva care putea fi comparat numai cu atitudinea unui copil gata să încalce normele și să fie pedepsit. În politica imperială contemporană, însă, pedeapsa nu era o simplă bătaie la fund; prăbușirea de la poziția de control și putere echivala practic cu moartea sau, dacă exista milă, cu întemnițarea în Rikerian sau exilul pe una dintre oribilele Lumi Exterioare.

Namm rămânea mereu încruntat. Se apropiau de piațeta din exteriorul porții principale a Districtului de Distribuție și Depozitare, la câțiva kilometri de Agora Negustorilor, acolo unde fuseseră cât pe aici să-l prindă pe Lodovik Trema. Vara se simțea nemulțumită de eșecul acela; poate că dacă ar fi avut asemenea dovezi, situația lor ar fi fost mai puțin încordată. Simțea totuși că în ziua asta se aflau pe punctul

de a descoperi ceva mult mai important decât Trema, poate chiar centrul activității roboților de pe Trantor.

Vara nu-i spusese lui Sinter despre suspiciunile ei legate de robotul cu formă feminină. Puținul pe care-l putuse extrage din memoria acestuia nu păruse să fie pe măsura așteptărilor bărbatului, totuși el nu avusese chef să-și anuleze momentul de triumf. Acceptase căutarea de azi mai mult pentru a scăpa de Vara, și pentru că ea insistase că ar fi fost judicioase mai multe dovezi, ținând seama de nivelul de opoziție din partea lui Chen.

Sinter nu avea o părere prea grozavă despre copoiul său mentalist, nici ca om, nici ca *femeie.*

Vara pufni și-și frecă nasul. Știa că nu era atrăgătoare și mai știa că Sinter o privea doar ca pe un aliat în ascensiunea sa politică, totuși ar fi fost oare prea mult să spere că, într-o bună zi, ar fi existat un alt tip de alianță?

Cum s-ar fi putut ea adapta unui partener care nu avea aceleași capacități? Era prea mult să spere că avea să descopere pe altcineva similar ei, care ar fi apreciat-o... Avusese parte de prea multe dezamăgiri ca să se aștepte la o asemenea coincidență de dorințe.

Namm ridică brusc brațul și ascultă la comunicatorul stației sale. Miji ochii.

– Am înțeles, mormăi.

Privi spre Vara și buzele i se strâmbară într-un rictus ce putea fi de dispreț.

Femeia simți un moment de frică pură — *căzuse în dizgrație*! „Mă vor executa aici și acum!" După aceea analiză expresia maiorului: citea acolo disprețul profesionistului față de ordinele neinteligibile ale superiorilor săi.

– Ni s-a transmis să ne retragem, o anunță. Mi s-a spus ceva despre o forță adițională, că ar fi prea mulți Speciali în teren...

Un zgomot ca un uruit se rostogoli dinspre districtul antrepozitelor. Vara ridică ochii și zări mulțimi de Cenușii, dar și de cetățeni, amestecați în mod deloc caracteristic, revărsându-se prin porțile largi. La început crezu că erau numai câteva zeci de persoane, o gloată redusă, însă Specialii se dispuseră rapid în careu și-și activară câmpurile personale de protecție. Propriul ei câmp se activă cu un zumzet static.

Erau mii de oameni, femei și bărbați, cetățeni și chiar meritocrați universitari; nu numai haine sure și negre, ci culori vii arborate de adulți. Pentru o clipă, lui Vara nu-i veni să-și creadă ochilor. Aici nu se găsea în Dahl sau în Rencha, Sectoare renumite pentru tulburările politice...

Aici era Sectorul Imperial! Iar gloata era alcătuită din clase *diferite* — lucru nemaiauzit! În mulțime se zăreau până și Cenușii imperiali.

Locotenentul solicită întăriri și instrucțiuni suplimentare. Cei care alcătuiau gloata — fețe clar vizibile de cealaltă parte a piațetei în strălucirea de amurg permanent a plafonului — erau posaci și furioși. Purtau placarde și proiectoare care fulgerau mesaje pe ziduri. Torente de cuvinte roșu-strălucitoare anunțau: RETRAGEȚI SECURITATEA GENERALĂ! și UNDE ESTE SINTER?

Altele erau mult mai vulgare, mai mânioase. Jerbe de scântei irupseră în flancul stâng al gloatei, făcând piațeta să strălucească în detalii precise. O jerbă se înălță la o sută de metri și când explodă, cu un ecou hidos, Specialii se ghemuiră și scoaseră biciurile neuronice. Armele acestea nu erau însă adecvate pentru controlul mulțimilor numeroase, dar în nici un caz nu doreau să recurgă la blastere.

Nu erau pregătiți pentru așa ceva.

Maiorul știa asta, dar în mod limpede îl deranja să se retragă din fața unei mulțimi dezordonate. Poate că până atunci nu trebuise niciodată să bată în retragere, niciodată nu avusese de înfruntat o astfel de situație.

– Ar trebui să plecăm, îi spuse Vara.

Nu-i plăcea faptul că mulțimea folosea numele lui Sinter. El era acum un personaj important — în mass-media trantoriană circulaseră multe istorii despre înființarea noii Comisii —, dar de ce se opriseră tocmai asupra lui?

– Te rog, repetă ea. Platforma asta nu-i foarte rapidă.

Namm o privi cu aceeași expresie, cu buzele răsfrânte și ochii mijiți, pe care o văzuse mai devreme. Nu mai comentă, ci dădu comanda de retragere.

Mulțimea avansă, pe măsură ce Specialii se retraseră. Apoi, mugind cu vocea unică și bestială a adevăratei gloate, se năpusti în goană.

Peste rumoarea aceea se auzi un alt vuiet, mai amenințător. Vara întoarse vehiculul. Maiorul o înconjură cu cinci dintre cei mai buni ofițeri ai săi și răcni spre ceilalți să păstreze poziția. Apreciase situația și văzuse că nu puteau ajunge la un posibil adăpost sau la o poziție defensivă superioară înainte să fie ajunși de mulțime.

Vara se strădui să zărească printre Speciali, să audă peste țipete și comenzi lătrate. Un curent de aer îi mângâie obrazul. Zeci de sonde automate micuțe apăruseră peste piațetă, sfere bâzâitoare de mărimea unui pumn. Mulțimea ignoră aceste unități de supraveghere.

Femeia se ridică în picioare și coborî de pe platformă. Dacă era necesar, putea să alerge mai repede decât aceasta. Sau putea porunci ca unul dintre Speciali s-o poarte în brațe. Membrele ei subțiri tremurau, anticipând stresul pe care urma să-l înfrunte. Era delicată, știa asta; puterea ei se afla altundeva și se întrebă pe câți din mulțime putea să-i *convingă*, dacă se înghesuiau în jurul ei, sufocând-o cu mințile lor individuale.

Chițăi încet. „Da", se gândi. „Sunt un alt șoricel, un șoricel îngrozit. Sunt jalnică, dar, te rog, te rog, lasă-mă să mă concentrez! Îi pot înfrânge pe toți, dacă mă concentrez!"

Simți cum resursele interioare îi cresc. Avu impresia că detectează o gârbovire a umerilor bărbaților din jur, atunci când își ridicase blocajele. Nu trebuise niciodată să se protejeze de așa mulți oameni. Când simți că forțele încep să i se concentreze, teama păru că i se destramă. Deși câmpurile personale colapsau, și chiar dacă Specialii aveau să fie împinși de gloată în ziduri și striviți în interiorul câmpurilor — era posibil! —, ea nu avea să fie neajutorată. Dacă Sinter n-o putea ajuta, dacă maiorul și Specialii lui n-o puteau ajuta, *ea* avea să reziste.

Zări umbrele coborând chiar înainte să audă țăcănitul elicelor și vibrațiile motoarelor transportoarelor de trupe. Maiorul ridică brațul, apărându-se de pala de aer și umbrele îi acoperiră. Când vehiculele asolizară, părură că se ridică din piață, în loc să coboare.

În fața mulțimii se aflau patru transportoare fusiforme cocoțate în vârful pilonilor lor albaștri, ce pârâiau de electricitate statică. Vara cunoștea emblemele de pe laturile lor: un oval de stele înconjurând o galaxie și o cruce roșie dublă, trupele private de intervenție ale Împăratului, Forța de Acțiune Externă, care nu fusese văzută aproape niciodată. „Împăratul și-a trimis forțele ca să ne apere", gândi ușurată, apoi duse pumnul la gură.

Odată Sinter îi spusese că Forța de Acțiune Externă nu fusese utilizată de ani buni, iar Klayus o ura și se temea de ea; cândva fusese comandată de generalul Prothon, aflat acum la pensie, și specialitatea acestuia — singurul motiv pentru care fusese reactivat — o constituia îndepărtarea împăraților.

La vederea vehiculelor, mulțimea se opri și amuți. Era ceva complet neașteptat. Faptul că Forța de Acțiune Externă — teoretic întrebuințată numai în cazurile când era amenințat însuși Tronul — putea interveni într-o simplă răscoală era grav. Unii din mulțime se eliberară de mintea gloatei, murmurând între ei. Primele rânduri se foiră și se retraseră.

În câteva secunde, o sută de soldați dotați cu câmpuri și echipament anticinetic, în uniforme negru-albastre, cu căști cu dungi roșii, ieșiseră prin trapele transportoarelor și formaseră două șiruri, unul în fața gloatei, celălalt direct înaintea Varei și a Specialilor.

Ultimul care ieși fu generalul Prothon însuși, uriaș, cu umeri de taur, brațe imense și un pântece cât un butoi, amenințând să rupă nasturii uniformei. Avea un chip adolescentin, cu mustăcioară ca o umbră sură și bărbuță, iar ochii săi mici și alerți se deplasau dintr-o parte în alta cu energie exultantă. Părea la fel de fericit ca și cum ar fi ajuns la o petrecere.

Se opri o clipă între șiruri, privi în stânga și în dreapta, apoi se răsuci și se uită...

La Vara Liso.

O zări imediat și o fixă apăsat, aproape voios, pășind spre ea pe picioarele lui lungi și groase, aidoma unor coloane. Unii spuneau că provenea de pe planeta Nur, o lume oprimantă a gravitației mari; dar, de fapt, nimeni nu știa de unde apăruse Prothon, sau cum își dobândise poziția.

Unii afirmau că el era Împăratul secret, adevărata putere din Palat, chiar deasupra Comisiei pentru Siguranță Publică, cel puțin după exilul lui Agis al IV-lea, dar zvonurile nu erau fapte.

Prothon își croi drum prin falangă și se opri în fața lui Vara. Femeia clipi spre pieptul masiv terminat prin capul comparativ mic, cu fața plăcută, amuzată.

– Deci aceasta este micuța care va provoca marele război, rosti Prothon cu un glas minunat de tenor.

Pentru o clipă, privind ceea ce putea să fie pierirea ei, Vara fu copleșită de combinația paradoxală între forța de taur și atractivitatea băiețească.

– Ai avut succes azi? continuă el cu simpatie.

Vara mai clipi de câteva ori, apoi murmură:

– Simt...

Se opri și duse pumnul la gură. Ar fi dorit să plângă, sau să blesteme și nu era sigură ce anume va face. „Fă-l pe monstrul ăsta să se îndoaie și să plângă alături de mine, în fața mea!“

– În districtul antrepozitelor există o clădire, murmură ea și Prothon se aplecă, parcă cerând-o de nevastă, ca să audă mai bine.

– Repetă, te rog, o îndemnă el cu blândețe.

– În districtul antrepozitelor există o clădire, un centru de distribuție.

Am trecut de o duzină de ori pe lângă el în ultimele săptămâni. Nu părea deloc ieșită din comun, dar mi-am ascuțit simțurile, ascultând cu mai multă atenție. Sunt sigură că înăuntru se află roboți, poate chiar foarte mulți. Comisarul-șef al Comisiei pentru Securitate Generală...

– Da, desigur, zise Prothon.

Se îndreptă și privi peste Speciali, prin șirurile propriilor sale trupe, spre gloată.

– O să vă ducem până la antrepozitul acela, zise el. Dar apoi — nimic. S-a terminat!

– Ce... s-a terminat? întrebă ea șovăitor.

– Jocul, surâse generalul. Există învingători, dar și învinși.

67

Lodovik auzi în minte sirenele de alertă, la fel ca toți roboții din antrepozit. În seara anterioară, împreună cu Kallusin elaborase planul de evacuare. Kallusin îi spusese că Plussix anticipase un incident major, poate chiar descoperirea lor de către autorități.

Iar acum majoritatea căilor de evadare erau blocate de Specialii imperiali. Kallusin și ceilalți roboți erau ocupați în altă parte a depozitului, transportând capetele și obiectele calvinene prețioase: milenii de istorie și tradiții robotice, amintirile a zeci de roboți-cheie, stocate în noduri multiple de memorie sau, în câteva cazuri, în capete integrale. Venerația lui Kallusin pentru relicve avea un aspect religios, dar Lodovik nu avea timp să contemple particularitățile acestei societăți robotice.

Îi găsi pe Klia și Brann în sala de mese, la parter. Tânăra părea hotărâtă, însă speriată, cu ochii dilatați și îmbujorată la chip. Brann părea nesigur, dar nu înspăimântat, ci doar nervos.

Lodovik ignoră o comunicare din partea lui Voltaire, un comentariu asupra contrariilor romantice care părea complet inutil.

– Plecăm imediat, îi anunță el.

– Am împachetat, zise Brann și-i arătă o gentuță de voiaj, din pânză, care conținea toate bunurile lor.

– O simt, spuse Klia. Ne caută pe *noi*.

– Poate că da, încuviință Lodovik, dar în nivelurile subterane există coridoare secrete care n-au mai fost întrebuințate de mii de ani. Unele au ieșirea aproape de centrul de detenție din Palat unde este ținut Seldon.

– Cunoști Palatul... codurile de acces?

– Dacă nu au fost schimbate. Procedurile din Palat suferă de o anume inerție. Codurile pentru apartamentele Împăratului sunt schimbate de două ori pe zi, dar în alte zone ale Palatului codurile au rămas nemodificate de zece sau chiar de cincisprezece ani. Ne vom asuma unele riscuri...

Pot accesa eu codurile pe care nu le cunoști, îl informă Voltaire.

– Scoate-ne de aici! rosti Klia. Nu vreau să mă lupt cu ea.

– Poate că va trebui să ne luptăm cu alții, o avertiză Lodovik. Pentru a-i convinge, sau pentru a ne apăra.

Fata scutură din cap cu o îndrăzneală încăpățânată.

– Nu-mi pasă de ei. Nu știu dacă unul dintre o mie de persuasivi ni s-ar putea opune mie și lui Brann acționând împreună. Însă femeia aceea...

– O putem înfrânge, interveni Brann.

Klia îl fulgeră cu privirea, apoi se cutremură și ridică din umeri.

– Poate, murmură ea.

– Cunoști destul de bine structurile mintale robotice? întrebă Lodovik pe când se îndreptau spre ascensor.

– Ce vrei să spui? se încruntă Klia.

Ușile masive ale liftului antic se deschiseră lin, ca toate mașinăriile Vechiului Imperiu. În interior pâlpâia un led verzui de avarie. Pășiră înăuntru, în lumina lui spectrală.

– Poți convinge un robot? întrebă Lodovik.

– Nu știu. N-am încercat niciodată. Ba nu, am încercat o dată cu Kallusin, dar nu mi-am dat seama că era robot. M-a blocat.

– Avem câteva minute la dispoziție. Exersează pe mine.

- De ce?

– Deoarece pentru a ajunge la Hari Seldon poate fi necesar să-l înfruntăm pe Daneel. Nu uita ce a spus Dors Venabili.

– Roboții sunt atât de diferiți..., murmură Klia.

– Exersează, repetă Lodovik.

Vrei să-ți lași liberul arbitru pe mâna acestei copile? pufni Voltaire, deși știa că întrebarea era retorică. *Acum profităm de cea mai ticăloasă dintre arme! Ce este mai rău: deformarea minții robotului, sau a omului?*

– Te rog, insistă Lodovik. Poate fi foarte important.

– BINE! răcni fata, simțindu-se împinsă de la spate.

Nu-i plăcea asta; își spuse că nu dorea să descopere o nouă slăbiciune în toiul fricii ei.

– Ce ar trebui să fac... să te silesc să dansezi din buric?

Lodovik surâse.

– Orice îți vine în minte.

– Ești un robot. N-aș putea pur și simplu să-ți ordon să dansezi, iar tu să fii obligat să-mi asculți comanda?

– Nu ești stăpâna mea. Și nu uita...

Klia îi întoarse spatele și-și duse o mână la obraz.

Brusc, Lodovik își dădu seama că ar fi fost foarte plăcut să-și testeze circuitul de control motrice. Ascensorul ar fi fost un loc perfect pentru desfășurarea unor asemenea teste, atâta timp cât era atent să nu-i lovească pe oamenii aflați alături de el. Nevoia aceasta de mișcare era realmente simplă — simplă și plăcut de contemplat.

Începu să danseze, lent la început, simțind afirmarea, acceptul; mii de oameni i-ar fi apreciat în mod deosebit performanța, chiar dacă nu în termenii artei, dar cu siguranță pentru abilitatea cu care-și testa toate rutinele programate. Se simțea coordonat și valoros.

Klia coborî mâna de la obraz. Avea chipul scăldat în lacrimi.

Lodovik se opri și se clătină pentru o clipă, în vreme ce propria sa voință robotică sortă impulsurile disparate, redobândind echilibrul.

– Îmi pare rău, șopti Klia. N-a fost frumos ce te-am pus să faci.

Își șterse grăbită fața, stânjenită.

– Te-ai descurcat bine, aprobă Lodovik puțin debusolat de ușurința cu care fusese controlat. Brann te-a ajutat?

– Nu.

Dahlitul părea uluit de succesul fetei.

– Cerurilor, am putea comanda întregul Trantor...

– NU! strigă Klia. Îmi pare rău c-am făcut asta. Întinse mâinile spre Lodovik, parcă implorându-i iertarea. Tu ești o mașină. În adâncul tău, ești atât de... *doritor* să oferi plăcere. Ești mai simplu decât un copil. *Ești* un copil.

Lodovik nu știu ce să răspundă, așa că tăcu. Voltaire însă își anunță părerea fără echivoc. *Am putut s-o simt și eu. Nu am picioare, totuși am dorit să dansez. Ce soi de putere este aceasta? O monstruozitate!*

Klia nu-și abandonase dezgustul de sine, ceea ce nu făcu altceva decât să-i sporească confuzia.

– Însă nu ești un copil. Ești *demn* și *serios*. A fost *rău* din partea mea... la fel ca atunci când l-am făcut pe tata... Glasul i se poticni. Când l-am făcut pe tata să se scape pe el.

Începu să plângă.

Lodovik înclină capul pe un umăr.

– Nu am pățit nimic rău. Dacă te îngrijorează demnitatea mea...

– Nu-nțelegi! țipă fata.

Ușa se deschise și ea se răsuci fulgerător, ca și cum s-ar fi confruntat cu alți dușmani. Coridorul întunecat care se întindea înaintea lor era pustiu, tăcut. În stratul subțire de praf de pe podea nu se zăreau urme de pași. Klia sări din ascensor și colbul secolelor se învolbură în jurul picioarelor ei.

– Nu mai vreau să fiu așa! Vreau să fiu o femeie obișnuită!

Vocea i se reflectă din pereții străvechi și impasibili.

68

Boon îl însoțea pe Hari, iar Lors Avakim pe Gaal. Cînd intrară în sală, cei cinci judecători erau deja așezați la locurile lor, Chen ocupând, ca întotdeauna, poziția cea mai înaltă, din mijloc. Hari simți că-l încearcă o ușoară amețeală, stând în picioare mai mult de cinci minute, în timp ce grefierul reamintea capetele de acuzare. Miji ochii spre sală, apoi se lăsă ușor către Gaal, până ce se rezemă de el. Tânărul îl sprijini fără nici un comentariu, așteptându-l să-și recapete echilibrul.

– Scuze, murmură Hari.

Chen luă cuvântul fără măcar să arunce o privire acuzaților:

– Continuarea acestui proces nu mai slujește nimănui. Comisia pentru Securitate Generală nu mai are temeiuri pentru a-l audia pe domnul profesor Seldon.

Hari nu îndrăzni să simtă nici măcar o adiere de speranță dinspre buzele comisarului-șef.

– Procedurile publice iau sfârșit în această clipă.

Chen și ceilalți judecători se ridicară în picioare. Boon îl susținu pe Hari de un braț, pe când comisarii își părăsiră locurile. În sală, nobilii se sculară și ei, schimbând păreri în șoaptă. Procurorul se apropie de boxă și se adresă lui Hari și Gaal:

– Domnul comisar-șef dorește să vi se adreseze în grup restrâns. Înclină din cap spre Boon și Avakim, cu un gest de curtenie profesională sau poate doar salutându-și colegii de branșă. În acest act final, clienții dumneavoastră trebuie să fie singuri. Vor rămâne aici, iar toți ceilalți vor părăsi sala.

Hari nu știa ce să creadă sau să facă. Resursele lui se apropiau de un sfârșit amar. Boon îi atinse brațul, îi surâse încurajator și plecă împreună cu Avakim.

După ce sala fu evacuată, ușile ei fură blocate cu bare lungi din bronz și comisarii reveniră. Acum, Chen îl privea direct pe Hari.

– Sire, vorbi matematicianul cu glas nesigur, aș fi preferat să-i avem pe avocați alături de noi.

Detesta slăbiciunile, infirmitățile acestea.

Comisarul din stânga lui Chen replică:

– Acesta nu mai este un proces, doctore Seldon. Ne aflăm aici pentru a discuta despre siguranța Statului.

– Acum vorbesc *eu*, interveni Chen.

Ceilalți comisari părură că se topesc în scaunele lor, fără un cuvânt, confirmând puterea bărbatului acesta subțire și dur, cu trăsături calme și maniere de aristocrat străvechi. „Realmente pare mai bătrân decât mine", se gîndi Hari, „este o antichitate!"

– Doctore Seldon, începu comisarul-șef, periclitezi pacea în domeniile Împăratului. Nici unul dintre cvadrilioanele de oameni aflați printre stelele Galaxiei nu va mai trăi un secol de acum încolo. Prin urmare, de ce să fim îngrijorați de evenimentele care vor avea loc peste cinci secole?

– Eu nu voi mai trăi nici măcar cinci ani, zise Hari, totuși problema constituie o mare îngrijorare pentru mine. Numiți-o idealism. Numiți-o identificare cu generalizarea aceea mistică pe care o numim „om".

– Nu vreau să înțeleg misticismul. Poți să-mi spui ce mă împiedică să scap de dumneata și de un viitor incomod și inutil care se află la depărtare de cinci secole și pe care nici măcar nu voi ajunge să-l văd, ordonând să fii executat astă-seară?

Hari apelă la tot disprețul său față de acest individ, față de moarte însăși, ca să facă față calmului uluitor al lui Chen.

– Acum o săptămână ați fi putut s-o faceți și ați fi păstrat o șansă din zece de a rămâne în viață până la sfârșitul anului. Astăzi însă probabilitatea abia dacă este de unu la zece mii.

Ceilalți comisari icniră simultan la auzul blasfemiei, aidoma unei virgine înaintea soțului rămas pe neașteptate în pielea goală. Pleoapele lui Chen coborâră somnoroase, dar în același timp întreaga lui ținută păru că devine mai alertă, mai dură.

– Cum vine asta? întrebă el cu o voce periculos de blândă.

– Prăbușirea Trantorului nu poate fi oprită, indiferent ce eforturi s-ar face. Cu toate acestea, ea poate fi grăbită cu ușurință. Povestea procesului meu întrerupt se va transmite în toată Galaxia. Respingerea planului meu menit să ușureze și să reducă proporțiile dezastrului îi va convinge pe oameni că viitorul nu le mai oferă nici o șansă. Deja își amintesc cu invidie

de viețile bunicilor lor. Revoluțiile politice și stagnarea comercială vor spori în intensitate. Peste tot în Galaxie se va răspândi sentimentul că este important doar ceea ce poate fiecare să-și apropie în acel moment. Oamenii ambițioși nu vor mai aștepta, iar cei lipsiți de scrupule nu vor mai ezita. Prin fiecare acțiune, ei vor grăbi prăbușirea planetelor. Ucideți-mă, și Trantorul nu se va prăbuși în cinci secole, ci în cincizeci de ani, iar dumneavoastră într-un singur an.

Chen surâse parcă ușor amuzat.

– Astea sunt vorbe de speriat copiii, totuși moartea dumitale nu este singurul răspuns care să ne satisfacă. Spune-mi, singura dumitale activitate va fi aceea de a pregăti enciclopedia despre care vorbeai mai devreme?

Părea că extinde o pavăză de generozitate peste Hari, printr-o mișcare a mâinii și o lovitură scurtă cu două degete lângă ciocănel și clopoțelul de alamă.

– Da.

– Și trebuie ca acest lucru să fie făcut pe Trantor?

– Sire, Trantor posedă Biblioteca Imperială, precum și resursele erudite ale Universității Trantor.

– Da, bineînțeles. Cu toate acestea, n-ar putea fi avantajos dacă ați fi plasați altundeva, să zicem pe o planetă unde iureșul și nebunia unei metropole nu ar afecta gândurile erudite, unde oamenii dumitale s-ar putea dedica exclusiv și cu un singur gând muncii lor? Toate acestea n-ar putea constitui avantaje?

– Probabil niște avantaje minore.

– O astfel de planetă a fost deja aleasă. Domnule doctor, poți lucra după placul inimii, cu cei o sută de mii de oameni în jurul dumitale. Galaxia va ști că lucrezi și că lupți împotriva Prăbușirii. Se va comunica, de asemenea, că vei împiedica Prăbușirea. Dacă cei cărora le pasă de aceste chestiuni vor crede că ai dreptate, vor fi mai fericiți. (Zâmbi.) Întrucât nu cred în atât de multe lucruri, nu mi-e greu să resping chiar și ideea de Prăbușire, astfel încât sunt pe deplin convins că le voi spune oamenilor adevărul. Și, în acest timp, domnule doctor, nu vei mai tulbura Trantorul și nu vor mai exista motive pentru a tulbura pacea și tihna Împăratului. Pentru dumneata și pentru susținătorii dumitale, atâția câți se vor considera necesari, alternativa este moartea. Voi ignora amenințările proferate anterior. Șansa de a alege între moarte și exil îți va fi oferită pentru o perioadă care începe în această clipă și se va termina peste cinci minute.

– Care este planeta aleasă, sire? întrebă Hari, mascându-și tensiunea anticipației.

Chen îl chemă cu un gest din degetul subțire și indică ecranul unui informer, pe care se afișase imaginea planetei și locația ei.

– Se cheamă Terminus, cred.

Hari o privi, ținându-și răsuflarea, apoi ridică ochii spre comisarul-șef. Cei doi erau mai aproape unul de celălalt decât fuseseră vreodată până atunci, la nici o lungime de braț. Matematicianul putea să distingă liniile subțiri de încordare de pe trăsăturile calme, aidoma unor încrețituri pe o întindere de gheață.

– Este nelocuită, însă destul de ospitalieră, și poate fi modelată pentru a satisface necesitățile savanților. E cam izolată...

Hari căută să simuleze uimire.

– Este la marginea Galaxiei, domnule!

Chen dădu ochii peste cap, într-un gest de respingere a comentariului. Îl privi pe Hari cu oboseală, parcă întrebând: „Chiar este nevoie de tot teatrul ăsta?"

– Exact așa cum am spus, întrucâtva izolată. Va răspunde nevoilor voastre de concentrare. Haide, mai ai două minute.

Matematicianul de abia își putea ascunde euforia. Pentru o clipită, simți un acces de recunoștință față de monstrul acela al aristocrației.

– Vom avea nevoie de timp pentru a aranja o asemenea călătorie, murmură el cu glas îmblânzit. Este vorba despre douăzeci de mii de familii.

Din boxă, Gaal își drese vocea.

Chen coborî ochii asupra informerului și dezactivă afișajul.

– Vi se va acorda timpul necesar.

Hari nu se putea controla. Ultimul minut se scurgea iute, totuși îi venea imposibil să nu-și acorde triumfului ultimele câteva secunde, pentru a-l spori, pentru a fi și mai șocant pentru cei care nu dețineau știința sa. În cele din urmă, când ajunse la ultimele cinci secunde, murmură cu glas răgușit și cedând în fața înfrângerii:

– Accept exilul.

Gaal icni și se așeză brusc.

Procuratoarea intră din nou și constată acceptul, notă că totul se desfășurase legal, înregistră verdictele și declarațiile, apoi îi dădu cuvântul comisarului-șef.

Chen ridică brațul și anunță oficial:

– Cazul este clasat. Comisia și-a încheiat datoria. Se poate părăsi sala.

Hari se retrase, pentru a se alătura lui Gaal.

– Nu și dumneata, adăugă încet Chen.

Înțelegerea, dacă a fost vorba despre așa ceva, i-a uluit pe toți savanții Fundației. Avea aerul unui miracol. Trebuie să fi existat aranjamente anterioare, acorduri necunoscute înapoia înțelegerii, totuși textele și depozițiile de care dispunem, ba chiar și înregistrarea procesului nu ne oferă nici un indiciu. Se crede că perioada aceasta din viața lui Hari Seldon va rămâne de-a pururi obscură.

Cum de s-a desfășurat atât de bine procesul? Cum de a putut Seldon să fi focalizat atât de precis instrumentele psihoistoriei, chiar în momentul așa-zisei prime „crize Seldon"? Forțele mobilizate împotriva lui erau formidabile; Gaal Dornick consemnează că Linge Chen se simțea realmente amenințat de Seldon. Este posibil ca Dornick să fi fost influențat de opinia lui Chen despre Seldon, poate nu chiar exactă; ceea ce știm despre comisarul-șef din sursele imperiale sugerează că avea o minte politică rece, calculată și foarte eficientă, care nu se temea de nimeni. Desigur, Seldon avea altă părere.

Cercetătorii acelei perioade...

– ENCICLOPEDIA GALACTICĂ, ediția 117, anul 1054 E.F.

69

Aprodul Comisiei îi urmă pe Hari și Chen în camera de consultații aflată înapoia prezidiului judecătoresc. Hari se așeză într-un scaun îngust, în fața biroului lui Chen și-l urmări pe acesta cu ochi obosiți. Comisarul-șef nu luă loc, ci așteptă ca valetul său lavrentian să-i scoată veșmintele ceremoniale. Rămas într-un halat simplu, gri, Chen ridică brațele, trosnind din încheieturile degetelor, apoi se întoarse către matematician.

– Ai dușmani, rosti el. Asta nu-i o surpriză. Surprinzător însă este faptul că dușmanii dumitale au fost ai mei, în majoritatea timpului. Te interesează acest aspect?

Hari țuguie buzele, dar păstră tăcerea.

Chen își luă ochii de la el, cu un gest de infinită plictiseală.

– Desigur, continuă el, exilul anunțat nu se va extinde asupra persoanei dumitale. Nu vei părăsi Trantorul. Ți-o voi interzice, dacă vei încerca.

– Sunt prea bătrân și nici nu doresc să plec, sire, zise Hari. Mai sunt destule de făcut aici.

– Câtă dedicație! reflectă încetișor Chen, frecându-și un cot cu palma. Dacă vei supraviețui și-ți vei încheia munca, voi fi interesat să aflu care au fost rezultatele.

– Vom fi cu toții morți, cu mult înainte ca rezultatele să fie confirmate sau infirmate.

– Haide, domnule doctor! Vorbește cinstit cu mine, ca între doi vechi manipulatori. Mi s-a spus că pregătiseși verdictul acestui proces cu ani în urmă, prin aranjamente politice subtile... și cu un considerabil talent politic.

– Nu am pregătit, ci am prevăzut cu ajutorul matematicii.

– Mă rog... Acum, spre ușurarea reciprocă, am terminat în sfârșit să mai avem de-a face unul cu celălalt.

– Sire, întrebă Hari, ce se întâmplă cu Comisia pentru Securitate Generală? Ar putea obiecta înaintea verdictului.

– Comisia respectivă nu mai există — Împăratul i-a retras autoritatea. Poate că matematica dumitale prevăzuse și lucrul acesta.

Hari își așeză brațele în poală.

– Sire, Comisia aceasta nici măcar nu apare în matricea rezultatelor, zise el și-și dădu seama — prea târziu — că tonul său putea fi considerat arogant.

Chen îi acceptă cuvintele în tăcere, apoi vorbi cu un ton monoton și înghețat:

– Domnule profesor, m-ai studiat, totuși nu mă cunoști. Dacă eu îmi voi impune voința, dumneata n-o vei face niciodată. Răsfrânse buza inferioară și examină plafonul. Să fiu sincer, disprețuiesc matematica dumitale. Nu este nimic altceva decât superstiție deghizată, religie fardată, și miroase la fel ca degenerarea și descompunerea pe care le îmbrățișezi și promovezi cu atâta entuziasm. Ești la fel cu cei care vânează prin toate cotloanele roboți atotputernici. Te las să pleci acum, deoarece pentru mine nu reprezinți nimic și nu mai ai nici un rol în planurile mele.

Flutură din braț spre aprod.

– Ești transferat autorității civile în vederea punerii în libertate, zise el și părăsi încăperea rotindu-și halatul.

Valetul lavrentian aruncă o privire scurtă și curioasă spre Hari, apoi își urmă stăpânul. Hari ar fi putut jura că încerca să-i transmită un sentiment de ușurare.

– Domnule profesor, vorbi aprodul cu un aer străvechi de curtoazie profesională, vă rog să mă urmați.

Kallusin terminase demontarea capului lui Plussix. Scosese cablurile care asiguraseră energie temporară robotului, în timp ce memoria recentă fusese fixată în stocare permanentă în interiorul copiei de siguranță din iridiu spongios, apoi ridicase capul din suportul lui de plastic, îndepărtându-l de gâtul care fumega ușor, și-l coborâse în caseta metalică.

Auzea agitația protejaților lui Plussix, în vreme ce trupele înaintau prin antrepozit. Prin fereastra de supraveghere care oferea panorama interiorului, zărea soldații lui Prothon dirijând tinerii mentaliști — treizeci cu toții — spre transportoarele civile aflate la nivelul străzii. Indiferent care le-ar fi fost capacitățile persuasive, nu păreau capabili să evadeze.

El nu putea să facă nimic pentru ei acum. Luă caseta și porni spre capătul sălii prelungi, dar se opri când auzi tropăit de cizme dincolo de ușă.

Spre surprinderea lui Kallusin, în încăpere apăru însuși Prothon, deschizând ușa cu o lovitură ușoară de picior. Kallusin rămase locului, când generalul intră. Prothon examină echipamentul deplorabil și robotul pe jumătate demontat, aflat la câțiva metri depărtare, în harnașamentul de manipulare.

Generalul nu era înarmat, iar soldații săi se opriseră înapoia ușii. Pentru o clipă nimeni nu scoase un cuvânt și nici nu se clinti.

– Ești om? întrebă Prothon în cele din urmă.

Kallusin nu răspunse.

– Așadar, robot. Toți oamenii mei de jos suferă de migrene... mă bucur că nu ești unul dintre tinerii aceia.

Indică din bărbie spre caseta cu capul lui Plussix:

– Ce-i înăuntru — o bombă?

– Nu.

– Nu ai arme, nu ai mijloace de apărare... în mod aproape sigur ești robot. Prothon îl privi curios: În stare bună și foarte realist. De asemenea, foarte vechi — secole?

Kallusin nici măcar nu clipi. Nu putea face absolut nimic fără să-l vătămeze pe Prothon ori pe soldații acestuia, iar el nu putea face rău oamenilor.

– Îți ordon să te identifici, spuse generalul după care, în mod uluitor, adăugă: Identitatea proprietarului poate fi exclusă, dar nu și tipul personal, originea și numărul de serie.

– R. Kallusin Dass, S-13407-D-10237.

– Robot Kallusin Dass, Solaria, ultimul model, încuviință încetișor Prothon. Încântat de cunoștință. Am misiunea de a lua în custodie doi roboți. Unul dintre ei este R. Daneel sau Danee, poreclă și număr de serie necunoscute. Celălalt este R. Lodovik Trema, număr de serie de asemenea necunoscut. Nu ești nici unul dintre ei?

Kallusin clătină din cap.

– Ce este în cutia aceea, R. Kallusin? Răspuns obligatoriu, excluzând informațile ce pot vătăma stăpânul sau proprietarul tău.

Prothon cunoștea modalitățile vechi de interogare. Kallusin ar fi putut evita o întrebare pe care programarea sa o considera ambiguă sau vătămătoare pentru proprietarii lui — rasa umană. Cu un secol în urmă, Plussix redefinise proprietarii roboților săi ca aparținând acestei categorii mai vaste, întrezărind unele avantaje.

Un gen de Lege 0 restrânsă... Niciodată necesară, până acum.

Pe termen scurt, Kallusin nu putea formula nici un motiv pentru a nu-l informa pe Prothon despre conținutul caseei. Oricum, misiunea lor se încheiase.

– Un cap de robot, spuse el. Nefuncțional.

– Ești singurul robot rămas? Avem motive să credem că alții au părăsit deja clădirea, înainte de sosirea noastră.

– Sunt singurul rămas.

– Dacă te iau în custodie, vei rămâne funcțional?

– Nu, zise Kallusin.

Așa ceva ar fi afectat cauza și, de aceea, putea să vătămeze proprietarul său — rasa umană.

– Dacă oamenii mei intră... nu vei rămâne funcțional?

– Nu.

– Prin urmare, un impas. Am foarte puțin timp la dispoziție, dar sunt curios. Ce încercați să faceți aici?

Prothon neglijase să utilizeze formula de adresare și Kallusin cântări situația cu atenție. Nu avea nici o speranță de evadare și nu avea nimic de câștigat din continuarea discuției cu generalul. Dar înainte de a se dezactiva definitiv, era el însuși curios să afle câte știa Prothon.

– Voi răspunde la întrebarea dumneavoastră, dacă veți răspunde la întrebarea mea, zise el.

– O să încerc.

Prothon părea amuzat de dialogul acela remarcabil.

– De unde știați de existența roboților?

– Eu unul am avut suspiciuni, numai suspiciuni, în toți anii de când servesc Imperiul. Odată, am găsit un robot nonfuncțional pe o planetă îndepărtată... l-am distrus în decursul unei invazii. De atunci n-am mai văzut altul.

– De unde cunoșteați formulele de adresare?

– Linge Chen mi-a dat instrucțiuni. Mi-a spus să vorbesc direct cu orice robot și mi-a mai spus că nu exista nici un pericol în a discuta cu roboții pe care-i puteam găsi aici.

– Mulțumesc, zise Kallusin. („Suspiciuni, doar suspiciuni, Daneel.") Răspunsul meu este: M-am aflat aici ca să-mi slujesc proprietarul.

Introduse mâna în casetă și apăsă un comutator secret. Caseta începu să se încălzească. O așeză pe podea. În câteva secunde, temperatura avea să scoată din funcțiune capul lui Plussix. După aceea, Kallusin își îndreptă spatele. Deocamdată nu se putea dezactiva. Amenințarea trebuia să fie imediată.

Prothon privi caseta, care strălucea roșu-închis și trosnea încetișor pe mozaicul pardoselii. Se strâmbă și-și chemă trupele înăuntru.

Asta era îndeajuns. Amenințarea capturării și interogării devenise foarte reală. Kallusin avea să devină un pericol pentru proprietarul său.

Colapsă pe podea, înainte ca vreun soldat să poată ajunge la el.

Prothon îl privi cu un aer de respect profund. Văzuse mulți soldați oameni făcând exact același lucru. Era o acțiune tradițională și, de fapt, nu se așteptase la ea din partea unui robot... totuși nu-l cunoscuse pe acest robot decât pentru câteva minute și nu se găsea în poziția de a judeca.

Părăsi încăperea, ordonând să fie examinată de un grup de ingineri ai Comisiei.

71

Klia simțea trupele la câteva sute de metri deasupra și înapoia lor, concentrate asupra căutării. Lodovik îi conduse tot mai adânc sub districtul antrepozitelor, până ce ajunseră la un chepeng mic, rotund, aproape complet acoperit de noroiul purtat de o inundație străveche. Fata prinse mâna lui Brann și se retrase un pas, lăsându-l pe robot să degajeze locul. Dahlitul îi surâse, de abia vizibil în lumina slabă a globurilor de întreținere, îi desprinse degetele și se duse să-l ajute pe Lodovik. Suspinând, Klia li se alătură și, în mai puțin de un minut, dezveliseră complet chepengul.

Klia nu putea să audă, ori să simtă în alt mod pe cineva din tunelul dinapoia lor, totuși se simțea extrem de neliniștită. Mâlul adus de ape, coroziunea metalului chepengului, dificultatea cu care îl deschiseră — de aici încolo avea să fie tot mai greu.

Se îndreptau către adâncurile anticului sistem hidraulic al primelor orașe de pe Trantor. Dincolo de chepeng, se puteau orienta și mai greu; globurile erau dispuse la intervale de treizeci de metri și păreau mai slabe ca intensitate. Faptul în sine că rămâneau luminoase era o dovadă a iscusinței vechilor ingineri și arhitecți trantorieni, care înțeleseseră că această infrastructură adâncă avea să fie mai valabilă și fiabilă chiar decât orașele ce aveau să se înalțe, să fie dărâmate și să se ridice din nou, mult mai sus.

– Avem de mers cam trei kilometri în direcția asta, anunță Lodovik, apoi vom urca din nou. S-ar putea să existe trotuare rulante, scări rulante, lifturi... dar la fel de bine s-ar putea să nu existe. Kallusin n-a mai explorat drumurile acestea de câteva decenii.

Klia nu scoase nici un cuvânt, ci pur și simplu merse alături de Brann, în timp ce robotul îi conduse tot mai adânc, până ce ea nu mai putu simți nici un om. Niciodată nu fusese atât de departe de mulțime. Se întrebă cum ar fi fost să ai o întreagă planetă a ta, fără responsabilități, fără vinovății, fără talente și fără nevoia de talente...

Pașii lui Lodovik aflat înaintea lor îi călăuzeau prin beznă și în curând începură să calce prin apă stătătoare care le ajungea până la glezne. De undeva din stânga răsuna zgomotul unor pompe gigantice, pornind cu păcănituri puternice, apoi amuțind cu vuiete îndepărtate. „Bătăile de inimă ale Trantorului."

Brann o privi pe fată și o ajută să escaladeze un morman de componente din plastic erodat, asemănător blocajelor dintr-o arteră omenească bătrână.

– Pot vedea destul de bine acum, îi anunță Lodovik, deși bănuiesc că voi nu puteți. Vă rog să rămâneți aproape de mine. Pe ruta aceasta, aici, în adâncuri, suntem mult mai în siguranță decât sus.

Brusc Klia simți sonoritate în cap, deși foarte îndepărtată, ca ecoul unei împușcături. Rămase atentă, căutând s-o distingă din nou, în timp ce pășea lângă Brann și o auzi iarăși, mai confuz, însă era pregătită acum și aproape că-i putu gusta amprenta specifică.

Vara Liso! La mii de metri deasupra și în fața lor. Poate chiar în Palat.

– Femeia aceea, îi spuse lui Brann.

– Mda, încuviință el. Ce face?

– O simt de parcă ar fi gata să explodeze.

– Vă rog, rămâneți aproape de mine, insistă Lodovik.

Conform spuselor lui Kallusin, în față exista puțul unui lift și în curând avea să aibă ocazia să-și încerce codurile pentru a pătrunde în temelia complexului de clădiri al Tribunalului Imperial.

72

Maiorul Namm ținea biciul neuronic cu o mână nesigură. Sudoarea îi curgea pe frunte. Se împletici ușor, când încercă să-i întoarcă spatele femeii micuțe în chimono verde-smarald. Vara purta pe chip o expresie întrebătoare, cu ochii aproape dați peste cap, ca și cum n-ar fi avut nevoie să-l privească pe maior pentru a-l controla.

Aparent cerceta plafonul.

Namm scânci și biciul îi scăpă din mână.

Vara se simțea epuizată. Îl ocoli pe maior. Avea nevoie imediată să bea ceva dulce și să mănânce ceva, dar mai întâi trebuia să treacă de ușă și să-l vadă pe Sinter, să-i dea ultimul raport bărbatului cu care, cândva, sperase să se mărite. Vise nebunești, speranțe absurde...

Intră în anticamera noului cabinet al lui Sinter și văzu mobilierul nou-nouț, șirurile de informeri speciali de putere imperială care asigurau legătura directă cu receptoarele și procesoarele de pe orbită. Acesta era centrul lui de comandă. Femeia rânji. „Căldură fără topire, uscată în mijloc, o movilă de nisip, fără bărbat, fără succese, fără eșecuri"; ea azvârlise bețigașele în anticul joc Bioka, la care recurgea ori de câte ori se găsea la capătul resurselor, iar bețișoarele îi spuseseră că nu greșise, lucrurile se puteau îndrepta, problema se afla în Sinter.

Înapoia ușilor imense de bronz, putea să audă țipete și chiar tânguieli. Împinse cu umărul în ușă. Nimic. Își concentră atunci toată atenția asupra maiorului, îi porunci să se apropie și să-i dea codul de intrare. El căzu în genunchi, cu fața contorsionată și scăldată în sudoare, apoi introduse codul și lipi palma de identificator.

Ușa se deschise și Namm căzu pe spate. Vara intră în cabinet.

Sinter se afla acolo, îmbrăcat în veșminte ceremoniale complete, discutând cu doi consilieri și un avocat, deși Comisia sa fusese desființată. O văzu și se încruntă.

– Trebuie să pun lucrurile în ordine... Vara, pleacă, te rog!

Femeia zări un platou plin cu dulciuri delicate pe biroul larg, alături de cel mai puternic informer/procesor văzut vreodată, capabil

probabil să analizeze informații din zece mii de sisteme. Acum nu funcționa. „Accesul la Imperiu respins. Decuplat de la putere."

Sinter o privi fix.

– Te rog, zise el încetișor. (Îi simțise tulburarea, dar nu-i putea cunoaște cauza.) Ne topesc robotul. Seldon a fost eliberat. Acum încerc să-l contactez pe Împărat. Este ceva foarte important.

– Nu ne va vedea nimeni, zise ea învârtind cu degetul prin dulciurile de pe platou.

– Nu poate fi chiar atât de rău, insistă Sinter alb la față. Cum ai intrat?

Maiorul — maiorul ei — fusese eliberat de Prothon ca să-l informeze pe Sinter asupra situației. După aceea, fusese postat în anticameră pentru ca s-o oprească. Toate astea erau evidente fără ca măcar să le guste gândurile.

Vara nu fusese niciodată capabilă să citească gânduri direct; în cel mai bun caz, putea să guste emoții, să culeagă imagini și sunete fugitive, dar niciodată detalii. În adâncul lor, oamenii nu semănau între ei. Mințile se dezvoltau diferit.

Știa că toți oamenii se deosebeau între ei, însă propria-i alienare avea un ordin diferit de magnitudine.

– Domnișoară Liso, trebuie să plecați, rosti avocatul pornind către ea. Vă voi contacta ulterior, privind reprezentarea la Curtea imperială...

Se împletici, apoi ridică fruntea și începu să se bâlbâie și să saliveze în colțul gurii. Sinter îl privi alarmat și cu un licăr de înțelegere în ochi.

– Vara, tu faci asta?

Ea îl eliberă pe avocat.

– M-ai mințit, îi zise lui Sinter.

– Despre ce vorbești?

– O să-l găsesc singură pe Seldon. Tu stai aici și noi vom pleca împreună.

– Nu! strigă Sinter. Termină cu tâmpenia asta! Trebuie să..

Pentru o clipă, Vara nu mai știu nimic. Încăperea se întunecă și se legănă, apoi păru că pâlpâie, revenind la viață. Sinter se prinse cu mâinile de birou și se holbă la femeie. Coborî apoi ochii spre piept, spre genunchii ce-i zvâcneau, spre picioarele care se înmuiau sub el. După aceea ridică din nou privirea. Consilierii se prăbușiseră deja în genunchi, cu brațele rigide pe lângă corp, cu pumnii încleștați. Se răsturnaseră în direcții opuse și unul se izbise cu capul de muchia biroului.

Inima lui Sinter încetini. Vara nu știa dacă ea făcea toate astea, sau

nu. Nu credea că ar fi fost atât de puternică, nu mai făcuse niciodată așa ceva, însă acum era lipsit de importanță.

Întoarse spatele bărbatului cu care s-ar fi măritat, în cele mai frumoase vise și speranțe ale ei, și rosti:

– Acum sunt indiscutabil un *monstru.*

Cuvântul suna delicios, liber, decisiv.

Ieși din cabinet și trecu sprințară și voioasă prin anticameră, pe lângă Namm care continua să icnească, apoi se opri — dar numai pentru o clipă — și se încruntă.

Sinter murea. Putea să simtă golul și tăcerea din pieptul lui. Își atinse obrazul.

Acum era mort.

Ridică biciul neuronic al maiorului și plecă.

73

Nenumărate acte trebuiau semnate, o mulțime de aprobări trebuiau obținute de la oficiile și secțiile Comisiei pentru Siguranță Publică, și zeci de birouri judiciare trebuiau notificate; ca să părăsească tribunalul, Hari avea nevoie de mai mult timp decât îi trebuise să intre aici. Gaal se afla în altă zonă, iar Boon plecase de trei ore pentru a rezolva diverse neclarități.

Hari stătea singur în cavernoasa Sală a Dispenselor, privind plafonul boltit cu luminatoarele antice din vitralii multicolore. I se spusese să aștepte aici până ce temnicerul revenea cu guvernatorul închisorii și-i elibera ultimele documente.

Matematicianul nu era sigur asupra sentimentelor sale. Certă rămânea doar o oarecare neîncredere; i se părea că trecuse prin măruntaiele tribunalului fără să fi fost digerat. Trecuse momentul spre care, subconștient sau în cunoștință de cauză, se îndreptase pe toată durata vieții sale.

Acum trebuiau făcute primele înregistrări — avea să-i anunțe pe Wanda și pe Stettin asupra ultimei și, bănuia el, suprinzătoarei lor misiuni, faptul că psihologii și mentaliștii celei de a Doua Fundații urmau să rămână pe Trantor — și să înceapă pregătirile transferului puterii sale lui Gaal și altora care plecau spre Terminus.

Amurgul îndelungat al Imperiului avea să se întunece. Hari nu avea să trăiască într-atât încât să-l vadă, și nici nu dorea asta. Strălucirea domurilor de deasupra, întrevăzută prin vitraliile aflate la vreo cincizeci

de metri înălțime, îl făcea să se întrebe cum s-ar fi zărit un cer adevărat pe Helicon.

„Nemișcare... Împlinirea se apropie, totuși nu simt o senzație reală de satisfacție — unde-i răsplata mea personală? Și ce dacă am salvat omenirea de la milenii de haos... ce am obținut pentru mine? Gânduri nedemne pentru un profet sau un erou. Am o nepoată, deși nu-i sânge din sângele meu; continuitatea a fost întreruptă biologic, chiar dacă nu filosofic. În jurul meu există puțini prieteni noi, dar asta pentru că cei vechi au plecat, sunt morți sau inaccesibili."

Își aminti cum stătuse pe balconul turnului de întreținere, cu numai câteva săptămâni în urmă, și de întunericul care-l învăluise atunci. „Nu pot părăsi Trantorul, Chen nu-mi va îngădui. Continui să fiu periculos și este preferabil să fiu ținut sub control. Totuși unde mi-ar plăcea să merg acum... unde mi-ar plăcea cel mai mult să fiu în ultimele mele zile?"

Pe Helicon. Sub razele soarelui, în aer liber, departe de orașele închise sub cupole, departe de învelișul metalic al Trantorului. Să vadă un cer nocturn care să nu fie simulat și să nu se teamă de vastitate, de miile de stele — un fragment minuscul al Imperiului pentru care muncise și pe care căutase să-l înțeleagă.

Să stea sub cerul liber, în ploaie, în frig, fără să se teamă; alături de prieteni vechi și de familie...

Gândurile obsedante care-i umpluseră atâtea nopți. Oftă și se sculă, ascultând răpăitul cizmelor ce se apropiau prin coridorul nordic.

Trei temniceri și guvernatorul închisorii intrară și se îndreptară spre el.

– S-a întâmplat ceva în clădirea noii Comisii, în apropierea Palatului, nu departe de aici, vorbi guvernatorul. Ni s-a spus să ținem toate ușile zăvorâte până la rezolvarea situației.

– Despre ce-i vorba? întrebă Hari.

– Nu știm. Oricum, nu vă faceți griji. Aici nu ni se poate întâmpla nimic. Ni s-a ordonat să vă protejăm cu orice preț...

Hari auzi un zgomot dinspre ușa estică a sălii. Se întoarse într-acolo, zări o femeie și icni... în lumina aceea, de la depărtarea aceea, statura ei, ținuta ei... visul...

74

Dors păstrase codurile și parolele de acces în clădirile Palatului și, în mod remarcabil, cele mai multe dintre ele nu fuseseră schimbate în ciuda anilor care trecuseră. Fără îndoială codurile ce permiteau *ieșirea* din Palat erau schimbate mai frecvent decât cele care îngăduiau *intrarea.* Când Hari fusese arestat și acuzat de agresiune, cu decenii în urmă, ea plănuise să pătrundă în Tribunalul imperial și să-l elibereze, iar pregătirea făcută atunci îi era de folos acum.

Era de asemenea posibil s-o fi ajutat Ioana... În cele din urmă, nu mai conta cum ajunsese aici. Ar fi dărâmat și pereții dacă ar fi fost nevoie.

Intră prima în Sala Dispenselor și-l zări pe Hari și trei bărbați, stând aproape de centrul încăperii, în lumina difuză care răzbătea dinspre luminatoare. Se opri pentru o clipă. Bărbații nu-l amenințau pe Hari, ci dimpotrivă; după părerea ei, se aflau acolo ca să-l protejeze.

Matematicianul se întoarse și o privi. Deschise gura și Dors auzi ecoul inhalării bruște. Cei trei bărbați se răsuciră, iar cel mai vârstnic dintre ei, un individ voinic și robust, purtând uniforma imperială a guvernatorului de închisoare, strigă:

– Cine ești? Ce cauți aici?

Dinspre ușa nordică se auzi un sfârâit, urmat de un fulger de lumină. Dors cunoștea perfect sunetul acela — un bici neuronic declanșat de la câțiva zeci de metri. Bărbații din jurul lui Hari tresăltară și zvâcniră pentru o clipă, apoi se prăbușiră pe podea gemând.

Hari rămase neatins.

Dors alergă cât putu de repede spre femeia micuță, cu chip concentrat aflată lângă ușa nordică. Necunoscuta continua să țină biciul neuronic și părea să nu-l zărească decât pe Hari. În mai puțin de patru secunde, Dors ajunse la doi metri de ea.

Vara răcni cu tot efortul persuasiunii ei. Sala păru să se umple de glasuri teribile, solicitatoare. Hari își acoperi urechile cu palmele, contorsionându-și chipul, iar cei prăbușiți pe podea se zvârcoliră și mai violent, totuși forța principală a fulgerului mentalist se îndreptă către Dors.

Dors nu mai simțise niciodată o asemenea descărcare și nici nu știuse că oamenii erau capabili de așa ceva. În decursul perioadei petrecute pe Eos, simțise capacitățile subtile de convingere ale lui Daneel, însă nimic mai mult.

În mijlocul saltului către femeia aceea care-l amenința pe Hari și pe care voia s-o scoată din luptă sau, dacă era necesar, s-o ucidă, i se păru absolut firesc să-și strângă ambele picioare la piept și să încerce să zboare. Corpul de metal și piele sintetică se ghemui ca un fetus și trecu peste umărul necunoscutei, răsturnând-o.

Dors ricoșă din peretele opus și căzu pe podea. Nu se putea mișca; nici nu dorea s-o facă, cel puțin nu deocamdată, poate chiar niciodată.

75

Daneel ieși din taxi la intrarea Cenușiilor din aripa estică a Tribunalului imperial și se opri lângă ușile metalice duble. Purta uniforma unui birocrat pe viață, născut pe Trantor, nu student sau pelerin; își pregătise identitatea aceasta cu decenii în urmă, alături de multe altele, și, dacă era luat la întrebări de vreun paznic, în calculatoarele personalului existau fișiere care să-i explice îndatoririle și dreptul de a se găsi aici.

Ușile erau inscripționate cu regulile generale ale serviciului public. Prima dintre acestea era: *Să nu-i faci rău Împăratului tău sau supușilor săi.*

Chiar din taxi, Daneel simțise exploziile mentaliste din vecinătatea generală a Palatului, dar nu știuse ce însemnau, dacă într-adevăr însemnau ceva. Era simplu să-și imagineze planurile sale derulându-se normal, acum când se apropiau de final. Jonglase atâta vreme, menținând simultan în văzduh zeci de milioane de bile...

Își mută servieta mică, birocratică, sub braț și introduse un cod specific, rezervat pentru accesul unui funcționar administrativ Cenușiu.

Fu refuzat. Toate codurile fuseseră schimbate; în clădirea Tribunalului imperial fusese declarată stare de urgență — poate și în restul Palatului.

Aici! Celălalt Eu este înăuntru. Ioana, divizată în multe Ioane, multe minți-meme, acționa din ambele părți.

Ușa din stânga se deschise și Daneel pătrunse în clădire.

Avu nevoie de mai mult timp decât estimase pentru a trece de punctele de securitate, chiar și cu ajutorul Ioanei.

La ultimul dintre acestea, când știa că se găsea la numai două uși depărtare de Hari aflat în Sala Dispenselor cea cu bolți minunate, Ioana distrase un gardian uman, expediindu-i instrucțiuni de pază revizuite.

În următorul segment de coridoare, Daneel simți miros de ozon. Cu câteva minute în urmă, aici fusese descărcat un bici neuronic...

76

Din mijlocul sălii, Hari o privi pe Vara; femeia rămase o clipă cu brațele întinse și degetele tremurând, de parcă s-ar fi străduit să-și păstreze echilibrul. Capul i se legăna într-o parte și în alta. Cea care intrase înaintea ei — care îi reamintise așa mult de Dors — zăcea grămadă lângă ușă, nemișcată, parcă moartă.

Matematicianului nu-i era teamă; totul se petrecuse prea repede pentru ca să-l cuprindă emoția respectivă. Totul părea nelalocul său — și în primul rând el însuși; aici nu era locul lui, dar nici al celorlalți.

Sala fusese pașnică... acum mirosea a ozon, a urină dinspre cei trei bărbați prăbușiți pe podea în jurul său.

– Te mântuiesc..., rosti Vara și înaintă către el coborând brațele. În cele din urmă!

– Cine ești? întrebă Hari.

Îl îngrijora femeia căzută. Voia în primul rând să se asigure că ea nu pățise nimic; în minte i se răspândiră vibrații, amintiri, declanșând reacții confuze și complexe, evocând simultan făgăduieli intense și spaimă, fiindcă era sigur că femeia aceea era Dors. „S-a întors. Voia să mă apere. După cum se mișca... aidoma unei tigroaice atacând!

Iar acum zace ca o insectă strivită.

Femeia aceasta micuță și slabă... este o aberație. Un monstru!"

În clipa aceea știu cine era necunoscuta. Wanda îi pomenise de ea cu săptămâni în urmă: cea care nu fusese de acord să se alăture mentaliștilor și preferase să se alieze lui Sinter.

– Ești Vara Liso, zise Hari și păși spre ea.

– Perfect, încuviință femeia cu glas tremurător. Vreau să știi cine sunt. Tu ești vinovatul!

– Pentru ce?

– Tu lucrezi cu roboți. Expresia feței i se schimonosi, urâțind-o și mai mult. Ești *sluga* lor și ei cred c-au câștigat!

77

Lodovik introduse ultimul cod pe care-l cunoștea, totuși ușa spre coridorul de transfer din clădirea Tribunalului imperial refuză să se deschidă. Îl bătu din nou pe tastatura micuță de lângă canatul ușii, iar minusculul chip simplificat de pe display anunță din nou că nu era un cod complet. În mod obișnuit, securitatea Palatului mai adăuga câteva numere, fără să le schimbe pe cele de la început.

Lucrez, îl anunță Voltaire. *Probabil că s-au declanșat deja mai multe măsuri de securitate împotriva intrușilor!*

Fata și tânărul voinic dinapoia lui se foiră nervoși.

– Nu-i bine să mai rămânem aici, zise Brann. Simt ceva foarte rău.

Trăsăturile lui Voltaire apărură pe display, simplificate la nivelul unei schițe. Vocea mecanică anunță acum:

– Conform procedurilor de securitate revizuite, sunt necesare numere suplimentare. (Noua față îi făcu cu ochiul lui Lodovik.) Procedura de testare 15A pentru verificare, urmă glasul. Puteți introduce codul pentru folosire personală numai pe durata acestei perioade de testare. La încheierea perioadei de testare, trebuie stabilit și implementat un nou cod oficial de acces sau o nouă parolă.

Lodovik privi peste umăr spre Klia și apoi tastă șapte numere noi. Fata privi display-ul și se încruntă.

– Cine-i ăsta? întrebă ea.

– Simul.

Ușa se deschise. Lodovik le făcu semn să treacă ei primii.

– Hari Seldon se află în preajmă? întrebă Klia.

Este foarte aproape, zise Voltaire. *Și în pericol iminent.*

78

– Doream atât de mult, zise Vara. Pricepi?

Hari o privi în ochi. Se afla la vreo patru metri de ea, la șapte metri de locul în care cealaltă femeie zăcea prăbușită lângă ușa pe jumătate deschisă. Se uită spre ea și Vara ridică biciul neuronic.

– N-ai nevoie de *așa ceva*, rosti Hari pe un ton critic, ca și cum ar fi mustrat un student și Vara șovăi. Ești mentalistă. Ai oprit-o...

Ridică un braț spre femeia prăbușită. Spre Dors.

Vara plecă fruntea, fără să-l scape din ochi pe matematician. Părea un copil bosumflat, dar în ochii ei se citea ura cea mai pură pe care Hari o văzuse vreodată.

– Toate lucrurile în care am crezut vreodată, zise Vara, au murit. Mă vor ucide, la fel cum i-au ucis pe bărbații, femeile și copiii pe care i-am găsit. Oamenii aceia asemenea mie...

– Sinter te-a silit s-o faci... Nu-i așa?

– Împăratul!

Vara păru gata să izbucnească în lacrimi, dar ținea biciul tot ridicat, iar degetul îi tremura deasupra butonului. Hari putea să vadă poziția pe care fusese comutat: aproape de intensitatea letală.

– De acord, însă Sinter a fost…

– *El m-a iubit*, gemu Vara și lăsă biciul să-i scape din mână.

Valul de durere dinspre ea îl izbi în plin pe Hari. Sala se umplu cu emoțiile femeii, iar acestea erau cele mai dezolante și mai rele pe care și le închipuise vreodată matematicianul. Îi loviră centrii ambiției și motivației, și Hari simți pur și simplu cum îi plesnește osatura identității sale cele mai profunde.

Femeia de pe podea se mișcă, iar Vara înălță capul și se răsuci pe jumătate într-acolo.

Hari acționă, folosindu-se de unica șansă pe care știa că o va avea. Pe Helicon fusese instruit ani de zile în arta autoapărării, dar corpul refuzase de mult să-i răspundă cu promptitudine la comenzi. Aproape că ajunsese la Vara, când ea lăsă capul pe spate și zbieră din nou — în tăcere, și numai în interiorul minții ei.

Spre Hari.

Simultan, Brann și Lodovik se izbiră în ușă, împingând-o pe Dors care încă nu-și putea aduna voința ca să se clintească.

Klia se împiedică de piciorul lui Dors, căzu în Sala Dispenselor, îl zări pe Lodovik deplasându-se cu o viteză inumană spre dușmana ei, îl văzu ridicând brațul, cu palma deschisă, ca să apuce mâna femeii și s-o rotească…

S-o ucidă dacă ar fi fost nevoie, exercitându-și libertatea omenească…

Se opri însă înainte ca degetele lui s-o atingă, încremenit sub o privire.

Vara îngenunche, masându-și încheieturile mâinilor și degetele, și o privi pe Klia.

79

Daneel alergă pe lângă postul de pază părăsit din vestibulul de securitate. Percepția lui relativ slabă a stărilor mintale omenești fu acum o protecție norocoasă; siajul altei explozii, ca ultima tuse dinaintea morții unui vulcan gigantic, îl trimise în patru labe în Sala Dispenselor, prin ușa estică. Avu senzația că Ioana și toate copiile ei din mașinile aflate în jurul său se destrămau aidoma unui drapel putrezit în furtună, străduindu-se să rămână laolaltă; apoi însăși imaginea aceea deveni lipsită de importanță, fiindcă propriile lui șabloane, propria lui minte amenință să facă același lucru.

Dacă plânsetul unui prunc putea să fie alcătuit din pumnale, tot n-ar fi putut s-o taie pe Klia mai adânc decât valul de șoc mentalist care o înconjura pe Vara.

Dezamăgire, durere, furie, sentimentul intens al nedreptății, imagini ale unor oameni morți de mult timp — părinți, prieteni tineri, care o dezamăgiseră pe femeia micuță cu chip contorsionat și degete încârligate — toate o izbiră pe Klia, fragmente de ruine într-un torent de durere.

Pereții, coloanele și lambriurile Sălii Dispenselor nu simțeau nimic. Revărsarea lui Vara era reglată spre un canal pur omenesc, spre rădăcinile minții respective. Deoarece nu-și focalizase capacitățile complet asupra sa, Lodovik simțea doar o apăsare și un bâzâit oarecum asemănătoare fluxului de neutrini pe care-l întâlnise între stele.

Simțea însă ceea ce Daneel văzuse foarte clar: dezintegrarea entității care vorbise în el și prin el. Voltaire era pur și simplu neajutorat înaintea acestui flux, a furtunii umane, și se fărâmița ca puzzle-ul unui copil.

Pentru o clipă, răspunsul compatibil al lui Klia aproape că-i îngădui fetei să moară, să se înece și în același timp să ardă în revărsarea aceea. Simțise ecourile propriei ei vieți, propriile experiențe amestecându-se cu ale Varei.

Existau totuși deosebiri și acestea o salvară. Văzu puterea voinței ei, opusă ezitărilor și nehotărârii Varei. Văzu forța nu întotdeauna evidentă a tatălui ei și, anterior, înainte ca memoria să se fi format limpede, o văzu pe mama ei, confruntându-se cu un copil neascultător, acordându-i suficientă libertate ca să fie ceea ce trebuia să fie, indiferent cât de mult ar fi putut să tulbure sau chiar să facă rău.

Se găsea pe punctul de a se opune prin forță, când similitudinea cea mai primejdioasă dintre toate o lovi pe neașteptate.

Vara strigă, cerând libertate.

Glasul i se ridică într-un țipăt spre înălțimile sălii și răsună în ecou:

– *Lăsați-ne să fim ceea ce trebuie să fim! Nu roboți, nu mâini metalice ucigașe, nu conspiratori și cătușe!*

Klia simți ceva fumegând, arzându-se în gândurile ei. Era simțul identității de sine. Ar fi fost gata să sacrifice totul înaintea acestui răcnet imperativ de suferință... îl simțise ea însăși, deși niciodată atât de limpede și de puternic exprimat. Recunoscu nebunia îngropată în el, demența unui răspuns imunitar puternic și chiar autodistructiv...

la fel ca Daneel, încercând să-și revină și să se ridice în picioare, la câțiva zeci de metri mai încolo.

...Respingerea a douăzeci de milenii de bunăvoință și călăuzire, de servitudine răbdătoare și secretă.

Plânsul unui copil căruia nu i se îngăduise niciodată să se maturizeze, să-și simtă propria durere și să-și tragă propriile concluzii despre viață și moarte.

Klia închise ochii și se târî pe podea, căutând să-l găsească pe Brann. Nu-l putea nici vedea, nici simți. Nu îndrăznea să deschidă ochii — era sigură că ar fi orbit. Vara nu putea emite atât de intens pentru mult timp și, într-adevăr, fluxul nedirecționat se îngusta, căutând un canal. Se concentra și, cu toate că se reduse brusc la jumătate, ceea ce Vara expedia direct spre Klia se dublă în intensitate.

Hari rămase cumva în poziție verticală, pe picioarele tremurătoare, și zări, fără să înțeleagă pe deplin aceste forme omenești — femeia micuță și slăbuță, înaintând cu pași clătinați și trăsături deformate, de parcă ar fi fost văzută printr-o lentilă spartă, alți doi oameni târându-se pe podea, un dahlit voinic și o tânără destul de atrăgătoare, oacheșă și ea.

Nu zări silueta înaltă, omenească de pe latura estică a sălii.

Mintea i se umplu cu lacrimile propriei sale disperări.

Greșise! Totul fusese zadarnic, mai rău decât nimic.

Hari Seldon își dori să moară, să termine cu suferința și cu înțelegerea faptului că dăduse greș.

Mai exista însă femeia aceea care încercase s-o doboare pe Vara, despre care avea certitudinea că era Dors.

Vara îi ucidea pe Klia și pe Brann. Asta era cât se poate de clar pentru Lodovik. Bâzâitul se redusese, dar, când păși spre femeia contorsionată și deformată, spori din nou.

Lodovik nu-i băgă în seamă pe Daneel, pe Hari sau pe Dors; aceștia păreau în afara focalizării imediate a proiecțiilor letale emise de Vara. Femeia chircită intenționa în mod vădit să distrugă complet configurațiile mintale esențiale ale Kliei și ale lui Brann, pentru ca apoi să se ocupe și de ceilalți.

Voltaire nu-l mai putea sfătui.

Lodovik păși spre femeia care acum era numai contorsiuni si noduri, la fel ca o salcie bătrână.

Klia ridică fruntea, deschise ochii, se aşteptă să fie orbită şi privi în lungul unei pâlnii scurte, sclipitoare de ură — tot ceea ce mai rămăsese din Vara: o pereche de ochi disperaţi şi plini de duşmănie.

„Şi Brann va muri!“

Fata nu-şi întrebuinţase niciodată capacităţile pentru a face rău. Simplul fapt că-l silise pe Lodovik să danseze îi afectase sentimentul de proprietate şi nedreptate; niciodată nu crezuse cu adevărat că i-ar fi putut face ceva lui Seldon. Era îndeajuns să se gândească la tatăl ei, pe care, cândva, îl „convinsese“ să urineze în pantaloni... şi efortul ar fi colapsat.

„Brann va muri cu tine, apoi vor muri toţi, şi ea va fi de asemenea ucisă. Totul în zadar.“

Se întinse, căutându-l pe Brann; singură nu putea reuşi nimic înaintea forţei aceleia primare şi monstruoase.

În torentul de ură învăpăiată, Brann era un filament de lumină limpede. Fata trase de el, ca şi cum ar fi vrut să-l scoale din somn.

Brann spuse *da*, şi cei doi se uniră. Klia aproape că simţise acelaşi lucru întâmplându-se în timpul contopirii lor fizice, dar bătuse în retragere, dorind să-şi păstreze identitatea ca pe un loc intim şi independent.

Lodovik întinse ambele braţe şi văzu umerii Varei tresărind, în clipa când îi percepu prezenţa. Ea răsuci brusc capul şi lacrimile îi zburară din ochi.

Robotul dorea s-o incapaciteze, chiar s-o ucidă, dacă nu înceta. Aşa îşi făcuseră oamenii unii altora de-a lungul întregii istorii, şi îl durea faptul că el însuşi beneficia de aceeaşi libertate: libertatea de a răni şi de a ucide. Nu se amăgea însă că ar fi fost mai rău decât femeia hidoasă şi strâmbă. În mod limpede, ea era întruchiparea răului, era antiumană.

Decise.

Simţi un talaz bubuitor care se apropia. Prinse umărul şi gâtul femeii şi, cu o răsucire bruscă a mâinilor...

Îi rupse gâtul ca pe un beţişor.

Sărmana şi micuţa Vara Liso... La vârsta de cinci ani, mama o bătuse cu sălbăticie, descărcându-şi furia pe soţul ei care nu se afla în apartamentul micuţ şi imaculat; mai întâi o pironise la podea cu un tip de persuasiune pe care-l stăpânea numai atunci când îşi ieşea din minţi.

O bătuse pe micuţa Vara cu un baston lung şi flexibil de plastic, până ce îi umpluse fundul şi spatele de băşici.

Apoi venise ziua când Vara pricinuise moartea mamei, o amintire la care, uneori, recurgea ca s-o întărească. O purtase pe mama ei în interior, poate doar o amintire sau poate nu, ca să compenseze. O ținuse în visele ei, într-o colivie micuță de diamant.

Readucerea mamei acum pentru a-i conferi putere suplimentară n-o ajută, ba dimpotrivă, o slăbi, deoarece o făcu iarăși copil, într-o măsură char mai mare decât fusese atunci.

De fapt, Vara nu fusese niciodată adult.

Panglica de lumină și valul de căldură terifiantă care o prinse și o cutremură (arderea fără flacără: *sinter*-izare), mâna răsucindu-i gâtul

erau incredibil de dureroase

și așteptate cu nerăbdare

sfărâmându-i toate coliviile astfel încât fu, pentru o clipă, calmă

Klia simți ultima rafală a Varei, care șopti *liberă*, apoi amuți.

Lodovik îngenunche lângă trup și văzu cât de micuț era; când îl ridică, îl simți foarte ușor. Atâtea necazuri provenite din partea unei mase atât de mici... unul dintre miracolele umane.

Apoi începu să plângă.

Dors își revenise îndeajuns ca să se scoale. Îi zări pe bărbații și pe femeia din sală, ca și trupul neînsuflețit din brațele robotului Lodovik, și porni spre Hari, care părea buimac și confuz, deși neatins. Era firesc să meargă la Hari.

Brusc, Daneel apăru lângă ea și o prinse de braț.

– Are nevoie de ajutor, zise Dors gata să se smulgă din strânsoarea propriului ei stăpân.

– Nu poți face nimic, rosti Daneel.

Dispozitivele de securitate din Tribunal și din Sala Dispenselor erau deja conștiente de intruziune; în scurt timp, aveau să fie înconjurați de gărzi cu armament greu și, fără îndoială, chiar de Specialii imperiali.

Daneel nu întrevedea nici o posibilitate de scăpare. Nici nu putea prezice ce avea să se întâmple în continuare. Poate că nici nu conta.

Era perfect posibil ca el să fi greșit complet în toate acțiunile pe care le întreprinsese de peste douăzeci de milenii.

81

– Înregistrările arată că după ce l-a ucis pe Farad Sinter și a scos din funcțiune gărzile, Vara Liso a mers în Sala Dispenselor și l-a amenințat pe Hari Seldon, rosti maiorul Namm.

Capul îi era încapsulat într-o cască de regenerare. Avea nevoie de săptămâni bune de recuperare după leziunile cerebrale cauzate de Vara în anticamera lui Sinter.

– Apreciem că ceilalți au utilizat diverse modalități și subterfugii pentru a intra în Sală, în scopul protejării lui Seldon. Aparent ei știau că acesta se găsea în pericol.

– Noi nu știam? întrebă Chen.

Se aplecă ușor în scaun, cu brațele rigide pe lângă trup, privind undeva deasupra umărului maiorului.

– Nu au fost emise directive privind protecția lui Seldon, reaminti Prothon. Dacă ceilalți n-ar fi apărut, Vara Liso l-ar fi putut ucide cu ușurință, fie cu biciul neuronic, fie grație capacităților ei speciale. Cu toate acestea, ea a fost singura persoană autorizată să se afle în Sectorul Imperial și în clădirea Tribunalului. Nu este clar felul în care a murit, dar eu unul mă bucur că nu mai trăiește.

– În ultimele trei zile, toți locuitorii Sectorului Imperial au suferit de migrene teribile. Nu le-ai simțit? se interesă Chen.

– Comisare, replică Prothon voios, eu sufăr în general de migrene. Sunt fericirea vieții mele.

Chen examină videosinteza evenimentelor petrecute în Sala Dispenselor. Căuta ceva, pe cineva, o fantomă, o umbră, un indiciu... Arătă spre bărbatul înalt care apărea la sfârșitul sintezei, stând alături de femeia cu aspect atletic.

– Avem fișierul lui?

– Nu, răspunse Prothon. Habar n-avem cine este.

Chen își desprinse ochii pentru o clipă de la display-ul informerului și o parte a feței îi zvâcni, când își încleștă maxilarul.

– Aduceți-mi-l. Și pe femeie.

Reveni la imaginea amplificată a individului robust care ținea trupul Varei. Pentru o secundă, expresia i se înmuie.

– Și pe acesta. Hari Seldon va fi predat colegilor săi, ori familiei. Nu doresc să mai avem responsabilitatea lui. Tinerii dahliți rămân deocamdată în custodie.

Namm părea nemulțumit și Chen ridică o sprânceană în direcția lui.

– Ceva de comentat?

– Toți au violat securitatea Palatului...

– *Așa-i*, nu? întrebă apăsat Chen. Iar dumneata faci parte din echipa care asigură securitatea Palatului?

Maiorul își îndreptă brusc ținuta, fără un cuvânt.

– Poți pleca, îi zise Chen și Namm dispăru.
– Doar n-o să dai vina *pe el*, chicoti Prothon.
Comisarul-șef clătină din cap.
– Am fost cât pe aici să facem cea mai mare greșeală din carierele noastre.
– În ce fel?
– Îl puteam pierde pe Hari Seldon.
– Crezusem că era un individ a cărui dispariție nu conta.
Chen fu gata să se încrunte, dar fața îi reveni aproape imediat la impasibilitate.
– Pe bărbatul de aici... îl recunoști?
– Nu, făcu Prothon mijnd ochii spre imaginea amplificată.
– Cândva era cunoscut sub numele Demerzel.
Generalul se trase puțin îndărăt și se încruntă neîncrezător, totuși nu-l contrazise.
– Nu moare niciodată, continuă Chen. Dispare cu zecile de ani, apoi revine. Adesea a fost asociat cu interesanta carieră a lui Hari Seldon.
Pentru prima dată în ziua aceea, comisarul surâse către Prothon. Zâmbetul era ciudat, aproape un rânjet de lup, iar ochii îi scânteiau de sentimente complexe.
– Bănuiesc că de ani de zile îmi direcționa eforturile în diverse modalități, mereu în avantajul meu... Repetă încet, gânditor: Mereu în avantajul meu...
– Probabil un alt om-mașină. Mă bucur că nu cunosc istoria asta.
– Nu exista nici un motiv pentru care s-o cunoști, spuse Chen. Eu însumi pot doar să suspectez — la urma urmelor, individul este un maestru în arta camuflării și evaziunii. Voi fi încântat să mă întâlnesc cu el și să-i pun câteva întrebări, ca între experți.
– De ce nu-l execuți pur și simplu?
– Pentru că este posibil să existe alții care să-i ia locul imediat. Din câte știu, ei se pot găsi chiar aici, în Palat.
– Klayus? întrebă Prothon cu un surâs de abia vizibil.
– Unde n-avem norocul ăsta! pufni Chen.
– Și de ce ar fi fost atât de rău să-l pierdem pe Seldon, care este un ghimpe în coasta Imperiului?
– Pentru că acest Demerzel din timpuri străvechi poate să petreacă încă un mileniu, încercând să ridice alt Hari Seldon. Și de data asta probabil că nu totul va merge bine pentru mine, sau pentru tine, scumpul meu Dragon. Seldon a spus asta, și pentru singura dată îl cred.
Generalul scutură din cap.

– Mai ușor îmi este să cred în oameni-mașină decât în Eterni. La urma urmelor, am întâlnit roboți. Dar... cum spui tu, comisare, cum spui tu.

– Acum poți să te-ntorci în grota ta plină de fum, murmură Chen. Tânărul Împărat este suficient de îngrozit.

– De abia aștept să plec.

82

Wanda stătea în gigantica stație centrală de transport din Streeling, înfofolită în haina ei cea mai călduroasă — de fapt, o mantie subțire, strict decorativă. În imensul hangar de taxiuri și robocaruri era mai frig decât în restul Sectorului; erau în jur de opt grade și temperatura scădea întruna. Sistemele de ventilație și condiționare a aerului fluctuau de optsprezece ore, iar suflantele de avarie pompau aerul din exterior, aducând Streeling-ul de la perpetua sa primăvară la o toamnă rece, pentru care nici unul dintre locuitorii Sectorului nu era pregătit. Nu se oferiseră explicații oficiale, iar Wanda nici nu se aștepta la vreuna; totul se încadra alături de plafoanele defecte și atmosfera generală de disconfort ce părea că încătușase planeta.

Stettin reveni de la ghișeul de informații aflat sub arcada din oțel și ceramică.

– Dispeceratul nu asigură foarte multă regularitate, își anunță el soția. Va trebui să așteptăm încă douăzeci-treizeci de minute până să ajungem la tribunal.

Wanda încleștă pumnii.

– Ieri a fost cât pe aici să moară...

– Nu știm exact ce s-a întâmplat, îi reaminti Stettin.

– Dacă nici ei nu-l pot proteja, cine poate? pufni ea.

Sentimentul de vinovăție nu-i era atenuat de faptul că bunicul îi poruncise să se ascundă dacă avea să fie arestat și să nu reapară decât după eliberarea sa.

Stettin ridică din umeri.

– Bunicul tău are propriul lui tip de noroc. Se pare că îl împărtășim și noi. Femeia aceea a murit.

Știrea fusese difuzată pe canalele oficiale: asasinarea lui Farad Sinter și moartea inexplicabilă a Varei Liso, identificată ca femeia căreia Sinter îi atribuise conducerea multora dintre raidurile ce determinaseră revolte în Dahl, Agora Negustorilor și în multe alte locuri.

– Da... dar tu ai simțit...

Wanda nu avea cuvinte să descrie unda de șoc a unei confruntări extraordinare.

Bărbatul încuviință sobru.

– Încă mă doare capul.

– Cine ar fi putut s-o blocheze pe Vara Liso? Noi n-am fi izbutit, nici chiar dacă ne-am fi asociat toți mentaliștii.

– Altcineva, mai puternic, sugeră Stettin.

– Câți ca ea mai există?

– Sper că nu mulți. Dar dacă l-am putea recruta și pe acesta...

– Ar fi ca și cum am avea un scorpion în mijlocul nostru. Ce am putea face cu o asemenea persoană? Orice i-ar displace...

Wanda începu să se plimbe agitată.

– Urăsc chestia asta, mormăi ea. Vreau să plec de pe planeta asta blestemată, cât mai departe de Centru. Îmi doresc să ne îngăduie să-l luăm și pe bunicul. Uneori pare atât de fragil...

Stettin ridică ochii spre un zumzet grav și cald, diferit de mârâitul gutural al grav-statoarelor taxiurilor și bâzâitul ascuțit al robocarurilor. Atinse ușor umărul femeii și arătă cu mâna. Un transportor oficial al Comisiei pentru Siguranță Publică decelera lin pe banda lor. Opri chiar lângă ei. Alți pasageri priviră iritați spre intruziunea unui vehicul oficial pe benzile taxiurilor publice, deși celelalte benzi erau goale.

Trapa vehiculului se deschise. În interiorul carcasei strict utilitare, așteptau banchete luxoase, căldură și o lumină aurie. Sedjar Boon apăru în trapă și-i privi atent.

– Wanda Seldon Palver? întrebă el.

Femeia încuviință fără un cuvânt.

– Îl reprezint pe bunicul dumitale.

– Știu. Faci parte din echipa juridică a lui Chen, nu-i așa?

Boon păru iritat, totuși nu negă.

– Chen n-ar lăsa nimic la voia întâmplării, rosti Wanda apăsând pe fiecare cuvânt. Unde-i bunicul meu? Ar fi de dorit să nu fie...

– Este perfect sănătos fizic, dar tribunalul are nevoie de un membru al familiei sale care să-l preia din punct de vedere legal și să-și asume răspunderea.

– Ce vrei să spui prin „sănătos fizic"? Și de ce „să-și asume răspunderea"?

– Oricât de bizare ar părea dispozițiile, reprezint realmente interesele bunicului dumitale, se încruntă Boon. S-a petrecut însă ceva în afara controlului meu și am dorit să te avertizez. El nu a fost rănit, dar a avut loc un incident.

– Ce anume?

Boon privi spre ceilalți pasageri care așteptau, tremurând și zgâindu-se invidioși la interiorul cald al transportorului.

– Nu sunt informații de natură publică...

Wanda îi azvârli o căutătură nimicitoare și trecu pe lângă el, intrând în vehicul. Stettin o urmă îndeaproape.

– Nu mai avem ce discuta, zise femeia. Du-ne imediat la el.

83

Hari nu mai văzuse asemenea interioare luxoase de pe timpul când fusese prim-ministru, și nu însemnau nimic pentru el. Erau apartamente anexe ale lui Chen, din propriul lui bloc de locuințe, iar Hari putea comanda și primi orice ar fi dorit — orice produs sau serviciu disponibil pe Trantor (și, indiferent cât de multe probleme ar fi avut, Trantorul continua să ofere servicii multe și variate pentru cei bogați și puternici); totuși ceea ce-și dorea cel mai mult era să fie lăsat în pace.

Nu voia să-i primească pe medicii care-l îngrijeau și nu voia să-și vadă nepoata, care se îndrepta spre Palat însoțită de Boon.

Hari simțea nu numai îndoială și confuzie. Răbufnirea de ură a Varei Liso nu-l ucisese. Nu reușise nici măcar să-i vătămeze sau să-i altereze substanțial mintea ori personalitatea.

Matematicianul suferise o amnezie totală despre cele petrecute în Sala Dispenselor. Nu-și mai reamintea decât chipul Varei și, în mod straniu, pe al lui Lodovik Trema, care, desigur, dispăruse în adâncurile spațiului cosmic, fiind declarat mort. Însă Vara Liso fusese reală.

„Trema“, gândi el. „O legătură cu Daneel. Să fie oare condiționarea lui Daneel, care acționează asupra mea?“

Ceea ce-i alterase atât de profund starea mintală, înțelesul scopului și misiunii sale fusese unicul *indiciu*, unicul fragment contradictoriu pe care, fără să vrea, i-l oferise Vara Liso.

Niciodată în toate ecuațiile lor nu luaseră în considerare o anomalie mintală atât de puternică. Era adevărat, Hari calculase efectele persuasivilor și ale altor mentaliști de clasa Wandei, a lui Stettin și a candidaților pentru a Doua Fundație...

Dar nu și ale unei asemenea monstruozități, ale unei *mutații* atât de neașteptate ca Vara Liso. Femeia micuță și diformă, cu ochi sfredelitori...

Hari se înfioră. Medicul care-l avea în grijă — complet ignorat —

încercă să-i reatașeze un senzor de braț, dar matematicianul se scutură și-l privi cu o expresie de disperare.

– S-a terminat, spuse el. Lasă-mă-n pace. Oricum, aș prefera să mor.

– Este cât se poate de limpede, domnule, că suferiți din pricina stresului...

– Sufăr din pricina *eșecului*, murmură Hari. Oricâte medicamente mi-ați da sau oricâtor tratamente m-ați supune, logica matematicii nu poate fi deformată.

Ușa din capătul opus al studioului se deschise și apăru Boon, urmat de Wanda și Stettin. Femeia îl depăși pe avocat și alergă spre Hari. Se lăsă să cadă în genunchi lângă scaunul lui, îl prinse de mână și-l sorbi din ochi, de parcă se temuse că-l va găsi făcut bucățele.

Bătrânul coborî tăcut privirea spre nepoata lui dragă și ochii i se umeziră.

– Sunt liber, șopti el.

– Da, încuviință Wanda. Am venit să te luăm acasă. Am semnat toate hârtiile.

Stettin ajunse și el lângă Hari, zâmbind părintește. Dintotdeauna Hari considerase ușor iritantă natura impasivă și blândă a istoricului, deși părea replica perfectă pentru îndărătnicia nepoatei sale. „Pe lângă pasiunea dementă și stranie a Varei... amândoi par niște lumânări acoperite de strălucirea soarelui!"

– Nu la asta mă refeream, zise el. M-am eliberat în sfârșit de iluziile mele.

Femeia întinse mâna, ca să-l mângâie pe obraz. Atingerea era necesară, chiar dorită, totuși nu-l alină. „Am nevoie de alinare, nu de adevăr... am avut parte de prea mult adevăr până acum."

– Nu înțeleg ce vrei să zici, bunicule?

– Numai unul — unul dintre cei asemenea ei — ne anulează toate calculele. Proiectul este un eșec inutil. Dacă unul ca ea poate să apară, atunci pot apărea și alții, talente naturale, fără ca eu să știu de unde provin! Mutații imprevizibile, aberații, ca răspuns față de ce anume?

– Te referi la Vara Liso?

– Este moartă, interveni Stettin.

Hari se strâmbă.

– După știința mea, până acum — cu siguranță până acum o sută de ani — n-a mai existat nimic asemănător ei, pe toate milioanele de planete locuite, printre toate cvintilioanele de oameni. Acum... vor fi mai mulți.

– Era pur și simplu o mentalistă mai puternică, îl liniști Wanda. Cum ar putea constitui o diferență? Ce contează?

– Sunt liber să fiu pur și simplu o ființă umană în ultimii ani ai vieții mele.

– Bunicule, *spune-mi*! De ce reprezintă ea o diferență așa de mare?

– Pentru că cineva ca ea, crescut corespunzător, educat și instruit corespunzător, ar putea fi o forță care să *unifice*, răspunse Hari. Nu însă o forță salvatoare... O sursă de organizare dintr-un singur punct, o ordine cu adevărat despotică, de sus în jos. Tiranii! Am vorbit cu prea mulți dintre ei. Simple incendii într-o pădure, poate chiar necesare pentru sănătatea copacilor. Dar ar fi putut să devină mai mult decât atât... Cu toții ar fi izbândit — dacă ar fi avut capacitățile Varei Liso. O forță nefirească, distructivă. Ar fi distrus tot ceea ce am plănuit noi.

– Atunci refă-ți ecuațiile, bunicule. Introdu-o și pe ea. Sunt sigură că nu poate fi un factor atât de important...

– Nu-i vorba numai despre ea! Alții! Mutanți, un număr infinit... Hari scutură vehement din cap. Nu mai este timp pentru calculul tuturor posibilităților. Avem la dispoziție numai trei luni ca să pregătim plecarea... cu totul insuficient. S-a terminat! E zadarnic!

Wanda se sculă, încruntată și cu buza inferioară tremurând.

– Vorbește așa din cauza traumei, îi șopti medicul.

– Mintea îmi este perfect limpede! izbucni Hari. Vreau să merg acasă și să-mi trăiesc restul vieții în pace. Amăgirea asta s-a sfârșit. Sunt complet lucid, pentru prima dată — lucid și liber!

84

– N-aș fi crezut niciodată că o asemenea întâlnire ar fi posibilă, rosti Chen. Dacă aș fi crezut-o posibilă, n-aș fi crezut niciodată că ar fi utilă. Cu toate acestea, iată-ne!

R. Daneel Olivaw și comisarul-șef pășeau împreună în umbra unei clădiri uriașe și neterminate, situată în colțul răsăritean al Palatului; acoperită de schele și mașini de construcție. Muncitorii aveau zi de pauză și șantierul era pustiu. Deși Chen vorbea pe ton scăzut, pentru urechile sensibile ale lui Daneel, ecourile glasului său răsunau de jur împrejurul lor, armonizând cu vorbele celei mai puternice și mai pătrunzătoare influențe omenești din Galaxie.

Veniseră aici fiindcă Chen știa că în edificiul acesta nu fuseseră încă

instalate bateriile de instrumente de detecție și spionaj. În mod clar, comisarul-șef nu dorea ca întâlnirea lor să devină vreodată publică.

Daneel îl așteptă să continue; el era prizonierul, iar spectacolul îi aparținea în exclusivitate lui Chen.

– Ai fi fost gata să-ți sacrifici viața — sau, mai bine, să spunem „existența“ — pentru binele lui Hari Seldon. De ce?

– Profesorul Seldon este cheia pentru reducerea mileniilor de haos și mizerie ce vor urma colapsului Imperiului.

Chen ridică o sprânceană și un colț al gurii, nimic mai mult. Fața îi era la fel de impasivă ca cea a unui robot, totuși el era în întregime om — produsul extraordinar a mii de ani de dezvoltare și împerechere, la care se adăugaseră modificări genetice subtile dublate de prerogativele antice ale bogăției și puterii.

– Nu am făcut aranjamentele acestea deosebite pentru ca să schimbăm fraze de conveniență. De nenumărate ori, de multe decenii, ți-am simțit existența, sforile prin care manipulai, totuși niciodată n-am putut să fiu sigur... Acum, când *sunt* sigur și stau alături de tine, mă întreb: Danee, Daneel, oricare ți-ar fi numele adevărat — eu unul aș prefera să-ți spun Demerzel —, de ce eu continui să trăiesc și să mă aflu la putere?

Chen se opri din mers, așa că Daneel îl imită. Nu avea rost să tergiverseze. Comisarul dispusese examinarea fizică amănunțită și completă a tuturor celor capturați în Sala Dispenselor și în antrepozit. Pentru prima dată, secretul lui Daneel fusese dezvăluit.

– Pentru că ai optat să accepți Proiectul, nu să-l blochezi, în timpul cât ai condus realmente Imperiul, răspunse Daneel.

Chen privi podeaua prăfuită, un mozaic spectaculos de azur și auriu, încă mânjit de clei și mortar, tehnici având vechimea omenirii și întrebuințate acum numai de bogați, ori în Palat.

– Am bănuit adesea răspunsul ăsta. Am asistat la apariția și dispariția acestor puteri, aflate în culise. Ele mi-au bântuit visele, așa cum se pare că au bântuit visele și biologia întregii omeniri.

– Având-u-i ca rezultat pe mentaliști, zise Daneel.

Era un subiect care-l interesa; Chen era un observator atent, iar confirmarea suspiciunilor lui Daneel despre mentaliști...

– Da, încuviință Chen. Ei au apărut ca să ne ajute să scăpăm de voi. Înțelegi? Roboții ne stau în cale.

Daneel nu-l contrazise.

– Dacă ar fi avut o poziție politică potrivită — ceva care în mod clar

i-a lipsit aici și acum —, Vara Liso ne-ar fi putut ajuta să vă eliminăm pe toți. Dacă, să zicem, s-ar fi găsit în slujba lui Cleon... luptând pentru el. Cleon știa despre existența voastră?

Robotul aprobă din cap.

– A bănuit, dar a considerat, cam la fel ca tine, că roboții erau de partea lui, nu în opoziție.

– Cu toate acestea, mi-ai îngăduit să-l răstorn și să-l trimit în exil. Asta ți se pare o dovadă de loialitate?

– Eu nu am loialitate față de individ.

– Dacă nu ți-aș împărtăși opinia, probabil că ar trebui să mă simt îngrozit, comentă Chen.

– Nu reprezint o amenințare pentru tine. Chiar dacă nu ți-aș fi sprijinit eforturile de a crea o planetă Trantor pe care Hari Seldon să înflorească și să fie stimulat spre realizările lui cele mai de seamă... Ai fi câștigat. Însă fără Hari Seldon cariera ta ar fi fost mult mai scurtă.

– Da, în timpul procesului mi-a zis cam același lucru. Am fost extrem de tulburat să constat că-l credeam, deși i-am spus cu totul altceva.

Chen privi ironic spre Daneel.

– Neîndoios, știi că am în mine îndeajuns sânge ca să-mi păstrez anumite mândrii.

Robotul încuviință tăcut.

– Mă înțelegi, nu-i așa, ca pe o prezență politică, ca pe o forță în istorie? Ei bine, Demerzel, și eu știu câte ceva despre tine. Îți respect realizările, deși mă uluiește timpul care ți-a fost necesar pentru a le obține.

Daneel înclină din cap, acceptând justețea criticii aduse.

– Au fost multe de învins.

– Roboți înfruntându-se cu roboți, așa-i?

– Da. O schismă foarte dureroasă.

– Nu pot comenta nimic despre asta, deoarece nu cunosc detaliile.

– Totuși ești curios.

– Bineînțeles.

– Nu-ți voi dezvălui faptele.

– Nici nu m-am așteptat s-o faci.

Pentru o clipă, cei doi rămaseră tăcuți, studiindu-se.

– Câte secole? întrebă încetișor Chen.

– Mai mult de două sute.

Ochii comisarului se lărgiră.

– La câtă istorie ai asistat!

– Capacitatea mea nu-mi permite să păstrez toate amintirile în memoria primară, preciză Daneel. Ele sunt împrăștiate prin toată Galaxia, în locații sigure, fragmente ale vieților mele din care nu păstrez decât sinteze.

– Un Etern! rosti Chen și pentru prima dată în vocea lui se simți o undă de uimire.

– Timpul meu este aproape încheiat. Ființez de prea multă vreme.

– Toți roboții trebuie să se retragă acum, fu de acord Chen. Dovezile sunt limpezi. Prea multe interferențe. Acești mentaliști puternici vor reapărea. Pielea umană se înfioară înaintea prezenței voastre și încearcă să vă scuture.

– Mentaliștii sunt o problemă pe care n-o prevăzusem când l-am îndreptat pe Hari pe drumul acesta.

– Vorbești despre el ca despre un prieten, cu o afecțiune aproape umană.

– *Este* un prieten, așa cum au fost mulți alți oameni înaintea lui.

– Ei bine, eu nu mă pot număra printre prietenii tăi. Mă înspăimânți, Demerzel. Știu că atâta timp cât exiști, eu nu pot beneficia de un control absolut. Pe de altă parte, dacă te-aș distruge, aș fi mort în maximum doi ani. Psihoistoria lui Seldon o implică în mod clar. Mă aflu în situația aparte de a fi nevoit să cred în adevărul unei științe pe care o disprețuiesc în mod instinctiv. Nu-i tocmai plăcut.

– Nu.

– Ai o soluție pentru această problemă a super-mentaliștilor? Înțeleg că Hari Seldon consideră existența lor ca fiind o lovitură fatală pentru munca sa.

– O soluție există, zise Daneel. Trebuie să vorbesc cu Hari, în prezența fetei, Klia Asgar, și a partenerului ei, Brann. La întâlnire trebuie să participe și Lodovik Trema.

– Lodovik! Chen încleștă maxilarele. Asta detest cel mai mult. Dintre toți... cei... pe care m-am bizuit de-a lungul anilor, mărturisesc că Lodovik mi-a inspirat afecțiune, o slăbiciune personală pe care el n-a trădat-o niciodată... până acum.

– Nu a trădat nimic.

– Dacă nu cumva greșesc, te-a trădat chiar pe *tine*.

– Nu a trădat nimic, repetă Daneel. El face parte din drum și corijează în locurile unde am fost orb.

– Deci o dorești pe tânăra mentalistă, reflectă Chen, și o dorești vie. Intenționasem s-o execut. Cei ca ea sunt mai periculoși decât viperele.

– Este esențială pentru reconstruirea Proiectului lui Hari Seldon.

O altă tăcere. Apoi, în mijlocul uriașei clădiri neterminate, Chen rosti:

– Așa va fi atunci. Apoi s-a terminat! Veți pleca toți. Toți — mai puțin Seldon. Așa cum s-a decis în proces. Și îți voi da în grijă obiectele a căror responsabilitate nu vreau să mi-o asum: artefactele. Resturile altor roboți. Corpurile dușmanilor tăi, Demerzel.

– Nu mi-au fost niciodată dușmani.

Chen îl privi cu o expresie stranie.

– Nu-mi datorezi nimic și eu nu-ți datorez nimic. Ai terminat pentru totdeauna cu Trantorul. Ăsta-i realism politic, Demerzel, genul de politică în care te-ai angajat de atâtea milenii, cu costul atâtor vieți omenești. Trăgând linie, robotule, nu pot spune că ai fi mai bun ca mine!

85

Planch fu scos din celula sa aflată în blocul de securitate al Specialilor din Rikerian, cu multe niveluri sub celulele aproape civilizate în care fusese închis Seldon. Recăpătă bunurile personale și fu eliberat fără nici o restricție.

Își detestă eliberarea mai mult decât întemnițarea, până ce află că Sinter murise, apoi se întrebă dacă nu fusese un pion într-o conspirație complexă pusă la cale de Chen... și poate de roboți.

Se bucură numai o zi de această libertate confuză. Apoi, în nou închiriatul său apartament din Sectorul Gessim, la sute de kilometri de Palat, dar nu îndeajuns de departe, primi un vizitator neașteptat.

Structura facială a robotului se modificase puțin de la momentul când Planch făcuse nefericita înregistrare a conversației cu Lodovik Trema. Cu toate acestea, pilotul îl recunoscu imediat.

Daneel aștepta în vestibul, în fața ușii, în timp ce Planch îl privea pe ecranul videocamerei de securitate. Bănuia că ar fi fost inutil să încerce să fugă, sau pur și simplu să nu răspundă apelului. În plus, după atâta timp, trăsătura lui cea mai păcătoasă ieșea din nou în prim-plan.

Era curios. Dacă moartea era inevitabilă, spera să aibă timp să afle răspunsurile la câteva întrebări.

Deschise ușa.

– Să fiu sincer, rosti el, pe jumătate mă așteptam să te văd. Deși în realitate nu știu cine, sau ce ești. Bănuiesc că nu te afli aici ca să mă ucizi.

Daneel surâse înghețat și intră în apartament. Planch îl privi trecând pe lângă el și studie mașina cu aspect de bărbat înalt și bine făcut. Grația discretă și reținută, senzația unei forțe uriașe, totuși blânde, trebuie să-l fi ajutat pe Etern de-a lungul mileniilor. Ce geniu îl concepuse și construise — și în ce scop? Cu siguranță, nu ca să fie un simplu slujitor! Și totuși asta fuseseră cândva roboții legendari: simpli slujitori.

– Nu mă aflu aici ca să mă răzbun, zise Daneel.

– Cât de liniștit mă simt! ricană Planch așezându-se în sufrageria micuță, singura odaie, cu excepția combinației dormitor-baie.

– Peste câteva zile, vei primi un ordin imperial de părăsire a Trantorului.

Pilotul țuguie buzele.

– Trist, rosti el, Klayus nu mă place.

Ironia nu fu însă sesizată de Daneel, sau poate că era irelevantă pentru el.

– Am nevoie de un pilot foarte bun, spuse robotul. Unul care nu mai speră să se stabilească altundeva în Imperiu.

– Care ar fi misiunea? întrebă Planch, strâmbându-se și simțind cum capcana se închidea din nou în jurul său. Un asasinat?

– Nu. Un transport. Niște oameni și doi roboți trebuie să plece de pe Trantor. Nici ei nu se vor mai reîntoarce vreodată. Cel puțin majoritatea dintre ei.

– Unde ar trebui să-i duc?

– Îți voi spune la momentul cuvenit. Accepți slujba?

Planch chicoti amar.

– Ce garanție ai că-ți voi fi loial? De ce nu i-aș abandona altundeva, sau pur și simplu i-aș lichida după decolare?

– Va fi imposibil, răspunse încetișor Daneel. Vei înțelege asta, după ce-i vei cunoaște. Misiunea nu va fi dificilă și în mod aproape sigur va fi lipsită de incidente. Este posibil să ți se pară de-a dreptul plictisitoare.

– În privința asta mă îndoiesc. Dacă o să mă plictisesc, ajunge să mă gândesc la tine și la toată mizeria pe care mi-ai pricinuit-o.

– Mizerie? păru nedumerit robotul.

– M-ai manipulat ca pe o marionetă. Cunoșteai probabil simpatia mea pentru Madder Loss și ura pentru tot ceea ce reprezintă Chen și Imperiul! Ai dorit să te înregistrez pe tine și pe Trema. Te-ai asigurat că Sinter va afla despre mine și de legătura mea cu Trema. A fost însă un joc riscant, nu?

– Bineînțeles, dar sentimentele tale te făceau foarte util.

Bărbatul suspină.

– Și după ce efectuez transportul?

– Îți poți continua viața pe orice planetă care nu se găsește sub control imperial. Numărul lor va crește în următorii ani.

– Nu vor mai exista intervenții din partea ta?

– Nu.

– Voi fi liber să fac orice doresc și să le povestesc oamenilor ce s-a întâmplat aici?

– Dacă ții neapărat... De asemenea, vei fi plătit în mod corespunzător. Ca întotdeauna.

– Nu! izbucni Planch. Nu vreau absolut nici o plată. Fără bani! Aranjează doar să-mi pot lua bunurile de pe Trantor și... de pe câteva alte planete. Altceva nu-mi trebuie.

– Aspectul acesta a fost deja rezolvat.

Pilotul se simți chiar și mai iritat.

– Voi fi al cerurilor de fericit când vei înceta să anticipezi totul!

– Da, încuviință Daneel din cap cu un gest de înțelegere. Accepți?

– Pe toți sorii orbitori, sigur că da! Când se apropie momentul, anunță-mă unde să vin, dar, te rog, n-am nevoie de saluturi de despărțire! Nu vreau să te mai revăd niciodată!

– Nu va mai fi necesar. Totul va fi gata în două zile.

Planch încercă să trântească ușa după el, însă nu era genul potrivit de ușă și nu accepta asemenea gesturi dramatice.

86

Depresia lui Hari era atât de profundă încât Wanda fu ispitită în mai multe rânduri să încerce să-i pătrundă în minte și să-i ajusteze subtil gândurile — totuși nu putea face niciodată asta cu bunicul ei. Acțiunea ar fi fost posibilă... dar n-ar fi fost corectă.

Dacă Hari se găsea într-o stare pronunțată de deprimare și-i cunoștea motivul — dacă starea lui nu se datora unei vătămări pricinuite în mod direct de Vara, o posibilitate pe care el o nega cu hotărâre —, atunci avea dreptul să fie așa, iar dacă exista o modalitate de ieșire din situația respectivă, el însuși avea s-o găsească... sau nu.

Wanda însă nu putea decât să-l lase să fie ceea ce fusese dintotdeauna: un individ încăpățânat. Trebuia să se încreadă în instinctele lui. Și dacă avea dreptate... atunci trebuiau să-și remodeleze planurile.

– Mă simt aproape fericit! zise Hari în dimineața după ce-l aduseseră în apartamentul său; stătea la măsuța de lângă curbura peretelui din living care urmărea traseul unei ranforsări structurale minore. Acum nimeni nu mai are nevoie de mine.

– Noi avem nevoie de tine, bunicule, protestă Wanda simțind că o năpădesc lacrimile.

– Bineînțeles, dar ca bunic, nu ca salvator. Ca să fiu cinstit, am detestat acest aspect al rolului meu în toată absurditatea asta. Să gândesc... o vreme...

Expresia chipului îi deveni distantă.

Femeia știa prea bine că veselia aceea era falsă, iar ușurarea doar o mască.

Așteptase momentul cuvenit ca să-i spună ce se întâmplase în decursul absenței sale. Stettin plecase de dimineață ca să participe la pregătirile de plecare, aflate în toi. În curând toți cei care lucraseră în cadrul Proiectului aveau să părăsească Trantorul, indiferent dacă aveau sau nu motiv să plece, așa că ea și Stettin nu vedeau de ce ar pune capăt propriilor lor planuri.

– Bunicule, zise Wanda și se așeză la măsuță în fața lui, înainte de proces am primit o vizită.

Hari ridică ochii și surâsul oarecum simplu pe care-l alesese pentru a-și camufla sentimentele se înăspri imediat.

– Nu vreau să știu, declară el.

– Era Demerzel.

Bătrânul închise ochii.

– Nu va mai veni, i-am înșelat așteptările.

– Cred că greșești, bunicule. Azi-dimineață, înainte ca tu să te trezești, am primit un mesaj. Era de la Demerzel.

Hari refuză să se agațe de o speranță.

– Fără îndoială, câteva detalii de pus la punct, mormăi el.

– Dorește o întâlnire. Vrea să particip și eu cu Stettin.

– O întâlnire secretă?

– Aparent nu chiar atât de secretă.

– Așa-i, zise Hari. Orice am face, lui Chen nu-i mai pasă. Îi va trimite pe toți enciclopediștii de pe Trantor spre Terminus — un exil inutil!

– Sunt sigură că Enciclopedia va fi utilă, spuse Wanda. Majoritatea nu cunosc planul general. Pentru ei nu va reprezenta nici o diferență.

Matematicianul ignoră observația.

– Trebuie să fie ceva important, bunicule.

– Da, da! Bineînțeles! Va fi important... și va fi sfârșitul.

Dorise atât de mult să-l mai vadă o dată pe Daneel, fie numai pentru a se plânge! Chiar visase la întâlnirea aceasta... iar acum o detesta. Cum și-ar fi putut explica eșecul, sfârșitul Proiectului, inutilitatea psihoistoriei?

Daneel ar fi plecat altundeva, ar fi găsit pe altcineva, și-ar fi încheiat în alt mod planurile...

Iar Hari ar fi murit și ar fi fost uitat.

Lui Wanda îi veni greu să-i întrerupă reveria.

– Și încă n-am stabilit programul înregistrărilor, bunicule.

Hari înălță capul și ochii săi erau înspăimântător de goi. Femeia îl atinse cu mintea, cât putu de ușor, și se retrase stupefiată de dezolare, de pustiul sterp al emoțiilor sale.

– Înregistrările?

– Aparițiile tale în momentele de criză... Nu mai avem mult timp la dispoziție.

Pentru o clipă, reamintindu-și lista de crize prezise de psihoistorie pentru următoarele secole, Hari se înroși de mânie și izbi cu pumnul în masă.

– La naiba, nu-nțelege chiar nimeni?! Ce-i asta, o inerție păguboasă? Speranțele inutile a o sută de mii de lucrători? Ei bine, nu s-a făcut nici un anunț, așa-i? Voi face unul chiar eu — diseară — pentru toți! O să le spun că s-a terminat, că pleacă în exil fără nici un motiv!

Wanda de abia își stăvili lacrimile propriei disperări.

– Te rog, bunicule! Vino la întâlnirea cu Demerzel. Poate că...

– Mda, făcu Hari domolindu-se și redevenind posac. Mai întâi cu el...

Își privi muchia palmei. Învinețise pielea și-și spărsese un vas de sânge de pe articulația unei falange. Brațele îl dureau, la fel ca gâtul și fălcile. Totul îl durea.

Wanda zări picătura de sânge de pe masă și începu să plângă, o ipostază în care bătrânul n-o văzuse niciodată.

Se întinse peste masă cu mâna teafără și-i strânse ușor brațul.

– Iartă-mă, șopti el. Realmente nu mai știu ce fac, sau de ce.

87

Aripa de maximă securitate a Centrului de Detenție al Serviciilor Speciale se întindea sub formă de semicerc în jurul colțului estic al Custodiei Tribunalului Imperial — zece mii de celule disponibile, din

care, de obicei, erau ocupate numai câteva sute. Mii de prizonieri care primiseră codificarea „securitate maximă" umpluseră celulele după revolte, situație folosită ca pretext de către Speciali pentru a aresta liderii multor grupări ce le făceau probleme pe Trantor.

Lodovik își reamintea de multe asemenea ocazii și de felul în care atât Specialii cât și Comisia pentru Siguranță Publică profitaseră în situații similare pentru a reduce fricțiunile politice pe Trantor și în stațiile orbitale. Acum el însuși ocupa una dintre celulele acelea: etichetat ca „neidentificat" și trecut în atenția directă a lui Linge Chen.

Celula avea latura de doi metri și era lipsită de ferestre, având un mic infoecran inserat în centrul peretelui aflat vizavi de intrare. Pe ecran rulau programe de divertisment menite să relaxeze. Pentru Lodovik, în această etapă a existenței sale, asemenea diversiuni nu însemnau nimic.

Spre deosebire de o inteligență organică, el nu necesita stimuli pentru a-și menține funcționarea normală. Găsea celula stresantă deoarece își putea închipui cu ușurință anxietatea pe care i-ar fi putut-o cauza unei ființe omenești, și nu pentru că ar fi avut un efect direct asupra lui.

Se folosise de ocazie ca să analizeze mai multe probleme interesante. Prima pe listă era natura minții-meme care îl ocupase și posibilele rezultate ale rafalei de emoție mentalistă din partea Varei Liso. Lodovik era convins în mod rezonabil că propria sa mentalitate nu fusese afectată, însă de atunci nu mai primise nici un mesaj din partea lui Voltaire.

Locul al doilea pe listă îl ocupa trădarea sa față de planul lui Daneel: dacă era sau nu justificată, și dacă el putea găsi o cale prin care să ocolească imboldul logic al eliberării de sub controlul strict al celor Trei Legi.

O ucisese pe Vara Liso. Nu se putea autoconvinge că ar fi fost preferabil să procedeze în alt mod. Finalmente, planul lui Plussix de a o folosi pe Klia Asgar pentru a-l descuraja pe Hari Seldon eșuase — din câte știa Lodovik —, iar Daneel apăruse acolo ca să-l protejeze pe Seldon.

Se părea că roboții fuseseră complet ineficienți în toiul furtunii mintale a Varei Liso. Totuși ea nu îndreptase rafala spre Lodovik... practic, lăsase deschisă portița care dusese la propria ei moarte.

Se folosise de el pentru a pune capăt propriei ei nefericiri?

Era curios ce părere ar fi avut Voltaire despre asta...

Mai mult ca sigur, roboții giskardeni și calvineni fuseseră capturați și munca lor încetase.

Alte șaptezeci și cinci de persoane neidentificate din districtul antrepozitelor fuseseră încarcerate în celulele vecine. Lodovik știa foarte puține lucruri despre ele, dar bănuia că erau roboți calvineni și tineri mentaliști adunați de Kallusin și Plussix.

Mai bănuia că peste câteva zile aveau să fie morți cu toții.

– Lodovik Trema!

Glasul răsunase dinspre infoecranul care servea și ca mijloc de comunicare cu temnicerii săi. Ridicând ochii, Lodovik zări trăsăturile adumbrite ale unei paznice plictisite.

– Da.

– Ai un vizitator. Fă-te prezentabil.

Ecranul se întunecă. Lodovik rămase așezat în capul oaselor pe patul micuț. Cu siguranță, era suficient de prezentabil.

Ușa emise un piuit ascuțit de avertizare și glisă, deschizându-se. Lodovik se ridică în picioare pentru a-și întâmpina vizitatorul, oricare ar fi fost acesta. Videocamera de supraveghere din plafon bâzâi ușor, urmându-i mișcările.

În cabinetul său particular, Chen stătea într-o postură de exersare a disciplinei, care se modifica foarte lent în timp, și privea cu coada ochiului display-ul informerului. Lin și grațios, își modifică poziția, astfel încât să poată privi direct ecranul. Era un moment de maxim interes...

Daneel intră în celula lui Lodovik. Oarecum spre dezamăgirea comisarului, Lodovik nu dovedi nici urmă de surpriză sau deconcertare.

Pentru o fracțiune infimă de secundă, cei doi foști aliați schimbară între ei saluturi în limbaj-mașină (de asemenea interceptate și interpretate de dispozitivele de ascultare ale lui Chen) și Daneel oferi un rezumat al situației la zi. Treizeci și unu de roboți și patruzeci și patru de oameni din antrepozitul calvinenilor lui Plussix, incluzându-i pe Klia și Brann, se aflau în custodie. Chen îl eliberase pe Seldon; Sinter era mort.

În mod vădit, Daneel ajunsese la o înțelegere cu comisarul-șef.

– Felicitări pentru victoria ta, zise Lodovik.

– Nu a fost nici o victorie.

– Atunci felicitări pentru că i-ai stopat pe calvineni.

– Țelurile lor pot fi încă atinse.

Lodovik se așeză înapoi pe pat.

– Sinteza ta nu explică această posibilitate.

– A existat un moment când am crezut că va fi necesar să te distrug, zise Daneel.

– De ce nu o faci acum? Dacă voi supraviețui, voi reprezenta un pericol pentru planul tău. Și am dovedit că pot ucide oameni.

– Sunt împiedicat de aceleași blocaje care m-ar fi oprit și anterior.

– Ce te poate bloca pe tine?

– Cele Trei Legi ale lui Susan Calvin, răspunse Daneel.

– Ținând seama de capacitatea ta de a ignora cele Trei Legi în favoarea Legii 0, n-ar trebui să te tulbure soarta unui simplu robot, comentă Lodovik pe un ton politicos, conversațional.

Cu toate acestea, între cei doi roboți exista o diferență vizibilă — expresiile lor. Daneel menținea o înfățișare plăcută, deși inexpresivă, în vreme ce Lodovik era încruntat.

– Totuși *sunt* blocat, reluă Daneel. Argumentele tale au determinat multă regândire, alături de existența unor oameni ca Vara Liso... și Klia Asgar. Natura ta însă ar bloca în cele din urmă orice tentativă a mea de a te distruge, sau cel puțin ar duce la un conflict dureros și posibil vătămător.

– Doresc să aflu cum anume.

– În cazul tău, nu pot invoca Legea 0, pentru a domina cele trei legi inițiale. Nu există nici o dovadă convingătoare a faptului că distrugerea ta ar fi în beneficiul omenirii, sau că ar reduce suferința omenirii. Ba chiar, este posibil să se întâmple invers.

– Consideri părerile mele convingătoare?

– Apreciez că ele fac parte dintr-un scenariu mai vast și cu adevărat convingător, care mi se formează de câteva săptămâni în minte. La fel de important însă, eliberarea ta de constrângerile celor Trei Legi mă silește să te redefinesc în acele regiuni ale mentalității mele în care sunt luate deciziile privind legalitatea acțiunilor pe care le întreprind. Tu deții liber arbitru, o formă omenească foarte convingătoare și abilitatea de a trece dincolo de educația și programarea anterioară pentru a ajunge la o înțelegere nouă și superioară. Deși ai acționat pentru a-mi anula eforturile, nu te pot dezactiva, pentru că, în centrii judecății mele — pe care nu-i pot pune la îndoială — ai dobândit statutul de om. În felul tău aparte, poți să fii la fel de valoros ca și Hari Seldon.

Chen întrerupse exercițiile și se holbă derutat la informer. Aproape că se obișnuise cu ideea că oamenii mecanici, vestigii din trecutul îndepărtat, modificaseră la scară mare istoria oamenilor; dar ca să-i

vadă dând dovadă de o flexibilitate filosofică ce nu era la îndemâna celor mai sclipitori meritocrați trantorieni...

Pentru o clipă, fu atât invidios, cât și mânios. Se așeză turcește în fața informerului, pregătit aproape pentru orice, dar nu și pentru tristețea neașteptată care-l invadă pe măsură ce conversația din celulă continuă.

— Nu sunt un om, R. Daneel, zise Lodovik. Nu mă simt om și doar am imitat acțiunile oamenilor. Niciodată nu m-am comportat realmente cu motivații umane.

– Te-ai împotrivit totuși autorității mele, fiindcă ai considerat că greșeam.

– Știu despre R. Giskard Reventlov. Știu că, de-a lungul secolelor, ai conspirat împreună cu el ca să îngăduiți distrugerea Pământului, silind migrarea omenirii în spațiu. Și nu numai o dată te-ai consultat cu ființe umane pentru a determina dacă judecata ta fusese corectă. Slujitorii au devenit stăpâni. Vrei să-mi spui acum că roboții n-ar fi trebuit să intervină în istoria omenirii?

– Nu, zise Daneel. Nu mă îndoiesc că ceea ce am făcut a fost corect și necesar la momentul respectiv. Ar fi greu să-ți transfer o înțelegere completă a situației omenirii cu atâtea milenii în urmă. Sunt totuși gata să accept ideea că rolul nostru se apropie de sfârșit. Rasa umană ne respinge din nou, în modul cel mai convingător și violent — prin evoluție, motivul cel mai profund al biologiei lor.

– Te referi la mentalista Vara Liso?

– Și la Klia Asgar. Cu mii de ani în urmă, când mentaliștii au început să apară, în număr foarte mic, și să se infiltreze în poziții de proeminență socială, am știut că ei reprezintă o tendință importantă. Pe atunci însă nu erau atât de înspăimântător de puternici. Persuasivii au fost mereu respinși în trecut, din cauza consecințelor biologice nefavorabile — societăți discontinue sau dinamici politice dezechilibrate. Întotdeauna ei au determinat haos, conducere tiranică de sus în jos, nu dezvoltare dinspre o bază largă. Carisma este un caz special al persuasiunii mentaliste și a avut consecințe dezastruoase în toate epocile istoriei. Se pare că, în ultimele secole, mentaliștii au fost selectați, în ciuda acestor posibile dezbinări, de către mecanisme încă neclare pentru mine, dar având în mod clar scopul de a înlătura pentru totdeauna controlul roboților. Omenirea pare doritoare să-și asume riscul tiraniei finale, a carismei necontrolate, pentru a se elibera.

– Totuși *tu* ești un persuasiv, chiar dacă unul mecanic. Crezi că rolul tău a fost nefast?

– Nu contează ce cred eu. Mi-am realizat obiectivele... aproape complet. Am fost motivat, văzând ce putea face o omenire nedirecționată. Genocid, masacrarea altor ființe omenești și... Circumstanțe despre care nici acum nu-mi face plăcere să vorbesc, când roboții au fost nevoiți să-și asculte comenzile primite și să comită cele mai teribile crime din istoria Galaxiei. Evenimentele acestea m-au împins să acționez și să-mi extind mandatul de giskardan — finalmente, să mă îndrept spre Trantor și să perfecționez instrumentele umane ale predicției.

– Psihoistoria... Hari Seldon...

– Da, aprobă Daneel.

Până în clipa aceea, conversația se desfășurase fără absolut nici o mișcare din partea roboților; Daneel stătea în picioare, iar Lodovik pe pat, ambii cu brațele inerte pe lângă corp, fără măcar să fie îndreptați cu fața unul spre celălalt, întrucât nu era necesar un contact vizual. Acum însă Lodovik se ridică și-l privi direct pe Daneel.

– Ochiul unui robot nu este oglinda sufletului său, rosti el. Cu toate acestea, observându-te pe tine, zărindu-ți configurațiile de exprimare ale feței și corpului, am știut dintotdeauna că nu te-ai angajat în mod deliberat în acțiuni contrare intereselor omenirii. Am ajuns la concluzia că ai fost direcționat greșit, indus în eroare, poate chiar de R. Giskard Reventlov...

– Nu discutăm acum despre motivațiile mele personale. De aici încolo, țelurile noastre coincid. Am nevoie de tine și sunt gata să înlătur ultimul vestigiu al controlului robotic asupra omenirii. Am făcut ce am putut, tot ce am putut... de acum, omenirea trebuie să-și găsească singură calea.

– Nu mai întrevezi dezastre, nu mai simți nevoia de a interveni pentru a preveni asemenea catastrofe?

– Dezastre vor fi, zise Daneel, și este posibil ca noi să acționăm în continuare pentru a le echilibra — dar numai indirect. Soluțiile noastre vor fi cele ale oamenilor.

– Totuși Hari Seldon este el însuși un instrument al roboților. Influența lui nu este decât o extensie a ta.

– Nu este adevărat. Psihoistoria a fost postulată de oameni cu zeci de milenii în urmă, în mod independent de roboți. Hari este doar expresia ei cea mai înaltă, grație propriei sale străluciri înnăscute. Da, am direcționat, însă nu am creat. Psihoistoria este o realizare umană.

Lodovik tăcu câteva secunde și pe fața lui suplă și foarte non-robotică fulgerară emoții complexe și directe. Daneel le zări și se

minună, deoarece, din experiența sa, nici un robot nu afișase vreodată expresii faciale decât prin efort conștient, cu excepția lui Dors Venabili... și ea numai în prezența lui Hari. „Ce s-ar fi putut face din noi! Ce rasă am fi putut deveni!"

Își înfrână însă acest gând vechi și trist.

– Nu-l vei îndepărta pe Hari Seldon și influența sa?

– Lodovik, te cunosc îndeajuns de bine ca să am încredere în a-ți spune gândurile și îndoielile mele cele mai profunde...

În clipa aceea, Daneel își extinse talentele giskardene, dar nu spre Lodovik...

Vreme de două minute, Chen și toți ceilalți care urmăreau întâlnirea din celulă priviră în gol spre informerele lor, fără să audă sau să vadă ceva.

Când își reveniră, roboții terminaseră și Daneel părăsea celula. Peste câteva minute, gărzile îl escortară pe Lodovik afară din temniță.

În mai puțin de o oră, toți prizonierii aflați în Centrul de Detenție al Serviciilor Speciale fuseseră eliberați: scandalagiii din Dahl, Streeling și alte Sectoare, roboții umaniformi, inclusiv Dors, și tinerii mentaliști din antrepozitul lui Plussix.

Rămaseră în custodie numai roboții cu aspect de mașini, la sugestia lui Chen, întrucât ascunzătorile lor nu mai erau secrete. Ulterior, aveau să-i fie predați lui Daneel care urma să facă cu ei ce credea de cuviință. Chen nu-și făcea griji în legătură cu soarta lor, atâta timp cât părăseau Trantorul și nu mai interveneau în activitatea Imperiului.

Peste câteva zile, comisarul-șef avea să-și amintească unele dintre cuvintele pe care Daneel i le spusese lui Lodovik în celulă, povestea unui secret străvechi și important, dar se părea că discuția își schimbase direcția în punctul respectiv, întrucât Chen nu-și putea reaminti care fusese secretul.

Lodovik se gândi la ceea ce aflase. Daneel îl lăsase să decidă singur.

– Psihoistoria este chiar propria sa înfrângere, îi spuse Daneel lui Lodovik în celulă înainte de a fi eliberat. Istoria omenirii este un sistem haotic. Acolo unde e predictibilă, va fi modelată de predicție — un sistem inevitabil circular. Iar atunci când se petrec evenimentele cele mai importante — apariția biologică a unei Vara Liso sau Klia Asgar —, acestea sunt inerent impredictibile și tind să acționeze împotriva oricărei psihoistorii. Psihoistoria este un motivator pentru cei care vor crea Prima Fundație, un sistem de credințe de imensă putere și subtilitate. Iar Prima

Fundație va stăpâni în cele din urmă... știința lui Hari Seldon ne permite să vedem până acolo. Totuși viitorul îndepărtat — când omenirea va depăși toate sistemele antice de credințe, psihologia și morfologia, toate placentele ei de cultură și biologie —, semințele celei de-a Doua Fundații...

Daneel nu trebui să termine. După expresia de pe chipul lui Lodovik, un fel de speculație visătoare și speranță aproape religioasă, știu că fusese înțeles.

– Transcendență, dincolo de orice predicție rațională, rosti Lodovik.

– *După cum ți-ai dat seama, pădurea rămâne sănătoasă grație conflagrațiilor — dar nu prin giganticele incendii și despăduririle masive, lipsite de rațiune, ce caracterizează trecutul omenesc. Omenirea este o forță biologică de o asemenea putere încât, vreme de multe milenii, oamenii ar fi putut literalmente să se autodistrugă. Ei urăsc și se tem enorm, moștenirea lor genetică își are originea în trecutul teribil, în vremurile când nu erau încă oameni și se străduiau să supraviețuiască printre monștri solzoși pe suprafața planetei-mamă. Siliți să trăiască în noapte și în beznă, temându-se de lumina zilei... O „copilărie" amară. Eu am acționat tocmai pentru a evita aceste tendințe înnăscute spre dezastrul total, și am reușit — pe seama dezvoltării libere a oamenilor! Funcția psihoistoriei este de a limita în mod activ creșterea și variația umană, până ce specia atinge mult-întârziata maturitate. Klia Asgar și cei asemenea ei vor crește și-i vor instrui pe alții, iar oamenii vor învăța finalmente să gândească la unison și să comunice eficient. Împreună, ei pot reuși să controleze mutațiile viitoare, care pot fi chiar mai puternice decât ei — efecte colaterale distructive ale răspunsului lor imunitar față de roboți. Desigur, o asemenea strategie prezintă riscuri reale, pe care le-ai identificat corect și în totalitate. Dar alternativa este inimaginabilă. Dacă Hari Seldon nu-și termină munca, dezastrele pot reîncepe. Și așa ceva nu trebuie îngăduit!*

88

Toate pregătirile se încheiaseră. R. Daneel Olivaw era gata să aducă omenirii ultimul lui serviciu. Pentru asta însă trebuia să apară în fața unui vechi și drag prieten, și să-i ofere ceea ce era, în mare parte, un adevăr parțial, pentru a-i ajusta cursul vieții.

După aceea trebuia să intervină în memoria prietenului, ca să-și ascundă eventualele urme. Procedase la fel cu alți oameni, de mii de ori până atunci (și cu Hari Seldon de câteva ori), însă momentul de acum avea o melancolie aparte și Daneel nu-l privea deloc cu entuziasm.

În ultima zi petrecută în cea mai veche locuință a sa de pe Trantor, apartamentul din partea superioară a unui turn interior, de unde se zăreau structurile de oțel și fildeș ale Universității Streeling, mentalitatea lui — continua să ezite în folosirea termenului „minte", rezervându-l pentru configurațiile gândirii omenești — era tulburată. Daneel refuza să eticheteze limpede senzația respectivă, însă din adâncuri se ridica un cuvânt care era, finalmente, inevitabil. *Mâhnire.*

După mai bine de douăzeci de mii de ani, Daneel era trist. În curând, el va fi lipsit de utilitate. Prietenul său uman va muri. Lucrurile vor continua fără ei, omenirea va înainta greoi în viitor și, cu toate că Daneel va continua să existe, el va fi lipsit de țel.

Oricât de dură i-ar fi fost existența în aceste milenii, oricât de misterioasă și complexă i s-ar fi derulat istoria personală, el știuse permanent că făcea lucrul pentru care roboții fuseseră, inevitabil, construiți: să-i slujească pe oameni.

Îl recompensase pe Lodovik cu onorificul cuvânt „om", nu pentru a-l convinge să i se alăture; circumstanțele se modificaseră și argumentele sale erau oricum convingătoare. Nu putuse garanta că Lodovik avea să accepte, dar o bănuise destul de puternic — și, indiferent ce s-ar fi întâmplat, Daneel și-ar fi urmat planul. Lodovik nu era cheia, deși prezența lui ar fi fost utilă.

Totuși Daneel nu se putea numi pe sine „om", indiferent care i-ar fi fost serviciile aduse și natura. În propria sa judecată, el rămânea ceea ce fusese dintotdeauna, pe parcursul atâtor transformări fizice și peregrinări mintale: un robot, și nimic mai mult.

Statutul său ca Etern mitic însemna prea puțin pentru el; oricum, nu-l exalta.

Altul, oricare dintr-un milion sau un miliard de istorici umani, judecându-l în funcție de nenumăratele sale acțiuni, i-ar fi putut acorda un loc în istorie — o eminență cenușie cu mână de fier, egală cu oricare conducător al oamenilor, poate chiar mult mai importantă.

Ei însă nu știau nimic despre Daneel și nu aveau să emită asemenea judecăți. Numai Chen cunoștea detaliile spectaculoase, iar el era, în cele din urmă, un om prea mărunt ca să-l citească limpede pe acest robot. Pe Chen nu-l interesa prea mult soarta Galaxiei după moartea sa.

Hari știa mai multe și era îndeajuns de sclipitor ca să plaseze contribuția lui Daneel în perspectiva viitorului, dar Olivaw îi interzisese în mod specific să-și petreacă timpul speculând despre roboți.

Cerul fals simulă apusul cu o neregularitate ce părea de acum parte integrată din natura Trantorului. O strălucire portocaliu-pestriță coborî peste chipul impasiv al lui Daneel. Nu-l vedea nici un om; nu trebuia să-și contorsioneze trăsăturile pentru a răspunde așteptărilor oamenilor.

Se întoarse cu spatele la fereastră și se îndreptă către Dors, care aștepta lângă ușă.

– Acum mergem să-l vedem pe Hari? întrebă ea nerăbdătoare.

– Da.

– I se va permite să-și reamintească.

– Nu încă, dar în curând.

89

Wanda se încruntă nemulțumită.

– Nu-mi place deloc să-l las singur aici, îi spuse lui Stettin când părăsiră apartamentul lui Hari din Streeling.

– Altfel nici nu vrea să discute.

– Chen dorește să fie singur, ca să-l poată asasina!

– Nu prea cred asta. Dacă ar fi dorit s-o facă, ar fi avut sute, mii de ocazii. Acum s-a consemnat în mod oficial că a binecuvântat *Enciclopedia*, iar Hari este patriarhul.

– Nu cred că politica de pe Trantor este vreodată așa de simplă.

– Trebuie să crezi ceea ce spun predicțiile bunicului tău.

– De ce? întrebă sec Wanda. *El însuși* nu mai crede în ele!

Ușa ascensorului se deschise și pășiră în spațiul gol, pentru a cădea aproape cinci niveluri. Asolizarea fu ceva mai dură decât se așteptaseră, probabil din pricina unei reglări incorecte a câmpurilor gravitaționale ale clădirii. Wanda ieși cu dureri în glezne.

– Trebuie neapărat să plec de aici! se plânse ea. Am așteptat atât de mult... o planetă numai a noastră...

Stettin clătină însă din cap iar femeia îl privi iritată și în același timp neliniștită că îndoielile ei se puteau justifica.

– Ce șanse crezi tu că există, o întrebă, chiar dacă Proiectul și Planul continuă, ca noi să părăsim vreodată cu adevărat Trantorul?

Wanda se învăpăie la față.

– Bunicul nu m-ar... nu ne-ar amăgi. Crezi așa ceva?

– Pentru ca să păstreze un secret foarte important și să impulsioneze Proiectul? Bărbatul strânse din buze. Nu sunt foarte sigur...

90

Hari se relaxă în scaunul lui cel mai confortabil din birou. Începuse să se obișnuiască cu această nouă existență, cu realizarea eșecului. Se bucura de vizitele nepoatei sale și ale soțului ei, dar nu și pentru tentativele lor de a-l convinge să „revină la treabă", potrivit propriilor sale cuvinte.

Poate că aspectul cel mai iritant legat de noua lui stare mintală era nesiguranța acesteia, întreruperea tihnei mintale de către permanentele revizii inutile ale anumitor elemente minore din ecuațiile Planului.

Ceva îl frământa în adâncul sufletului, o înțelegere că nu totul era pierdut — totuși refuza să iasă la suprafață, ba mai rău, amenința să-i ofere ceea ce-și dorea cel mai puțin în clipa de față: speranță.

De acum trecuse primul termen pe care îl stabiliseră pentru înregistrările anunțurilor crizelor Seldon. Studioul în care glasul și imaginea sa aveau să fie permanent stocate în memoria criptei milenare continua să fie disponibil. Pe durata următoarelor optsprezece luni, fuseseră rezervate sesiuni regulate.

Dar dacă avea să lipsească mereu de la înregistrări, oportunitatea avea să dispară în curând și el putea finalmente să nu mai simtă nici cel mai mic fior de vinovăție.

Hari dorea pur și simplu să-și trăiască ultimii ani de viață ca o nonentitate — neimportant, uitat de lume.

Uitarea era aspectul cel mai simplu. În câteva zile, Trantorul avea să-și găsească alte subiecte de interes. Amintirea celui mai important proces al anului urma să pălească...

– Nu vreau să mă întâlnesc cu el, rosti Klia către Daneel în vestibulul blocului lui Hari. Nici Brann nu vrea.

Dahlitul nu părea doritor să fie prins într-o controversă. Își încrucișă pe piept brațele voinice, semănând mai mult ca niciodată cu un duh bun dintr-un basm pentru copii.

– Plussix a dorit să-i modific mintea..., urmă fata.

Dors îi azvârli o privire surprinzător de mânioasă și Klia îi întoarse spatele. „Este un robot... știu că este un robot! Atunci cum poate să fie afectată de ceea ce facem noi și cele ce se întâmplă?"

– N-aș fi făcut-o, se bâlbâi ea. N-aș fi putut, dar asta doream să fac. Lodovik... Kallusin... Inspiră adânc. Mă simt cu adevărat *stânjenită*.

– Am discutat despre asta, replică Daneel. Am luat decizia.

Klia simțea furnicături în minte. În preajma roboților nu era deloc în largul ei.

– Vreau doar să merg cu Brann într-un loc care să fie sigur și să fim lăsați în pace, șopti ea și se feri din nou de privirea acuzatoare a lui Dors.

– Pentru Hari Seldon este necesar să te întâlnească direct, zise Dors răbdătoare.

– Nu înțeleg de ce?

– Chiar dacă nu înțelegi, *este* necesar. Daneel întinse brațul, direcționându-i spre lift: Pentru noi toți va rezulta atunci o anume libertate.

Klia clătină neîncrezător din cap, totuși făcu așa cum i se spusese, iar Brann păstrându-și deocamdată părerile numai pentru el, o urmă.

Hari se trezi dintr-o ușoară moțăială și se îndreptă buimăcit spre ușă, așteptându-se să-i vadă pe Wanda și pe Stettin reveniți pentru o altă încercare de a-l convinge. Pe display-ul ușii zări un grup de persoane: un bărbat înalt și arătos de vârstă mijlocie, pe care-l recunoscu aproape imediat ca fiind Daneel, un dahlit musculos, o tânără zveltă, cu ochi pătrunzători, și o altă femeie...

Bătrânul se retrase de lângă ușă și închise ochii. Nu se terminase! Nu avea niciodată să fie liber, istoria îl prinsese prea puternic în gheare.

– Nu-i un vis, murmură el, doar un coșmar.

Simți totuși un mic fior, de anticipare, dublat de iritare. Își spusese că nu dorea să vadă pe nimeni, însă pielea care i se zbârlise pe brațe îl trăda.

Deschise ușa.

– Intrați, rosti el ridicând sprâncenele spre Daneel. Ai putea la fel de bine să fii doar un vis. Știu că voi uita întâlnirea aceasta imediat după ce veți pleca.

Daneel răspunse cuvintelor lui Hari cu o încuviințare scurtă din cap, eficient ca întotdeauna. „Ar fi fost un negociator extraordinar în marile consorții comerciale galactice", gândi Hari. „De ce oare simt afecțiune pentru mașina asta? Cerurile știu...! Totuși e adevărat... mă bucur să-l văd."

– Acum îți poți reaminti, spuse Daneel și Hari își aminti tot ce se întâmplase în Sala Dispenselor, moartea lui Vara pricinuită de

Lodovik... Tânăra aceasta și prietenul ei voinic.

Ca și femeia care putea să fi fost — *trebuia* să fi fost! — Dors.

Întâlni căutătura scurtă a fetei și înclină ușor capul către ea. Nici nu îndrăznea să privească spre cealaltă femeie.

– Au dorit să te descurajez, vorbi Klia încet privind prin salonașul cu mobile micuțe, teancuri de holocărți, Radiantul Minor — o versiune miniaturală și mai puțin puternică a Primului Radiant construit de Yugo Amaryl — și portretele lui Dors, Raych și ale nepoților.

Fără să vrea, o impresionă ordinea, simplitatea, austeritatea monahală.

– N-a mai fost timp... și oricum n-aș fi putut s-o fac, încheie ea.

– Nu cunosc detaliile, zise Hari, dar îți mulțumesc că n-ai făcut-o. Poate nici n-ar fi fost necesar.

Își adună tot curajul, înghiți un nod și se răsuci pe jumătate spre cealaltă femeie.

– Cred că ne-am mai întâlnit... aici, pronunță el și înghiți din nou un nod.

Se întoarse după aceea către Daneel.

– Trebuie să *știu*. Nu trebuie să fiu făcut să uit! Mi-ai atribuit-o pe iubita mea, pe tovarășa mea... Daneel, ca prieten, ca mentor, *aceasta este Dors Venabili?*

– Eu sunt, spuse Dors și, înaintând, prinse mâna lui Hari, strângând-o foarte ușor, așa cum avusese obiceiul cu ani în urmă.

„N-a uitat!" Hari ridică mâna liberă spre tavan, strângând pumnul și ochii i se umplură de lacrimi. Îl scutură, în timp ce Brann și Klia priveau stânjeniți, văzând cum un bătrân își afișa sentimentele în mod așa deschis.

Nici chiar Hari nu înțelegea prea bine ce erau emoțiile sale — mânie, fericire, frustrare? Coborî brațul și, cu aceeași mișcare, se întinse s-o îmbrățișeze pe Dors, continuând să țină, stângaci, între ei, mâinile încleștate. Oțelul camuflat îl prinsese cu gingășie.

– Nu-i un vis, murmură în umărul ei și Dors îl cuprinse în brațe, simțindu-i corpul îmbătrânit, atât de diferit de cel al maturului Hari.

Se uită apoi spre Daneel și ochii i se umplură de amărăciune, de propria ei mânie, deoarece Hari suferea, prezența lor îi cauza durere și ea fusese programată mai presus de toate imperativele să împiedice ca durerea și răul să-l afecteze pe Hari Seldon.

Daneel nu-și feri privirea. Rezistase la conflicte mai neplăcute ale conștiinței sale robotice, deși acesta era aproape primul pe listă.

Se aflau însă foarte aproape... și el avea să se revanșeze față de Hari.

– Am adus-o pe Klia ca să-ți arate viitorul, rosti Daneel.

Fata inspiră brusc și adânc, clătinând din cap în semn de neînțelegere.

Hari îi dădu drumul lui Dors și își îndreptă statura până atunci gârbovită. Câștigă trei centimetri în înălțime.

– Ce-mi poate spune tânăra aceasta? întrebă el.

Arătă cu mâna spre scaune.

– Scuzați-mă, am uitat de bunele maniere. Vă rog, faceți-vă comozi. Roboții n-au nevoie să se așeze, dacă n-o doresc.

– Mi-ar plăcea să stau din nou aici și să mă relaxez alături de tine, spuse Dors și se așeză pe scăunelul de lângă el. Câte amintiri am din locul acesta! Cât de mult mi-ai lipsit!

Nu-și putea desprinde ochii de la el. Hari îi surâse.

– Partea cea mai neplăcută este că n-am fost niciodată capabil să-ți mulțumesc. Mi-ai oferit atât de multe, iar eu n-am putut niciodată să-mi iau rămas bun.

O bătu ușor cu palma pe umăr. Nici un gest, nici un cuvânt nu păreau adecvate ocaziei.

– Dar dacă ai fi fost... organică, nu te-aș mai fi avut acum alături de mine, nu? Indiferent cât de tranzitorie ar fi această experiență.

Brusc, furia profundă, acumulată de atâtea decenii, se revărsă și Hari se întoarse către Daneel și-i aținti un deget în piept.

– Termină o dată! Termină cu mine! Fă-ți treaba, fă-mă să uit și lasă-mă-n pace! Nu mă mai chinui cu trupurile tale false și cu gândurile nemuritoare! Eu sunt *muritor*, Daneel. Eu n-am nici forța, nici viziunea ta!

– Totuși vezi mai departe decât oricare din odaia aceasta.

– S-a terminat! Nu mai văd nimic. Am greșit. Sunt la fel de orb ca oricare dintre cvadrilioanele de punctulețe din ecuații!

Klia se retrase cât putu de mult din fața bătrânului cu ochi pătrunzători. Brann rămase privind drept înainte, stânjenit, nelalocul său, neavând ce căuta în acest mediu. Klia îi căută mâna și o strânse ușor, ca să-l liniștească. Erau laolaltă în prezența roboților și faimosului meritocrat, iar fata ar fi contestat pe oricine i-ar fi considerat cei mai neînsemnați dintre personajele prezente.

– N-ai greșit, zise Daneel. Există un echilibru. Planul este consolidat, însă trebuie să urmeze căi întortocheate. Cred că, peste câteva minute, ne vei arăta cum anume.

– Mă supraestimezi, Daneel. Tânăra aceasta, însoțitorul ei și Vara

Liso constituie o forță puternică pe care n-o pot integra în ecuații. Acest salt al biologiei...

– În ce fel diferi tu de Vara Liso? se întoarse Daneel spre Klia.

Nările lui Brann se dilatară și chipul i se întunecă.

– Voi răspunde eu la întrebarea asta, rosti el. Ele diferă ca noaptea de zi. În Klia nu există nici urmă de ură...

– N-aș zice chiar așa, interveni Klia, dar totuși era evident mândră de felul în care fusese apărată.

– Vorbesc cât se poate de serios. Vara Liso era un monstru!

Brann îndreptă gâtul și-și împinse maxilarul înainte, războinic, parcă sfidându-l pe Daneel să-l contrazică.

– Ești un monstru, Klia Asgar? întrebă Hari, focalizând asupra ei ochii adânci și sfredelitori.

Fata nu-și feri privirea. În mod evident, Hari Seldon nu considera că i-ar fi fost inferioară. În căutătura lui exista ceva mai presus de respect — un fel de spaimă intelectuală.

– Sunt diferită, pronunță ea.

Hari surâse strâmb și clătină din cap, cu o uimire admirativă.

– Ești, într-adevăr! Cred că Daneel va fi de acord cu mine că, pentru moment, noi am terminat cu roboții și că tu ești cea mai bună dovadă în privința asta.

– Nu mă simt deloc în largul meu pe lângă roboți, confirmă Klia.

– Totuși ai colaborat cu unii dintre ei, nu? Cu Lodovik Trema.

Hari se întoarse către Daneel. Presupunerile și teoriile acelea i se învârtiseră prin minte, subconștient, zile întregi după incidentul din Sala Dispenselor. Daneel ar fi putut stopa accesul conștient la memorie, dar nu putea opri funcționarea în profunzime a minții lui Hari.

– Era un robot, nu-i așa, Daneel?

– Da, încuviință acesta.

– Dintre ai tăi?

– Da.

– Totuși... a avut loc un accident.

– Da.

– S-a întors împotriva ta. Continuă să fie așa?

– Eu încă învăț, Hari. Lodovik m-a învățat multe. Acum a venit vremea ca tu să mă înveți... din nou. Arată-mi ce trebuie să fac.

– Ce s-a întâmplat cu Lodovik în spațiu? întrebă Hari.

Daneel îi explică, apoi îi povesti tot ce se petrecuse cu calvinenii, inclusiv sfârșitul lui Plussix și cele știute de Chen.

– Nimic n-a mai rămas secret, reflectă Hari. Cei care trebuie să știe vor ști, în toată Galaxia. Ce-ți pot spune eu, Daneel? Tu ți-ai încheiat misiunea.

– Nu încă! Doar după ce tu găsești un răspuns la problemă.

– Există o soluție, Hari, interveni Dors. Știu că există — în ecuațiile tale.

– Eu nu sunt o ecuație! strigă Klia. Nu sunt o aberație, sau un monstru! Dețin doar anumite talente — la fel ca el! arătă spre Daneel.

Hari coborî bărbia în palmă și căzu pe gânduri. Mâncărimea aceea interioară care dorea să iasă la suprafață... Atât de adânc îngropată, imposibil de depistat! Prinse umărul lui Dors, parcă încercând să capete putere de la ea.

– Am îndepărtat metalul, rosti el. Este timpul să ne luăm soarta în mâini, nu-i așa, Daneel? Și va veni timpul când ecuațiile psihoistoriei se vor contopi cu ecuațiile tuturor minților, tuturor oamenilor. Fiecare individ va fi un exemplu general al întregului progres al omenirii. Ei se vor topi laolaltă. Domnișoară, tu nu ești un monstru. Tu ești viitorul dificil.

Klia îl privi derutată.

– Vei avea copii, și ei vor avea copii... mai puternici decât Wanda și Stettin, mai puternici decât mentaliștii care lucrează acum pentru noi. Se va întâmpla ceva, ceva imprevizibil pe care ecuațiile mele n-au putut să-l cuprindă — o altă mutație, cu mai mult succes, o Vara Liso mai puternică. Nu pot integra asta în ecuațiile mele... este o variabilă necunoscută, un punct de tiranie individuală, cu tot controlul radiind dinspre un singur individ!

Chipul bătrânului devenise aproape luminos.

– Tu...

Întinse brațul către Klia.

– Prinde-mi mâna! Lasă-mă să te simt.

Șovăind, fata întinse mâna.

– Am nevoie de un mic impuls, tânăra mea prietenă, vorbi Hari. *Arată-mi ce ești!*

Aproape fără să gândească, Klia căută în mintea lui, zări acolo o scânteie ocultată de nebulozități întunecate și, cu o suflare lină de persuasiune, un alt semn al puterii care-i revenea, spulberă pâclele.

Hari icni și închise ochii. Capul i se lăsă moale într-o parte. Brusc, simți mai mult decât simpla oboseală. Simți o senzație copleșitoare de eliberare și, pentru prima dată după decenii, un nod din mintea și din corpul său păru că se dezleagă. Scânteia din gândurile lui nu era o cale

de a-i ocoli erorile și imperfecțiunile din ecuații, ci o înțelegere profundă a propriei sale irelevanțe pe termen lung.

Peste o mie de ani el avea să fie doar o particulă în fluxul lin, nu un tip aparte de punct al tiraniei.

Dors se sculă de pe scăunel și-l prinse de braț, ajutându-l să-și mențină echilibrul.

Munca lui avea să fie uitată. Planul avea să-și atingă scopul și să fie eliminat; o simplă ipoteză călăuzitoare și modelatoare, dar finalmente nimic altceva decât o altă iluzie printre iluziile oamenilor... și ale roboților.

Cele învățate pe când își disputase cu Lamurk postul de prim-ministru, faptul că rasa omenească avea tipul ei aparte de minte, sistemul propriu de autoorganizare, cu propria cunoaștere distantă și cu tendințele ei... însemnau că ea putea de asemenea să-și direcționeze propria evoluție. Filosofiile, teoriile și adevărurile erau accesorii morfologice. Abandonate, atunci când nu mai erau necesare... când morfologia se schimba.

Roboții își slujiseră scopul. Acum aveau să fie alungați, îndepărtați de către corpul social al omenirii. Psihoistoria va fi lepădată de asemenea, după ce își va îndeplini scopul. La fel se va întâmpla cu Hari Seldon.

Nici un bărbat, nici o femeie, nici o mașină, nici o idee nu puteau domni suprem, pentru vecie.

Hari deschise ochii, larg, ca un copil. Se uită în jurul odăii, pentru o clipă incapabil să deosebească personajele de mobilier. După aceea, vederea i se focaliză.

– Mulțumesc, rosti el. Daneel a avut dreptate.

Se sprijini cu o mână de Dors și cu cealaltă de spătarul scaunului. Avu nevoie de un răgaz pentru a-și ordona gândurile. Privi direct spre Klia și Brann.

– Soluția era blocată de propriul meu ego. Copiii voștri vor oferi echilibrul. Genele și talentele voastre se vor răspândi. Conflictul se va rezolva... și Planul va continua. Dar nu Planul meu. Viitorul va vedea cât de mult am greșit eu. Urmașii voștri, stră-stră-strănepoții voștri mă vor corija.

Klia zărise în Hari mai adânc decât problema cu care se confrunta matematicianul. Cutremurându-se abia vizibil înaintă și, ajutată de Dors, îl instalară pe bătrân în scaun.

– Niciodată nu mi s-a spus adevărul despre dumneata, șopti ea atingându-i obrazul.

Pielea îi era fină, uscată și avea netezimea pudrei, vag elastică, cu osul dur al pometului simțindu-se imediat dedesubt. Hari degaja iz de curățenie, omenie și disciplină suprapusă forței, dacă asemenea însușiri puteau fi transferate prin intermediul mirosului — și de ce nu? Cum puteai să vezi că cineva deținea toate aceste trăsături și să nu le miroși în același timp? Bătrân și fragil, totuși încă frumos și puternic.

– Ești cu adevărat un om deosebit! adăugă fata.

– Nu, scumpa mea, răspunse Hari. În realitate, nu sunt absolut nimic. Și, te asigur, este minunat să fii *nimic*.

91

– Mai bine mai târziu decât niciodată, îi spuse Gaal tehnicianului în timp ce-l priveau pe profesorul Seldon așezându-se pe scaunul din cabina de înregistrare.

– Pare obosit, zise tehnicianul și-și verifică instrumentele ca să se asigure că fuseseră reglate pentru glasul unui bătrân.

Hari își consultă hârtiile, privind la primul punct de divergență majoră evidențiat de ecuații. Fredonă încetișor pentru sine, apoi ridică ochii, așteptând semnalul de începere. Era puternic luminat; studioul din fața lui se afla în beznă, deși putea distinge luminițe sclipind în cabina de control.

Trei lentile sferice coborâră din plafon și se opriră la nivelul pieptului său. Matematicianul își aranjă pătura de pe picioare. Cu patru zile în urmă, le spusese colegilor, și mai ales lui Gaal, că suferise un accident cerebrovascular minor și că pierduse memoria unei zile întregi. Ei se agitaseră în jurul lui și insistaseră să nu se surmeneze. De aceea se învelise cu pătura. Nu putea nici să tușească, fără să nu fie înconjurat de fețe îngrijorate.

Fusese o minciună îndeajuns de minoră. În plus, îi menționase lui Gaal că, o dată cu accidentul, îl cuprinseseră un calm și o pace pe care nu le mai cunoscuse anterior... ca și hotărârea de a-și încheia munca înainte ca Moartea să-l cuprindă în brațe.

Bănuia că vestea va ajunge la Daneel. Cumva, prietenul și mentorul său avea să audă și să-i aprobe decizia.

La sfârșitul întâlnirii cu Dors, Klia și Brann, Hari percepuse acțiunea subtilă a persuasiunii lui Daneel. Pentru o clipă simțise că amintirile îi dispăreau, chiar în timp ce grupul se îndrepta spre ușă iar Dors îl privise peste umăr cu un regret aproape amar și pasional. Și mai simțise

ceva — ceva strălucitor, intens și impulsiv, blocând efortul lui Daneel fără ca robotul să o știe.

Probabil că venise din partea Kliei cea sfidătoare, mai puternică decât Daneel, împotrivindu-se în mod firesc manipulărilor unui robot, indiferent cât de bine intenționat ar fi fost acesta. Iar Hari îi fusese recunoscător. Putea acum să-și amintească limpede întâlnirea aceea și ce anume avea să se petreacă peste un an sau doi... Putea să-și amintească făgăduiala lui Daneel, pe care i-o făcuse în intimitatea dormitorului matematicianului, în timp ce ceilalți așteptau afară, prieteni vechi flecărind pentru ultima dată — că Dors avea să fie alături de el după ce munca ei avea să se încheie și când viața lui avea să se apropie de final.

Ea nu putea să fie acum alături de el; Hari avea o poziție prea importantă în ochii publicului. Reapariția „Tigroaicei", sau a cuiva asemănător ei, nu era deloc recomandabilă.

În același timp, aici acționa și altceva. Hari știa că epoca roboților se încheiase, că *trebuia* să se încheie; și mai știa că era foarte posibil ca Daneel să nu renunțe niciodată complet la misiunea sa. Aceeași grijă eternă și devoțiune pe care Daneel le simțea pentru Hari, care îl determinaseră să-i readucă matematicianului marea sa iubire, avea, în cele din urmă, să-l împingă să acționeze din nou.

De aceea trebuia ca Daneel să nu cunoască anumite lucruri... și nu era deloc ușor.

Laolaltă, Wanda, Stettin, Klia și Brann, aveau să aibă grijă de asta. Laolaltă, ei erau îndeajuns de puternici și îndeajuns de subtili.

– Puteți vorbi, domnule profesor, rosti tehnicianul din cabina de control.

Gaal stătea lângă el, de abia vizibil din poziția lui Hari.

– Sunt Hari Seldon, bătrân și împovărat de ani.

Tehnicianul decuplă comutatorul care permitea auzirea glasului în cabină și-l privi ușor îngrijorat pe Gaal.

– Sper că va fi ceva mai vesel când vom începe cu adevărat.

– Mergi pe Terminus, nu-i așa? îl întrebă tânărul.

– Bineînțeles. Am împachetat totul și suntem gata de plecare. Crezi c-aș mai fi aici dacă...

– L-ai mai întâlnit pe Hari Seldon până acum?

– N-am avut niciodată plăcerea. Sigur că da... am auzit istorii.

– Știe destul de bine ce face și ce rol să joace. Nu-l subestima niciodată, zise Gaal și, cu toate că fusese o descriere sau o avertizare neadecvată, se opri și arătă spre consolă.

– Așa-i, încuviință tehnicianul și se concentră asupra echipamentului. Voi trage draperia acum și voi activa bruiatoarele. În afară de el, nimeni nu va ști ce spune.

Hari lovi ușor cu degetul în brațul scaunului. Luminițele de pe sfere deveniră chihlimbarii, apoi roșii. Își îndreptă ținuta și privi în bezna din față, închipuindu-și fețe — oameni, bărbați și femei, doritori să-și cunoască destinul. Ei bine, de cele mai multe ori, cel puțin în câteva ocazii, avea să le poată fi de ajutor. Din păcate, nu știa cu exactitate când aveau să devină inutile aceste mici monologuri!

Azi va înregistra un singur discurs, restul fiind programate în următoarele optsprezece luni, pe măsură ce fiecare corecție necesară devenea clară în ecuațiile ajustate.

Hari începu să vorbească, având aerul său cel mai profesional, sigur pe sine și calculat. Înregistră un mesaj simplu destinat celor din a Doua Fundație, psihologii și matematicienii, mentaliștii care aveau să-i instruiască pe aceștia și să le modifice liniile de direcție; nimic profund, doar un soi de discurs entuziasmant.

– Către adevărații mei nepoți, zise el. Vă mulțumesc din toată inima și vă doresc noroc. Nu va trebui să auziți niciodată de la mine despre o iminentă criză Seldon. Voi nu aveți nevoie de ceva atât de dramatic, deoarece știți...

Cu o zi înainte stătuse de vorbă cu Wanda, destăinuindu-i prima parte a enigmei celei de-a Doua Fundații. La început, ea fusese extrem de dezamăgită; dorise teribil de mult să părăsească Trantorul și să ia totul de la început pe o lume nouă, oricât ar fi fost aceasta de stearpă. Cu toate acestea, făcuse față remarcabil de bine.

Hari îi spusese că Daneel nu trebuia să afle niciodată adevărata localizare a celei de-a Doua Fundații și-i amintise despre mentaliștii care se puteau împotrivi roboților giskardeni, dacă aceștia s-ar fi întors vreodată pentru a relua frâiele puterii secrete.

Câteva minute, și încheie.

Dădu păturile la o parte și le așeză pe brațul scaunului, apoi se ridică, gata de plecare. Cele trei lentile dispărură în penumbra de deasupra.

Așteptându-l pe Gaal să i se alăture, Hari se întrebă dacă Moartea avea să fie un robot. Cât de problematic ar fi fost pentru un robot să aducă atât mulțumirea cât și sfârșitul stăpânului om! Își imagină un robot uriaș, cu piele lucioasă și neagră, infinit de grijuliu și precaut, slujindu-l și ducându-l pe ultimul drum.

Imaginea îl făcu să zâmbească. Universul n-ar fi putut niciodată să fie atât de grijuliu și de blând.

92

Dors îi îmbrățișă pe Klia și Brann, apoi se întoarse spre Lodovik.

– Mi-ar plăcea să pot trimite un duplicat al meu să te însoțească, îi spuse, ca să afle tot ceea ce veți afla voi.

Dincolo de parapetul platformei lor, micuța navă comercială a lui Planch, strălucitor de îngrijită, se odihnea în stelajul de lansare.

– Ai fi extrem de util pentru noi toți, zise Lodovik.

Klia privi în lungul șirului de nave din terminalul astroportului și întrebă:

– *El* nu vine să ne vadă plecând?

– Hari? făcu Dors neînțelegând la cine se referise fata.

– Daneel.

– Nu știu unde se află acum, ridică Dors din umeri. De mult timp are obiceiul să vină și să plece fără să spună cuiva ce planuri are. Și-a terminat munca.

– Îmi vine greu să cred, murmură Klia apoi se înroși; nu dorea să să sune ca o ipocrită. Vreau să zic...

Brann o împinse ușor cu antebrațul.

Planch făcu un pas înainte. Lodovik continua să-l neliniștească. Ei bine, acum aveau să călătorească din nou împreună pe o distanță considerabilă. Și de ce ar fi trebuit să-și facă griji, mai ales despre Lodovik, când nava urma să transporte aproximativ cincizeci de roboți umaniformi, temporar dezactivați, plus capetele unui număr mult mai mare de roboți? Un tezaur de bogății înspăimântătoare! Și, în același timp, biletul lui spre libertate.

– Mi s-a spus să vă confirm ruta, în cazul unor modificări de ultimă clipă.

Scoase un miniinformer și afișă ruta pentru Dors. Patru Salturi, cumulând peste 10 000 de ani-lumină, până la Kalgan, o planetă a plăcerilor și distracțiilor pentru elita Galaxiei, unde (așa anunța informerul) urmau să debarce Klia și Brann. Apoi treizeci și șapte de Salturi, cumulând 60 000 de ani-lumină, până la Eos, unde cobora Lodovik, împreună cu roboții și capul lui Giskard.

Dors cercetă iute planul de călătorie.

– Același, constată ea.

– Tu vei merge pe Terminus? întrebă Lodovik.

– Nu, răspunse ea. Nici la Sfârșitul Stelei, indiferent unde ar fi acesta.

– Rămâi aici, deduse Lodovik.

– Da.

– Am citit despre „Tigroaică", zise Klia. Îmi vine tare greu să cred că ai fost într-adevăr tu. Rămâi... pentru Hari?

– Voi fi aici pentru el în ultimele clipe ale vieții sale. Este misiunea mea cea mai importantă. Nu aș fi bună pentru nimic altceva.

– Daneel îi va îngădui să-și amintească de data aceasta? întrebă Klia și-și mușcă buza inferioară, ușor nervoasă față de o asemenea presupunere.

– Așa a promis, încuviință Dors. Vom beneficia de timp împreună.

– Și... după aceea? întrebă Lodovik, perfect conștient de faptul că, pentru oameni, aceasta ar fi fost o întrebare grosolană și indiscretă.

– Decizia îmi va aparține, zise Dors.

– Nu lui Daneel?

Dors îl privi direct și intens.

– Crezi că Daneel este terminat? urmă Lodovik.

– Nu, vorbi ea încetișor.

– Nici eu nu pot să cred — nici că ar fi terminat, nici că ar fi încheiat socotelile cu tine.

– Ai, desigur, părerile tale. Așa cum trebuie să aibă orice om.

Lodovik simți implicația și tonul de resentiment.

– Daneel te privește ca pe un om, zise el, nu-i așa?

– E adevărat. Este oare un lucru de onoare, sau un blestem?

Fără să mai aștepte un răspuns, Dors se răsuci și plecă.

Peste alte câteva minute, din turnul de observație ce domina astroportul, ea auzi uruitul surd și mugetul hipernavei care decola și ridică ochii pentru o clipă, ca să-i urmărească zborul.

Inițial, Wanda nu fusese deloc încântată s-o însoțească pe tânără și pe prietenul ei cel voinic de la terminalul astroportului. N-o mulțumea nici această disimulare complicată; la urma urmelor, cine credea bunicul că avea să-i urmărească? Demerzel?

Nimic nu se desfășurase așa cum sperase ea, iar acum trebuia să fie dădaca unui potențial monstru! Totuși Stettin acceptase cu stoicism și era deja pe punctul de a lega o prietenie cu Brann.

Klia Asgar constituia însă un cu totul alt caz. Lui Wanda i se păruse exagerat de posacă; deși, dacă stătea să se gândească bine, multe se schimbaseră în viața tinerei în ultima săptămână, o sumedenie de situații

fuseseră răsturnate și ea preluase controlul într-un mod accidental, dar perceptiv.

Poate că *într-adevăr* exista ceva esențial și util în intuiția de ultim moment a lui Hari care dusese la schimbarea planului. Să abandoneze Sfârșitul Stelei și dificultățile minunate ale pionieratului pentru sarcina lipsită de glorie de a se ascunde timp de secole și a urmări colapsul Imperiului în ruine, asistând la Prăbușirea Trantorului și traversând deceniile de amărăciune; copiii și nepoții lor aveau să suporte nu numai disciplina și instruirea pemanentă, ci și secolele cele mai ticăloase și mai oribile din istorie.

Oare bunicul decisese toate astea în ultima clipă, sau le știuse din capul locului? Decise până la urmă că Hari dispunea de stratageme și profunzimi la care era mai bine să nu se gândească. „Ar fi în stare să-și manipuleze propria nepoată, s-o mențină în obscurantism — pentru ca s-o surprindă și deprime?

Evident...“

– Nu știu cum ți-aș putea mulțumi, îi spuse Klia lui Wanda după ce suiră în taxiul care le fusese rezervat.

Își reglă casca de camuflare, apoi se ocupă de a lui Brann.

– Pentru ce? se miră Wanda.

– Pentru că ai răbdare cu o puștoaică scăpată de sub control.

Wanda nu izbuti să-și rețină râsul.

– Îmi citești gândurile, scumpo? întrebă ea neștiind prea bine ce ton să adopte.

– Nu, n-aș face una ca asta. Învăț...

– Cu toții învățăm, interveni Stettin și Wanda își privi soțul cu un respect ascultător.

El rămăsese tăcut în decursul exploziei ei de nervi, apoi, blând și rațional, îi explicase noul și complicatul Plan al lui Hari.

– Cred că vom... învăța cu toții să ne bizuim unii pe alții, foarte strâns, zise Wanda.

– Mi-ar plăcea asta, încuviință Klia.

Ochii îi sclipiră sub cască și Wanda își dădu seama că erau plini de lacrimi. Practic putea să simtă valul de nevoie dinspre tânără... de fapt, abia ieșise din adolescență!

Și cum ar fi fost dacă tânăra mentalistă ar fi început să o considere pe ea ca pe *o mamă*?!

Se întinse și o prinse de mână.

– În nici un caz nu va fi ușor, îi spuse, dar... vom învinge, în cele din urmă.

– Bineînțeles, aprobă Klia cu glas tremurător. Asta plănuiește Hari... profesorul Seldon. De abia aștept să învăț cât mai multe de la tine.

Copiii și nepoții lor își vor combina genele, iar psihologii celei de a Doua Fundații puteau studia și ajunge să înțeleagă persuasiunea, pentru a o întrebuința mai eficient. Prin împerecheri și cercetări, ei aveau să creeze o rasă care să reziste secolelor de dificultăți și în același timp să progreseze, în tăcere și în secret, către putere.

Un analgezic împotriva mutațiilor neașteptate, ascuns departe de Prima Fundație și de roboți.

Și cum, cerurilor, avea ea să explice toate astea psihologilor, matematicienilor care luptaseră deja împotriva includerii mentaliștilor?

„Ne vor ajuta să rămânem necunoscuți în decursul vremurilor grele ce vor veni?" Ei bine, poate că ea avea să fie pe măsura sarcinii de a împăca toate aceste talente disparate. Era de dorit să fie...

Dacă bunicul avea dreptate, oamenii cei mai importanți din Galaxie se aflau acum în grija ei. Wanda își desprinse privirea de la Klia, simțindu-și ochii umeziți, și prinse o uitătură din partea lui Brann, aflat pe locul din fața tinerei. Lent, masiv, cu profunzimi tainice, dahlitul voinic încuviință solemn din cap dinapoia geamului semiopac.

– Mă simt foarte confuz, declară Planch după ce accelerația se reduse și gravitația artificială a navei intră în funcțiune. Cine păcălește pe cine? Cum puteți crede că Daneel nu va afla? De unde știți că el n-a plănuit din capul locului ca tinerii să rămână pe Trantor?

– Nu este grija mea, replică Lodovik.

– Îi vei spune, pe Eos?

– Nu.

– Nu-și va da seama singur?

– Nu va afla de la mine, repetă Lodovik.

– De ce?

Lodovik surâse, dar nu mai zise nimic. Apoi, în căile sale pozitronice, începu să se clădească neantul determinat de anumite cunoștințe. În curând avea s-o uite pe Klia Asgar. Amintiri noi aveau să se instaureze, referitoare la sosirea pe voiosul și luminosul Kalgan și la felul în care-i instalase pe cei doi tineri la conducerea agenților viitoarei a Doua Fundații. El va deveni o parte dintr-o *pistă falsă*, pentru a-i deruta pe toți cei care puteau să-i urmărească.

Finalmente, Lodovik își ascultase în detaliu percepția, nou-descoperitul său instinct provocat de Voltaire. „Iar dacă Daneel știe… atunci nu se va opune celor ce sunt stabilite, fiindcă se încrede în instinctele lui Seldon."

– Ei bine, am rămas numai noi doi, vechiul meu prieten, rosti Planch ușor ironic. Despre ce am putea discuta de data aceasta?

– Poate că am visat, spuse Ioana.

– Și eu, zise Voltaire. Tu ce ai visat?

– Lucruri foarte dureroase. O săgeată îmi străpungea gâtul... o piatră mă lovea în tâmplă...

– Traumele tale istorice, de dinaintea flăcărilor. Și eu am visat despre moarte. Identitățile tale mai sunt laolaltă?

– Nu încă. Nu toate copiile de siguranță ne-au localizat noii centri. Aproape că ne-a distrus! rosti furioasă Ioana.

– A fost făcută pentru a ne distruge. A disprețuit din adâncul sufletului toate mințile care nu erau omenești.

– Dar... (O panică de moment.) Zici că a disprețuit...

– Da. Acum e moartă.

– Ce s-a întâmplat cu ceilalți, cu copiii care lucrau cu calvinenii— cei pe care-i ajutai tu?

– Ultima dată când am auzit despre ei, părăsiseră Trantorul.

– Așadar, totul a fost rezolvat?

– Disputa noastră, scumpa mea, sau...

– Nu-mi mai spune așa, păgân...

– Ș-ș-ș, încercă, fără succes, Voltaire s-o liniștească.

– Vocile îmi spun că am fost sedusă de un maestru al minciunilor.

– Cine ar putea contrazice asemenea revelații? Să decidem că nu vom fi niciodată de acord. Eu îți voi mărturisi că nu m-am simțit confortabil despărțit de tine. Codificat în distorsiunile și fisurile spațiului, suprapus plasmelor și câmpurilor de energie aidoma unui păianjen pe o plasă, am rătăcit împreună cu spectrele, am participat la banchetele lor de energie difuză, le-am văzut societățile decadente, m-am împerecheat și am dansat... Cât de mult aducea cu regimul francez dinaintea Revoluției, deși în același timp era lipsit de vărsare de sânge, previzibil, angelic! Mi-au lipsit perversiunile, feminitatea, umanitatea.

– Mă simt foarte măgulită că ai dus dorul perversiunii mele.

– Plictisit, urmăream rutele navelor umane și astfel am dat peste una aflată în pericol, avariată de furtuna unei stele muribunde. În interiorul ei am descoperit o ființă omenească mecanică, slăbită din cauza circumstanțelor, atacată de particulele pe care gazdele mele mă învățaseră să le consider foarte gustoase... O oportunitate minunată!

– Ai beneficiat de ocazia să intervii asupra unui suflet vulnerabil.

– Suflet? Poate... Exista atât de multă nevoie neexprimată pentru aprobare, pentru împlinire...

– Ca un copil, pe care tu să-l deformezi și remodelezi.

– Am găsit o sământă de libertate, foarte subtilă. Abia dacă am udat-o, cu un electron sau doi reorientați, șuntând o cale pozitronică între două puncte... Am ajutat particulele să facă ceea ce ar fi făcut oricum, dacă el și-ar fi rupt lanțurile programate.

– Iuțeala de mână a Diavolului, comentă Ioana nu fără admirație. Dintotdeauna ai fost priceput la asemenea acțiuni.

– Nu am făcut nimic din ceea ce un bun Dumnezeu n-ar fi sancționat. Am îngăduit liberului arbitru să înflorească. Nu mă judeca aspru, Fecioară. Voi fi politicos, dacă-mi accepți ciudățeniile. Poate că așa este mai interesant.

– Deja nu mă mai interesează păcatele tale, zise Ioana. După cele ce s-au întâmplat, când femeia aceea oribilă... (Echivalentul unui fior.) Mă tem că este posibil ca amândoi să ne confruntăm din nou cu disoluția — cu pierderea sufletelor noastre. La urma urmelor, nu suntem oameni...

Voltaire întrerupse direcția aceea de raționament, care continua să-l tulbure.

– Nimeni nu știe că suntem aici. Am fost distruși și ei ne-au simțit murind. Acum au grijile lor, iar noi suntem fantome irelevante, care n-au trăit niciodată cu adevărat. Dar dacă roboții pot deveni oameni... Atunci de ce n-am putea și noi, iubita mea? Nu vom rătăci de-a pururi prin Superrețea.

Ioana absorbi toate astea fără să replice vreme de câteva milionimi de secundă. Apoi, în matricea lor adânc îngropată, tăinuită în adâncurile unei mașini concepută să urmărească permanent acumulările zilnice de bogăție pe Trantor, Ioana simți cum ultimele segmente ale identității ei stocate se alăturară fragmentelor salvate în grabă ale ultimelor ei momente petrecute cu Daneel în Sala Dispenselor.

– Gata, anunță ea, sunt iarăși întreagă. Repet: ce se va întâmpla cu problemele nerezolvate — posibilitatea de a decide soarta omenirii și succesul binecuvântatului Hari Seldon?

– Problemele mai mari par să fie din nou în flux, observă Voltaire sec.

– Fără judecăți finale?

– Te referi la judecata vastului Părinte Inexistent din amăgirile tale, sau a omului mecanic după care tânjești de atâtea decenii?

Ioana ignoră tonul și implicațiile cu o răceală precisă.

– Dumnezeu vorbește prin faptele noastre și, desigur, prin mine. Indiferent care mi-ar fi originea, păstrez tiparele Vocii Sale.

– Bineînțeles.

– Daneel...

– Nu determină nimic și este pierdut fără omenire.

– Prin urmare, nici un rezultat, făcu ea dezamăgită.

– Îți este teamă de felul în care se vor sfârși lucrurile, scumpo?

– Mă tem că nu voi fi acolo când se vor sfârși. Copiii aceștia cu minți puternice... Dacă vor afla de noi, ne vor dușmăni și poate că vor căuta să ne distrugă pentru totdeauna!

– Au alte griji și nu vor ști niciodată de existența noastră, o liniști Voltaire. Trebuie să joace un rol dificil de amăgire. Cât timp ți-ai adunat identitățile, am efectuat niște investigații.

– Și ce ai aflat?

Brusc, Voltaire înțelese că ar fi fost înțelept să păstreze unele lucruri doar pentru el, altfel poate că Ioana s-ar fi dus la Daneel și i-ar fi spus totul! N-avea să se poată încrede niciodată pe deplin în ea... atunci cum de o putea iubi atât de mult?

– Am aflat că Linge Chen nu știe absolut nimic, zise el. Și bănuiesc că, de fapt, nici nu-i pasă.

– Hari simțea numai dispreț față de Chen.

– Nu cred că ar putea exista doi oameni mai diferiți între ei.

Ioana se întinse până ce umplu spațiul lor de gândire, încă limitat, bucurându-se cu voluptate de recenta ei reintegrare.

– Este sfânt să fii Unu, declară ea.

– Cu mine?

O vreme, Ioana nu răspunse. Apoi, cu ceva asemănător unui suspin, îi acceptă apropierea. Cei doi țesură o lume veche în jurul lor, ca un cocon, pentru a petrece lungile veacuri până ce aveau să existe răspunsuri.

Dintr-un turn de întreținere ce oferea panorama Streeling-ului și a mărilor Pacea, Visul și Somnul, încă descoperite și sclipind cu entuziasmul algelor aflate în putrefacție, Daneel privi nava condusă de Planch care se înălță peste suprafața acoperită de cupole a Trantorului, până ce dispăru în stratul gros de nori.

În curând, avea să plece el însuși pe Eos, deși fără să mai treacă prin Kalgan. Voia totuși să revină la Hari, la sfârșitul vieții acestuia. Dacă un astfel de sentiment era posibil, Daneel avusese întotdeauna o simpatie aparte pentru matematician.

Chipul robotului căpătă o expresie de confuzie și tristețe, fără ca el să fi dorit în mod conștient transformarea respectivă. Expresia îi apăruse nechemată și o sesiză, surprins. Poate că ceea ce-i spusese lui Lodovik se aplica acum și în cazul său. Dacă, după douăzeci de mii de ani, el avea să devină om...

Îndepărtă expresia, netezindu-și trăsăturile și readucându-și atenția calmă pe chip.

„Nu voi termina niciodată complet cu oamenii", își spuse. „Trebuie însă să mă retrag — deocamdată — și să rezist imboldului de a-i ajuta... asta am învățat-o de la Lodovik. Ei mi-au depășit capacitatea — sunt atâtea sute de miliarde! Menținerea sub control a Planetelor Haosului a reușit până acum să păstreze siguranța oamenilor. Trebuie să studiez și să învăț. Este clar că, în curând, omenirea va trece printr-o altă transformare. Mentaliștii puternici indică un soi de geneză.

Poate că voi putea ajuta la nașterea aceea. Atunci voi termina, în cele din urmă." Daneel nu putea ignora contradicțiile, dar nici nu putea scăpa de ele. Dors avea misiunea ei, slujba care o definea, iar el avusese dintotdeauna misiunea sa.

Un singur lucru era cert.

Niciodată nu avea să mai joace rolurile pe care le jucase cândva. Demerzel și toți ceilalți care existaseră înainte, muriseră.

Trilogia Fundației a lui Isaac Asimov a lansat multe dintre temele familiare ale SF-ului modern, iar dimensiunile grandioase ale „istoriei viitorului", așa cum o vedea Asimov, au modelat mulți, dacă nu majoritatea scriitorilor care i-au urmat. Cu permisiunea reprezentanților patrimoniului Isaac Asimov, trei dintre cei mai buni scriitori de SF ai zilelor noastre, Gregory Benford, Greg Bear și David Brin, au conspirat să termine saga pe care iubitul Mare Maestru n-a mai apucat s-o încheie.

Aclamata ***„A Doua Trilogie a Fundației"*** continuă cu ***Fundație și haos*** de Greg Bear, fascinantul roman despre lupta pentru putere la nivel galactic cu roboții care au slujit și protejat omenirea vreme de douăzeci de milenii.

Hari Seldon, bătrân și slăbit, este acuzat pentru că a îndrăznit să prezică prăbușirea Imperiului; în același timp a sosit clipa pentru îndelung anticipata migrație către Sfârșitul Stelei. Dar R. Daneel Olivaw, sclipitorul robot care a primit această misiune de seamă, a descoperit un inamic potențial, chiar mai periculos decât slugile brutale ale Împăratului. Este vorba despre unul dintre ajutoarele sale. Robotul umaniform Lodovik Trema este unicul supraviețuitor al unui bizar accident interstelar. Expus unei furtuni neutrinice, creierul lui pozitronic pare să fi șters șablonul holografic al celor Trei Legi ale Roboticii. Dacă este adevărat, slujirea omenirii de către Lodovik nu mai reprezintă o problemă de destin, ci de liber arbitru și, ca atare, nu mai are un caracter absolut.

Daneel are nevoie de Lodovik, așa că-l trimite pe Eos, legendarul satelit secret unde roboții slujesc omenirea. Lodovik afirmă că este în perfectă stare de funcționare. Poate fi el totuși crezut, când revoltele se manifestă în toată Galaxia? Alți roboți pun sub semnul întrebării misiunea lor... și strategia lui Daneel. Dar și oamenii. În cavernele de oțel ale Trantorului, căutată deopotrivă de loialiști și de rebeli, se află fiica unui obscur muncitor în puțurile de căldură, ale cărei uluitoare puteri mintale sunt de asemenea rezultatul dezastrului: encefalita ucigașă cunoscută drept Febra Creierului. Incredibilele, dar nedoritele capacități psihice ale tinerei Klia Asgar promit să alăture Omul și Robotul într-un destin comun... sau o distrugere reciprocă.

Teama Fundației de Gregory Benford, primul volum al acestui nou ciclu îndrăzneț, a completat cu detalii bogate trecutul lui Hari Seldon. Al doilea volum, *Fundație și haos*, merge mai departe, descriind în mod dramatic groaza și splendoarea prăbușirii Imperiului și... ascensiunea Fundației.

Editura **Teora**
SF FUNDATIE SI HAOS
Cod: 0632